Mini Piibel

Ülevaade

See on hoolikalt koostatud valik iidsetest kreekakeelsetest tekstidest, mille eesmärk on kõige paremini edasi anda Jeesuse õpetust ja kirjutisi, millele Ta viitas, mida Ta õpetas ja mida Ta täitis. Meie eesmärk on pakkuda teile võimalikult täpset algse kreeka keele esitust kaasaegses, loetavas vormis.

Lahtiütlus

See tõlge loodi originaalsest kreekakeelsest Septuagintast ja Bütsantsi tekstidest suurte keelemudelite abil. Seetõttu sisaldab see palju algkeele kultuuri ja grammatika tunnuseid, kuid võib sisaldada ka vigu. Kui miski tundub veider, palun kontrollige originaalset kreekakeelset teksti. Kui leiate vea, palun saatke see e-posti aadressile jesusislord@joshuabible.com.

Litsentsimine

Teil on luba seda tõlget osaliselt või tervikuna paljundada ja levitada. Teil ei ole lubatud seda muuta ega müüa. Kui leiate vea, saatke palun e-kiri aadressile jesusislord@joshuabible.com, et saaksime selle parandada ja pakkuda teile uuendatud väljaannet.

Matteuse evangeelium

| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 | 16 | 17 | 18 | 19 | 20 | 21 | 22 | 23 | 24 | 25 | 26 | 27 | 28

Markuse evangeelium

| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 | 16

Johannese evangeelium

| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 | 16 | 17 | 18 | 19 | 20 | 21

Johannese kiri

| 1 | 2 | 3 | 4 | 5

Päritolu

| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 | 16 | 17 | 18 | 19 | 20 | 21 | 22 | 23 | 24 | 25 | 26 | 27 | 28 | 29 | 30 | 31 | 32 | 33 | 34 | 35 | 36 | 37 | 38 | 39 | 40 | 41 | 42 | 43 | 44 | 45 | 46 | 47 | 48 | 49 | 50

Väljumine

| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 | 16 | 17 | 18 | 19 | 20 | 21 | 22 | 23 | 24 | 25 | 26 | 27 | 28 | 29 | 30 | 31 | 32 | 33 | 34 | 35 | 36 | 37 | 38 | 39 | 40

Arvud

| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 | 16 | 17 | 18 | 19 | 20 | 21 | 22 | 23 | 24 | 25 | 26 | 27 | 28 | 29 | 30 | 31 | 32 | 33 | 34 | 35 | 36

Teine Seadus

| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 | 16 | 17 | 18 | 19 | 20 | 21 | 22 | 23 | 24 | 25 | 26 | 27 | 28 | 29 | 30 | 31 | 32 | 33 | 34

Joosua raamat

| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 | 16 | 17 | 18 | 19 | 20 | 21 | 22 | 23 | 24

Matteuse evangeelium

1

Jeesuse Kristuse, Taaveti poja, Aabrahami poja põlvnemise raamat. Aabraham sai poja Iisaki, Iisak aga sai poja Jaakobi, Jaakob aga sai poja Juuda ja tema vennad, Juuda aga sai poja Perese ja Sera Taamarilt, Peres aga sai poja Hesroni, Hesron aga sai poja Arami, Aram aga sai poja Amminadabi, Amminadab aga sai poja Nahsoni, Nahson aga sai poja Salmoni, Salmon aga sai poja Boase Rahabilt, Boas aga sai poja Obedi Rutilt, Obed aga sai poja Iisai, Iisai aga sai poja kuningas Taaveti. Taavit aga kuningas sünnitas Saalomoni Uuria omast, Saalomon aga sünnitas Rehabeami, Rehabeam aga sünnitas Abia, Abia aga sünnitas Aasa, Aasa aga sünnitas Joosafati, Joosafat aga sünnitas Joorami, Jooram aga sünnitas Ussia, Ussia aga sünnitas Jootami, Jootam aga sünnitas Aahase, Aahas aga sünnitas Hiskia, Hiskia aga sünnitas Manasse, Manasse aga sünnitas Aamoni, Aamon aga sünnitas Josia, Josia aga sünnitas Jekonia ja tema vennad Babüloonia pagenduse ajal. Pärast Babüloonia pagendust Jekonja sai pojaks Sealtieli, ja Sealtiel sai pojaks Serubbaabeli, ja

Serubbaabel sai pojaks Abihu, ja Abihu sai pojaks Eljakimi, ja Eljakim sai pojaks Asori, ja Asor sai pojaks Saadoki, ja Saadok sai pojaks Ahhimi, ja Ahhim sai pojaks Eliudi, ja Eliud sai pojaks Eleasari, ja Eleasar sai pojaks Mattani, ja Mattan sai pojaks Jaakobi, ja Jaakob sai pojaks Joosepi, Maarja mehe, kellest sündis Jeesus, keda kutsutakse Kristuseks. Kõik põlvkonnad seega Aabrahamist kuni Taavetini on neljateist põlvkonda, ja Taavetist kuni Babüloni väljasaatmiseni on neljateist põlvkonda, ja Babüloni väljasaatmisest kuni Kristuseni on neljateist põlvkonda. Jeesuse Kristuse sünd oli nii. Sest tema ema Maarja, olles kihlatud Joosepile, leiti enne, kui nad kokku tulid, olevat rase Pühast Vaimust. Joosep aga, tema mees, olles õiglane ja mitte tahtes teda avalikult häbistada, soovis teda salaja lahutada. Kui ta neid asju oli kaalunud, vaata, ilmus talle unenäos Issanda ingel, öeldes: Joosep, Taaveti poeg, ära karda võtta endale oma naist Maarjat, sest see, kes temas on sündinud, on Püha Vaimust. Ta kannab poega ja sa kutsud tema nimeks Jeesus, sest tema päästab oma rahva nende pattudest. Aga see kõik on juhtunud selleks, et täidetaks see, mis oli öeldud Issanda poolt läbi prohveti, kes ütles: vaata, neitsi on lapseootel ja sünnitab poja, ja nad kutsuvad tema nime Immaanuel, mis tõlgituna on meiega Jumal. Unest äratatud olles Joosep tegi nagu Issanda saadik talle käskis ja võttis vastu oma naise, ja ei tundnud teda kuni ta sünitas oma esmasündinud poja, ja kutsus tema nime Jeesus.

2

Jeesuse sündides Petlemmas Juudamaal kuningas Heroodese päevadel, vaata, tarkade idast saabusid Jeruusalemma, ütledes: kus on sündinud juutide kuningas? Me nägime tema tähte idas ja tulime teda kummardama. Aga kuningas Herodes oli kuulnud ja oli häiritud ja kogu Jeruusalemm koos temaga, ja kokku kutsunud kõik ülempreestrid ja rahva kirjatundjad, küsis ta neilt, kus Kristus sünnib. Nad aga ütlesid temale: Juudamaa Petlehemis, sest nii on kirjutatud prohveti kaudu: ja sina Petlehem, Juuda maa, ei ole sa mingil viisil väikseim Juuda juhtide seas, sest sinust tuleb välja juht, kes karjatab minu rahvast Iisraeli. Siis Herodes, salaja tarkade mehed kutsudes, määras nende käest kindlaks ilmuva tähe aja, ja saates neid Petlemma, ütles: minge ja uurige täpselt lapse kohta, aga kui leiate, teatage mulle, et ka mina tulles kummardaks teda. Ja nad, kuulnud kuningast, läksid, ja vaata, täht, mida nad nägid idas, läks nende ees, kuni tulnud seisis kohal, kus oli laps. Ja nähes tähte, rõõmustasid suurt rõõmu väga, ja tulnud majja, nägid last koos Maariaga, tema emaga, ja maha langenud kummardusid talle, ja avanud oma aarded, tõid talle ande: kulda ja viirukit ja mürri. Ja hoiatatud unes mitte tagasi pöörduma Heroodese juurde, läksid teise tee läbi tagasi oma maale. Pärast nende lahkumist, vaata, Issanda saadik ilmus unes Joosepile, öeldes: tõuse, võta laps ja tema ema ning põgene Egiptusesse ja ole seal, kuni ma sulle ütlen; sest Herodes hakkab last otsima, et see hävitada. Ja ta ärgates võttis lapse ja tema ema öösel ning lahkus Egiptusesse, ja oli seal kuni Heroodese surmani, et täituks see, mis oli öeldud Issanda poolt prohveti kaudu, kes ütles: Egiptusest kutsusin ma oma poja. Siis Herodes, nähes et maagid

olid teda pilganud, vihastus väga ja läkitades tappis kõik lapsed, kes olid Petlemmas ja kõigis selle piirkondades, kahest aastast ja nooremad, vastavalt ajale, mille ta täpselt välja selgitas maagide käest. Siis täitus see, mis oli öeldud prohvet Jeremija poolt, kes ütles: hääl Raamas kuuldi, leinanutmine ja nutt ja suur lein; Raahel nutab oma lapsi ja ei tahtnud lohutust võtta, sest neid ei ole. Aga Heroodese surres, vaata, Issanda sõnumitooja ilmub unes Joosepile Egiptuses, öeldes: tõuse, võta laps ja tema ema ja mine Iisraeli maale, sest surnud on need, kes otsivad lapse hinge. Ja ta ärgates võttis lapse ja tema ema ning tuli Iisraeli maale. Kuulnud aga, et Archelaos valitseb Juudamaal tema isa Herodese asemel, kartis ta sinna minna; unes hoiatatud saanud, taganes ta Galilea piirkonda, ja tulles asus ta elama linna, mida nimetatakse Naatsaret, et täidetud saaks prohvetite kaudu öeldu, et teda kutsutakse Naatsaretlaseks.

3

Aga nendes päevades tuleb Johannes Ristija, kuulutades Juudamaa kõrbes ja ütles: parandage meelt, sest taevade kuningriik on lähedale tulnud. See nimelt on see, kellest rääkis prohvet Jesaja, öeldes: hüüdja hääl kõrbes, valmistage teed Issandale, tehke sirgeteks tema rajad. Aga Johannesel endal oli rõivas kaamelite karvadest ja nahkvöö ümber vöö, aga tema toit oli rohutirtsud ja metsimesi. Siis läks tema juurde välja Jeruusalemm ja kogu Juudamaa ja kogu Jordani ümberkaudne piirkond, ja neid ristiti Jordanis tema poolt, tunnistades oma

patte. Nähes aga paljusid variseridest ja saduseridest tulevat tema ristimise juurde, ütles ta neile: Rästikute järglased, kes näitas teile, kuidas põgeneda eesseisvast vihast? Kandke siis meeleparandusele väärilist vilja ja ärge arvake endamisi öelda: Meil on isaks Aabraham. Ma ütlen teile, et Jumal suudab neist kividest üles äratada lapsi Aabrahamile. Juba asub aga kirves ka puude juure juures, iga puu seega, mis ei kanna head vilja, raiutakse maha ja visatakse tulle. Mina tõesti ristin teid vees meeleparanduseks, aga see, kes tuleb pärast mind, on minust tugevam, kelle sandaale ma ei ole võimeline kandma, tema ristib teid Pühas Vaimus ja tules. Kelle viskamislabidat on tema käes ja ta puhastab põhjalikult oma rehealuse, ja ta kogub oma teravilja aita, aga aganad ta põletab kustumatus tules. Siis tuleb Jeesus Galileast Jordani jõe äärde Johannese juurde, et tema poolt ristitud saada. Aga Johannes takistas teda, öeldes: Mina vajan sinu käest ristitud saada, ja sina tuled minu juurde? Vastates aga, Jeesus ütles talle: Lase praegu; sest nii on meile sobiv täita kogu õiglust. Siis ta laskis tal minna; ja ristitud olnud Jeesus tuli kohe üles veest; ja vaata, taevad avati tema jaoks, ja ta nägi Jumala Vaimu laskumas nagu tuvi ja tulemas tema peale; ja vaata, hääl taevast ütles: see on minu armastatud poeg, kelles mul oli hea meel.

4

Siis Jeesus viidi kõrbesse Vaimu poolt, et saada kiusatud kuradi poolt, ja olles paastunud nelikümmend päeva ja nelikümmend

ööd, hiljem ta tundis nälga. Ja temale lähenedes ütles kiusaja: Kui sa oled Jumala Poeg, ütle, et need kivid saaksid leivadeks. Aga tema vastas ja ütles: On kirjutatud: inimene ei ela üksnes leivast, vaid igast sõnast, mis väljub Jumala suust. Siis kurat võtab ta kaasa pühasse linna ja seab ta templi tiivale ning ütleb talle: kui sa oled Jumala poeg, viska ennast alla, sest on kirjutatud, et ta käsib oma sõnumitoojatel sinu kohta ja käte peal kannavad nad sind, et sa ei komistaks vastu kivi oma jalaga. Jeesus ütles temale jälle: On kirjutatud: sa ei kiusa Issandat, oma Jumalat. Jälle võtab kurat tema kaasa väga kõrgele mäele ja näitab talle kõiki maailma kuningriike ja nende au ning ütleb talle: kõik need annan sulle, kui sa maha langedes mind kummardad. Siis ütles Jeesus temale: Mine minust ära, saatan, sest on kirjutatud: Issandat, oma Jumalat, pead sa kummardama ja teda üksi pead sa teenima. Siis kurat lubas ta lahti, ja vaata, saadikud lähenesid ja teenisid teda. Kuulnud aga Jeesus, et Johannes üle anti, taandus Galileasse, ja maha jätnud Naatsareti, tuli ja asus elama Kapernaumi mere äärde Sebuloni ja Naftali piirkondades, et täidetaks see, mis öeldi läbi prohvet Jesaja, kes ütles: Sebuloni maa ja Naftali maa, tee mere poole, teispool Jordanit, paganate Galilea, rahvas, kes istus pimeduses, nägi suurt valgust, ja neile, kes istusid surma maal ja varjus, tõusis valgus. Alates sellest ajast hakkas Jeesus kuulutama ja ütlema: Parandage meelt, sest taevariik on lähedal. Kõndides aga Galilea mere ääres, nägi ta kahte venda, Siimonit, keda kutsutakse Peetruseks, ja Andreast, tema venda, heitmas võrku merre; nad olid ju kalurid; ja ta ütleb neile: tulge minu järele ja ma teen teist inimeste kalurid. Nad aga jätsid kohe võrgud maha ja järgnesid

talle. Ja minnes sealt edasi, nägi ta teised kaks venda, Jaakobust, Sebedeuse poja, ja Johannest, tema venda, paadis koos nende isa Sebedeusega parandamas oma võrke, ja ta kutsus neid. Aga nad jätsid kohe maha laeva ja oma isa ning järgnesid talle. Ja Jeesus käis ringi terves Galileas, õpetades nende kogudustes ja kuulutades kuningriigi head sõnumit ning teenides kõiki haigusi ja kõiki vaevusi rahva seas. Ja kuuldused temast levisid kogu Süüriasse, ja nad tõid tema juurde kõik haiged, kes kannatavad mitmesuguste haiguste ja piinадega, ja kurjast vaimust vaevatud ja kuutõbised ja halvatuid, ja ta tervendas neid; ja talle järgnesid paljud rahvahulgad Galileast ja Dekapolisest ja Jeruusalemmast ja Juudamaalt ja Jordani tagant.

5

Nähes rahvahulki, ta läks üles mäele, ja kui ta oli maha istunud, lähenesid talle tema jüngrid, ja avades oma suu, ta õpetas neid öeldes: õndsad on vaesed vaimult, sest nende oma on taevariik. Õnnistatud on leinajad, sest neid lohytatakse. Õnnistatud on alandlikud, sest nemad pärivad maa. Õnnistatud on need, kes näljasid ja januvad õigust, sest nad saavad rahuldatud. Õnnistatud on halastajad, sest nemad saavad halastust. Õnnistatud on puhtad südamelt, sest nemad näevad Jumalat. Õnnistatud on rahumeistrid, sest neid kutsutakse Jumala poegadeks. Õnnistatud on need, keda taga kiusatakse õiguse pärast, sest nende oma on taevariik. Õnnistatud olete te, kui teid teotakse ja taga kiustatakse ning teie vastu räägitakse valetades

igasugust kurja sõna minu pärast. Rõõmustage ja hõiskake, sest teie tasu on suur taevas, sest nii kiusati taga prohveteid, kes olid enne teid. Teie olete maa sool; aga kui sool kaotab oma maitse, millega seda soolatakse? See ei kõlba enam millekski muuks, kui et visata välja ja lasta inimestel tallata. Teie olete maailma valgus. Linn, mis asub mäe peal, ei suuda olla peidetud; ega ka süüdata lampi ja panna seda vakamõõdu alla, vaid lambijalale, ja see paistab kõigile, kes on majas. Nõnda paistku teie valgus inimeste ees, et nad näeksid teie häid tegusid ja austaksid teie Isa, kes on taevastes. Ärge arvake, et ma tulin seadust või prohveteid hävitama; ma ei tulnud hävitama, vaid täitma. Tõesti, sest ma ütlen teile: enne kui möödub taevas ja maa, ei möödub seadusest ära üks joota ega üks kriips, enne kui kõik on sündinud. Kes kui siis lõhub ühe neist vähimaid käskudest ja õpetab nii inimesi, kutsutakse vähimaks taevakuningriigis; kes aga teeb ja õpetab, see kutsutakse suureks taevakuningriigis. Ma ütlen teile, et kui teie õigus ei ületa kirjatundjate ja variseride oma, siis te ei sisene taevariiki. Te olete kuulnud, et muistsetele oli öeldud: Sa ei tohi tappa, ja kes tapab, see on kohtu all süüdi. Mina aga ütlen teile, et igaüks, kes on vihane oma vennale asjata, on süüdi kohtuotsuse ees, kes aga ütleb oma vennale raka, on süüdi nõukogu ees, kes aga ütleb rumal, on süüdi gehenna tule ees. Kui seega sa tood oma anni altarile ja seal mäletad, et su vendadel on midagi sinu vastu, jäta seal oma and altari ette, ja mine esmalt leppi oma vennaga, ja siis tulles too oma and. Ole heatahtlik oma vastase vastu kiiresti, kuni sa oled teel koos temaga, et su vastane ei annaks sind üle kohtunikule ja kohtunik ei annaks sind üle teenrile, ja sind ei heidetaks

vanglasse; tõesti ma ütlen sulle, sa ei lähe sealt välja, kuni sa maksad tagasi viimase kodrandi. Te olete kuulnud, et muistsetele öeldi: sa ei tohi abielu rikkuda. Mina aga ütlen teile, et igaüks, kes vaatab naist, et himustada teda, on juba teinud abielurikkumise temaga oma südames. Kui aga sinu parem silm põhjustab sind komistama, kisu see välja ja viska see eemale sinust, sest see on sinule kasulik, et hukkuks üks sinu jäsemetest ja mitte kogu sinu keha heidetaks gehenasse. Ja kui sinu parem käsi paneb sind komistama, siis lõika see maha ja viska see endalt ära, sest sinule on kasulik, et hukkuks üks sinu jäsemetest ja mitte kogu sinu keha heidetaks gehennasse. Öeldi aga: kes lahutab oma naise, andku talle lahutuskiri. Mina aga ütlen teile, et kes lahutab oma naise, välja arvatud hooramise pärast, teeb temast abielurikkuja, ja kes abiellub lahutatud naisega, rikub abielu. Jälle te kuulsite, et muistsetele öeldi: sa ei vannu valelikult, vaid täidad Issandale oma vanded. Mina aga ütlen teile mitte vanduda üldse: ei taeva juures, sest see on Jumala troon; ei maa juures, sest see on tema jalgade jalapink; ei Jeruusalemma peale, sest see on suure kuninga linn; ei oma pea peale sa vannu, sest sa ei suuda ühtegi juuksekarvagi teha valgeks või mustaks. Olgu aga teie sõna jah jah, ei ei, kuid üleliigne neist on kurjast. Te kuulsite, et öeldi: silm silma asemel ja hammas hamba asemel. Aga mina ütlen teile mitte seista vastu kurjale, vaid kes iganes sind lööb paremale põsele, pööra temale ka teine, ja sellele, kes soovib sinuga kohut mõista ja su tuunika võtta, jäta temale ka kuub, ja kes iganes sind sunnib minema ühe miili, mine temaga kaks. Sellele, kes sinult palub, anna, ja seda, kes soovib sinult laenata, ära pöördu ära. Te

kuulsite, et on öeldud: armasta oma ligimest ja vihka oma vaenlast. Mina aga ütlen teile, armastage oma vaenlasi, õnnistage neid, kes neavad teid, tehke hästi neile, kes vihkavad teid, ja palvetage nende eest, kes kohtlevad teid halvasti ja taga kiusavad teid, et te saaksite oma Isa poegadeks, kes on taevas, sest tema päike tõuseb kurjade ja heade peale ja sajatab õigete ja ülekohtuste peale. Sest kui te armastate neid, kes teid armastavad, mis palka te saate? Eks maksukogujad tee sama? Ja kui te tervitate ainult oma sõpru, mida erilist te siis teete? Eks ka maksukogujad tee nii? Olge seega teie täiuslikud, nagu teie taevane Isa on täiuslik.

6

Pöörake tähelepanu, et te ei teeks oma heategevust inimeste ees selleks, et nad teid näeksid, sest muidu ei ole teil tasu oma Isa juures, kes on taevastes. Kui sa siis teed halastust, ära helista trompetit enda ees, nagu silmakirjatsejad teevad koguduste ja tänavate sees, et nad oleksid inimeste poolt ülistatud. Tõesti ütlen teile, nad on juba saanud oma tasu. Aga kui sina teed heategevust, ära lase oma vasakul käel teada, mida su parem käsi teeb, et su heategevus oleks salajane, ja su isa, kes näeb salajases, annab sulle tagasi avalikult. Ja kui sa palvetad, ära ole nagu silmakirjatsejad, sest nad armastavad koguduste sees ja tänavate nurkades seistes palvetada, et nad ilmuksid inimestele. Tõesti ma ütlen teile, et nad on juba saanud oma tasu. Sina aga, kui palvetad, sisene oma siseruumi ja sulgenud oma ukse,

palveta oma Isa poole, kes on salajases, ja sinu Isa, kes näeb salajases, annab sulle tagasi avalikult. Palvetades aga ärge lallitage nagu paganad, sest nad arvavad, et nende sõnaderohkuse pärast kuuldakse neid. Ärge seega olge nende sarnased, sest teie Isa teab, mida te vajate, enne kui te teda palute. Nii siis palvetage teie: meie Isa, kes on taevastes, pühitsetagu sinu nimi, tulgu sinu kuningriik, saagu sinu tahtmine, nagu taevas, nii ka maa peal, anna meile täna meie igapäevane leib, ja anna meile andeks meie võlad, nagu ka meie anname andeks oma võlglastele, ja ära vii meid kiusatusse, vaid päästa meid kurjast. Sest sinu päralt on kuningriik ja vägi ja au igavesti, aamen. Kui te andestate inimestele nende üleastumised, andestab ka teile teie taevane Isa; kui aga te ei andesta inimestele nende üleastumisi, ei andesta ka teie Isa teie üleastumisi. Kui aga te paastute, ärge olge nagu silmakirjatsejad kurvameelsed, sest nad moonutavad oma nägusid, et ilmuksid inimestele paastumas. Tõesti ütlen ma teile, et nad on saanud oma palga. Aga sina paastudes võida oma pead ja pese oma nägu, et sa ei ilmuks inimestele paastuvana, vaid oma isale, kes on varjus, ja sinu isa, kes näeb varjus, tasub sulle avalikult. Ärge koguge endale aardeid maa peale, kus koilased ja rooste hävitab, ja kus vargad murravad läbi ja varastavad; vaid koguge endale aardeid taevasse, kus ei koilased ega rooste hävita, ja kus vargad ei murra läbi ega varasta; sest kus on teie aare, seal on ka teie süda. Keha lamp on silm; kui siis sinu silm lihtne on, saab sinu terve keha valgusest täis; aga kui sinu silm kuri on, saab sinu terve keha pimedaks. Kui siis valgus, mis sinus on, on pimedus, siis kui suur on pimedus? Keegi ei suuda teenida kahte isandat;

sest ta vihkab ühte ja armastab teist, või ta hoiab kinni ühest ja põlgab teist. Te ei suuda teenida Jumalat ja mammonat. Seetõttu ütlen ma teile, ärge muretsege oma hinge pärast, mida te sööte ja mida te joote, ega oma keha pärast, mida te kannate, eks ole hing rohkem kui toit ja keha rohkem kui riietus? Vaadake taeva linde, sest nad ei külva ega lõika ega kogu aita, ja teie taevane Isa toitab neid – kas teie ei ole palju väärtuslikumad kui nemad? Kes aga teist muretsedes suudab lisada oma elueale ühe küünra? Ja miks te muretsete riietuse pärast? Õppige põhjalikult põllu liiliaid, kuidas nad kasvavad; nad ei vaeva ega ketra; aga ma ütlen teile, et isegi Saalomon kogu oma auhiilguses ei olnud riietatud nagu üks neist. Kui aga Jumal nii riietab välja rohtu, mis täna on olemas ja homme ahju heidetakse, eks siis palju enam teid, te väheusklikud? Ärge seega muretsege, öeldes: Mis me sööme või mis me joome või mis me kanname? Kõiki neid asju otsivad ju paganad, teab ju teie taevane Isa, et te vajate seda kõike. Otsige aga esmalt Jumala kuningriiki ja tema õigust, ja kõik need asjad antakse teile. Ärge seega muretsege homme pärast, sest homme muretseb iseenda pärast, päevale piisab selle oma kurjusest.

7

Ärge mõistke, et teid ei mõistetaks; sest millises kohtuotsuses te mõistate, selles teid mõistetakse, ja millises mõõdus te mõõdate, selles mõõdetakse teile. Mis aga sa näed põrmu oma venna silmas, aga palki oma silmas sa ei märka? Või kuidas sa ütled

oma vennale: Luba mul ajada välja puru sinu silmast, ja vaata, palk on sinu silmas? Silmakirjatseja, viska välja kõigepealt palk oma silmast, ja siis näed selgelt, et visata välja pilbas oma venna silmast. Ärge andke pühast koertele ega heitke oma pärleid sigade ette, et nad ei tallaks neid oma jalgade all ja pöördudes teid lõhki ei rebiks. Küsige, ja teile antakse, otsige, ja te leiate, koputage, ja teile avatakse; sest iga küsija saab ja otsija leiab ja koputajale avatakse. Või kes teist on selline inimene, kes annaks oma pojale kivi, kui poeg küsib leiba? Ja kui ta küsib kala, kas ta annab talle mao? Kui siis teie, olles kurjad, teate anda häid ande oma lastele, kui palju enam annab teie Isa, kes on taevas, häid asju neile, kes temalt paluvad? Kõik seega, mida te tahaksite, et inimesed teile teeksid, tehke ka teie neile, sest see on seadus ja prohvetid. Astuge sisse läbi kitsast väravast, sest lai on värav ja avar on tee, mis viib hävingusse, ja paljud on need, kes sisenevad läbi selle. Kui kitsas on värav ja ahendatud on tee, mis viib ellu, ja vähesed on need, kes leiavad seda. Olge aga valvel valeprofeetide eest, kes tulevad teie juurde lammaste rõivastes, kuid seestpoolt on röövlised hundid. Nende viljadest te tunnete nad ära. Eks nad korja okakasvudest viinamarju või ohaktest viigimarju? Nii teeb iga hea puu ilusaid vilju, aga mädanenud puu teeb kurje vilju. Hea puu ei suuda tuua kurje vilju ega mädanenud puu tuua ilusaid vilju. Iga puu, mis ei tee head vilja, raiutakse maha ja visatakse tulle. Seega nende viljadest tunnete te nad ära. Mitte kõik, kes ütleb minule Issand, Issand, ei sisene taevariiki, vaid see, kes teeb minu Isa tahtmist, kes on taevas. Paljud ütlevad mulle sel päeval: Issand, Issand, kas me ei prohveteerinud sinu nimel ja kas me ei ajanud välja deemoneid

sinu nimel ja kas me ei teinud palju vägesid sinu nimel? Ja siis ma tunnistan neile, et ma ei ole teid kunagi tundnud: lahkuge minu juurest, te seadusetuse tegijad! Igaüks seega, kes kuuleb neid minu sõnu ja teeb neid, ma võrdlen teda targa mehega, kes ehitas oma maja kaljule; ja vihm tuli alla ja jõed tulid ja tuuled puhusid ja kukkusid selle maja peale, ja see ei kukkunud; sest see oli rajatud kaljule. Ja igaüks, kes kuuleb neid minu sõnu ja ei tee neid, võrreldakse rumalale mehele, kes ehitas oma maja liiva peale, ja vihm tuli alla ja jõed tulid ja tuuled puhusid ja lõid vastu seda maja, ja see kukkus, ja selle kukkumine oli suur. Ja juhtus, et kui Jeesus lõpetas need sõnad, olid rahvahulgad hämmastunud tema õpetuse üle, sest ta õpetas neid nagu autoriteeti omav ja mitte nagu kirjatundjad.

8

Kui ta oli mäelt alla tulnud, järgnesid talle paljud rahvahulgad. Ja vaata, pidalitõbine tuli ja kummardas talle, öeldes: Issand, kui sa tahad, suudad sa mind puhastada. Ja käe välja sirutanud, puudutas Jeesus teda, öeldes: Tahan, saagu puhtaks. Ja kohe puhastati tema pidalitõbi. Ja Jeesus ütleb temale: Vaata, ära ütle kellelegi, vaid mine näita ennast preestri ja paku kingitus, mille Mooses käskis, tunnistuseks neile. Kui ta oli sisenenud Kapernaumisse, läks tema juurde üks sadanik, kes palus teda ja ütles: Issand, minu poeg lamab kodus halvatuna, kohutavalt piinatuna. Ja Jeesus ütleb temale: Mina tulen ja tervendan ta. Ja vastates ütles sadasepealik: Isand, ma ei ole vääriline, et sa mu

katuse alla tuleksid; aga ainult ütle sõnaga, ja mu poeg saab terveks. Sest ka mina olen inimene autoriteedi all, kellel on enda all sõdureid, ja ma ütlen ühele, mine, ja ta läheb, ja teisele, tule, ja ta tuleb, ja oma orjale, tee seda, ja ta teeb. Seda kuuldes aga Jeesus imestas ja ütles neile, kes järgnesid: Tõesti ütlen teile, isegi Iisraelis ei ole ma leidnud nii suurt usku. Ma ütlen teile, et paljud idast ja läänest tulevad ja heidavad lauaviiru koos Aabrahami ja Iisaki ja Jaakobiga taevariigis, aga kuningriigi pojad visatakse välja välimisse pimedusesse; seal on nutt ja hammaste kiristamine. Ja Jeesus ütles sadanikule: Mine ja nagu sa uskusid, nii sündigu sulle. Ja tema poeg paranes samal tunnil. Ja tulles Jeesus Peetruse majja, nägi tema ämma lamatatuna ja palavikus kannatamas, ja puudutas tema kätt, ja palavik lahkus temast, ja ta tõusis ja teenis teda. Õhtul aga tõid nad tema juurde palju deemonidest vaevatuid, ja ta ajas vaimud välja sõnaga ning tervendas kõik, kel halvasti läks, et täidetud saaks see, mis oli öeldud prohvet Jesaja kaudu, kes ütles: tema võttis meie nõrkused ja kandis haigused. Nähes aga paljusid rahvahulki enda ümber, käskis Jeesus minna teisele poole. Ja üks kirjatundja lähenedes ütles temale: Õpetaja, ma järgnen sinule, kuhu iganes sa lähed. Ja Jeesus ütleb temale: rebased omavad koobad ja taeva linnud pesad, aga inimese pojal ei ole, kuhu pead panna. Teine tema jüngritest aga ütles temale: Issand, luba mul esmalt minna ja matta oma isa. Aga Jeesus ütles temale: Järgi mind ja lase surnuil matta oma surnuid. Ja kui ta oli paati sisenenud, järgnesid talle tema õpilased. Ja vaata, suur maavärin juhtus merel, nii et laev kattus lainete alla, kuid tema magas. Ja tema jüngrid lähenesid ning äratasid teda, öeldes:

Issand, päästa meid, me hukkume! Ja ta ütleb neile: Miks te olete arglikud, väheusulised? Siis olles tõusnud, ta noomis tuuli ja merd, ja tekkis suur vaikus. Aga inimesed imestasid öeldes: Mis laadi on see, et isegi tuuled ja meri kuuletuvad talle? Ja kui ta oli tulnud üle teisele poole Gergeseenlaste maale, kohtasid teda kaks kurjast vaimust vaevatud, kes tulid välja haudadest, väga ohtlikud, nii et keegi ei suutnud mööda minna sellest teest. Ja vaata, nad karjusid öeldes: Mis meil on sinuga tegemist, Jeesus, Jumala Poeg? Sa tulid siia enne aega meid piinama? Kaugel nende juurest karjatas suur sigade kari. Aga deemonid palusid teda, öeldes: Kui sa ajad meid välja, luba meil minna sigade karja. Ja ta ütles neile: Minge. Ja need, kes olid välja läinud, läksid ära sigade karja ja vaata, kogu sigade kari tormas üle kalju merre ja surid vetes. Aga karjatajad põgenesid, ja linna minnes teatasid nad kõigest ning deemonidest vaevatud meestest. Ja vaata, kogu linn läks välja Jeesust vastu, ja nähes teda, palusid nad, et ta lahkuks nende piiridest.

9

Ja olles paati sisenenud, ületas ta üle ja tuli oma linna. Ja vaata, nad tõid temale halvatut, kes lebas voodil, ja Jeesus, nähes nende usku, ütles halvatule: Ole julge, laps, sinu patud on sulle andeks antud. Ja vaata, mõned kirjatundjatest ütlesid enestes: See jumalateotab. Ja nähes Jeesus nende mõtteid, ütles: Miks te mõtlete kurja oma südametes? Mis on sest lihtsam, öelda: Sinu patud on andeks antud või öelda: Tõuse üles ja kõnni? Aga

selleks, et te teaksite, et inimese pojal on autoriteet maa peal patte andestada, siis ütleb ta halvatule: Tõuse üles, võta oma voodi ja mine oma majja. Ja olles tõusnud, läks ta oma majja. Nähes aga seda, imeldasid rahvahulgad ja ülistasid Jumalat, kes oli andnud sellise autoriteedi inimestele. Ja sealt möödudes nägi Jeesus meest istumas tollimaja juures, keda kutsuti Matteuseks, ja ütleb talle: järgne mulle. Ja üles tõustes järgnes ta talle. Ja juhtus nii, et kui ta majas lamas, tulid paljud maksukogujad ja patused ning lamasid koos Jeesuse ja tema õpilastega. Ja variserid nähes ütlesid tema jüngritele: Miks teie õpetaja sööb koos maksukogujate ja patustega? Aga Jeesus, seda kuulnud, ütles neile: Terved ei vaja arsti, vaid haiged. Minnes aga õppige, mis see on: halastust tahan ja mitte ohvrit. Ma ei tulnud kutsuma õigeid, vaid patuseid meeleparandusele. Siis tulid tema juurde Johannese jüngrid ja ütlesid: Miks meie ja variserid paastume palju, aga sinu jüngrid ei paastu? Ja Jeesus ütles neile: kas pulmakambri pojad ei saa leinata seni, kui peigmees on nende juures? Aga tulevad päevad, kui peigmees nende juurest ära võetakse, ja siis nad paastuvad. Mitte keegi aga ei pane kahandamata riide paika vana rõiva peale, sest see võtab ära rõivast ja hullem rebend tekib. Ega nad viska uut veini vanasse leilidesse, sest muidu purunevad leilid ja vein valatakse välja ning leilid hukkuvad, vaid uut veini visatakse uutesse leilidesse ja mõlemad säilivad. Kui tema neile neid asju rääkis, vaata, üks valitseja lähenedes kummardas teda, öeldes: Minu tütar just nüüd suri, aga tule, pane oma käsi tema peale ja ta elab. Ja Jeesus tõusis ja järgnes temale ning tema jüngrid. Ja vaata, naine, kes oli kannatanud verejooksust kaksteist aastat,

lähenedes tagant, puudutas tema rõiva narmast. Ta ütles ju eneses: Kui ma ainult puudutan tema rõivast, saan ma päästetud. Aga Jeesus pöördus ümber, nägi teda ja ütles: julgust, tütar, sinu usk on sind päästnud. Ja naine sai terveks sellest tunnist. Ja tulles Jeesus valitseja majja ja nähes flöödimängijaid ja häiritud rahvahulka, ütleb neile: lahkuge; sest tüdruk ei ole surnud, vaid magab. Ja nad naersid teda. Kui aga rahvahulk oli välja aetud, sisenes ta ja haaras tema käest, ja tüdruk tõusis üles. Ja see kuulujutt levis terves selles maakonnas. Ja kui Jeesus sealt möödus, järgnesid talle kaks pimedat, kes hüüdsid ja ütlesid: Halasta meie peale, Taaveti poeg! Kui ta oli majja tulnud, lähenesid talle pimedad, ja Jeesus ütleb neile: kas te usute, et ma suudan seda teha? Nad ütlevad temale: Jah, Issand. Siis ta puudutas nende silmi, öeldes: Teie usu kohaselt sündigu teile. Ja nende silmad avati ning Jeesus hoiatas neid rangelt, öeldes: vaadake, et mitte keegi ei saaks teada. Aga need, kes olid välja läinud, levitasid uudist tema kohta terves selles maal. Nende aga välja minnes, vaata, tõid nad temale tumma inimese, kes oli deemonist vaevatud, ja kui deemon oli välja heidetud, rääkis tumm, ja rahvahulgad imetlesid öeldes, et mitte kunagi pole nii ilmunud Iisraelis. Aga variserid ütlesid: Deemonite valitseja väel ta ajab välja deemoneid. Ja Jeesus käis ringi kõikides linnades ja külades, õpetades nende kogudustes ja kuulutades kuningriigi head sõnumit ning teenides kõiki haigusi rahva seas. Nähes aga rahvahulki, tundis ta nende pärast kaastunnet, sest nad olid väsinud ja maha heidetud nagu lambad, kellel ei ole karjast. Siis ütleb ta oma jüngritele: Lõikus on tõepoolest suur, aga töölisi on vähe. Paluge seega lõikuse Issandat, et ta saadaks töölisi oma

lõikusele.

10

Ja olles kutsunud kokku oma kaksteist jüngrit, andis ta neile autoriteedi rüvedate vaimude üle, et neid välja ajada ja ravida kõiki haigusi ja kõiki tõbesid. Kaheteistkümne apostli nimed on need: esimene Siimon, keda kutsutakse Peetruseks, ja Andreas tema vend, Jaakob Sebedeuse poeg ja Johannes tema vend, Filippus ja Bartolomeus, Toomas ja Matteus maksukoguja, Jaakob Alfeuse poeg ja Lebbeus, keda hüüti Taddeuseks, Siimon Kanaaniit ja Juudas Iskariot, kes ka andis tema üle. Need kaheteistkümmet saatis Jeesus välja, käskides neile öeldes: paganate teele ära minge ja samaarlaste linna ära sisenege; minge aga pigem kadunud lammaste juurde Iisraeli kodust. Minnes aga kuulutage, öeldes, et taevariik on lähedale tulnud. Haigeid ravige, pidalitõbiseid puhastage, surnuid äratage üles, kurje vaime ajage välja; tasuta te saite, tasuta andke. Ärge hankige kulda ega hõbedat ega pronksi oma vöödesse, ärge kotti teele ega kahte tuunikat ega sandaale ega keppi; sest töömees on väärt oma toitu. Millisesse linna või külla te ka ei läheks, uurige välja, kes seal väärikas on, ja jääge sinna, kuni te lahkute. Sisenedes aga majja tervitage seda, ütledes: Rahu sellele majale. Ja kui maja on tõesti väärikas, siis tulgu teie rahu selle peale, aga kui see ei ole väärikas, siis pöördugu teie rahu tagasi teie juurde. Ja kes ei võta teid vastu ega kuule teie sõnu, siis välja minnes sellest majast või sellest linnast raputage tolm oma jalgadelt.

Tõesti ütlen ma teile: talutavam on Soodoma ja Gomorra maale kohtupäeval kui sellele linnale. Vaata, mina saadan teid nagu lambad huntide sekka, olge seega targad nagu maod ja süütud nagu tuvid. Olge tähelepanelikud inimeste suhtes, sest nad annavad teid üle nõukogudesse ja nende kogudes piitsutavad teid, ja valitsejate ning kuningate ette teid viiakse minu pärast tunnistuseks neile ja rahvastele. Aga kui nad teid üle annavad, ärge muretsege, kuidas või mida te kõneleda, sest teile antakse sel tunnil, mida te kõneleda. Sest mitte teie ei ole need, kes räägivad, vaid teie Isa Vaim on see, kes räägib teie sees. Annab üle aga vend venda surma ja isa lapse, ja tõusevad üles lapsed vanemate vastu ja surmavad nad; ja teid vihati kõigi poolt minu nime pärast; aga see, kes peab vastu lõpuni, see päästetakse. Kui aga teid selles linnas taga kiusatakse, põgenege teise, sest tõesti ütlen ma teile, te ei jõua läbi käia Iisraeli linnu, enne kui tuleb Inimese Poeg. Õpilane ei ole üle oma õpetaja ega ori üle oma isanda. Õpilasele piisab sellest, et ta saaks selliseks nagu tema õpetaja, ja orjale sellest, et ta saaks selliseks nagu tema isand. Kui majaisandat Beelzebuliks kutsusid, kui palju enam tema koduliikmeid? Ärge seega kartke neid, sest ei ole midagi kaetud, mis ei tuleks avalikuks, ja peidetud, mis ei saaks teatavaks. Mida ma ütlen teile pimeduses, öelge valguses, ja mida kõrva kuulete, kuulutage katuste peal. Ja ärge kartke neid, kes tapavad keha, aga hinge ei suuda tappa, vaid kartke pigem seda, kes suudab nii hinge kui ka keha hävitada põrgus. Kas kaks varblast ei müüda assarioni eest? Ja üks neist ei kuku maa peale ilma teie isata. Teie pea karvad on aga kõik loetud. Ärge seega kartke, teie olete palju väärtuslikumad kui varblased. Iga seega, kes tunnistab

mind inimeste ees, tunnistan ka mina teda oma Isa ees, kes on taevas; kes aga eitab mind inimeste ees, eitan ka mina teda oma Isa ees, kes on taevas. Ärge arvake, et ma tulin tooma rahu maa peale; ma ei tulnud tooma rahu, vaid mõõka. Sest ma tulin lahutama meest tema isast ja tütart tema emast ja miniat tema ämmast; ja mehe vaenlased on tema kodaliikmed. See, kes armastab isa või ema rohkem kui mind, ei ole minu vääriline; ja see, kes armastab poega või tütart rohkem kui mind, ei ole minu vääriline; ja see, kes ei võta oma risti ja ei järgne minu järel, ei ole minu vääriline. See, kes on leidnud oma hinge, kaotab selle, ja see, kes on kaotanud oma hinge minu pärast, leiab selle. See, kes teid vastu võtab, võtab vastu mind, ja see, kes mind vastu võtab, võtab vastu selle, kes mind läkitas. See, kes võtab vastu prohveti prohveti nimel, saab prohveti tasu, ja see, kes võtab vastu õiglase õiglase nimel, saab õiglase tasu. Ja kes iganes annab ühele neist väikestest tassitäie külma vett ainult jüngri nimel, tõesti ütlen ma teile, ta ei kaota kindlasti oma palka.

11

Ja sündis, kui Jeesus oli lõpetanud oma kaheteistkümne jüngri juhendamise, et ta lahkus sealt õpetama ja kuulutama nende linnades. Aga Johannes, olles kuulnud vanglas Kristuse tegusid, saatis kaks oma jüngrit ja ütles temale: kas sina oled see, kes tuleb, või peaksime me ootama teist? Ja vastates ütles Jeesus neile: minge ja teatage Johannesele, mida te kuulete ja näete; pimedad näevad jälle ja jalutud käivad, pidalitõbised

puhastatakse ja kurdid kuulevad, surnud äratatakse üles ja vaestele kuulutatakse head sõnumit; ja õnnistatud on see, kes ei saa minus pahandust. Nende minema minnes aga hakkas Jeesus rahvahulkadele Johannese kohta rääkima: mida te läksite kõrbesse vaatama? Tuule poolt raputatavat roogu? Aga mida te läksite välja vaatama? Inimest, kes on riietatud pehmetes rõivastes? Vaata, need, kes kannavad pehmeid riideid, on kuningate kodades. Aga mida te läksite välja vaatama? Prohvet? Jah, ma ütlen teile, ja rohkem kui prohvet. Sest tema on see, kellest on kirjutatud: Vaata, mina saadan oma käskjalg su palge ette, kes valmistab su tee su ees. Tõesti ütlen teile, ei ole tõusnud naiste sündinutest suuremat kui Ristija Johannes, aga väikseim taevariigi sees on suurem kui tema. Alates aga Ristija Johannese päevadest kuni praeguseni taevariik sunnib end läbi, ja vägivallatsejad haaravad seda. Kõik prohvetid ja seadus prohveteerisid kuni Johanneseni. Ja kui te tahate seda vastu võtta, siis tema on Eelija, kes peab tulema. See, kellel on kõrvad kuulmiseks, kuulgu. Kellega ma võrdlen seda põlvkonda? See on sarnane lastele, kes istuvad turukohtadel, kes hüüavad oma kaaslastele ja ütlevad: me mängisime flööti teile, ja te ei tantsinud, me laulasime leinalaulu teile, ja te ei löönud rinda. Sest tuli Johannes, kes ei söönud ega joonud, ja nad ütlevad: Tal on deemon. Tuli Inimese Poeg, söömas ja joomas, ja nad ütlevad: vaata, inimene, kes on ahmija ja veinijoja, maksukogujate ja patuste sõber. Ja tarkus sai õigustatud oma laste poolt. Siis hakkas ta etteheitma linnadele, milles tehti tema kõige rohkem vägesid, sest nad ei kahetsenud. Häda sulle, Korasin, häda sulle, Betsaida, sest kui Tüüroses ja Siidonas oleksid tehtud vägesid,

mis tehti teie juures, siis nad oleksid ammu kottiriides ja tuhas istudes kahetsenud. Kuid ma ütlen teile: Tüürosele ja Siidonile saab kohtu päeval talutavam olema kui teile. Ja sina, Kapernaum, kes oled taevani ülendatud, surmavallani tuuakse sind alla, sest kui Soodomas oleksid toimunud need väod, mis toimusid sinus, oleks see jäänud alles tänaseni. Kuid ma ütlen teile, et Soodoma maale on kohtu päeval talutavam kui sinule. Sel ajal Jeesus vastas ja ütles: ma tunnistan sulle, Isa, taeva ja maa Isand, et sa peidtsid need asjad tarkade ja mõistlike eest ja sa avaldasid need imikutele; jah, Isa, sest nii oli hea meel sinu ees. Kõik on mulle antud minu Isa poolt, ja keegi ei tunne Poega, välja arvatud Isa, ega tunne keegi Isa, välja arvatud Poeg ja see, kellele Poeg soovib seda ilmutada. Tulge minu juurde kõik, kes vaevate ja olete koormatud, ja mina annan teile puhkust. Võtke minu ike enda peale ja õppige minult, sest ma olen tasane ja alandlik südamelt, ja te leiate rahu oma hingedele; sest minu ike on hea ja minu koorm on kerge.

12

Sel ajal läks Jeesus hingamispäeval läbi viljapõldude, aga tema jüngrid olid näljased ja hakkasid katkuma viljapäid ning neid sööma. Aga variserid, olles näinud, ütlesid temale: Vaata, sinu jüngrid teevad seda, mida ei ole lubatud teha hingamispäeval. Aga ta ütles neile: Kas te pole lugenud, mida Daavid tegi, kui tema ise ja need, kes olid temaga, olid näljased? Kuidas ta sisenes Jumala majja ja sõi esitusleivad, mida tal ei olnud

lubatud süüa ega nendel, kes olid temaga, kui mitte ainult preestritele? Või kas te ei ole lugenud seaduses, et hingamispäevadel preestrid templis hingamispäeva rüvetavad ja on süütud? Ma ütlen aga teile, et siin on midagi templist suuremat. Kui aga te oleksite teadnud, mis on halastust tahan ma ja mitte ohvrit, siis te ei oleks hukka mõistnud süütuid. Sest Inimese Poeg on isand ka hingamispäeva üle. Ja olles sealt lahkunud, tuli ta nende kogudusse. Ja vaata, seal oli inimene, kellel oli kuiv käsi; ja nad küsisid temalt: kas on lubatud hingamispäeval ravida? Et nad võiksid teda süüdistada. Aga tema ütles neile: Kes teie seast on inimene, kellel on üks lammas, ja kui see langeb hingamispäeval auku, kas ta ei haara seda ja tõsta üles? Kui palju siis inimene erineb lambast? Seega on lubatud hingamispäevadel head teha. Siis ta ütles mehele: Siruta välja oma käsi, ja too sirutas selle välja, ning see sai terveks nagu teine. Fariserid aga läksid välja ja võtsid nõu tema vastu, et teda hävitada. Aga Jeesus, seda teades, lahkus sealt, ja paljud rahvahulgad järgnesid talle, ja ta tervendas neid kõiki, ja ta noomis neid, et nad ei teeks teda ilmseks, et täituks see, mis oli öeldud prohvet Jesaja kaudu, kes ütles: Vaata, minu laps, kelle ma valisin, minu armastatu, kelles minu hing leidis heameele; ma panen oma vaimu tema peale, ja ta kuulutab kohut rahvastele; ta ei riitle ega hüüa, ega kuule keegi tänavatel tema häält. Murtud roogu ta ei murra katki ja hõõguvat lina ta ei kustuta, kuni ta viskab kohtu välja võidule, ja tema nimele loodavad rahvad. Siis toodi temale deemonist vaevatud pime ja tumm, ja ta tervendas teda, nii et pime ja tumm nii rääkis kui ka nägi; ja kõik rahvahulgad olid hämmastunud ja ütlesid: kas see

on Kristus, Taaveti poeg? Aga variserid, olles seda kuulnud, ütlesid: See ei aja välja deemoneid muidu kui Beelzebuli, deemonite valitseja kaudu. Teades aga Jeesus nende mõtteid, ütles ta neile: iga kuningriik, mis on jaotatud iseenda vastu, muudetakse laastuks, ja iga linn või maja, mis on jaotatud iseenda vastu, ei püsi. Ja kui Saatan Saatanat välja ajab, on ta iseenda vastu jagatud – kuidas siis tema kuningriik püsima jääb? Ja kui mina Beelzebuli läbi välja ajavad deemoneid, siis teie pojad kelle läbi neid välja ajavad? Seetõttu nemad saavad teie kohtunikeks. Kui aga mina Jumala Vaimu läbi välja ajan need deemonid, siis on Jumala kuningriik jõudnud teie juurde. Või kuidas keegi suudab siseneda tugeva mehe majja ja tema nõusid haarata, kui ta esmalt ei seo tugevat meest kinni? Ja siis ta röövib tema maja. See, kes ei ole minuga, on minu vastu, ja see, kes ei kogu minuga, pillub laiali. Selle pärast ütlen ma teile, iga patt ja teotus antakse andeks inimestele, aga Vaimu teotust ei anta andeks inimestele; ja kes ütleb sõna Inimese Poja vastu, antakse temale andeks; aga kes ütleb Püha Vaimu vastu, ei anta temale andeks ei praeguses ajastus ega tulevases. Või tehke puu heaks ja selle vili heaks, või tehke puu mädaks ja selle vili mädaks, sest viljast puu tuntuks saab. Rästikute järglased, kuidas te saate häid asju rääkida, olles kurjad? Sest südame ülekülluse seest räägib suu. Hea inimene toob heast aardest välja head asjad ja kuri inimene toob kurjast aardest välja kurjad asjad. Ma ütlen teile, et iga tühise sõna eest, mida inimesed räägivad, nad annavad aru kohtu päeval; sest sinu sõnade põhjal sind mõistetakse õigeks ja sinu sõnade põhjal sind mõistetakse hukka. Siis vastasid mõned kirjatundjatest ja

variseridest: Õpetaja, tahame sinult märki näha. Aga ta vastas neile: Kuri ja abielurikkuja põlvkond otsib märki, kuid märki ei anta sellele, välja arvatud prohvet Joona märk. Nii nagu Joona prohvet oli suure kala kõhus kolm päeva ja kolm ööd, nõnda on ka Inimese Poeg maa südames kolm päeva ja kolm ööd. Niineve mehed tõusevad üles kohtupäeval koos selle põlvkonnaga ja mõistavad selle hukka, sest nad kahetsesid Joona kuulutuse peale, ja vaata, siin on rohkem kui Joona. Lõuna kuninganna tõuseb üles kohtupäeval koos selle põlvkonnaga ja mõistab selle hukka, sest ta tuli maa äärtelt kuulama Saalomoni tarkust, ja vaata, siin on rohkem kui Saalomon. Aga kui ebapuhas vaim inimesest välja läheb, läbib ta veeta kohti, otsides puhkust, ja ei leia. Siis ta ütleb: Ma naasan oma majja, kust ma välja läksin, ja tulles leiab selle tühjana, pühituna ja kaunistatud. Siis ta läheb ja võtab endaga kaasa seitse teist vaimu, mis on kurjemad kui tema ise, ja need sisenedes elavad seal, ja selle inimese viimane olukord saab hullemaks kui esimene. Nii saab olema ka selle kurja põlvkonnaga. Veel aga tema rahvahulkadele rääkides, vaata, ema ja tema vennad seisid väljas, otsides temaga rääkida. Keegi ütles aga temale: Vaata, su ema ja su vennad seisavad väljas ja otsivad sind näha. Tema aga vastas sellele, kes temaga rääkis: Kes on minu ema ja kes on minu vennad? Ja sirutades oma kätt oma jüngrite poole, ütles ta: vaata, minu ema ja minu vennad; sest kes iganes teeb minu taevase Isa tahtmist, tema on minu vend ja õde ja ema.

13

Ja sel päeval, olles majast välja läinud, Jeesus istus mere ääres; ja tema juurde kogunes palju rahvahulki, nii et tema paati sisenedes istus, ja kogu rahvahulk seisis rannal. Ja ta rääkis neile palju mõistujuttudes, öeldes: Vaata, külvaja läks välja külvama. Ja tema külvamisel mõned küll kukkusid tee äärde, ja linnud tulid ning sõid need ära; teised aga kukkusid kivisele kohale, kus ei olnud palju mulda, ja kohe tärkasid üles, sest ei olnud sügavat mulda, aga kui päike tõusis, põletati ära, ja kuna ei olnud juurt, kuivasid ära; teised aga kukkusid ogade sekka, ja ogad kasvasid üles ning lämmatasid need; teised aga kukkusid heale maale ja andsid vilja - üks sada, üks kuuskümmend, üks kolmkümmend. See, kellel on kõrvad kuulmiseks, kuulgu. Ja õpilased lähenesid ja ütlesid temale: Miks sa räägid neile mõistujuttudes? Aga vastates ütles ta neile, et teile on antud teada taevariigi saladusi, neile aga ei ole antud. Sest kellel on, sellele antakse ja tal on üleküllus likult, aga kellel ei ole, sellelt võetakse ära isegi see, mis tal on. Seetõttu ma räägin neile tähendamissõnades, et nähes nad ei näeks ja kuuldes nad ei kuuleks ega ka mõistaks, et nad ei pöörduks tagasi; ja siis täitub nende jaoks Jesaja prohvetikuulutus, mis ütleb: kuuldes te kuulete ja ei mõista, ja nähes te näete ja ei näe; sest selle rahva süda on muutunud pakseks, ja kõrvadega nad kuulsid raskelt, ja oma silmad nad sulgesid, et nad ei näeks silmadega ja kõrvadega ei kuuleks ja südamega ei mõistaks ja ei pöörduks tagasi, ja ma tervendaksin neid. Teie silmad aga on õnnistatud, sest nad näevad, ja teie kõrvad, sest nad kuulevad. Tõesti, sest ma ütlen teile, et paljud prohvetid ja õiglased igatsesid näha seda, mida te näete, ja ei näinud, ja kuulda seda, mida te kuulete, ja ei kuulnud. Kuulge

seega külvaja tähendamissõna. Iga, kes kuuleb kuningriigi sõna ja ei mõista, tuleb kuri ja võtab ära selle, mis on külvatud tema südames; see on see, kes on külvatud tee kõrvale. Aga kivistele külvatu, see on see, kes sõna kuuleb ja kohe rõõmuga vastu võtab selle; tal ei ole aga juurt endas, vaid ta on ajutine, aga kui tuleb ahastus või tagakiusamine sõna pärast, ta kohe komistab. See aga, kes ohakate sisse külvati, on see, kes sõna kuuleb, ja selle ajastu mure ning rikkuse petlikkus lämmatab sõna, ja ta jääb viljatuks. See aga heale maale külvatu, see on see, kes sõna kuuleb ja mõistab, kes tõesti kannab vilja ja teeb üks sada, teine kuuskümmend, kolmas kolmkümmend. Teise tähendamissõna ta pani nende ette, öeldes: taevariik tehti sarnaseks mehega, kes külvas head seemet oma põllule; aga inimeste magamise ajal tuli tema vaenlane ja külvas umbrohu nisu sekka ja läks ära. Kui aga rohi võrsus ja vilja kandis, siis ilmus ka umbrohi. Aga majaisanda orjad lähenesid ja ütlesid temale: isand, eks sa külvanud head seemet oma põllule? Kust siis tal on umbrohi? Ta aga ütles neile: vaenlasest inimene selle tegi. Aga orjad ütlesid talle: Kas sa tahad siis, et me läheksime ja koguksime need kokku? Aga ta ütles: ei, et te kogudes umbrohtusid ei juuriks välja koos nendega vilja; laske mõlemal koos kasvada kuni lõikuseni, ja lõikuse ajal ma ütlen lõikajatele: koguge esimesena umbrohud ja siduge need kimpudesse, et neid põletada, aga vilja koguge kokku minu aita. Teise tähendamissõna ta pani neile ette ütledes: taevariik on sarnane sinepiseemnega, mille võtnud inimene külvas oma põllul; mis küll on väiksem kõigist seemnetest, aga kui kasvab, on suurem kõigist köögiviljadest ja saab puuks, nii et taeva linnud tulevad ja pesitsevad tema okstel.

Teise tähendamissõna rääkis ta neile: Taevariik on sarnane hapendajaga, mille naine võttis ja peitis kolme mõõdu jahu sisse, kuni see tervenisti hapnes. Kõik need asjad rääkis Jeesus mõistujuttudes rahvahulkadele, ja ilma mõistujututa ei rääkinud ta neile midagi, et täidetud saaks see, mis öeldi prohveti kaudu, kes ütles: ma avan mõistujuttudes oma suu, ma kuulutan välja peidetud asjad maailma rajamisest. Siis, jättes rahvahulgad maha, tuli ta oma majja. Ja tema jüngrid tulid tema juurde, öeldes: Selgita meile põllu umbrohtude tähendamislugu. Aga vastates ütles ta neile: hea seemne külvaja on Inimese Poeg; aga põld on maailm; aga hea seeme, need on kuningriigi pojad; aga umbrohi on kurja pojad; aga vaenlane, kes külvas seda, on kurat; aga lõikus on ajastu lõpp; aga lõikajad on sõnumitoojad. Nii nagu siis kogutakse umbrohi ja tules põletatakse, nõnda see saab olema selle ajastu lõpul. Inimese Poeg saadab välja oma inglid, ja nad koguvad tema kuningriigist kõik komistuskivid ja need, kes teevad seadusetust, ja nad heidavad nad tule ahju; seal on nutmine ja hammaste kiristamine. Siis õiglased säravad nagu päike nende isa kuningriigis. Kellel on kõrvad kuulda, see kuulgu. Jälle on taevakuningriik sarnane aardele, mis on peidetud põllul, mille leidnud inimene peitis, ja oma rõõmust läheb ta ja müüb kõik, mis tal on, ja ostab selle põllu. Jälle on taevariik sarnane kaupmehega, kes otsib ilusaid pärleid; kes, olles leidnud ühe väga kallihinnalise pärli, läks ära, müüs kõik, mis tal oli, ja ostis selle. Jälle on taevariik sarnane noodaga, mis heideti merre ja kogus kokku igat sorti; kui see täitus, tõmbasid nad selle üles rannale ja maha istudes korjasid head anumasse, aga mädanenud heitsid välja. Nii see on olema ajastu lõpul.

Saadikud lähevad välja ja eraldavad õelad õigete keskelt ja heidavad nad tule ahju; seal on nutmine ja hammaste kiristamine. Jeesus ütleb neile: Kas te olete seda kõike mõistnud? Nad ütlevad temale: Jah, Issand. Aga tema ütles neile: Seetõttu iga kirjatundja, kes on saanud õpilaseks taevariiki, on sarnane majaisandale, kes toob välja oma aardeaardest uusi ja vanu asju. Ja sündis, kui Jeesus need tähendamissõnad lõpetas, lahkus ta sealt, ja tulles oma kodumaale õpetas ta neid nende kogus, nii et nad hämmastunsid ja ütlesid: kust sellel see tarkus ja need väed? Kas see pole puusepa poeg? Kas tema ema ei ole kutsutud Maarja ja tema vennad Jaakob ja Joosep ja Siimon ja Juuda? Ja kas tema õed ei ole kõik meie juures? Kust siis sellel kõik see on? Ja nad võtsid temast pahandust. Aga Jeesus ütles neile: prohvet ei ole au ilma, välja arvatud oma isamaal ja oma kodus. Ja ta ei teinud seal palju võimsaid tegusid nende uskmatuse tõttu.

14

Sel ajal kuulis tetrarch Herodes kuuldust Jeesusest ja ütles oma teenritele: see on Ristija Johannes; tema on surnuist üles äratatud ja seetõttu jõud toimivad temas. Sest Herodes oli Johannese kinni võtnud, sidunud ta ja pannud vanglasse Herodiase pärast, kes oli tema venna Filippuse naine. Sest Johannes ütles temale: Sul ei ole lubatud teda omada. Ja kuigi ta tahtis teda tappa, kartis ta rahvahulka, sest nad pidasid teda prohvetiks. Herodese sünnipäeva pidamisel tantsis Herodiase tütar seal keskel ja meeldis Herodesele; seepärast vandega lubas

ta temale anda, mida iganes ta küsib. Tema aga, olles ema poolt ärgitatud, ütleb: Anna mulle siia vaagnale Ristija Johannese pea. Ja kuningas oli kurvastatud, aga vandete ja koos lauas lamajate pärast käskis seda anda, ja läkitanu lõikas pea maha Johannesel vanglas. Ja toodi tema pea vaagnal ja anti tüdrukule, ja ta tõi selle oma emale. Ja tema jüngrid lähenesid, võtsid keha üles ja matsid selle maha ning tulid ja teatasid sellest Jeesusele.
Kuulnud aga Jeesus lahkus sealt paadiga kõrbe paika omaette, ja rahvahulgad, kuulnud olles, järgnesid talle jalgsi linnadest. Ja välja minnes nägi Jeesus suurt rahvahulka ja tundis nende vastu kaastunnet ning tervendas nende haiged. Õhtul aga lähenesid tema õpilased temale, öeldes: Koht on kõrb ja tund on juba möödunud, saada rahvahulgad ära, et nad läheksid küladesse ja ostaksid endale toitu. Aga Jeesus ütles neile: Nad ei pea lahkuma, andke teie neile süüa. Aga nad ütlevad talle: Meil ei ole siin muud kui viis leiba ja kaks kala. Aga ta ütles: Tooge need mulle siia. Ja olles käskinud rahvahulkadel rohu peale pikali heita, võttis ta viis leiba ja kaks kala, vaatas üles taeva poole, õnnistas need ning murdis ja andis leivad jüngritele, aga jüngrid andsid need rahvahulkadele. Ja kõik sõid ja said täis, ning korjasid üles järelejäänud tükid – kaksteist täit korvi. Aga need, kes sõid, olid mehed, umbes viis tuhat, ilma naiste ja lasteta. Ja Jeesus sundis kohe oma jüngreid paati minema ja temast ette sõitma teisele kaldale, kuni ta rahvahulgad laiali saadab. Ja olles rahvahulgad lahti lasknud, läks ta üles mäele üksi palvetama. Aga kui õhtu saabus, oli ta seal üksi. Laev oli juba mere keskel, lainete poolt vaevatud, sest tuul oli vastupidine. Neljandal öövalvel aga läks Jeesus nende poole kõndides üle mere. Ja nähes teda meres

kõndimas, olid õpilased häiritud, öeldes, et see on kummitus, ja hirmust hüüdsid nad. Kohe aga kõneles Jeesus neile, öeldes: Julgustage, mina olen see, ärge kartke. Vastates aga temale, ütles Peetrus: Issand, kui sina see oled, käsi mul tulla sinu juurde vete peale. Aga tema ütles: Tule. Ja paadist alla tulnud Peetrus kõndis vete peal, et tulla Jeesuse poole. Vaadates aga tugevat tuult, kartis ta, ja hakates uppuma, hüüdis ta ütledes: Issand, päästa mind! Kohe aga Jeesus, sirutades kätt, haaras temast kinni ja ütles temale: Oh sina väikese usuga, miks sa kahtlesid? Ja kui nad paati astusid, lakkas tuul; aga need, kes paadis olid, kummardusid tema ette öeldes: tõesti sa oled Jumala Poeg. Ja üle läinud tulid nad Gennesareti maale. Ja kui selle koha mehed teda ära tundsid, saatsid nad kogu sellesse ümbruskonda ja tõid temale kõik haiged ning palusid teda, et nad võiksid puudutada vähemalt tema rõiva narmast, ja kõik kes puudutasid, said terveks.

15

Siis tulevad Jeesuse juurde Jeruusalemmast kirjatundjad ja variserid, öeldes: Miks sinu jüngrid rikuvad vanemate pärimust? Sest nad ei pese oma käsi, kui nad leiba söövad. Aga vastates ütles ta neile: Miks ka teie rikute Jumala käsku oma traditsiooni pärast? Sest Jumal käskis, öeldes: austa isa ja ema, ja kes räägib halvasti isast või emast, see surgu surmaga. Teie aga ütlete: kes ütleb isale või emale, see mis sinust kasu saada võid on kingitus, ja ta ei austa oma isa või oma ema; ja te olete

tühistanud Jumala käsu teie traditsiooni pärast.
Silmakirjatsejad, hästi ennustas teie kohta Jesaja, öeldes: see rahvas läheneb mulle oma suuga ja oma huultega mind austab, aga nende süda on kaugel minust; asjata aga kummardavad mind, õpetades õpetustena inimeste käske. Ja olles kutsunud rahvahulga, ütles ta neile: kuulge ja mõistke; mitte see, mis siseneb suhu, ei tee inimest rüvedaks, vaid see, mis väljub suust, see teeb inimese rüvedaks. Siis tema jüngrid lähenesid ja ütlesid temale: Kas sa tead, et fariserid solvusid, kui nad kuulsid seda sõna? Aga vastates ütles ta: Iga istutus, mida minu taevane Isa ei ole istutanud, juuritakse välja. Laske neid, nad on pimedad, kes juhivad pimedaid; kui aga pime juhib pimedat, langevad mõlemad süvikusse. Vastates aga ütles Peetrus temale: Selgita meile seda mõistujuttu. Aga Jeesus ütles: Kas teie olete ikka veel mõistmata? Kas te ikka veel ei mõista, et kõik, mis suhu siseneb, läheb kõhtu ja heidetakse välja latriini? Need aga, mis väljuvad suust, tulevad südamest välja, ja need rüvetavad inimest. Sest südamest tulevad välja kurjad mõtted, mõrvad, abielurikkumised, hoorad, vargused, valed tunnistused, jumalateotused. Need asjad on need, mis rüvetavad inimest, aga pesemata kätega söömine ei rüveta inimest. Ja olles sealt välja läinud, tõmbus Jeesus tagasi Tüürose ja Siidoni paika. Ja vaata, Kaanani naine, kes oli tulnud välja nendest piiridest, hüüdis temale öeldes: Halasta minu peale, Issand, Taaveti poeg! Minu tütart vaevatakse rängalt deemon. Aga tema ei vastanud talle ühtegi sõna. Ja lähenedes küsisid tema jüngrid temalt, öeldes: vabasta ta, sest ta karjub meie taga. Aga vastates ütles ta: Mind ei ole saadetud muidu kui Iisraeli maja kadunud lammaste

juurde. Aga tulles kummardas ta teda ja ütles: Issand, aita mind. Aga vastates ütles ta: Ei ole hea võtta laste leiba ja heita seda väikestele koertele. Tema aga ütles: Jah, Issand, sest ka väikesed koerad söövad purukesi, mis langevad nende isandate laualt. Siis vastas Jeesus ja ütles talle: oo naine, suur on sinu usk, olgu sulle nagu sa soovid. Ja tema tütar sai terveks sellest tunnist. Ja olles sealt lahkunud, tuli Jeesus Galilea mere äärde ning olles mäele läinud, istus ta seal. Ja talle lähenesid paljud rahvahulgad, kellel oli endaga kaasas lonkajaid, pimedaid, kurte, sandistunuid ja palju teisi, ja nad viskasid nad Jeesuse jalgade juurde, ja ta tervendas nad, nii et rahvahulgad imestasid nähes kurte kuulmas, tummasid rääkimas, sandistunuid terveid, lonkajaid kõndimas ja pimedaid nähes, ja nad ülistasid Iisraeli Jumalat. Aga Jeesus, kutsunud kokku oma jüngrid, ütles: Mul on kaastunne rahvahulga vastu, sest juba kolm päeva nad on minu juures viibinud ja neil pole midagi süüa, ning ma ei taha neid näljasena ära saata, et nad teel ära ei nõrkeks. Ja tema jüngrid ütlevad temale: Kust meile kõrbes nii palju leiba, et rahuldada nii suurt rahvahulka? Ja Jeesus ütleb neile: Mitu leiba teil on? Aga nad ütlesid: Seitse ja mõned väikesed kalad. Ja ta käskis rahvahulkadel maha istuda maa peale. Ja võttes seitse leiba ja kalad, murdis ta pärast tänuandmist ja andis oma jüngritele, jüngrid aga rahvahulkadele. Ja kõik sõid ja said täis, ja korjasid üles ülejäänud tükid seitsmesse täis korvi; aga sööjaid oli neli tuhat meest, naisi ja lapsi arvestamata. Ja olles rahvahulgad hüvasti jätnud, läks ta laeva pardale ja tuli Magdala piirkonda.

16

Ja lähenedes küsisid fariserid ja saduserid teda kiusates, et ta näitaks neile märki taevast. Aga vastates ütles ta neile: õhtu saabudes te ütlete: ilus ilm, sest taevas on punane; ja hommikul: täna torm, sest taevas on punane ja sünge. Silmakirjatsejad, te oskate küll taeva ilmet eristada, aga aegade märke te ei suuda ära tunda? Kuri ja abielurikkuja põlvkond otsib märki, ja märki ei anta talle, kui mitte prohvet Joona märk. Ja jättes nad maha, läks ta ära. Ja kui tema jüngrid tulid teisele poole, unustasid nad leivad võtta. Aga Jeesus ütles neile: Vaadake ja olge valvel fariseride ja saduseride haputaigna eest. Nad aga arutlesid endamisi, öeldes, et me ei võtnud leibasid. Aga Jeesus, seda teades, ütles neile: Mida te arutlete endamisi, vähese usuga, et te leibe ei võtnud? Kas te ikka veel ei mõista ega mäleta neid viit leiba viie tuhande jaoks ja kui palju korve te võtsite? Ega te mäleta seitset leiba nelja tuhande jaoks ja kui palju korve te kokku korjasite? Kuidas te ei mõista, et ma ei rääkinud teile leivast, vaid ütlesin olla ettevaatlik fariseride ja saduseride haputaigna suhtes? Siis nad mõistsid, et ta ei öelnud pöörata tähelepanu leiva haputainale, vaid fariseride ja saduseride õpetusele. Kui aga Jeesus oli tulnud Filippuse Kaisarea osadesse, küsis ta oma jüngreid öeldes: Kelleks inimesed ütlevad mind, Inimese Poega, olevat? Nad aga ütlesid: Ühed küll Ristija Johannest, teised aga Eelijat, veel teised aga Jeremijat või mõnda prohvetitest. Ütleb neile: Aga teie, keda te ütlete mind olevat? Vastates aga ütles Siimon Peetrus: Sina oled Kristus, elava

Jumala Poeg. Ja vastates ütles Jeesus temale: Õnnistatud oled sa, Siimon Baarjona, sest liha ja veri ei paljastanud seda sinule, vaid minu Isa, kes on taevas. Ja mina aga ütlen sinule, et sina oled Peetrus, ja sellele kivile ehitan mina oma koguduse, ja surmavalla väravad ei võida seda. Ja ma annan sinule taevariigi võtmed, ja mida sa ka ei seo maa peal, see on seotud taevastes, ja mida sa ka ei lahti tee maa peal, see on lahti tehtud taevastes. Siis ta käskis oma jüngritele, et nad ei ütleks kellelegi, et tema on Kristus Jeesus. Alates sellest ajast hakkas Jeesus näitama oma jüngritele, et tema peab minema Jeruusalemma ja palju kannatama vanemate ja ülempreestrite ja kirjatundjate käest ning tapetud saama ja kolmandal päeval üles äratatama. Ja Peetrus võttis ta kõrvale ning hakkas teda noomima, öeldes: Armuline olgu sulle, Issand, see ei tohi sinuga juhtuda. Aga ta pöördus ja ütles Peetrile: Mine minu tagasi, saatan! Sa oled minu komistuskivi, sest sa ei mõtle Jumala asju, vaid inimeste asju. Siis Jeesus ütles oma jüngritele: Kui keegi tahab minu järel tulla, siis las ta eitab iseennast ja võtab oma risti ning järgneb minule. Sest kes tahab oma hinge päästa, kaotab selle, aga kes kaotab oma hinge minu pärast, leiab selle. Mida sest kasu on inimesele, kui ta võidab terve maailma, aga tema hinge kaotab? Või mida annab inimene vahetuseks oma hinge eest? Sest Inimese Poeg kavatseb tulla oma Isa aus koos oma inglitega, ja siis ta tasub igaühele vastavalt tema tegudele. Tõesti ütlen teile, on mõned neist, kes siin seisavad, kes ei maitse surma, kuni nad näevad Inimese Poega tulevat tema kuningriigis.

17

Ja kuue päeva järel võtab Jeesus kaasa Peetruse ja Jaakobuse ja Johannese, tema venna, ja viib nad üles kõrgele mäele eraldi, ja ta muutus nende ees, ja tema nägu säras nagu päike, aga tema riided said valgeks nagu valgus. Ja vaata, neile ilmusid Mooses ja Eelija, kes vestlesid temaga. Vastates ütles aga Peetrus Jeesusele: Issand, hea on meil siin olla. Kui sa tahad, tehkem siin kolm telki: sulle üks ja Moosesele üks ja Eelijale üks. Veel tema rääkides, vaata, hele pilv varjutas neid, ja vaata, hääl pilvest ütles: see on minu armastatud poeg, kelles ma olin hästi rahul; tema sõna kuulake. Ja seda kuulnud, kukkusid jüngrid näoli maha ja kartsid väga. Ja Jeesus lähenedes puudutas neid ja ütles: Tõuske üles ja ärge kartke. Aga tõstes üles oma silmad, nad ei näinud kedagi peale Jeesuse üksi. Ja kui nad mäest alla tulid, käskis Jeesus neile öeldes: ärge rääkige kellelegi sellest nägemusest, kuni Inimese Poeg on surnuist üles tõusnud. Ja tema jüngrid küsisid temalt öeldes: Miks siis kirjatundjad ütlevad, et Eelija peab tulema esimesena? Aga Jeesus vastas ja ütles neile: Eelija tõesti tuleb esimesena ja taastab kõik; aga ütlen teile, et Eelija juba tuli, ja nad ei tunnistanud teda ära, vaid tegid temaga kõike, mida tahtsid; nii hakkab ka Inimese Poeg nende käe läbi kannatama. Siis mõistsid jüngrid, et ta rääkis neile Ristija Johannesest. Ja kui nad tulid rahvahulga juurde, läks tema juurde mees, põlvitas tema ees ja ütles: Issand, halasta mu pojale, sest ta on kuutõbine ja kannatab halvasti; sest ta kukub sageli tulle ja sageli vette. Ja ma tõin tema sinu jüngrite

juurde, ja nad ei suutnud teda ravida. Vastates aga ütles Jeesus: oh uskumatu ja kõveraks keeratud põlvkond, kuni millal ma olen teiega? Kui kaua ma teid talun? Tooge mulle tema siia. Ja Jeesus noomis teda, ja deemon läks temast välja ja poiss sai terveks sellest tunnist. Siis lähenesid õpilased Jeesusele eraldi ja ütlesid: Miks meie ei suutnud seda välja ajada? Aga Jeesus ütles neile: teie uskmatuse pärast. Tõesti, sest ma ütlen teile, kui teil on usku nagu sinepiseeme, te ütlete sellele mäele: liigu siit sinna, ja see liigub, ja miski ei ole teile võimatu. See sugu aga ei lähe välja muidu kui palve ja paastumise läbi. Kui nad Galileasse tagasi pöördusid, ütles neile Jeesus: Inimese Poeg on saamas antud inimeste kätesse ja nad tapavad ta ning kolmandal päeval ta äratatakse üles. Ja nad kurvastusid väga. Kui nad olid Kapernaumasse tulnud, lähenesid didrahmade kogujad Peetrusele ja ütlesid: Kas teie õpetaja ei maksa didrahmasid? Ta ütleb jah. Ja kui ta majja sisenes, edestas Jeesus teda ütledes: mis sinule tundub, Siimon? Maa kuningad kellelt võtavad makse või maksu? Kellelt, oma poegadelt või võõrastelt? Peetrus ütleb talle: Võõrastest. Jeesus ütles temale: siis on pojad vabad. Aga selleks, et me neid ei solvaks, mine mere äärde, viska välja konks ja võta üles esimene kala, mis tõuseb üles, ja avades tema suu, leiad stateri; selle võtnud, anna neile minu ja sinu eest.

18

Sel tunnil lähenesid jüngrid Jeesusele, ütledes: Kes siis on suurem taevariigis? Ja Jeesus kutsus lapse, seadis selle nende

keskele ja ütles: tõesti ütlen teile, kui te ei pöördu ja ei saa nagu lapsed, ei sisene te taevariiki. Kes iganes seega alandab ennast nagu see laps, see on suurim taevariigis. Ja kes iganes võtab vastu ühe sellise lapse minu nimel, see võtab vastu mind; aga kes paneb komistama ühe neist väikestest, kes minusse usuvad, oleks temale parem, et tema kaela riputataks eesli veskikivi ja ta uputataks merre. Häda maailmale pahanduste pärast, sest paratamatu on, et pahandused tulevad, kuid häda sellele inimesele, kelle kaudu pahandus tuleb. Kui aga sinu käsi või sinu jalg paneb sind komistama, siis raiu need maha ja viska need enda juurest ära. Parem on sinul siseneda ellu sandina või lonkavana, kui kahe käe või kahe jalaga heidetud saada igavesse tulle. Ja kui sinu silm pahandab sind, kisu see välja ja viska see ära, sest parem on sinul ühe silmaga ellu siseneda kui kahe silmaga heidetud saada tule gehenasse. Vaadake, et te ei põlgaks ühtegi neist väikestest, sest ma ütlen teile, et nende inglid taevas näevad alati mu Isa palet, kes on taevas. Sest inimese Poeg tuli päästma kadunud. Mis teile tundub? Kui mingil mehel on sada lammast ja üks neist eksib ära, kas ta ei jäta üheksakümmend üheksat mägedele ja minnes otsib eksinud lammast? Ja kui juhtub seda leida, tõesti ütlen ma teile, et ta rõõmustab selle üle rohkem kui nende üheksakümne üheksa üle, kes ei ole eksinud. Nõnda ei ole teie Isa tahe, kes on taevas, et hukkuks üks neist väikestest. Kui aga su vend patustab sinu vastu, mine ja noomita teda üksi sinu ja tema vahel; kui ta sind kuuleb, oled sa võitnud oma venna; kui aga ta ei kuula, võta endaga kaasa veel üks või kaks, et kahe või kolme tunnistaja suul seisaks iga sõna. Kui aga ta eirab neid, ütle kogudusele, kui aga ta ka kogudust eirab, olgu

ta sinule nagu paganlane ja maksukoguja. Tõesti ütlen ma teile: kõik, mida te sidusite maa peal, on seotud taevas, ja kõik, mida te lahtistite maa peal, on lahti lastud taevas. Jälle tõesti ütlen ma teile, et kui kaks teist maa peal kokku lepivad ükskõik millises asjas, mida nad paluvad, siis saab see neile minu Isa käest, kes on taevastes. Sest kus kaks või kolm on kogunenud minu nimesse, seal olen mina nende keskel. Siis Peetrus, lähenedes temale, ütles: Issand, kui mitu korda patustab minu vastu mu vend ja ma annan talle andeks? Kuni seitse korda? Jeesus ütleb temale: Ma ei ütle sinule kuni seitse korda, vaid kuni seitsekümmend korda seitse. Seetõttu võrreldi taevariiki kuningas-mehega, kes tahtis oma orjadega arveid klaarida. Kui aga tema oli alustanud arvete õiendamist, toodi tema juurde üks võlgnik, kes võlgnes lugematuid talente. Kuna tal aga ei olnud, millega tagasi maksta, käskis tema isand tema maha müüa ja tema naise ja lapsed ja kõik, mis tal oli, ja võlg tasuda. Maha langenud ori kummardas seega teda ütledes: Isand, ole kannatlik minu suhtes ja ma maksan sulle kõik tagasi. Kaastunnet tundes vabastis aga selle orja isand tema ja andis temale laenu andeks. Aga see ori, olles välja läinud, leidis ühe tema kaasoritest, kes võlgnes temale sada deenarit, ja haaranud tema, lämbutas teda ütledes: Anna tagasi minule, kui midagi võlgned. Langedes seega tema kaasori tema jalgade ette, palus teda öeldes: Ole kannatlik minu suhtes ja ma maksan sulle tagasi. Tema aga ei tahtnud, vaid läks ära ja viskas ta vanglasse, kuni ta tagasi maksab võlgnetud summa. Nähes aga tema kaasasulased seda, mis oli juhtunud, muretsesid väga ja tulles selgitasid selgelt oma isandale kõike, mis oli juhtunud. Siis

kutsutas tema isand ta enda juurde ja ütles temale: Kuri ori, kogu selle võla andsin ma sulle andeks, kuna sa palusid mind. Kas ei olnud vajalik ka sinul halastada oma kaasori peale, nagu ka mina halastasin sinu peale? Ja vihastades andis tema isand ta üle piinajatele, kuni ta tagastab kõik, mis talle võlgnetakse. Nii teeb ka minu taevaline Isa teile, kui te ei anna igaüks oma vennale andeks südamest tema üleastumisi.

19

Ja sündis, kui Jeesus oli lõpetanud need sõnad, lahkus ta Galileast ja tuli Juudamaa piirkonda teisele poole Jordanit. Ja paljud rahvahulgad järgnesid temale, ja ta tervendas neid seal. Ja variserid lähenesid temale, katsudes teda, ja ütlesid temale: Kas mehel on lubatud lahutada oma naist iga põhjuse pärast? Aga vastates ütles ta neile: kas te ei ole lugenud, et see, kes tegi algusest peale, tegi nad meessoost ja naissoost ning ütles, selle pärast jätab inimene oma isa ja ema maha ning liitub oma naisega, ja need kaks saavad üheks lihaks? Nii et nad enam ei ole kaks, vaid üks liha. Mida siis Jumal on ühendanud, inimene ärgu lahutagu. Nad ütlevad temale: Miks siis Mooses käskis anda lahutuskiri ja lahutada teda? Ütleb neile, et Mooses teie südame kõvaduse tõttu lubas teil lahutada oma naisi, kuid algusest peale ei ole see nii olnud. Ütlen aga teile, et kes lahutab oma naise muul põhjusel kui hoorusel ja abiellub teisega, teeb abielurikkumist, ja see, kes abiellub lahutatud naisega, teeb abielurikkumist. Tema õpilased ütlevad temale: kui nii on mehe

olukord naisega, siis ei ole kasulik abielluda. Aga ta ütles neile: mitte kõik ei võta vastu seda sõna, vaid need, kellele see on antud; sest on eunuhhid, kes emakõhust nii sündisid. Ja on eunuhid, kes tehti eunuhideks inimeste poolt, ja on eunuhid, kes tegid iseennast eunuhideks taevariigi pärast. Kes suudab seda vastu võtta, võtku vastu. Siis toodi tema juurde lapsi, et ta paneks nende peale käed ja palvetaks, aga jüngrid noomisid neid. Aga Jeesus ütles: laske lastel ja ärge takistage neil tulla minu juurde, sest sellistel on taevariik. Ja pärast seda, kui ta oli pannud käed nende peale, läks ta sealt ära. Ja vaata, üks lähenedes ütles temale: Hea õpetaja, mida head ma teen, et omaksin igavest elu? Aga ta ütles temale: miks sa nimetad mind heaks? Keegi ei ole hea peale Jumala. Kui aga sa soovid siseneda ellu, pea käske. Ta ütleb talle: milliseid? Aga Jeesus ütles: ära tapa, ära abielu riku, ära varasta, ära anna valet tunnistust, austa isa ja ema, ja armasta oma ligimest nagu iseennast. Noor mees ütleb temale: Kõiki neid ma olen hoidnud alates oma noorusest, milles ma veel puudu jään? Jeesus ütles temale: Kui tahad täiuslik olla, mine müü oma omandused ja anna vaestele, ja sul on aare taevas, ning tule ja järgne mulle. Olles aga sõna kuulnud, läks noormees kurvastades ära, sest tal oli palju varandusi. Aga Jeesus ütles oma jüngritele: Tõesti ütlen teile, et raskusega siseneb rikas taevariiki. Jälle aga ütlen teile, lihtsam on kaamelil läbi nõelasilma minna kui rikkal Jumala kuningriiki siseneda. Seda kuuldes olid tema õpilased väga hämmastunud ja ütlesid: Kes siis võib päästetud saada? Vaadates aga Jeesus ütles neile: Inimeste juures on see võimatu, kuid Jumala juures on kõik võimalik. Siis vastas Peetrus ja ütles temale: Vaata, meie

oleme jätnud kõik maha ja järgnenud sinule, mis siis saab meist? Aga Jeesus ütles neile: Tõesti ütlen teile, et teie, kes olete järgnenud minule, uuestisünnis, kui Inimese Poeg istub oma auhiilguse troonil, istute ka teie kaheteistkümnele troonile, mõistes Iisraeli kaheteistkümmet hõimu. Ja igaüks, kes on jätnud majad või vennad või õed või isa või ema või naise või lapsed või põllud minu nime pärast, saab sajakordselt ja pärib igavese elu. Paljud aga, kes on esimesed, saavad olema viimased, ja viimased esimesed.

20

Sarnane on nimelt taevariik majaisandale, kes läks välja varahommikul palgata töölisi oma viinamäele. Ja olles kokku leppinud töölistega deenariuse eest päevas, saatis ta nad oma viinamäele. Ja välja minnes umbes kolmanda tunni paiku nägi ta teisi seismas turul jõude, ja neile ütles ta: minge ka teie viinamäele, ja mis iganes on õiglane, annan ma teile. Aga nad läksid ära. Jälle välja minnes umbes kuuenda ja üheksanda tunni ajal tegi ta samamoodi. Umbes üheteistkümnenda tunni paiku aga välja minnes leidis ta teisi jõude seismas ja ütleb neile: Miks te siin seisate terve päeva jõude? Nad ütlevad talle: Keegi ei palganud meid. Ta ütleb neile: minge ka teie viinamäele ja mida iganes on õiglane, seda te saate. Õhtul aga ütleb viinamäe isand oma valitsejale: Kutsu töölised ja anna neile palk, alustades viimastest kuni esimesteni. Ja need, kes tulid üheteistkümnenda tunni paiku, võtsid igaüks ühe deenariuse. Tulnud olles aga,

arvasid esimesed, et võtavad rohkem, ja võtsid ka nemad denariuse. Võtnud aga nad nurisesid maja isanda vastu, öeldes, et need viimased tegid ühe tunni, ja sa tegid nad võrdseks meiega, kes kandsime päeva koormust ja põletavat kuumust. Aga vastates ütles ta ühele neist: Sõber, ma ei tee sulle ülekohut. Eks sa leppinud minuga kokku denariuse eest? Võta oma ja mine; aga ma tahan sellele viimasele anda nagu ka sinule; või kas ei ole mulle lubatud teha seda, mida ma tahan oma omaga? Kas sinu silm on kuri sellepärast, et mina olen hea? Nõnda saavad viimased olema esimesed ja esimesed viimased, sest paljud on kutsutud, kuid vähesed on valitud. Ja minnes üles Jeruusalemma, võttis Jeesus kaksteist jüngrit eraldi teel ja ütles neile: vaata, me läheme üles Jeruusalemma, ja inimese poeg antakse üle ülempreestritele ja kirjatundjatele ja nad mõistavad ta hukka surmale, ja nad annavad ta üle paganatele pilkamiseks ja piitsutamiseks ja ristilöömiseks, ja kolmandal päeval ta tõuseb üles. Siis lähenesid temale Sebedaiose poegade ema koos oma poegadega, kummardades ja paludes temalt midagi. Ta aga ütles talle: Mida sa soovid? Ta ütleb temale: ütle, et need kaks minu poega võiksid istuda üks sinu paremalt ja üks sinu vasakult sinu kuningriigis. Vastates aga ütles Jeesus: te ei tea, mida te palute. Kas te suudate juua karikat, mida mina olen jooksmas jooma, või saada ristimist, millega mina olen ristitud? Nad ütlevad talle: Me suudame. Ja ta ütleb neile: Tõesti, te joote minu karikat ja te saate ristitud ristimisega, millega mina olen ristitud, aga istuda minu paremal käel ja minu vasakul käel ei ole minu anda, vaid neile, kellele see on valmistatud minu Isa poolt. Ja kui need kümme kuulsid, olid nad pahased kahe venna pärast. Aga

Jeesus, kutsunud nad kokku, ütles: Te teate, et rahvaste valitsejad valitsevad nende üle ja suured teostavad võimu nende üle. Mitte nii ei ole teie seas, vaid kes iganes soovib teie seas suureks saada, olgu teie teenija, ja kes iganes soovib teie seas olla esimene, olgu teie ori; nagu inimese poeg ei tulnud, et teda teenindataks, vaid et teenindada ja anda oma hing lunastuseks paljude asemel. Ja kui nad Jeerihost välja läksid, järgnes talle suur rahvahulk. Ja vaata, kaks pimedat istusid tee ääres, ja olles kuulnud, et Jeesus möödub, hüüdsid nad öeldes: halasta meie peale, Issand, Taaveti poeg. Aga rahvahulk soovis neid vaigistada, et nad vaikiks, kuid nemad hüüdsid veelgi valjemini, öeldes: Halasta meie peale, Issand, Taaveti Poeg! Ja seistes hüüdis Jeesus neid ja ütles: Mida te tahate, et ma teile teeksin? Nad ütlevad temale: Issand, et meie silmad saaksid avatuks. Kaastunnet tundes puudutas Jeesus nende silmi ja kohe said nad jälle nägemisvõime ning järgnesid talle.

21

Ja kui nad lähenesid Jeruusalemma ja tulid Betfaagesse Õlimäe juurde, siis Jeesus saatis kaks jüngrit, ütledes neile: minge külla, mis on teie ees, ja kohe te leiate eesli sidutuna ja varsa tema juures; lahti teinud tooge need mulle. Ja kui keegi teile midagi ütleb, siis te ütlete, et Issand vajab neid, ja ta saadab need kohe tagasi. Aga see kõik on juhtunud, et täidetaks see, mis oli öeldud prohveti kaudu, kes ütles: öelge Siioni tütrele, vaata, sinu kuningas tuleb sinu juurde tasane ja ratsutades eeslil ja varssal,

koormalooma pojal. Olles läinud ja teinud nii nagu Jeesus neile käskis, tõid jüngrid eesli ja varsa ning panid nende peale oma rõivad, ja ta istus nende peale. Aga suurim rahvahulk laotasid oma rõivad teele, teised aga lõikasid oksi puudelt ja laotasid need teele. Aga rahvahulgad, kes käisid ees, ja need, kes järgnesid, hüüdsid öeldes: Hoosanna Taaveti pojale! Õnnistatud on see, kes tuleb Issanda nimel! Hoosanna kõrgustes! Ja kui ta Jeruusalemma sisenes, oli kogu linn vapustatud ja küsis: Kes see on? Aga rahvahulgad ütlesid: See on Jeesus, prohvet Galilea Naatsaretist. Ja Jeesus sisenes Jumala templisse ja ajas välja kõik müüjad ja ostjad templist ja hävitas rahavahetajate lauad ja tuvisid müüvate istmed, ja ütleb neile: on kirjutatud, minu maja kutsutakse palvemajaks, aga teie tegite selle röövlite koopaks. Ja jalutud ja pimedad lähenesid temale templis ning ta tervendas neid. Nähes aga ülempreestrid ja kirjatundjad imesid, mida ta tegi, ja lapsi hüüdmas templis ja ütlemas: Hoosanna Taaveti pojale, said nad vihasteks ja ütlesid temale: Kas sa kuuled, mida need ütlevad? Aga Jeesus ütleb neile: Jah; kas te ei ole kunagi lugenud, et väikelaste ja rinnalaste suust sa valmistasid kiituse? Ja jätnud nad maha, läks ta välja linnast Betaaniasse ja ööbis seal. Hommikul aga linna tagasi pöördudes sai ta näljaseks, ja nähes ühte viigipuud tee ääres tuli ta selle juurde ja ei leidnud sellest midagi peale lehtede, ja ütleb sellele: enam ärgu sinust kunagi vilja saagu. Ja viigipuu kuivas kohe ära. Ja seda nähes imetlesid jüngrid, öeldes: Kuidas viigipuu kohe ära kuivas? Vastates aga ütles Jeesus neile: tõesti ma ütlen teile, kui teil on usk ja te ei kahtle, mitte ainult viigipuuga juhtunu te teete, vaid isegi kui te ütlete sellele mäele, tõuse üles ja heida end merre,

see juhtub; ja kõik, mida te palute palves uskudes, te saate. Ja kui ta oli tulnud pühakotta, lähenesid talle, kui ta õpetas, ülempreestrid ja rahva vanemad, öeldes: Millise volitusega sa neid asju teed, ja kes andis sulle selle volituse? Vastates aga ütles Jeesus neile: Küsin teilt ka mina ühe sõna; kui te mulle sellele vastate, siis ütlen ka mina teile, millises autoriteedi ma neid teen. Johannese ristimine - kust see oli, taevast või inimestelt? Aga nad arutlesid endamisi öeldes: kui me ütleme, taevast, siis ta ütleb meile, miks te siis ei uskunud teda; kui aga me ütleme, inimestest, siis me kardame rahvahulka; sest kõik peavad Johannest prohvetiks. Ja vastates Jeesusele, nad ütlesid: Me ei tea. Ta ütles neile ka ise: ei ka mina ütle teile, millise võimu poolest ma neid asju teen. Aga mis teile tundub? Ühel mehel oli kaks last ja lähenedes esimesele, ta ütles: Laps, mine täna töötama minu viinamäele. Aga vastates ütles ta: Ei taha. Hiljem aga, kahetsenud, läks ta. Ja lähenedes teisele, ütles ta samuti. Aga ta vastas ja ütles: mina, isand; ja ei läinud ära. Kumb kahest tegi isa tahtmise? Nad ütlevad talle: esimene. Jeesus ütleb neile: tõesti ütlen ma teile, et maksukogujad ja prostituudid lähevad enne teid Jumala kuningriiki. Sest Johannes tuli teie juurde õiguse teel, ja te ei uskunud teda, aga maksukogujad ja prostitiudid uskusid teda; teie aga, seda nähes, ei kahetsenud hiljem, et uskuda teda. Kuulge teist tähendamissõna. Oli keegi mees majaperemees, kes istutis viinamäe ja pani selle ümber aia ja kaevas sinna viinapressi ja ehitas torni, ja andis selle rendile põllumeestele ja läks välismaale. Kui aga viljaaeg lähenes, saatis ta oma orjad talupidajate juurde võtma oma vilju. Ja põllumehed võtsid tema orjad ning üht nad peksid, teist aga

tapsid, kolmandat aga kividega loopisid. Jälle saatis ta teisi orje, rohkem kui esimesi, ja neile tehti samuti. Hiljem aga saatis ta nende juurde oma poja, öeldes: Nad austavad minu poega. Aga põllumehed, nähes poega, ütlesid omavahel: See on pärija, tulge, tapame ta ja haarame tema päranduse. Ja võttes tema, ajasid nad ta viinamäest välja ja tapsid. Kui siis viinamäe isand tuleb, mida ta nendele põllumeestele teeb? Nad ütlevad temale: Kurjad ta hävitab halvasti ja viinamäe annab üürile teistele talupidajatele, kes annavad temale viljad tagasi nende õigel ajal. Jeesus ütleb neile: Kas te ei ole kunagi lugenud kirjadest: kivi, mille ehitajad hülgasid, see sai nurgakiviks, Issanda juurest sai see, ja see on imeline meie silmis? Selle pärast ütlen ma teile, et võetakse teilt ära Jumala kuningriik ja antakse rahvale, kes teeb selle vilju; ja see, kes langeb selle kivi peale, purustatakse; aga kelle peale see langeb, selle ta purustab. Ja ülempreestrid ja variserid, olles kuulnud tema tähendamissõnu, mõistsid, et nende kohta ta räägib, ja otsides teda kinni võtta, kartsid nad rahvahulki, sest nad pidasid teda prohvetiks.

22

Ja vastates ütles Jeesus neile jälle tähendamissõnades: taevariik sarnastati kuningast inimesega, kes tegi pulmad oma pojale. Ja ta saatis oma orjad kutsuma neid, kes olid kutsutud pulma, ja nad ei tahtnud tulla. Jälle ta saatis teised orjad, öeldes: Öelge kutsutuile: vaata, minu pidusöök on valmistatud, minu pullid ja rasvased loomad on tapetud ja kõik on valmis, tulge pulmadesse.

Aga need, kes hoolimatult käitusid, läksid ära, üks küll oma põllule, teine aga oma kaubanduse juurde; ülejäänud aga haarasid tema orjad, kohtlesid neid halvasti ja tapsid. Kuulnud aga see kuningas vihastas, ja saatnud oma sõjaväed, hävitas need tapjad ja põletas nende linna. Siis ütleb ta oma orjadele: pulmad on küll valmis, aga kutsutud ei olnud väärilised; minge siis teede ristmikele ja kutsuge pulmadesse kõik, keda te leiate. Ja välja minnes kogusid need orjad teedel kõik, keda leidsid, nii kurjad kui ka head, ja pulmad täideti lauas lamavate külalistega. Sisenedes aga kuningas vaatama lauas lebajaid, nägi seal inimest, kes polnud riietatud pulmariidesse, ja ütleb temale: sõber, kuidas sisenesid siia, kui sul ei ole pulmariiet? Aga tema vaigistati. Siis ütles kuningas teenritele: Siduge tema jalad ja käed, tõstke ta üles ja heitke välja välimisse pimedusesse, seal saab olema nutmine ja hammaste kiristamine. Paljud on kutsutud, kuid vähesed on valitud. Siis fariserid läksid ja võtsid nõu, kuidas teda sõnaga lõksu püüda. Ja nad saadavad tema juurde oma õpilased koos herodiaalastega ütlemas: õpetaja, me teame, et sa oled tõene ja Jumala teed tões õpetad, ja kellegist ei ole sulle mureks, sest sa ei vaata inimeste näole; ütle siis meile, mis sinule tundub? Kas on lubatud anda maks Caesarile või mitte? Teades aga nende kurjust, ütles Jeesus: Mida te mind katsetate, silmakirjatsejad? Näidake mulle maksumünti. Aga nad tõid talle deenaariuse. Ja ta ütleb neile: Kelle on see kujutis ja see kiri? Nad ütlevad talle: Caesari. Siis ta ütleb neile: andke siis Caesari oma Caesarile ja Jumala oma Jumalale. Ja kuulnud olles nad imestasid, ja jätnud tema, läksid nad ära. Sel päeval tulid tema juurde saduserid, kes ütlesid, et ülestõusmist ei ole, ja nad

küsisid temalt öeldes: õpetaja, Mooses ütles, kui keegi sureb, kellel ei ole lapsi, siis tema vend võtab naiseks tema naise ja äratab seemne tema vennale. Olid aga meie juures seitse venda, ja esimene, abiellunud olles, suri, ja mitte omades seemet, jättis oma naise oma vennale; samamoodi ka teine ja kolmas, kuni seitsmeni. Hiljem aga kõigist suri ka see naine. Ülestõusmises siis, kelle seitsmest saab naine olema? Kõik ju olid tal olnud. Vastates aga ütles Jeesus neile: Te olete eksiteel, sest te ei tea kirjutisi ega ka Jumala jõudu. Sest ülestõusmises ei abiellu ega antakse abielluda, vaid on nagu Jumala saadikud taevas. Aga surnute ülestõusmise kohta, kas te ei ole lugenud seda, mis teile öeldi Jumala poolt, kes ütles: mina olen Aabrahami Jumal ja Iisaki Jumal ja Jaakobi Jumal? Jumal ei ole surnute Jumal, vaid elavate oma. Ja rahvahulgad, olles seda kuulnud, olid hämmastunud tema õpetuse üle. Aga variserid, olles kuulnud, et ta vaigistas saduserid, koguti kokku samasse kohta, ja üks nende seast, seadusetundja, küsis, kiusates teda ja öeldes: õpetaja, milline käsk on suur seaduses? Aga Jeesus ütles talle: sa pead armastama Issandat, oma Jumalat, kogu oma südamega ja kogu oma hingega ja kogu oma mõistusega. See on esimene ja suur käsk. Teine aga on sellele sarnane: armasta oma ligimest nagu iseennast. Nendel kahel käsul ripub terve seadus ja prohvetid. Kui variserid olid kokku tulnud, küsis Jeesus neilt öeldes: mis teile tundub Kristuse kohta? Kelle poeg ta on? Nad ütlevad talle: Taaveti. Ta ütleb neile: kuidas siis Taavet Vaimus teda Issandaks kutsub, öeldes: Issand ütles minu Issandale, istu mu paremale, kuni ma panen su vaenlased su jalgade jalajärjeks? Kui David siis kutsub teda Issandaks, kuidas ta on tema poeg? Ja keegi ei

suutnud talle sõnagi vastata ega julgenud keegi alates sellest päevast teda enam küsitleda.

23

Siis Jeesus rääkis rahvahulkadele ja oma jüngritele, ütledes: Moosese toolile on istunud kirjatundjad ja variserid. Kõike seega, mida nad teile ütlevad pidada, pidage ja tehke, aga nende tegude järgi ärge tehke, sest nad ütlevad ja ei tee. Nad siduvad rasked ja raskesti kantavad koormad ning panevad need inimeste õlgadele, kuid ise ei taha neid oma sõrmegagi liigutada. Kõik nende teod nad aga teevad selleks, et inimesed neid näeksid. Sest nad laiendavad oma kaitsekapseid ja suurendavad oma rõivaste narmasid, ja nad armastavad aukohta pidusöökidel ja esimesi istekohtasid kogunemistel ja tervitusi turuplatside peal ja et inimesed kutsuksid neid rabbi rabbi. Teid aga ärgu kutsutagu rabbiks, sest üks on teie õpetaja, Kristus, ja kõik teie olete vennad. Ja ärge kutsuge kedagi maa peal oma isaks, sest üks on teie Isa, kes on taevastes. Ega olge kutsutud õpetajateks, sest teie õpetaja on üks, Kristus. See aga, kes on teie seast suurem, saab olema teie teenija. Kes aga ülendab iseennast, see alandatakse, ja kes alandab iseennast, see ülendatakse. Häda aga teile, kirjatundjad ja variserid, te silmakirjatsejad, sest te neelate alla lesknaiste majad ja ettekäändeks palvetate pikalt. Selle pärast saate te suurema kohtuotsuse. Häda teile, kirjatundjad ja variserid, te silmakirjatsejad, sest te sulgete taevariigi inimeste eest! Teie ise

ju ei sisene ega lase sisenejatel siseneda. Häda teile, kirjatundjad ja variserid silmakirjatsejad, sest te rändate üle mere ja kuiva maa, et teha üks pöördunu, ja kui ta on selleks saanud, teete temast geenna poja, kes on kaks korda hullem kui teie ise. Häda teile, pimedad juhid, kes ütlete: kes vandub templis, see ei ole midagi, aga kes vandub templi kullas, see on kohustatud. Lollid ja pimedad, kes sest on suurem, kuld või tempel, mis pühitseb kulda? Ja kes vandub altari juures, see ei ole midagi, aga kes vandub anni juures, mis on altari peal, see on kohustatud. Rumalad ja pimedad, mis on suurem: kingitus või altar, mis pühitseb kingituse? Seega, kes on vandunud altari juures, vandub selle juures ja kõige juures, mis on selle peal; ja see, kes on vandunud templi juures, vandub selle juures ja selle juures, kes elab selles; ja see, kes on vandunud taeva juures, vandub Jumala trooni juures ja selle juures, kes istub selle peal. Häda teile, kirjatundjad ja variserid, te silmakirjatsejad, sest te maksate kümnist mündist ja tillist ja köömnest, kuid te olete jätnud tähelepanuta seaduse raskemad asjad: kohus ja halastus ja usk. Neid oleks tulnud teha, kuid neidki mitte jätta tähelepanuta. Pimedad juhid, kes sõeluvad välja sääse, aga neelate alla kaamelit! Häda teile, kirjatundjad ja variserid, silmakirjatsejad, sest te puhastate karikat ja vaagnat väljastpoolt, aga seestpoolt on need täis röövsaaki ja ülekohut. Pime variseeri, puhasta esmalt karika ja vaagna sisemus, et ka nende välimus saaks puhtaks. Häda teile, kirjatundjad ja variserid silmakirjatsejad, sest te olete sarnased lubitud haudadega, mis väljastpoolt küll näivad ilusad, kuid seestpoolt on täis surnute luid ja kõikvõimalikku roojasust. Nii ka teie

väljastpoolt küll paistete inimestele õiglased, kuid seestpoolt olete täis silmakirjalikkust ja seadusetust. Häda teile, kirjatundjad ja variserid silmakirjatsejad, sest te ehitate prohvetite haudu ja kaunistatte õigete hauamonumente, ja te ütlete: kui me oleksime olnud meie isade päevil, siis me ei oleks olnud nende kaaslased prohvetite vere juures. Nii et te tunnustate iseendale, et olete nende pojad, kes tapsid prohvetid. Ja teie täitke oma isade mõõt. Maod, rästikute järglased, kuidas te põgenete põrgu kohtu eest? Selle pärast vaata, mina saadan teie juurde prohveteid ja tarkasid ja kirjatundjaid, ja nendest te tapate ja risti lööte, ja nendest te piitsutate oma kogudes ja te taga kiusate linnast linna, nii et tuleks teie peale kõik õiglane veri, mis valatakse maa peale, Aabeli õiglase verest kuni Sakarja, Barakja poja verest, keda te mõrvasite templi ja altari vahel. Tõesti ütlen ma teile, et kõik see tuleb selle põlvkonna peale. Jeruusalemm, Jeruusalemm, sina, kes tapate prohveteid ja kividega loobite neid, kes on teie juurde saadetud - kui sageli ma tahtsin kokku koguda sinu lapsi, nagu kana kogub oma pojad oma tiibade alla, aga te ei tahtnud. Vaata, teie maja jäetakse tühjaks. Sest ütlen teile, te ei näe mind enam alates praegusest hetkest, kuni te ütlete: Õnnistatud olgu see, kes tuleb Issanda nimel.

24

Ja Jeesus läks välja templist, ja tema jüngrid lähenesid talle, et näidata temale templi hooneid. Aga Jeesus ütles neile: Kas te ei

näe seda kõike? Tõesti ma ütlen teile, ei jäeta siia kivi kivi peale, mida ei hävitata. Aga kui ta istus Oliivimäel, lähenesid temale jüngrid eraldi ütledes: Ütle meile, millal need asjad saavad olema, ja mis on sinu tulemise ja ajastu lõpu märk? Ja vastates ütles Jeesus neile: Vaadake, et keegi teid ei eksitaks. Sest paljud tulevad minu nimel öeldes: Mina olen Kristus ja petavad paljusid. Te saate kuulma sõdadest ja sõdade kuulujuttudest, vaadake, ärge olge häiritud, sest on vaja, et kõik juhtuks, aga lõpp ei ole veel käes. Tõuseb sest rahvas rahva vastu ja kuningriik kuningriigi vastu, ja tuleb näljahädasid ja katkusid ja maavärinaid paikades; kõik need aga on sünnitusvalude algus. Siis nad annavad teid üle ahistusse ja tapavad teid, ja teid vihavad kõik rahvad minu nime pärast. Ja siis paljud solvuvad ning annavad üksteist üle ja vihkavad üksteist. Ja paljud valeprohvetid tõusevad üles ja eksitavad paljusid, ja kuna seadusetus paljuneb, külmub paljude armastus. See aga, kes on vastu pidanud lõpuni, päästetakse. Ja seda kuningriigi head sõnumit kuulutatakse kogu asustatud maailmas tunnistuseks kõigile rahvastele, ja siis tuleb lõpp. Kui te siis näete hävituse jäledust, millest rääkis prohvet Taaniel, seismas pühast kohas - lugeja mõistku - siis need, kes on Juudamaal, põgenegu mägedesse, kes on katusel, ärgu tulgu alla võtma asju oma majast, ja kes on põllul, ärgu pööraku tagasi võtma oma riideid. Häda aga neile, kes on rasked, ja neile, kes imetavad nendes päevades. Palvetage aga, et teie põgenemine ei toimuks talvel ega hingamispäeval. Sest siis saab olema suur viletsus, millist ei ole olnud maailma algusest kuni praeguseni ega ka kunagi ei tule. Ja kui neid päevi ei oleks lühendatud, ei oleks päästetud

ükski liha, kuid valitute pärast lühendatakse neid päevi. Siis kui keegi teile ütleb, vaata siin on Kristus või seal, ärge uskuge; sest tõusevad üles valeristused ja valepropheedid ja annavad suuri märke ja imetegusid, nii et eksitada, kui võimalik, isegi valituid. Vaata, ma olen teile ette öelnud. Kui seega nad ütlevad teile, vaata, ta on kõrbes, ärge minge välja, vaata, ta on sisekambreis, ärge uskuge; sest nagu välk läheb välja idast ja ilmub kuni lääneni, nii saab olema ka Inimese Poja kohalolek; sest kus on raip, seal kogutakse kokku kotkad. Kohe pärast nende päevade viletsust päike pimeneb ja kuu ei anna oma valgust, ning tähed langevad taevast ja taevaste jõud raputatakse. Ja siis ilmub Inimese Poja märk taevas, ja siis leinavad kõik maa hõimud ja näevad Inimese Poega tulevat taevapilvede peal suure väe ja auga. Ja ta saadab oma inglid välja koos suure pasunahääle, ja nad koguvad kokku tema valitud neljast tuulest taevaste äärmustelt kuni nende äärmusteni. Aga viigipuust õppige võrdlus. Kui tema oks juba muutub pehmeks ja lehed puhkevad välja, teate, et suvi on lähedal; nii ka teie, kui näete seda kõike, teate, et see on lähedal uste ees. Tõesti ütlen ma teile, ei möödub see põlvkond, enne kui kõik need asjad on saanud. Taevas ja maa mööduvad, aga minu sõnad ei möödu. Kuid selle päeva ja tunni kohta ei tea keegi, ei ka taevaste saadikud, vaid üksnes minu isa. Nagu aga Noa päevad, nõnda saab olema ka inimese poja ilmumine. Nagu nad olid päevadel enne veeuputust söömas ja joomas, abiellumas ja abieluandmas, kuni päevani mil Noa läks laeva, ja nad ei teadnud kuni tuli veeuputus ja võttis kõik, nii saab olema ka Inimese Poja tulek. Siis kaks on põllul, üks võetakse ja üks jäetakse; kaks naist jahvatavad veskis, üks

võetakse ja üks jäetakse. Olge seega valvel, sest te ei tea, mis tunnil teie Issand tuleb. Seda aga teadke, et kui maja isand oleks teadnud, mis valveajal varas tuleb, oleks ta valvanud ega oleks lubanud oma maja läbi murda. Seetõttu olge ka teie valmis, sest mil tunnil te ei arva, tuleb Inimese Poeg. Kes siis on see ustav ori ja mõistlik, kelle tema isand on määranud oma teenistuse üle andma neile toitu õigel ajal? Õnnistatud on see ori, kelle tema isand tulles leiab nii tegevat. Tõesti ütlen ma teile, et ta määrab tema kõigi oma varanduste üle. Kui aga see paha ori ütleb oma südames, minu isand viibib tulemisega, ja hakkab lööma oma kaasoriisid, ja sööb ja joob joobnute seltsis, siis tuleb selle ori isand päeval, mida ta ei oota, ja tunnil, mida ta ei tea, ja lõikab ta kaheks, ja tema osa paneb silmakirjatsejate sekka; seal on nutmine ja hammaste kiristamine.

25

Siis võrreldakse taevariiki kümne neitsira, kes võtsid oma lambid ja läksid peigmehe vastu. Viis neist olid tarkad ja viis rumalad. Need, kes rumalad olid, võtsid küll oma tõrvikud, kuid ei võtnud endaga kaasa õli; targad aga võtsid õli oma nõudes koos oma tõrvikutega. Kuna aga peigmees viibis, said kõik uinakad ja magasid. Keskel ööd aga on hüüd kõlanud: Vaata, peigmees tuleb, minge välja teda vastu! Siis tõusid kõik need neitsid ja kaunistasid oma lambid. Aga rumalad ütlesid targadele: andke meile oma õlist, sest meie tõrvikud kustuvad. Targad aga vastasid öeldes: Muidu ei pruugi piisata meile ja

teile, minge pigem müüjate juurde ja ostke enestele. Aga kui nad lahkusid ostma, tuli peigmees ja valmis olijad läksid koos temaga pulmadesse, ja uks suleti. Hiljem aga tulevad ka ülejäänud neitsid, ütlevad: Isand, isand, ava meile. Aga tema vastas ja ütles: Tõesti, ma ütlen teile, ma ei tunne teid. Olge seega valvel, sest te ei tea päeva ega tundi, mil Inimese Poeg tuleb. Nagu inimene, kes välismaale minnes kutsus kokku oma orjad ja andis neile üle oma vara, ja ühele andis viis talenti, teisele aga kaks, kolmandale aga ühe, igaühele vastavalt tema enda võimele, ja läks kohe välismaale. Minema läinud, kes viis talenti võtnud oli, tegi nendega tööd ja teenis teised viis talenti. Samuti võitis ka see, kellel oli kaks, teised kaks. Aga see, kes oli ühe võtnud, läks ära, kaevas maa sisse ja peitis oma isanda hõbeda. Pärast pikka aega aga tuleb nende orjade isand ja arveldab nendega. Ja lähenedes tõi see, kes viis talenti võtnud oli, teised viis talenti, ütledes: Isand, viis talenti usaldas sa minule. Vaata, teised viis talenti olen ma nende peale võitnud. Tema isand ütles temale: Hästi, hea ja ustav ori! Väheste üle olid ustav, paljude üle sind määran. Sisene oma isanda rõõmu! Lähenedes aga ütles ka see, kes kaks talenti võtnud oli: Isand, kaks talenti usaldasid sa mulle, vaata, veel kaks talenti olen ma nende peale võitnud. Tema isand ütles temale: Hästi, hea ja ustav ori! Väheste üle olid ustav, paljude üle sind määran. Sisene oma isanda rõõmu! Aga lähenedes ka see, kes oli ühe talendi võtnud, ütles: isand, ma teadsin sind, et sa oled karm mees, lõikamas seal, kus sa ei külvanud, ja kogumas sealt, kust sa ei puistanud, ja kartes ma läksin ära ja peitsin sinu talendi maa sisse, vaata, sul on sinu oma. Vastates aga tema isand ütles talle: kuri ori ja laisk, sa

teadsid, et ma lõikan seal, kus ma ei külvanud, ja ma kogun sealt, kust ma ei puistanud. Oli siis vajalik sul visata mu hõbe pankuritele, ja tulles mina oleksin saanud oma osa koos intressiga. Võtke seega temalt ära talent ja andke sellele, kellel on kümme talenti. Sest igale omavale antakse ja ta saab üleküllus eks, aga mittomavalt võetakse ära isegi see, mis tal on. Ja kasutu ori heitke välja välimisse pimedusesse, seal on nutmine ja hammaste krigistamine. Kui aga inimese poeg tuleb tema au sees ja kõik pühad sõnumitoojad temaga, siis istub ta oma au troonile, ja tema ette kogutakse kõik rahvad, ja ta eraldab neid üksteisest, nagu karjane eraldab lambad kitsedest, ja ta seab lambad oma paremale küljele, aga kitsed vasakule. Siis ütleb kuningas neile, kes on tema paremal käel: Tulge, minu Isa õnnistatud, pärige teile valmistatud kuningriik maailma rajamisest saadik. Olin näljane, ja te andsite mulle süüa, olin janune, ja te jootsite mind, olin võõras, ja te võtsite mind vastu, olin alasti, ja te riietasite mind, olin haige, ja te külastasite mind, olin vanglas, ja te tulite minu juurde. Siis vastavad talle õiglased, öeldes: Issand, millal me nägime sind näljasena ja toitsime sind, või janusena ja jootsime sind? Millal aga me nägime sind võõrana ja võtsime vastu või alastiolekus ja riietasime? Millal aga me nägime sind haigena või vanglas ja tulime sinu juurde? Ja vastates ütleb kuningas neile: Tõesti ütlen teile, kui palju te tegite ühele neist minu kõige väiksematest vendadest, seda te tegite minule. Siis ütleb ta ka neile, kes on vasakul: minge minust ära, te neetud, igavesse tulle, mis on valmistatud kuradile ja tema sõnumitoojatele. Sest ma olin näljane, ja te ei andnud mulle süüa, ma olin janune, ja te ei andnud mulle juua,

ma olin võõras, ja te ei võtnud mind vastu, ma olin alasti, ja te ei riietanud mind, ma olin nõrk ja vangis, ja te ei külastanud mind. Siis vastavad nemad talle ise, öeldes: Issand, millal me nägime sind näljasena või janusena või võõrana või alasti või nõrgana või vanglas ja ei teeninud sind? Siis ta vastab neile, öeldes: Tõesti ütlen ma teile, kuna te ei teinud seda ühele neist vähimistele, ei teinud te seda ka mulle. Ja need lähevad igavesse karistusse, aga õiglased igavesse ellu.

26

Ja sündis, kui Jeesus lõpetas kõik need sõnad, ütles ta oma jüngritele: te teate, et kahe päeva pärast on paasapüha ja inimese poeg antakse üle risti löödama. Siis koguti kokku ülempreestrid ja kirjatundjad ja rahva vanemad ülempreestri õue, keda kutsuti Kaifas, ja nad pidasid nõu, et Jeesus pettusel kinni võtta ja tappa. Nad ütlesid aga: Mitte peo ajal, et rahva seas ei tekiks rahutust. Aga kui Jeesus oli Betaanias katkulise Siimoni majas, lähenesid temale naine, kellel oli alabasterpurk väga kallishinnalist võidet, ja valas selle tema pea peale, kui ta lauas lamas. Seda nähes olid tema jüngrid pahased ja ütlesid: Milleks see raiskamine? Sest seda salvei oleks saanud müüa suure hinna eest ja anda vaestele. Aga Jeesus, teades, ütles neile: Miks te valmistate vaeva naisele? Sest ta on teinud hea töö minu jaoks. Vaeseid teil on alati enda juures, aga mind teil ei ole alati. Sest valanud see salvimi minu kehale, tegi ta seda minu matmise poole. Tõesti ütlen ma teile, kus iganes kuulutatakse seda head

sõnumit kogu maailmas, räägitakse ka sellest, mida tema tegi, tema mälestuseks. Siis läks üks kaheteistkümnest, keda kutsuti Juudas Iskariot, ülempreestrite juurde ja ütles: mida te soovite mulle anda, ja mina annan tema teile üle? Aga nad määrasid talle kolmkümmend hõbemünti. Ja sellest ajast peale otsis ta õiget hetke, et teda reeta. Aga hapnemata leiva esimesel päeval tulid jüngrid Jeesuse juurde ja ütlesid temale: Kus sa tahad, et me valmistaksime sulle paasapüha söömist? Aga tema ütles: Minge linna ühe mehe juurde ja öelge talle: Õpetaja ütleb, et minu aeg on lähedal, sinu juures pean ma paasapüha koos oma jüngritega. Ja jüngrid tegid nii, nagu Jeesus neile käskis, ja valmistasid paasapüha. Õhtul aga lamas ta koos kaheteistkümnera. Ja nende söömisel ütles ta: Tõesti ütlen teile, et üks teist reedab mind. Ja väga kurvastades hakkas igaüks neist temale ütlema: Eks ometi mitte mina pole see, Issand? Aga vastates ütles ta: See, kes kastis koos minuga käe anumas, tema mind reedab. Inimese Poeg tõesti läheb, nagu on kirjutatud tema kohta, kuid häda sellele inimesele, kelle läbi Inimese Poeg antakse ära – hea oleks temale olnud, kui see inimene poleks sündinud. Vastates aga Juudas, kes andis teda üle, ütles: eks ma pole see, rabi? Ta ütleb talle: Sina ütlesid seda. Nende söömisel aga võttis Jeesus leiva ja tänupalvet öelnud murdis selle ning andis jüngritele ja ütles: võtke, sööge, see on minu ihu. Ja võttis karikat ja tänupalvet öelnud andis neile öeldes: jooge sellest kõik, sest see on minu veri, uue lepingu veri, mis paljude eest valatakse pattude andeksandmiseks. Ma ütlen aga teile, et ma ei joo enam praegust hetkest sellest viinapuu viljast kuni selle päevani, mil ma joon seda koos teiega uuena minu Isa

kuningriigis. Ja hümni laulnud läksid nad välja Õlimäele. Siis ütleb Jeesus neile: kõik teie te pandakse komistama minu pärast sel ööl; sest on kirjutatud, ma löön karjast, ja karja lambad puistatakse laiali; aga pärast minu üles tõusmist ma lähen teie ette Galileasse. Vastates ütles Peetrus temale: Kui kõik sinu pärast komistuvad, siis mina ei komista iialgi. Jeesus ütles temale: Tõesti ütlen sinule, et sel ööl enne kuke laulma hakkamist sa eitad mind kolm korda. Peetrus ütleb temale: isegi kui on vaja minul sinuga surra, ma ei salga sind. Samamoodi ütlesid ka kõik jüngrid. Siis tuleb Jeesus koos nendega paika, mida kutsutakse Ketsemane, ja ütleb jüngritele: Istuge siin, kuni ma lähen seal palvetama. Ja võtnud Peetruse ja Sebedaeuse kaks poega, hakkas ta kurvastama ja ahastama. Siis ütleb Jeesus neile: Väga kurb on minu hing kuni surmani, jääge siia ja valvake koos minuga. Ja olles veidi edasi läinud, langes ta näoli maha palvetades ja ütles: Mu isa, kui see on võimalik, las see karikas möödub minust, kuid mitte nagu mina tahan, vaid nagu sina. Ja ta tuleb jüngrite juurde ja leiab nad magamas, ja ütleb Peetrule: nii te ei suutnud üht tundi valvel olla koos minuga? Valvake ja palvetage, et te ei läheks kiusatusse; vaim küll on valmis, aga liha on nõrk. Jälle teist korda ära minnes palvetas ta öeldes: Isa minu, kui see karikas ei või minust mööduda, kui ma seda ei joo, siis olgu sinu tahtmine. Ja tulles leidis ta neid jälle magamas, sest nende silmad olid raskeks muutunud. Ja jättes nad maha, läks ta ära ja palvetas jälle kolmandat korda, öeldes sama sõna. Siis tuleb ta oma jüngrite juurde ja ütleb neile: kas te magate edasi ja puhkate? Vaata, tund on lähedal ja Inimese Poeg antakse üle patuste kätesse. Tõuske, lähme, vaata, läheneb see, kes mind

reedab. Ja veel tema rääkides, vaata, tuli Juuda, üks kaheteistkümnest, ja temaga suur rahvahulk mõõkade ja keppidega ülempreestrite ja rahva vanemate juurest. Aga tema äraandja andis neile märgi, öeldes: keda ma suudlen, see on tema, hoidke ta kinni. Ja kohe lähenedes Jeesusele ütles: Tervitan, rabbi! ja suudles teda. Aga Jeesus ütles talle: sõber, mille jaoks sa siin oled. Siis lähenedes nad panid käed Jeesuse peale ja haarasid teda. Ja vaata, üks neist, kes olid koos Jeesusega, sirutas välja käe, rebas välja oma mõõga ja lõi ülempreestri orja ning lõikas ära tema kõrva. Siis ütleb Jeesus talle: Pane oma mõõk tagasi selle kohta, sest kõik, kes on võtnud mõõga, surevad mõõga läbi. Või sa arvad, et ma ei suuda praegu kutsuda oma isa, ja ta annab mulle rohkem kui kaksteist leegionit sõnumitoojaid? Kuidas siis võivad täituda need kirjutised, et nii peab juhtuma? Sel tunnil ütles Jeesus rahvahulkadele: Nagu röövli vastu te tulite välja mõõkade ja nuiadega mind kinni võtma. Iga päev ma istusin teie juures templis õpetamas, ja te ei võtnud mind kinni. Aga see kõik on juhtunud, et täidetaks prohvetite kirjad. Siis kõik jüngrid jätsid ta maha ja põgenesid. Need aga, kes Jeesuse kinni võtsid, viisid ta ära ülempreester Kaifase juurde, kus kirjatundjad ja vanemad olid kogunenud. Aga Peetrus järgnes talle kaugelt kuni ülempreestri õueni, ja olles sisse läinud, istus teenijate seas, et näha lõppu. Ülempreestrid ja vanemad ja kogu nõukogu otsisid valeütlust Jeesuse vastu, et nad võiksid ta surmata, aga ei leidnud; ja kuigi palju valetunnistajaid tuli, ei leidnud nad seda. Hiljem aga lähenesid kaks valetunnistajat ja ütlesid: tema ütles, olen võimeline hävitama Jumala templi ja kolme päeva jooksul

selle uuesti ehitama. Ja ülempreester tõusis üles ja ütles talle: kas sa ei vasta midagi? Mida need su vastu tunnistust annavad? Aga Jeesus oli vait. Ja ülempreester vastas ja ütles temale: ma vanutan sind elava Jumala nimel, et sa meile ütleksid, kas sa oled Kristus, Jumala Poeg. Jeesus ütleb talle: Sina ütlesid seda, kuid ma ütlen teile: alates nüüdsest näete Inimese Poega istumas Väe paremal käel ja tulevat taeva pilvede peal. Siis ülempreester rebis oma rõivad, öeldes, et ta jumalateotust rääkis; mis veel vajadust meil on tunnistajate järele? Vaata, nüüd te kuulsite tema jumalateotust; mis teile tundub? Aga need, kes vastasid, ütlesid: ta on surma väärt. Siis nad sülitasid tema näkku ja lõid teda rusikaga, teised aga lõid teda käega ütledes: profeteeri meile, Kristus, kes on see, kes lõi sind? Aga Peetrus istus väljas õues, ja temale lähenesid üks teenijatüdruk, ütlemas: Ja sina olid koos Jeesusega Galilealasega. Tema aga eitas nende kõikide ees, öeldes: Ma ei tea, mida sa ütled. Kui ta aga oli läinud välja väravasse, nägi teda teine ja ütleb seal neile: Ka see oli koos Jeesusega, Naatsaretlasega. Ja jälle eitas ta vandega, et ei tea seda inimest. Pärast vähest aega aga lähenesid seisavad ja ütlesid Peetrile: Tõesti ka sina oled nendest, sest sinu kõne teeb sind selgeks. Siis ta hakkas needma ja vanduma, et ma ei tunne seda inimest. Ja kohe kukk kukkus. Ja Peetrus mäletas Jeesuse sõna, mille ta oli talle öelnud, et enne kuke laulumist sa eitad mind kolm korda, ja välja minnes nuttis ta kibedalt.

27

Hommiku saabudes võtsid kõik ülempreestrid ja rahva vanemad nõu Jeesuse vastu, et teda surma panna, ja sidunud ta, viisid ära ning andsid ta üle maavalitseja Pontius Pilaatusele. Siis Juuda, kes andis teda üle, nähes, et ta mõisteti hukka, kahetses ja tagastas kolmkümmend hõbemünti ülempreestritele ja vanematele, öeldes: ma pattusin, andes üle süütu vere. Aga nad ütlesid: Mis see meie asi? Sina näed. Ja visanud hõbetükid templisse, ta taganes ning ära minnes poos end. Aga ülempreestrid, olles võtnud hõbetükid, ütlesid: Ei ole lubatud heita neid aardekambrisse, sest see on vere hind. Ja nõu võttes ostsid nad sellest rahast potissepa põllu matmiseks võõrastele; seepärast kutsuti seda põldu vere põlluks tänaseni. Siis täitus see, mis oli öeldud prohvet Jeremija kaudu, kes ütles: ja nad võtsid need kolmkümmend hõbemünti, hinnatud mehe hinna, keda Iisraeli pojad hindasid, ja nad andsid need pottsepale põllu eest, nagu Issand mulle käskis. Ja Jeesus seisis valitseja ees; ja valitseja küsis temalt öeldes: sina oled juutide kuningas? Aga Jeesus ütles talle: sina ütled. Ja kui teda süüdistasid ülempreestrid ja vanemad, ei vastanud ta midagi. Siis ütleb Pilatus temale: Kas sa ei kuule, kui palju nad sinu vastu tunnistavad? Ja ta ei vastanud temale ühtegi sõna, nii et juht imestas väga. Püha ajal aga oli juht harjunud vabastama rahvahulgale ühe vangi, keda nad tahtsid. Neil oli aga siis märkimisväärne vang, keda kutsuti Barabbas. Kui nad siis kokku olid tulnud, ütles neile Pilaatus: keda te tahate, et ma teile vabaks lasen? Barabast või Jeesust, keda kutsutakse Kristuseks? Ta teadis, et kadedusest andsid nad tema üle. Kui ta aga kohtuplatvormil istus, saatis tema naine tema juurde sõna,

öeldes: Ära tee midagi sinale ja sellele õiglasele, sest ma kannatasin täna palju unenäos tema pärast. Ülempreestrid ja vanemad aga veensid rahvahulki, et nad paluksid Barabbast, Jeesuse aga hävitaksid. Vastates aga juht ütles neile: kumma te soovite kahest, et ma teile vabastaksin? Aga nad ütlesid: Barabbas. Pilatus ütleb neile: Mida ma siis teen Jeesusega, keda kutsutakse Kristuseks? Kõik ütlevad talle: las ta risti lüüakse. Aga juht ütles: Mida siis kurja ta tegi? Aga nad hüüdsid üha enam öeldes: las ta risti lüüakse. Nähes aga Pilatus, et miski ei too kasu, vaid pigem tekib rahutus, võttis ta vett ja pesi käed rahvahulga ees, öeldes: Süütu olen ma selle õige vere suhtes, teie vaadake. Ja vastates ütles kogu rahvas: Tema veri olgu meie peale ja meie laste peale. Siis vabatas ta neile Barabbase, aga Jeesuse, olles teda piitsutanud, andis üle, et ta ristilöödaks. Siis juhi sõdurid võtsid Jeesuse kaasa pretooriumisse, kogusid tema juurde kokku terve kohordi ja riisunud tema, panid tema ümber punase mantli ning punudes krooni okatest, panid selle tema pea peale ja pilliroo tema paremasse kätte, ja põlvitanud tema ees, pilkasid teda öeldes: tervita, juutide kuningas, ja sülitanud tema peale, võtsid pilliroo ja lõid tema pead. Ja kui nad olid teda pilkanud, võtsid nad temalt mantli maha ja riietasid tema enda rõivad tagasi selga, ning viisid ta minema, et teda risti lüüa. Välja minnes leidsid nad aga Kyrene mehe nimega Simon ja sundisid teda kandma tema risti. Ja tulles kohta, mida nimetatakse Golgota, mis on nimetatav pealuu kohaks, andsid nad temale juua äädikat sapiga segatult; ja maitsnud ei tahtnud ta juua. Aga teda risti lüües nad jagasid tema riided, loosi heites, ja istudes valvasid nad teda seal. Ja nad panid tema pea kohale

kirjutatud süüdistuse: See on Jeesus, juutide kuningas. Siis löödi koos temaga risti kaks röövlit, üks paremale ja üks vasakule. Aga mööda minevad inimesed teotasid teda, raputades oma pead ja ütlesid: sina, kes hävitad templi ja kolme päevaga ehitad, päästa iseennast; kui sa oled Jumala Poeg, tule alla ristilt! Samamoodi aga ka ülempreestrid, kes pilkasid koos kirjatundjate ja vanemate ja variseridega, ütlesid: teisi ta päästis, iseennast ei suuda päästa; kui ta on Iisraeli kuningas, tulgu ta nüüd alla ristilt ja me usume temasse; ta on usaldanud Jumalat, päästku tema nüüd teda, kui ta tahab teda; sest ta ütles, et Jumala poeg ma olen. Aga samuti ka röövelid, kes olid temaga ristilöödud, sõimasid teda. Kuuendast tunnist aga sai pimedus kogu maa peale kuni üheksanda tunnini. Üheksanda tunni paiku hüüdis Jeesus suure häälega öeldes: eli eli, lema sabahhtani? See on, mu Jumal, mu Jumal, miks sa mind hülgasid? Mõned aga neist, kes seal seisid, kuulnud olles ütlesid, et see kutsub Eeliat. Ja kohe jooksis üks nende seast välja ning võttis käsna, täitis selle äädikaga ja pani selle kõrre ümber ning andis talle juua. Aga ülejäänud ütlesid: Lase, vaatame, kas tuleb Eelija teda päästma. Aga Jeesus, jälle suure häälega hüüdnud olles, jättis vaimu. Ja vaata, templi eesriie lõhestati kaheks ülalt kuni alla, ja maa väriseti ja kaljud lõhestati, ja hauad avati ja paljude magama läinud pühade kehad äratati üles, ja haudadest välja tulles pärast tema ülestõusmist läksid nad püha linna ja ilmusid paljudele. Aga sajaülem ja need, kes koos temaga valvasid Jeesust, nähes maavärinat ja seda, mis oli juhtunud, kartsid väga, öeldes: Tõesti, see oli Jumala Poeg. Olid aga seal ka paljud naised, kes vaatasid eemalt, kes olid järginenud Jeesusele

Galileast teenides teda; kelle hulgas oli Maarja Magdaleena ja Maarja, kes oli Jaakobi ja Joose ema, ja Sebeduse poegade ema. Õhtu saabumisel tuli rikas mees Arimateast, nimega Joosep, kes ka ise oli Jeesuse jünger; tema Pilaatuse juurde lähenedes palus Jeesuse ihu. Siis Pilatus käskis keha tagasi anda. Ja Joosep võttis keha, mähkis selle puhtasse linasesse riidesse ja pani selle oma uude hauda, mille ta oli raiunud kaljusse, ja veeretades suure kivi haua ukse ette, läks ära. Seal olid aga Maaria Magdaleena ja teine Maaria, kes istusid haua ees. Aga järgmisel päeval, mis on pärast ettevalmistust, kogunesid ülempreestrid ja variserid Pilatuse juurde öeldes: isand, me mäletasime, et see pettur ütles veel elades, pärast kolme päeva ma tõusen üles. Käsi seega kindlustada haud kuni kolmanda päevani, et mitte tulles tema jüngrid öösel varastavad teda ja ütlevad rahvale: tõusis üles surnuist, ja saab viimane eksitus hullem esimesest. Pilatus ütles neile: Teil on valvurid, minge ja tehke kindlaks, nagu te teate. Nad aga läksid ja kindlustasid haua, pitseerides kivi koos valvuriga.

28

Hilja laupäeval, kui koitis esimene nädalapäev, tuli Maarja Magdaleena ja teine Maarja vaatama hauda. Ja vaata, suur maavärin juhtus, sest Issanda ingel, olles taevast alla tulnud ja lähenedes, veeretas kivi ukselt ära ja istus selle peale. Oli aga tema välimus kui välk ja tema rõivas valge nagu lumi. Aga tema hirmu pärast värisesid valvurid ja said nagu surnud. Vastates

aga saadik ütles naistele: ärge teie kartke; ma tean, et te otsite Jeesust, kes risti löödi; ta ei ole siin; ta ju tõusis üles, nagu ta ütles. Tulge vaadake kohta, kus lamas Issand. Ja kiiresti minnes öelge tema jüngritele, et ta on üles äratatud surnuist, ja vaata, ta läheb teie ees Galileasse, seal te näete teda, vaata, ma ütlesin teile. Ja kiiresti hauast välja minnes suure hirmu ja rõõmuga jooksid nad teatama tema jüngritele. Kui aga nad läksid teatama tema jüngritele, ja vaata, Jeesus kohtas neid, ütledes: Rõõmustage. Aga need lähenedes haarasid tema jalgu ja kummardusid tema ees. Siis ütleb Jeesus neile: Ärge kartke, minge teatage minu vendadele, et nad läheksid Galileasse, ja seal nad näevad mind. Nende minnes aga, vaata, mõned vahtkonnast tulid linna ja teatasid ülempreestritele kõik juhtunu. Ja olles kogunenud koos vanematega ja olles võtnud nõu, andsid nad piisavalt hõbemünte sõduritele, öeldes: öelge, et tema jüngrid tulid öösel ja varastasid ta ära, kui meie magasime. Ja kui see juhini jõuab, veenname meie teda ja teeme teid muretuteks. Aga nad, võtnud hõbemündid, tegid nagu neile õpetati. Ja see sõna levis juutide seas tänase päevani. Aga üksteist jüngrit läksid Galileasse, mäele, kuhu Jeesus oli neile määranud. Ja nähes teda, kummardas nemad teda, kuid mõned kahtlesid. Ja lähenedes kõneles Jeesus neile, ütledes: Minule anti kõik autoriteet taevas ja maa peal. Minnes tehke jüngriteks kõik rahvad, kastdes neid Isa ja Poja ja Püha Vaimu nimesse, õpetades neid pidama kõike, mida ma käskisin teile; ja vaata, mina olen teiega kõik päevad kuni maailma lõpuni. Aamen.

Markuse evangeelium

1

Jeesuse Kristuse, Jumala Poja hea sõnumi algus. Nagu on kirjutatud prohvetites, vaata, mina saadan oma saadiku su palge ette, kes valmistab su tee enne sind; hüüdja hääl kõrbes, valmistage Issanda tee, tehke sirgeteks tema rajad, tuli Johannes, kes ristis kõrbes ja kuulutas meeleparanduse ristimine pattude andeksandmiseks. Ja tema juurde läks välja kogu Juudamaa ja jeruusalemmlased, ning nad kõik said ristitud Jordani jões tema poolt, tunnistades oma patte. Aga Johannes oli riietatud kaamelkarvadesse ja nahkvöö oli tema vöötkoha ümber, ja ta sõi rohutirtse ja metsikut mett. Ja ta kuulutas, öeldes: Tuleb minust tugevam minu järel, kelle sandaalide rihma ma ei ole väärt kummardades lahti siduma. Mina küll ristsin teid vees, aga tema ristib teid Pühas Vaimus. Ja nendes päevades juhtus, et Jeesus tuli Naatsaretist Galileast ja Johannes ristis ta Jordanis. Ja kohe veest üles tulles nägi ta taevaste avanemist ja Vaimu nagu tuvi laskumas tema peale; ja hääl kostis taevast: sina oled minu armastatud poeg, sinus on mul hea meel. Ja kohe Vaim ajab ta

välja kõrbesse, ja ta oli seal kõrbes nelikümmend päeva, saatana poolt kiusatuna, ja ta oli koos metsloomadega, ja saadikud teenisid teda. Pärast Johannese üleandmist tuli Jeesus Galileasse, kuulutades head sõnumit Jumala kuningriigist, ja ütles, et aeg on täidetud ja Jumala kuningriik on lähedale tulnud; parandage meelt ja uskuge head sõnumit. Kõndides aga Galilea mere ääres nägi ta Siimonat ja Andreast, Siimona venda, heitmas võrku merre; nad olid nimelt kalurid; ja Jeesus ütles neile: tulge minu järele ja ma teen teist inimeste kalurid. Ja kohe pärast oma võrkude mahajätmist järgnesid nad talle. Ja sealt natuke edasi minnes nägi ta Jaakobit, Sebedeuse poega, ja Johannest, tema venda, ja neid paadis võrke parandamas, ja kohe kutsus ta neid. Ja jättes maha nende isa Sebedeus paati koos palgatud teenritega, läksid nad tema järel. Ja nad siseneksid Kapernaumisse ning kohe pärast sabbatile sisenemist kogudusesse ta õpetas. Ja nad olid hämmastunud tema õpetuse üle, sest ta õpetas neid kui autoriteeti omav, ja mitte nagu kirjatundjad. Ja nende kogunemises oli mees ebapuhta vaimuga, ja ta karjus öeldes: ea, mis meil on sinuga, Jeesus Naatsaretlane? Sa tulid meid hävitama? Ma tean, kes sa oled, Jumala Püha. Ja Jeesus karistas teda, öeldes: Ole vait ja mine välja temast! Ja ebapuhas vaim, olles krampinud teda ja karjunud suure häälega, läks temast välja. Ja kõik hämmastusid, nii et nad arutasid omavahel öeldes: Mis see on? Mis see uus õpetus on, et ta käsib autoriteedi järgi isegi ebapuhtaid vaime ja nad kuuletuvad talle? Ja kuuldus temast läks kohe välja terve Galilea ümbruskonda. Ja kohe pärast kogudusest väljumist tulid nad Siimoni ja Andrease majja koos Jaakobuse ja Johannesega.

Siimoni ämm aga lamas palavikus. Ja kohe ütlevad nad talle tema kohta. Ja lähenedes tõstis ta tema üles, haarates tema käest, ja palavik lahkus temast kohe ning ta teenis neile. Õhtul aga, kui päike oli loojunud, tõid nad tema juurde kõik haiged ja deemonite poolt valdatud. Ja terve linn oli kogunenud ukse juurde, ja ta ravis paljusid, kes olid halvasti mitmesuguste haigustega, ja ajas välja palju deemoneid, ja ei lubanud deemonitel rääkida, sest nad teadsid, et tema oli Kristus. Ja hommikul, öösel veel olles väga vara tõusnud, läks ta välja ja läks ära kõrbe paika, ja seal ta palvetas. Ja Siimon ja need, kes olid temaga, ajasid teda taga, ja leides ta üles, ütlesid temale, et kõik otsivad sind. Ja ta ütleb neile: Lähme lähimatesse linnadesse, et ma võiksin seal ka kuulutada, sest selleks ma olen tulnud. Ja ta kuulutas nende kogudusedes kogu Galileas ja ajas välja deemoneid. Ja tema juurde tuleb pidalitõbine, kes palub teda ja põlvitab tema ees ning ütleb temale: Kui sa tahad, võid sa mind puhastada. Aga Jeesus, kaastundest liigutatud, sirutas välja käe, puudutas teda ja ütles temale: Tahan, ole puhastatud. Ja kui ta oli seda öelnud, lahkus pidalitõbi kohe temast ja ta puhastati. Ja teda rangelt hoiatanud, ta kohe ajas tema välja ja ütleb temale: Vaata, ära ütle kellelegi midagi, vaid mine näita ennast preestri ja paku oma puhastamise kohta seda, mida Mooses käskis, tunnistuseks neile. Tema aga läks välja ja hakkas palju kuulutama ning sõna levitama, nii et ta ei suutnud enam avalikult linna siseneda, vaid oli väljas kõrbetes kohtades, ja tema juurde tuldi kõikjalt.

2

Ja ta sisenes jälle Kapernaumasse mõne päeva pärast, ja kuuldi, et ta on majas. Ja kohe oli kogunenud palju rahvast, nii et enam ei mahtunud isegi ukse juurde, ja ta rääkis neile sõna. Ja nad tulevad tema juurde, tuues halvatut, keda kannab neli meest, ja kuna nad ei suutnud rahvahulga pärast talle läheneda, eemaldasid nad katuse seal, kus ta oli, ja läbi kaevates lasksid nad alla mati, millel halvatu lamas. Nähes aga Jeesus nende usku, ütleb ta halvatule: Laps, sinu patud on sulle andestatud. Ja seal olid mõned kirjatundjatest istumas ja arutlemas oma südames: miks see nii räägib jumalateotusi? Kes suudab andestada patte, kui mitte üksnes Jumal? Ja Jeesus, olles kohe oma vaimuga tunnud, et nii nemad endis arutlevad, ütles neile: Miks te neid asju oma südametes arutlete? Mis on lihtsam, öelda halvatule: Sinu patud on andeks antud või öelda: Tõuse, võta oma matt ja kõnni? Aga et te teaksite, et inimese pojal on maa peal võim patte vabastada, ütleb ta halvatule: sulle ma ütlen, tõuse ja võta oma matt ja mine oma koju. Ja ta tõusis kohe üles, ja tõstes mati, läks välja kõigi ees, nii et kõik olid hämmastunud ja kiitsid Jumalat, öeldes, et me pole kunagi midagi sellist näinud. Ja ta läks jälle mere äärde välja, ja kogu rahvahulk tuli tema juurde, ja ta õpetas neid. Ja möödudes nägi ta Leevit, Alfaiose poega, istumas tollimaja juures, ja ütles temale: järgi mind. Ja üles tõustes järgnes ta talle. Ja juhtus nii, et kui tema oli lamamas oma majas, siis paljud maksukogujad ja patused olid koos Jeesuse ja tema jüngritega lauas, sest neid oli palju, ja nad

järgnesid talle. Ja kirjatundjad ja variserid, olles näinud teda söömas koos maksukogujate ja patustega, ütlesid tema jüngritele: Mis see on, et ta sööb ja joob koos maksukogujate ja patustega? Ja Jeesus, seda kuulnud, ütleb neile: Ei vaja tugevad arsti, vaid need, kel halvasti läheb. Ma ei tulnud kutsuma õigeid, vaid patuseid meeleparandusele. Ja Johannese jüngrid ja variseride jüngrid olid paastumas. Ja nad tulevad ja ütlevad talle: miks Johannese jüngrid ja variseride jüngrid paastuvad, aga sinu jüngrid ei paastu? Ja Jeesus ütles neile: kas pulmakambri pojad ei suuda paastuda, kui peigmees on nendega? Nii kaua kui peigmees on nendega, ei suuda nad paastuda. Tulevad aga päevad, kui peigmees neilt ära võetakse, ja siis nad paastavad neil päevadel. Mitte keegi ei õmble kahanemata riide paika vana rõiva peale, sest muidu rebib uus vana ära ja tekib hullem rebend. Ja mitte keegi ei viska uut veini vanasse lähkritesse, sest kui ei, siis lõhub uus vein lähkrid, ja vein valatakse välja ning lähkrid hukkuvad, vaid uus vein tuleb panna uutesse lähkritesse. Ja juhtus nii, et ta kõndis sabbatil läbi viljapõldude, ja tema jüngrid hakkasid teed tegema, katkudes viljapäid. Ja fariserid ütlesid temale: Vaata, mida nad teevad hingamispäeval, mis ei ole lubatud. Ja tema ütles neile: Kas te pole kunagi lugenud, mida Taavid tegi, kui tal oli vajadus ja ta oli näljane, tema ja need, kes olid temaga? Kuidas ta sisenes Jumala majja ülempreester Abjatari ajal ja sõi esitusleivad, mida ei ole lubatud süüa kellelgi peale preestritel, ning andis ka neile, kes olid koos temaga? Ja ta ütles neile: hingamispäev tehti inimese jaoks, mitte inimene hingamispäeva jaoks; nii et Inimese Poeg on isand ka hingamispäeva üle.

3

Ja ta sisenes jälle kogudusse, ja seal oli inimene, kellel oli närbunud käsi. Ja nad vaatasid teda, kas ta hingamispäeval teda ravitseb, et nad võiksid teda süüdistada. Ja ta ütleb mehele, kellel on kuivanud käsi: Tõuse keskele. Ja ta ütleb neile: kas on lubatud hingamispäeval head teha või kurja teha? Hinge päästa või tappa? Aga nad vaikisid. Ja vaadanud ümber neid vihaga, olles sügavalt kurvastatud nende südame kõvaduse pärast, ütleb ta mehele: siruta välja oma käe. Ja ta sirutas selle välja, ja tema käsi taastati terveks nagu teine. Ja Variserid läksid välja ning kohe pidasid koos Herodeslastega nõu tema vastu, et teda hävitada. Ja Jeesus taandus koos oma jüngritega mere poole; ja suur hulk Galileast järgnes talle, ja Juudamaalt ja Jeruusalemmast ja Idumeamaalt ja teiselt poolt Jordanit ja need Tüürose ja Siidoni ümbrusest, suur hulk, olles kuulnud kui palju ta tegi, tulid tema juurde. Ja ta ütles oma jüngritele, et väike paat oleks tema jaoks valmis rahvahulga pärast, et nad ei suruksid teda, sest ta oli ravinud paljusid, nii et nad kukkusid tema peale, et puudutada teda, need kes olid piitsasid, ja ebapuhtad vaimud, kui nad nägid teda, kukkusid tema peale ja karjusid öeldes, et sina oled Jumala poeg. Ja ta manitses neid palju, et nad ei teeks teda ilmseks. Ja ta läheb üles mäele ja kutsub neid, keda ta ise tahtis, ja nad läksid tema juurde. Ja ta tegi kaksteist, et nad oleksid temaga ja et ta saadaks neid kuulutama ja omama autoriteeti haigusi ravida ja deemoneid välja ajada, ja ta pani Siimonile nimeks Peetrus, ja Jaakob, Sebedeu poeg, ja Johannes,

Jaakobi vend, ja ta pani neile nimeks Boanerges, mis on kõue pojad, ja Andreas ja Filippus ja Bartolomeus ja Matteus ja Toomas ja Jaakob, Alfeu poeg, ja Taddeus ja Siimon Kanaaniit ja Juudas Iskariot, kes ka andis ta üle. Ja nad tulevad majja, ja rahvahulk tuleb jälle kokku, nii et nad ei suuda isegi leiba süüa. Ja kui tema lähedased olid kuulnud, läksid nad välja, et teda kinni võtta, sest nad ütlesid, et ta oli meelest ära. Ja kirjatundjad, kes olid Jeruusalemmast alla tulnud, ütlesid, et tal on Beelzebul ja et ta ajab deemoneid välja deemonite valitseja väega. Ja olles neid kutsunud, ütles ta neile mõistatustes: Kuidas võib saatan saatanat välja ajada? Ja kui kuningriik iseenda vastu jagatakse, ei suuda see kuningriik püsida; ja kui maja iseenda vastu jagatakse, ei suuda see maja püsida. Ja kui saatan on tõusnud iseenda vastu ja on lõhestunud, ei suuda ta püsida, vaid tema lõpp on käes. Mitte keegi ei suuda tugeva mehe nõusid rüüstada, olles sisenenud tema majja, kui ta ei seo esmalt tugevat meest kinni, ja alles siis rüüstab ta tema maja. Tõesti ma ütlen teile, et kõik andeks antakse inimeste poegadele, patud ja jumalateotused, kui palju nad ka ei teota; aga kes teotab Püha Vaimu vastu, sellel ei ole andeksandmist igavesti, vaid ta on süüdi igaveses kohtus; sest nad ütlesid, et tal on ebapuhas vaim. Tulevad siis tema ema ja tema vennad ning väljas seistes saatsid nad tema juurde kedagi teda kutsuma. Ja tema ümber istus rahvahulk, aga nad ütlesid temale: Vaata, sinu ema ja sinu vennad otsivad sind väljas. Ja ta vastas neile, öeldes: Kes on minu ema või minu vennad? Ja vaadanud ringi neid, kes tema ümber istusid, ütleb ta: vaadake, minu ema ja minu vennad; sest kes teeb Jumala tahtmist, see on minu vend ja minu õde ja ema.

4

Ja jälle hakkas ta õpetama mere ääres, ja tema juurde kogunes suur rahvahulk, nii et ta astus paati ja istus seal merel, ning kogu rahvahulk oli mere ääres maal. Ja ta õpetas neid tähendamissõnades palju ja ütles neile oma õpetuses: kuulge. Vaata, külvaja läks välja külvama. Ja juhtus külvamisel, et üks küll kukkus teele, ja linnud tulid ja sõid selle ära; ja teine kukkus kivisele kohale, kus tal ei olnud palju maad, ja kohe tärkas üles selle pärast, et maa sügavust ei olnud, aga päikese tõustes põles ära, ja selle pärast, et juurt ei olnud, kuivas ära; ja teine kukkus ohakate sekka, ja ohakad kasvasid üles ja lämmatasid selle, ja vilja ei andnud; ja teine kukkus heasse maasse ja andis vilja, mis tuli üles ja kasvas, ja kandis kolmekümnekordselt ja kuuekümnekordselt ja sajakordselt. Ja ta ütles neile: Kellel on kõrvad kuulmiseks, see kuulgu. Kui aga ta oli üksi, küsisid temalt need, kes olid tema ümber, koos kaheteistkümnega tähendamissõna kohta. Ja ta ütles neile: teile on antud teada Jumala kuningriigi saladusi; aga neile, kes on väljas, tuleb kõik mõistulugudes, et nähes nad näeksid ega näeks, ja kuuldes nad kuuleksid ega mõistaks, et mitte kunagi nad ei pöörduks tagasi ja neile ei antaks andeks patte. Ja ta ütleb neile: Kas te ei tea seda tähendamissõna, ja kuidas te siis kõiki tähendamissõnu tunnete? Külvaja külvab sõna. Need aga on need tee kõrval, kus külvatakse sõna, ja kui nad kuulevad, tuleb kohe saatan ja võtab ära sõna, mis on külvatud nende südametesse. Ja need sarnaselt on need, kes külvatakse kivise peale, kes kui nad kuulevad sõna,

võtavad seda kohe rõõmuga vastu, ja neil ei ole juurt endas, vaid nad on ajutised; siis kui juhtub viletsus või tagakiusamine sõna pärast, nad kohe komistuvad. Ja need on need, kes on külvatud ogade sisse, kes kuulevad sõna, ja selle ajastu mured ja rikkuse petlikkus ja ülejäänud asjadega seotud himud sisenedes lämmatavad sõna, ja see muutub viljatuks. Ja need on need, kes on külvatud heale maale, kes kuulevad sõna ja võtavad selle vastu, ning kannavad vilja kolmekümne ja kuuekümne ja sajaga. Ja ta ütles neile: Kas lamp tuleb selleks, et panna vakka alla või voodi alla? Kas mitte selleks, et see pannakse küünlajalale? Sest ei ole midagi peidetud, mida ei avalikustata, ega ole midagi varjatud, vaid et see tuleks avalikuks. Kui kellelgi on kõrvad kuulmiseks, siis kuulgu ta. Ja ta ütles neile: vaadake, mida te kuulete. Millises mõõdus te mõõdate, selles mõõdetakse teile ja lisatakse teile, kes kuulete. Sest kellel on, sellele antakse, ja kellel ei ole, ka see mis tal on, võetakse temalt ära. Ja ta ütles: nii on Jumala kuningriik nagu siis, kui inimene viskab seemne maa peale ja magab ja tõuseb ööd ja päevad, ja seeme võrsub ja kasvab, kuigi ta ise ei tea kuidas. Iseenesest kannab maa vilja: esimesena rohi, siis viljapea, siis täis tera viljapeas. Kui aga vili on valmis, saadab ta kohe sirbi, sest lõikusaeg on käes. Ja ta ütles: kuidas me võiksime Jumala kuningriiki võrrelda? Või millise võrdlusega me seda võrdleme? Nagu sinepiseeme, mis kui see külvatakse maa peale, on väiksem kõigist seemnetest, mis on maa peal; ja kui see külvatakse, tõuseb üles ja saab suuremaks kõigist köögiviljadest, ja teeb suured oksad, nii et taeva linnud saavad tema varju alla pesitseda. Ja paljude selliste mõistujuttudega ta rääkis neile sõna, nii nagu nad suutsid

kuulda, aga ilma mõistujututa ta ei rääkinud neile sõna; aga omaette oma jüngritele ta selgitas kõike. Ja ta ütleb neile sel päeval, kui õhtu oli saabunud: Lähme üle teisele poole. Ja olles jätnud rahvahulga, võtavad nad tema kaasa, nagu ta oli paadis, ja teised paadid olid temaga koos. Ja tekkis suur tuulekeeris, aga lained lõid paati, nii et see juba hakkas täituma. Ja tema ise oli ahtriosal patja peal magamas, ja nad äratavad ta ning ütlevad talle: Õpetaja, kas sulle pole hoolt, et me hukkume? Ja ärgatatuna ta noomis tuult ja ütles merele: Vaiki, ole vaigistatud. Ja tuul lakkas ja tekkis suur vaikus. Ja ta ütles neile: Miks te olete nii arglikud? Kuidas teil pole usku? Ja nad kartsid suurt hirmu ja ütlesid üksteisele: Kes siis see on, et isegi tuul ja meri kuuletuvad temale?

5

Ja nad tulid mere teisele kaldale Gergeseenlaste maale. Ja kui ta paadist väljus, kohtas teda kohe haudadest mees, kes oli ebapuhtas vaimus ja kellel oli eluase haudades, ja keegi ei suutnud teda ahelatega siduda, sest ta oli sageli jalaahelatega ja ahelatega seotud olnud, ja ahelad olid tema poolt rebitud ja jalaahelad purustatud, ja keegi ei suutnud teda taltsutada; ja kogu öö ja päeva oli ta haudades ja mägedes karjudes ja lõikas ennast kividega. Nähes aga Jeesust kaugelt, jooksis ja kummardas tema ette, ja hüüdes suure häälega ütleb: mis minul on sinuga, Jeesus, Kõigekõrgema Jumala Poeg? Ma vannutan sind Jumala nimel, ära mind piina. Ta ütles talle: Mine välja,

roojane vaim, sellest inimesest! Ja ta küsis temalt: Mis su nimi on? Ja ta vastas öeldes: Leegion on minu nimi, sest meid on palju. Ja ta palus teda palju, et ta ei saadaks neid välja maalt. Ja seal oli suur sigade kari, mis karjatas mäe juures; ja kõik deemonid palusid teda, öeldes: saada meid sigade sisse, et me võiksime nende sisse minna. Ja Jeesus lubas neile kohe. Ja välja läinud ebapuhtad vaimud läksid sisse sigadesse, ja kari tormas kaljuservast alla merre; neid oli aga umbes kaks tuhat, ja nad uppusid meres. Ja sigade karjased põgenesid ning teatasid sellest linnas ja väljadel, ning inimesed tulid välja vaatama, mis oli juhtunud. Ja nad tulevad Jeesuse juurde ja näevad kurjast vaimust vaevatut istumas, riides ja terve mõistuse juures, kellel oli olnud leegion, ja nad kartsid. Ja need, kes nägid, jutustasid neile, kuidas see deemonivaevatule juhtus ja mis seakarjaga toimus. Ja nad hakkasid paluma teda lahkuma nende piiridest. Ja kui ta paati astus, palus deemonist vaevatud mees teda, et saaks temaga koos olla. Ja ta ei lubanud teda, vaid ütles temale: Mine oma koju oma omade juurde ja teata neile, kui palju Issand on sinule teinud ja kuidas ta on sind halastanud. Ja ta läks ära ning hakkas Dekapolises kuulutama, kui palju Jeesus oli teinud temale, ja kõik imetlesid. Ja kui Jeesus oli paadiga jälle teisele poole ületanud, kogunes tema juurde suur rahvahulk, ja ta oli mere ääres. Ja tuleb üks sünagoogiülem, nimega Jairus, ja nähes teda langeb tema jalgade juurde ning palus teda palju, öeldes, et minu väike tütar on äärmiselt halvasti, et sa tuleksid ja paneksid tema peale käed, et ta saaks terveks ja elaks. Ja ta läks temaga kaasa ning suur rahvahulk järgnes talle ja tungles tema ümber. Ja üks naine, kes oli olnud vere vooluses kaksteist aastat ja oli

palju kannatanud paljude arstide käes ja kulutanud kogu oma vara ja ei olnud saanud mingit kasu, vaid oli pigem läinud hullemaks, oli kuulnud Jeesusest, tuli rahvahulgas tagant ja puudutas tema rõivast, sest ta ütles endamisi, et kui ma puudutan isegi tema rõivaid, saan ma terveks. Ja kohe kuivas tema vere allikas ära, ja ta tundis oma kehas, et ta on paranenud vaevusest. Ja kohe Jeesus, olles endas tunnetanud temast välja läinud jõudu, pöördus rahvahulgas ja ütles: Kes puudutas mu rõivaid? Ja tema jüngrid ütlesid temale: Sa näed rahvahulka sind surumas, ja sa küsid, kes mind puudutas? Ja ta vaatas ringi, et näha seda, kes seda teinud oli. Aga naine, kartes ja värisedes, teades, mis oli temaga juhtunud, tuli ja langes tema ette maha ning ütles temale kogu tõe. Tema aga ütles talle: Tütar, sinu usk on sind päästnud, mine rahuga ja ole terve oma vaevast. Veel tema rääkides tulevad nad koguduse valitseja juurest, ütledes, et sinu tütar suri - miks sa veel vaevad õpetajat? Aga Jeesus, kohe kuuldes räägitavat sõna, ütleb koguduse juhile: ära karda, ainult usu. Ja ta ei lubanud kellelgi temaga kaasa tulla, välja arvatud Peetrus ja Jaakobus ja Johannes, Jaakobuse vend. Ja ta tuleb sünagoogi valitseja majja ja näeb kära ja nutjaid ja hädaldajaid palju, ja sisse läinuna ta ütleb neile: miks te teete kära ja nutate? Laps ei ole surnud, vaid magab. Ja nad naersid teda. Aga ta, ajanud välja kõik, võtab kaasa lapse isa ja ema ning need, kes olid temaga, ja siseneb sinna, kus laps lamas, ja haarates lapse käest ütleb talle: Talita, kuumi, mis tõlgituna on: Tüdruk, sinule ütlen, tõuse. Ja kohe tõusis tüdruk üles ja kõndis ringi, sest ta oli kaheteistkümne aastane. Ja nad olid suuresti hämmastunud. Ja ta käskis neile rangelt, et keegi ei saaks sellest teada, ja ütles

anda talle süüa.

6

Ja ta läks sealt välja ning tuli oma isamaale, ja tema jüngrid järgnesid talle. Ja kui sabat oli saabunud, ta alustas koguduses õpetamist, ja paljud, kes kuulsid, olid hämmastunud öeldes: kust sellel need asjad? Ja kes on see tarkus, mis on antud temale, ja sellised võimud sünnivad tema käte läbi? Kas see pole see käsitööline, Maarja poeg ja Jaakobi ja Joose ja Juuda ja Siimoni vend? Ja kas tema õed ei ole siin meie juures? Ja nad võtsid temast pahandust. Jeesus ütles aga neile, et prohvet ei ole austamata, välja arvatud oma kodumaal, oma sugulaste juures ja oma kodus. Ja ta ei suutnud seal teha ühtegi vägevat tegu, välja arvatud selle, et ta ravis väheseid haigeid, pannes neile käed peale. Ja ta oli hämmastunud nende uskmatuse pärast. Ja ta käis külade vahel ringi õpetades. Ja ta kutsus endale need kaksteist, ja ta hakkas neid saatma kahekaupa, ja ta andis neile autoriteedi ebapuhtate vaimude üle, ja ta käskis neil, et nad ei võtaks teele midagi peale kepi, mitte kotti, mitte leiba, mitte pronksi vöösse, vaid et neil oleksid sandaalid jalas, ja et nad ei kannaks kahte tuunikat. Ja ta ütles neile: kuhu te ka ei läheks majja, jääge sinna, kuni te sealt lahkute; ja kui keegi ei võta teid vastu ega kuula teid, siis sealt lahkudes raputage tolm oma jalgade alt maha tunnistuseks neile; tõesti ütlen ma teile, talutavam on Soodoma või Gomorra jaoks kohtupäeval kui selle linna jaoks. Ja välja minnes nad kuulutasid, et inimesed

kahetseksid, ja nad ajasid välja palju deemoneid, ja võidsid õliga paljusid haigeid ja ravisid neid. Ja kuningas Herodes kuulis sellest, sest tema nimi oli saanud tuntuks, ja ta ütles, et ristija Johannes on surnuist üles äratatud ja seetõttu tegutsevad jõud temas. Teised ütlesid, et ta on Eelija, teised aga ütlesid, et ta on prohvet nagu üks prohvetitest. Kuulnud aga, ütles Herodes, et see on Johannes, kellele mina pea maha raiusin – tema on surnuist üles tõusnud. Ise nimelt Herodes, olles saatnud, hoidis Johannest kinni ja sidus ta vangis Herodiase pärast, oma venna Filippuse naise pärast, sest ta oli temaga abiellunud. Sest Johannes ütles Herodesele, et sinul ei ole lubatud omada oma venna naist. Aga Herodias kandis viha tema vastu ja tahtis teda tappa, aga ei suutnud; sest Herodes kartis Johannest, teades, et tema oli õiglane ja püha mees, ja kaitses teda, ja olles teda kuulnud, tegi palju ning kuulas teda hea meelega. Ja kui saabus soodne päev, mil Herodes oma sünnipäeval õhtusöögi pidas oma suurmeestele ja tuhande ülemtele ja Galilea esimestele, ja kui Herodiase tütar oli sisenenud ja tantsinud ja meeldinud Herodesele ja koos lauas lamajatele, ütles kuningas tüdrukule: küsi minult, mida sa soovid, ja ma annan sulle. Ja ta vandus talle, et mida iganes sa minult küsid, annan ma sulle, kuni pooleni oma kuningriigist. Aga tema, välja läinud olles, ütles oma emale: Mida ma küsin? Ja ta ütles: Ristija Johannese pea. Ja olles kohe kiirustades kuninga juurde sisenenud, palus ta öeldes: Tahan, et sa annaksid mulle kohe vaagnal Ristija Johannese pea. Ja kuningas sai väga kurvaks, kuid vandete ja külaliste pärast ei tahtnud ta seda tagasi lükata. Ja kuningas saatis kohe täideviija ning käskis tuua tema pea. Aga ta läks ära

ja lõikas tal vanglas pea maha, ja tõi tema pea vaagnal ja andis selle tüdrukule, ja tüdruk andis selle oma emale. Ja kui tema jüngrid olid seda kuulnud, tulid nad ja võtsid tema surnukeha ning asetasid selle hauakambrisse. Ja apostlid kogunesid Jeesuse juurde ja nad teatasid talle kõik, mida nad tegid ja mida nad õpetasid. Ja ta ütles neile: Tulge teie ise omaette kõrbe paika ja puhake natuke, sest tulijaid ja minijaid oli palju, ja neil ei olnud isegi aega süüa. Ja nad läksid paadiga ära kõrbe paika omaette. Ja nad nägid neid lahkumas ja paljud tundsid nad ära ja jalgsi kõigist linnadest jooksid kokku sinna ja läksid neist ette ja tulid kokku tema juurde. Ja välja minnes nägi Jeesus suurt rahvahulka ja tundis nende vastu kaastunnet, sest nad olid nagu lambad, kellel ei ole karjast, ja ta hakkas neid palju õpetama. Ja kui juba palju aega oli möödunud, lähenesid temale tema õpilased ja ütlesid, et see koht on kõrb ja juba on palju aega möödunud; saada nad minema, et nad läheksid ümbruskonna põldudele ja küladesse ja ostaksid enestele leiba, sest neil ei ole midagi süüa. Aga vastuseks ütles ta neile: Andke neile teie süüa. Ja nad ütlevad talle: kas me peaksime minema ja ostma kahe saja deenariga leiba ning andma neile süüa? Aga ta ütleb neile: mitu leiba teil on? Minge ja vaadake. Ja teada saades nad ütlevad: viis ja kaks kala. Ja ta käskis neil asetada kõik rühmade kaupa lamama rohelisele rohule. Ja nad heitsid maha rühmade kaupa, saja ja viiekümne kaupa. Ja võttes viis leiba ja kaks kala, vaadates üles taevasse, õnnistas ta ning murdis leivad ja andis jüngritele, et nad paneksid need nende ette, ja kaks kala jagas ta kõigile. Ja kõik sõid ja said täis, ja nad korjasid kaksteist täit korvi tükke ja kalu. Ja neid, kes leivad sõid, oli viis tuhat meest.

Ja kohe sundis ta oma jüngreid astuma paati ja minema ette teisele poole Betsaida poole, kuni tema saadab rahvahulga ära; ja võtnud nendega hüvasti läks ta mäele palvetama. Ja kui õhtu oli saabunud, oli laev mere keskel ja tema üksi maal. Ja nähes neid vaevamas sõudmisel, sest tuul oli neile vastune, ja umbes öö neljanda vahtkorra ajal tuleb ta nende juurde kõndides merel, ja tahtis neist mööda minna. Aga nad, nähes teda merel kõndimas, arvasid, et ta on kummitus, ja karjusid välja, sest kõik nägid teda ja häiriti. Ja kohe ta rääkis nendega ja ütles neile: olge julgud, mina olen see, ärge kartke. Ja ta läks üles laeva nende juurde, ja tuul lakkas, ja nad olid endas väga ülemäära hämmastunud ja imetlesid. Sest nad ei mõistnud leivade puhul, vaid nende süda oli kõvastunud. Ja olles üle läinud, läksid nad Gennesareti maale ja ankurdusid seal. Ja kui nad laevast välja tulid, tunnistasid inimesed ta kohe ära, jooksid läbi kogu selle ümberkaudse piirkonna ja hakkasid matitel haiglasi kandma sinna, kus kuulsid, et ta seal on; ja kuhu iganes ta sisenes, küladesse või linnadesse või põldudele, panid nad turuplatside peal haigeid maha ja palusid teda, et nad võiksid puudutada isegi tema rõiva narmast; ja kõik, kes teda puudutasid, päästeti.

7

Ja kogunevad tema juurde variserid ja mõned kirjatundjad, kes olid tulnud Jeruusalemmast, ja nähes, et mõned tema jüngrid söövad leiba rüvetatud kätega, see tähendab pesemate kätega, nad laitsid neid, sest variserid ja kõik juudid, kui nad ei pese

käsi hoolikalt, ei söö, hoides kinni vanemate traditsioonist, ja turult tulles, kui nad end ei pese, ei söö, ja palju muid asju on, mida nad võtsid vastu, et pidada kinni, tasside ja kannude ja vasknõude ja voodite pesemisi, siis küsivad temalt variserid ja kirjatundjad: miks sinu jüngrid ei käi vanemate traditsiooni järgi, vaid söövad leiba pesemate kätega? Aga ta vastas ja ütles neile, et hästi ennustas Jesaja teie kohta, te silmakirjatsejad, nagu on kirjutatud: see rahvas austab mind huultega, aga nende süda on minust kaugel; asjata nad kummardavad mind, õpetades õpetustena inimeste käske. Maha jättes Jumala käsu, hoiate te kinni inimeste traditsioonist: kannude ja tasside pesemisi, ja palju muid sarnaseid selliseid asju te teete. Ja ta ütles neile: Hästi te tühistate Jumala käsu, et oma traditsiooni pidada. Mooses sest ütles: austa oma isa ja oma ema; ja see, kes räägib kurja isa või ema vastu, surgu surmaga; aga teie ütlete: kui inimene ütleb isale või emale, korban, mis on and, millest sa võiksid minult kasu saada, ja te ei luba enam tal midagi teha oma isa või oma ema heaks, tehes kehtetuks Jumala sõna oma traditsiooniga, mille te olete edasi andnud; ja palju selliseid sarnaseid asju te teete. Ja olles kutsunud kogu rahvahulga, ütles ta neile: Kuulge mind kõik ja mõistke. Mitte midagi, mis väljastpoolt inimesse siseneb, ei ole võimeline teda rüvetama, vaid see, mis väljub, rüvetab inimest. Ja kui ta rahvahulgast majja sisenes, küsisid tema õpilased temalt mõistujutu kohta. Ja ta ütleb neile: Kas ka teie olete nii arusaamatud? Kas te ikka veel ei mõista, et kõik väljastpoolt inimesse sisenev ei suuda teda rüvetada? sest see ei sisene tema südamesse, vaid kõhtu, ja väljub latriini, puhastades kogu toidu. Ta ütles aga, et see, mis

inimesest välja tuleb, see rüvetab inimest. Sest seestpoolt, inimeste südamest, tulevad välja halvad mõtted, abielurikkumised, hoorad, mõrvad, vargused, ahnused, kurjused, pettus, kõlvatus, kuri silm, teotus, ülbus, rumalus; kõik need kurjad asjad tulevad seestpoolt välja ja rüvetavad inimese. Ja sealt üles tõustes ta läks ära Tüürose ja Siidoni piirkondadesse. Ja olles majja sisenenud, ta ei soovinud, et keegi teaks, ja ta ei suutnud märkamatuks jääda. Sest naine, kelle väikesel tütrel oli ebapuhas vaim, oli temast kuulnud, tuli ja kukkus tema jalgade juurde; aga naine oli kreeklanna, sünni poolest süüriafoiniiklanna; ja ta palus teda, et ta ajaks deemoni välja tema tütrest. Aga Jeesus ütles talle: Lase esmalt lastel kõhud täis saada, sest ei ole õige võtta laste leiba ja väikestele koertele heita. Aga ta vastas ja ütles talle: Jah, Issand, ja väikesed koerad laua all söövad laste purukesi. Ja ta ütles talle: selle sõna pärast mine, deemon on välja läinud sinu tütrest. Ja tema majja minnes leidis ta lapse voodile heidetuna ja deemoni välja läinuna. Ja jälle, olles välja läinud Tüürose ja Siidoni piiridest, tuli ta Galilea mere poole läbi Dekapolose piiride keskel. Ja nad toovad tema juurde kurdi, kes on kõnehäirega, ja paluvad teda, et ta paneks käe tema peale. Ja võttes tema rahvahulgast kõrvale eraldi, ta pani oma sõrmed tema kõrvadesse, ja süljates puudutas tema keelt, ja vaadates üles taevasse, ta oigas ja ütleb temale: Effata, mis on Avanegu. Ja kohe avati tema kõrvad ja lahti võeti tema keele side, ja ta rääkis õigesti. Ja ta käskis neile, et nad ei ütleks mitte kellelegi, kuid mida rohkem ta neile käskis, seda enam nad kuulutasid. Ja nad olid üle määra hämmastunud, öeldes: Ta on kõik hästi teinud, ta paneb kurdid kuulma ja

tumma rääkima.

8

Nendel päevadel, kui jälle oli suur rahvahulk ja neil ei olnud midagi süüa, kutsus Jeesus oma jüngrid kokku ja ütles neile: mul on kaastunne rahvahulga vastu, sest nad on juba kolm päeva minu juures olnud ja neil ei ole midagi süüa; ja kui ma saadan nad tühja kõhuga koju, nõrgenevad nad teel, sest mõned neist on tulnud kaugelt. Ja tema jüngrid vastasid talle: Kust keegi suudab neid siin kõrbes leivadega toita? Ja ta küsis neilt: Kui palju teil on leibu? Aga nad ütlesid: Seitse. Ja ta käskis rahvahulgal maa peale pikali heita, ja võtnud seitse leiba ning tänupalve öelnud, murdis ta need ning andis oma jüngritele, et nad paneksid rahva ette, ja nad panid rahvahulga ette. Ja neil oli vähe väikesi kalu, ja olles need õnnistanud, ütles ta panna ette ka need. Nad sõid ja said rahuldatud ning korjasid üles seitse korvi tükijääke. Neid oli aga umbes neli tuhat, ja ta saatis nad ära. Ja olles kohe paati sisenenud koos oma jüngritega, tuli ta Dalmanutha piirkonda. Ja variserid läksid välja ning hakkasid temaga vaidlema, otsides temalt taevast märki, katsudes teda. Ja sügavalt ohates oma vaimus ta ütleb: Miks see põlvkond otsib märki? Tõesti ma ütlen teile, kui sellele põlvkonnale antakse märk. Ja jätnud nad maha, läks ta paati ja lahkus jälle. Ja nad unustasid võtta leiba kaasa, ja neil polnud endaga paadis muud kui üks leib. Ja ta käskis neid öeldes: Vaadake, hoiduge variseride haputaignast ja Heroodese haputaignast. Ja nad

arutlesid omavahel, öeldes: Meil ei ole leiba. Ja seda teades ütleb Jeesus neile: Miks te arutlete, et teil ei ole leibe? Te ei mõista veel ega te saa aru? Kas teie süda on ikka veel kõvastunud? Kas teil on silmad, aga te ei näe, ja kõrvad, aga te ei kuule? Ja te ei mäleta? Kui ma mursin viis leiba viie tuhande hulka, ja kui palju korve täis tükke te korjasite üles? Nad ütlevad talle: Kaksteist. Aga kui need seitse nelja tuhande jaoks, mitu korvi täis purukaid te korjasite üles? Aga nad ütlesid: Seitse. Ja ta ütles neile: Kas te ei mõista veel? Ja ta tuleb Betsaidasse. Ja nad toovad temale pimeda ja paluvad teda, et ta teda puudutaks. Ja võttes pime mehe käest, viis ta teda välja külast, ja süljates tema silmadesse ning pannes käed tema peale, küsis ta temalt, kas ta midagi näeb. Ja üles vaadates ütles ta: Ma näen inimesi, kes kõnnivad nagu puud. Siis pani ta jälle käed tema silmadele ja pani ta üles vaatama, ja tema nägemine taastati, ning ta nägi kõike selgelt. Ja ta saatis tema oma majja, öeldes: Ära sisene külla ega ütle kellelegi külas. Ja Jeesus läks välja koos oma jüngritega Filippuse Kaisarea küladesse, ja teel küsis ta oma jüngritelt, öeldes neile: Keda inimesed ütlevad mind olevat? Aga nad vastasid: Johannest Ristijat, ja teised Eeliat, teised aga ühte prohvetitest. Ja tema ütles neile: aga teie, kelleks te mind ütlete olevat? Vastates aga ütleb Peetrus talle: sina oled Kristus. Ja ta noomis neid, et nad ei ütleks kellelegi tema kohta. Ja ta hakkas õpetama neid, et Inimese Poeg peab palju kannatama ja vanemate ja ülempreestrite ja kirjatundjate poolt tagasi lükatama ja tapetud saama ja pärast kolme päeva üles tõusma, ja ta rääkis seda sõna julgelt. Ja võttes tema kõrvale, hakkas Peetrus teda noomima. Aga tema pöördus ja nähes oma jüngreid karistas Peetrust,

öeldes: Mine minu järele, saatan, sest sa ei mõtle Jumala asju, vaid inimeste asju. Ja olles kutsunud rahvahulga koos oma jüngritega, ütles ta neile: Kes iganes tahab minu järel käia, see salaku iseennast ja võtku üles oma risti ning järgnegu mulle. Kes tahab oma hinge päästa, kaotab selle, aga kes kaotab oma hinge minu ja hea sõnumi pärast, see päästab selle. Mis kasu on inimesele sellest, kui ta võidab terve maailma, aga kaotab oma hinge? Või mida annab inimene vahetuseks oma hinge eest? Sest kes iganes häbeneb mind ja minu sõnu selles abielurikkujas ja patuses põlvkonnas, seda häbeneb ka Inimese Poeg, kui ta tuleb oma Isa aus koos pühade saadikutega.

9

Ja ta ütles neile: Tõesti ütlen teile, et on mõned siin seisvatest, kes ei maitse surma, kuni nad näevad Jumala kuningriiki tulnuna jõus. Ja kuue päeva pärast võtab Jeesus kaasa Peetruse ja Jaakobuse ja Johannese ning viib nad üles kõrgele mäele eraldi üksi, ja ta muutus nende ees, ja tema riided muutusid säravaks, väga valgeks nagu lumi, selliseks, nagu ükski pesur maa peal ei suuda nii valgeks teha. Ja neile ilmus Eelija koos Moosesega, ja nad vestlesid Jeesusega. Ja vastates ütleb Peetrus Jeesusele: Rabbi, hea on meil siin olla, ja tehkem kolm telki: sulle üks ja Moosesele üks ja Eelijale üks. Sest ta ei teadnud, mida rääkida, sest nad olid hirmunud. Ja juhtus, et pilv varjutas neid, ja pilvest tuli hääl, mis ütles: see on minu armastatud poeg, kuulake teda. Ja äkki ümber vaadates nad enam kedagi ei

näinud, vaid ainult Jeesust nendega. Aga kui nad mäest alla tulid, käskis ta neil mitte kellelegi rääkida, mida nägid, enne kui Inimese Poeg surnuist üles tõuseb. Ja nad hoidsid sõna kinni, arutades omavahel, mis on surnuist üles tõusmine. Ja nad küsisid temalt öeldes, et kirjatundjad ütlevad, et Eelija peab tulema esimesena. Aga vastates ütles ta neile: Eelija tõesti tuleb esimesena ja taastab kõik, aga kuidas on kirjutatud inimese Poja kohta, et ta peab palju kannatama ja põlatud saama? Aga ma ütlen teile, et Eelija on tulnud ja nad tegid temale kõike, mida tahtsid, nagu on kirjutatud tema kohta. Ja olles tulnud õpilaste juurde, nägi ta suure rahvahulga nende ümber ja kirjatundjaid, kes vaidlesid nendega. Ja kohe, kui kogu rahvahulk teda nägi, olid nad hämmastunud, ja jooksid tema juurde ning tervitasid teda. Ja ta küsis kirjatundjaid: Mida te omavahel arutate? Ja vastates ütles üks rahvahulgast: Õpetaja, ma tõin oma poja sinu juurde, kellel on tumm vaim. Ja kus iganes see teda tabab, viskab see teda maha, ja ta vahutab ning krigistab oma hambaid, ja ta kuivab ära, ning ma ütlesin sinu jüngritele, et nad selle välja ajavad, aga nad ei suutnud. Aga vastates talle, ütleb ta: oh uskumatu põlvkond, kui kaua ma teie juures olen? Kui kaua ma teid talun? Tooge ta minu juurde. Ja nad tõid ta tema juurde. Ja kui vaim nägi teda, krambitses see teda kohe, ning ta kukkus maha maale ja veereles seal vahutades. Ja ta küsis tema isalt: kui palju aega on möödunud sellest, kui see temaga juhtus? Ta aga ütles: lapsepõlvest. Ja sageli on ta teda tulle heitnud ja vetesse, et teda hävitada, aga kui sa midagi suudad, aita meid, halastades meie peale. Aga Jeesus ütles temale: Kui sa suudad uskuda – kõik on võimalik sellele, kes usub. Ja kohe hüüanud

lapse isa pisaratega ütles: Ma usun, Issand! Aita mu uskmatust. Nähes aga Jeesus, et rahvahulk jookseb kokku, noomis ta ebapuhast vaimu, öeldes temale: Tumm ja kurt vaim, mina käsin sul, välju temast ja ära enam sisene temasse. Ja olles hüüdnud ja palju krampe tekitanud temas, läks see välja, ja ta muutus nagu surnuks, nii et paljud ütlesid, et ta suri. Aga Jeesus, võtnud teda käest kinni, tõstis teda üles, ja ta tõusis püsti. Ja kui ta oli majja sisenenud, küsisid tema õpilased temalt omaette, miks meie ei suutnud seda välja ajada. Ja ta ütles neile: See sugu ei saa välja minna muul viisil kui palve ja paastumise läbi. Ja sealt välja minnes nad läksid läbi Galilea, ja ta ei soovinud, et keegi teaks, sest ta õpetas oma jüngreid ja ütles neile, et inimese poeg antakse üle inimeste kätesse, ja nad tapavad ta, ja tapetuna kolmandal päeval ta tõuseb üles. Aga nad ei mõistnud seda sõna ja kartsid temalt küsida. Ja ta tuli Kapernaumisse, ja majas olles küsis ta neilt: Mida te teel omavahel arutasite? Aga nemad vaikisid, sest nad olid teel omavahel arutanud, kes on suurem. Ja maha istudes hüüdis ta kaheteistkümmet ja ütleb neile: Kui keegi tahab esimene olla, saab ta kõigist viimane ja kõigi teenija. Ja ta võttis lapse, seadis ta nende keskele ja embas teda, ning ütles neile: kes iganes ühe sellise lapse vastu võtab minu nimel, see võtab vastu mind; ja kes iganes mind vastu võtab, see ei võta vastu mind, vaid seda, kes mind saatis. Johannes vastas talle öeldes: Õpetaja, me nägime kedagi, kes ajas sinu nimel välja deemoneid, aga ta ei järgi meid, ja me keelasime tal seda teha, sest ta ei järgi meid. Aga Jeesus ütles: Ärge takistage teda, sest keegi ei ole, kes teeb väge minu nimel ja suudab kiiresti kurjasti rääkida minust. Kes ei ole teie vastu, on teie poolt. Kes sest

annaks teile juua tassi vett minu nimel, sest te olete Kristuse omad, tõesti ütlen ma teile, ei kaota ta kindlasti oma palka. Ja kes iganes paneb komistama ühe neist väikestest, kes minusse usuvad, parem oleks temale, kui veskikivi oleks pandud tema kaela ümber ja ta oleks heidetud merre. Ja kui su käsi paneb sind komistama, lõika see ära; parem on sinul vigasena ellu siseneda kui kahte kätt omades minna gehenasse, kustumatu tulle, kus nende uss ei sure ja tuli ei kustu. Ja kui sinu jalg paneb sind komistama, lõika see ära; parem on sinul siseneda ellu lonkavana, kui kahte jalga omades heidetud saada gehenasse, kustumatusse tulle, kus nende uss ei sure ja tuli ei kustu. Ja kui su silm paneb sind komistama, viska see välja; parem on sinul ühe silmaga siseneda Jumala riiki, kui kahte silma omades minna tulegeehnasse, kus nende uss ei sure ja tuli ei kustu. Iga soolatakse tulega ja iga ohver soolatakse soolaga. Hea on sool; aga kui sool soolatuks muutub, millega te seda maitsestate? Teie omate endas soola ja olge rahus üksteisega.

10

Ja sealt tõustes tuleb ta Juudamaa piirkondadesse läbi Jordani teispoolsuse, ja rahvahulgad tulevad jälle tema juurde kokku, ning nagu ta oli harjunud, õpetas ta neid jälle. Ja lähenedes küsisid fariserid temalt, kas mehel on lubatud naist lahutada, katsudes teda. Aga vastates ütles ta neile: Mida käskis teile Mooses? Nad aga ütlesid: Mooses lubas kirjutada lahutuskirja ja lahutada. Ja vastates ütles Jeesus neile: teie südame kõvaduse

pärast ta kirjutas teile selle käsu; aga loomise algusest meessoost ja naissoost tegi Jumal neid; selle pärast jätab inimene maha oma isa ja ema ning liitub oma naise juurde, ja saavad need kaks üheks lihaks. Nii et nad ei ole enam kaks, vaid üks liha; mida siis Jumal on ühendanud, inimene ärgu lahutagu. Ja majas küsisid jüngrid temalt jälle selle kohta, ja ta ütleb neile: kes lahutab oma naise ja abiellub teisega, teeb abielurikkumist tema vastu; ja kui naine, olles lahutanud mehe, abiellub teisega, teeb abielurikkumist. Ja nad tõid temale lapsi, et ta neid puudutaks; aga jüngrid noomisid neid, kes tõid. Seda nähes aga Jeesus oli pahane ja ütles neile: laske lastel tulla minu juurde ja ärge takistage neid, sest selliste oma on Jumala kuningriik. Tõesti ma ütlen teile, kes ei võta vastu Jumala kuningriiki nagu laps, see ei sisene selle sisse. Ja olles neid embranud, õnnistas ta neid, pannes käed nende peale. Ja kui ta teele väljus, jooksis üks juurde ja põlvitades küsis temalt: Hea õpetaja, mida ma teen, et igavest elu pärida? Aga Jeesus ütles talle: miks sa ütled mind heaks? Keegi ei ole hea peale ühe Jumala. Käske sa tead: ära riku abielu, ära mõrva, ära varasta, ära anna valetunnistust, ära jäta ilma, austa oma isa ja ema. Tema aga vastas ja ütles temale: Õpetaja, kõiki neid ma olen hoidnud alates oma noorusest. Aga Jeesus, vaadanud teda, armastas teda ja ütles talle: Üks asi sul puudub. Kui sa tahad täiuslik olla, mine, müü kõik, mis sul on, ja anna vaestele, ja sul on aare taevas, ja tule ning järgne mulle, tõstes oma risti. Tema aga muutus sünge selle sõna peale ja läks ära kurvastades, sest tal oli palju varandusi. Ja ümber vaadanud Jeesus ütleb oma jüngritele: kui raskelt need, kel raha on, Jumala kuningriiki sisse lähevad, aga jüngrid olid hämmastunud tema

sõnade üle. Aga Jeesus jälle vastates ütleb neile: Lapsed, kui raske on nendel, kes usaldavad raha peale, Jumala kuningriiki siseneda; lihtsam on kaamelil läbi nõelasilma minna kui rikkal Jumala kuningriiki siseneda. Aga nad olid ülemäära hämmastunud, öeldes omavahel: Ja kes suudab päästetud saada? Vaadanud neile, ütleb Jeesus: Inimeste juures on see võimatu, aga mitte Jumala juures, sest kõik on võimalik Jumala juures. Peetrus hakkas talle ütlema: Vaata, meie oleme jätnud kõik maha ja oleme järgnenud sinule. Vastates aga Jeesus ütles: tõesti ma ütlen teile, ei ole kedagi kes on maha jätnud maja või vennad või õed või isa või ema või naise või lapsed või põllud minu pärast ja evangeeliumi pärast, kui ta ei saa sajakordselt nüüd sel ajal maju ja vendasid ja õdesid ja isa ja ema ja lapsi ja põlde koos tagakiusamisega, ja tulevases ajastus igavest elu. Paljud aga, kes on esimesed, saavad olema viimased, ja viimased esimesed. Nad olid teel minemas üles Jeruusalemma, ja Jeesus käis nende ees, ja nad olid hämmastunud, ja need kes järgnesid, kartsid. Ja võttes jälle kaasa need kaksteist, hakkas ta neile rääkima asju, mis temaga juhtuma hakkavad, et vaata, me läheme üles Jeruusalemma ja inimese poeg antakse üle ülempreestritele ja kirjatundjatele, ja nad mõistavad ta surma hukka ja annavad ta üle rahvastele, ja nad pilkavad teda ja piitsutavad teda ja sülitavad tema peale ja tapavad ta, ja kolmandal päeval tõuseb ta üles. Ja Jaakobus ja Johannes, Sebedaiose pojad, lähenevad temale, öeldes: Õpetaja, me tahame, et sa teeksid meile seda, mida me palume. Aga ta ütles neile: Mida te tahate, et ma teile teeksin? Nad aga ütlesid temale: Anna meile, et üks meist võiks istuda sinu paremal käel ja üks

sinu vasakul käel sinu au sees. Aga Jeesus ütles neile: te ei tea, mida te palute. Kas te suudate juua karikat, mida mina joon, ja saada ristimist, millega mind ristitakse? Aga nad ütlesid talle: Me suudame. Aga Jeesus ütles neile: karikat, mida mina joon, te joote, ja ristimisega, millega mina olen ristitud, teid ristitakse; aga istuda minu paremalt ja vasakult ei ole minu anda, vaid neile, kellele see on valmistatud. Ja kui kümme seda kuulsid, hakkasid nad Jaakobuse ja Johannese pärast pahaks panema. Aga Jeesus, kutsudes neid endale, ütleb neile: te teate, et need, kes näivad valitsevat rahvaid, valitsevad neid ja nende suured teostavad võimu nende üle; aga mitte nii ei ole teie seas, vaid kes iganes soovib saada suureks teie seas, see saab olema teie teenija, ja kes iganes soovib teie seast saada esimeseks, see saab olema kõigi ori; ja sest ka inimese poeg ei tulnud teenindatama, vaid teenindama, ja andma oma hinge lunastuseks paljude asemel. Ja nad tulevad Jeerikosse. Ja kui tema läks välja Jeerihost koos oma jüngrite ja suure rahvahulgaga, istus Timaiose poeg Bartimeus, pime, tee ääres kerjamas. Ja olles kuulnud, et Jeesus Natsareetlane on, hakkas ta hüüdma ja ütlema: Taaveti poeg Jeesus, halasta minu peale! Ja paljud noomisid teda, et ta vaikiks, kuid tema hüüdis veelgi valjemini: Taaveti poeg, halasta minu peale! Ja seistes ütles Jeesus: Kutsuge tema. Ja nad kutsuvad pimedast, öeldes temale: Julgust, tõuse, ta kutsub sind. Aga ta, heites ära oma rõiva ja tõustes üles, tuli Jeesuse juurde. Ja vastates ütleb Jeesus talle: Mida sa soovid, et ma sulle teeksin? Aga pime ütles talle: Rabboni, et ma jälle näeksin. Ja Jeesus ütles temale: mine, sinu usk on sind päästnud. Ja kohe ta vaatas üles ja järgnes Jeesusele teel.

11

Ja kui nad lähenevad Jeruusalemma, Betfage ja Betaania juurde Õlimäe poole, saadab ta kaks oma jüngrit ja ütleb neile: minge külla, mis on teie vastas, ja kohe sinna sisenedes leiate seotud varsa, kelle seljas mitte keegi inimestest ei ole istunud; vabastage ta ja tooge. Ja kui keegi teile ütleb: Mida te seda teete? Öelge, et Issandal on teda vaja, ja ta saadab ta kohe tagasi siia. Nad läksid ära ja leidsid varsa seotuna ukse juures väljas tänava ääres ning sidesid ta lahti. Ja mõned seal seisnud inimesed ütlesid neile: Mida te teete, lahti sidudes varsa? Nad aga ütlesid neile, nagu Jeesus oli käskinud, ja need lasksid nad lahti. Ja nad tõid varsa Jeesuse juurde ning panid oma rõivad tema selga, ja ta istus tema selga. Paljud aga laotasid oma rõivad teele, teised aga lõikasid lehiseid oksi puudelt ja laotasid need teele. Ja need, kes läksid ees, ja need, kes järgnesid, hüüdsid: Hoosanna, õnnistatud on see, kes tuleb Issanda nimel. Õnnistatud olgu tulev kuningriik meie isa Taaveti Issanda nimel, hoosanna kõrgustes. Ja Jeesus sisenes Jeruusalemma ja templi ning vaadanud ringi kõike, kuna tund oli juba õhtune, läks ta välja Betaaniasse koos kaheteistkümnera. Ja järgmisel päeval, kui nad Betaaniast välja tulid, sai ta näljaseks, ja nähes kaugelt viigipuud, millel oli lehti, tuli ta vaatama, kas ta leiab sellelt midagi, ja kui ta selle juurde tuli, ei leidnud ta midagi peale lehtede, sest ei olnud viigide aeg. Ja vastates ütles ta sellele: ärgu enam keegi sinust igavesti vilja söögu. Ja tema jüngrid kuulsid. Ja nad tulevad jälle Jeruusalemma, ja templisse sisenedes

hakkas Jeesus välja ajama müüjaid ja ostjaid templis, ja hävitas rahavahetajate laudu ja tuvisid müüvate istmeid, ja ei lubanud, et keegi kannaks nõusid läbi templi, ja õpetas ütledes neile: Eks ole kirjutatud, et minu maja kutsutakse palvemajaks kõigile rahvastele? Teie aga tegite temast röövlite koopa. Ja kirjatundjad ja variserid ja ülempreestrid kuulsid seda, ning otsisid, kuidas teda hävitada, sest nad kartsid teda, kuna kogu rahvahulk oli hämmastunud tema õpetuse üle. Ja kui sai hilja, läks ta linna väljapoole. Ja hommikul mööda minnes nägid nad viigipuud, mis oli juurtest kuivanud. Ja Peetrus, meenutades, ütleb temale: Rabbi, vaata, viigipuu, mida sa needsid, on närbunud. Ja vastates ütleb Jeesus neile: Omage usku Jumalasse. Tõesti, sest ma ütlen teile, et kes peaks ütlema sellele mäele: Tõuse üles ja heida end merre, ja ei kahtleks oma südames, vaid usub, et see, mida ta ütleb, sünnib, siis saab temale see, mida ta ütleb. Seetõttu ütlen ma teile: kõike, mida te palvetades palute, uskuge, et te saate, ja see saab teile osaks. Ja kui te seisate palvetades, andke andeks, kui teil on midagi kellegi vastu, et ka teie Isa, kes on taevastes, andestaks teile teie üleastumised. Kui aga teie ei andesta, ei ka teie Isa andesta teie üleastumisi. Ja nad tulevad jälle Jeruusalemma, ja kui tema templis kõndis, tulevad tema juurde ülempreestrid ja kirjatundjad ja vanemad ja ütlevad talle: millise võimuga sa teed neid asju? Või kes sulle andis selle volituse, et sa neid asju teeksid? Aga Jeesus vastas ja ütles neile: Küsin teilt mina ka ühe küsimuse, ja vastake mulle, siis ütlen teile, millise autoriteediga ma neid asju teen. Johannese ristimine oli taevast või inimestelt? Vastake mulle. Ja nad arutlesid endamisi, öeldes: Kui me ütleme taevast, siis ta ütleb:

Miks te siis ei uskunud teda? Aga kas me ütleme, et see oli inimestest? Nad kartsid rahvast, sest kõik pidasid Johannest prohvetiks. Ja vastates ütlevad nad Jeesusele: Me ei tea. Ja Jeesus vastates ütleb neile: ei ütle ka mina teile, millise volituse alusel ma neid asju teen.

12

Ja ta hakkas neile mõistujuttudes rääkima: viinamäe istutis inimene ja pani ümber aia ja kaevas veiniteotsimise ja ehitas torni, ja andis selle välja põlluharijatele ning läks ära. Ja ta saatis talumeeste juurde õigel ajal orja, et see võtaks talumeestelt viinamäe viljast. Ja olles tema võtnud, peksid nad teda ja saatsid minema tühjade kätega. Ja jälle ta saatis nende juurde teise ori, ja seda kividega visates haavasid nad peas ning saatsid häbistatuna minema. Ja jälle saatis ta teise, ja selle nad tapsid, ja paljud teised, mõnda pekstes, mõnda aga tappes. Veel siis ühte poega omades, oma armastatud, saatis ta ka tema viimasena nende juurde, öeldes, et nad hakkavad austama minu poega. Need põllumehed aga, nähes teda tulevat, ütlesid omavahel, et see on pärija. Tulge, tapame ta ära, ja pärand saab meie oma. Ja olles ta võtnud, tapsid nad ta ja ajasid ta välja viinamäest. Mis siis teeb viinamäe isand? Ta tuleb ja hävitab need talumehed ja annab viinamäe teistele. Ega te pole lugenud isegi seda kirjakoht: kivi, mida ehitajad hülgasid, see sai nurgakiviks; Issandalt tuli see ja on imeline meie silmis? Ja nad otsisid teda haarata ja nad kartsid rahvahulka, sest nad teadsid, et ta ütles

tähendamissõna nende kohta. Ja jättes ta maha, nad läksid ära. Ja nad saadavad tema juurde mõned variseridest ja Heroodese poolehoidjatest, et teda sõnaga püüda. Ja tulnud ütlevad temale: õpetaja, me teame, et sa oled tõene ja sulle ei ole keegi mureks; sest sa ei vaata inimeste näkku, vaid õpetad Jumala teed tõe põhjal. Nad ütlesid siis meile: Kas on lubatud anda maksu Caesarile või mitte? Anname või mitte anname? Aga tema, teades nende silmakirjalikkust, ütles neile: Miks te panete mind proovile? Tooge mulle deenarius, et ma näeksin. Nad aga tõid. Ja ta ütleb neile: kelle see pilt ja see kiri on? Aga nad ütlesid: Keisri oma. Ja vastates ütles Jeesus neile: Andke Keisrile, mis on Keisri oma, ja Jumalale, mis on Jumala oma. Ja nad imestasid tema üle. Ja tulevad saduserid tema juurde, kes ütlevad, et ülestõusmist ei ole, ja küsisid temalt öeldes: õpetaja, Mooses kirjutas meile, et kui kellegi vend sureb ja jätab maha naise ning lapsi ei jäta, siis tema vend võtaks tema naise ja ärataks seemne tema vennale. Seitse venda oli siis. Ja esimene võttis naise ja surres ei jätnud seemet. Ja teine võttis ta ning suri, ja ei isegi tema jätnud seemet. Ja kolmas samuti. Ja need seitse võtsid tema ning ei jätnud seemet. Viimasena kõigist suri ka naine. Ülestõusmises seega, kui nad üles tõusevad, kelle naine ta nende hulgast on? Sest kõik seitse olid teda naisena pidanud. Ja vastates ütles Jeesus neile: Eks te eksi just seetõttu, et te ei tunne kirju ega Jumala väge? Kui nad surnuist üles tõusevad, ei nad abiellu ega neid antakse abiellumisele, vaid nad on nagu saadikud taevas. Aga surnute ülesäratamise kohta – kas te ei ole lugenud Moosese raamatus lõigust põõsa kohta, kuidas Jumal temale ütles: mina olen Aabrahami Jumal ja Iisaki Jumal ja Jaakobi Jumal? Jumal ei ole

surnute Jumal, vaid elavate Jumal, seega te eksite suuresti. Ja üks kirjatundjatest lähenemisele tulnud, olles kuulnud nende vaidlemist ja nähes, et ta vastas neile hästi, küsis temalt: Mis on kõigist käskudest esimene? Aga Jeesus vastas talle: Esimene kõigist käskudest on: kuule, Iisrael, Issand, meie Jumal, on üks Issand; ja sa pead armastama Issandat, oma Jumalat, kogu oma südamest ja kogu oma hingest ja kogu oma mõistusest ja kogu oma jõust. See on esimene käsk. Ja teine on sarnane, see: armasta oma ligimest nagu iseennast. Nendest suuremat teist käsku ei ole. Ja kirjatundja ütles temale: hästi, õpetaja, tõesti sa ütlesid, et üks on ja ei ole teist peale tema; ja armastada teda kogu südamest ja kogu mõistmisest ja kogu hingest ja kogu jõust, ja armastada ligimest nagu iseennast on rohkem kui kõik põletusohvrid ja ohvrid. Ja Jeesus, nähes et ta vastas targalt, ütles temale: Sa ei ole kaugel Jumala kuningriigist. Ja keegi ei julgenud teda enam küsitleda. Ja vastates ütles Jeesus, õpetades templis: Kuidas ütlevad kirjatundjad, et Kristus on Taaveti poeg? Ise sest David ütles Pühas Vaimus: Issand ütleb minu Issandale: istu minu paremale, kuni ma panen sinu vaenlased sinu jalgade alla jalaaluseks. Ise siis Taavet ütleb teda Issandaks ja kust ta on tema poeg? Ja suur rahvahulk kuulas teda hea meelega. Ja ta ütles neile oma õpetuses: vaadake kirjatundjate eest, kes soovivad kõndida pidurõivastes ja saada tervitusi turgudel ja esimesi istekohti kogunemistel ja aukohti pidusöökidel. need, kes neelavad lesknaise majad ja ettekäändel pikalt palvetavad, saavad suurema kohtuotsuse. Ja maha istunud Jeesus vaatles aardekambri vastas, kuidas rahvahulk viskab münti aardekambrisse. Ja paljud rikkad panid palju, ja üks vaene lesk

tuli ning pani kaks väikest münti, mis on quadrans. Ja kutsunud oma jüngrid, ta ütles neile: Tõesti ma ütlen teile, et see vaene lesk pani rohkem kui kõik, kes panid varakambrisse. Kõik panid ju oma ülejäägist, see aga pani oma vaesusest kõik, mida tal oli, kogu oma elu.

13

Ja kui ta templist välja läks, ütles üks tema õpilastest temale: Õpetaja, vaata, mis laadi kivid ja mis laadi ehitused! Ja Jeesus vastas ja ütles temale: kas sa näed neid suuri hooneid? Siia ei jäeta kivi kivi peale, mida ei hävitata. Ja tema istudes Õlimäel templi vastas, küsisid temalt eraldi Peetrus ja Jaakob ja Johannes ja Andreas: ütle meile, millal need asjad saavad olema, ja mis on märk, kui kõik need asjad hakkavad lõpule jõudma? Aga Jeesus vastas ja hakkas neile ütlema: Vaadake, et keegi teid ei eksitaks. Sest paljud tulevad minu nimel öeldes, et mina olen, ja nad eksitavad paljusid. Aga kui te kuulete sõdadest ja sõjakuulutustest, ärge laske end häirida, sest need peavad juhtuma, kuid lõpp ei ole veel käes. Sest rahvas tõuseb rahva vastu ja kuningriik kuningriigi vastu, ning eri paigus juhtuvad maavärinad ja tulevad näljahädad ning rahutused. Need on sünnitusvalude algus, need asjad. Aga teie vaadake ise enda järele. Sest nad annavad teid üle nõukogudesse ja nende kogunemistes teid pekstakse, ja juhtide ja kuningate ette teid pannakse seisma minu pärast tunnistuseks neile. Ja kõigile rahvastele tuleb esmalt kuulutada head sõnumit. Aga kui nad

viivad teid üle andes, ärge muretsege ette, mida te kõnelda, ega harjutage, vaid mis teile antakse sel tunnil, seda kõnelge, sest mitte teie ei ole need, kes kõnelevad, vaid Püha Vaim. Vend annab aga venna surma ja isa lapse, ja lapsed tõusevad üles vanemate vastu ning surmavad nad. Ja te saate olema kõigi poolt vihatud minu nime pärast, aga see, kes peab vastu lõpuni, saab päästetud. Kui aga te näete hävituse jäledust, millest rääkis prohvet Taaniel, seismas seal, kus see ei tohi olla, lugeja mõistku, siis need, kes on Juudamaal, põgenegu mägedesse, aga see, kes on katusel, ärgu tulgu alla majja ega sisenenegu võtma midagi oma majast, ja see, kes on põllul, ärgu pööraku tagasi võtma oma rõivast. Häda aga neile, kes on lapseootel, ja neile, kes imetavad nendes päevades. Palvetage aga, et teie põgenemine ei toimuks talvel. Sest need päevad saavad olema viletsus, millist ei ole olnud alates loomise algusest, mille Jumal lõi, kuni praeguseni ega tule kunagi. Ja kui Issand ei oleks lühendanud neid päevi, ei oleks päästetud ükski liha, aga valitute pärast, keda ta valis, lühendas ta neid päevi. Ja siis, kui keegi teile ütleb: Vaata, siin on Kristus või Vaata, seal, ärge uskuge. Sest tõusevad üles valekriistused ja valeprohvetid, ja nad annavad märke ja imesid, et eksitada, kui võimalik, ka valituid. Teie aga vaadake: vaata, olen teile kõik ette öelnud. Aga nendel päevadel, pärast seda viletsust, päike pimeneb, ja kuu ei anna oma valgust, ja tähed kukuvad taevast, ja jõud taevas raputatakse. Ja siis nad näevad Inimese Poega tulevat pilvedes suure väe ja auga. Ja siis ta saadab oma inglid ja kogub kokku oma valitud neljast tuulest, maa otsast kuni taeva otsani. Aga viigipuust õppige võrdlus. Kui selle oks juba muutub pehmeks ja

puhkeb välja lehed, teate, et suvi on lähedal; nii ka teie, kui näete neid asjasid juhtumas, teate, et see on lähedal uste ees. Tõesti ütlen teile, et see põlvkond ei möödub enne, kui kõik need asjad on sündinud. Taevas ja maa mööduvad, aga minu sõnad ei mööduvad. Kuid selle päeva või tunni kohta ei tea keegi, ei ka saadikud taevas, ei ka poeg, vaid ainult isa. Vaadake, olge valvel ja palvetage, sest te ei tea, millal see aeg on. Nagu mees, kes läks reisile, jättes maha oma maja ja andes oma orjadele võimu ning igaühele tema töö, ja käskis uksehoidjal valvata. Olge seega valvel; te ju ei tea, millal maja isand tuleb, hilja või kesköö1 või kukelaulu ajal või hommikul; et ta äkki tulles ei leiaks teid magamas. Aga mida ma teile ütlen, seda ütlen ma kõigile: valvake.

14

Paasapüha ja hapnemata leivade püha oli aga kahe päeva pärast. Ja ülempreestrid ja kirjatundjad otsisid, kuidas nad võiksid tema pettuse läbi kinni võttes tappa. Nad ütlesid aga: Mitte pühade ajal, et rahva seas ei tekiks rahutust. Ja kui ta oli Betaanias pidalitõbise Siimoni majas, tema lamades, tuli naine, kellel oli alabasterpurk puhast, väga kallist nardisalvi, ja purustanud alabasterpurgi, valas selle tema pea peale. Olid aga mõned, kes olid pahased ja ütlesid enestele: Milleks on see salvi raiskamine toimunud? Sest seda salvi oleks võinud müüa enam kui kolmesaja denaariumi eest ja anda vaestele, ja nad sõitlesid teda. Aga Jeesus ütles: jätke ta rahule; miks te talle muret

valmistate? Ta tegi ilusa töö minu jaoks. Vaesed on teil alati endaga ja kui te tahate, saate te neid hästi kohelda, kuid mind ei ole teil alati. Mida tal oli, seda ta tegi; ta eelistas võida mu keha matmiseks. Tõesti ütlen ma teile, kus iganes kuulutatakse seda head sõnumit kogu maailmas, seal räägitakse ka sellest, mida tema tegi, tema mälestuseks. Ja Juuda Iskariot, üks kaheteistkümnest, läks ülempreestrite juurde, et teda neile reetma. Aga need, kes kuulsid, rõõmustasid ja lubasid temale hõbedatükke anda, ning ta otsis, kuidas teda sobival hetkel ära anda. Ja hapnemata leibade esimesel päeval, kui paasalamba ohverdasid, ütlevad temale tema jüngrid: Kuhu tahad, et me läheksime ja valmistaksime, et sa sööksid paasalamba? Ja ta saadab kaks oma õpilast ja ütleb neile: minge linna, ja teid kohtub mees, kes kannab veekannu; järgnege talle, ja kuhu ta ka siseneb, öelge majaisandale, et õpetaja ütleb: kus on minu võõrastetuba, kus ma söön paasapüha oma õpilastega? Ja tema näitab teile suurt sisustatud ülemist tuba, mis on valmis; seal valmistage meile. Ja tema jüngrid läksid välja ning tulid linna, ja leidsid kõik nii, nagu ta oli neile öelnud, ning valmistasid paasapüha ette. Ja õhtu saabudes tuleb ta koos kaheteistkümnega, ja nende lamades ja söömas ütles Jeesus: Tõesti ütlen ma teile, et üks teist reedab mind, see kes sööb koos minuga. Aga nad hakkasid kurvastama ja ütlema temale üks teise järel: eks ometi mitte mina? Ja teine: ikka mitte mina? Aga vastates ütles ta neile: Üks kaheteistkümnest, kes kastab koos minuga kaussi. Inimese Poeg tõesti läheb, nagu on kirjutatud tema kohta, aga häda sellele inimesele, kelle läbi Inimese Poeg antakse üle; hea oleks olnud temale, kui see inimene poleks

sündinud. Ja nende söömisel võttis Jeesus leiba, õnnistas, murdis ja andis neile ning ütles: Võtke, sööge, see on minu ihu. Ja võtnud karika ning tänupalve öelnud, andis ta selle neile ja kõik jõid sellest. Ja ta ütles neile: See on minu veri, uue lepingu veri, mis valatakse välja paljude eest. Tõesti ütlen ma teile, et ma ei joo enam viinapuu viljast enne seda päeva, mil joon seda uuena Jumala kuningriigis. Ja pärast hümni laulmist läksid nad välja Oliivimäele. Ja Jeesus ütleb neile, et kõik te komistama pandakse minu pärast sel ööl, sest on kirjutatud: ma löön karjast ja lambad lähevad laiali, aga pärast minu üles tõusmist ma lähen teie ette Galileasse. Aga Peetrus ütles temale: Isegi kui kõik solvuvad, mina siiski mitte. Ja Jeesus ütleb temale: Tõesti ütlen sulle, et sina täna öösel, enne kui kukk kaks korda kukkub, eitad mind kolm korda. Aga Peetrus ütles veelgi enam: kui mul on vaja koos sinuga surra, ma kindlasti ei salga sind. Samuti ütlesid kõik. Ja nad tulevad paika, mille nimi on Getsemane, ja ta ütleb oma jüngritele: Istuge siin, kuni ma palvetan. Ja ta võttis kaasa Peetruse ja Jaakobuse ja Johannese, ja ta hakkas olema suuresti hämmastunud ja ahdistatud ning ütles neile: minu hing on sügavalt kurb kuni surmani; jääge siia ja olge valvel. Ja edasi minnes natuke ta kukkus näkku maa peale ja ta palvetas, et kui võimalik on, möödub temast see tund, ja ta ütles: abba isa, kõik on sinule võimalik; võta see karikas minult ära; aga mitte seda, mida mina tahan, vaid seda, mida sina tahad. Ja ta tuleb ja leiab neid magamas, ja ütleb Peetrusele: Siimon, sa magad? Te ei suutnud üht tundi ärkvel püsida? Olge valvel ja palvetage, et te ei läheks kiusatusse; vaim on küll innukas, aga liha on nõrk. Ja jälle ära minnes palvetas ta, öeldes sama sõna. Ja tagasi

pöördudes leidis ta neid jälle magamas, sest nende silmad olid raskeks muutunud, ja nad ei teadnud, mida talle vastata. Ja ta tuleb kolmandat korda ja ütleb neile: te magate edasi ja puhkate? Küllalt sellest. Tuli tund; vaata, Inimese Poeg antakse üle patuste kätesse. Tõuske üles, lähme; vaata, see kes mind üle annab on lähedal. Ja kohe, veel tema rääkides, saabub Juuda Iskariot, üks kaheteistkümnest, ja temaga suur rahvahulk mõõkade ja nuiadega, saadetuna ülempreestrite, kirjatundjate ja vanemate poolt. Aga see, kes teda ära andis, oli andnud neile märguande, öeldes: Keda ma suudlen, tema see ongi; haarake ta kinni ja viige turvaliselt ära. Ja tulles kohe tema juurde ütles: Tervitus, rabbi! ja suudles teda. Aga nad panid oma käed tema peale ja haarasid ta kinni. Üks kõrval seisjate hulgast aga tõmbas mõõga, lõi ülempreestri orja ja lõikas ära tema kõrva. Ja vastates ütles Jeesus neile: nagu röövli vastu tulite te välja mõõkade ja palkidega mind kinni võtma; iga päev olin ma teie juures templis õpetamas, aga te ei võtnud mind kinni. Aga selleks, et kirjutised täidetaks. Ja olles tema maha jätnud, põgenesid nad kõik. Ja üks noor mees järgnes talle, olles riietatud linase riidega alasti keha peale, ja noored mehed haarasid teda kinni. Aga ta jättis maha linarätiku ja põgenes alasti nende juurest. Ja nad viisid Jeesuse ära ülempreestri juurde, ja tema juurde tulid kokku kõik ülempreestrid ja vanemad ja kirjatundjad. Ja Peetrus järgnes talle kaugelt kuni ülempreestri õue sisse, ja ta istus seal teenrite seas ning soojas end tule ääres. Aga ülempreestrid ja kogu nõukogu otsisid tunnistust Jeesuse vastu, et teda surma panna, ja ei leidnud; sest paljud andsid valet tunnistust tema vastu, ja tunnistused ei olnud võrdsed. Ja mõned tõusid üles ja

kandsid valeütlust tema vastu, öeldes: Meie kuulsime teda ütlemas, et mina hävitan selle templi, selle käsitsi tehtud, ja kolme päeva pärast ehitan teise, mitte kätega tehtud. ja isegi nii ei olnud nende tunnistus ühesugune Ja üles tõustes läks ülempreester keskele ning küsis Jeesuselt ütledes: kas sa ei vasta midagi? Mida need sinu vastu tunnistavad? Aga tema oli vait ja ei vastanud midagi. Jälle ülempreester küsis temalt ja ütles talle: kas sina oled Kristus, õnnistatu poeg? Aga Jeesus ütles: Mina olen, ja te näete Inimese Poja istuvat Väe paremal käel ja tulevat taeva pilvede peal. Aga ülempreester, rebinud oma riided, ütleb: Mis veel vajadust meil on tunnistajate järele? Te kuulsite kindlasti seda jumalateotust; mis teile näib? Aga kõik mõistsid ta hukka olevat surma väärt. Ja mõned hakkasid tema peale sülitama ja tema nägu katma ja teda rusikaga lööma ning talle ütlema: profeteeri meile, kes on see, kes sind lõi. Ja teenrid lõid teda löökidega. Ja kui Peetrus oli all õues, tuli üks ülempreestri teenijatüdrukutest, ja nähes Peetrust, kes soojendus, vaatas teda tähelepanelikult ja ütles: sina ka olid Jeesusega Naatsaretlasega. Aga ta eitas, öeldes: Ma ei tea ega saa aru, mida sa ütled. Ja ta läks välja õue ja kukk kukkus. Ja teenijatüdruk, nähes teda jälle, hakkas ütlema seal seisjatele, et see on üks neist. Ta aga jälle eitas. Ja natukese aja pärast jälle kõrvalseisijad ütlesid Peetrile: tõesti sa oled nende hulgast, sest sa oled galilealane ja sinu kõneviis sarnaneb. Aga ta hakkas vanduma ja vannuma, et ma ei tunne seda inimest, kellest te räägite. Ja teist korda kukk kukkus. Ja Peetrus mäletas sõna, mille Jeesus temale ütles, et enne, kui kukk laulab kaks korda, eitad sa mind kolm korda, ja ta nuttis valusalt.

15

Ja kohe hommikul pidasid ülempreestrid koos vanematega ja kirjatundjatega ning kogu nõukogu nõu, sidesid Jeesuse, viisid ta ära ja andsid ta üle Pilaatusele. Ja Pilatus küsis temalt: Kas sina oled juutide kuningas? Aga vastuseks ütles ta talle: sina ütled. Ja ülempreestrid süüdistasid teda paljudes asjades, kuid tema ei vastanud midagi. Aga Pilaatus küsis temalt jälle, öeldes: Kas sa ei vasta mitte midagi? Vaata, kui palju nad sinu vastu tunnistavad. Aga Jeesus ei vastanud enam midagi, nii et Pilatus imestas. Püha ajal aga vabastamas ta neile ühe vangi, keda nad palusid. Oli aga Barabbas nimeline mees koos kaasässitajatega vangistatud, kes mässus mõrva olid toime pannud. Ja rahvahulk, olles hüüdnud välja, hakkas paluma, nagu ta alati neile tegi. Aga Pilatus vastas neile öeldes: Kas te tahate, et ma vabastaksin teile juutide kuninga? Ta teadis, et ülempreestrid olid kadedusest tema üle andnud. Ülempreestrid aga kihutasid rahvahulka üles, et ta pigem vabastaks neile Barabbas. Aga Pilaatus vastas jälle ja ütles neile: Mida te siis tahate, et ma teen temaga, keda te nimetate juutide kuningaks? Aga nad jälle hüüdsid: Risti löö tema! Aga Pilatus ütles neile: Mida siis ta kurja tegi? Aga nad karjusid veelgi enam: risti ta! Pilate aga, soovides rahvahulka rahuldada, vabasttas neile Barabbas ja andis Jeesuse pekstuna üle, et ta ristilöödaks. Ja sõdurid viisid ta õue sisse, mis on pretoorium, ja kutsusid kokku terve kohordi; ja riietasid ta purpurisse ja panid talle ümber punudes okkalise krooni, ja hakkasid teda tervitama. Tere, juutide kuningas! Ja nad lõid tema pead rooga ja

sülitasid tema peale, ja põlvili laskudes kummardusid tema ees. Ja kui nad olid teda pilkanud, riietasid nad temalt maha purpuri ja panid tema enda rõivad tagasi, ning viisid ta välja, et teda risti lüüa. Ja nad sungivad mööda minevat kedagi Siimonit Kyreneläst, kes tuli väljalt, Aleksandrose ja Rufose isa, et ta võtaks üles tema risti. Ja nad toovad tema Golgota kohta, mis tõlgituna on Kolju koht. Ja nad andsid talle juua mürriga segatud veini, kuid ta ei võtnud seda vastu. Ja pärast tema ristilöömist jagavad nad tema riided, visates nende peale loosimisel, kes mida võtab. Oli aga kolmas tund ja nad lõid ta risti. Ja tema süü kiri oli kirjutatud: juutide kuningas. Ja koos temaga risti lüüakse kaks röövlit, üks tema paremalt ja üks tema vasakult. Ja täitus kiri, mis ütles: ja ta loeti seadusetute hulka. Ja möödaminejad teotasid teda, raputades oma päid ja ütledes: Häda, sina templi hävitaja ja kolme päevaga ülesehitaja, päästa iseennast ja tule alla ristilt! Sarnaselt aga ka ülempreestrid, pilkavalt üksteise poole koos kirjatundjatega, ütlesid: Teisi ta päästis, ennast ei suuda päästa. Kristus, Iisraeli kuningas, tulgu nüüd alla ristilt, et me näeksime ja usuksime teda. Ja need, kes olid koos temaga risti löödud, sõimasid teda. Kuuenda tunni saabudes aga sai pimedus üle kogu maa üheksanda tunnini, ja üheksandal tunnil hüüdis Jeesus suure häälega öeldes: Eloi Eloi, lema sabahhtani? See, mis on tõlgituna: minu Jumal, minu Jumal, miks sa mind hülgasid? Ja mõned neist, kes kõrval seisid, olid kuulnud ja ütlesid: Vaata, ta kutsub Eeliat. Aga üks jooksis ja täitis käsna äädikaga, pani selle roole ümber ning andis talle juua, ütledes: Laske, vaatame, kas tuleb Eelija teda maha võtma. Aga Jeesus hingas välja, olles hüüdnud suure häälega. Ja templi eesriie

lõhenes kaheks ülalt alla. Nähes aga sadanikupealik, kes seisis tema vastas, et ta nii karjudes hingas välja, ütles: Tõeliselt oli see mees Jumala poeg. Olid ka naised, kes vaatasid kaugelt, kelle hulgas oli ka Maarja Magdaleena ja Maarja, väikese Jaakobi ja Joose ema, ja Salome, kes ka siis, kui ta oli Galileas, järgnesid temale ja teenisid teda, ja paljud teised, kes tulid koos temaga üles Jeruusalemma. Ja juba oli õhtu saabunud, kuna oli ettevalmistuspäev, mis on päev enne sabatit, tuli Joosep Arimateaast, austatud nõukogu liige, kes ka ise ootas Jumala kuningriiki, julges minna Pilaatuse juurde ja palus Jeesuse keha. Ja Pilaatus imestas, kas ta juba on surnud, ja kutsunud tsentuurioni, küsis temalt, kas ta ammu suri; ja tsentuurionilt teada saanud, kinkis ta keha Joosepile. Ja ostes linase riide ning võttes ta alla, mähkis ta linasesse riidesse ja pani ta hauda, mis oli raiutud kaljust, ning veeretas kivi hauda ukse ette. Aga Maarja Magdaleena ja Maarja Joosese ema nägid, kuhu ta pandakse.

16

Ja kui sabat oli möödunud, ostsid Maarja Magdaleene ja Jaakobuse Maarja ning Salome lõhnaaineid, et tulles teda võida. Ja väga varahommikul nädala esimesel päeval tulevad nad hauale, kui päike oli tõusnud. Ja nad ütlesid omavahel: Kes veeretab meile kivi hauakambri ukselt? Ja üles vaadates nägid nad, et kivi oli ära veeretatud, sest see oli väga suur. Ja hauakambrisse sisenenud nägid nad noort meest istumas

paremal pool, riietatud valgesse rüüsse, ja nad olid väga hämmastunud. Aga ta ütleb neile: Ärge olge hämmastunud, te otsite Jeesust Naatsaretlast, kes risti löödi. Ta on üles äratatud, ta ei ole siin. Vaadake kohta, kuhu nad ta panid. Aga minge öelge tema jüngritele ja Peetrile, et ta läheb teie ette Galileasse, seal te näete teda, nagu ta teile ütles. Ja välja minnes põgenesid nad haudkambrist, sest neid oli valdanud värin ja paanikas, ning nad ei öelnud kellelegi midagi, sest nad kartsid. Olles tõusnud hommikul esimesel hingamispäeval, ilmus ta esimesena Maarja Magdaleenale, kellest ta oli välja ajanud seitse kuradi. See läks ja teatas neile, kes olid temaga olnud ja kes leinavad ning nutvad. Ja needki, olles kuulnud, et ta elab ja tema poolt nähti, ei uskunud. Pärast neid sündmusi ilmus ta kahele neist teises vormis, kui nad läksid põllule. Ja need, kes olid lahkunud, teatasid ülejäänutele, kuid neidki ei usutud. Hiljem ilmus ta üksteistkümnele, kes lamasid laua ääres, ja sõitles nende uskmatust ja kõvasüdamelisust, sest nad ei uskunud neid, kes olid näinud teda ülesäratatuna. Ja ta ütles neile: Minge kogu maailma ja kuulutage head sõnumit kogu loodule. Kes usub ja on ristitud, see päästetakse, aga kes ei usu, see mõistetakse hukka. Ja need märgid järgnevad neile, kes on uskunud: minu nimel nad ajavad välja deemoneid, nad räägivad uutes keeltes, nad tõstavad madu, ja kui nad joovad midagi surmavat, see ei kahjusta neid, nad panevad käed haigetele peale ja nemad lähevad terveks. Seega Issand pärast nendega rääkimist võeti üles taevasse ja istus Jumala paremale käele. Nemad aga välja minnes kuulutasid kõikjal, Issanda kaasa töötades ja sõna kinnitades järgnevate märkide kaudu. Aamen.

Johannese evangeelium

1

Alguses oli Sõna, ja Sõna oli Jumala juures, ja Sõna oli Jumal. See oli alguses Jumala juures. Kõik sai olemasolu tema läbi, ja ilma temata ei saanud olemasolu mitte midagi, mis on saanud. Temas oli elu, ja elu oli inimeste valgus. Ja valgus paistab pimeduses, ja pimedus ei ole seda tabanud. Oli mees, kes oli läkitatud Jumala juurest, tema nimi oli Johannes; tema tuli tunnistuseks, et tunnistada valguse kohta, et kõik uskuksid tema kaudu. Tema ei olnud see valgus, vaid pidi tunnistama valguse kohta. Oli tõeline valgus, mis valgustab iga inimest, kes tuleb maailma. Maailmas ta oli, ja maailm sai tema läbi olemasolu, ja maailm ei tundnud teda. Ta tuli oma omade juurde, ja tema omad ei võtnud teda vastu. Aga nii paljudele, kui tema vastu võtsid, andis ta neile õiguse saada Jumala lasteks, neile, kes usuvad tema nimesse, kes ei sündinud verest ega liha tahtest ega mehe tahtest, vaid Jumalast. Ja see Sõna sai lihaks ja elas meie seas, ja me nägime tema au, au nagu ainusündinul Isalt, täis armu ja tõde. Johannes tunnistab tema kohta ja on hüüdnud, öeldes: See oli see, kellest

ma ütlesin: see, kes tuleb pärast mind, on läinud minu ette, sest ta oli enne mind. Ja tema täiusest meie kõik saime, ja armu armu asemel; sest seadus anti Moosese kaudu, arm ja tõde said Jeesuse Kristuse kaudu. Jumalat ei ole keegi kunagi näinud, ainusündinud Poeg, kes on Isa rüpes, tema on selgitanud. Ja see on Johannese tunnistus, kui juudid saatsid Jeruusalemmast preestrid ja leviidid, et nad küsiksid temalt: Kes sina oled? Ja ta tunnistas ega eitanud, vaid tunnistas: Mina ei ole Kristus. Ja nad küsisid temalt: Mis siis? Kas sa oled Eelija? Ta ütleb: Ma ei ole. Prohvet oled sina? Ja ta vastas: Ei. Nad ütlesid siis temale: Kes sa oled? Et me võiksime anda vastuse neile, kes saatsid meid; mida sa ütled enda kohta? Ta ütles: Mina olen hüüdja hääl kõrbes, tehke sirgeks Issanda tee, nagu ütles prohvet Jesaja. Ja läkitatuid olid variseride seast, ja nad küsisid temalt ja ütlesid temale: Miks siis sa ristid, kui sa ei ole Kristus ega Eelija ega prohvet? Vastas neile Johannes, öeldes: Mina ristin vees, kuid teie keskel seisab see, keda teie ei tunne. Tema on see, kes tuleb pärast mind, kes on saanud enne mind, kelle sandaalirihma lahti teha ma ei ole väärt. Need asjad sündinud Betaanias teispool Jordani jõge, kus Johannes risti andis. Järgmisel päeval näeb Johannes Jeesust tulemas tema poole ja ütleb: Vaata, Jumala Tall, kes kannab maailma pattu. See on see, kellest mina ütlesin: Pärast mind tuleb mees, kes on saanud minust eespool, sest ta oli enne mind. Ja mina ei teadnud teda, vaid selleks, et ta Iisraelile avalikuks saaks, tulin mina vees ristides. Ja Johannes tunnistas, öeldes, et olen näinud Vaimu laskumas kui tuvi taevast, ja see jäi tema peale. Ja mina ei teadnud teda, aga see, kes saatis mind ristima vees, tema ütles mulle: Kelle peale sa näed Vaimu

laskumas ja jäämas tema peale, see on see, kes ristib Pühas Vaimus. Ja mina olen näinud ja tunnistanud, et see on Jumala Poeg. Järgmisel päeval seisis jälle Johannes ja kaks tema jüngrit, ja vaadanud Jeesust kõndimas, ütleb: vaata, Jumala tall. Ja need kaks jüngrit kuulsid teda rääkimas ning järgnesid Jeesusele. Aga Jeesus pöördunud ja nähes neid järgimas, ütleb neile: mida te otsite? Aga nad ütlesid temale: Rabbi – mis tõlgituna tähendab õpetaja – kus sa elad? Ta ütleb neile: tulge ja vaadake. Nad tulid siis ja nägid, kus ta jääb, ja jäid tema juures selle päeva; kell oli umbes kümnes. Oli Andreas, Siimon Peetruse vend, üks kahest, kes kuulsid Johannese juures ja järgnesid temale. Ta leiab esimesena oma venna Siimona ja ütleb talle: Me oleme leidnud Messia – mis on tõlgituna Kristus – ja viis ta Jeesuse juurde. Vaadates teda, ütles Jeesus: sina oled Siimon, Joona poeg, sind kutsutakse Keefaseks, mis tõlgitakse Peetruseks. Järgmisel päeval tahtis Jeesus minna Galileasse ja leidis Filippuse ning ütles temale: Järgne mulle. Filippus oli aga Betsaidast, Andrease ja Peetruse linnast. Filippus leiab Natanaeli ja ütleb talle: Keda Mooses kirjutas seaduses ja prohvetid, oleme leidnud – Jeesuse, Joosepi poja Naatsaretist. Ja Netanel ütles temale: Kas Nasaretist võib midagi head olla? Filippos ütleb talle: tule ja vaata. Jeesus nägi Natanaeli tema poole tulevat ja ütleb tema kohta: Vaata, tõesti iisraeliit, kelles pettust ei ole. Ütleb temale Netanel: kust sa mind tunned? Jeesus vastas ja ütles talle: enne kui Filippus sind kutsus, ma nägin sind viigipuu all. Natanael vastas ja ütles temale: Rabi, sina oled Jumala Poeg, sina oled Iisraeli Kuningas. Jeesus vastas ja ütles talle: kas sa usud, sest ma ütlesin sulle, et ma nägin sind viigipuu all? Suuremaid nendest asjadest sa näed.

Ja ta ütleb temale: Tõesti, tõesti ütlen teile, alates nüüdsest näete taevast avatuna ja Jumala ingleid üles tõusmas ja alla laskumas Inimese Poja peale.

2

Ja kolmandal päeval toimus pulmad Kaanas Galileas, ja Jeesuse ema oli seal; aga kutsuti ka Jeesus ja tema jüngrid pulma. Ja kui vein oli lõppenud, ütleb Jeesuse ema talle: Neil ei ole veini. Jeesus ütleb talle: Mis minul ja sinul, naine? Minu aeg pole veel tulnud. Tema ema ütleb teenijatele: Mida iganes ta teile ütleb, tehke seda. Seal olid aga kuus kividest veepurki, mis seisid vastavalt juutide puhastusele ja mahutasid kaks või kolm mõõtu. Jeesus ütleb neile: täitke need veenõud veega. Ja nad täitsid need täis ääreteni. Ja ta ütleb neile: ammutage nüüd ja viige peomeistrile. Ja nad tõid. Kui peomeister maitses vett, mis oli veiniks saanud, ja ei teadnud, kust see on, aga teenrid, kes olid vett ammutanud, teadsid, kutsub peomeister peigmehe ja ütleb talle: iga inimene paneb esmalt hea veini välja, ja kui nad on purjus, siis halvema; sina oled hoidnud hea veini kuni praeguni. Selle alguse märkidest tegi Jeesus Kaanas Galileas ja ilmutas oma au, ning tema jüngrid uskusid temasse. Pärast seda läks ta alla Kapernaumasse koos oma ema, vendade ja jüngritega, ja seal nad viibisid mõned päevad. Ja lähedal oli juutide paasapüha, ja Jeesus läks üles Jeruusalemma. Ja ta leidis templist neid, kes müüsid härgi, lambaid ja tuvisid, ning rahavahetajaid istumas. Ja tehes piitsa köitest, ajas ta kõik

templist välja, nii lambad kui ka härjad, ja rahavahetajate mündid valas ta välja ning lauad lükkas ümber, ja tuvidega kauplejatele ütles ta: võtke need siit ära; ärge tehke mu isa majast kaubamaja. Aga tema jüngrid meenutas, et on kirjutatud: sinu maja vastu tuntav innukus hävitab mind. Juudid vastasid siis ja ütlesid temale: Mis märki sa meile näitad, et sa neid asju teed? Jeesus vastas ja ütles neile: Hävitage see tempel, ja kolme päeva pärast ma tõstan selle üles. Ütlesid seega juudid: Nelikümmend kuus aastat ehitati seda templit, ja sina tõstad ta kolme päevaga üles? Aga tema rääkis oma keha templist. Kui ta siis oli surnuist üles äratatud, meenutasid tema jüngrid, et ta seda ütles, ja nad uskusid kirja ja sõna, mille Jeesus ütles. Kui aga ta oli Jeruusalemmas paasapüha ajal, uskusid paljud tema nimesse, nähes tunnustähti, mida ta tegi. Aga ise Jeesus ei usaldanud ennast neile, sest tema tundis kõiki, ja sest et tal ei olnud vajadust, et keegi tunnistaks inimese kohta; sest tema ise teadis, mis oli inimeses.

3

Oli aga üks inimene variseride seast, Nikodeemos nimega, juutide valitseja. See tuli tema juurde öösel ja ütles temale: Rabbi, me teame, et sa oled tulnud Jumalast õpetajana, sest mitte keegi ei suuda teha neid märke, mida sina teed, kui Jumal ei ole temaga. Jeesus vastas ja ütles temale: Tõesti, tõesti ütlen sinule, kui keegi ei sünni ülevalt, ei saa ta näha Jumala kuningriiki. Nikodeemos ütleb temale: kuidas võib inimene sündida, olles

vana mees? Kas ta ei saa teist korda oma ema kõhtu siseneda ja sündida? Jeesus vastas: Tõesti, tõesti ütlen sulle, kui keegi ei ole sündinud veest ja Vaimust, ei saa ta siseneda Jumala riiki. See, mis on sündinud lihast, on liha, ja see, mis on sündinud Vaimust, on vaim. Ära imesta, et ütlesin sulle: te peate sündima ülalt. Vaim puhub seal, kus ta tahab, ja sa kuuled tema häält, aga sa ei tea, kust ta tuleb ja kuhu ta läheb, nii on iga, kes on sündinud Vaimust. Nikodemos vastas ja ütles temale: Kuidas võivad need asjad saada? Jeesus vastas ja ütles temale: Sina oled Iisraeli õpetaja ja sa ei tea neid asju? Tõesti, tõesti ütlen ma sulle, et mida me teame, seda me räägime, ja mida me oleme näinud, seda me tunnistame, kuid meie tunnistust te ei võta vastu. Kui ma rääkisin teile maaistest asjadest ja te ei usu, kuidas te siis usute, kui ma räägin teile taevaseist asjadest? Ja mitte keegi ei ole tõusnud taevasse, kui mitte see, kes on taevast alla tulnud, Inimese Poeg, kes on taevas. Ja nagu Mooses ülendas mao kõrbes, nii peab ülendatud saama inimese poeg, et iga, kes temasse usub, ei hukkuks, vaid omaks igavest elu. Sest nii on Jumal maailma armastanud, et ta oma ainusündinud Poja on andnud, et ükski, kes temasse usub, ei hukkuks, vaid et tal oleks igavene elu. Sest Jumal ei saatnud oma Poega maailma selleks, et ta mõistaks kohut maailma üle, vaid selleks, et maailm päästetaks tema kaudu. See, kes usub temasse, ei mõisteta hukka, aga see, kes ei usu, on juba hukka mõistetud, sest ta ei ole uskunud Jumala ainusündinud Poja nimesse. See aga on kohus, et valgus on tulnud maailma ja inimesed armastasid pimedust rohkem kui valgust, sest nende teod olid kurjad. Iga, kes teeb vääritud asju, vihkab valgust ja ei tule valguse juurde, et tema

tegusid ei paljastataks; aga kes teeb tõde, tuleb valguse juurde, et tema teod oleksid paljastatud, sest Jumalas on need tehtud. Pärast neid asju tuli Jeesus ja tema jüngrid Juudamaale, ja seal ta viibis koos nendega ja ristis. Aga Johannes oli ka ristimas Aenonis Saalimat lähedal, sest seal oli palju vett, ja inimesed tulid ja neid ristiti, sest Johannest ei olnud veel vangimajja heidetud. Seega tekkis Johannese jüngrite ja juudi vahel vaidlus puhastamise üle. Ja nad tulid Johannese juurde ja ütlesid temale: Rabbi, see kes oli sinuga koos Jordani teisel pool, kellele sina oled tunnistust andnud, vaata, tema ristib ja kõik tulevad tema juurde. Johannes vastas ja ütles: Inimene ei suuda midagi vastu võtta, kui seda pole talle taevast antud. Teie ise tunnustate mulle, et ma ütlesin: mina ei ole Kristus, vaid ma olen saadetud tema ette. See, kellel on pruut, on peigmees; aga peigmehe sõber, kes seisab ja kuuleb teda, rõõmustab rõõmuga peigmehe hääle pärast. See minu rõõm on seega täidetud. Tema peab kasvama, mina aga vähenema. See, kes tuleb ülalt, on kõigi kohal. See, kes on maast, on maast ja räägib maast; see, kes tuleb taevast, on kõige kohal, ja mida ta on näinud ja kuulnud, seda ta tunnistab, ja tema tunnistust ei võta keegi vastu. See, kes on võtnud vastu tema tunnistuse, on kinnitanud, et Jumal on tõene. Keda Jumal läkitas, see räägib Jumala sõnu, sest Jumal ei anna Vaimu mõõduga. Isa armastab poega ja on andnud kõik tema kätte. See, kes usub Poega, omab igavest elu, aga see, kes ei ole Pojale sõnakuulelik, ei näe elu, vaid Jumala viha jääb tema peale.

4

Kui siis Issand teadis, et variserid kuulsid, et Jeesus teeb rohkem jüngreid ja ristib kui Johannes, kuigi Jeesus ise ei ristinud, vaid tema jüngrid, jättis ta Juudamaa maha ja läks Galileasse. Oli aga vajalik, et ta läbiks Samaaria. Ta tuleb seega Samaaria linna nimega Sühhar, lähedal kohale, mille Jaakob andis oma pojale Joosepile; seal oli aga Jaakobi allikas. Jeesus siis, olles rännakust väsinud, istus sel viisil allika juures; aeg oli umbes kuues tund. Tuleb naine Samaariast vett ammutama. Jeesus ütleb talle: Anna mulle juua. Tema jüngrid olid ju läinud linna, et toitu osta. Samaaria naine ütleb siis talle: Kuidas sina, olles juut, palud minult juua, kui ma olen samaaria naine? Sest juudid ei läbi samaarlastega. Jeesus vastas ja ütles talle: Kui sa teaksid Jumala anni ja kes on see, kes sulle ütleb anna mulle juua, siis sina oleksid palunud temalt ja ta oleks andnud sulle elavat vett. Naine ütleb temale: Isand, sul ei ole ämbrit ja kaev on sügav, kust sa siis saad elavat vett? Kas sina oled suurem kui meie isa Jaakob, kes andis meile selle kaevu ja ise jõi sellest ning tema pojad ja tema loomad? Jeesus vastas ja ütles talle: igaüks kes joob sellest veest, januneb taas; aga kes joob sellest veest, mida mina annan talle, ei janu mitte igavesti, vaid see vesi, mida annan talle, saab temas veeallikaks, mis hüppab üles igavesse ellu. Naine ütleb tema poole: Isand, anna mulle see vesi, et ma ei januneks ega tuleks siia ammutama. Jeesus ütleb talle: Mine, kutsu oma mees ja tule siia. Naine vastas ja ütles: Mul ei ole meest. Jeesus ütleb talle: hästi ütlesid, et mul ei ole meest; sest viis meest on sul olnud, ja nüüd see, kes sul on, ei ole sinu mees; seda tõtt oled öelnud. Naine ütleb talle: Isand, ma näen, et sina oled prohvet. Meie isad kümmardasid sellel mäel, ja teie ütlete,

et Jeruusalemmas on see koht, kus tuleb kummardada. Jeesus ütleb sellele naisele: Usu mind, et tuleb tund, kui ei sellel mäel ega Jeruusalemmas te Isale kummardada ei hakka. Teie kummardate seda, mida te ei tea, meie kummardame seda, mida me teame, sest päästmine on juutidest. Aga tuleb tund, ja see on nüüd, mil tõelised kummardajad kummardavad Isa vaimus ja tões, sest Isa otsib selliseid, kes teda kummardavad. Jumal on vaim, ja need, kes kummardavad teda, peavad kummardama vaimus ja tões. Naine ütleb temale: Tean, et Messias tuleb, keda kutsutakse Kristuseks; kui tema tuleb, teatab ta meile kõik. Jeesus ütleb talle: Mina olen see, kes sinuga räägib. Ja selle peale tulid tema jüngrid ja nad imetlesid, et ta naisega rääkis, kuid keegi ei öelnud siiski: Mida sa otsid? või Miks sa temaga räägid? Naine jättis siis oma veekannu maha ja läks linna ning ütles inimestele: tulge vaadake meest, kes ütles mulle kõik, mida ma tegin; kas see on Kristus? Nad läksid seega linnast välja ja tulid tema juurde. Aga vahepeal palusid jüngrid teda öeldes: Rabbi, söö. Aga ta ütles neile: Mul on toitu süüa, mida teie ei tea. Jüngrid ütlesid siis üksteisele: Kas keegi ei ole toonud talle süüa? Jeesus ütleb neile: Minu toit on teha selle tahtmist, kes mind saatis, ja lõpule viia tema töö. Kas teie ei ütle, et veel neli kuud on ja lõikus tuleb? Vaata, ma ütlen teile, tõstke üles oma silmad ja vaadake maid, sest need on juba valged lõikuseks. Ja lõikaja võtab tasu ning kogub vilja igavesse ellu, et nii külvaja kui ka lõikaja koos rõõmustaksid. Sest selles on sõna tõeline, et üks on külvaja ja teine lõikaja. Mina saatsin teid lõikama seda, mille nimel teie ei ole vaeva näinud; teised on vaeva näinud, ja teie olete sisenenud nende vaevasse. Kuid sellest linnast uskusid

paljud samaarlastest temasse naise sõna pärast, kes tunnistas: Ta ütles mulle kõik, mida ma olin teinud. Kui siis samaarlased tema juurde tulid, palusid nad teda nende juurde jääma, ja ta jäi sinna kaheks päevaks. Ja palju rohkem uskusid tema sõna pärast, ja naisele ütlesid, et enam ei usu me sinu jutu pärast, sest meie ise oleme kuulnud ja teame, et see on tõesti maailma päästja Kristus. Pärast kaht päeva aga läks ta sealt välja ja läks ära Galileasse. Ise nimelt Jeesus tunnistas, et prohvetil ei ole au omas kodumaal. Kui ta seega tuli Galileasse, võtsid galilealased ta vastu, sest nad olid näinud kõike, mida ta tegi Jeruusalemmas püha ajal, kuna nemadki olid tulnud pühadele. Nii tuli Jeesus jälle Galileas asuvasse Kaanasse, kus ta tegi vee veiniks. Ja oli keegi kuninglik mees, kelle poeg oli haige Kapernaumas; see, olles kuulnud, et Jeesus on tulnud Juudamaalt Galileasse, läks tema juurde ja palus teda, et ta tuleks alla ja tervendaks tema poja; poeg oli nimelt suremas. Jeesus ütles seega talle: Kui te ei näe tunnustähti ja imesid, siis te ei usu. Kuninglik mees ütleb talle: Issand, tule alla enne, kui minu laps sureb. Jeesus ütleb talle: mine, sinu poeg elab. Ja mees uskus sõna, mille Jeesus talle ütles, ja läks. Juba aga kui ta laskus, kohtusid tema orjad teda ja teatasid öeldes, et sinu poeg elab. Ta küsis siis nende käest tundi, millal tal paremini läks. Ja nad ütlesid temale, et eile seitsmendal tunnil palavik temast lahkus. Isa teadis seega, et sellel tunnil, mil Jeesus temale ütles, et sinu poeg elab, ja tema ja tema terve maja uskusid. Selle teise märgi tegi Jeesus jälle, olles tulnud Juudamaalt Galileasse.

5

Pärast neid oli juutide püha ja Jeesus läks üles Jeruusalemma. Jeruusalemmas on aga lambavärava juures bassein, mida heebrea keeles kutsutakse Betesda ja millel on viis sammashalli. Nendes lebas suur hulk haigeid, pimedaid, lonkavaid, kuivanuid, kes ootasid vee liikumist. Sest ingel laskus teatava aja järel basseini ja vesi loksus, ning esimene, kes pärast vee loksumist sisse astus, sai terveks, ükskõik millises haiguses ta oli kinni. Oli aga seal üks inimene, kes oli olnud kolmkümmend kaheksa aastat oma haiguses. Nähes teda lamamas ja teades, et tal on juba palju aega, ütleb Jeesus temale: Tahad terve saada? Haige vastas talle: Isand, mul ei ole inimest, kes mind basseini paneks, kui vesi liikuma läheb, aga kui mina tulen, läheb teine enne mind alla. Jeesus ütleb temale: Tõuse üles, võta oma mati ja kõnni. Ja kohe sai see mees terveks, ja võttis oma mati ja kõndis ringi. See päev oli aga hingamispäev. Juudid ütlesid siis tervendatulle: On hingamispäev, sul ei ole lubatud matti tõsta. Ta vastas neile: See, kes tegi mind terveks, ütles mulle: Võta oma matt ja kõnni. Nad küsisid seega temalt: Kes on see inimene, kes ütles sulle: Võta oma matt ja kõnni? Aga terveks saanu ei teadnud, kes see on, sest Jeesus oli eemale liikunud, kui rahvahulk seal paigas oli. Pärast seda leidis Jeesus ta templist ja ütles talle: Vaata, sa oled saanud terveks, ära enam patusta, et sinuga ei juhtuks midagi hullemat. Mees läks ära ja teatas juutidele, et Jeesus on see, kes tegi ta terveks. Ja selle pärast tagakiusasid juudid Jeesust ja otsisid teda tappa, sest ta tegi neid

asju hingamispäeval. Aga Jeesus vastas neile: Minu Isa töötab praeguni, ja mina töötan. Seetõttu otsisid juudid veelgi enam teda tappa, sest ta mitte ainult ei rikkunud hingamispäeva, vaid nimetas ka Jumalat oma isaks, tehes end Jumalaga võrdseks. Jeesus vastas seega ja ütles neile: Tõesti, tõesti ütlen teile, Poeg ei suuda teha iseenese põhjal mitte midagi, välja arvatud seda, mida ta näeb Isa tegevat, sest mida see teeb, seda teeb ka Poeg samamoodi. Sest isa armastab poega ja näitab talle kõike, mida tema ise teeb, ja ta näitab talle nendest suuremaid tegusid, et teie imetleksite. Sest nii nagu Isa üles äratab surnuid ja annab elu, nõnda ka Poeg annab elu, kellele tahab. Sest isegi isa ei mõista kohut kellegi üle, vaid on andnud kogu kohtumõistmise pojale, et kõik austaksid poega nii nagu nad austavad isa. See, kes ei austa poega, ei austa isa, kes saatis ta. Tõesti, tõesti ma ütlen teile, et see, kes kuuleb minu sõna ja usub Teda, kes mind saatis, omab igavest elu ja ei tule kohtu alla, vaid on läinud üle surmast ellu. Tõesti, tõesti ma ütlen teile, et tuleb tund ja see on nüüd, kui surnud kuulevad Jumala Poja häält, ja need, kes kuulevad, elavad; sest nagu Isa omab elu iseendas, nii andis ta ka Pojale elu omada iseendas; ja ta andis temale autoriteedi ja kohut teha, sest ta on Inimese Poeg. Ärge imestage seda, sest tuleb tund, mil kõik, kes on haudades, kuulevad tema häält ja tulevad välja - need, kes on teinud head asjad, elu ülestõusmisele, aga need, kes on teinud halvad asjad, kohtu ülestõusmisele. Ma ei suuda enda poolest midagi teha. Nagu ma kuulen, nii ma mõistan, ja minu mõistmine on õiglane, sest ma ei otsi oma tahet, vaid selle tahet, kes mind saatis, Isa. Kui mina tunnistan iseenda kohta, siis minu tunnistus ei ole tõene. Teine

on see, kes tunnistab minu kohta, ja ma tean, et tunnistus, mida ta annab minu kohta, on tõene. Teie olete saatnud Johannese juurde, ja ta on tunnistanud tõe kohta; mina aga ei võta tunnistust inimeselt, vaid ma ütlen neid asju, et teie pääseksite. Ta oli lamp, mis põles ja säras, kuid teie tahtsite rõõmustada vaid hetke tema valguses. Aga mul on tunnistus suurem kui Johannesel, sest teod, mille Isa mulle andis, et ma need lõpetaksin, need teod, mida ma teen, tunnistavad minu kohta, et Isa on mind läkitanud. Ja isa, kes mind saatis, tema ise on minu kohta tunnistanud. Te ei ole kunagi kuulnud tema häält ega ole näinud tema kuju, ja tema sõna ei püsi teie sees, sest keda too saatis, sellesse teie ei usu. Te uurite kirjutusi, sest te arvate, et teil on neis igavene elu; ja need on need, mis tunnistavad minu kohta; ja te ei taha tulla minu juurde, et teil oleks elu. Ma ei võta au inimeste käest; aga ma olen tundnud teid, et Jumala armastust te ei oma endas. Mina olen tulnud oma isa nimel, ja te ei võta mind vastu; kui teine tuleb oma nimel, seda te võtate vastu. Kuidas te saate uskuda, kui te võtate au üksteiselt, aga au, mis tuleb ainsalt Jumalalt, te ei otsi? Ärge arvake, et mina süüdistan teid isa ees; on olemas see, kes teid süüdistab: Mooses, kelle peale te olete lootnud. Kui te oleksite uskunud Moosest, siis te usuksite mind, sest tema kirjutas minu kohta. Kui aga te ei usu tema kirjutisi, kuidas te usute minu sõnu?

6

Pärast seda läks Jeesus üle Galilea mere, Tibeeria mere, ja suur

rahvahulk järgnes talle, sest nad nägid tema tunnustähti, mida ta tegi haigetel. Jeesus aga läks üles mäele ja istus seal koos oma jüngritega. Oli aga lähedal paasapüha, juutide püha. Tõstnud seega silmad, nägi Jeesus, et suur rahvahulk tuleb tema poole, ja ütles Filippusele: Kust me peaksime ostma leivad, et need inimesed sööksid? Seda aga ütles teda katsudes, sest tema ise teadis, mida ta kavatses teha. Filippus vastas temale: Kahesaja deenaariumi eest leivad ei ole neile piisavad, et igaüks neist saaks vähegi midagi. Üks tema jüngritest, Andreas, Siimon Peetruse vend, ütleb talle: Siin on üks poisike, kellel on viis odraleibu ja kaks kalatükki; aga mis need on nii paljude jaoks? Aga Jeesus ütles: pange inimesed maha istuma; seal kohas oli palju rohtu. Mehed langesid siis tagasi, nende arv oli umbes viis tuhat. Jeesus võttis leivad ja tänu andnud jagas need jüngritele, jüngrid aga jagasid lamavatele, samamoodi ka kaladest nii palju, kui nad tahtsid. Kui aga nad olid söönud kõhud täis, ütleb ta oma jüngritele: Koguge kokku ülejäänud tükid, et miski ei läheks kaduma. Nad kogusid seega kokku ja täitsid kaksteist korvi tükkidega viiest odraleivatest, mis jäid üle neile, kes olid söönud. Inimesed seega, olles näinud tähemärki, mida Jeesus tegi, ütlesid, et see on tõesti prohvet, kes tuleb maailma. Jeesus, teades et nad kavatsevad tulla ja haarata teda, et teha temast kuningas, taandus jälle mäele üksi. Kui aga õhtu saabus, läksid tema jüngrid alla mere juurde, ja astunud paati, sõitsid üle mere Kapernaumisse. Ja pimedus oli juba saabunud ja Jeesus ei olnud nende juurde tulnud, ja meri oli suure tuule puhudes üles aetud. Olles sõudnud siis umbes kakskümmend viis või kolmkümmend staadionit, nägid nad Jeesust kõndimas mere peal ja laevale

lähenemas, ning nad kartsid. See aga ütleb neile: Mina olen, ärge kartke. Nad olid valmis seega võtma teda paati, ja kohe oli paat maal, kuhu nad olid minemas. Järgmisel päeval rahvahulk, kes seisis mere teisel kaldal, nähes, et teist väikest paati ei olnud seal, kui ainult see üks, millesse tema jüngrid läksid, ja et Jeesus ei läinud koos oma jüngritega väikesesse paati, vaid tema jüngrid läksid üksi ära; aga teised väikesed paadid tulid Tibeeriaast lähedalt kohast, kus nad sõid leiba pärast seda, kui Issand oli tänupalve öelnud; kui siis rahvahulk nägi, et Jeesus ei ole seal ega tema jüngrid, läksid nad ise paatidesse ja tulid Kapernauma, otsides Jeesust. Ja olles leidnud tema mere teisel kaldal, ütlesid nad temale: Rabbi, millal sa siia tulid? Jeesus vastas neile ja ütles: Tõesti, tõesti ütlen teile, te otsite mind mitte seetõttu, et nägite tunnustähti, vaid seetõttu, et sõite leivadest ja saite täis. Töötage mitte selle toidu nimel, mis hävib, vaid selle toidu nimel, mis püsib igavesse ellu, mida Inimese Poeg teile annab, sest tema on Isa Jumal pitseriga kinnitanud. Nad ütlesid seega temale: Mida peaksime tegema, et me võiksime teha Jumala töid? Jeesus vastas ja ütles neile: See on Jumala töö, et te usuksite seda, keda tema saatis. Nad ütlesid siis temale: Mida siis sina teed märki, et me näeksime ja usuksime sind? Mida sa teed? Meie isad sõid mannat kõrbes, nagu on kirjutatud: ta andis neile taevast leiba süüa. Jeesus ütles siis neile: Tõesti, tõesti ütlen teile, mitte Mooses ei ole andnud teile leiba taevast, vaid minu Isa annab teile tõelist leiba taevast. Sest Jumala leib on see, kes tuleb alla taevast ja annab elu maailmale. Nad ütlesid seega tema poole: Issand, anna meile alati seda leiba. Jeesus ütles aga neile: Mina olen elu leib, see kes tuleb minu juurde, ei näljata mitte

kunagi, ja see kes usub minusse, ei janune mitte kunagi. Aga ütlesin teile, et olete mind näinud ja ei usu. Kõik, mida isa annab mulle, tuleb minu juurde, ja seda, kes tuleb minu juurde, ma ei heida välja; sest ma olen tulnud alla taevast mitte selleks, et teha minu tahet, vaid selle tahet, kes mind läkitas. See aga on selle isa tahe, kes mind saatis, et ma ei hävitaks midagi sellest, mille ta mulle on andnud, vaid ärataksin selle üles viimseil päeval. See aga on selle tahe, kes mind saatis, et igaüks, kes näeb Poega ja usub temasse, omaks igavest elu, ja mina tõstan ta üles viimseil päeval. Nurisesid siis juudid tema kohta, sest ta ütles: Mina olen leib, mis on tulnud alla taevast, ja nad ütlesid: Eks see ole Jeesus, Joosepi poeg, kelle isa ja ema me teame? Kuidas siis ütleb see, et ma olen taevast alla tulnud? Jeesus vastas seega ja ütles neile: Ärge nurisege üksteisega. Keegi ei ole võimeline tulema minu juurde, kui isa, kes on mind saatnud, ei tõmba teda, ja mina tõstan ta üles viimseil päeval. On prohvetite juures kirjutatud: ja kõik saavad olema Jumala poolt õpetatud. Iga, kes kuuleb Isalt ja on õppinud, tuleb minu juurde; mitte et keegi oleks näinud Isa, välja arvatud see, kes on Jumala juurest, see on näinud Isa. Tõesti, tõesti ütlen ma teile: see, kes usub minusse, omab igavest elu. Mina olen elu leib. Teie isad sõid mannat kõrbes ja surid; see on leib, mis tuleb alla taevast, et iga üks võiks sellest süüa ja mitte surra. Mina olen elav leib, kes taevast alla tuli; kui keegi sööb sellest leibast, siis ta elab igavesti. Ja leib, mida mina annan, on minu liha, mille mina annan maailma elu eest. Juudid võitlesid seega üksteise vastu, öeldes: Kuidas saab see meile anda liha süüa? Seega ütles neile Jeesus: Tõesti, tõesti ütlen teile, kui te ei söö Inimese Poja liha ja ei joo tema verd, siis ei ole teil

endis elu. See, kes sööb minu liha ja joob minu verd, omab igavest elu, ja mina äratan ta üles viimseil päeval. Sest minu liha on tõesti toit ja minu veri on tõesti jook. See, kes sööb minu liha ja joob minu verd, jääb minusse ja mina temasse. Nagu elav Isa saatis mind ja mina elan Isa läbi, nii ka see, kes mind sööb, elab minu läbi. See on leib, mis on taevast alla tulnud, mitte nagu teie isad sõid mannat ja surid; see, kes sööb seda leiba, elab igavesti. Need sõnad ta ütles koguduses õpetades Kapernaumas. Paljud tema jüngritest, olles seda kuulnud, ütlesid: Raske on see sõna, kes suudab seda kuulata? Aga Jeesus, teades endas, et tema õpilased nurisevad selle üle, ütles neile: Kas see teid pahandab? Kui te siis näete Inimese Poega tõusvat sinna, kus ta varem oli? Vaim on see, mis teeb elavaks, liha ei kasu midagi, sõnad, mida mina räägin teile, on vaim ja elu. Aga on teie seast mõned, kes ei usu. Jeesus teadis ju algusest peale, kes on need, kes ei usu, ja kes on see, kes tema üle annab. Ja ta ütles: Seetõttu olen ma öelnud teile, et mitte keegi ei suuda tulla minu juurde, kui see ei ole talle antud minu Isalt. Sellest läksid paljud tema jüngritest tagasi ära ja ei käinud enam temaga. Seega ütles Jeesus kaheteistkümnele: Kas ka teie tahate minna? Siemon Peetrus vastas siis talle: Issand, kelle juurde me läheme? Sõnad igavese elu on sul; ja meie oleme uskunud ja teadnud, et sina oled Kristus, elava Jumala Poeg. Jeesus vastas neile: Kas mina ei valinud teid kaksteist? Ja üks teist on kurat. Ta ütles aga Juuda Iskariotit, Siimoni poega, sest see oli teda üle andmas, olles üks kaheteistkümnest.

7

Ja pärast neid asju kõndis Jeesus Galileas, sest ta ei tahtnud Juudamaal kõndida, kuna juudid otsisid teda tappa. Oli aga lähedal juutide püha, lehtmajadepüha. Ütlesid siis temale tema vennad: lahku siit ja mine Juudamaale, et ka sinu jüngrid näeksid sinu tegusid, mida sa teed; keegi ei tee ju salaja midagi ja otsi ise avalikult olla. Kui sa teed neid asju, avalda ennast maailmale. Sest isegi tema vennad ei uskunud temasse. Jeesus ütleb siis neile: Minu aeg ei ole veel käes, aga teie aeg on alati valmis. Maailm ei suuda teid vihata, aga mind ta vihkab, sest mina tunnistan tema kohta, et tema teod on kurjad. Teie minge sellele pühale, mina ei lähe veel sellele pühale, sest minu aeg ei ole veel kätte jõudnud. Need aga neile öelnud olles, jäi ta Galileasse. Nagu aga tema vennad läksid üles, siis ka tema ise läks üles pühale, mitte avalikult, vaid nagu salaja. Seega juudid otsisid teda pühade ajal ja ütlesid: Kus see on? Ja palju nurinat tema kohta oli rahvahulkades. Ühed ütlesid, et ta on hea; teised ütlesid: Ei, vaid ta eksitab rahvahulka. Keegi ei rääkinud temast siiski avameelselt juutide hirmu pärast. Juba püha keskel läks Jeesus templisse ja õpetas. Ja juudid imetlesid, öeldes: Kuidas see mees kirjatähti teab, kui ta pole õppinud? Jeesus vastas seega neile ja ütles: minu õpetus ei ole minu oma, vaid tema oma, kes mind saatis; kui keegi soovib teha tema tahtmist, siis ta saab teada selle õpetuse kohta, kas see on Jumalast või mina räägin iseendast. See, kes räägib iseendast, otsib oma au, aga see, kes otsib tema saatja au, see on tõeline, ja ülekohut ei ole temas. Eks

Mooses ole andnud teile seadust? Ja keegi teist ei täida seadust. Miks te püüate mind tappa? Rahvahulk vastas ja ütles: Sul on deemon, kes sind otsib tappa? Jeesus vastas ja ütles neile: Ühe töö tegin, ja kõik te imestate selle pärast. Mooses on andnud teile ümberlõikamise, mitte seetõttu, et see on Moosesest, vaid isadest, ja sabatil te ümberlõikate inimest. Kui inimene saab ümberlõikamist hingamispäeval, et Moosese seadust ei rikutaks, siis te olete vihased minule, sest ma tegin terve inimese terveks hingamispäeval? Ärge mõistke välimuse järgi, vaid mõistke õiglast kohut. Mõned jeruusalemmalased ütlesid siis: Eks see ole see, keda nad otsivad tappa? Ja vaata, ta räägib julgelt ja nad ei ütle talle midagi. Eks tõesti teadsid valitsejad, et see on tõesti Kristus? Aga me teame, kust see on, aga kui Kristus tuleb, ei tea keegi, kust ta on. Hüüdis siis templis õpetades Jeesus ja ütles: ja mind te tunnete, ja te tunnete, kust ma olen; ja iseendast mitte ma ei ole tulnud, vaid tõeline on see, kes saatis mind, keda teie ei tunne; mina tunnen teda, sest temast ma olen ja tema saatis mind. Nad otsisid seega teda kinni võtta, kuid mitte keegi ei pannud tema peale kätt, sest tema tund ei olnud veel tulnud. Paljud aga rahvahulgast uskusid temasse ja ütlesid, et Kristus, kui ta tuleb, kas ei tee rohkem märke kui need, mida see tegi? Variserid kuulsid rahvahulga temast neid asju nurisevat, ja variserid ning ülempreestrid saatsid abilisi, et nad ta kinni võtaksid. Jeesus ütles seega: Veel väikese aja olen ma teiega ja lähen selle juurde, kes mind saatis. Te otsite mind ja ei leia mind, ja kus mina olen, sinna te ei saa tulla. Ütlesid siis juudid iseenda vahel: Kuhu see kavatseb minna, et meie teda ei leia? Kas ta ei kavatse minna kreeklaste diasporasse ja õpetada kreeklasi? Mis

on see sõna, mille ta ütles: te otsite mind ja ei leia mind, ja kus mina olen, sinna te ei saa tulla? Aga viimasel suurel püha päeval seisis Jeesus ja hüüdis, öeldes: Kui keegi januneb, tulgu minu juurde ja joogu. See, kes usub minusse, nagu kiri ütles, tema kõhust voolavad elavat vett jõed. Seda aga ta ütles Vaimu kohta, keda pidid vastu võtma need, kes uskusid temasse, sest Püha Vaimu ei olnud veel, kuna Jeesust ei olnud veel ülistatud. Paljud seega rahvahulgast, olles kuulnud sõna, ütlesid: see on tõesti prohvet; teised ütlesid: see on Kristus; teised ütlesid: kas siis Galileast Kristus tuleb? Kas kiri ei öelnud, et Kristus tuleb Taaveti seemnest ja Petlemma külast, kus oli Taavet? Lõhe tekkis seega rahvahulgas tema pärast. Mõned aga tahtsid teda kinni võtta, kuid keegi ei tõstnud tema vastu kätt. Abilised tulid seega ülempreestrite ja variseride juurde, ja need ütlesid neile: Miks te teda ei toonud? Abilised vastasid: Mitte kunagi ei ole inimene nii rääkinud nagu see inimene. Variserid vastasid seega neile: Kas ka teie olete eksiteele viidud? Kas keegi valitsejatest on uskunud temasse või variseridest? Aga see rahvahulk, kes ei tunne seadust, on neetud, ütleb Nikodeemos neile, see kes tuli öösel tema juurde, olles üks nende seast; kas meie seadus mõistab kohut inimese üle, kui ei kuula temalt enne ja ei tea, mida ta teeb? Nad vastasid ja ütlesid talle: Kas ka sina oled Galileast? Uuri ja vaata, et prohvet Galileast ei ole tõusnud. Ja igaüks läks ära oma majja.

8

Jeesus aga läks Õlimäele, ja koidikul ta jälle saabus templisse, ja kogu rahvas tuli tema juurde, ja maha istudes õpetas ta neid. Aga kirjatundjad ja variserid toovad naise, kes on tabatud abielurikkumises, ja asetanud ta keskel, ütlevad temale: õpetaja, see naine on tabatud teo peal abielurikkumist toime panemas; ja meie seaduses käskis Mooses selliseid kividega loopida. Sa siis mida ütled? Aga nad ütlesid seda teda katsetades, et neil oleks süüdistus tema vastu. Aga Jeesus, alla kummardudes, kirjutas sõrmega maasse. Kuid kui nad püsisid teda küsides, sirgutas ta end ja ütles neile: See, kes teie seast on patuta, viskagu esimesena kivi tema peale. Ja jälle alla kummardunud, kirjutas ta maale. Aga need, kes kuulsid, läksid välja üks teise järel, alustades vanematest, ja Jeesus jäi maha koos naisega, kes seisis keskel. Üles vaadanud aga Jeesus ütles temale: Naine, kus nad on? Keegi ei mõistnud sind hukka? Aga tema ütles: mitte keegi, Issand. Ja Jeesus ütles: ei ka mina sind hukka mõista; mine ja nüüdsest alates enam ära patusta. Jälle seega rääkis Jeesus neile, ütledes: Mina olen maailma valgus, kes järgib mind, ei kõnni pimeduses, vaid omab elu valgust. Variserid ütlesid siis temale: Sina tunnistad enda kohta, sinu tunnistus ei ole tõene. Jeesus vastas ja ütles neile: Isegi kui mina tunnistan enda kohta, on minu tunnistus tõene, sest ma tean, kust ma tulin ja kuhu ma lähen, aga teie ei tea, kust ma tulen või kuhu ma lähen. Teie mõistate liha järgi, mina ei mõista kedagi. Ja kui ma hindan, siis minu hinnang on tõene, sest ma ei ole üksinda, vaid mina ja Isa, kes mind saatis. Ja teie seaduses on kirjutatud, et kahe inimese tunnistus on tõene. Mina olen see, kes tunnistab iseenda kohta, ja minu kohta tunnistab Isa, kes mind läkitas. Nad ütlesid siis

talle: Kus on sinu isa? Jeesus vastas: te ei tunne ei mind ega mu isa; kui te mind tunneksite, siis tunneksite ka mu isa. Need sõnad rääkis Jeesus aardekambris, õpetades templis, ja keegi ei haaranud teda kinni, sest tema tund ei olnud veel tulnud. Jeesus ütles seega neile jälle: Mina lähen ära ja te otsite mind, ning te surete oma patus. Kuhu mina lähen, sinna te ei saa tulla. Juudid ütlesid siis: Eks ta ometi ei tapa ennast, et ta ütleb: Kuhu mina lähen, sinna te ei saa tulla? Ja ta ütles neile: Teie olete alt, mina olen ülevalt; teie olete sellest maailmast, mina ei ole sellest maailmast. Ütlesin seega teile, et te surete oma pattudes, sest kui te ei usu, et mina olen, siis te surete oma pattudes. Nad ütlesid siis talle: Kes sa oled? Ja Jeesus ütles neile: algusest peale seda, mida ma teile räägin. Mul on palju teie kohta rääkida ja hinnata, aga see, kes mind saatis, on tõene, ja mida ma temalt kuulsin, seda ma ütlen maailmale. Nad ei teadnud, et ta rääkis neile Isast. Jeesus ütles seega neile: Kui te ülendatakse Inimese Poeg, siis te teate, et mina olen see, ja ma ei tee iseendast mitte midagi, vaid nagu mu Isa mind õpetas, seda ma räägin. Ja see, kes mind läkitas, on minuga, Isa ei ole jätnud mind üksi, sest mina teen alati tema meele järele olevaid asju. Tema neid asju rääkides uskusid paljud temasse. Ütles siis Jeesus temasse uskunud juutidele: kui teie jääte minu sõna juurde, olete te tõesti minu jüngrid, ja te saate teada tõe, ja tõde vabastab teid. Nad vastasid temale: Me oleme Aabrahami seeme ja me ei ole kunagi kellelegi orjastatud olnud, kuidas sina ütled, et te saate vabaks? Jeesus vastas neile: tõesti, tõesti ma ütlen teile, et igaüks, kes teeb pattu, on patu ori. Aga ori ei jää majja igavesti, poeg jääb igavesti. Kui seega Poeg teid vabastab, olete te tõeliselt vabad. Ma tean, et te

olete Aabrahami seeme, aga te otsite mind tappa, sest minu sõna ei sisaldu teies. Mina räägin seda, mida olen näinud oma Isa juures, ja teie seega teete seda, mida olete näinud oma isa juures. Nad vastasid ja ütlesid talle: meie isa on Aabraham. Jeesus ütleb neile: kui te oleksite Aabrahami lapsed, siis te teeksite Aabrahami töid. Nüüd aga otsite te mind tappa, inimest, kes on teile rääkinud tõde, mida kuulsin Jumala juurest. Seda Aabraham ei teinud. Teie teete oma isa tegusid. Nad ütlesid seega temale: meie ei ole sündinud seksuaalsest ebamoraalsuest; meil on üks isa – Jumal. Jeesus ütles siis neile: Kui Jumal oleks teie isa, siis te armastaksite mind, sest mina läksin välja Jumalast ja olen tulnud. Ma ei ole ju iseendast tulnud, vaid tema saatis mind. Miks te ei mõista minu kõnet? Sest te ei suuda kuulda minu sõna. Teie olete pärit kuradist, oma isast, ja te soovite täita oma isa himud. See oli tapja algusest peale ja ei seisa tões, sest temas ei ole tõde; kui ta räägib valet, räägib ta oma omast, sest ta on valetaja ja tema isa. Aga kuna ma ütlen tõtt, ei usu te mind. Kes teist saab mind süüdistada patu suhtes? Aga kui ma ütlen tõtt, miks teie mind ei usu? See, kes on Jumalast, kuuleb Jumala sõnu; sellepärast teie ei kuule, sest te ei ole Jumalast. Juudid vastasid siis ja ütlesid temale: Eks me ütle õigesti, et sina oled samaarlane ja sul on deemon? Jeesus vastas: Mul ei ole deemonit, vaid ma austan oma Isa, ja teie häbistate mind. Mina aga ei otsi oma au, on see, kes otsib ja mõistab. Tõesti, tõesti ma ütlen teile: kui keegi minu sõna peab, ei näe ta surma igavesti. Juudid ütlesid siis talle: nüüd me teame, et sinul on deemon. Aabraham suri ja prohvetid surid, ja sina ütled, kui keegi mu sõna peab, ei maitse ta surma igavesti? Kas sa ei ole

suurem kui meie isa Aabraham, kes suri? Ja prohvetid surid; kelleks sina iseennast teed? Jeesus vastas: kui mina ülistan iseennast, siis minu au ei ole midagi; on minu isa, kes ülistab mind, keda teie ütlete, et on teie Jumal, ja te ei ole tundnud teda; mina aga tean teda. Ja kui ma ütlen, et ma ei tea teda, olen ma teie sarnane valetaja; aga ma tean teda ja pean tema sõna. Teie isa Abraham rõõmustas, et näha minu päeva, ja ta nägi seda ja rõõmustas. Ütlesid siis juudid talle: viiskümmend aastat ei ole sul veel, ja sa oled Aabrahami näinud? Jeesus ütles neile: Tõesti, tõesti ma ütlen teile, enne kui Aabraham sündis, mina olen. Nad võtsid seega kive, et visata neid tema pihta. Jeesus aga peitis end ja läks välja templist, olles läbinud nende keskel, ja möödus nii.

9

Ja möödaminnes nägi ta inimest, kes oli pime sünnist saadik. Ja tema õpilased küsisid temalt: Rabi, kes patustas, tema või tema vanemad, et ta pimedana sündis? Jeesus vastas: ei see patustanud ega tema vanemad, vaid selleks, et Jumala teod saaksid avalikuks temas. Mind on vaja teha selle tööd, kes mind saatis, kuni on päev; tuleb öö, mil keegi ei suuda töötada. Alati kui ma olen maailmas, olen ma maailma valgus. Neid asju öelnud olles ta sülitas maapinnale ja tegi muda süljest, ja määris muda pimeda silmadele ja ütles talle: mine pese Siloami tiiki, mis tõlgitakse läkitatuks. Ta läks siis ära ja pesi end ja tuli nägev. Naabrid ja need, kes nägid teda varem, et ta oli pime, ütlesid: Eks see ole see, kes istus ja kerjus? Teised ütlesid, et see on tema;

teised aga ütlesid, et ta on temaga sarnane. Ta ütles, et mina olen. Nad ütlesid seega temale: Kuidas sinu silmad avati? Vastas see ja ütles: Inimene, keda kutsutakse Jeesuseks, tegi savi ja määris mu silmad ning ütles mulle: mine Siloami basseini ja pese. Ära minnes ja pestes sain ma nägemise. Nad ütlesid siis temale: Kus ta on? Ta ütleb: ma ei tea. Viivad tema variseride juurde, see kunagi pime olnu. Oli aga hingamispäev, kui Jeesus tegi savi ja avas tema silmad. Jälle siis küsisid temalt ka variserid, kuidas ta sai nägemise tagasi. Aga ta ütles neile: ta pani muda minu silmade peale, ja ma pesin end, ja ma näen. Mõned variseridest ütlesid siis: see mees ei ole Jumalast, sest ta ei pea hingamispäeva kinni. Teised ütlesid: kuidas saab patune inimene selliseid märke teha? Ja lõhe oli nende seas. Nad ütlevad pimedale mehele jälle: sina mida ütled tema kohta, sest ta avas sinu silmad? Aga ta ütles, et ta on prohvet. Juudid ei uskunud seega tema kohta, et ta oli pime ja sai nägemise tagasi, kuni nad kutsusid selle vanemad, kes oli saanud nägemise tagasi, ja küsisid neilt öeldes: kas see on teie poeg, kellest teie ütlete, et ta sündis pimedana? Kuidas ta siis praegu näeb? Aga tema vanemad vastasid neile ja ütlesid: Me teame, et see on meie poeg ja et ta sündis pimedana; aga kuidas ta nüüd näeb, seda me ei tea, või kes avas tema silmad, seda me ei tea; tema ise on täisealine, küsige temalt, tema ise räägib enda kohta. Tema vanemad ütlesid neid asju, sest nad kartsid juute, kuna juudid olid juba kokku leppinud, et kui keegi tunnistab teda Kristuseks, heidetakse ta kogudusest välja. Seetõttu tema vanemad ütlesid, et tal on iga, küsige temalt endalt. Nad kutsusid siis teist korda mehe, kes oli pime, ja ütlesid temale: Anna au Jumalale, meie

teame, et see mees on patune. Vastas seega see ja ütles: Kas ta on patune, seda ma ei tea; ühte ma tean, et olles pime, näen ma nüüd. Nad küsisid temalt uuesti: Mida ta sulle tegi? Kuidas ta avas sinu silmad? Ta vastas neile: ma ütlesin teile juba, ja te ei kuulanud; mida te jälle soovite kuulda? Kas te ei taha ka tema õpilasteks saada? Nad sõimasid teda ja ütlesid: Sina oled selle õpilane, meie aga oleme Moosese õpilased. Meie teame, et Jumal on rääkinud Moosesele, aga seda me ei tea, kust ta on. Mees vastas ja ütles neile: Selles ongi imeline, et teie ei tea, kust ta on, aga ta avas mu silmad. Me teame aga, et patustajaid Jumal ei kuule, vaid kui keegi on jumalakartlik ja teeb tema tahtmist, seda ta kuuleb. Ajastust saati ei ole kuuldud, et keegi oleks avanud pimeana sündinud inimese silmad. Kui see ei olnud Jumala juurest, ei olnud ta võimeline midagi tegema. Nad vastasid ja ütlesid talle: pattudes sa sündisid tervenisti ja sina õpetad meid? Ja nad ajasid ta välja. Jeesus kuulis, et nad olid ta välja ajanud, ja kui ta oli ta leidnud, ütles ta temale: Sina usud Jumala Poega? Tema vastas ja ütles: Kes ta on, Issand, et ma temasse usuksin? Jeesus ütles aga temale: Sa oled teda näinud ja see, kes sinuga kõneleb, ongi tema. Tema aga ütles: Ma usun, Issand, ja kummardas teda. Ja Jeesus ütles: Mina tulin sellesse maailma kohtuks, et need, kes ei näe, näeksid, ja need, kes näevad, saaksid pimedaks. Ja mõned variseridest, kes olid koos temaga, kuulsid seda ja ütlesid temale: Kas meie ka oleme pimedad? Jeesus ütles neile: Kui te oleksite pimedad, ei oleks teil pattu, aga nüüd te ütlete, et näeme, seepärast teie patt jääb.

10

Tõesti, tõesti ma ütlen teile, see kes ei sisene läbi ukse lammaste karjaaiasse, vaid ronib üles mujalt, see on varas ja röövli; aga see kes siseneb läbi ukse, on lammaste karjane. Sellele avab uksehoidja, ja lambad kuulevad tema häält, ja ta kutsub oma lambaid nimepidi ja viib nad välja. Ja kui ta oma lambad välja ajab, läheb ta nende ees, ja lambad järgnevad talle, sest nad teavad tema häält; aga võõrale nad ei järgne, vaid põgenevad tema eest, sest nad ei tea võõraste häält. Seda mõistatust ütles neile Jeesus, aga nemad ei mõistnud, mis see oli, mida ta neile rääkis. Seega ütles Jeesus neile jälle: Tõesti, tõesti ütlen teile, et mina olen lammaste uks. Kõik, kes tulid enne mind, on vargad ja röövlid, aga lambad ei kuulanud neid. Mina olen uks; kui keegi siseneb läbi minu, saab ta päästetud ja ta siseneb ning väljub, ja leiab karjamaa. Varas tuleb ainult selleks, et varastada ja tappa ja hävitada, mina tulin selleks, et neil oleks elu ja seda oleks ülirohkelt. Mina olen hea karjane. Hea karjane paneb oma hinge lammaste eest; palgaline aga, kes ei ole karjane ja kellele lambad ei ole omad, näeb hunti tulevat ja jätab lambad maha ja põgeneb; ja hunt haarab need ja pillutab lambad laiali. Aga palgaline põgeneb, sest ta on palgaline ja lammastest pole talle murru. Mina olen hea karjane ja ma tunnen oma omad ja mind tunnevad minu omad, nagu Isa tunneb mind ja mina tunnen Isa, ja ma panen oma hinge lammaste eest. Ja mul on ka teisi lambaid, kes ei ole sellest karjast, ja need ma pean tooma, ja nad kuulevad minu häält, ja saab üks kari, üks karjane. Seetõttu

armastab isa mind, et mina panen maha oma hinge, et seda jälle võtta. Mitte keegi ei võta seda minult ära, vaid mina panen seda maha iseendast, mul on võim panna seda maha, ja mul on võim jälle võtta seda, selle käsu sain ma oma Isa käest. Seega tekkis juutide seas jälle lõhenemine nende sõnade pärast. Paljud neist aga ütlesid: Tal on deemon ja ta on hull, miks te teda kuulete? Teised ütlesid: Need sõnad ei ole kurjast vaimust vaevatu sõnad. Kas kuri vaim suudab pimedate silmi avada? Toimus aga pühitsemispüha Jeruusalemmas ja oli talv; ja Jeesus kõndis templis Saalomoni sambahalli all. Ümbritsesid siis teda juudid ja ütlesid talle: kuni millalgi sa meie hinge tõstad? Kui sina oled Kristus, ütle meile julgelt. Jeesus vastas neile: ma ütlesin teile, ja te ei usu; tööd, mida mina teen minu isa nimel, need tunnistavad minust; aga teie ei usu; sest te ei ole minu lammaste hulgast, nagu ma ütlesin teile. Minu lambad kuulevad minu häält, ja mina tunnen neid, ja nad järgnevad mulle, ja mina annan neile igavese elu, ja nad ei kao iialgi, ja keegi ei kisu neid minu käest. Minu isa, kes on need mulle andnud, on suurem kõigist, ja keegi ei suuda neid haarata minu isa käest. Mina ja isa oleme üks. Juudid kandsid seega jälle kive, et teda kivitada. Jeesus vastas neile: Paljud head teod olen ma näidanud teile oma Isa käest; millise nende teo eest te mind kividate? Juudid vastasid temale ütledes: Hea töö pärast me ei kividame sind, vaid jumalateotuse pärast, ja seetõttu, et sina, olles inimene, teed iseennast Jumalaks. Jeesus vastas neile: Eks ole teie seaduses kirjutatud: mina ütlesin, te olete jumalad? Kui ta ütles neid jumalateks, kelle poole Jumala sõna tuli, ja kirja ei saa tühistada, siis keda Isa pühitses ja saatis maailma, teie ütlete, et sa teotad,

sest ma ütlesin, et ma olen Jumala Poeg? Kui ma ei tee oma isa tegusid, ärge uskuge mind; kui aga ma teen, isegi kui te ei usu mind, uskuge neid tegusid, et te teaksite ja uskuksite, et isa on minus ja mina temas. Nad otsisid seega jälle teda haarata, kuid ta läks nende käest välja. Ja ta läks jälle üle Jordani sellesse kohta, kus Johannes oli esimest korda ristinud, ja jäi sinna. Ja paljud tulid tema juurde ja ütlesid, et Johannes küll ei teinud ühtegi tähemärki, kuid kõik, mida Johannes temast ütles, oli tõene. Ja paljud uskusid seal temasse.

11

Oli aga üks haige mees, Laatsarus Betaaniast, Maarja ja tema õe Marta külast. Oli aga Maaria see, kes salvis Issanda salviga ja pühkis tema jalad oma juustega, kelle vend Laatsarus oli haige. Seega saatsid õed tema juurde sõna, öeldes: Issand, vaata, see, keda sa armastad, on haige. Seda kuulnud olles ütles Jeesus: See haigus ei ole surmani, vaid Jumala au jaoks, et Jumala Poeg oleks selle läbi ülistatud. Aga Jeesus armastas Marthat ja tema õde ja Laatsaruse. Kui ta siis kuulis, et ta on nõrk, siis ta jäi kohta, kus ta oli, kaks päeva; seejärel pärast seda ta ütleb jüngritele: lähme Juudamaale jälle. Jüngrid ütlevad temale: Rabi, juudid otsisid sind ju alles kividega loopida, ja sa lähed jälle sinna? Jeesus vastas: Kas pole kaksteist tundi päevas? Kui keegi kõnnib päeval, ta ei komista, sest ta näeb selle maailma valgust; aga kui keegi kõnnib öösel, ta komistab, sest valgus ei ole temas. Need seid ta ütles, ja pärast seda ütleb ta neile: Laatsarus, meie

sõber, on magama jäänud, aga ma lähen, et teda äratada. Tema jüngrid ütlesid siis: Issand, kui ta on uinunud, siis ta saab terveks. Jeesus oli aga rääkinud tema surmast, kuid nemad arvasid, et ta räägib une kohta. Siis seega ütles neile Jeesus julgelt: Laatsarus suri, ja ma rõõmustun teie pärast, et te usuksite, sest ma ei olnud seal; aga lähme tema juurde. Siis ütles Toomas, keda kutsuti Kaksikuks, kaasõpilastele: Lähme ka meie, et me sureme temaga. Tulnud leidis Jeesus tema juba neli päeva hauakambris olnud. Betaania oli Jeruusalemma lähedal umbes viisteist staadioni kaugusel, ja paljud juutidest olid tulnud Marta ja Maarja juurde, et lohutada neid nende venna pärast. Seega Martha, kui ta kuulis, et Jeesus tuleb, läks teda vastu, Maria aga istus majas. Seega ütles Marta Jeesusele: Issand, kui sa oleksid siin olnud, siis mu vend ei oleks surnud. Kuid ka nüüd ma tean, et kõik, mida sa Jumalalt palud, annab Jumal sulle. Jeesus ütleb talle: Sinu vend tõuseb üles. Martha ütleb temale: Tean, et ta tõuseb üles ülestõusmises viimasel päeval. Jeesus ütles talle: Mina olen ülestõusmine ja elu. See, kes usub minusse, isegi kui ta sureb, elab ta; ja igaüks, kes elab ja usub minusse, ei sure iialgi. Kas sa usud seda? Ütleb temale: Jah, Issand, mina olen uskunud, et sina oled Kristus, Jumala Poeg, see, kes maailma tuleb. Ja neid asju öelnud, läks ta ära ja kutsus salaja oma õde Maarjat, öeldes: Õpetaja on kohal ja kutsub sind. See, kui ta kuulis, tõusis kiiresti ja tuli tema poole. Jeesus ei olnud veel külla tulnud, vaid oli selles kohas, kus Marta teda kohtas. Juudid seega, kes olid temaga majas ja teda lohutasid, nähes Maarjat, et ta kiiresti tõusis üles ja välja läks, järgnesid talle, öeldes, et ta läheb hauda, et seal nutta. Niisiis Maaria, kui ta tuli sinna, kus

Jeesus oli, ja nägi teda, langes ta tema jalgade ette, öeldes talle: Issand, kui sa oleksid siin olnud, ei oleks minu vend surnud. Jeesus siis, kui nägi teda nutmas ja juute, kes olid tulnud kokku tema juurde, nutmas, oli sügavalt liigutatud vaimus ja häiris iseennast, ja ütles: kuhu te olete pannud tema? Nad ütlevad temale: Isand, tule ja vaata. Jeesus nuttis pisaraid. Juudid ütlesid siis: vaata, kuidas ta armastas teda; mõned aga neist ütlesid: kas ei suutnud see, kes avas pimeda silmad, teha nii, et ka see ei sureks? Jeesus seega, jälle endas sügavalt liigutatud olles, tuleb hauakambrisse. See oli aga koobas ja kivi lamas selle peal. Jeesus ütleb: tõstke kivi. Surnud õde Marta ütleb talle: Issand, ta juba haiseb, sest ta on olnud surnud neli päeva. Jeesus ütleb talle: Kas ma ei öelnud sulle, et kui sa usud, näed Jumala au? Seega nad tõstsid üles kivi, kus surnud oli lamamas. Ja Jeesus tõstis silmad ülespoole ja ütles: Isa, ma tänan sind, et sa kuulsid mind. Mina aga teadsin, et sa kuuled mind alati, aga ümberseisva rahvahulga pärast ütlesin seda, et nad usuksid, et sina saatsid mind. Ja olles need asjad öelnud, hüüdis ta suure häälega: Laatsarus, tule välja! Ja välja tuli see surnud, jalad ja käed riideribasidega sidutud, ja tema nägu oli rätikuga ümber seotud. Jeesus ütleb neile: vabastage tema ja laske tal minema minna. Paljud juutidest, kes olid tulnud Maarja juurde ja näinud, mida Jeesus tegi, uskusid temasse. Mõned aga nende seast läksid variseride juurde ja ütlesid neile, mida Jeesus tegi. Ülempreestrid ja variserid kogusid seega kokku nõukogu ja ütlesid: Mida me teeme, sest see mees teeb palju tunnustähti? Kui me laseme tal nii jätkata, hakkavad kõik temasse uskuma, ja roomlased tulevad ning võtavad ära meie koha ja rahva. Üks aga

keegi nende seast, Kaifas, kes oli selle aasta ülempreester, ütles neile: teie ei tea mitte midagi ega te mõtle, et meile on kasulik, et üks inimene sureks rahva eest ja mitte kogu rahvas hukkuks. Seda aga ta ei öelnud iseendast, vaid olles selle aasta ülempreester, ennustas ta, et Jeesus pidi surema rahva eest, ja mitte ainult rahva eest, vaid selleks, et ka Jumala hajutatud lapsed kokku koguda üheks. Alates sellest päevast pidasid nad seega nõu, et teda tappa. Jeesus ei käinud enam avalikult juutide seas, vaid läks sealt ära kõrbe lähedal asuvasse paika, Efraimiks kutsutud linna, ja seal viibis ta koos oma jüngritega. Oli aga lähedal juutide paasapüha, ja paljud läksid üles maalt Jeruusalemma enne paasapüha, et end puhastada. Nad otsisid seega Jeesust ja ütlesid üksteisega templis seistes: Mis teile tundub, kas ta ei tule püha peale? Ülempreestrid ja variserid olid aga andnud käsu, et kui keegi teab, kus ta on, peab teatama, et nad võiksid ta kinni võtta.

12

Jeesus tuli seega kuus päeva enne paasapüha Betaaniasse, kus oli Laatsarus, surnud mees, kelle ta oli surnuist üles äratanud. Tegid seega temale seal õhtusöögi ja Martha teenis, aga Laatsarus oli üks neist, kes lamasid koos temaga. Seega Maaria, olles võtnud naela puhast kallihinnalist nardi salvit, võidis Jeesuse jalgu ja kuivatas oma juustega tema jalad, kuid maja täitus salvi lõhnast. Ütles siis üks tema jüngritest, Juudas, Siimoni poeg Iskariot, see, kes oli teda üle andmas: miks seda

salvi ei müüdud kolmesaja deenaariumi eest ja antud vaestele? Ta ütles aga seda mitte sellepärast, et vaeste pärast oli tal mure, vaid sellepärast, et ta oli varas ja tal oli rahahoidja ning ta kandis ära asjad, mis sinna pandi. Ütles seega Jeesus: Lase tema rahule, ta on seda hoidnud minu matmise päevaks. Vaeseid teil on alati enda juures, aga mind teil ei ole alati. Suur rahvahulk juutide seast sai seega teada, et ta seal on, ja nad tulid mitte üksnes Jeesuse pärast, vaid ka selleks, et näha Laatsarust, kelle ta oli surnuist üles äratanud. Aga ülempreestrid võtsid nõuks, et ka Laatsarus tappa, sest paljud juutidest läksid tema pärast ära ja uskusid Jeesusesse. Järgmisel päeval suur rahvahulk, kes oli tulnud pidusse, kuuldes, et Jeesus tuleb Jeruusalemma, võttis palmide oksad ja läks välja teda vastu ning hüüdis: hoosanna, õnnistatud olgu see, kes tuleb Issanda nimel, Iisraeli kuningas. Leidnud aga Jeesus noore eesli, istus ta peale, nagu on kirjutatud: ära karda, Siioni tütar; vaata, sinu kuningas tuleb istudes eesli varsa peal. Neid asju aga ei teadnud tema jüngrid esialgu, vaid kui Jeesus ülendati, siis nad meenutasid, et need asjad olid tema kohta kirjutatud ja et nad tegid neid asju temale. Seega tunnistas rahvahulk, kes oli temaga, kui ta kutsus Laatsaruse hauast välja ja äratas ta surnuist üles. Seetõttu kohtas teda ka rahvahulk, sest nad olid kuulnud, et tema oli selle tunnustähe teinud. Variserid siis ütlesid üksteisele: te näete, et te ei saavuta midagi? Vaata, maailm on tema järel läinud. Olid aga mõned kreeklased nende seast, kes läksid üles, et kummardada püha ajal. Need isiikud lähenesid seega Filippusele, kes oli pärit Betsaidast Galileast, ja palusid teda öeldes: Isand, me tahame Jeesust näha. Tuleb Filippus ja ütleb Andreasele, ja jälle Andreas

ja Filippus ütlevad Jeesusele; aga Jeesus vastas neile öeldes: on tulnud tund, et inimese Poeg oleks austatud. Tõesti, tõesti ütlen ma teile: kui nisu tera ei lange maasse ja sure, jääb see üksi, aga kui see sureb, kannab see palju vilja. See, kes armastab oma hinge, kaotab seda, ja see, kes vihkab oma hinge selles maailmas, hoiab seda igaveses elus. Kui keegi mind teenib, siis järgnegu ta minule, ja kus mina olen, seal on ka minu teenija, ja kui keegi mind teenib, siis Isa austab teda. Nüüd on minu hing häiritud, ja mida ma ütlen? Isa, päästa mind sellest tunnist. Aga just selle pärast ma tulin sellesse hetke. Isa, austa oma nime. Tuli siis hääl taevast: ma ülistasin ja ülistan jälle. Rahvahulk, kes seisis ja oli kuulnud, ütles seega, et äike oli olnud, teised ütlesid, et saadik oli temaga rääkinud. Jeesus vastas ja ütles: Mitte minu pärast ei ole see hääl kõlanud, vaid teie pärast. Nüüd on selle maailma kohus, nüüd heidetakse selle maailma valitseja välja; ja mina, kui mind ülendatakse maast, tõmban kõik enda juurde. Seda aga ta ütles, tähistades, millise surmaga ta pidi surema. Rahvahulk vastas talle: meie kuulsime seadusest, et Kristus jääb igavesti, ja kuidas sina ütled, et inimese poeg peab ülendatud saama? Kes on see inimese poeg? Jeesus ütles seega neile: Veel väikese aja valgus on teiega, kõndige, kuni teil valgus on, et pimedus teid ei tabaks, ja see, kes kõnnib pimeduses, ei tea, kuhu ta läheb. Kuni teil on valgust, uskuge valgusesse, et te saaksite valguse poegadeks. Neid asju rääkis Jeesus, ja ära minnes peitis ta end nende eest. Kuigi ta oli teinud nii palju tunnustähti nende ees, ei uskunud nad temasse, et prohvet Jesaja sõna täituks, mille ta ütles: Issand, kes uskus meie kuulutust? Ja kellele on Issanda käsi paljastatud? Selle pärast

nad ei suutnud uskuda, sest jälle ütles Jesaja: ta on pimestanud nende silmad ja kõvastanud nende südame, et nad ei näeks silmadega ja ei mõistaks südamega ja ei pöörduks tagasi, ja ma tervendaksin neid. Need sõnad ütles Jesaja, kui ta nägi tema au ja rääkis temast. Siiski aga ka juhte hulgast paljud uskusid temasse, aga variseride pärast ei tunnistanud, et mitte saaks välja heidetud kogudusest; nad armastasid ju inimeste au rohkem kui Jumala au. Jeesus aga hüüdis ja ütles: kes usub minusse, ei usu minusse, vaid temasse, kes saatis mind, ja kes näeb mind, näeb seda, kes saatis mind. Mina olen valgusena maailma tulnud, et ükski, kes minusse usub, ei jääks pimedusesse. Ja kui keegi kuuleb minu sõnu ja ei usu, siis mina ei mõista teda kohut, sest ma ei tulnud selleks, et maailma kohut mõista, vaid selleks, et maailma päästa. See, kes hülgab mind ja ei võta vastu minu sõnu, tal on see, kes mõistab teda kohut; see sõna, mille ma rääkisin, see mõistab teda kohut viimasel päeval; sest mina ei rääkinud iseendast, vaid Isa, kes saatis mind, tema ise andis mulle käsu, mida ma ütleksin ja mida ma räägiksin; ja ma tean, et tema käsk on igavene elu. Mida ma seega räägin, nii nagu isa on mulle öelnud, nii ma räägin.

13

Enne paasapüha teades Jeesus, et on tulnud tema tund lahkuda sellest maailmast Isa poole, olles armastanud omasid, kes olid maailmas, armastas ta neid lõpuni. Ja kui õhtusöök oli toimunud, kurat juba oli heitnud Siimoni poja Juuda Iskarioti

südamesse, et teda ära anda, teades Jeesus, et Isa on andnud kõik tema kätte, ja et ta Jumalast välja läks ja Jumala juurde läheb, tõuseb õhtusöögist ja paneb riided maha, ja võtnud rätiku, vöötas ennast. Siis ta valas vett basseini ja hakkas pesema jüngrite jalgu ning kuivatama need rätikuga, millega ta oli vööga ümber seotud. Tuleb siis Siimon Peetruse poole, ja see ütleb temale: Issand, sina pesed minu jalgu? Jeesus vastas ja ütles temale: Mida mina teen, seda sa ei tea praegu, aga sa saad teada pärast seda. Peetrus ütleb talle: sa ei pese mu jalgu iialgi. Jeesus vastas talle: Kui ma ei pese sind, ei ole sul osa minuga. Siimon Peetrus ütleb temale: Issand, mitte ainult minu jalad, vaid ka käed ja pea. Jeesus ütleb talle: kes on pestud, ei vaja jalgu pesta, vaid on tervenisti puhas, ja teie olete puhtad, kuid mitte kõik. Ta teadis ju seda, kes teda reetuks, sellepärast ta ütles: Te ei ole kõik puhtad. Kui ta seega oli nende jalad pesnud ja oma rõivad võtnud ning taas maha heitnud, ütles ta neile: Kas te teate, mis ma olen teile teinud? Teie kutsute mind Õpetajaks ja Issandaks, ja te ütlete õigesti, sest ma olen seda. Kui siis mina, Issand ja Õpetaja, pesin teie jalad, siis teie peate üksteise jalgu pesema. Näite ma olen andnud teile, et nagu ma tegin teile, ka teie teeksite; tõesti tõesti ma ütlen teile, ei ole ori suurem kui tema isand, ega apostel suurem kui see, kes tema saatis. Kui te neid teate, olete te õnnistatud, kui te neid teete. Ma ei räägi teist kõigist; mina tean, keda ma valisin; aga et kiri täidetaks, see, kes sööb minuga leiba, tõstis oma kanda minu vastu. Alates praegusest ütlen ma teile enne selle juhtumist, et kui see juhtub, usuksite, et mina olen. Tõesti, tõesti ma ütlen teile: see, kes võtab vastu kellegi, kelle ma saadan, võtab vastu mind, ja see, kes

võtab vastu mind, võtab vastu selle, kes mind saatis. Neid asju öelnud, oli Jeesus vaimult häiritud ja tunnistas ning ütles: Tõesti, tõesti ütlen teile, et üks teie seast reedab mind. Õpilased vaatasid seega üksteise poole, olles hämmingus selle üle, kellest ta räägib. Ja oli lamamas üks tema jüngritest Jeesuse rinnale, keda Jeesus armastas; siis noogutab sellele Siimon Peetrus, et küsida, kes võiks olla see, kellest ta räägib. Langedes aga see Jeesuse rinnale, ütleb temale: Issand, kes see on? Jeesus vastab: see on see, kellele mina kastan leivapala ja annan. Ja kastnud suutäie, annab selle Juudahile, Siimoni pojale Iskariotile. Ja pärast seda suutäit sisenes temasse saatan. Jeesus ütleb siis talle: mida sa teed, tee kiiremini. Aga seda ei teadnud keegi lauas istujate seast, miks ta talle seda ütles; mõned arvasid, kuna Juudal oli rahakast, et Jeesus ütleb talle: osta, mida me pühaks vajame, või vaestele, et ta midagi annaks. Võttes seega palakese, läks ta kohe välja, ja oli öö. Kui ta siis välja läks, ütleb Jeesus: Nüüd on austatud Inimese Poeg, ja Jumal on austatud temas. Kui Jumal oli austatud temas, siis Jumal austab teda endas ja austab teda viivitamatult. Lapsed, ma olen veel vähe aega teiega. Te otsite mind, ja nagu ma ütlesin juutidele, et kuhu mina lähen, teie ei saa tulla, ja teile ma ütlen praegu. Uue käsu annan ma teile, et te armastaksite üksteist, nagu ma armastasin teid, et ka teie armastaksite üksteist. Sellest tunnevad kõik, et te olete minu õpilased, kui teil on armastust üksteise vastu. Ütleb temale Siimon Peetrus: Issand, kuhu sa lähed? Jeesus vastas talle: kus mina lähen, ei suuda sa mind nüüd järgida, hiljem aga järgid sa mind. Peetrus ütleb talle: Issand, miks ma ei saa sind praegu järgida? Ma panen oma hinge sinu eest. Vastas talle Jeesus, hinge

sinu eest minu paned? Tõesti tõesti ütlen sinule, ei mitte kuk

14

Ärgu olgu häiritud teie süda, uskuge Jumalasse ja uskuge minusse. Minu isa majas on palju elupaiku; aga kui mitte, siis ma oleksin teile öelnud; ma lähen valmistama teile kohta; ja kui ma lähen ja valmistan teile koha, siis ma tulen jälle ja võtan teid enda juurde, et kus mina olen, seal ka teie oleksite. Ja te teate, kuhu mina lähen, ja te teate teed. Toomas ütleb temale: Issand, me ei tea, kuhu sa lähed, ja kuidas me saame teed teada? Jeesus ütleb talle: Mina olen tee ja tõde ja elu, mitte keegi ei tule Isa juurde, kui mitte läbi minu. Kui te oleksite mind tundnud, siis te oleksite tundnud ka minu isa. Ja alates nüüd te tunnete teda ja olete näinud teda. Filippus ütleb temale: Issand, näita meile Isa ja see on meile küllaldane. Jeesus ütleb temale: nii kaua aega olen ma teiega olnud ja sa ei ole mind tundnud, Filippus? See, kes on näinud mind, on näinud Isa; ja kuidas sina ütled: Näita meile Isa? Kas sa ei usu, et mina olen Isas ja Isa on minus? Sõnad, mida mina räägin teile, ma ei räägi iseendast; vaid Isa, kes minus jääb, tema teeb need teod. Uskuge mind, et mina olen Isas ja Isa on minus; kui aga mitte, siis uskuge mind nende tegude pärast. Tõesti, tõesti ma ütlen teile, see kes usub minusse, neid tegusid mida mina teen, ka tema teeb, ja suuremaid kui need ta teeb, sest mina lähen minu Isa juurde, ja mida iganes te palute minu nimel, seda ma teen, et Isa oleks austatud Pojas. Kui te midagi küsite minu nimel, mina teen selle. Kui te armastate

mind, pidage minu käske, ja mina palun isa ja ta annab teile teise lohutaja, et ta jääks teiega igavesti, Tõe Vaimu, keda maailm ei suuda vastu võtta, sest ei näe teda ega tunne teda; teie aga tunnete teda, sest ta jääb teie juures ja ta on teie sees. Ma ei jäta teid orvudeks, ma tulen teie juurde. Veel vähe aega ja maailm mind enam ei näe, teie aga nägete mind, sest mina elan ja teie elate. Sel päeval te teate, et mina olen oma Isas ja teie minus ning mina teies. See, kes omab minu käske ja peab neid, tema on see, kes armastab mind, aga see, kes armastab mind, teda armastab minu Isa, ja mina armastan teda ja ilmutan talle iseennast. Juudas, mitte Iskariot, ütleb temale: Issand, mis on juhtunud, et kavatsed ilmutada ennast meile ja mitte maailmale? Jeesus vastas ja ütles temale: Kui keegi armastab mind, hoiab ta mu sõna, ja mu Isa armastab teda, ning me tuleme tema juurde ja teeme temaga koos elamise. See, kes mind ei armasta, ei hoia minu sõnu, ja see sõna, mida te kuulete, ei ole minu oma, vaid selle Isa oma, kes mind on saatnud. Neid asju olen rääkinud teile teie juures viibides; aga lohutaja, Püha Vaim, kelle Isa saadab minu nimel, tema õpetab teile kõike ja tuletab teile meelde kõike, mida ütlesin teile. Rahu ma jätan teile, oma rahu ma annan teile; mitte nagu maailm annab, mina annan teile. Ärgu olgu teie süda häiritud ega olgu kartlik. Te kuulsite, et mina ütlesin teile: mina lähen ära ja tulen teie juurde; kui te armastaksite mind, oleksite rõõmustanud, et ütlesin, mina lähen isa juurde, sest minu isa on minust suurem; ja nüüd olen öelnud teile enne selle juhtumist, et kui see juhtub, te usuksite. Ma ei räägi enam palju teiega, sest tuleb maailma valitseja, ja minus tal ei ole midagi; aga et maailm teaks, et ma armastan isa, ja

nagu isa mulle käskis, nii ma teen. Tõuske üles, lähme siit.

15

Mina olen tõeline viinapuu ja minu isa on põllumees. Iga oks minus, mis ei kanna vilja, ta võtab ära, ja iga oks, mis kannab vilja, ta puhastab, et see kannaks rohkem vilja. Juba olete teie puhtad sõna läbi, mille olen teile rääkinud. Jääge minus ja mina teies. Nagu oks ei ole võimeline vilja kandma iseenest, kui see ei jää viinapuusse, nii ka mitte teie, kui te ei jää minusse. Mina olen viinapuu, teie olete oksad. See, kes jääb minusse ja mina temasse, see kannab palju vilja, sest ilma minuta te ei suuda teha mitte midagi. Kui keegi ei jää minusse, visatakse ta välja nagu oks ja ta kuivab, ning neid kogutakse ja visatakse tulle, ja ta põleb. Kui te jääte minu sees ja minu sõnad jäävad teie sees, siis mida te tahate, küsige, ja see saab teile. Selles oli austatud minu Isa, et te kannaksite palju vilja ja saaksite minu jüngriteks. Nagu Isa armastas mind, nii olen mina armastanud teid; jääge minu armastuses. Kui te peate minu käske, jääte te minu armastuses, nagu mina olen pidanud minu isa käske ja jään tema armastuses. Need asjad olen ma teile rääkinud, et minu rõõm teie sees jääks ja teie rõõm täidetaks. See on minu käsk, et te armastaksite üksteist, nagu mina armastasin teid. Suurem armastus kui see pole kellelgi, et keegi paneks oma hinge oma sõprade eest. Teie olete minu sõbrad, kui teete seda, mida mina teile käsin. Enam ei nimeta ma teid orjadeks, sest ori ei tea, mida tema isand teeb, vaid teid olen nimetanud sõpradeks, sest kõik,

mida kuulsin oma Isa juurest, olen teile teatavaks teinud. Mitte teie ei valinud mind, vaid mina valisin teid ja panin teid selleks, et teie läheksite ja kannaksite vilja ning teie vili jääks püsima, et mida iganes te küsiksite Isalt minu nimel, ta annaks teile. Need seid ma käsin teile, et te armastaksite üksteist. Kui maailm teid vihkab, siis teadke, et see on mind enne teid vihanud. Kui te oleksite maailmast, siis maailm armastaks oma omasid, kuid kuna te ei ole maailmast, vaid mina valisin teid välja maailmast, seetõttu vihkab teid maailm. Mäletage sõna, mille mina teile ütlesin: ori ei ole suurem kui tema isand. Kui nad mind taga ajasid, siis nad teid ka taga ajavad; kui nad minu sõna pidasid, siis nad teie oma ka peavad. Kuid kõike seda nad teevad teile minu nime tõttu, sest nad ei tunne Teda, kes mind läkitas. Kui ma ei oleks tulnud ja neile rääkinud, ei oleks neil pattu olnud, aga nüüd ei ole neil ettekäänet oma patu kohta. See, kes mind vihkab, vihkab ka minu isa. Kui ma poleks teinud nende seas töid, mida keegi teine pole teinud, ei oleks neil pattu, aga nüüd nad on näinud ja on vihkanud nii mind kui ka minu isa. Aga see sõna, mis on kirjutatud nende seaduses, peab täide minema: nad vihkasid mind asjata. Aga kui tuleb eestkostja, kelle mina saadan teile Isa juurest, tõe Vaim, kes Isa juurest välja läheb, siis tema tunnistab minu kohta; ja teie tunnustate ka, sest algusest peale olete olnud minu juures.

16

Need asjad olen ma teile rääkinud, et te ei solvuks. Nad teevad

teid väljaheidetuteks, aga tuleb tund, mil igaüks, kes on teid tapnud, arvab pakkuvat teenistust Jumalale. Ja nad teevad neid asju, sest ei tundnud Isa ega mind. Aga neid asju olen ma teile rääkinud selleks, et kui see tund tuleb, te mäletaksite neid, sest mina ütlesin teile. Neid asju aga ma teile algusest ei öelnud, sest ma olin teiega. Nüüd aga ma lähen selle juurde, kes saatis mind, ja keegi teist ei küsi minult, kus sa lähed, aga seetõttu, et ma olen rääkinud teile neid asju, on kurbus täitnud teie südame. Aga mina ütlen teile tõde: teile on kasulik, et mina lahkun. Sest kui mina ei lahku, ei tule eestkõneleja teie juurde; kui aga lähen, saadan tema teie juurde; ja tulles süüdistab tema maailma patu pärast ja õiguse pärast ja kohtu pärast. Patu kohta, et nad ei usu minusse; õiguse kohta, et ma lähen oma isa juurde ja te ei näe mind enam; kohtuotsuse kohta aga, et selle maailma valitseja on kohut mõistetud. Mul on veel palju teile öelda, aga te ei suuda seda praegu taluda. Aga kui see tuleb, Tõe Vaim, juhib ta teid kogu tõesse, sest ta ei räägi iseendast, vaid kõik, mida ta ku See austab mind, sest ta võtab minu omast ja kuulutab seda teile. Kõik, mis Isal on, on minu, seetõttu ütlesin, et ta võtab minu omast ja kuulutab teile. Väike aeg ja te ei näe mind, ja jälle väike aeg ja te näete mind, sest mina lähen Isa juurde. Tema jüngrid ütlesid seega üksteisele: Mis see on, mida ta meile ütleb: vähe aega ja te ei näe mind, ja jälle vähe aega ja te näete mind, ning et mina lähen Isa juurde? Nad ütlesid siis: mis see on, mida ta ütleb – väike? Me ei tea, mida ta räägib. Jeesus teadis seega, et nad tahtsid temalt küsida, ja ütles neile: Kas te otsite üksteisega selle kohta, et ma ütlesin: vähe aega ja te ei näe mind, ja jälle vähe aega ja te näete mind? Tõesti, tõesti ma ütlen teile, et te nutate ja

leinaтe, teie, aga maailm rõõmustab; teie aga kurvastute, aga teie kurbus saab rõõmuks; naine, kui ta sünnitab, on tal kurbus, sest tuli tema aeg; kui aga ta sünnitab lapse, ei mäleta ta enam vaeva rõõmu pärast, et inimene sündis maailma. Ja teie seega tunnete nüüd küll valu, kuid ma näen teid uuesti ja teie süda rõõmustab, ning teie rõõmu ei võta keegi teilt ära. Ja sel päeval te ei küsi minult mitte midagi. Tõesti, tõesti ütlen ma teile, et kõike, mida te küsite Isalt minu nimel, annab ta teile. Kuni praeguseni te ei ole küsinud midagi minu nimel, küsige ja te saate, et teie rõõm oleks täidetud. Neid asju olen teile mõistatustes rääkinud, aga tuleb tund, kui ma enam ei räägi teile mõistatustes, vaid avameelselt Isast teile kuulutan. Sel päeval minu nimes te palute; ja ma ei ütle teile, et mina palun isa teie pärast; sest isa ise armastab teid, sest teie olete mind armastanud ja olete uskunud, et mina Jumala juurest välja tulin. Läksin välja Isa juurest ja olen tulnud maailma; jälle jätan maha maailma ja lähen Isa juurde. Tema õpilased ütlevad temale: Vaata, nüüd sa kõneled avatult ega ütle ühtegi mõistatust. Nüüd me teame, et sa tead kõike ja sul pole vaja, et keegi sind küsiks. Selle poolest me usume, et sa tulid välja Jumalast. Jeesus vastas neile: praegu te usute; vaata, tuleb tund, ja nüüd on tulnud, et teid hajutatakse igaüks oma omade juurde ja mind üksi jätate; ja ma ei ole üksi, sest Isa on minuga. Neid asju olen ma teile rääkinud, et teil oleks minus rahu. Maailmas teil on viletsust; aga võtke julgust, mina olen võitnud maailma.

17

Neid asju rääkis Jeesus ja tõstis oma silmad taevasse ning ütles: Isa, on tulnud tund; austa oma poega, et ka sinu poeg austaks sind, nagu sa andsid temale meelevalla kogu liha üle, et kõike, mida sa oled andnud temale, ta annab neile igavese elu. See aga on igavene elu, et nad tunneksid sind, ainsat tõelist Jumalat, ja seda, keda sa saatsid, Jeesust Kristust. Mina aulistasin sind maa peal, lõpetasin töö, mille sa oled mulle andnud teha; ja nüüd aulista mind sina, isa, enda juures auga, mis mul oli enne maailma olemasolu sinu juures. Ma tegin sinu nime teatavaks inimestele, keda sa oled mulle andnud maailmast. Nad olid sinu omad ja sa andsid nad mulle, ja nad on hoidnud sinu sõna. Nüüd nad on teadnud, et kõik, mida sa oled mulle andnud, on sinult; et sõnad, mida sa oled mulle andnud, ma olen andnud neile, ja nemad ise võtsid vastu, ja nad teadsid tõesti, et ma tulin sinu juurest, ja nad uskusid, et sina saatsid mind. Mina palun nende eest; ma ei palu maailma eest, vaid nende eest, keda sa oled mulle andnud, sest nad on sinu omad, ja kõik minu oma on sinu oma ja sinu oma on minu oma, ja ma olen saanud austatud nende kaudu. Ja ma ei ole enam maailmas, ja need on maailmas, ja mina tulen sinu juurde. Isa püha, hoia neid sinu nimes, mille sa oled andnud mulle, et nad oleksid üks, nagu meie. Kui ma olin nendega maailmas, mina hoidsin neid sinu nimes; keda sa oled mulle andnud, neid ma valvasin, ja mitte keegi nendest ei hukkunud, välja arvatud huku poeg, et kiri täidetaks. Nüüd aga tulen ma sinu poole ja räägin neid asju maailmas, et neil oleks minu rõõm täidetuna nendes. Mina olen andnud neile sinu sõna, ja maailm vihas neid, sest nad ei ole maailmast, nagu mina ei ole maailmast. Ma ei palun, et sa võtaksid neid maailmast välja,

vaid et sa hoiaksid neid kurja eest. Nad ei ole sellest maailmast, nagu mina ei ole sellest maailmast. Pühitse neid sinu tõe sees, sinu sõna on tõde. Nagu sa saatsid mind maailma, nii mina saatsin neid maailma. Ja nende eest mina pühitsen iseennast, et ka nemad oleksid pühitsetud tões. Ma ei küsi mitte ainult nende pärast, vaid ka nende pärast, kes usuvad läbi nende sõna minusse, et kõik oleksid üks, nagu sina, isa, minus ja mina sinus, et ka nemad meies üks oleksid, et maailm usuks, et sina mind saatsid. Ja mina au, mille sa oled andnud mulle, olen andnud neile, et nad oleksid üks, nii nagu meie üks oleme, mina neis ja sina minus, et nad oleksid täiuslikuks tehtud üheks, ja et maailm teaks, et sina saatsid mind ja armastasid neid, nii nagu sa mind armastasid. Isa, ma tahan, et need, keda sa oled mulle andnud, oleksid koos minuga seal, kus mina olen, et nad näeksid minu au, mille sa oled mulle andnud, sest sa armastasid mind enne maailma rajamist. Õiglane Isa, ja maailm sind ei tundnud, aga mina sind tundsin, ja need tundsid, et sina mind saatsid; ja ma tegin neile teatavaks sinu nime ja teen teatavaks, et armastus, millega sina mind armastasid, neis oleks ja mina neis.

18

Neid asju öelnud, läks Jeesus välja koos oma õpilastega teispoole Kidroni oja, kus oli aed, millesse sisenes tema ise ja tema õpilased. Aga ka Juuda, kes teda üle andis, teadis seda kohta, sest Jeesus oli seal sageli oma jüngritega kogunenud. Seega Juuda, olles võtnud kohordi ja teenreid ülempreestrite ja variseride

seast, tuleb sinna koos tõrvikute, lampide ja relvadega. Jeesus siis, teades kõiki asju, mis tulid tema peale, läks välja ja ütles neile: Keda te otsite? Nad vastasid talle: Jeesus Naatsaretlane. Jeesus ütleb neile: mina olen. Aga ka Juudas, kes teda üle andis, seisis koos nendega. Kui ta seega ütles neile, et mina olen, astusid nad tagasi ja kukkusid maha. Jälle siis küsis ta nende käest: Keda te otsite? Aga nad ütlesid: Jeesust Naatsaretlast. Jeesus vastas: ütlesin teile, et mina olen. Kui te siis mind otsite, laske need ära minna, et täidetaks sõna, mille ta ütles: keda sa oled mulle andnud, ma ei kaotanud neist mitte kedagi. Siimon Peetrus seega, kellel oli mõõk, tõmbas selle välja ja lõi ülempreestri orja ning lõikas ära tema parema kõrva; orja nimi oli aga Malhus. Jeesus ütles seega Peetrusele: Viska mõõk tuppi! Kas ma ei peaks jooma karikat, mille Isa on mulle andnud? Seega kohort ja sõjaväetribuun ja juutide teenrid haarasid Jeesuse ja sidusid ta ning viisid ta Hannase juurde esimesena, sest ta oli Kaifase äi, kes oli selle aasta ülempreester. Aga Kaifas oli see, kes oli nõu andnud juutidele, et on kasulik, et üks inimene hukkub rahva eest. Järgnes aga Jeesusele Siimon Peetrus ja teine jünger. See jünger oli ülempreestri poolt tuntud, ja sisenes koos Jeesusega ülempreestri õue; aga Peetrus seisis ukse juures väljas. Läks välja siis teine jünger, kes oli ülempreestri tuttav, ja rääkis uksehoidjaga, ja tõi Peetruse sisse. Ütleb siis teenijatüdruk uksehoidja Peetrile: Kas mitte ka sina pole üks selle inimese õpilastest? Ta ütleb: Ma ei ole. Orjad ja abilised seisid, olles teinud süetule, sest oli külm, ja nad soojendusid, ning Peetrus seisis nendega koos ja soojenduski. Ülempreester küsis seega Jeesuselt tema jüngrite ja tema

õpetuse kohta. Jeesus vastas temale: Mina rääkisin maailmale avameelselt, mina õpetasin alati koguduses ja templis, kus juudid alati kokku tulevad, ja salaja ma ei rääkinud midagi. Mida sa minult küsid? Küsi nendelt, kes on kuulnud, mida ma rääkisin neile; vaata, need teavad, mida ma ütlesin. Need asjad aga tema öelnud olles, andis üks assistentidest, kes seisis kõrval, löögi Jeesusele, öeldes: Kas nii vastad ülempreestri? Jeesus vastas talle: Kui ma rääkisin halvasti, tunnista kurja kohta, aga kui hästi, siis miks sa mind lööd? Annas saatis tema seotuna ülempreester Kaifase juurde. Aga Siimon Peetrus seisis ja soojendas ennast. Nad ütlesid siis temale: Kas sa pole ka sina tema jünger? Ta eitas siis ära ja ütles: ma ei ole. Ütleb üks ülempreestri orjadest, olles sugulane sellele, kelle kõrva Peetrus ära lõikas: Eks ma sind näinud aias koos temaga? Jälle siis eitas Peetrus, ja kohe kukk kukkus. Viivad seega Jeesuse Kaifase juurest pretooriumisse. Oli aga hommik, ja nemad ise ei sisenenud pretooriumisse, et mitte saada rüvetatud, vaid et nad võiksid süüa paasapüha. Seega läks Pilaatus välja nende juurde ja ütles: Missuguse süüdistuse te toote selle inimese vastu? Nad vastasid ja ütlesid talle: Kui see poleks kurjategija, ei oleks me teda sulle üle andnud. Ütles siis neile Pilaatus: võtke teie tema ja mõistke kohut tema üle vastavalt teie seadusele. Juudid ütlesid siis talle: meil ei ole lubatud tappa mitte kedagi, et Jeesuse sõna täituks, mille ta ütles, näidates, millise surmaga ta pidi surema. Seega sisenes Pilaatus jälle pretooriumi ja hüüdis Jeesust ning ütles temale: Sina oled juutide kuningas? Jeesus vastas talle: Kas sina ütled seda iseendast või teised ütlesid sulle minu kohta? Pilatus vastas: Eks ma juut olen? Sinu rahvas ja ülempreestrid

andsid sind mulle üle; mida sa tegid? Jeesus vastas: Minu kuningriik ei ole sellest maailmast, kui minu kuningriik oleks sellest maailmast, siis minu abilised oleksid võidelnud, et mind ei antaks üle juutidele, aga nüüd minu kuningriik ei ole siit. Ütles siis Pilaatus talle: Seega oled sina kuningas? Jeesus vastas: sina ütled, et kuningas olen mina. Mina olen selle jaoks sündinud ja selle jaoks olen tulnud maailma, et tunnistada tõe kohta. Igaüks, kes on tõest, kuuleb minu häält. Pilatus ütleb talle: mis on tõde? Ja seda öeldes läks ta jälle välja juutide juurde ja ütleb neile: mina ei leia temas ühtegi süüd; aga teil on komme, et ma vabastaksin teile ühe paasapühal; kas te tahate siis, et ma vabastaksin teile juutide kuninga? Seega karjusid nad kõik jälle välja, öeldes: Mitte seda, vaid Barabast! Barabbas oli aga röövli.

19

Siis võttis Pilatus Jeesuse ja piitsutas teda. Ja sõdurid, punudes krooni okkastest, panid selle tema pea peale, ja purpurse rüü panid tema ümber ja ütlesid: tere, juutide kuningas, ja andsid talle lööke. Pilatus läks seega jälle välja ja ütles neile: Vaadake, toon tema teile välja, et te teaksite, et ma ei leia temas mingit süüd. Nii läks Jeesus välja, kandes ogalist krooni ja purpurset rüüd, ja ütleb neile: vaata, inimene. Kui siis ülempreestrid ja teenrid nägid teda, hüüdsid nad öeldes: risti löö, risti löö tema! Pilatus ütleb neile: võtke tema teie ja ristilööge; mina ju ei leia temas süüd. Juudid vastasid talle: Meil on seadus, ja vastavalt meie seadusele peab ta surema, sest ta tegi iseennast Jumala

pojaks. Kui siis Pilaatus seda sõna kuulis, kartis ta veelgi rohkem, ja sisenes jälle pretooriumi ning ütles Jeesusele: kust sa oled? Aga Jeesus ei andnud talle vastust. Ütleb siis temale Pilatus: minuga sa ei räägi? Sa ei tea, et mul on võim sind risti lüüa ja mul on võim sind vabaks lasta? Jeesus vastas: Sa ei oleks mingit autoriteeti minu vastu, kui see poleks sulle ülevalt antud; seetõttu sellel, kes mind sulle üle annab, on suurem patt. Pärast seda Pilaatus otsis teda vabastada; aga juudid karjusid ütledes: kui sa tema vabastad, ei ole sa Keisri sõber. Iga, kes teeb ennast kuningaks, räägib vastu Kaisrile. Niisiis Pilaatus, olles kuulnud seda sõna, viis Jeesuse välja ja istus platvormi peale kohas, mida nimetatakse Kivipõrandaks, heebreaks aga Gabbatha; oli aga paasapüha ettevalmistus, aeg aga nagu kuues tund; ja ta ütleb juutidele: vaata, teie kuningas. Aga nad karjusid: Võta ära, võta ära, risti löö ta! Pilaatus ütleb neile: kas ma löön teie kuningat risti? Ülempreestrid vastasid: meil ei ole kuningat peale Kaesari. Siis ta andis tema neile üle, et ta risti lüüakse. Nad võtsid Jeesuse üle ja viisid teda; ja kandes oma risti, ta läks välja kohta, mida kutsutakse pealuu paigaks, mida öeldakse heebrea keeles Golgata, kus nad lõid ta risti, ja koos temaga kaks teist ühelt ja teiselt poolt, aga keskel Jeesuse. Pilatus kirjutas ka tiitli ja pani selle risti peale. Oli aga kirjutatud: Jeesus Nasaretlane, juutide kuningas. Seda tiitlit lugesid seega paljud juudid, sest koht, kus Jeesus risti löödi, oli linnale lähedal, ja see oli kirjutatud heebrea, kreeka ja ladina keeles. Juutide ülempreestrid ütlesid siis Pilatusele: Ära kirjuta Juutide kuningas, vaid et tema ütles: Ma olen juutide kuningas. Pilatus vastas: Mida olen kirjutanud, olen kirjutanud. Sõdurid seega, kui nad Jeesuse risti lõid, võtsid

tema rõivad ja tegid neist neli osa, igale sõdurile ühe osa, ja tuunika. Tuunika oli aga saumatu, ülevalt läbi terve koetud. Nad ütlesid seega üksteisele: ärme rebime seda, vaid heitkem liisu tema pärast, kelle see saab olema, et kiri täituks, mis ütleb: nad jagasid minu riided enestele ja minu rõivaste peale heitsid nad liisu. Niisiis sõdurid tegid seda. Seisid aga Jeesuse risti juures tema ema ja tema ema õde, Kloopase Maarja ja Magdaleena Maarja. Jeesus seega, nähes ema ja õpilast seismas, keda ta armastas, ütleb oma emale: Naine, vaata, sinu poeg. Siis ta ütleb õpilasele: vaata, see on sinu ema. Ja sellest tunnist peale võttis jünger ta enda juurde. Pärast seda, teades, et kõik on juba lõpetatud, ütleb Jeesus, et kiri täidetaks: Janan. Seal seisis nõu, mis oli täis äädikat, nad aga täitsid käsna äädikaga ja panid selle iisopivarre külge ning tõid selle tema suule. Kui Jeesus siis äädikat võttis, ütles ta: See on lõpule viidud, ja pead kummardades andis ta vaimu üle. Juudid seega palusid Pilatust, et kehad ei jääks risti külge hingamispäeval, kuna oli ettevalmistuspäev – sest selle hingamispäeva päev oli suur –, et murdaksid nende jalad ja võetaksid ära. Tulid siis sõdurid ja murdsid esimese jalad ja teise, kes oli koos temaga risti löödud; aga Jeesuse juurde tulles, kui nägid teda juba surnuna, ei murdnud tema jalgu, vaid üks sõduritest torkis piigiga tema külge ja kohe tuli välja veri ja vesi. Ja see, kes on näinud, on tunnistanud, ja tema tunnistus on tõeline, ja tema teab, et ta ütleb tõtt, et ka teie usuksite. Sest need asjad juhtusid, et kiri täidetaks: tema luud ei purustata. Ja jälle ütleb teine kiri: nad näevad seda, keda nad läbi torgasid. Pärast neid asju küsis Pilatuselt Joosep Arimateast, olles Jeesuse jünger, aga varjul

juutide hirmu pärast, et ta võtaks ära Jeesuse ihu; ja Pilatus lubas. Ta tuli siis ja võttis ära Jeesuse keha. Tuli aga ka Nikodeemos, kes oli tulnud Jeesuse poole öösel esimesel korral, kandes mürri ja aaloe segu umbes sada naela. Nad võtsid siis Jeesuse ihu ja sidusid selle linariidesse koos lõhnaainetega, nagu on juutide komme matta. Oli aga kohas, kus ta risti löödi, aed, ja aias uus haud, milles veel mitte keegi oli pandud; seal siis juutide ettevalmistuse pärast, sest haud oli lähedal, panid nad Jeesuse.

20

Aga hingamispäeva esimesel päeval tuleb Maaria Magdaleena hommikul, kui oli veel pime, hauale ja näeb, et kivi on haua eest ära võetud. Ta jookseb seega ja tuleb Siimon Peetruse ja selle teise õpilase juurde, keda Jeesus armastas, ja ütleb neile: Nad võtsid Issanda hauast ära, ja me ei tea, kuhu nad ta asetasid. Seega läks Peetrus ja teine jünger välja ning tulid hauakambrisse. Jooksid aga need kaks koos, ja teine jünger jooksis ette kiiremini kui Peetrus ja tuli esimesena hauakambrisse, ja kummardudes vaadates näeb lamavaid linalappe, kuid siiski ei sisenenud. Tuleb siis Siimon Peetrus, teda järgnedes, ja sisenes hauakambrisse ning näeb linalapid lamamas ja näorätti, mis oli tema pea peal, mitte linalapidega lamamas, vaid eraldi kokku keeratud ühes kohas. Siis seega sisenes ka teine jünger, kes tuli esimesena hauakambrisse, ja nägi ja uskus; sest nad ei teadnud veel kirja, et tema peab

surnuist üles tõusma. Jüngrid läksid seega jälle enda juurde tagasi. Maarja aga seisis hauakambri juures väljas nutmas. Kui ta seega nuttis, kummardus ta alla hauda ja näeb kaks valges rõivastatud inglit istumas, ühe pea juures ja teise jalgade juures, kus lamas Jeesuse ihu. Ja need ütlevad talle: naine, miks sa nutad? Ta ütleb neile: et nad võtsid ära minu Issanda, ja ma ei tea, kuhu nad panid ta. Seda öelnud, pöördus ta ümber ja nägi Jeesust seisvat, kuid ei teadnud, et see on Jeesus. Jeesus ütleb talle: naine, mida sa nutad? Keda sa otsid? Tema, arvates et ta on aednik, ütleb talle: isand, kui sina kandsid ta ära, ütle mulle, kuhu sa panid ta, ja mina võtan ta ära. Jeesus ütleb talle: Maarja. Pöördudes ütleb see temale: Rabbuni!, mis tähendab õpetaja. Jeesus ütleb talle: Ära mind puutu, sest ma ei ole veel tõusnud oma Isa juurde. Mine aga minu vendade juurde ja ütle neile: ma tõusen oma Isa ja teie Isa, oma Jumala ja teie Jumala juurde. Tuleb Maarja Magdaleena, teatades jüngritele, et ta on näinud Issandat ja et tema ütles talle need asjad. Olles seega õhtul sellel päeval, ühel sabbatite päeval, ja uste olles suletud seal, kus õpilased olid kogunenud juutide hirmu tõttu, tuli Jeesus ja seisis keskel ning ütles neile: Rahu teile. Ja seda öelnud olles näitas ta neile oma käsi ja külge. Jüngrid rõõmustasid siis, kui nad Issandat nägid. Ütles siis neile Jeesus jälle: Rahu teile. Nii nagu Isa on saatnud mind, saadan ka mina teid. Ja seda öeldes ta hingas peale ja ütleb neile: võtke Püha Vaim; kui te mõnede patud andeks annate, on need neile andeks antud; kui te mõnede kinni peate, on need kinni peetud. Toomas aga, üks kaheteistkümnest, keda kutsuti Kaksikuks, ei olnud nendega, kui Jeesus tuli. Teised jüngrid ütlesid siis temale: oleme näinud

Issandat. Aga ta ütles neile: kui ma ei näe tema kätes naelte jälge ja ei pane oma sõrme naelte jälge sisse ja ei pane oma kätt tema külje sisse, ma ei usu. Ja kaheksa päeva pärast olid tema jüngrid jälle sees ja Toomas oli nendega. Jeesus tuleb, kuigi uksed on suletud, ja seisab keskel ning ütleb: rahu teile. Siis ütleb ta Toomale: Too oma sõrm siia ja vaata minu käsi, ja too oma käsi ja pane minu külje sisse, ja ära ole uskumatu, vaid ustav. Ja Toomas vastas ja ütles temale: Minu Issand ja minu Jumal. Jeesus ütleb talle: Kuna sa oled mind näinud, oled sa uskunud. Õnnistatud on need, kes ei ole näinud ja on uskunud. Paljusid tõepoolest siis ja teisi märke tegi Jeesus oma jüngrite ees, mida ei ole kirjutatud sellesse raamatusse; need aga on kirjutatud, et te usuksite, et Jeesus on Kristus, Jumala Poeg, ja et uskudes teil oleks elu tema nimes.

21

Pärast neid sündmusi ilmutas Jeesus end jälle jüngritele Tiiberias mere ääres, ja ta ilmutas end nii. Olid koos Siimon Peetrus ja Toomas, keda kutsuti Kaksikuks, ja Natanael Kaanast Galileast, ja Sebedeuse pojad, ja kaks teist tema õpilast. Siimon Peetrus ütleb neile: Lähen kalale. Nad ütlevad talle: meie tuleme ka sinuga. Nad läksid välja ja astusid kohe paati, ja sel ööl nad midagi ei püüdnud. Hommiku juba saabudes seisis Jeesus rannal, kuid õpilased ei teadnud siiski, et see on Jeesus. Jeesus ütleb siis neile: lapsed, kas teil on midagi süüa? Nad vastasid talle: ei. Aga tema ütles neile: heitke võrk paadi paremale küljele

ja te leiate. Nad heitsid siis, ja enam ei suutnud nad seda tõmmata kalade suure hulga tõttu. Seega ütleb see jünger, keda Jeesus armastas, Peetrusele: See on Issand. Siimon Peeter siis, kuuldes et see on Issand, vöötas ülerõiva ümber; ta oli ju alasti; ja heitis end merre; aga teised jüngrid tulid paadiga; sest nad ei olnud kaugel maast, vaid umbes kahesaja küünarnuki kaugusel, lohistades kalavõrku. Kui nad seega maale astusid, nägid nad lamavat süsigrilliga, millel oli kala, ja leiba. Jeesus ütleb neile: Tooge kalu, mida te nüüd püüdsite. Siimon Peetrus läks üles ja tõmbas võrgu maale, täis suuri kalu sada viiskümmend kolm, ja kuigi neid oli nii palju, ei rebenenud võrk. Jeesus ütleb neile: Tulge sööge hommikusööki. Aga ükski õpilastest ei julgenud küsida temalt Kes sa oled?, teades, et ta on Issand. Siis tuleb Jeesus ja võtab leiva ning annab selle neile, ja kala samuti. See oli juba kolmas kord, kui Jeesus ilmus oma jüngritele, olles üles tõusnud surnuist. Kui nad siis olid söönud, ütleb Jeesus Siimon Peetrusele: Siimon, Joona poeg, kas sa armastad mind rohkem kui need? Ta ütleb temale: Jah, Issand, sina tead, et ma armastan sind. Ütleb talle: Toida minu tallesid. Ta ütleb talle jälle teist korda: Siimon, Joona poeg, kas sa armastad mind? Ta ütleb temale: Jah, Issand, sina tead, et ma armastan sind. Ta ütleb talle: karjata minu lambaid. Ta ütleb talle kolmandat korda: Siimon, Joona poeg, kas sa armastad mind? Peetrus oli kurvastatud, sest tema ütles talle kolmandat korda: Kas sa armastad mind?, ja ta ütles temale: Issand, sina tead kõike, sina tead, et ma armastan sind. Jeesus ütleb talle: söötma mu lambaid. Tõesti, tõesti ütlen sulle: kui olid noorem, vöötsid end ise ja kõndisid, kuhu tahtisid, aga kui vananeksid, sirutad oma

käed välja ja teine vöötab sind ning viib sind sinna, kuhu sa ei taha. Ta ütles aga seda, näidates, millise surmaga ta Jumalat austab. Ja seda öelnud, ütleb ta talle: järgne mulle. Pöördunud aga Peetrus näeb õpilast, keda Jeesus armastas, järgnemas, kes oli ka õhtusöögil langenud tagasi tema rinnale ja ütles: Issand, kes on see, kes sind reedab? Seda nähes, ütleb Peetrus Jeesusele: Issand, aga temaga mis? Jeesus ütleb temale: kui ma tahan, et tema jääb kuni ma tulen, mis see sulle puutub? Sina järgned mulle. Läks välja seega see sõna vendade hulka, et see jünger ei sure, ja Jeesus ei öelnud temale, et ta ei sure, vaid: Kui ma tahan, et ta jääb, kuni ma tulen, mis see sulle? See on õpilane, kes tunnistab nende kohta ja on need asjad kirja pannud, ja me teame, et tema tunnistus on tõene. On aga ka palju teisi asju, mida Jeesus tegi, mis kui kirjutataks ühekaupa, siis ma arvan, et isegi maailm ei mahutaks raamatuid, mis kirjutataks. Aamen.

Johannese kiri

1

See, mis oli algusest, mida me oleme kuulnud, mida me oleme näinud oma silmadega, mida me vaatasime ja meie käed puudutasid, elu sõna kohta; ja elu ilmutati, ja me oleme näinud ja me tunnistame ja me kuulutame teile igavest elu, mis oli Isa juures ja ilmutati meile; mida me oleme näinud ja oleme kuulnud, kuulutame teile, et ka teil oleks osadus meiega; ja meie osadus on Isaga ja tema Poja Jeesus Kristusega. Ja need asjad kirjutame teile, et meie rõõm oleks täidetud. Ja see on sõnum, mille me oleme kuulnud temalt ja mille me kuulutame teile, et Jumal on valgus ja pimedust ei ole temas mitte ühtegi. Kui me ütleme, et meil on osadus temaga, ja me kõnnime pimeduses, siis me valetame ja ei tee tõtt; kui aga me kõnnime valguses, nagu tema on valguses, siis meil on osadus üksteisega, ja Jeesuse Kristuse, tema Poja veri puhastab meid kõikidest pattudest. Kui ütleme, et meil ei ole pattu, petame iseennast ja tõde ei ole meis. Kui me tunnistame oma patud, siis ta on ustav ja õiglane, nii et ta andestab meile patud ja puhastab meid kõigist ülekohtutest.

Kui me ütleme, et me ei ole pattu teinud, teeme temast valetaja, ja tema sõna ei ole meie sees.

2

Mu väikesed lapsed, ma kirjutan teile neid asju, et te ei patustaks; ja kui keegi patustab, siis meil on eestkostja Isa juures, Jeesus Kristus õige; ja tema on lepitus meie pattude eest, mitte ainult meie pattude eest, vaid ka kogu maailma pattude eest. Ja sellest me teame, et oleme tundnud teda, kui peame tema käske. See, kes ütleb: ma olen tundnud teda, ja tema käske ei pea, on valetaja, ja selles ei ole tõde; aga kes peab tema sõna, selles on tõesti Jumala armastus täiuslikuks saanud. Sellest me teame, et me oleme temas. See, kes ütleb temas jäävat, peab nii käima, nagu tema käis. Vennad, ma ei kirjuta teile uut käsku, vaid vana käsku, mis teil oli algusest peale; vana käsk on see sõna, mida te kuulsite algusest peale. Jälle kirjutan teile uut käsku, mis on tõene temas ja teies, sest pimedus möödub ja tõeline valgus juba paistab. See, kes ütleb valguses olevat ja vihkab oma venda, on pimeduses tänini. See, kes armastab oma venda, jääb valguses, ja komistuskivi temas ei ole; aga see, kes vihkab oma venda, on pimeduses ja pimeduses kõnnib, ja ei tea, kuhu ta läheb, sest pimedus on pimestanud tema silmad. Kirjutan teile, lapsed, et teie patud on andestatud tema nime pärast. Ma kirjutan teile, isad, sest te olete tundnud teda, kes on olnud algusest peale. Ma kirjutan teile, noored mehed, et te olete võitnud kurja. Ma kirjutasin teile, lapsed, sest te olete tundnud

Isa. Ma kirjutasin teile, isad, et te olete tundnud teda, kes on algusest. Ma kirjutasin teile, noored mehed, et te olete tugevad ja Jumala sõna jääb teie sees ja te olete võitnud kurja. Ärge armastage maailma ega asju maailmas. Kui keegi armastab maailma, ei ole Isa armastus temas; sest kõik, mis on maailmas, liha himu ja silmade himu ja elu uhkus, ei ole Isast, vaid on maailmast. Ja maailm möödub ja tema iha, aga see, kes teeb Jumala tahtmist, jääb igavesti. Lapsed, viimne tund on, ja nagu te kuulsite, et antikristus tuleb, ja nüüd on paljud antikristused saanud; sellest me teame, et viimne tund on. Nad läksid välja meie seast, aga nad ei olnud meie seast, sest kui nad oleksid olnud meie seast, siis nad oleksid jäänud meie juurde, aga selleks et avalikuks saaks, et mitte kõik ei ole meie seast. Ja teil on võidmine pühast ning te teate kõike. Ma ei kirjutanud teile sellepärast, et te ei tea tõde, vaid sellepärast, et te teate seda, ja et ükski vale ei ole tõest. Kes on valetaja, kui mitte see, kes eitab, et Jeesus on Kristus? See on antikristus, kes eitab Isa ja Poega. Igaüks, kes eitab Poega, ei oma ka Isa. Teie seega see, mida te algusest kuulsite, jäägu teie sisse. Kui teie sees jääb see, mida te algusest kuulsite, siis ka teie jääte Pojas ja Isas. Ja see on tõotus, mille tema meile lubas – igavene elu. Need asjad kirjutasin ma teile nende kohta, kes teid petavad. Ja teie – võidmine, mille te temast saite, jääb teie sees, ja teil pole vajadust, et keegi teid õpetaks, vaid nagu see ise võidmine õpetab teid kõigest, ja see on tõene ja pole valelik –, ja nagu see teid õpetas, jääte teie temas. Ja nüüd, lapsed, jääge temas, et kui ta ilmutatakse, võiksime omada julgust ega saaks häbi tema ees tema ilmumise ajal. Kui te teate, et ta on õige, siis te teate, et igaüks, kes teeb

õigust, on temast sündinud.

3

Vaadake, millist armastust on Isa meile andnud, et meid kutsutaks Jumala lasteks. Selle pärast maailm ei tunne teid, sest see ei tundnud teda. Armastatud, nüüd oleme me Jumala lapsed, ja pole veel ilmutatud, mis me saame, kuid me teame, et kui ta ilmutatakse, saame me temaga sarnaseks, sest me näeme teda sellisena, nagu ta on. Ja igaüks, kellel on see lootus tema peale, puhastab iseennast, nagu tema on puhas. Igaüks, kes teeb pattu, teeb ka seadusetust, ja patt on seadusetus. Ja te teate, et tema ilmutati selleks, et meie patud ära võtta, ja temas ei ole pattu. Iga, kes temas jääb, ei patusta; iga, kes patustab, ei ole teda näinud ega tundnud teda. Väikesed lapsed, ärgu keegi teid petku; see, kes teeb õigust, on õige, nii nagu tema on õige; see, kes teeb pattu, on kuradist, sest algusest peale kurat teeb pattu. Selleks ilmus Jumala Poeg, et ta hävitaks kuradi teod. Iga Jumalast sündinud ei tee pattu, sest tema seeme jääb temas, ja ta ei suuda pattu teha, sest ta on Jumalast sündinud. Selles on nähtavad Jumala lapsed ja kuradi lapsed. Iga, kes ei tee õigust, ei ole Jumalast, ja see, kes ei armasta oma venda. See on sõnum, mida te kuulsite algusest, et me peaksime armastama üksteist, mitte nagu Kain, kes oli kurjast ja tappis oma venna; ja mille pärast ta teda tappis? Sest tema teod olid kurjad, aga tema venna omad olid õiglased. Ärge imestage, mu vennad, kui maailm teid vihkab. Meie teame, et oleme läinud üle surmast ellu, sest

armastame vendi. Kes ei armasta venda, jääb surma. Iga, kes vihkab oma venda, on mõrvar, ja te teate, et üheski mõrvaras ei püsi igavest elu. Selles oleme me tundnud armastust, et tema pani meie eest oma hinge, ja meie peame vendade eest hinged panema. Kes aga omab maailma elu ja näeb oma venda vajadusel olevat ning sulgeb oma südame temast, kuidas jääb Jumala armastus temasse? Mu lapsed, ärme armastagem sõnaga ega keelega, vaid teoga ja tõega. Ja sellest me teame, et me oleme tõest, ja tema ees me veename oma südamed, sest kui meie süda mõistab meid hukka, siis Jumal on suurem kui meie süda ja teab kõike. Armsad, kui meie süda ei mõista hukka meid, on meil julgus Jumala ees, ja mida iganes me palume, seda me saame temalt, sest me peame tema käske ja teeme seda, mis on tema ees meeldiv. Ja see on tema käsk, et me usuksime tema poja Jeesuse Kristuse nimesse ja armastaksime üksteist, nagu ta andis käsu. Ja see, kes peab tema käske, jääb temasse ja tema jääb temasse. Ja sellest me teame, et ta jääb meisse, Vaimust, mille ta meile andis.

4

Armastatud, ärge uskuge igale vaimule, vaid katsetage vaime, kas nad on Jumalast, sest paljud valeprohvetid on läinud välja maailma. Selle poolest te tunnete ära Jumala vaimu: iga vaim, kes tunnistab Jeesust Kristust lihas tulnuna, on Jumalast; ja iga vaim, kes ei tunnista Jeesust Kristust lihas tulnuna, ei ole Jumalast; ja see on antikristuse oma, mille kohta te olete

kuulnud, et ta tuleb, ja nüüd on ta maailmas juba. Teie olete Jumalast, väikesed lapsed, ja olete võitnud neid, sest see, kes on teie sees, on suurem kui see, kes on maailmas. Nemad on maailmast, seetõttu nad räägivad maailmast ja maailm kuuleb neid. Meie oleme Jumalast; see, kes tunneb Jumalat, kuuleb meid. Kes ei ole Jumalast, ei kuule meid. Sellest me teame tõe vaimu ja eksituse vaimu. Armastatud, armastagem üksteist, sest armastus on Jumalast, ja igaüks, kes armastab, on sündinud Jumalast ja tunneb Jumalat. See, kes ei armasta, ei ole Jumalat tundnud, sest Jumal on armastus. Selles ilmus Jumala armastus meile, et Jumal on saatnud oma ainusündinud Poja maailma, et me võiksime elada tema läbi. Selles on armastus, mitte selles, et meie armastasime Jumalat, vaid selles, et tema armastas meid ja saatis oma Poja lepituseks meie pattude eest. Armsad, kui Jumal meid nii armastas, siis peaksime ka meie üksteist armastama. Jumalat ei ole keegi kunagi näinud; kui me armastame üksteist, jääb Jumal meie sisse ja tema armastus on meie sees täiuslikuks tehtud. Sellest me teame, et me jääme temasse ja tema ise meisse, sest ta on andnud meile oma Vaimust. Ja meie oleme näinud ja tunnistame, et Isa on saatnud Poja maailma Päästjaks. Kes tunnistab, et Jeesus on Jumala Poeg, selles jääb Jumal ja tema Jumalas. Ja meie oleme tundnud ja uskunud armastust, mis Jumalal on meie suhtes. Jumal on armastus, ja see, kes jääb armastuses, jääb Jumalas ja Jumal tema sees. Selles on armastus meie juures täiuslikuks saanud, et meil oleks julgust kohtu päeval, sest nagu tema on, nii oleme ka meie selles maailmas. Hirm ei ole armastuses, vaid täiuslik armastus viskab hirmu välja, sest hirm sisaldab karistust, aga kartev ei ole armastuses

täiuslikuks saanud. Meie armastame teda, sest tema armastas meid esimesena. Kui keegi ütleb, et armastab Jumalat, ja vihkab oma venda, on ta valetaja, sest kes ei armasta venda, keda ta on näinud, kuidas ta võib armastada Jumalat, keda ta ei ole näinud? Ja selle käsu me oleme temalt saanud, et see, kes armastab Jumalat, armastab ka oma venda.

5

Igaüks, kes usub, et Jeesus on Kristus, on sündinud Jumalast, ja igaüks, kes armastab Teda, kes on sünnitanud, armastab ka seda, kes on sündinud Temast. Sellest me teame, et me armastame Jumala lapsi, kui me armastame Jumalat ja peame tema käske. See on ju Jumala armastus, et me peame tema käske, ja tema käsud ei ole rasked, sest kõik, mis on sündinud Jumalast, võidab maailma, ja see on võit, mis on võitnud maailma, meie usk. Kes on see, kes vallutab maailma, kui mitte see, kes usub, et Jeesus on Jumala Poeg? See on see, kes tuli läbi vee ja vere, Jeesus Kristus, mitte ainult vees, vaid vees ja veres, ja Vaim on see, kes tunnistab, sest Vaim on tõde. Sest kolm on need, kes tunnistavad taevas: Isa, Sõna ja Püha Vaim, ja need kolm on üks; ja kolm on need, kes tunnistavad maa peal: Vaim ja vesi ja veri, ja need kolm on ühes. Kui me võtame vastu inimeste tunnistust, siis Jumala tunnistus on suurem, sest see on Jumala tunnistus, mida ta on tunnistanud oma Poja kohta. Kes usub Jumala Pojasse, sellel on tunnistus endas; kes ei usu Jumalat, on teinud temast valetaja, sest ta ei ole uskunud tunnistusse, mille

Jumal on tunnistanud oma Poja kohta. Ja see on tunnistus, et Jumal andis meile igavese elu, ja see elu on tema Pojas. See, kellel on Poeg, omab elu; see, kellel ei ole Jumala Poega, ei oma elu. Need asjad kirjutasin ma teile, kes usute Jumala Poja nimesse, et te teaksite, et teil on igavene elu, ja et te uskuksite Jumala Poja nimesse. Ja see on avatus, mida meil on tema poole, et kui me midagi palume vastavalt tema tahtele, siis ta kuuleb meid. Ja kui me teame, et ta kuuleb meie palveid, mida iganes me palume, siis me teame, et meil on need palved, mida me temalt palusime. Kui keegi näeb oma venda pattu tegemas pattu, mis ei ole surmale, siis ta palub ja annab talle elu, neile, kes teevad pattu, mis ei ole surmale. On patt surma poole; mitte selle kohta ma ütle, et ta küsiks. Kõik ebaõiglus on patt, ja on patt, mis ei vii surma. Me teame, et iga Jumalast sündinud ei patusta, vaid Jumalast sündinud hoiab iseennast ja kuri ei puuduta teda. Me teame, et me oleme Jumalast, ja terve maailm asub kurjas. Me teame aga, et Jumala Poeg on tulnud ja on andnud meile mõistuse, et me tunneksime tõelist, ja me oleme tõelises, tema Pojas Jeesuses Kristuses. See on tõeline Jumal ja igavene elu. Väikesed lapsed, hoidke iseendid ebajumalate eest, aamen.

Päritolu

1

Alguses lõi Jumal taeva ja maa. Aga maa oli nähtamatu ja korraldamata, ja pimedus oli sügaviku kohal, ja Jumala vaim hõljus vee kohal. Ja Jumal ütles: Saagu valgus! Ja valgus sai. Ja Jumal nägi valgust, et see oli hea, ja Jumal eraldas valguse pimedusest. Ja Jumal kutsus valgust päevaks, ja pimedust kutsus ta ööks. Ja sai õhtu ja sai hommik, esimene päev. Ja Jumal ütles: Saagu olema taevavõlv vee keskel ja see olgu eraldamas vett veest, ja nõnda sündis. Ja Jumal tegi taevalaotuse ja Jumal eraldas vee, mis oli taevalaotuse all, ja vee, mis oli taevalaotuse kohal. Ja Jumal kutsus laotuse taevaks, ja Jumal nägi, et see oli hea, ja sai õhtu ja sai hommik, teine päev. Ja Jumal ütles: Olgu vesi, mis on taeva all, kogutud ühte kogunemisse, ja olgu kuiv nähtav. Ja nii sündis: vesi, mis oli taeva all, koguti nende kogunemistesse, ja kuiv ilmus. Ja Jumal kutsus kuiva maaks ja vete kogumid ta kutsus meredeks, ja Jumal nägi, et see oli hea. Ja Jumal ütles: võrsugu maa rohtu ja muru, mis kannab seemet vastavalt oma liigile ja sarnasusele, ning viljakandvat puud, mis

teeb vilja, mille seeme on selle sees vastavalt liigile maa peal, ja nõnda sündis. Ja maa tõi välja muru rohu, mis külvab seemet vastavalt liigile ja sarnasusele, ning viljakandva puu, mis teeb vilja, mille seeme on selles endas vastavalt liigile maa peal, ja Jumal nägi, et see oli hea. Ja sai õhtu ja sai hommik, kolmas päev. Ja Jumal ütles: Saagu valgused taevalaotuses valgustama maad, eraldama päeva ja öö, ning olgu nad märkideks, aegadeks, päevadeks ja aastateks. Ja olgu nad valgusteks taevalaotusel, et valgustada maad, ja nõnda sündis. Ja Jumal tegi kaks suurt valgust: suurema valguse valitsema päeva ja väiksema valguse valitsema ööd ning tähed. Ja Jumal pani need taevalaotusesse, et nad paistaksid maa peal ja valitseksid päeva ja öö üle ning eraldaksid valgust pimedusest; ja Jumal nägi, et see oli hea. Ja sai õhtu ja sai hommik, neljas päev. Ja Jumal ütles: Veed toogu välja elavate hingadega roomajaid ja linde, kes lendavad maa kohal taevalaotuse järgi, ja nii sündiski. Ja Jumal tegi suured mereloomad ja kõik roomajate loomade hinged, mida veed välja tõid vastavalt nende liikidele, ja kõik tiibadega linnud vastavalt liigile, ja Jumal nägi, et need olid head. Ja Jumal õnnistas neid, öeldes: Suurenege ja paljunege, ja täitke veed meredes, ning linnud paljunegu maa peal. Ja sündis õhtu ja sündis hommik, viies päev. Ja Jumal ütles: toogu maa välja elava hinge vastavalt soole, neljajalgsed loomad ja roomajad ja maa metsloomad vastavalt soole, ja nii sündiski. Ja Jumal tegi maa metsalised liikide järgi ja kariloomad nende liikide järgi ja kõik maa roomajad liikide järgi, ja Jumal nägi, et see oli hea. Ja Jumal ütles: Tehkem inimene meie kujutise järgi ja meie sarnasuse järgi, ning nad valitsekem mere kalade üle, taeva lindude üle,

loomade üle, kogu maa üle ja kõigi roomajate üle, kes roomavad maa peal. Ja Jumal tegi inimese, Jumala kujutise järgi ta tegi tema, isaseks ja emaseks ta tegi nad. Ja Jumal õnnistas neid, öeldes: Suurenege ja paljunege ning täitke maa ja allutage see, ning valitsege mere kalade üle ja taeva lindude üle ja kõigi loomade üle ja kogu maa üle ja kõigi roomajate üle, kes roomavad maa peal. Ja Jumal ütles: Vaata, ma olen andnud teile kogu seemet kandva rohu, mis külvab seemet, mis on kogu maa peal; ja iga puu, millel on endas seemet kandev vili, saab teile toiduks, ja kõigile maa metsloomadele, ja kõigile taeva lindudele, ja igale roomajale, kes roomab maa peal, kellel on endas eluhing, ja kogu rohelise rohu toiduks; ja nii sündis. Ja Jumal nägi kõike, mida ta oli teinud, ja vaata, see oli väga hea, ja sai õhtu ja sai hommik, kuues päev.

2

Ja taevas ja maa said valmis ning kogu nende maailm. Ja Jumal lõpetas kuuendal päeval oma teod, mida ta oli teinud, ja puhkas seitsmendal päeval kõigist oma töödest, mida ta oli teinud. Ja Jumal õnnistas seitsmenda päeva ja pühitses seda, sest sel päeval ta lõpetas kõik oma tööd, mida Jumal oli hakanud tegema. See on taeva ja maa sünni raamat, kui see sündis, sel päeval, mil Issand Jumal tegi taeva ja maa, ja kõik roheline põllul enne saamist maa peale, ja kõik rohi põllul enne tõusmist; sest Jumal ei lasknud sadada maa peale, ja inimest ei olnud seda harima. Allikas aga tõusis maast üles ja kastis kogu maa pinda.

Ja Jumal vormis inimese tolmust maast ning hingas tema näole elu hingeõhku, ja inimene sai elavaks hingeks. Ja Jumal istutas paradiisi Eedenisse ida poole ja asettas sinna inimese, kelle ta oli vorminud. Ja Jumal lasi veel maast kasvada iga puu, mis oli ilus vaadata ja hea süüa, ning elupuu paradiisi keskel ja puu, mis annab teadmise heast ja kurjast. Jõgi aga voolab välja Eedenist, et kasta paradiisi, ja sealt see jaguneb neljaks haruks. Esimese nimi on Pishon, see ümbritseb kogu Havilahi maad, seal kus on kuld. Selle maa kuld on hea, ja seal leidub karbunklit ja rohelist kivi. Ja teise jõe nimi on Giihon, see ümbritseb kogu Etioopia maad. Ja kolmas jõgi on Tigris, see, mis voolab assüürlaste vastas, ning neljas jõgi on Eufrat. Ja Issand Jumal võttis inimese, kelle ta oli vorminud, ja pani ta hõngu paradiisi, et seda harida ja hoida. Ja Issand Jumal käskis Aadamale, öeldes: kõigist puudest, mis on paradiisis, sa võid süüa. Aga puust, mis annab teadmise heast ja kurjast, te ei tohi süüa, sest päeval, mil te sellest sööte, surete te surma. Ja Issand Jumal ütles: ei ole hea inimesel olla üksi, tehkem temale abistaja tema sarnaseks. Ja Jumal vormis veel maast kõik välja metsloomad ja kõik taeva linnud ning tõi need Aadama juurde, et näha, kuidas ta neid nimetab, ja kõik, mida Aadam nimetas elavaks hingeks, see oli selle nimi. Ja Aadam andis nimed kõigile loomadele ja kõigile taevalindudele ja kõigile välja metsloomadele, aga Aadamale ei leitud temaga sarnast abilist. Ja Jumal saatis Aadamale ekstaasi, ja ta magas, ja võttis ühe tema külgedest ning täitis selle koha lihaga. Ja Jumal ehitas külje, mille ta oli võtnud Aadamast, naiseks ja tõi ta Aadama juurde. Ja Aadam ütles: See nüüd on luu minu luudest ja liha minu lihast, teda kutsutakse naiseks,

sest ta võeti mehest. Selle pärast jätab mees maha oma isa ja ema ning liitub oma naisega, ja need kaks saavad üheks lihaks. Ja need kaks olid alasti, Aadam ja tema naine, ja nad ei häbenenud.

3

Aga madu oli kõige kavalam kõigist metsloomadest, kes olid maa peal, kelle Issand Jumal oli teinud, ja madu ütles naisele: Mis see on, et Jumal ütles, et te ei tohi süüa ühestki paradiisi puust? Ja naine ütles maole: Paradiisi puude viljast me võime süüa; aga puu viljast, mis on paradiisi keskel, ütles Jumal: te ei tohi sellest süüa ega te tohi seda puudutada, et te ei sureks. Ja madu ütles naisele: te ei sure sugugi; sest Jumal teadis, et mis päeval te temast sööte, avatakse teie silmad ja te saate nagu jumalad, teades head ja kurja. Ja naine nägi, et puu oli hea toiduks, ja et see oli meeldiv silmadele vaadata, ja ilus mõistmiseks, ja võttes selle viljast, sõi, ja andis ka oma mehele, kes oli temaga, ja nad sõid. Ja kahel avati silmad ja nad teadsid, et nad olid alasti, ja nad õmblasid viigipuu lehed kokku ja tegid endale vööriided. Ja nad kuulsid Issanda Jumala häält, kes kõndis paradiisis õhtul, ja Aadam ning tema naine peitusid Issanda Jumala palge eest paradiisi puude vahele. Ja Issand Jumal kutsus Aadamat ja ütles temale: Aadam, kus sa oled? Ja ta ütles temale: Kuulsin sinu häält, kui sa paradiisis kõndisid, ja kartsin, sest ma olen alasti, ning peitsin end. Ja Jumal ütles temale: Kes teatas sinule, et sa oled alasti? Kas sa sõid sellelt puult, millest ma käskisin sul mitte

süüa? Ja Aadam ütles: Naine, kelle sa mulle andsid, tema andis mulle puust ja ma sõin. Ja Issand Jumal ütles naisele: Mida sa tegid? Ja naine ütles: Madu pettis mind ja ma sõin. Ja Issand Jumal ütles maole: Kuna sa seda tegid, oled sa neetud rohkem kui kõik loomad ja kõik metsloomad maa peal; sa lähed oma rinnal ja kõhul, ja sa sööd maad kõik oma elu päevad. Ja ma panen vaenu sinu ja naise vahele, ning sinu seemne ja tema seemne vahele; tema valvab sinu pead ja sina valvad tema kanda. Ja naisele ütles ta: Korrutades korrutama sinu valud ja sinu ägamise; valudes sa sünnitad lapsi, ja sinu pöördumine on sinu meest poole, ja tema valitseb sinu üle. Aga Aadamale ütles ta, et kuulsid oma naise häält ja sõid puust, millest käskisin ainult sinule mitte süüa, sellest sa sõid - neetud olgu maa sinu tegude pärast, vaevades sööd seda kõik oma elu päevad. Ohakaid ja okkataimi tõuseb sinule, ja sa sööd välja rohtu. Oma näo higis sa sööd oma leiba, kuni sa pöördud tagasi maasse, millest sind võeti, sest sa oled maa ja maasse sa lähed tagasi. Ja Aadam kutsus oma naise nimeks Elu, sest ta on kõigi elavate ema. Ja Issand Jumal tegi Aadamale ja tema naisele nahast tuunikad ja rietas neid. Ja Jumal ütles: Vaata, Aadam on saanud nagu üks meist, teadma head ja kurja, ja nüüd, et ta mitte kunagi ei sirutaks välja oma kätt ja ei võtaks elupuust ning ei sööks, ja elab igavesti. Ja Issand Jumal saatis ta välja paradiisist, hõngu aiast, et harida maad, millest ta võetud oli. Ja ta ajas Aadama välja ja asus teda hõrgutise paradiisi vastapäät ning määras keerubid ja pöörleva leegitseva mõõga valvama teed elupuu juurde.

4

Aadam aga tundis Eevat, oma naist, ja olles rasestunud, sünnitanud Kaini, ja ütles: Omandasin mehe Jumala läbi. Ja ta sünnitaski tema venna Aabeli, ja Aabel sai lammaste karjaseks, Kain aga oli maad hariv. Ja sündis päevade järel, et Kain tõi maa viljadest ohvri Issandale. Ja Aabel tõi ka ise oma lammaste esmasündinutest ja nende rasvadest. Ja Jumal vaatas Aabeli peale ja tema annete peale. Kainile aga ja tema ohvriandidele ei pööranud ta tähelepanu, ja Kain kurvastus väga ning tema nägu langes. Ja Issand Jumal ütles Kainile: Miks sa said nii kurvaks ja miks su nägu on langenud? Kas pole nii, et kui sa küll õigesti ohverdasid, aga ei jaganud õigesti, siis sa oled pattu teinud? Ole vait; tema pöördumine on sinu poole ja sina valitsed teda. Ja Kain ütles oma vennale Aabelile: Lähme välja tasandikule. Ja sündis nii, et kui nad olid tasandikul, tõusis Kain üles oma venna Aabeli vastu ja tappis ta. Ja Issand Jumal ütles Kainile: Kus on sinu vend Aabel? Ja ta ütles: Ma ei tea. Kas ma olen oma venna valvur? Ja Issand ütles: Mida sa tegid? Sinu venna veri hüüab minu poole maast. Ja nüüd oled sina neetud maa poolt, mis avas oma suu vastu võtma su venna verd su käest. Kui sa maa kallal tööd teed, ei anna see enam sulle oma jõudu, ägades ja värisedes saad sa olema maa peal. Ja Kain ütles Issandale Jumalale: Minu süü on suurem, kui et mind võiks andestada. Kui sa täna heidad mind maa pinnalt välja ja ma pean sinu palge eest end varjama, siis ma olen ägades ja värisedes maa peal, ja igaüks, kes mind leiab, tapab mind. Ja Issand Jumal ütles temale: Mitte nii; igaüks,

kes tapab Kaini, saab seitsmekordselt kätte makstud. Ja Issand Jumal pani Kainile märgi, et keegi, kes ta leiab, teda ei tapaks. Kain läks aga välja Jumala palge eest ja elas Naidi maal Eedeni vastas. Ja Kain tundis oma naist ja see, olles rasestunud, sünnitas Eenoki. Ja ta ehitas linna ja nimetas linna oma poja Eenoki nime järgi. Eenokile sündis Gaidad, ja Gaidad sündis Mahalaleel, ja Mahalaleel sündis Metuusala, ja Metuusala sündis Laamek. Ja Laamek võttis endale kaks naist, ühe nimi oli Ada ja teise nimi oli Sella. Ja Ada sünnittas Jobeli, see oli telkides elavate karjakasvatajate isa. Ja tema venna nimi oli Juubal; tema oli see, kes leiutas psalteerioni ja lüüra. Zillah aga ka ise sünnitas Tubali ja ta oli haamerdaja, pronksi ja raua sepp. Thobeli õde oli Noema. Ütles aga Lamech oma naistele, Aadaле ja Sellale: kuulge minu häält, Lamechi naised, kuulake kõrvaga minu sõnu, sest ma tapsin mehe minu haava pärast ja noormehe minu verevalumi pärast. Sest seitse korda on kätte makstud Kaini eest, aga Lameki eest seitsekümmend korda seitse. Aadam aga tundis Eevat, oma naist, ja tema rasestus ning sünnitas poja, ja nimetas tema nime Seet, öeldes: Jumal on ju tõstnud minule üles teise seemne Aabeli asemel, keda Kain tappis. Ja Sethile sündis poeg, ta nimetas aga tema nimeks Enos. See lootis kutsuda Issanda Jumala nime.

5

See on inimeste sünni raamat; mis päeval Jumal tegi Aadama, Jumala kuju järgi tegi ta tema; Mehe ja naise tegi ta nad; ja

õnnistas ta neid; ja nimetas nende nime Aadam, mis päeval ta tegi nad. Aadam elas aga kakssada kolmkümmend aastat ja sündis tema kuju järgi ja tema kujutise järgi, ning nimetas tema nime Seet. Aadama päevad, mida ta elas pärast Sethi sünnitamist, said seitsesada aastat, ja ta sündis poegi ja tütreid. Ja kõik Aadama päevad, mida ta elas, said olema üheksasada kolmkümmend aastat, ja ta suri. Seet elas kakssada viis aastat ja temale sündis Eenos. Ja Seet elas pärast Eenose sündi seitsesada seitse aastat ja sündis poegi ja tütreid. Ja kõik Seethi päevad olid üheksasada kaksteist aastat, ja ta suri. Ja Enos elas sada üheksakümmend aastat ja temale sündis Kainan. Ja Enos elas pärast Kainani sündi seitsesada viisteist aastat ja sündis poegi ja tütreid. Ja kõik Enose päevad olid üheksasada viis aastat, ja ta suri. Ja Kainan elas sada seitsekümmend aastat ja siis sündis Mahalalel. Ja Kainan elas pärast Mahalaleli sündi seitsekümmend neli aastat ning sündis poegi ja tütreid. Ja kõik Kainani päevad olid üheksasada kümme aastat, ja ta suri. Ja Mahalalel elas sada kuuskümmend viis aastat ja temale sündis Jared. Ja Mahalalel elas pärast Jaredi sündi seitsesada kolmkümmend aastat ja sündis poegi ja tütreid. Kõik Mahalaleeeli päevad olid kaheksasada üheksakümmend viis aastat, ja ta suri. Ja Jared elas sada kuuskümmend kaks aastat ja temale sündis Eenok. Ja Jared elas pärast Eenoki sündi kaheksasada aastat ja sai poegi ja tütreid. Ja kõik Jaredi päevad said kokku üheksasada kuuskümmend kaks aastat, ja ta suri. Ja Eenok elas sada kuuskümmend viis aastat ja temale sündis Metuusala. Eenok meeldis aga Jumalale pärast Metusala sündi kakssada aastat ja sai poegi ja tütreid. Ja kõik Eenoki päevad olid

kolmsada kuuskümmend viis aastat. Ja Eenok meeldis Jumalale, ja teda ei leitud, sest Jumal oli ta üle kandnud. Ja Methuselah elas sada kuuskümmend seitse aastat ja temale sündis Lamech. Ja Methuselah elas pärast Lamechi sündi kaheksasada kaks aastat ning sai poegi ja tütreid. Ja kõik Metusala päevad, mida ta elas, said üheksasada kuuskümmend üheksa aastat, ja ta suri. Ja Lamech elas sada kaheksakümmend kaheksa aastat ja temale sündis poeg. Ja ta nimetas tema nimeks Nooa, öeldes: See annab meile puhkust meie tegude ja meie käte vaevade eest ning maa eest, mida Issand Jumal needis. Ja Lamech elas pärast Noa sündimist viissada kuuskümmend viis aastat ja sai poegi ja tütreid. Ja kõik Lameki päevad olid seitsesada viiskümmend kolm aastat, ja ta suri. Ja Nooa oli viiesaja aastane ja tal sündis kolm poega: Seem, Haam ja Jaafet.

6

Ja juhtus, kui inimesed hakkasid maa peal arvukaks saama, ja neile sündis tütreid. Nähes aga Jumala pojad inimeste tütreid, et need on ilusad, võtsid nad endale naisi kõigist, keda valisid. Ja Issand Jumal ütles: Minu vaim ei jää nende inimeste sisse igavesti, sest nad on liha, kuid nende päevad on sada kakskümmend aastat. Aga hiiglased olid maa peal nendel päevadel ja pärast seda, kui Jumala pojad läksid inimeste tütarde juurde ja need sünnitasid neile, need olid hiiglased muinasajast, nimekateks saanud inimesed. Nähes aga Issand Jumal, et inimeste kurjused olid maa peal kordunud, ja igaüks

mõtleb oma südames hoolega kurjade asjade peale kõik päevad; Ja Jumal kaalus, et ta tegi inimese maa peale, ja mõtles. Ja Jumal ütles: ma kustutan välja inimese, kelle ma lõin, maa pinnalt, alates inimesest kuni loomani, ja roomajatest kuni taevaliindudeni, sest ma kahetsen, et ma lõin nad. Noa aga leidis armu Issanda Jumala ees. Need aga on Noa põlvkonnad. Noa oli õiglane mees, olles täiuslik oma põlvkonnas; Noa meeldis Jumalale. Noa sündis aga kolm poega: Seem, Haam ja Jaafet. Maa sai aga hävitatud Jumala ees ja maa täitus ebaõiglusega. Ja Issand Jumal nägi maad, ja see oli rikutud, sest kogu liha oli rikkunud oma tee maa peal. Ja Issand Jumal ütles Noale: Kõigi inimeste aeg on tulnud minu ette, sest maa on täidetud nende ülekohtu läbi, ja vaata, mina hävitan neid ja maa. Tee endale siis laev kandilistest palkidest, tee laevale pesad ja kata see seestpoolt ja väljastpoolt vaiguga. Ja nõnda sa teed laeva: kolmesaja küünarnukka pikkuseks, viiekümne küünarnukka laiuseks ja kolmekümne küünarnukka kõrguseks. Kokku kogudes teed sa laeva ja lõpetad selle ülevalt üheks küünarnukks, aga laeva ukse teed sa külgedest, alumised, teise korruse ja kolmanda korruse teed sa sellele. Mina aga, vaata, toon maa peale üleujutuse, vee, hävitamaks kogu liha, milles on eluvaim taeva all, ja kõik, mis on maa peal, sureb. Ja ma sõlmin oma lepingu sinuga, aga sina lähed laeva, sina ja su pojad, ja su naine, ja su poegade naised koos sinuga. Ja kõigist loomadest, kõigist roomajatest, kõigist metsloomadest ja kõigist lihast toob sa kaks igaühest laeva, et hoida neid elus koos endaga – need on isane ja emane. Kõigist lindudest liigi järgi ja kõigist loomadest liigi järgi ja kõigist roomajatest, kes roomavad maa peal, liigi

järgi, kaks kaks kõigist tulevad sisse sinu juurde, et toituda koos sinuga, isane ja emane. Sina aga võta endale kõigist toitudest, mida te sööte, ja kogu need enda juurde, ning need on sinule ja neile söögiks. Ja Noa tegi kõik, mida Issand Jumal talle käskis, nõnda ta tegi.

7

Ja Issand Jumal ütles Noale: Sisene sina ja kogu sinu pere laeva, sest ma nägin sind õigena enda ees selles põlvkonnas. Aga puhtaist loomadest too enda juurde seitse seitse, isane ja emane, aga ebapuhtaist loomadest kaks kaks, isane ja emane. Ja taeva puhaste lindude seast seitse seitse isast ja emast, ja kõikide mittepuhaste lindude seast kaks kaks isast ja emast, et säilitada seemet kogu maa peal. Veel seitsme päeva pärast ma toon vihma maa peale, nelikümmend päeva ja nelikümmend ööd, ja ma kustutan välja kõik elusolendid, mille ma tegin, kogu maa pealt. Ja Noa tegi kõik, mida Issand Jumal talle käskis. Noa oli aga kuussada aastat vana, ja veeuputus tuli maa peale. Sisenes aga Noa ja tema pojad, ja tema naine, ja tema poegade naised koos temaga laeva veeuputuse vee pärast. Ja puhastest lindudest ja mittepuhastest lindudest ja puhastest loomadest ja mittepuhastest loomadest ja kõigist roomajatest maa peal, kaks-kaks läksid Noa juurde laeva, isane ja emane, nagu Jumal Noale käskis. Ja pärast neid seitset päeva juhtus, et veeuputuse vesi tuli maa peale. Kuuesaja aastas Noa elus, teise kuu seitsmendal ja kahekümnendal päeval, sel päeval purskasid lahti kõik sügaviku

allikad ja taeva taevaluugid avati. Ja vihm sadas maa peale nelikümmend päeva ja nelikümmend ööd. Sel päeval sisenes Noa, Seem, Haam, Jaafet – Noa pojad – ja Noa naine ning tema poegade kolm naist koos temaga laevu. Ja kõik metsloomad vastavalt liigile ja kõik kariloomad vastavalt liigile ja iga roomaja, kes liigub maa peal, vastavalt liigile ja iga tiibadega lind vastavalt oma liigile läksid Noa juurde laeva sisse, kaks-kaks, isane ja emane, kõigist lihast, kelles on elu vaim. Ja sisenenud isased ja emased kõigist lihast sisenasid, nagu Jumal Noale käskis, ja Issand Jumal sulges laeva väljastpoolt. Ja üleujutus kestis nelikümmend päeva ja nelikümmend ööd maa peal, ja vesi suurenes ning tõstis laeva üles maast. Ja vesi valitses ja kasvas väga maa peal, ja laev kandus vee peal. Aga vesi valitses äärmiselt maa peal ja kattis kõik kõrged mäed, mis olid taeva all. Viisteist küünarnukka kõrgemale tõusis vesi ja kattis kõik kõrged mäed. Ja suri kogu liha, mis liikus maa peal: linnud ja loomad ja metsloomad ja kõik roomajad, mis liikusid maa peal, ja kõik inimesed. Ja kõik, kellel oli eluhingamine, ja kõik, mis oli kuival maal, surid. Ja kustutati välja iga elusolend, mis oli maa peal, alates inimesest kuni loomani, roomajad ja taeva linnud, ja nad kustutati maa pealt välja, ning jäeti alles üksnes Noa ja need, kes olid koos temaga laeval. Ja vesi oli tõusnud maa peale sada viiskümmend päeva.

8

Ja Jumal mäletas Noad ja kõiki metsloomad, ja kõiki kariloomad,

ja kõiki linde, ja kõiki roomajaid, mis roomasid, nii palju kui neid oli temaga laeval, ja Jumal tõi tuule maa peale, ja vesi lakkas. Ja sügaviku allikad kaeti kinni ja taeva lüüsid suletud ning vihm taevast lõpetati. Ja vesi, mis voolas maa pealt ära, hakkas taanduma, ja vesi vähenes pärast sada viiskümmend päeva. Ja laev laskus seitsmendal kuul, kuu seitsmendal ja kahekümnendal päeval Ararati mägedele. Vesi aga vähenes kuni kümnenda kuuni. Ja kümnenda kuu esimesel päeval nähti mägede tippe. Ja pärast nelikümmend päeva juhtus nii, et Noa avas laeva akna, mille ta oli teinud. Ja ta saatis ronka välja, ja see läks välja ega pöördunud tagasi enne, kui vesi maalt ära kuivas. Ja ta saatis tuvi pärast end, et näha, kas vesi oli maalt taandunud. Ja tuvi, kes ei olnud leidnud puhkepaika oma jalgadele, pöördus tagasi tema juurde laeva, sest vesi oli kogu maa pinna peal, ja ta sirutas välja käe, võttis ta ning tõi ta enda juurde laeva. Ja oodanud veel seitse teist päeva, saatis ta jälle tuvi laevast välja. Ja tuvi pöördus tema juurde tagasi õhtupoolsel ajal, ja tal oli oliivipuu leht nokk suus, ja Noa teadis, et vesi oli maalt taandunud. Ja oodanud veel seitse teist päeva, saatis ta jälle tuvi välja, ja see ei tulnud enam tema juurde tagasi. Ja sündis kuuesaja esimesel aastal Noa elus, esimese kuu esimesel päeval, et vesi lahkus maa pealt. Ja Noa avas lahtiseks laeva katuse, mille ta oli teinud, ja nägi, et vesi oli lahkunud maa pinnalt. Aga teises kuus kuivas maa kuu seitsmendal ja kahekümnendal päeval. Ja Issand Jumal ütles Noale, öeldes: Mine välja laevast sina ja sinu naine ja sinu pojad ja sinu poegade naised sinuga. Ja kõik metsalised loomad, kui palju neid on sinuga, ja kogu liha lindudest kuni loomadeni, ja iga roomaja,

kes liigub maa peal, vii välja endaga. Ja suurenege ja paljunege maa peal. Ja Noa läks välja, ja tema naine, ja tema pojad, ja tema poegade naised koos temaga. Ja kõik metsalised, ja kõik loomad, ja iga lind, ja iga roomaja, mis liikus maal, nende liigi järgi, läksid välja laevast. Ja Noa ehitas altari Issandale ja võttis kõigist puhastest loomadest ja kõigist puhastest lindudest ning tõi need põletusohvriks altarile. Ja Issand Jumal haistis meeldivat lõhna. Ja Issand Jumal ütles mõelnud olles: ma ei hakka enam maad neetuma inimeste tegude pärast, sest inimese mõtted on hoolega kurjade asjade peal tema noorusest, ma ei hakka seega enam lööma kogu elavat liha, nagu ma tegin. Kõigil maa päevadel seeme ja lõikus, külm ja kuumus, suvi ja kevad, päev ja öö ei lõpe.

9

Ja Jumal õnnistas Noad ja tema poegi, ning ütles neile: suurenege ja paljunege, ning täitke maa ja allutage see. Ja värin ja hirm teie ees on kõigi maa metsaliste üle, kõigi taeva lindude üle ja kõigi maal liikuvate üle ning kõigi mere kalade üle – teie kätesse olen ma need andnud. Ja iga elav roomav asi saab teile toiduks, nagu rohu köögiviljad, olen andnud teile kõik need. Välja arvatud liha koos verega, mis on hing, te ei tohi süüa. Ja sest teie vere teie hingede eest nõuan ma kõikide metsloomade käest, ja inimese venna käest nõuan ma inimese hinge. See, kes valab välja inimese verd, tema vere eest valatakse välja tema veri, sest Jumala kujutiseks tegin mina inimese. Teie aga

suurenege ja paljunege, ja täitke maa ning allutage see. Ja Jumal ütles Noacile ja tema poegadele koos temaga öeldes, ja vaata, mina tõstan üles mu lepingu teile ja teie seemnele koos teiega ja igale elavale hingele koos teiega, lindudest ja loomadest, ja kõigile maa metsloomadele, nii palju kui on koos teiega kõigist, kes välja tulid laevast. Ja ma seisan oma lepingu teie poole ning kogu liha ei sure enam üleujutuse veest, ja enam ei tule üleujutust veega kogu maa hävitamiseks. Ja Issand Jumal ütles Noale: See on lepingu märk, mille mina annan minu ja teie vahele ning kõigi elavate hingede vahele, kes on teiega, igavesteks põlvedeks. Minu vibu panen ma pilve ja see saab lepingu märgiks minu ja maa vahel. Ja kui mina kogun pilvi maa kohale, siis nähtakse vikerkaart pilves. Ja ma mäletan oma lepingut, mis on minu ja teie vahel ning kõigi elavate hingede vahel kogu lihas, ja vesi ei ole enam veeuputuseks, et hävitada kogu liha. Ja minu vibukaare saab olema pilves, ja ma näen seda, et mäletada igavest liitu minu ja maa vahel ning elava hinge vahel kõigis lihades, mis on maa peal. Ja Jumal ütles Noa'le: See on lepingu märk, mille ma sõlmisin minu ja kogu liha vahel, mis on maa peal. Olid aga Noa pojad, kes olid väljunud laevast, Seem, Haam ja Jaafet. Haam aga oli Kaanani isa. Need kolm on Noa pojad, nendest paisati laiali üle kogu maa. Ja Noa, põllumees, hakkas harimama maad ja istutas viinamäe. Ja ta jõi veinist, ja sai joobnuks, ja oli paljastatud oma majas. Ja Haam, Kaanani isa, nägi oma isa alastiolekut ja välja minnes teatas sellest oma kahele vennale, kes olid väljas. Ja Seem ja Jaafet võtsid rõiva, panid selle oma mõlema õlale, ja läksid tagurpidi, ja katsid oma isa alastuse; ja nende nägu oli tagurpidi, ja oma isa

alastust nad ei näinud. Noa ärkas veinast ja sai teada, mida tema noorem poeg oli talle teinud. Ja ta ütles: Neetud olgu Kaanan, poeg; ta saab oma vendade teenijaks. Ja ta ütles: Õnnistatud olgu Issand, Seemi Jumal, ja Kaanan olgu tema sulane. Laiendagu Jumal Jaafetit, ja elagu ta Seemi majades; ja saagu Kaanan tema sulaseks. Noa elas pärast veeuputust kolmsada viiskümmend aastat. Ja kõik Noa päevad said üheksasada viiskümmend aastat, ja ta suri.

10

Need aga on Nooa poegade Seemi, Haami ja Jaafeti põlvkonnad, ja neile sündisid pojad pärast veeuputust. Jafeti pojad: Gomer, Magog, Madai, Jovan, Elisha, Tubal, Meshech ja Tiras. Ja Gomeri pojad: Ashkenaz, Riphath ja Togarmah. Ja Jovani pojad olid Elisha ja Tarshish, Kittim ja Rhodians. Neist eraldati rahvaste saared nende maal, igaüks vastavalt keelele oma suguharudes ja oma rahvaste seas. Haami pojad aga olid Kuš ja Misraim, Fuut ja Kanaan. Kusi pojad olid Saba, Havila, Sabata, Regma ja Sabataka; Regma pojad olid Saba ja Dadan. Kuš aga sünnitas Nimrodi; tema hakkas olema hiiglane maa peal. See oli hiiglane jahimees Issanda Jumala ees; seetõttu öeldakse: nagu Nebrod, hiiglane jahimees Issanda ees. Ja tema kuningriigi alguseks sai Babülon ja Orek ja Arhad ja Kalanne Senaari maal. Sellest maast läks välja Assur ja ehitas Niineve ja Rehoboti linna ja Kalahi ja Reseni Niineve ja Kalahi vahele; see on suur linn. Ja Misraim sai pojad Luudim ja Naftali ja Anamim ja Lehabim ja Patrusim ja

Kasluhim, kust läksid välja vilistid, ja Kaftorim. Kanaan aga sündis Siidoni, oma esmasündinu, ja hettlase, ja jebuslase, ja amorlase, ja girgašlase, ja hivlase, ja arklase, ja sinlase, ja arvadlase, ja semaarlase, ja hamathlase. Ja pärast seda Kaananlaste hõimud hajutati. Ja kaananlaste piirid ulatusid Siidonist kuni Gerarani ja Gazani, kuni Soodoma ja Gomorra, Adama ja Sebojimini kuni Lašani. Need on Haami pojad nende hõimudes, vastavalt nende keeltele, nende maades ja nende rahvaste seas. Ja Shemile sündis ka tema, kõigi Eberi poegade isale, Japheti, vanema venna. Shemi pojad: Elam ja Assyria ja Arphaxad ja Lud ja Aram ja Cainan. Ja Arami pojad: Uz, Ul, Gater ja Meshech. Ja Arphaxad sündis Cainan, ja Cainan sündis Sala, Sala aga sündis Eber. Ja Eberile sündis kaks poega: ühe nimi oli Phaleg, sest tema päevil jagati maa, ja tema venna nimi oli Joktan. Joktan aga sünnitas Elmodadi ja Shlephi ja Hazarmavethi ja Jerahi ja Hadorami ja Uzali ja Diklahi ja Obali ja Abimaeli ja Sheba ja Ophiri ja Havilahi ja Jobabi; kõik need olid Joktani pojad. Ja nende eluase ulatus Massest kuni Saphera mäeni idas. Need on Seemi pojad nende suguharude järgi, nende keelte järgi, nende maade järgi ja nende rahvaste järgi. Need on Noa poegade hõimud nende põlvkondade järgi, nende rahvaste järgi; neist laiali paisati rahvaste saared üle maa pärast veeuputust.

11

Ja kogu maal oli üks keel ja üks kõne kõigil. Ja juhtus nii, et kui

nad liikusid idast, leidsid nad tasandiku Senaari maal ja asusid seal elama. Ja inimene ütles oma naabrile: Tulge, tehkem telliseid ja küpsetagem neid tules. Ja tellisest sai neile kivi ning asfalt oli neile saviks. Ja nad ütlesid: Tulge, ehitame endale linna ja torni, mille pea ulatub taevani, ja teheme endale nime, enne kui meid laotatakse üle kogu maa. Ja Issand laskus alla, et näha linna ja torni, mille ehitasid inimeste pojad. Ja Issand ütles: vaata, üks sugu ja üks keel kõigil, ja nad on hakanud seda tegema, ja nüüd ei nurju nende käest miski, mida nad ka ei võtaks ette teha. Tulge ja laskume alla ning segame seal ära nende keele, et igaüks ei kuuleks naabri häält. Ja Issand hajutas neid sealt üle kogu maa näo, ja nad lakkasid ehitamast linna ja torni. Seetõttu kutsuti selle nimeks Segadus, sest seal ajas Issand segadusse kogu maa huuled, ja sealt puistas Issand neid laiali üle kogu maa pinna. Ja need on Seemi põlvkonnad, ja Seem oli sada aastat vana, kui ta sündis Arfaksadi teisel aastal pärast üleujutust. Ja Seem elas pärast Arfaksadi sündi viissada aastat ja sündis poegi ja tütreid, ja suri. Ja Arfaksad elas sada kolmkümmend viis aastat ja sai poja Kainani. Ja Arfaksad elas pärast Kainani sünnitamist nelisada aastat ja sünnitas poegi ja tütreid ja suri. Ja Kainan elas sada kolmkümmend aastat ja sai poja Sala; ja Kainan elas pärast Sala sündi kolmsada kolmkümmend aastat ja sai poegi ja tütreid, ja suri. Ja Sala elas sada kolmkümmend aastat ja sai pojaks Eberi. Ja Sala elas pärast Eberi sünnitamist kolmsada kolmkümmend aastat ning sündis poegi ja tütreid, ja suri. Ja Eber elas sada kolmkümmend neli aastat ja sai poja Phalegi. Ja Eber elas pärast Pelegi sünnitamist kakssada seitsekümmend aastat ja sündis poegi ja tütreid, ja

suri. Ja Phaleg elas sada kolmkümmend aastat ja sai poja Ragau. Ja Faleg elas pärast Ragau sündi kakssada üheksa aastat ja sündis poegi ja tütreid, ja suri. Ja Ragau elas sada kolmkümmend kaks aastat ja sai poja Seruhi. Ja Ragau elas pärast Seruchi sündi kakssada seitse aastat, ja tal sündis poegi ja tütreid, ja ta suri. Ja Seruh elas sada kolmkümmend aastat ja sai poja Naahori. Ja Seruch elas pärast Nahori sündi kakssada aastat ja sündis poegi ja tütreid, ja suri. Ja Naahor elas sada seitsekümmend üheksa aastat ja sai pojaks Terah. Ja Naahor elas pärast Terah sünnitamist sada kakskümmend viis aastat ning sündis poegi ja tütreid, ja suri. Ja Terah elas seitsekümmend aastat ja sai pojad Abram, Nahor ja Haran. Need on aga Teera põlvkonnad. Teera sündisid Abram ja Nahor ja Haran, ja Haranile sündis Lot. Ja Arran suri oma isa Terah ees maal, kus ta sündis, kaldealaste piirkonnas. Ja Aabram ja Naahor võtsid enestele naised: Aabrami naise nimi oli Saara ja Naahori naise nimi oli Melka, Harani tütar, ja isa Melka ja isa Jiska. Ja Saara oli viljatu ja ta ei sünnitanud lapsi. Ja Terah võttis oma poja Abrami ja Loti, Harani poja, oma pojapoja, ja oma miniat Saraid, oma poja Abrami naise, ning viis nad välja kaldeaste maalt, et minna Kanaani maale, ja nad jõudsid Haranisse ning ta asus seal elama. Ja kõik Teera päevad Harani maal said kakssada viis aastat, ja Teera suri Haranis.

12

Ja Issand ütles Abramile: Mine välja oma maalt, oma

sugulaskonna juurest ja oma isa kojast ning tule maale, mille ma sulle näitan. Ja ma teen sind suureks rahvaks ja õnnistan sind ning suurendan su nime, ja sa saad õnnistatud. Ja ma õnnistan neid, kes sind õnnistavad, ja neid, kes sind neavad, ma neetan, ning sinus saavad õnnistatud kõik maa sugukonnad. Ja Abram läks, nii nagu Issand temaga kõneles, ja Lot läks koos temaga. Abram aga oli seitsekümmend viis aastat vana, kui ta Haranist välja läks. Ja Abram võttis Sarai, oma naise, ja Loti, oma venna poja, ja kogu nende omandi, mida nad olid omandanud, ja iga hinge, kelle nad olid omandanud Haranist, ja nad läksid välja, et minna Kaanaani maale. Ja Abram läbis maa selle pikkuses kuni Sihemi kohani kõrge tamme juurde, aga kaananlased elasid siis seda maad. Ja Issand ilmus Abramile ja ütles temale: Sinu seemnele annan ma selle maa, ja Abram ehitas seal altari Issandale, kes oli temale ilmunud. Ja ta lahkus sealt mäe poole Beetelist itta ja püstitas seal oma telgi Beetelis mere poole ja Angai ida poole, ja ehitas seal altari Issandale ja hüüdis appi Issanda nime. Ja Aabram lahkus ja läinuna asutas laagri kõrbes. Ja juhtus nälg maal, ja Abram läks alla Egiptusesse seal elama, sest nälg tugevnes maal. Aga kui Aabram lähedanes Egiptusesse sisenema, ütles Aabram oma naisele Saaraile: Mina tean, et sa oled ilusnäoline naine. Seega, kui egiptlased sind näevad, ütlevad nad, et see on tema naine, ja tapavad mind, aga sind säästaksid. Ütlesin seega, et olen tema õde, et mulle läheks hästi sinu pärast ja minu hing elaks sinu pärast. Juhtus aga, kui Aabram Egiptusesse sisenes, et egiptlased nägid tema naist, et ta oli väga ilus. Ja Vaarao valitsejad nägid teda ja kiitsid teda Vaarao ees, ja tõid ta Vaarao majja. Ja Aabramat koheldi hästi

tema pärast ja tal said olema lambad ja vasikad ja eeslid ja sulased ja teenijatüdrukud ja muulad ja kaamelid. Ja Jumal vaevas Vaaraot suurte ja kurjade nuhtlustega ning tema maja Saarai, Aabrami naise pärast. Vaarao aga, kutsunud Aabrami, ütles: Mis see on, mida sa tegid minule, et sa ei teatanud minule, et ta on sinu naine? Miks sa ütlesid, et ta on minu õde? Ja ma võtsin ta endale naiseks, ja nüüd vaata, sinu naine on sinu ees, võta ta ja jookse ära. Ja Vaarao käskis mehi Aabrami kohta, et saata ära tema ja tema naine ja kõik, mis oli temal.

13

Aabram läks Egiptusest üles, tema ise ja tema naine ja kõik tema omad ja Loot koos temaga kõrbe. Abram aga oli väga rikas: tal oli palju loomi, hõbedat ja kulda. Ja ta läks tagasi sealt, kust ta oli tulnud, kõrbesse kuni Beetelini, selle kohani, kus oli tema telk varem, Beeteli ja Ai vahel, altari juurde, mille ta seal alguses tegi, ja Aabram hüüdis seal appi Issanda nime. Ja Lot'il, kes reisis koos Abramiga, oli lambaid, veiseid ja telke. Ja maa ei võtnud neid vastu koos elama, sest nende vara oli palju, ja maa ei võtnud neid vastu koos elama. Ja juhtus lahing Abrami loomade karjaste ja Loti loomade karjaste vahel, kuid Kaananlased ja Perissilased elasid siis sellel maal. Aga Aabram ütles Lotile: Ärgu olgu lahingut minu ja sinu vahel ega minu karjaste ja sinu karjaste vahel, sest meie oleme vennad. Eks vaata, kogu maa on su ees? Eraldu minust; kui sina lähed vasakule, mina lähen paremale; kui aga sina lähed paremale, mina lähen vasakule. Ja

olles tõstnud oma silmad, nägi Loot kogu Jordani ümbruspiirkonda, et see kogu oli niisutatud enne, kui Jumal hävitas Soodoma ja Gomorra, nagu Jumala paradiis ja nagu Egiptuse maa, kuni Zoarani. Ja Loot valis endale kogu Jordani ümbruse piirkonna, ja Loot lahkus idast, ning nad eraldusid igaüks oma vennast. Abram aga elas Kaananis, Lot aga elas ümbruskonna linnas ja lõi telgi üles Soodomas. Aga inimesed Sodoomas olid väga kurjad ja patused Jumala ees. Ja Jumal ütles Abramile pärast seda, kui Lot temast lahku läks: Vaata üles oma silmadega ja vaata sellest kohast, kus sa nüüd oled, põhja poole ja lõuna poole ja ida poole ja mere poole, sest kogu seda maad, mida sa näed, annan ma sulle ja su järglastele igavesti. Ja ma teen sinu seemne nagu maa liiv; kui keegi suudab lugeda maa liiva, siis loetakse ka sinu seeme. Tõuse ja läbi käi maa pikkuses ja laiuses, sest ma annan selle sinule ja su järglastele igaveseks. Ja Aabram liigutas oma telgi ning tuli ja asus elama Mamre tamme juurde, mis oli Hebronis, ja ehitas seal altari Issandale.

14

Ja sündis Amrapheli, Shinari kuninga, ja Ariochi, Ellasari kuninga, Khedorlaomeri, Elami kuninga, ja Tidali, rahvaste kuninga kuningriigis, et nad tegid sõda Bilhahga, Soodoma kuningaga, ja Birshaga, Gomorra kuningaga, ja Shinariga, Adma kuningaga, ja Shemeberiga, Seboiimi kuningaga, ja Balaki kuningaga; see on Soar. Kõik need leppisid kokku Soolases orgus, see on Soolameri. Kaksteist aastat teenisid nad Kedorlaomerit,

kuid kolmeteistkümnendal aastal nad temast lahkusid. Aga neljateistkümnendal aastal tuli Khedorlaomer ja kuningad koos temaga, ja nad lõid maha hiiglased Aštarotis ja Karnaimis, ja tugevad rahvad koos nendega, ja ommealased Saue linnas. Ja horrlased Seiri mägedel, kuni Parani terebiindini, mis asub kõrbes. Ja tagasi pöördununa tulid nad kohtuotsuse allika juurde; see on Kaades; ja nad raiusid maha kõik Amaleki valitsejad ja amoriidid, kes elasid Hatsatson-Taamaris. Läks aga välja Soodoma kuningas ja Gomorra kuningas ja Adama kuningas ja Sebooimi kuningas ja Baalaki kuningas; see on Soar; ja nad rivistusid nendega sõtta soolases orus vastu Kedorlaomerile, Eelami kuningale, ja Tideale, rahvaste kuningale, ja Amrafelile, Sineari kuningale, ja Arjokile, Ellasari kuningale, neli kuningat vastu viis. Aga soola org oli täis asfaldi kaeve, ja Soodoma kuningas ning Gomorra kuningas põgenesid ja kukkusid sinna, kuid need, kes jäid alles, põgenesid mäestikku. Nad võtsid aga kogu Soodoma ja Gomorra hobused ning kogu nende toidu ja läksid ära. Võtsid aga ka Loti, Abrami venna poja, ja tema pagasi, ja lahkusid, sest ta elas Sodoomas. Saabunud aga keegi päästetute hulgast, teatas Abramile, heebrealasele. Tema aga elas amorlase Mambre tamme juures, kes oli Eshcoli vend ja Onani vend, kes olid Abrami liitlased. Kui Abram kuulis, et tema vend Lot on vangi võetud, luges kokku oma kodusündinud kolmsada kaheksateist ja ajas neid taga kuni Danini. Ja ta langes nende peale öösel ise ja tema lapsed, ja ta lõi neid ja ajas neid taga kuni Hobahni, mis on Damaskuse vasakul. Ja ta pööras tagasi kõik Soodoma hobused ja ta pööras tagasi Looti, oma vennapoja, ja kogu tema vara, ja naised, ja rahva.

Soodoma kuningas läks aga talle vastu, pärast tema tagasipöördumist Kedorlaomeri ja temaga kaasas olnud kuningate löömisest Saave orgu, mis oli kuningate tasandik. Ja Melkisedek, Saalemi kuningas, tõi välja leiba ja veini, ta oli aga Kõigekõrgema Jumala preester. Ja ta õnnistas Aabrami ja ütles: Õnnistatud olgu Aabram kõigekõrgemale Jumalale, kes lõi taeva ja maa. Ja õnnistatud olgu kõigekõrgem Jumal, kes andis sinu vaenlased sinu kätte, ja Aabram andis temale kümnendiku kõigest. Soodoma kuningas ütles aga Aabramile: Anna mulle mehed, aga hobused võta endale. Aga Aabram ütles Soodoma kuningale: Ma tõstan oma käe Issanda, kõigekõrgema Jumala poole, kes lõi taeva ja maa, et ma ei võta niidiotsast kuni sandaalirihmani midagi kõigest sinu omast, et sa ei ütleks, et mina rikastasim Aabrami. Välja arvatud see, mida sõid noored mehed, ja osa neist meestest, kes läksid koos minuga - Eshcol, Onan, Mamre - need võtavad osa.

15

Pärast neid sõnu aga juhtus Issanda sõna Abramile nägemuses, ütledes: Ära karda, Abram, mina olen sinu kilp, sinu palk saab väga suur. Aga Aabram ütleb: Isand Jumal, mida sa mulle annad? Mina aga lahkun lastetu; aga Maseki poeg, minu kodusündinud, see on Damaskuse Elieser. Ja Abram ütles: Kuna sa ei ole mulle seemet andnud, siis mu kodusündinud pärib mind. Ja kohe sai Issanda hääl tema poole, öeldes: ei pärima sind see, vaid see, kes sinust välja läheb, see pärima sind. Viis ta aga

välja ja ütles temale: Vaata üles taevasse ja loe tähti, kui suudad neid loendada, ja ütles: Nõnda saab olema sinu sugu. Ja Aabram uskus Jumalat, ja see loeti talle õiguseks. Aga ta ütles tema poole: Mina olen Jumal, kes viis sind välja kaldealaste maalt, et anda sulle see maa pärida. Aga ta ütles: Isand Jumal, mille järgi ma tean, et ma pärän seda? Ta ütles aga temale: Võta mulle kolmeaastane lehm ja kolmeaastane kits ja kolmeaastane jäär ja turteltuvi ja tuvi. Ta võttis endale kõik need ja jagas need keskelt pooleks ning pani need vastamisi üksteisele, aga linde ta ei jaganud. Aga linnud tulid alla kehade peale, nende pooleks lõigatud tükkide peale, ja Aabram istus nendega koos. Päikeseloojangul aga langes Abramile ekstaas, ja vaata, suur pime hirm langeb tema peale. Ja Abramile öeldi: Tea kindlalt, et sinu järglased elavad võõrsil maal, mis ei ole nende oma, ja neid orjastatakse, neid koheldakse halvasti ja neid alandatakse nelisada aastat. Aga rahvast, kellele nad teenivad, mõistan mina kohut, ja pärast seda lähevad nad välja siit suure pagasiga. Sina aga lähed oma isade juurde rahus, olles kasvatatud heas vanaduses. Neljandas põlvkonnas nad pöörduvad siia tagasi, sest amoriitide patud ei ole veel täitunud tänase päevani. Kuna aga päike oli loojumas, tekkis leek, ja vaata, suitsetav ahi ja tuletõrvikud, mis läbisid nende jaotatud tükkide vahelt. Sel päeval sõlmis Issand Abramiga lepingu, öeldes: Sinu järglastele ma annan selle maa, alates Egiptuse jõest kuni suure jõe Eufratini: keenilased ja kenislased ja kadmonlased ja hettlased ja perislased ja refaimlased ja amorlased ja kaananlased ja hiivlased ja girgasilased ja jebuuslased.

16

Sarai, Abrami naine, ei sünnitanud temale lapsi, kuid tal oli Egiptuse teenijatüdruk, kelle nimi oli Hagar. Aga Saara ütles Aabramile: Vaata, Issand on sulgenud mind sünnitamast, sisene siis mu teenijatüdruku juurde, et ma saaksin temast lapsi. Ja Aabram kuulas Saara häält. Ja Sara, Abrami naine, võttis Hagari, egiptlanna, oma teenijatüdruku, pärast kümmet aastat, mil Abram oli elanud Kanaani maal, ja andis tema oma mehele Abramile naiseks. Ja ta sisenes Haagari juurde, ja too jäi rasedaks, ja nägi, et ta on lapseootel, ja proua sai alandatud tema silmis. Saara ütles Aabrahamile: Mulle tehakse ülekohut sinu pärast; mina andsin oma teenijatüdruku sinu sülle, aga kui ta nägi, et ta on rase, kaotasin mina au tema ees. Jumal otsustagu minu ja sinu vahel. Aga Aabram ütles Saaraile: Vaata, su teenijatüdruk on sinu kätes, tee temaga nagu sulle meeldib. Ja Saara kohtles teda halvasti, ja ta põgenes tema eest. Issanda ingel leidis aga tema veeallika juurest kõrbes, allika juurest Šuuri teel. Ja Issanda käskjalg ütles talle: Haagar, Saara teenijatüdruk, kust sa tuled? Ja kuhu sa lähed? Ja ta ütles: Ma põgenen oma proua Saara eest. Aga Issanda ingel ütles talle: Pööra tagasi oma proua juurde ja alista end tema käte alla. Ja Issanda saadik ütles talle: Ma teen su järglaskonna arvukaks, nii et seda ei saa loendada suure hulga tõttu. Ja Issanda ingel ütles talle: Vaata, sina oled rase ja sünnitad poja, ja sa kutsud tema nimeks Ismael, sest Issand on kuulnud sinu alandust. See saab olema metsik inimene, tema käed on kõigi vastu ja kõigi käed

tema vastu, ning ta elab kõigi oma vendade silme ees. Ja ta kutsus Issanda nime, kes temaga rääkis: Sina oled Jumal, kes mind nägi, sest ta ütles: Ja tõepoolest, ma nägin Teda, kes mulle ilmus. Selle pärast ta kutsus kaevu kaevuks, mida ma nägin ees; vaata, see on Kaadese ja Baradi vahel. Ja Haagar kandis Aabramile poja, ja Aabram kutsus oma poja nimeks, kelle Haagar temale kandis, Ismael. Abram oli aga kaheksakümmend kuus aastat vana, kui Hagar sünitas Abramile Ismaeli.

17

Aga Aabram oli üheksakümnendüheksa-aastane. Ja Issand ilmus Aabramile ja ütles temale: Mina olen sinu Jumal, ole meeldiv minu ees ja saa laitmatuks. Ja ma teen oma lepingu minu ja sinu vahele ning korrutatan sind väga suuresti. Ja Aabram langes oma näole. Ja Jumal rääkis temale, öeldes: Ja mina, vaata, minu liit on sinuga, ja sa saad paljude rahvaste isaks. Ja sinu nime ei kutsuta enam Aabram, vaid sinu nimi on Aabraham, sest ma olen määranud sind paljude rahvaste isaks. Ja ma suurendan sind väga-väga ning teen sinust rahvaid, ja kuningad tulevad sinust välja. Ja ma kehtestan oma lepingu sinu ja sinu järeltulevate põlvkondade seemne vahel igaveseks lepinguks, et olla sinu Jumal ja sinu järglaste Jumal pärast sind. Ja ma annan sinule ja sinu järeltulijatele pärast sind maa, milles sa elad võõrana, kogu Kanaani maa igaveseks omandiks, ja ma olen nende Jumalaks. Ja Jumal ütles Aabrahamile: Sina aga... Minu lepingut sa hoiad, sina ja sinu seeme pärast sind nende

põlvkondades. Ja see on leping, mida te peate pidama minu ja teie vahel ning sinu seemne vahel pärast sind nende põlvkondadeni: ümber lõigatagu teist iga meessoost. Ja te saate ümberlõigatud oma eesnahaliha, ja see saab olema lepingu märgiks minu ja teie vahel. Ja kaheksa päeva vanune laps lõigatakse teie juures ümber, iga meessoost teie põlvkondades; nii kodusündinud kui ka hõbedaga ostetud igast võõra pojast, kes ei ole sinu seemnest. Ümberlõikamisega lõigatakse ümber sinu maja kodusündinud ja hõbedaga ostetud; ja minu leping saab olema teie liha peal igavese lepinguna. Ja ümberlõikamata mees, keda ei lõigata ümber tema eesnahaliha kaheksandal päeval, see hing hävitatud saab tema soost, sest ta murdis minu lepingu. Ja Jumal ütles Aabrahamile: Sinu naist Saraid ei kutsuta enam tema nimeliselt Sarai, vaid tema nimi on Saara. Ma õnnistan teda ja annan sinule temast lapse ning õnnistan seda, ja ta saab rahvasteks ning rahvaste kuningad saavad temast. Ja Aabraham kukkus oma näole ja naeratas, ja ütles oma mõttes öeldes: Kas sajaastasele sünnib poeg? Ja kui Sarah üheksakümne aastasena sünnitab? Aabraham aga ütles Jumalale: Ismael, see elagu sinu ees. Ütles aga Jumal Aabrahamile: Jah, vaata, Saara, sinu naine, sünnitab sulle poja, ja sa kutsud tema nime Iisak, ja ma panen paika oma lepingu temaga, igaveseks lepinguks, et olla temale Jumalaks ja tema järglastele koos temaga. Kuid Ismaeli kohta, vaata, ma olen sind kuulnud, ja vaata, ma olen teda õnnistanud, ja ma suurendan teda ja korrutada teda väga suuresti; kaksteist rahvast ta sünnitab, ja ma teen temast suure rahva. Aga minu lepingu ma sõlmin Iisakiga, kelle Saara sinule sünnitab sellel ajal järgmisel aastal. Ta lõpetas temaga rääkimise

ja Jumal tõusis üles Aabrahami juurest. Ja Aabraham võttis Ismaeli, oma poja, ja kõik oma kodusündinud ning kõik hõbedaga ostetud ja kõik meessoost isikud Aabrahami majas ning ümberlõikas nende eesnahad sel päeval, nagu Jumal oli temale rääkinud. Abraham aga oli üheksakümmend üheksa aastat vana, kui ta ümber lõikas oma eesnahast liha. Ismael aga, tema poeg, oli kolmteist aastat vana, kui tema eesnahk ümber lõigati. Selle päeva ajal lõigati ümber Aabraham ja Ismael, tema poeg, ja kõik tema maja mehed, ja tema kodusündinud orjad, ja võõrastest rahvastest hõbedaga ostetud.

18

Ilmus aga temale Jumal Mamre tamme juures, kui tema istus oma telgi uksel keskpäeval. Üles vaadates aga oma silmadega nägi ta, ja vaata, kolm meest seisid tema kohal, ja nähes jooksis ta neile vastu oma telgi uksest ning kummardas maa peale. Ja ta ütles: Issand, kui ma olen leidnud armu sinu ees, siis ära mööduda oma sulasest. Võetagu tõesti vett ja pesku nad teie jalgu, ning jahtuge puu all. Ja ma võtan leiba ja te sööte. Ja pärast seda te lähete edasi oma teele, mille pärast te kõrvale kaldusid oma lapse juurde. Ja ta ütles: Tee nii, nagu sa oled öelnud. Ja Aabraham kiirustanud telgi juurde Saara poole ja ütles temale: Kiirusta ja sega kolm mõõtu peenjahu ning tee tuhkleivad. Ja härgade juurde jooksis Aabraham ja võttis pehme ja hea vasiká ning andis poisile ja kiirustus seda tegema. Võttis aga või ja piima ja vasika, mille oli valmistanud, ja pani nende

ette, ja nad sõid, tema aga seisis nende kõrval puu juures. Ta ütles aga talle: Kus on Saara, sinu naine? Aga vastates ütles ta: Vaata, telgis. Ta ütles: Tagasi tulles tulen ma sinu juurde sel ajal, ja Saara, sinu naine, saab poja. Saara aga kuulis telgi ukse juures olles tema taga. Abraham ja Sarah olid vanad, eakad, ja Sarah'l olid naiselikud asjad lõppenud. Saara aga naeris endamisi öeldes: Ei ole ju mulle seda veel siiani juhtunud, aga mu isand on vana. Ja Issand ütles Aabrahamile: Miks Saara endamisi naeratas, öeldes: Kas ma tõesti sünnitän? Mina aga olen vananud. Kas Jumala jaoks on miski võimatu? Sellel ajal ma tulen tagasi sinu juurde järgmisel aastal ja Saaral on poeg. Aga Saara eitas, öeldes: Ma ei naernud, sest ta kartis. Ja ta ütles talle: Ei, sa küll naersid. Sealt üles tõustes vaatasid mehed alla Soodoma ja Gomorra suunas. Aabraham aga kõndis koos nendega, saates neid kaasa. Aga Issand ütles: Ma ei varja oma lapse Aabrahami eest seda, mida mina teen. Abraham aga saab saama suureks ja arvukaks rahvaks, ja temas õnnistatakse kõik maa rahvad. Teadsin sest, et ta käsib oma poegadele ja oma majale pärast teda, ja nad hoiavad Issanda teid, tehes õiglust ja kohut, nii et Issand võiks tuua Aabrahami peale kõik, mida ta temaga rääkis. Ütles aga Issand: Soodoma ja Gomorra hüüd on jõudnud minu poole, ja nende patud on väga suured. Olles alla läinud, näen seega, kas vastavalt nende hüüdele, mis tuleb minu poole, nad lõpetavad, aga kui mitte, et ma teaksin. Ja mehed pöördusid sealt tagasi ning tulid Soodoma, aga Aabraham seisis veel Issanda ees. Ja Aabraham lähenedes ütles: Ära hävita õiget koos jumalakartmatuga, ja õige saab olema nagu jumalakartmatu. Kui linnas on viiskümmend õiglast inimest, kas

sa hävitad nad? Kas sa ei jäta rahule kogu seda kohta viiekümne õige pärast, kui nad seal on? Mitte mingil viisil ei tohiks sina teha nii, nagu see sõna ütleb, et tappa õige koos jumalakartmatuga, ja õige oleks nagu jumalakartmatu. Mitte mingil viisil! Kas sina, kes mõistad kohut kogu maa üle, ei teeks õigust? Ütles aga Issand: Kui Soodomis on viiskümmend õiglast linnas, siis jätan terve linna alles ja kogu paiga nende pärast. Ja vastates ütles Aabraham: Nüüd olen ma hakanud rääkima oma Issandale, kuigi mina olen muld ja tuhk. Kui aga viiskümmend õiglast väheneks nelikümnele viieks, kas sa hävitaksid viie pärast kogu linna? Ja ta ütles: Ma ei hävita, kui ma leian sealt nelikümmend viis. Ja ta jätkas temaga rääkimist ning ütles: Aga kui seal leitakse nelikümmend? Ja ta vastas: Ma ei hävita nende nelikümmend pärast. Ja ta ütles: Eks ole midagi, Issand, kui ma räägin? Aga kui seal leitakse kolmkümmend? Ja ta ütles: Ma ei hävita nende kolmekümne pärast. Ja ta ütles: Kuna mul on Issandaga rääkida – aga kui seal leitakse kakskümmend? Ja ta ütles: Ma ei hävita, kui leian sealt kakskümmend. Ja ta ütles: Kas pole viga, Issand, kui ma räägin veel ühe korra? Kui aga seal leitakse kümme? Ja ta ütles: Ma ei hävita nende kümne pärast. Issand aga läks ära, kui ta lõpetas Aabrahamiga rääkimast, ja Aabraham pöördus tagasi oma kohta.

19

Kaks saadikut tulid aga Soodoma õhtul. Lot aga istus Soodoma värava juures; kui Lot nägi, tõusis ta üles neile vastu minema ja

kummardas näoga maa peale. Ja ta ütles: Vaadake, isandad, pöörduge kõrvale oma sulase majja ja peatuge ööks ja peske oma jalad ja varakult tõustes lähete oma teele. Ja nad ütlesid: Ei, vaid me jääme ööbima väljakul. Ja ta sundis neid, ja nad pöörasid tema poole kõrvale ning sisenusid tema majja, ja ta valmistas neile joogi ning küpsetas neile hapnemata leiba, ja nad sõid. Enne magama heitmist aga linna mehed, sodomlased, ümbritsesid maja noorest mehest kuni vanemani, kogu rahvas koos. Ja nad kutsusid Loti välja ja ütlesid talle: Kus on need mehed, kes tulid sinu juurde öösel? Vii nad välja meie juurde, et me saaksime nendega sugulasteks. Lot läks välja nende poole läve juurde ja sulges ukse enda järel. Aga ta ütles neile: Mingil juhul, vennad, ärge tehke kurja. On aga mul kaks tütart, kes ei ole meest tundnud, ma toon nad teie juurde välja ja kasutage neid, nagu teile meeldiks, ainult nende meeste vastu ärge tehke ebaõiglust, mille pärast nad on sisenenud minu katuse varju alla. Nad ütlesid aga temale: Seisa eemale! Sa tulid siia elama võõrana, mitte kohut mõistma! Nüüd seega kohtleme sind halvemini kui neid. Ja nad sundisid meest Lotti väga ja lähenesid ust lõhkuma. Käed välja sirutades tõmbasid mehed Loti enda juurde majja ja sulgesid maja ukse. Mehed aga, kes olid maja ukse juures, löödi pimedusega, väikesest kuni suureni, ja nad jäid abitult ust otsima. Ja mehed ütlesid Lotile: Kas sul on siin väimehi või poegi või tütreid? Kui sul on linnas veel keegi, vii ta sellest kohast välja, sest meie hävitame selle koha, sest nende hüüd tõusis Issanda ette ja Issand saatis meid seda hävitama. Läks välja aga Loot ja rääkis tema väimeestega, kes olid võtnud tema tütred, ja ütles: Tõuske üles ja tulge välja

sellest kohast, sest Issand hävitab linna, kuid näis, et ta teeb nalja tema väimeeste ees. Kui aga koit saabus, sundisid inglid Lotti, öeldes: Tõuse, võta oma naine ja oma kaks tütart, kes sul on, ja mine välja, et ka sina ei hukkuks koos linna seadusetute tegudega. Ja nad olid häiritud, ja inglid haarasid tema käest ja tema naise käest ning tema kahe tütre kättest, sest Issand säästs teda. Ja see juhtus, kui nad tõid nad välja, ja nad ütlesid: päästes päästa oma hing, ära vaata tagasi ega seisa kogu ümbritseval alal, mäele päästa ennast, et sa ei saaks kunagi kaasa haaratud. Loot ütles aga neile: Ma palun, Issand, kuna su laps leidis halastust su ees, ja sa suurendasid oma õiglust, mida sa teed minu peale, et mu hing elaks; aga mina ei suuda pääseda mäele, sest muidu tabavad mind kurjused ja ma suren. Vaata, see linn on lähedal, et ma saaksin sinna põgeneda, see on väike; ja seal ma päästetakse; eks ole see väike? Ja minu hing elab sinu pärast. Ja ta ütles temale: Vaata, ma olen austanud sinu palvet ja selle sõna pärast ei hävita ma linna, millest sa rääkisid. Kiirusta siis sinna pääsemiseks, sest ma ei suuda midagi teha enne, kui sa sinna jõuad. Selle pärast ta kutsus selle linna nime Segoriks. Päike tõusis maa kohale ja Lot sisenes Zoari. Ja Issand sadas Soodoma ja Gomorra peale väävlit ja tuld Issanda juurest taevast. Ja ta hävitas need linnad ja kogu ümbritseva piirkonna ja kõik elanikud nendes linnades ja kõik, mis kasvas maast. Ja tema naine vaatas tagasi ja sai soolasambaks. Aabraham aga tõusis vara hommikul ja läks kohta, kus ta oli seisnud Issanda ees. Ja ta vaatas Soodoma ja Gomorra poole ning ümbruskonna poole, ja ta nägi, ja vaata, leek tõusis maast nagu aur ahjust. Ja see juhtus, kui Jumal hävitas kõik ümbritseva piirkonna linnad,

mäletas Jumal Aabrahami ja saatis Loti välja hävitamise keskelt, kui Issand hävitas linnad, milles Lot elas. Lot aga läks üles Zoarist välja ja asus elama mäele, tema ise ja tema kaks tütart koos temaga, sest ta kartis elada Zoaris, ja ta elas koopas, tema ise ja tema kaks tütart koos temaga. Vanem ütles nooremale: Meie isa on vana ja maal ei ole kedagi, kes tuleks meie juurde, nagu on tavaks kogu maal. Tule ja jootkem oma isale veini ning magagem temaga ja saagem oma isast järglasi. Nad andsid aga oma isale veini juua sel ööl, ja vanem läks sisse ning magas oma isaga sel ööl, ja ta ei teadnud tema magamaminekust ega tõusmisest. Järgmisel päeval aga juhtus nii, et vanem ütles nooremale: Vaata, ma magasin eile meie isaga. Andkem talle täna öösel veini juua, ja sina sisene ning maga temaga, et me ärataksime meie isast seemne. Nad andsid ka sel ööl oma isale veini juua, ja sisenedes magas noorem oma isaga, ja ta ei teadnud, millal too magas ega millal tõusis. Ja Loti kaks tütart said last oma isast. Ja vanem kandis poja ja kutsus tema nimeks Moab, öeldes: Minu isast. See on moabiitide isa tänase päevani. Kandis aga ka noorem poeg ja kutsus tema nime Amman, öeldes: poeg minu soost, see on ammaniitide isa tänase päevani.

20

Ja Aabraham liikus sealt lõunamaale ning elas Kaadeshi ja Suuri vahel, ja ta elas võõrsil Geraras. Aabraham ütles aga oma naise Saara kohta, et ta on minu õde, sest ta kartis öelda, et ta on minu naine, et linna mehed ei tapaks teda tema pärast. Aga Gerara

kuningas Abimelek saatis ja võttis Saara. Ja Jumal tuli Abimeleki juurde unes öösel ja ütles: Vaata, sina sured naise pärast, kelle sa võtsid, sest tema elab mehega koos. Abimelech aga ei puudutanud teda ja ütles: Issand, kas sa hävitad teadmatut ja õiglast rahvast? Eks tema ise mulle öelnud, et ta on minu õde? Ja tema ütles mulle: Kas ta on minu vend? Puhta südamega ja käte õigluses ma tegin seda. Jumal ütles talle unes: Mina teadsin, et sa tegid seda puhta südamega, ja ma hoidsin sind patustamast minu vastu; seetõttu ma ei lubanud sul teda puudutada. Nüüd aga anna naine mehele tagasi, sest ta on prohvet, ja ta palvetab sinu eest, ja sa elad. Kui aga sa ei tagasta, siis sa saad teada, et sureb sina ja kõik su omad. Ja Abimelek tõusis vara hommikul ja kutsus kokku kõik oma sulased ning rääkis kõik need sõnad nende kõrva, ja kõik inimesed kartsid väga. Ja Abimelek kutsus Aabrahami ja ütles talle: Mis sa meile tegid? Kas me pole ju patustanud sinu vastu, et sa tõid minu peale ja minu kuningriigi peale suure patu? Töö, mida keegi ei tee, oled sa mulle teinud. Ütles aga Abimelek Aabrahamile: Mida nähes sa seda tegid? Aabraham aga ütles: ma ütlesin ju, et selles paigas ei ole jumalakartust ja nad tapavad mind mu naise pärast. Ja tõesti, ta on minu õde isa poolt, aga mitte ema poolt, ning ta sai mulle naiseks. Juhtus aga nii, et kui Jumal viis mind välja mu isa majast, siis ütlesin ma temale: Seda õigust teed sa minu vastu igas kohas, kuhu me läheme: ütle, et ma olen su vend. Abimelek võttis aga tuhat didrahmat ja lambad ja vasikad ja lapsi ja naisteenijaid ja andis Aabrahamile, ja andis temale tagasi Saara, tema naise. Ja Abimelek ütles Aabrahamile: Vaata, minu maa on sinu ees; kus iganes sulle meeldib, seal ela. Aga Saarale ütles ta:

Vaata, olen andnud tuhat didrahmat sinu vennale, need saavad sinule sinu näo auks ja kõigile nendele, kes on sinuga, ja kõiges räägi tõtt. Aabraham aga palvetas Jumala poole, ja Jumal tervendas Abimeleki ja tema naise ja tema teenijatüdrukud, ja nad sünnitasid. Sest Issand oli sulgenud kõik emakad Abimeleki majas Saara, Aabrahami naise pärast.

21

Ja Issand külastas Saarat, nagu ta ütles, ja Issand tegi Saarale, nagu ta rääkis. Ja olles rasestunud, kandis ta Aabrahamile poja vanadusse, sellel ajal, nagu Issand temale oli rääkinud. Ja Aabraham andis oma pojale, kes temale sündis, kelle Saara temale sünnitas, nimeks Iisak; Ja Aabraham lõikas Iisaku ümber kaheksandal päeval, nagu Jumal temale käskis. Ja Aabraham oli sada aastat vana, kui temale sündis tema poeg Iisak. Aga Saara ütles: Issand on mulle naeru valmistanud, sest kes iganes kuuleb, rõõmustab koos minuga. Ja ta ütles: Kes oleks Aabrahamile teatanud, et Saara imetab last? Ma sünnitasin poja oma vanaduses. Ja laps kasvas ja ta võõrutati; ja Aabraham tegi suure pidusöömaaaja sel päeval, kui Iisak, tema poeg, võõrutati. Nähes aga Saara Haagari, egiptlanna poja, kes sündis Aabrahamile, mängimas koos tema poja Iisakiga, ütles Aabrahamile: Aja välja see teenijatüdruk ja tema poeg, sest selle teenijatüdruku poeg ei pärandi koos minu poja Iisakiga. See sõna ilmus aga Aabrahami ees väga karmina tema poja kohta. Ütles aga Jumal Aabrahamile: ärgu olgu see sulle karm lapse ja

teenijatüdruku pärast; kõike, mida Saara sulle ütleb, kuula tema häält, sest Iisaki kaudu kutsutakse sulle järglasi. Ja ka selle teenijatüdruku poja teen ma suureks rahvaks, sest ta on sinu seeme. Aabraham tõusis hommikul ja võttis leivad ja veevini ning andis Haagarile; ja pani tema õlale lapse ning saatis ta ära. Ära minnes aga eksles ta kõrbes vande kaevu juures. Vesi lõppes veininahast ja ta viskas lapse ühe kuuse alla. Ära minnes istus ta tema vastas kaugel, nagu vibu viske kaugusel, sest ta ütles: ma ei taha näha oma lapse surma. Ja ta istus tema vastas; laps aga karjatas ja nutis. Ja Jumal kuulis lapse hääle sellest kohast, kus ta oli; ja Jumala saadik kutsus Haagari taevast ja ütles talle: mis on, Haagar? Ära karda, sest Jumal on kuulnud lapse häält kohast, kus ta on. Tõuse üles ja võta laps ning hoia teda oma käes kinni; sest ma teen temast suure rahva. Ja Jumal avas tema silmad ja ta nägi elava vee kaevu ja läks ja täitis nahkkoori veega ja andis lapsele juua. Ja Jumal oli poisiga koos; ta kasvas ja elas kõrbes ning temast sai vibulaskur. Ja ta elas kõrbes, ja tema ema võttis talle naise Parani kõrbest Egiptusest. Juhtus aga sel ajal, et Abimelek ja tema nõuandja Ohozat ning tema väe ülemjuhataja Fikol ütlesid Aabrahamile: Jumal on sinuga kõiges, mida sa teed. Nüüd seega vannu mulle Jumala nimel, et sa ei kahjusta mind ega mu järglasi ega mu nime, vaid vastavalt õigusele, mida ma tegin sinuga, teed sina minuga ja maaga, milles sa elasid. Ja Aabraham ütles: Mina vandun. Ja Aabraham tegi Abimelekhile etteheiteid veekaevu pärast, mille Abimelekhi teenrid olid ära võtnud. Ja Abimelek ütles temale: Ma ei teadnud, kes tegi sinule seda asja, ega sina ole mulle teatanud, ega mina ole kuulnud, vaid alles täna. Ja Aabraham võttis

lambaid ja vasikaid ning andis need Abimelehile, ja mõlemad sõlmisid lepingu. Ja Aabraham seadis üles seitse utte eraldi. Ja Abimelek ütles Aabrahamile: Mis on need seitse tallekest neist lammaste hulgast, mille sa eraldi seadsid? Ja Aabraham ütles, et need seitse utte lambaid võtad sa minu käest, et need oleksid mulle tunnistuseks, et mina kaevasin selle kaevu. Seetõttu nimetas ta selle koha nime Vande kaevuks, sest seal vandsid mõlemad. Ja nad sõlmisid lepingu Vande kaevu juures, siis tõusid Abimelek, tema nõuandja Ohozat ja tema väejõudude ülemjuhataja Fihol ning pöördusid tagasi filiistide maale. Ja Abraham istutus põllu vande kaevu juurde ja kutsus seal appi Issanda nime, igavest Jumalat. Aabraham elas aga vilistilaste maal paljusid päevi.

22

Ja pärast neid sõnu juhtus, et Jumal katsus Aabrahami, ja ütles temale: Aabraham, Aabraham, ja ta ütles: Vaata, siin ma olen. Ja ta ütles: Võta oma poeg, oma armastatu, keda sa armastad, Iisak, ja mine kõrgele maale ning ohverda ta seal põletusohvriks ühel mäel, mille ma sinule ütlen. Aabraham aga tõusis hommikul üles, sadulestas oma eesli, võttis endaga kaasa kaks teenijat ja oma poja Iisaki, lõhestas puid tervepõletusohvriks, tõusis ja läks ning tuli kohta, mille Jumal temale ütles, kolmandal päeval. Ja Aabraham vaatas üles oma silmadega ning nägi kohta kaugelt. Ja Aabraham ütles oma teenritele: Istuge siin koos eesliga; mina aga ja poiss läheme edasi siiamaani; ja kummardanud olles

pöördume tagasi teie juurde. Aabraham võttis põletusohvri puud ja pani need oma pojale Iisakile, aga võttis ise kätte tule ja mõõga, ning need kaks läksid koos. Ütles aga Iisak oma isale Aabrahamile: Isa. Ja tema ütles: Mis on, laps? Ta ütles aga: Vaata, siin on tuli ja puit, aga kus on lammas põletusohvriks? Aga Aabraham ütles: Jumal näeb endale lamba tervepõletusohvriks, laps. Olles läinud mõlemad koos, tulid nad kohale, millest Jumal temale rääkis; ja Aabraham ehitas seal altari ja pani peale puud; ja sidunud Iisaki, oma poja, pani ta tema altarile puude peale. Ja Aabraham sirutas oma käe, et võtta mõõk ja tappa oma poeg. Ja Issanda Ingel kutsus teda taevast ja ütles: Aabraham, Aabraham! Aga tema ütles: Siin ma olen. Ja ta ütles: Ära pane oma kätt lapse peale ega tee talle midagi, sest nüüd ma tean, et sa kardad Jumalat ja sa ei säästa oma armastatud poega minu pärast. Ja Aabraham vaatas üles oma silmadega ja nägi, ja vaata, üks jäär oli kinni hoitud Sabeki põõsas sarvede poolest. Ja Aabraham läks, ja võttis jäära, ja ohverdas tema põletusohvriks Iisaki, tema poja asemel. Ja Abraham kutsus selle koha nimeks Issand nägi, et nad ütleksid täna: Mäel Issand ilmus. Ja Issanda Saadik kutsus Aabrahami teist korda taevast, öeldes: Minu enese peale ma vandusin, ütleb Issand, selle pärast et sa tegid selle asja ja ei säästnud oma armastatud poega minu pärast, tõesti õnnistades ma õnnistan sind ja korrutades ma korrutam su järglaskonda nagu taeva tähti ja nagu liiva mere äärel; ja su järglaskond pärib oma vastaste linnad. Ja kõik maa rahvad saavad õnnistatud sinu seemnes selle eest, et sa kuuletsid minu häält. Ja Aabraham pöördus oma laste poole ja nad tõusid üles ning läksid koos Vande kaevu juurde. Ja Aabraham elas vandekaevu juures.

Juhtus aga pärast neid sõnu, ja Aabrahamile teatati, öeldes: vaata, Milka on ka tema sünnitanud poegi su vennale Naahorile, Uusi esmasündinuna, ja tema venna Buusi, ja Kemueli süürlaste isa, ja Kesedi, ja Haso, ja Pildasi, ja Jidlafi, ja Betueli. Betuel aga sünditas Rebeka. Kaheksa need pojad, keda sünnitanud Milka Naahorile, Aabrahami vennale. Ja tema kaasnaine, kelle nimi oli Reuma, sünnitas samuti Tabeki, Taami, Tohose ja Moha.

23

Saara elu oli sada kakskümmend seitse aastat. Ja Saara suri Arboki linnas, mis asub orus, see on Hebron Kanaani maal, ja Aabraham tuli Saarat leinata ja leinama. Ja Aabraham tõusis üles oma surnu juurest ja Aabraham ütles Heti poegadele: Võõras ja ajutine elanik mina olen teie seas, andke mulle seega haua omand teie seas ja ma matan oma surnu eemale minust. Kuid Heti pojad vastasid Aabrahamile, öeldes: Ei, isand. Kuule meid, kuningas Jumala poolt oled sina meie seas, mata oma surnud meie valitud haudadesse, sest mitte keegi meist ei takista oma hauda sinult, et mataksid oma surnud sinna. Aga üles tõusnud Aabraham kummardas maa rahvale, Heti poegadele. Ja Aabraham rääkis nendega, öeldes: Kui teil on teie hinges soovi matta minu surnud ära minu nägude eest, siis kuulake mind ja rääkige minu eest Efroniga, Sohhari pojaga. Ja andku ta mulle topeltkoopa, mis on temal ja mis asub tema välja osas; väärt hõbeda eest andke mulle see teie seas hauaomandiks. Efron aga istus Heti poegade keskel; ja vastates ütles Efron Hetiit

Aabrahamile Heti poegade kuuldes ja kõigi linna sisenejate kuuldes, öeldes: Ole minu juures, isand, ja kuula mind; põllu ja koopa, mis on selles, annan sulle; kõigi minu kaaskodanike ees olen andnud sulle; mata oma surnud. Ja Abraham kummardas maa rahva ees. Ja ta ütles Efronile kõrvu maa rahva ees: Kuna sa oled minu poole, kuule mind, võta välja eest hõbe minult ja ma matan oma surnu sinna. Aga Efron vastas Aabrahamile, öeldes: Ei, isand, ma olen kuulnud - maa nelja saja hõbedise seekli eest; aga mis see oleks minu ja sinu vahel? Aga sina mata oma surnud. Ja Aabraham kuulis Efroni ja Aabraham maksis Efronile hõbeda, mida ta rääkis Heti poegade kõrvadesse, nelisada didrahmat heakskiidetud hõbedat kaupmeeste seas. Ja Efroni põld, mis oli topeltkoopas, mis on Mamre ees, põld ja koobas, mis oli selles, ja kõik puud, mis olid põllul, ja kõik mis on tema piirides ümberringi, läks Aabrahamile omandiks Heti poegade ees ja kõikide ees kes linna siseneb. Pärast neid asju mattis Aabraham oma naise Saara kahekordse välja koopasse, mis asub Mamre vastas; see on Hebron Kaanani maal. Ja väli ja koobas, mis oli selles, kinnitati Aabrahamile hauaomandiks Heti poegade poolt.

24

Ja Aabraham oli eakas, päevades ette jõudnud, ja Issand õnnistas Aabrahamit kõiges. Ja Aabraham ütles oma pojale, oma maja vanemale, kogu oma vara valitsejale: Pane oma käsi minu reie alla. Ja mina vannutatan sind Issanda, taeva Jumala ja maa

Jumala nimel, et sa ei võtaks naist minu pojale Iisakile kaananlaste tütardest, kelle seas mina elan. Vaid minu maale, kus mina sündisin, sa lähed, ja minu hõimu juurde, ja võtad sealt naise minu pojale Iisakile. Ja poeg ütles talle: kui naine ei soovi kunagi minna minuga tagasi sellesse maale, kas ma pööran su poja tagasi maale, kust sa sealt tulid? Aabraham ütles aga talle: Pane tähele, et sa ei pööraks mu poega sinna tagasi. Issand, taeva Jumal ja maa Jumal, kes võttis mind välja mu isa kojast ja maalt, kus ma sündisin, kes rääkis minuga ja kes vandus mulle, öeldes: Sinule ma annan selle maa ja su järglastele, tema saadab oma Ingli su ette ja sa võtad sealt naise mu pojale. Kui aga naine ei taha sinuga sellesse maale minna, siis oled sa puhas minu vandest, ainult ära pööra mu poega sinna tagasi. Ja poeg pani oma käe oma isanda Aabrahami reie alla ja vandus talle selle sõna kohta. Ja poeg võttis kümme kaameleid oma isanda kaameleitest ja kõik oma isanda head asjad endaga, ja üles tõusnud läks ta Mesopotaamiasse Nahori linna. Ja ta pani kamelid lamama linna väljas vee kaevu juures hilise aja poole, kui vett ammutavad naised välja tulevad. Ja ta ütles: Issand, minu isanda Aabrahami Jumal, anna edu minu ees täna ja osuta halastust minu isandale Aabrahamile. Vaata, mina seisan vee allika juures, aga linna elanike tütred tulevad välja vett ammutama. Ja olgu neitsi, kellele mina ütlen: Kalluta oma veekannu, et ma jooksin, ja kes ütleb mulle: Joo sina, ja sinu kaamelid ma jootan, kuni nad lakkavad joomast, tema, kelle sa oled valmistanud oma pojale Iisakile; ja sellest ma tean, et sa oled teinud halastust minu isanda Aabrahami vastu. Ja enne kui ta oli lõpetanud oma mõttes rääkimise, vaata, tuli välja Rebekka,

kes oli sündinud Betuelile, Nahori, Aabrahami venna naise Milka pojale, kandes veekannu oma õlgadel. Aga neitsi oli välimuselt väga ilus, neitsi oli, ükski mees ei olnud teda tundnud, ja olles laskund allika juurde, täitis ta oma veenõu ning läks üles. Poiss aga jooksis tema vastu ja ütles: Anna mulle juua natuke vett sinu veekannust. Tema aga ütles: Joo, isand, ja kiirustades lasku veekannu oma käsivarrele ning andis talle juua, kuni ta lõpetas joomise. Ja ta ütles: Ka sinu kaamelitele annan ma vett, kuni kõik on joonud. Ja ta kiirustanud ja tühjendas veenõu joogikaussi, ja jooksis kaevule ammutama uuesti, ja ammutas vett kõigile kaamelitele. Aga mees vaatles teda tähelepanelikult ja vaikis, et teada saada, kas Issand oli tema teed õnnistanud või mitte. Juhtus aga, kui kõik kaamellased lakkasid joomast, võttis mees kuldsed kõrvarõngad drahhma kaaluga ja kaks käevõrud tema käte peale, kümme kuldset nende kaaluga. Ja ta küsis temalt ja ütles: Kelle tütar sa oled? Teata mulle, kas su isa juures on meile koht peatumiseks. Aga ta ütles temale: Olen Betueli tütar, kelle Milka kandis Naahorile. Ja ta ütles temale: Meil on palju õlgi ja sööta ning ka koht ööbimiseks. Ja rahulolev mees kummardas Issanda ees ja ütles: Õnnistatud olgu Issand, minu isanda Aabrahami Jumal, kes ei jätnud maha oma õiglust ja tõde minu isanda suhtes; mind juhtis Issand minu isanda venna majja. Ja tüdruk jooksis ja teatas oma ema majja nende sõnade kohaselt. Rebekal aga oli vend, kelle nimi oli Laban, ja Laban jooksis mehe juurde välja allika juurde. Ja see juhtus, kui ta nägi kõrvarõngad ja käevõrud oma õe kätes, ja kui ta kuulis Rebeka, oma õe, sõnu ütlevat: Nii on mees minuga rääkinud, ja ta tuli mehe juurde, kes seisis

kaamelite juures allika ääres. Ja ta ütles talle: Tule siia, sisene, Issanda õnnistatu! Miks sa seisad väljas? Mina aga olen valmistanud maja ja koha kaamelitele. Sisenes aga see mees majja ja laadis kaamelid maha ning andis kaamelitele õlgi ja sööta ning vett, et pesta tema jalgu ja nende meeste jalgu, kes olid temaga. Ja ta pani nende ette leivad süüa, ja ütles: Ma ei söö, enne kui olen rääkinud oma sõnad, ja ütles: Räägi. Ja ta ütles: Mina olen Aabrahami poeg. Jumal aga õnnistas minu isandat väga, ja ta ülendati, ja andis talle lambaid ja vasikaid ja hõbedat ja kulda, poisse ja teenijatüdrukuid, kaameleid ja eesleid. Ja Saara, minu isanda naine, sünnitanud ühe poja minu isandale pärast tema vananemist, ja andis temale kõik, mis tal oli. Ja minu isand vandus mind, öeldes: Sa ei tohi võtta naist minu pojale kaananlaste tütardest, kelle maal mina elan võõrana. Aga sa lähed minu isa majja ja minu hõimu juurde ning võtad sealt naise minu pojale. Ütlesin aga oma isandale, et äkki ei lähe naine minuga. Ja ta ütles mulle: Issand Jumal, kelle ees ma olen olnud meelepärane, saadab ise oma Saadiku sinuga kaasa ja jõustab sinu teed, ning sa võtad naise minu pojale minu hõimust ja minu isa kojast. Siis oled sa süütu minu needuse eest, sest kui sa tuled minu suguhõimu juurde ja nad ei anna sulle, siis oled sa süütu minu vande eest. Ja täna allika juurde tulnud ütlesin: Issand, mu isanda Aabrahami Jumal, kui sina teed mu tee õnnestuvaks, millel ma nüüd käin, vaata, mina seisan vee allika juures ja linna meeste tütred tulevad välja vett ammutama. Olgu see neitsi, kellele ma ütlen: Anna mulle juua natuke vett su veenõust, ja kes ütleb mulle: Sina ka joo ja su kaamelitele ammutan ma vett – see naine on see, kelle Issand on

valmistanud oma sulasele Iisakile. Selle kaudu ma tean, et sa oled osutanud halastust mu isandale Aabrahamile. Ja enne kui ma olin lõpetanud rääkimise oma mõttes, läks Rebekka kohe välja, kandes veekannu õlgadel, ja ta läks alla allika juurde ning ammendas vett, ja ma ütlesin temale: Anna mulle juua. Ja kiirustades laskis ta veekannu oma käsivarrele maha ning ütles: Joo sina, ja sinu kaameleid annan ma juua, ja nad jõid, ja ta jootis kaameleid. Ja ma küsisin temalt ja ütlesin: Kelle tütar sa oled? Ütle mulle. Aga tema vastas: Ma olen Betueli tütar, Nahori poja, kelle Melka temale sünnitas. Ja ma panin tema kõrvu kõrvarõngad ja tema kätele käevõrud. Ja olles rahul, kummardsin Issandale ja õnnistasin Issandat, minu isanda Aabrahami Jumalat, kes juhtis mind tõe teel, et võtta minu isanda venna tütar tema pojale. Kui te seega osutate halastust ja õiglust minu isanda vastu, aga kui mitte, siis teatage mulle, et ma pöörduksin paremale või vasakule. Vastates ütlesid Laaban ja Betuel: Issandalt läks välja see asi, me ei suuda sinule vastu rääkida kurja või head. Vaata, Rebekka on sinu ees, võta ta ja mine minema, ja olgu ta naiseks sinu isanda pojale, nagu Issand rääkis. Ja sündis, kui Aabrahami laps kuulis nende sõnu, kummardas ta maha maa peale Issandale. Ja poeg, kes oli välja toonud hõbedased ja kuldsed nõud ja riided, andis need Rebeka'le; ja ta andis kingitusi tema vennale ja tema emale. Ja nad sõid ja jõid, nii tema ise kui ka mehed, kes olid temaga, ja nad magasid. Ja hommikul üles tõustes ütles ta: Saatke mind ära, et ma võiksin minna tagasi oma isanda juurde. Aga tema vennad ja ema ütlesid: Jäägu neitsi meie juurde umbes kümme päeva, ja pärast seda ta lahkub. Aga ta ütles neile: Ärge hoidke mind

tagasi, sest Issand on muutnud minu tee edukaks. Saatke mind ära, et ma võiksin minna tagasi oma isanda juurde. Nad aga ütlesid: Kutsugem tüdruku ja küsigem tema suult. Ja nad kutsusid Rebeka ja ütlesid talle: Kas sa lähed selle mehega? Ta aga ütles: Ma lähen. Ja nad saatsid välja Rebeka, nende õe, ja tema vara, ja Aabrahami sulase, ja need, kes olid temaga. Ja nad õnnistasid Rebekat ja ütlesid talle: Sa oled meie õde, saa tuhandeteks kümnetuhandetest, ja sinu seeme päriku vastaste linnad. Tõusnud aga Rebekka ja tema teenijatüdrukud istusid kaamelite peale ja läksid mehega kaasa; ja sulane võttis Rebekka ja läks ära. Iisak aga rändas läbi kõrbe Nägemuse kaevu juurde, kuid tema elas lõunapoolses maal. Ja Iisak läks välja tasandikule vestlema õhtu poole ning üles vaadates nägi ta oma silmadega kaameleid tulevat. Ja Rebekka vaatas üles, nägi Iisaki ja hüppas kaameli seljast alla. Ja ta ütles lapsele: Kes on see mees seal, kes tuleb põllul meile vastu? Ja poeg ütles: See on minu isand; ja naine, võttes suvariide, pani selle selga. Ja laps jutustas Iisakile kõik sõnad, mis ta tegi. Iisak läks aga oma ema majja ja võttis Rebeka ning temast sai tema naine, ja ta armastas teda, ning Iisak leidis lohutust Saara, oma ema pärast.

25

Liitudes olles võttis Aabraham naise, kelle nimi oli Ketuura. Ta kandis temale Zombrani, Iezani, Madali, Madiami, Iesboki ja Soie. Iezan aga sündis Saba ja Dedan, Dedani pojad aga olid Asshurim ja Letushim ja Leummim. Midiani pojad aga olid

Gepher, Apher, Enoch, Abida ja Eldaag; kõik need olid Ketura pojad. Aabraham andis aga kõik oma vara oma pojale Iisak'ile. Ja oma konkubiinide poegadele andis Aabraham kingitusi ja saatis nad eemale oma pojast Iisakist, olles veel elus, itta, idamaa poole. Need aga on Aabrahami eluaastad, mida ta elas: sada seitsekümmend viis aastat. Ja nõrgenedes suri Aabraham heas vanuses vana mehena ja täis päevi ning ta liideti oma rahva juurde. Ja teda matsin Iisak ja Ismael, tema pojad, kahekordse koobasse, heti Efroni, Saari poja põllule, mis on Mamre vastas, põllule ja koobasse, mille Aabraham omandas Heti poegadelt; seal matsin Aabrahami ja Saara, tema naist. Juhtus aga pärast Aabrahami surma, et Jumal õnnistas tema poega Iisakit, ja Iisak elas nägemuse kaevu juures. Need aga on Ismaeli, Aabrahami poja, põlvkonnad, kelle kandis Haagar, egiptlanna, Saara teenijatüdruk, Aabrahamile. Ja need on Ismaeli poegade nimed tema põlvkondade nimede järgi: Ismaeli esmasündinu Nebajot, ja Keedar, ja Abdeel, ja Mibsam, ja Mišma, ja Duuma, ja Massa, ja Hadad, ja Teeman, ja Jetur, ja Nafiš, ja Kedma. Need on Ismaeli pojad ja need on nende nimed nende telkides ja nende asulates, kaksteist valitsejat vastavalt nende rahvastele. Ja need olid Ismaeli eluaastad, sada kolmkümmendseitse aastat, ja ta nõrgenes ning suri ja liideti oma suguvõsaga. Ta asus elama Havilast kuni Suurini, mis asub Egiptuse vastas, kuni jõuad assüürlaste juurde; ta asus elama kõigi oma vendade vastas. Ja need on Iisaki, Aabrahami poja põlvkonnad: Aabraham sünnitas Iisaki. Oli aga Iisak nelikümmend aastat vana, kui ta võttis endale naiseks Rebekat, Betueli, süürlase tütre Mesopotaamia Süüriast, Laabani,

süürlase õe. Iisak aga palvetas Issanda poole oma naise Rebeka pärast, sest ta oli vili, ja Jumal kuulis teda ning Rebeka, tema naine, jäi lapseootele. Lapsed aga hüppasid tema sees; ta ütles aga: Kui minuga nii hakkab olema, miks mulle see? Ta läks aga küsima Issanda käest. Ja Issand ütles temale: Kaks rahvast on sinu kõhus ja kaks rahvast lähevad lahku sinu kõhust, ja üks rahvas ületab teist rahvast, ja suurem teenib väiksemat. Ja täideti päevad tema sünnitamiseks, ja vaata, tema kõhus olid kaksikud. Esmasündinu tuli välja punane, tervenisti nagu karvane nahk, ja ta nimetas tema nimeks Eesav. Ja pärast seda tuli välja tema vend, ja tema käsi hoidis kinni Eesau kannast, ja ta kutsus teda nimega Jaakob. Iisak oli aga kuuekümneaastane, kui Rebeka nad sünitas. Noored mehed kasvasid, ja Eesav oli jahipidamist oskav mees, maaline, Jaakob aga oli lihtne mees, kes elas majas. Iisak aga armastas Eesavit, sest tema jahisaak oli talle toiduks, Rebekka aga armastas Jaakobit. Jaakob keesis hautist, aga Eesav tuli väljalt nõrgenuna. Ja Eesav ütles Jaakobile: Söötma mind sellest punasest hautisest, sest ma olen nõrk! Seetõttu kutsuti tema nimeks Edom. Ütles aga Jaakob Eesavule: Müü mulle täna oma esisünniõigus. Ja Eesav ütles: Vaata, mina lähen surema, ja mis kasu on mulle sellest esmasünniõigusest? Ja Jaakob ütles temale: Vannu mulle täna. Ja tema vandus temale. Nii müüs Eesav oma esmasünniõiguse Jaakobile. Jaakob aga andis Eesavile leiba ja läätsehautist, ja too sõi ja jõi, ja tõusnud läks minema, ja Eesav põlgas esmasünniõigust.

26

Juhtus aga nälg üle maa, peale selle varasema nälja, mis juhtus Aabrahami ajal, ja Iisak läks vilistiinlaste kuninga Abimeleki juurde Gerarasse. Issand ilmus aga temale ja ütles: Ära mine alla Egiptusesse, vaid ela selles maal, mille ma sulle ütlen. Ja ela võõrana selles maal, ja ma olen sinuga ning õnnistan sind, sest sinule ja sinu järglaskonnale annan ma kogu selle maa, ja ma kehtestan oma vande, mille vandusiin sinu isale Aabrahamile. Ja ma korrutama sinu seemet nagu taeva tähti, ja ma annan sinu seemele kogu selle maa, ja sinu seemes õnnistatakse kõik maa rahvad. Selle asemel, et su isa Abraham kuuletus minu häält ja hoidis mu käske ja mu käsud ja mu määrused ja mu seadused. Iisak elas aga Geraras. Aga selle koha mehed küsisid tema naise Rebeka kohta, ja ta ütles: Ta on minu õde, sest ta kartis öelda, et ta on minu naine, et selle koha mehed ei tapaks teda Rebeka pärast, sest ta oli ilus välimuse poolest. Juhtus aga, et ta viibis seal pikka aega, ja Abimelek, Gerara kuningas, vaatas aknast välja ning nägi Iisaki mängimas oma naise Rebekaga. Kutsus aga Abimelek Iisaki ja ütles talle: Kas ta siis tõesti on sinu naine? Miks sa ütlesid, et ta on minu õde? Aga Iisak ütles talle: Sest ma ütlesin, et ma ei sure tema pärast. Ja Abimelek ütles talle: Mida sa seda meile tegid? Peaaegu keegi minu suguvõsast magas sinu naisega, ja sa oleksid toonud meie peale teadmatust. Abimelech aga käskis kogu oma rahvale, öeldes: Igaüks, kes puudutab seda meest ja tema naist, on surma läbi süüdi. Iisak külvas selles maal ja leidis sel aastal sajakordselt odra, ja Issand õnnistas

teda. Ja mees ülendati, ja edasi minnes ta muutus suuremaks, kuni ta muutus väga suureks. Tal sai karja lambaid ja karja veiseid ja palju põllumajandust. Ja filištlased kadestasid teda. Ja kõik kaevud, mida tema isa sulased kaevasid tema isa ajal, vilistilased ummistasid ja täitsid need maaga. Aga Abimelek ütles Iisakile: Mine ära meie juurest, sest sa said meist palju tugevamaks. Ja Iisak läks sealt ära ja peatus Gerara orus ning elas seal. Ja jälle Iisak kaevas vee kaevud, mida kaevasid tema isa Aabrahami lapsed, ja filištlased toppis need kinni pärast tema isa Aabrahami surma; ja ta nimetas neile nimed vastavalt nimedele, mida tema isa nimetas. Ja Iisaki lapsed kaevatasid Gerara orus ja leidsid sealt elava vee kaeve. Ja Gerara karjased võitlesid Iisaki karjastega, väites, et vesi kuulub neile, ning nad nimetasid kaevu nimega Ülekohus, sest nad tegid talle ülekohut. Sealt lahkunud kaevas ta teise kaevu, kuid nad vaidlesid ka selle üle ja ta nimetas selle Vaen. Sealt lahkudes kaevas ta teise kaevu, ja selle pärast ei võideldud, ning ta nimetas selle Avaruseks, öeldes: Sest nüüd on Issand meile ruumi loonud ja meid maal suurendanud. Ta läks aga sealt üles vande kaevule. Ja Issand ilmus temale sel ööl ja ütles: Mina olen sinu isa Aabrahami Jumal, ära karda, sest mina olen sinuga, ja ma õnnistan sind ja korutan sinu seemet sinu isa Aabrahami pärast. Ja ta ehitas sinna altari ja hüüdis appi Issanda nime ja püstitas sinna oma telgi; seal aga kaevasid Iisaki sulased kaevu Gerari orus. Ja Abimelech läks tema juurde Gerarist, ja Ochozath, tema nõuandja, ja Phicol, tema väejõudude ülemjuhataja. Ja Iisak ütles neile: Miks te tulite minu juurde? Aga teie vihasite mind ja saatsite mind ära enda juurest. Ja nad ütlesid: Nähes me oleme

näinud, et Issand oli sinuga, ja me ütlesime: olgu siis meie vahel ja sinu vahel, ja me teeme sinuga lepingu, et mitte teha meile kurja, sest me ei kohelnd sind vaenulikult, ja nagu me kohtlesime sind hästi ja saatsime sind ära rahuga; ja nüüd oled sina õnnistatud Issanda poolt. Ja ta tegi neile pidusöögi, ja nad sõid ja jõid. Ja hommikul tõustes vandus igaüks oma naabrile, ja Iisak saatis nad minema, ning nad lahkusid tema juurest rahus. Ja juhtus sel päeval, et saabunud Iisaki lapsed teatasid talle kaevust, mille nad olid kaevanud, ja ütlesid: Me ei leidnud vett. Ja ta kutsus seda Vandeks, seetõttu ta andis sellele linnale nime Vande Kaev kuni tänase päevani. Oli aga Eesav nelikümmend aastat vana, ja ta võttis naiseks Juuditi, heti Beeri tütre, ja Basemati, heti Eloni tütre. Ja nad olid tüliks Iisakile ja Rebekale.

27

Juhtus aga pärast Iisaki vananemist, et tema silmad hägustusid nägemisel, ja ta kutsus oma vanema poja Eesavi ning ütles temale: Mu poeg, ja too ütles: Vaata, siin ma olen. Ja ta ütles: Vaata, ma olen vananud ja ei tea oma surma päeva. Nüüd seega võta oma nõud, vibukobar ja vibu, mine välja tasandikule ja küti mulle saaki. Ja tee mulle herkusid, nagu mina armastan, ja too mulle, et ma sööks, nii et mu hing õnnistaks sind enne, kui ma suren. Rebecca aga kuulis Iisakit rääkimas Eesavile, oma pojale, ja Eesav läks tasandikule jahti pidama, et tuua saak oma isale. Rebekka aga ütles Jaakobile, oma nooremale pojale: Vaata, ma kuulsin su isa rääkimas Eesavule, su vennale, ütlemas: Too

mulle jahisaak ja tee mulle road, et ma sööksin ja õnnistaksin sind Issanda ees enne, kui ma suren. Nüüd seega, mu poeg, kuula mind, nagu mina sulle käsin. Ja läinuna lammaste juurde, võta mulle sealt kaks õrna ja head noort kitsi, ja ma teen neist herkud su isale, nagu ta armastab. Ja sa tood oma isale, ja ta sööb, et su isa õnnistaks sind enne surma. Jaakob ütles aga oma emale Rebeka: Minu vend Eesav on karvane mees, aga mina olen sile mees. Isa ei tohi mind kunagi puudutada, muidu olen ma tema ees nagu põlgaja ja toon endale needuse, mitte õnnistust. Aga ema ütles temale: Sinu needus langu minu peale, mu laps, ainult kuula minu häält ja mine ning too mulle. Olles läinud, võttis ta ja tõi emale, ning tema ema valmistasroad, nagu tema isa armastas. Ja Rebekka võttis oma vanema poja Eesau hea rüü, mis oli tema juures majas, ja riietas sellega oma nooremat poega Jaakobi. Ja ta pani noorte kitsede nahad tema käsivarrede ümber ja tema kaela paljastele kohtadele. Ja ta andis hõrgutised ja leivad, mida ta tegi, Jaakobi, oma poja kätte. Ja ta tõi selle oma isale. Ta ütles: Isa. Aga too vastas: Vaata, siin ma olen. Kes sa oled, mu laps? Ja Jaakob ütles isale: Mina olen Eesav, sinu esmasündinu, olen teinud nagu sa mulle kõnelesid, tõuse ja istu ning söö minu jahisaagist, et sinu hing mind õnnistaks. Aga Iisak ütles oma pojale: Mis see on, mille sa nii kiiresti leidsid, mu laps? Ja ta ütles: Seda, mida Issand, sinu Jumal, andis minu ette. Aga Iisak ütles Jaakobile: Tule minu juurde lähemale, ja ma kombatan sind, mu laps, kas sina oled mu poeg Eesav või mitte. Jaakob aga lähenes oma isa Iisaki juurde ja puudutas teda, ja Iisak ütles: Hääl on küll Jaakobi hääl, aga käed on Eesavi käed. Ja ta ei tunnistanud teda, sest tema

käed olid karvased nagu tema venna Eesau käed, ja ta õnnistas teda ja ütles: Sina oled minu poeg Eesau? Aga tema ütles: Mina. Ja ta ütles: Too mulle, ja ma söön sinu jahisaagist, laps, et minu hing õnnistaks sind. Ja ta tõi talle, ja ta sõi, ja ta tõi talle veini, ja ta jõi. Ja Iisak, tema isa, ütles temale: Tule minu juurde lähemale ja suudle mind, mu laps. Ja lähenedes suudles ta teda, ja haistis tema riiete lõhna, ja õnnistas teda, ja ütles: Vaata, mu poja lõhn on nagu täispõllu lõhn, mida Issand on õnnistanud. Ja Jumal andku sinule taeva kastecт ja maa rikkusest ning rohkesti teravilja ja veini. Ja las rahvad teenivad sind, ja las valitsejad kummardavad sind, ja saa oma venna isandaks, ja sinu isa pojad kummardavad sind; see, kes sind needub, olgu neetud, aga see, kes sind õnnistab, olgu õnnistatud. Ja juhtus pärast seda, kui Iisak lakkas õnnistamast oma poega Jaakobi, ja juhtus, kui Jaakob läks välja oma isa Iisaki palge eest, et Eesav, tema vend, tuli jahilt. Ja tema tegi samuti roogasid ja tõi need oma isale ning ütles isale: Tõugu üles, mu isa, ja söögu oma poja jahisaagist, et su hing mind õnnistaks. Ja tema isa Iisak ütles temale: Kes sa oled? Aga ta ütles: Mina olen sinu esmasündinu poeg Eesav. Ja Iisak oli väga suuresti hämmastunud ja ütles: Kes siis küttis mulle saagi ja tõi selle mulle, ja ma sõin sellest kõigest enne sinu tulekut? Ja ma õnnistasin teda, ja õnnistatud ta jääb olema. Aga kui Eesav kuulis oma isa Iisaki sõnu, hüüdis ta suure ja väga mõru häälega ning ütles: Õnnista tõesti ka mind, isa. Aga ta ütles temale: Sinu vend tuli petusega ja võttis sinu õnnistuse. Ja ta ütles: Õigesti kutsuti tema nimeks Jaakob, sest ta on mind tõrjunud kõrvale juba teist korda – ta on võtnud minu esmasünniõiguse ja nüüd võttis ta minu õnnistuse. Ja Eesav

ütles oma isale: Kas sa pole jätnud minule õnnistust, isa? Vastates aga ütles Iisak Eesavule: kui olen teinud tema sinu isandaks ja kõik tema vennad olen teinud tema teenijateks, viljaga ja veiniga olen toetanud teda, siis sinule aga mida ma teen, laps? Aga Eesav ütles oma isale: Kas sul pole ühtegi õnnistust, isa? Õnnista tõesti ka mind, isa; aga sügavalt liigutatud olles hüüdis Eesau häälega ja nuttis. Vastates aga ütles Iisak, tema isa, temale: Vaata, maa viljakusest saab sinu elupaik ja taeva kastecт ülalt. Ja sa elad oma mõõga najal ja teenid oma venda, kuid tuleb aeg, kui sa murrad ja eemaldad tema ikke oma kaelast. Ja Eesav kandis viha Jaakobi vastu õnnistuse pärast, millega tema isa teda õnnistas, ja Eesav ütles oma meeles: lähenegu minu isa leinamise päevad, et ma tapaksin oma venna Jaakobi. Rebekale teatati aga tema vanema poja Eesavi sõnad, ja ta saatis ning kutsus oma noorema poja Jaakobi ning ütles temale: Vaata, sinu vend Eesav ähvardab sind tappa. Nüüd seega, laps, kuula minu häält ja tõuse ning põgene Mesopotaamiasse minu venna Laabani juurde Haranisse. Ja ela temaga mõned päevad, kuni viha pöördub tagasi ja sinu venna viha sinust ära, ja ta unustab, mida sa oled teinud temale; ja läkitades kutsun ma sind sealt, et ma mitte kunagi ei kaotaks teid mõlemaid ühel päeval. Rebekka ütles aga Iisakile: Olen oma elust väsinud Heti poegade tütarde pärast. Kui Jaakob võtab naise selle maa tütardest, mis kasu mul siis elamast on?

28

Iisak aga, olles Jaakobi kutsunud, õnnistas teda ja käskis talle, öeldes: Sa ei tohi võtta naist Kaananlaste tütarde hulgast. Tõuse ja põgene Mesopotaamiasse, Betueli, sinu ema isa majja, ja võta endale sealt naine Laabani, sinu ema venna tütardest. Aga minu Jumal õnnistagu sind ja suurendagu sind ja paljundagu sind, ja sa saad rahvaste kogudusteks. Ja andku ta sinule minu isa Aabrahami õnnistuse, sinule ja su järeltulijatele pärast sind, et pärida su rändamise maa, mille Jumal andis Aabrahamile. Ja Iisak saatis Jaakobi, ja tema läks Mesopotaamiasse süürlase Betueli poja Laabani juurde, kes oli Rebekka vend, Jaakobi ja Eesavi ema. Vaata aga, Eesav nägi, et Iisak õnnistas Jaakobi ja saatis ta Süüria Mesopotaamiasse võtma endale sealt naist, õnnistades teda, ja käskis talle, öeldes: Sa ei võta naist kaananlaste tütarde hulgast. Ja Jaakob kuulis oma isa ja ema ning läks Süüria Mesopotaamiasse. Nähes aga Eesav, et kurjad on Kanaani tütred tema isa Iisaki ees, läks Eesav Ismaeli juurde; ja võttis Maeleti, Aabrahami poja Ismaeli tütre, Nebajoti õe, oma naiste juurde naiseks. Ja Jaakob läks välja vande kaevust ja läks Harani. Ja ta jõudis ühte kohta ning magas seal, sest päike oli loojunud, ja ta võttis selle koha kividest ning pani need oma pea alla, ja ta magas seal kohas. Ja ta nägi und, ja vaata, redel oli kinnitatud maa külge, mille pea ulatus taevani, ja Jumala saadikud tõusid üles ja laskusid alla selle peal. Aga Issand seisis selle kohal ja ütles: Mina olen sinu isa Aabrahami Jumal ja Iisaki Jumal, ära karda, maa, millel sa magad, annan mina sinule ja sinu järglastele. Ja sinu järglaskond saab olema nagu maa liiv, ja see levib üle mere, lõuna, põhja ja ida poole, ja sinus õnnistatakse kõik maa hõimud ja sinu järglaskonnas. Ja vaata,

mina olen sinuga, hoides sind kõigil teedel, kuhu sa ka ei läheks, ja ma toon sind tagasi sellesse maale, sest ma ei jäta sind maha enne, kui olen teinud kõik, mida sulle rääkisin. Ja Jaakob ärkas unest ning ütles: Issand on selles kohas, aga mina ei teadnud seda. Ja ta kartis ja ütles: Kui kardetav on see koht! See ei ole midagi muud kui Jumala maja ja see on taeva värav. Ja Jaakob tõusis hommikul üles, võttis kivi, mille ta oli pannud seal oma pea alla, püstitas selle sambaks ja valas õli selle tipule. Ja ta kutsus selle koha nimeks Jumala maja, ja Oulamlouz oli varem linna nimeks. Ja Jaakob tegi tõotuse, öeldes: kui Issand Jumal on minuga ja kaitseb mind sellel teel, millel mina lähen, ja annab mulle leiba süüa ja riide selga panna, ja toob mind turvaliselt tagasi minu isa majja, siis saab Issand minu Jumalaks. Ja see kivi, mille ma püstitasin sambaks, saab minule Jumala kojaks, ja kõigest, mida sa mulle annad, ma kümnendistan seda sinule.

29

Ja Jaakob tõstis jalad üles ning läks idamaale Laabani juurde, kes oli süürlase Betueli poeg ja Rebekka vend, Jaakobi ja Eesavi ema. Ja ta näeb, ja vaata, kaev oli tasandikul, seal olid kolm lambakarja puhkamas selle juures, sest sellest kaevust jootsid karjad, aga suur kivi oli kaevu suul. Ja seal koguti kokku kõik karjad, ning nad veeretasid kivi kaevuava suult ära, jootsid lambaid ning panid kivi tagasi kaevuava suule tema kohale. Jaakob ütles neile: Vennad, kust te olete? Aga nad ütlesid: Me oleme Harranist. Ta ütles aga neile: Kas te tunnete Labanit,

Nahori poega? Aga nad ütlesid: Me teame. Ja ta ütles neile: Kas ta on terve? Ja nad ütlesid: Ta on terve, ja vaata, Raahel, tema tütar, tuli koos lammastega. Ja Jaakob ütles: Päev on veel pikk, pole veel aeg loomi kokku ajada. Jootke lambad, minge ja karjatage neid. Nad aga ütlesid: Me ei suuda, kuni kõik karjased kokku tulevad ja nad veeretavad kivi ära kaevusuust, ja siis me joodame lambaid. Veel tema neile rääkides, ja vaata, Raahel, Laabani tütar, tuli koos oma isa lammastega, sest tema karjatas oma isa lambaid. Juhtus aga nii, et kui Jaakob nägi Raaheli, Laabani, tema ema venna tütart, ja Laabani, tema ema venna lambaid, siis Jaakob läks ligi, veeretas kivi kaevu suult ära ja jootas Laabani, tema ema venna lambaid. Ja Jaakob suudles Raahelit ning hüüdes oma häälega nuttis. Ja ta teatas Raahelile, et ta on tema isa vend ja et ta on Rebeka poeg, ning jooksnud teatas ta tema isale vastavalt neile sõnadele. Juhtus aga nii, et kui Laaban kuulis oma õe poja Jaakobi nime, jooksis ta talle vastu, embas teda, suudles ja tõi ta oma majja, ning Jaakob jutustas Laabanile kõik need sõnad. Ja Laaban ütles temale: Sa oled minu luudest ja minu lihast, ja ta oli temaga kuu aega. Ütles aga Laaban Jaakobile: Kuna sa oled mu vend, ei pea sa mind teenima tasuta. Ütle mulle, mis on sinu palk? Aga Labanil oli kaks tütart: vanema nimi oli Leeia ja noorema nimi Raahel. Leea silmad aga olid nõrgad, kuid Rachel oli ilus vormilt ja väga ilus näolt. Jaakob aga armastas Raahelt ja ütles: Ma teenin sind seitse aastat su noorema tütre Raaheli pärast. Aga Laaban ütles temale: Parem on mul anda tema sinule kui anda tema teisele mehele. Ela minuga. Ja Jaakob teenis Raaheli pärast seitse aastat, ja need olid tema ees nagu vähesed päevad, sest ta armastas

teda. Jaakob ütles aga Laabanile: Anna mulle mu naine, sest päevad on täitunud, et ma võiksin minna tema juurde. Laban aga kogus kokku kõik selle koha mehed ja korraldas pulmad. Ja juhtus õhtul, et võtnud Leea, oma tütre, tõi ta tema Jaakobi juurde, ja Jaakob läks tema juurde. Laaban andis aga oma tütrele Leale oma teenijatüdruku Zelfa, temale teenijatüdrukuks. Sai hommikuks, ja vaata, see oli Leea; ja Jaakob ütles Laabanile: Mis sa mulle tegid? Kas ma ei teeninud sinu juures Raaheli pärast? Ja miks sa pettsid mind? Vastas aga Laaban: Ei ole nii meie kohas anda nooremat enne vanemat. Lõpeta siis selle nädal, ja ma annan sulle ka tema vastutasuks töö eest, mida sa teed minu juures veel teised seitse aastat. Jaakob tegi nii ja täitis selle nädala, ning Laaban andis talle oma tütre Raaheli naiseks. Laaban andis aga oma tütrele teenijatüdruku Bilha teenijatüdrukuks. Ja ta sisenes Raaheli juurde, aga ta armastas Raahelit rohkem kui Lead, ja teenis teda veel seitse aastat. Nähes aga Issand Jumal, et Leah oli vihatud, avas ta tema emaka, Raahel aga oli viljatu. Ja Leah rasestus ja sünnitaas poega Jaakobile ning kutsus tema nimeks Ruuben, öeldes: Sest Issand nägi minu alandust ja andis mulle poja, nüüd seega armastab mind minu mees. Ja ta jäi jälle rasedaks ja sünitas Jaakobile teise poja, ja ütles: Issand kuulis, et mind vihati, ja andis mulle ka selle, ja kutsus tema nimeks Simeon. Ja ta haaras veel last ja kandis poja ning ütles: Nüüd sel ajal on minu mees minu poole, sest olen kandnud temale kolm poega. Seetõttu kutsus ta tema nimeks Leevi. Ja olles jälle rasestunud, sünnitas ta poja ning ütles: Nüüd tänan ma veel Issandat. Seetõttu kutsus ta tema nimeks Juuda. Ja ta lakkas sünnitamast.

30

Nähes aga Raahel, et ta ei olnud Jaakobile sünnitanud, kadestanud Raahel oma õde ja ütles Jaakobile: Anna mulle lapsi, sest muidu ma suran. Vihane olles ütles aga Jaakob Rahelile: Kas mina olen Jumala asemel, kes on sind ilma jätnud ihuviljast? Raahel ütles aga Jaakobile: Vaata, minu teenijatüdruk Bilha, sisene tema juurde, ja ta sünnitab minu põlvedel, ning ka mina saan lapsi temast. Ja ta andis temale oma teenijatüdruku Billa naiseks, ja Jaakob läks tema juurde. Ja Raaheli teenijatüdruk Bilhah jäi rasedaks ja sünnitas Jaakobile poja. Ja Raahel ütles: Jumal mõistis mulle õigust ja kuulis minu häält ja andis mulle poja; seepärast kutsus ta teda nimega Dan. Ja Raaheli teenijatüdruk Billa jäi jälle lapseootele ja sünnitas Jaakobile teise poja. Ja Raahel ütles: Minu Jumal on võidelnud, ja ma olen maadelnud oma õega, ja ma olin võimeline, ja ta kutsus tema nime Naftali. Leah nägi aga, et ta oli lakkanud sünnitamast, ja võttis oma teenijatüdruku Zilpah ning andis ta Jaakobile naiseks, ja Jaakob läks tema juurde. Ja Leea teenijatüdruk Zelpha jäi rasedaks ja sünnitas Jaakobile poja. Ja Leah ütles: Mis õnn! ja nimetas tema nimeks Gad. Ja Zelpha, Leea teenijatüdruk, jäi veel rasedaks ja sünnitas Jaakobile teise poja. Ja Leah ütles: Õnnelik olen mina, sest naised kutsuvad mind õndsaks, ja ta kutsus tema nimeks Asher. Ruuben läks nisu lõikuspäeval ja leidis põllul alruunaõunu ning tõi need oma ema Leea juurde, aga Raahel ütles oma õele Leeale: Anna mulle oma poja alruune. Aga Leea ütles: Kas pole sulle küll, et sa võtsid minu mehe? Kas

sa võtad ka minu poja alruunad? Aga Rahel ütles: Mitte nii; ta magagu sinuga selle öö sinu poja alraunide asemel. Jaakob sisenes aga õhtul põllult, ja Leea läks välja talle vastu, ja ütles: Minu juurde tuled sa täna, sest ma olen sind palganud oma poja mandragooride eest, ja ta magas temaga sel ööl. Ja Jumal kuulis Leia, ja rasestunud olles sünnitas ta Jaakobile viienda poja. Ja Leah ütles: Jumal on andnud mulle minu palga selle eest, et andsin oma teenijatüdruku oma mehele, ja ta kutsus tema nimeks Issachar, mis tähendab palk. Ja Leah sai veel last ja kandis Jaakobile kuuenda poja. Ja Leah ütles: Jumal on andnud mulle hea anni praegusel ajal, nüüd valib mind mu mees, sest olen sünnitanud temale kuus poega, ja ta kutsus tema nime Sebulun. Ja pärast seda kandis ta tütre ja kutsus tema nimeks Diina. Jumal mäletas aga Raahelit, ja Jumal kuulis teda, ja avas tema emaka. Ja rasedaks jäänud, sünnitas ta Jaakobile poja, ja Raahel ütles: Jumal on võtnud ära minu häbi. Ja ta andis talle nimeks Joosep, öeldes: Jumal lisagu mulle veel ühe poja. Juhtus aga nii, et kui Raahel sünitas Joosepi, ütles Jaakob Laabanile: Saada mind ära, et ma läheksin oma kohta ja oma maale. Anna tagasi mu naised ja mu lapsed, kelle pärast olen sulle teeninud, et ma võiksin ära minna, sest sina ju tead teenistust, mida olen sulle teeninud. Aga Laaban ütles temale: Kui olen leidnud armu sinu silmis, olen ma aimata saanud, sest Jumal on mind õnnistanud sinu tuleku tõttu. Määratle mulle oma palk ja ma maksan selle. Aga Jaakob ütles: Sina tead, kuidas ma olen sulle teeninud, ja kui palju su loomi on minu juures olnud. Sest väike oli see, mis sul oli enne minu tulekut, ja see kasvas suureks hulgaks, ja Issand Jumal õnnistas sind minu jalajälgede peale,

nüüd seega millal teen mina ka endale maja? Ja Laaban ütles talle: Mida ma sulle annan? Jaakob ütles talle: Sa ei pea mulle midagi andma. Kui sa teed mulle selle, siis ma karjatan jälle sinu lambaid ja valvan neid. Lase kõik sinu lambad täna mööda minna ja eralda sealt iga tume lammas tallede seast ning iga triibuline ja täpiline kitsede seast, see olgu mulle palgaks. Ja minu õigus kuuleb mind järgmisel päeval, sest minu palk on sinu ees: kõik, mis ei ole täpiline ja triibuline kitsede seas ning tume lammaste seas, loetakse minu juures varastatuks. Laaban ütles aga temale: Olgu vastavalt sinu sõnale. Ja ta eraldas sel päeval täpilised ja tähnilised sikud ning kõik täpilised ja tähnilised kitsed, ja kõik, mis oli tumepruun tallede seas, ja kõik, mis oli valge nende seas, ja andis need oma poegade kätte. Ja ta eemaldas kolme päeva tee nende ja Jaakobi vahele, Jaakob aga karjatas Laabani lambaid, mis olid järele jäänud. Jaakob võttis endale värske styraksipuu, pähklipuu ja plaataanipuu kepi ning kooris neilt valgeid triipe. Rohelist maha kraapides ilmus keppidel valge, mille ta oli koorinud, kirjuks. Ja ta pani kõrvale kepid, mida ta oli koorinud, veejoogi nõudesse, et kui lambad tuleksid jooma, siis nende ette tulnud keppide juures jooma tulles eostuksid lambad keppide poole. Ja lammad eostasid keppide juures ning lammad sünnitasid puhtvalged, kirjud ja hallid täpilised tallad. Lambad aga eraldas Jaakob ja asetas lammaste ette triibulise jäära ning kõik kirjud lambad, ja eraldas endale karjad eraldi ning ei seganud neid Laabani lammastega. Juhtus aga ajal, mil lambad olid tiinestumas ja võtsid kõhtu, et Jaakob pani kepid lambaid ette joogikausi, et nad tiinestuksid vastavalt keppidele. Kui aga lambad kandsid, ei

pannud ta neid, ning juhtus, et märgistamata olid Laabani omad, aga märgistatud Jaakobi omad. Ja mees sai väga-väga rikkaks ja temale sai palju kariloomi ja veiseid ja teenijaid ja teenijatüdrukuid ja kaameleid ja eesleid.

31

Jaakob aga kuulis Laabani poegade sõnu, kes ütlesid: Jaakob on võtnud kõik meie isa oma ja meie isa omast on ta teinud kogu selle au. Ja Jaakob nägi Laabani nägu, ja vaata, see ei olnud tema poole nagu eile ja üleeile. Aga Issand ütles Jaakobile: Pöördu tagasi oma isa maale ja oma suguvõsa juurde, ja ma olen sinuga. Jaakob aga läkitas ja kutsus Leia ja Raaheli tasandikule, kus olid karjad. Ja ta ütles neile: Ma näen, et teie isa suhtumine ei ole minu vastu nagu eile ja üleeile, kuid minu isa Jumal oli minuga. Ja teie ise teate, et kogu oma tugevusega olen ma teeninud teie isa. Teie isa aga pettis mind ja muutis mu palga kümme korda, kuid Jumal ei lubanud tal mulle kurja teha. Kui ta nii ütleb, saavad kirjud olema sinu palgaks, ja kõik lambad sünnitavad kirjuid, kui aga ta ütleb, saavad valged olema sinu palgaks, ja kõik lambad sünnitavad valgeid. Ja Jumal võttis ära kõik teie isa loomad ja andis need minule. Ja sündis, kui ma toitsin lambaid, kes said tiineks, ja ma nägin oma silmadega unes, ja vaata, sikud ja jäärad läksid lammaste ja kitsede peale, valged triibulised ja kirjud ja tuhatärvilised täpilised. Ja Jumala Ingel ütles mulle unes: Jaakob! Mina aga ütlesin: Mis on? Ja ta ütles: Tõsta oma silmad üles ja vaata sikke ja jäärasid tõusmas lammaste ja

kitsede peale, mis on laikudega, kirjud, hallid ja täpilised, sest ma olen näinud kõike, mida Laaban sulle teeb. Mina olen Jumal, kes ilmus sinule Jumala paigas, kus sa võidsid mulle seal samba ja tõotasid mulle seal tõotuse. Nüüd seega tõuse ja mine välja sellest maast ning mine ära oma sünni maale, ja ma olen sinuga. Ja vastates ütlesid Raahel ja Leea temale: Kas pole meile enam osa või pärandit meie isa majas? Kas me ei ole tema jaoks arvestatud võõrasteks? Ta on meid müünud, sest ta sõi ära meie hõbeda. Kogu rikkus ja au, mille meie isa Jumal võttis ära, saab kuuluma meile ja meie lastele; nüüd seega tee kõik, mida Jumal sinule on öelnud. Tõustes üles aga Jaakob võttis oma naised ja oma lapsed kaamelite peale; Ja viis ära kogu oma varanduse ja kogu oma pagasi, mille ta omandas Mesopotaamias, ja kõik oma oma, minema oma isa Iisaki juurde Kaanani maale. Laban aga läks oma lambaid pügama, Raahel aga varastas oma isa kujud. Jaakob aga peitis Laban Süürlase eest, et mitte teatada temale, et ta põgeneb. Ja tema põgenes koos kõige oma omandiga, ületas jõe ja ruttas Galaadi mäe poole. Kolmandal päeval teatati aga süürlasele Labanile, et Jaakob oli põgenenud. Ja olles võtnud oma vennad endaga kaasa, ta ajas teda taga seitsme päeva teed ning tabas ta Gileadi mäel. Aga Jumal tuli une läbi öösel süürlase Laabani juurde ja ütles temale: Valva ennast, et sa ei räägiks kunagi Jaakobiga kurja. Ja Laaban saavutas Jaakobi. Jaakob aga oli püstitanud oma telgi mäele, Laaban aga püstitas oma vennad Gileadi mäele. Ja Laaban ütles Jaakobile: Mida sa tegid? Miks sa salaja põgenesid ja varastasid mind ära ja viisid mu tütred minema nagu mõõgaga võetud vange? Ja kui sa oleksid mulle teatanud, oleksin ma sind ära saatnud rõõmuga ja muusikaga ja

trummide ja lüüradega. Ja mind ei peetud väärilisеks suudlema minu lapsi ja minu tütreid; nüüd aga sa tegid rumalalt. Ja nüüd on mu käsi tugev sind kahjustama, aga sinu isa Jumal ütles eile mulle, öeldes: Valva ennast, et sa ei räägiks kunagi Jaakobiga kurja. Nüüd oled sa seega läinud, sest sa igatsesite väga minna ära oma isa majja, aga miks sa varastasid minu jumalad? Vastates aga ütles Jaakob Laabanile: Kartsin, sest ütlesin, et sa ei võtaks kunagi oma tütreid minult ära ja kõike, mis on minu. Ja Jaakob ütles: Kelle juures sa leiad oma jumalad, see ei jää elama meie vendade ees. Tunne ära, mis on minu juures sinu omadest, ja võta. Aga ta ei tunnistanud tema juures midagi. Jaakob ei teadnud, et tema naine Raahel oli need varastanud. Laaban aga sisenes ja otsis läbi Leea maja, kuid ei leidnud, ja väljus Leea majast ning otsis läbi Jaakobi maja ja kahe teenijatüdruku maja, kuid ei leidnud, ning sisenes ka Raaheli majja. Rachel aga võttis kujud ja heitis need kaameli sadulavottidesse ning istus nende peale. Ja ta ütles oma isale: Ära pane seda pahaks, mu isand, ma ei suuda su ees tõusta, sest mul on naiste komme. Laaban otsis läbi kogu maja, kuid ei leidnud kujusid. Jaakob vihastas ja võitles Laabaniga; vastates aga ütles Jaakob Laabanile: Mis on minu ülekohus? Ja mis on minu patt, et sa ajasid mind taga, ja et sa läbi otsisid kõik minu maja nõud? Mida sa leidsid kõigist oma maja nõudest? Pane see siia oma vendade ja minu vendade ette, ja las nad otsustagu meie kahe vahel. Need kakskümmend aastat olen ma olnud sinuga; sinu lambad ja sinu kitsed ei jäänud lasteta; sinu lammaste jäärasid ma ei söönud. Metsaliste poolt rebitud loomi ei ole ma sinule toonud, mina maksin need ise tagasi – vargused päeval ja vargused öösel. Ma sain päeval

kuumusest põletatud ja öösel külmast ning uni lahkus mu silmadest. Need kakskümmend aastat olen ma olnud sinu majas, teenisin sind neljateist aastat sinu kahe tütre eest ja kuus aastat sinu lammaste juures, ja sa petsite mind minu palga osas kümme korda. Kui mu isa Aabrahami Jumal ja Iisaki hirm poleks olnud minuga, siis oleksid sa mind nüüd tühjade kätega ära saatnud, aga Jumal nägi minu alandust ja minu käte vaeva ning noomis sind eile. Vastates ütles aga Laaban Jaakobile: Tütred on minu tütred ja pojad on minu pojad ja loomad on minu loomad ja kõik, mida sa näed, on minu, ja minu tütarde puhul - mida ma teen neile täna või nende lastele, kelle nad on sünnitanud? Nüüd seega tule, tehkem leping mina ja sina, ja see saagu tunnistuseks minu ja sinu vahel, ütles aga temale, vaata, keegi pole meiega, vaata, Jumal on tunnistaja minu ja sinu vahel. Jaakob aga võttis kivi ja püstitas selle sambaks. Aga Jaakob ütles oma vendadele: Koguge kive, ja nad kogusid kive ja tegid künka, ja nad sõid seal künka peal, ja Laaban ütles temale: See küngas tunnistab minu ja sinu vahel täna. Ja Laaban kutsus seda tunnistuse kühmuks, Jaakob aga kutsus seda tunnistaja kühmuks. Laaban ütles aga Jaakobile: Vaata, see kuhi ja sammas, mille ma püstitasin minu ja sinu vahele – see kuhi tunnistab ja see sammas tunnistab, seetõttu kutsuti nimeks: kuhi tunnistab. Ja nägemus, mille ta ütles: vaataks Jumal minu ja sinu vahel, sest me eraldume üksteisest. Kui sa alandad mu tütreid, kui sa võtad naisi mu tütarde kõrvale, vaata, keegi meist ei ole nägemas, Jumal on tunnistaja minu ja sinu vahel. Kui mina ei läbi mine sinu poole, ega sina läbi mine minu poole üle selle künka ja selle samba kurjuse pärast. Aabrahami Jumal ja

Nahhori Jumal mõistku kohut meie vahel, ja Jaakob vandus oma isa Iisaki kartuse nimel. Ja ta ohverdas ohvri mäel ja kutsus oma vennad, ja nad sõid ja jõid, ja nad magasid mäel.

32

Hommikul tõusnud Laaban suudles oma poegi ja tütreid ning õnnistas neid, ja tagasi pöördunud Laaban läks ära oma paika. Ja Jaakob läks oma teed, ja üles vaadates nägi ta Jumala leeri, mis oli leerisse löönud, ja Jumala Inglid tulid talle vastu. Aga Jaakob ütles, kui ta neid nägi: See on Jumala laager, ja ta kutsus selle koha nimeks Laagrid. Jaakob aga saatis sõnumitoojad enda ette oma venna Eesavi juurde Seiri maale, Edomi maale. Ja ta käskis neil, öeldes: nii te ütlete minu isandale Eesavile: nii ütleb sinu sulane Jaakob: Laabani juures ma olen elanud võõrana ja ma olen viibinud kuni nüüdseni. Ja mulle said härjad ja eeslid ja lambad ja sulased ja teenijatüdrukud, ja ma saatsin teatama minu isandale Eesavile, et sinu sulane leiaks armu sinu ees. Ja sõnumitoojad pöördusid tagasi Jaakobi juurde, öeldes: Me tulime sinu venna Eesavi juurde, ja vaata, tema tuleb sulle vastu nelisaja mehega. Jaakob kartis aga väga ja oli häiritud, ning jagas rahva, kes oli temaga, ja härjad, ja kaamelid, ja lambad kaheks laagriks. Ja Jaakob ütles: Kui Eesau tuleb ühe leeri juurde ja lööb seda, siis saab teine leir pääseda. Jaakob ütles: Mu isa Aabrahami Jumal ja mu isa Iisaki Jumal, Issand, sina, kes ütlesid mulle: põgene oma sünnimaale ja ma teen sulle head. Olgu mulle küllalt kogu õigusest ja kogu tõest, mida sa tegid oma

teenrile, sest selle oma kepiga ma ületasin selle Jordani, aga nüüd olen ma saanud kaheks laagriks. Päästa mind mu venna käest, Eesau käest, sest mina kardan teda, et ta tulles ei lööks mind ja ema koos lastega. Sina aga ütlesid: Ma teen sulle head ja panen su järglaskonna nagu mere liiv, mida ei loeta paljususe tõttu. Ja ta magas seal sel ööl, ja ta võttis kingitusi, mida ta oli kaasa toonud, ja saatis need oma vennale Eesavule: kakssada kitse, kakskümmend sikku, kakssada lammast, kakskümmend jäära, kolmkümmend imetavat kaamlit koos nende poegadega, nelikümmend härga, kümme pulli, kakskümmend eeslit ja kümme varssa. Ja ta andis need tema lastele, iga karja eraldi; ütles aga tema lastele: minge minu ees ja jätke vahemaa karja ja karja vahele. Ja ta käskis esimesele, öeldes: Kui Eesav, minu vend, sinuga kohtub ja küsib sinult: Kelle sa oled? Ja kuhu sa lähed? Ja kelle omad on need, mis lähevad sinu ees? Sa ütled: Sinu laps Jaakob on saatnud kingitusi minu isandale Eesavile, ja vaata, tema ise on meie taga. Ja ta käskis esimesel ja teisel ja kolmandal ja kõigil, kes läksid nende karjade järel, öeldes: vastavalt sellele sõnale rääkige Eesavule, kui te leiate tema. Ja te ütlete: vaata, sinu poeg Jaakob saabub meie järel; sest ta ütles: ma lepitan tema näo kingitustega, mis lähevad tema ees, ja pärast seda ma näen tema nägu; sest võib-olla ta võtab vastu minu näo. Ja kingitused läksid tema ees edasi, aga tema ise magas sel ööl laagris. Tõustes üles sel ööl, võttis ta kaks naist ja kaks teenijanaist ja üksteist tema last ja ületas Jaboki ülekoha. Ja ta võttis nad ja ületas jõe ning viis üle kõik oma omandid. Jaakob aga jäi üksi, ja temaga maadles mees kuni hommikuni. Nägi aga, et ei suuda teda vastu, ja puudutas tema reie õõnsust, ja Jaakobi

reie õõnsus muutus tuimaks, kui ta temaga maadlemas oli. Ja ta ütles talle: Saada mind ära, sest koit on tõusnud. Aga ta ütles: Ma ei saada sind ära, kui sa mind ei õnnista. Ta ütles aga talle: Mis su nimi on? Aga tema ütles: Jaakob. Ja ta ütles temale: Sinu nime ei kutsuta enam Jaakobiks, vaid Iisrael saab olema sinu nimi, sest sa oled tugevnenud koos Jumalaga ja koos inimestega oled sa võimekas. Küsis aga Jaakob ja ütles: Ütle mulle oma nimi. Ja ta ütles: Miks sa küsid minu nime? Ja õnnistas teda seal. Ja Jaakob kutsus selle koha nimeks Jumala kuju, sest ma nägin Jumalat näost näkku ja minu hing päästeti. Päike tõusis talle, kui Jumala kuju oli möödunud, kuid tema lonkas oma reie pärast. Selle pärast ei söö Iisraeli pojad seda kõõlust, mis tuimus, mis on reie õõnsuses, kuni selle päevani, sest ta puudutas Jaakobi reie õõnsust, seda kõõlust, mis tuimus.

33

Vaadates üles oma silmadega, Jaakob nägi, ja vaata, Eesav, tema vend, tulemas ja nelisada meest temaga, ja Jaakob jagas lapsed Leea, Raaheli ja kahe teenijatüdruku vahel. Ja ta pani kaks naissulast ja nende pojad esimesteks, ja Lea ja tema lapsed tagapoole, ja Raaheli ja Joosepi viimaseks. Aga tema ise läks nende ette ja kummardas maa peale seitse korda, kuni jõudis oma venna juurde. Ja Eesav jooksis talle vastu ning võttis ta embusesse, kukkus tema kaela kallale ja suudles teda, ning mõlemad nutsid. Ja üles vaadates nägi Eesav naised ja lapsed ning ütles: Kes need sinuga on? Ja ta ütles: Lapsed, kellele Jumal

on halastanud sinu sulasele. Ja teenijatüdrukud ja nende lapsed lähenesid ning kummardusid. Ja Leea ja tema lapsed lähenesid ning kummardusid, ja pärast seda lähenesid Raahel ja Joosep ning kummardusid. Ja ta ütles: Mis tähendavad need kõik laagrid, millega mina olen kohtunud? Ja ta ütles, et sinu poeg leiaks armu sinu ees, isand. Aga Eesau ütles: Mul on palju, vend, olgu sinul su omad. Jaakob ütles: Kui ma olen leidnud armu sinu ees, võta vastu kingitused minu käte kaudu; selle pärast ma nägin sinu nägu, nagu keegi näeks Jumala nägu, ja sa oled minuga rahul. Võta vastu minu õnnistused, mida ma tõin sinule, sest Jumal oli halastav minu vastu ja minul on kõik, ning ta sundis teda ja too võttis need vastu. Ja ta ütles: Lahkudes lähme sirget teed. Ta ütles aga temale: Minu isand teab, et lapsed on hapramad ja lambad ja veised on minu juures poegimas. Kui ma siis ajan neid taga ühe päeva, surevad kõik loomad. Lähku minu isand edasi enne oma last, mina aga tugevdan end teel vastavalt reisi vabale ajale, mis on minu ees, ja vastavalt laste sammule, kuni ma tulen oma isanda juurde Seiiri. Eesav ütles: Jätan sinuga mõned minuga olevast rahvast. Aga tema ütles: Miks seda? Piisav on see, et ma leidsin armu sinu silmis, isand. Eesav aga pöördus tagasi sel päeval oma teele Seiri. Ja Jaakob lahkus telkide juurde ja ehitas endale seal majad, ja oma kariloomadele tegi ta telgid, seetõttu kutsus ta selle koha nimeks Telgid. Ja Jaakob tuli Saalemi, Sihhemi linna, mis asub Kaanani maal, kui ta naasis Süüria Mesopotaamiast, ja ta lõi leeri linna ees. Ja ta omandas osa väljast, kuhu ta oli püstitanud oma telgi, Emmori, Suhemi isa käest saja amnoni eest. Ja ta püstitas seal altari ja hüüdis appi Iisraeli Jumalat.

34

Läks aga välja Diina, Lea tütar, kelle ta kandis Jaakobile, et tutvuda kohalike tütardega. Ja Sikem, Emmori poeg, hivviitlane, maa valitseja, nägi teda ja võttis ta, magas temaga ja alandas teda. Ja ta pööras tähelepanu Jaakobuse tütre Diina hingele ning armastas neitsit ja rääkis neitsi südame järgi temaga. Sikem ütles oma isale Hammorile: Võta mulle see tüdruk naiseks. Jaakob aga kuulis, et Hammori poeg oli rüvetanud tema tütart Diinat, kuid tema pojad olid tema kariloomadega tasandikul, ja Jaakob vaikis, kuni nad tulid. Läks aga välja Emmor, Sikemi isa, Jaakobi juurde temaga rääkima. Aga Jaakobi pojad tulid väljalt, ja kui nad kuulsid, olid mehed sügavalt vapustatud, ja see oli neile väga valulik, sest ta oli teinud häbiväärsuse Iisraelis, olles maganud Jaakobi tütrega, ja nii ei tohi see olla. Ja Haamor rääkis neile, öeldes: Sikem, minu poeg, valis südames teie tütre; andke siis tema temale naiseks, ja abielluge meiega; teie tütred andke meile, ja meie tütred võtke oma poegadele. Ja elage meie seas, ja vaata, maa on lai teie ees, elage seal, ja kaubelge seal, ja omandage seal varandust. Aga Sikem ütles tema isale ja tema vendadele: Leiaksin armu teie ees, ja mida te ka ei ütleks, seda me anname. Suurendage kaasavara väga palju, ja ma annan nii, nagu te mulle ütlete, ja te annate mulle selle tüdruku naiseks. Jaakoobi pojad vastasid aga Sihhemile ja tema isale Haamorile pettumusega ning kõnelesid neile, sest nad olid rüvetanud nende õde Diinat. Ja Simeon ja Leevi, Dina vennad, ütlesid neile: Me ei suuda seda asja teha – anda oma õde mehele, kel on

ümberlõikamatus, sest see on meile häbi. Ainult selles me saame teile sarnaseks ja elame teie seas, kui te saate nagu meie, kui iga teie meessoost ümber lõigatakse. Ja me anname oma tütred teile, ja teie tütardest võtame endale naised, ja me elame teie juures, ja me oleme nagu üks rahvas. Kui aga te ei kuula meid ümber lõigata, siis võtame oma tütre ja läheme ära. Ja sõnad meeldisid Emmorile ja Sihemile, Emmori pojale. Ja noormees ei viivitanud seda asja tegema, sest ta oli kiire Jaakobi tütre pärast, kuid tema oli kõige austatavam kõigist nendest, kes olid tema isa majas. Tuli aga Hamor ja Sikem, tema poeg, nende linna värava juurde ja rääkisid nende linna meestega, öeldes: Need inimesed on rahumeelsed, las nad elavad meiega maal ja kauplevad seal; maa on ju vaata lai nende ees; nende tütred võtame endale naisteks ja meie tütred anname neile. Ainult sel tingimusel saavad need inimesed meile sarnaseks, et elada koos meiega, nii et olla üks rahvas, kui meie kõik meessoost ümber lõigatakse, nagu ka nemad on ümber lõigatud. Eks nende kariloomad ja neljajalgsed ja nende omand saaks meie omaks? Ainult selles me saame sarnaseks nendega, ja nad elavad koos meiega. Ja Emmorit ja Suhemit, tema poega, kuulasid kõik, kes kaubitsesid nende linna väravas, ja ümberlõigati nende eesnahk, kõik meessoost. Juhtus aga kolmandal päeval, kui nad olid vaevades, et kaks Jaakobi poega Simeon ja Leevi, Diina vennad, võtsid igaüks oma mõõga ja sisenusid linna turvaliselt ning tapsid kõik meessoost. Nad tapsid Emmori ja tema poja Sichemi mõõgaga ning võtsid Diina Sichemi kojast ja lahkusid. Aga Jaakobi pojad tungisid haavatud kallale ja rüüstasid linna, milles nende õde Diinat oli rüvetatud. Ja nad võtsid nende lambad ja nende

härjad ja nende eeslid, nii palju kui oli linnas ja nii palju kui oli tasandikul. Ja kõik nende kehad ja kogu nende pagasi ja nende naised võtsid nad vangi ning rüüstasid kõik, mis oli linnas, ja kõik, mis oli majades. Aga Jaakob ütles Simeonile ja Leevile: Te olete teinud mind vihatud, nii et ma olen kuri kõigile, kes elavad selles maal, nii kaananlastele kui ka perissilastele. Mina aga olen vähene arvult, ja kui nad kogunevad minu vastu, lõikavad nad mind lähki, ja mina hävitatakse, mina ja minu maja. Aga nad ütlesid: Aga kas nad kasutavad meie õde nagu prostituuti?

35

Jumal ütles aga Jaakobile: Tõuse üles ja mine Beeteli paika ning ela seal, ja tee seal altar Jumalale, kes ilmus sinule, kui sa põgenesid oma venna Eesau eest. Aga Jaakob ütles oma majale ja kõigile, kes olid temaga: Eemaldage võõrad jumalad, kes on teie keskel, puhastuge ja vahetage oma rõivad. Ja olles tõusnud, lähme üles Betelisse ja tehkem seal altar Jumalale, kes kuulas mind viletsuse päeval, kes oli minuga ja päästis mind teel, mida läksin. Ja nad andsid Jaakobile võõrad jumalad, mis olid nende kätes, ja kõrvarõngad, mis olid nende kõrvades, ja Jaakob peitis need tärpentinipuu alla, mis oli Sihhemis, ja hävitas need tänase päevani. Ja Iisrael lahkus Sihhemist, ja Jumala hirm tuli nende ümbruskonna linnade peale, ning nad ei ajanud taga Iisraeli poegi. Tuli aga Jaakob Luza, mis on Kanaani maal, mis on Betel, ise ja kõik rahvas, kes oli temaga. Ja ta ehitas seal altari ja kutsus selle koha nimeks Betel, sest seal ilmus temale Jumal, kui ta

põgenes oma venna Eesavi eest. Suri aga Debora, Rebeka toitja, ja ta maeti Betelist allpool tamme alla ning Jaakob kutsus selle nimeks leina tamm. Jumal ilmus aga Jaakobile veel Luusas, kui ta tuli Süüria Mesopotaamiast, ja Jumal õnnistas teda. Ja Jumal ütles temale: Sinu nime ei kutsuta enam Jaakobiks, vaid sinu nimi on Iisrael, ja ta kutsus tema nime Iisraeliks. Ütles aga temale Jumal: Mina olen sinu Jumal, suurene ja paljune, rahvad ja rahvaste kogudused tulevad sinust, ja kuningad lähevad välja sinu niudeist. Ja maa, mille andsin Aabrahamile ja Iisakile, sinule olen andnud selle, sinule see kuulub, ja sinu järeltulijatele pärast sind annan selle maa. Jumal aga läks üles tema juurest kohast, kus ta temaga rääkis. Ja Jaakob püstitas samba selles kohas, kus Jumal temaga rääkis, kivise samba, ja valas selle peale joogioohvri ning valas selle peale õli. Ja Jaakob kutsus selle koha nime, kus Jumal temaga seal rääkis, Beteliks. Olles aga Jaakob Beetelistest lahkunud, püstitas ta oma telgi kaugemale Gaaderi tornist. Juhtus aga, kui ta lähenes Chabrathale, et tulla Efratasse, et Raahel sünnitas ja tal oli raske sünnitus. Juhtus aga nii, et kui tema raskelt sünnitas, ütles temale ämmaemand: Võta julgust, sest ka see on sinule poeg. Juhtus aga nii, et kui tema hing lahkus, sest ta suri, kutsus ta tema nimeks minu valu poeg, kuid isa kutsus tema nimeks Benjamin. Suri aga Raahel ja maeti teel Efrata poole, see on Petlehem. Ja Jaakob püstitas sammas tema hauakoha peale, see on sammas Raaheli hauakoha peale kuni selle päevani. Juhtus aga, kui Iisrael elas sel maal, et Ruuben läks ja magas koos Ballaga, oma isa Jaakobi liignaisera, ja Iisrael kuulis sellest, ja see oli kuri tema silmis. Aga Jaakobi poegi oli kaksteist. Leah pojad: Jaakobil esmasündinu Ruuben,

Simeon, Levi, Juuda, Issakar, Sebulon. Raaheli pojad aga olid Joosep ja Benjamin. Bilha, Raaheli teenijatüdruku pojad aga: Daan ja Naftali. Zilpah, Leah teenijatüdruku pojad aga olid Gad ja Asher, need on Jacobi pojad, kes said temale Mesopotaamias Süürias. Tuli aga Jaakob oma isa Iisaki juurde Mamresse, tasandiku linna, see on Hebron Kaanani maal, kus elutses Aabraham ja Iisak. Iisaki päevad, mida ta elas, said aga sada kaheksakümmend aastat. Ja nõrgenedes suri Iisak, ja ta liideti oma sooga vanemana ja päevi täis olles, ning teda matsid tema pojad Eesav ja Jaakob.

36

Aga need on Eesavi põlvkonnad, tema on Edom. Esau aga võttis endale naised kanaaniitide tütardest: Ada, hettiti Ailomi tütre, ja Olibema, hiivlase Sebegoni poja Ana tütre. Ja Basemathi, Ismaeli tütre, Nebajoti õe. Ada kandis temale Elifase ja Basemat kandis Ragueli. Ja Olibema sünnitas Ieousi ja Ieglomi ja Kore, need olid Esau pojad, kes sündisid temale Kanaani maal. Eesav võttis aga oma naised ja oma pojad ja oma tütred ja kõik oma maja inimesed ja kogu oma vara ja kõik kariloomad ja kõik, mida ta oli omandanud, ja kõik, mida ta oli saanud Kaanani maal, ja Eesav läks Kaanani maalt ära oma venna Jaakobi eest. Sest nende omandused olid paljud, et elada koos, ja nende ajutise elamise maa ei suutnud kanda neid nende omanduste rohkuse tõttu. Asus aga Eesav Seiiri mäel, Eesav ise on Edom. Need on aga Eesavi, Edomi isa, põlvkonnad Seiri mäel. Ja need on Eesau

poegade nimed: Elifas, Eesau naise Ada poeg, ja Raguel, Eesau naise Basemati poeg. Said aga Elifase poegadeks Taiman, Omar, Sofar, Gotom ja Kenez. Thamna aga oli Eesau poja Eliphazi konkubiin ja kandis Eliphazile Amaleki; need olid Eesau naise Ada pojad. Need aga olid Ragueli pojad: Nahat, Serah, Samma ja Mosa; need olid Eesau naise Basemati pojad. Aga need on Olibema pojad, Sebegoni poja Ana tütre, Eesavi naise; ta sünnitas aga Eesavile Ieousi ja Ieglomi ja Kore. Need juhid olid Eesavi pojad; Elifase, Eesavi esmasündinu, pojad: juht Teeman, juht Omar, juht Sefo, juht Kenas, juht Korah, juht Gatam, juht Amalek; need olid Elifase juhid Edomi maal; need olid Ada pojad. Ja need on Ragueli, Esau poja, pojad: juht Nahoth, juht Zare, juht Some, juht Moze. Need on Ragueli juhid Edomi maal, need on Basemathi, Esau naise, pojad. Need aga olid Olibema, Eesau naise pojad: juht Ieous, juht Ieglom, juht Kore; need olid Olibema, Ana tütre ja Eesau naise juhid. Need on Eesavi pojad ja need on nende juhid, need on Eadomi pojad. Need aga olid hori Seiri pojad, kes elas maal: Lotan, Shobal, Zibeon, Ana ja Dishon ja Ezer ja Dishan; need olid hori juhid, Seiri poeg Edomi maal. Lotani poegadeks said Chorri ja Heman, Lotani õeks aga Thamna. Need aga olid Shobali pojad: Golam, Manahath, Gaibel, Zophar ja Omar. Ja need on Siboni pojad: Aja ja Ana; see on Ana, kes leidis Jameini kõrbes, kui ta karjatas oma isa Siboni veoloomasid; Need aga on Ana pojad: Dishon ja Oholibama, Ana tütar. Need aga olid Desoni pojad: Amadah, Asban, Ithran ja Haran. Need aga olid Asari pojad: Balaam, Zoukam ja Ioukam. Need aga on Risoni pojad: Us ja Aran. Need aga olid Horri juhid: juht Lotan, juht Shobal, juht Zibeon, juht Ana, juht Dishon, juht

Ezer, juht Dishan; need olid Horri juhid nende valitsusaladel Edomi maal. Ja need on kuningad, kes valitsesid Edomis enne, kui keegi kuningas hakkas valitsema Iisraelis. Ja Balak, Beori poeg, valitses Edomis, ja tema linna nimi oli Dennaba. Suri aga Balak ja tema asemel valitses Jobab, Zara poeg Bosorrast. Suri aga Jobab ja tema asemel valitses Asom Thaimani maalt. Asom aga suri, ja tema asemel valitses Adad, Baradi poeg, kes lõi maha Midiani Moabi tasandikul, ja tema linna nimi oli Gethaim. Suri aga Adad ja tema asemel valitses Samlah Masrekast. Suri aga Samada ja tema asemel valitses Saul Roobothist, mis on jõe ääres. Suri aga Saul ja tema asemel valitses Ballenon, Achobori poeg. Suri aga Ballenon, Achobori poeg, ja tema asemel valitses Arad, Baradi poeg, ja tema linna nimi oli Peor, aga tema naise nimi oli Metebeel, Maizobi poja Matraiti tütar. Nämad on Eesavi juhtide nimed nende suguharudes, nende koha järgi, nende maades ja nende rahvaste seas: juht Timna, juht Alva, juht Jeter, juht Oholibama, juht Eela, juht Piinon, juht Kenas, juht Teeman, juht Mibsar, juht Magdiel, juht Iram; need on Edomi juhid asulates nende valduse maal; see on Eesav, Edomi isa.

37

Jaakob elas aga maal, kus tema isa oli ajutiselt elanud Kanaani maal, need aga on Jaakobi põlvkonnad. Joosep oli aga seitseteist aastat vana, karjatades oma isa lambaid koos oma vendadega, olles noor, koos Balla poegadega ja koos Zelfa poegadega, oma isa naiste poegadega, ja Joosep tõi kurja süüdistuse Iisraeli,

nende isa juurde. Jaakob aga armastas Joosepit üle kõikide oma poegade, sest ta oli tema vanadusepoeg, ja ta tegi talle kirju kuue. Nähes aga tema vennad, et isa armastab teda kõigist oma poegadest, vihkasid nad teda ega suutnud temaga rahumeelselt rääkida. Aga Joosep nägi und ja teatas sellest oma vendadele. Ja ta ütles neile: Kuulge seda und, mida ma olen näinud. Mina mõtlesin, et te sidusite vihke keskel tasandikul, ja minu viht tõusis ning seisis püsti, aga teie vihud pöörasid end ümber ja kummardusid minu vihule. Aga tema vennad ütlesid temale: Kas sa tõesti hakkad meie üle valitsema või meie üle võimu omama? Ja nad hakkasid teda veelgi enam vihkama tema unenägude pärast ja tema sõnade pärast. Ta nägi aga teist und ja jutustas seda oma isale ning oma vendadele, öeldes: Vaata, nägin teist und: päike, kuu ja üksteist tähte kummardusid minu ette. Ja tema isa noomis teda ja ütles talle: Mis see uni on, mida sa nägid? Kas siis tõesti tulles me tuleme – mina ja sinu ema ja sinu vennad – kummardama sind maa peale? Tema vennad kadestasid teda, aga tema isa hoidis seda sõna meeles. Tema vennad läksid aga karjatama nende isa lambaid Sihhemisse. Ja Iisrael ütles Joosepile: Kas su vennad ei karjata Sihhemis? Siia ma saadan sind nende juurde; aga ta ütles temale: Vaata, siin ma olen. Iisrael ütles aga temale: Mine ja vaata, kas sinu vennad ja lambad on terved, ja anna mulle teada. Ja ta saatis tema välja Hebroni orust, ja too tuli Sihhemisse. Ja üks mees leidis ta üles tasandikul eksimas, ja mees küsis temalt, öeldes: Mida sa otsid? Aga ta ütles: Ma otsin oma vendi, ütle mulle, kus nad karjatavad. Ütles aga temale see mees: Nad on siit lahkunud, sest kuulsin neid ütlevat: minge meie Dothaimi. Ja Joseph läks oma vendade

järele ja leidis nad Dothaimi. Nad nägid teda ette kaugelt enne, kui ta nende juurde jõudis, ja nad sepitsesid kurja, et tappa teda. Aga igaüks ütles oma vennale: Vaata, see unistaja tuleb. Nüüd seega tulge, tapame ta ja viskame ta ühte kaevudest, ja ütleme, et kuri metsaline sõi ta ära, ja näeme, mis saab tema unenägudest. Aga Ruuben, olles kuulnud, päästis ta nende kätest ja ütles: Ei lööme teda hinge sisse. Ütles aga neile Ruuben: Ärge valatage verd, visake tema ühte neist kaevudest, mis on kõrbes, kätt aga ärge pange tema kallale, et ta päästaks tema välja nende kätest ja annaks tema tagasi tema isale. Juhtus aga, kui Joosep tuli oma vendade juurde, et nad riisusid Joosepilt kirju tuunika, mis oli tema ümber. Ja võtnud tema, viskasid nad ta auku, aga auk oli tühi, vett seal ei olnud. Nad istusid alla leiba sööma ja silmad üles tõstes nägid nad, ja vaata, ismaellastest rändajad tulid Gileadist ja nende kaamelid olid täis suitsutusi ja vaiku ja mürri. Nad läksid aga viima alla Egiptusesse. Juuda ütles aga oma vendadele: Mis kasu on sellest, kui tapame oma venna ja peidame tema vere? Tulge, müüme tema neile ismaellastele; aga meie käed ärgu olgu tema peal, sest ta on meie vend ja meie liha. Aga tema vennad kuulsid. Ja Midiani kaupmehed möödusid, ja nad tõmbasid välja ja tõid üles Joosepi august ning müüsid Joosepi Ismaellastele kahekümne kuldmündi eest. Ja nad tõid Joosepi alla Egiptusesse. Ruuben aga pöördus tagasi kaevu juurde ja ei näinud Joosepit kaevu sees ning rebis oma riided. Ja ta pöördus tagasi oma vendade poole ja ütles: Last ei ole; aga mina, kuhu ma nüüd lähen? Võtnud aga Joosepi tuunika, tapasid nad kitse ja määrisid tuunika verega. Ja nad saatsid kirju tuunika ja tõid selle nende isale ning ütlesid: Seda me leidsime,

tunne ära, kas see on sinu poja tuunika või mitte. Ja ta tunnistas tema ära ja ütles: See on minu poja tuunika, kuri metsaline sõi tema, metsaline haaras Josephi. Jaakob rebis aga oma riided ja pani kotiriide oma vöökohtadele ning leinab oma poega paljusid päevi. Kuid kõik tema pojad ja tütred olid kogunenud ning tulid teda lohutama, kuid ta ei tahtnud lasta end lohutada, öeldes: Ma lähen leinavana oma poja juurde Hadesesse, ja tema isa nuttis tema pärast. Aga midjanilased müüsid Joosepi Egiptusesse Petephrele, vaarao peakokale, kes oli hofsulane.

38

Juhtus aga sel ajal, et Juuda läks alla oma vendade juurest ja saabus ühe adullamiitlasest mehe juurde, kelle nimi oli Hirah. Ja Juuda nägi seal ühe kaananilase tütart, kelle nimi oli Shua, ja võttis ta ning läks tema juurde. Ja rasestunud olles sünitas ta poja ja kutsus tema nimeks Er. Ja rasedaks jäänud, sünnitas ta veel poja ja kutsus tema nime Onan. Ja lisades sünnitanud poeg, ja kutsus tema nimeks Siilom; see aga oli Hasbis, kui ta neid sünnitanud. Ja Juuda võttis naise Erile, oma esmasündinule, kelle nimi oli Tamar. Juhtus aga, et Er, Juuda esmasündinu, oli kuri Issanda ees, ja Jumal tappis ta. Juuda ütles aga Onanile: Sisene oma venna naise juurde, abielu temaga ja anna järglasi oma vennale. Aga Onan, teades, et seeme ei saaks olema tema oma, valas selle maha maale, kui ta läks oma venna naise juurde, et mitte anda seemet oma vennale. See oli kuri Jumala ees, et ta tegi seda, ja ta surmatas ka tema. Juuda ütles oma

miniale Taamarile: Istu lesena oma isa majas, kuni minu poeg Seela suureks saab, sest ta mõtles: Et mitte ka tema sureks, nagu tema vennad. Ära minnes aga Tamar istus tema isa majas. Päevad korrutati, ja suri Saua, Juuda naine, ja lohutust saanud Juudas läks üles oma lammaste käärijate juurde, tema ise ja Eeras, tema karjane, Adullamiit, Tamnasse. Ja Taamarile, tema miniale, teatati, öeldes: Vaata, sinu äi läheb üles Tamnasse oma lambaid pügama. Ja võtnud maha leseriided, pani ta selga suveriided ja kaunistas ennast ning istus Ainani väravate juurde, mis asub Thamna tee ääres, sest ta nägi, et Shiloh oli suureks saanud, kuid tema ei andnud teda temale naiseks. Ja nähes teda, arvas Juuda, et tema on prostituut, sest ta oli katnud oma näo ja ta ei tundnud teda ära. Ta kaldus teelt kõrvale tema poole ja ütles talle: Luba mul siseneda sinu juurde, sest ta ei teadnud, et see oli tema mõrsja. Aga too ütles: Mida sa mulle annad, kui sa siseneda minu juurde? Aga ta ütles: Mina saadan sinule kitse oma lammaste hulgast, aga ta ütles: Kui annad minule pandi, kuni sa saadad. Aga ta ütles: Missuguse pandirahaga ma sulle annan? Ja tema ütles: Sinu sõrmus ja sinu kaelaehe ja sinu kepp, mis on sinu käes. Ja ta andis talle, ja ta läks tema juurde; ja ta jäi temast rasedaks. Ja tõusnud üles, läks ta ära ning võttis maha oma suveriietu enda pealt ja pani selga oma leserõivad. Juuda saatis aga kitse oma karjase, adullamiidi, käes, et saada naiselt tagasi pant, kuid ei leidnud teda. Ta küsis mehi sellest kohast, kus on prostituut, kes oli Enanas tee ääres. Ja nad ütlesid: Siin ei olnud prostituuti. Ja ta pöördus tagasi Juuda poole ja ütles: Ma ei leidnud, ja kohalikud inimesed ütlevad, et siin ei ole prostituuti. Ütles aga Juuda: Las tal need

olla, et meid kunagi ei naeruvääristataks. Mina olen küll selle kitsetalle saatnud, aga sina ei ole leidnud. Juhtus aga pärast kolme kuud, et Juudahle teatati, öeldes: Sinu minia Taamar on hooranud ja vaata, ta on rasedaks jäänud hoorusest. Juudas ütles aga: Tooge ta välja ja las ta põletatakse. Tema aga, kui teda viidi, saatis oma äia juurde sõna, öeldes: Mehest, kelle omad need asjad on, olen mina rasedaks saanud. Ja ta ütles: Tunne ära, kelle on see sõrmus ja kett ja kepp. Juuda aga tunnistas ja ütles: Tamar on õigem kui mina, sest ma ei andnud teda oma pojale Siilomile. Ja ta ei puutunud teda enam. Juhtus aga nii, et kui ta sünnitas, olid tema kõhus kaksikud. Juhtus aga tema sünnitamise ajal, et üks ulatas välja käe, ämmaemand aga võttis ja sidus tema käele punase lõnga, öeldes: See tuleb välja esimesena. Aga kui ta tõmbas käe tagasi, siis kohe tuli välja tema vend; aga ta ütles: Mis tõke murdi sinu pärast läbi? Ja ta kutsus tema nime Peresiks. Ja pärast seda läks välja tema vend, kelle käel oli punane niit, ja ta kutsus tema nimeks Zara.

39

Joosep aga toodi Egiptusesse, ja Potifar, vaarao eunuhh, peakokk, Egiptuse mees, omandas tema ismaelitide käest, kes tõid tema sinna. Ja Issand oli Joosepiga, ja ta oli edukas mees, ja ta elas oma egiptlasest isanda majas. Tema isand teadis aga, et Issand oli temaga, ja kõik, mida ta tegi, Issand tegi edukaks tema kätes. Ja Joosep leidis soosingu oma isanda silmis ja meeldis talle. Ja ta määras tema oma maja üle ja kõik, mis tal oli, andis Joosepi

kätte. Juhtus aga pärast seda, kui tema oli saanud üle oma maja ja üle kõige, mis talle oli, et Issand õnnistas egiptlase maja Joosepi pärast, ja Issanda õnnistus tuli kõigele, mis talle kuulus majas ja tema põllul. Ja ta usaldas kõik, mis tal oli, Joosepi kätesse; ja ta ei teadnud millestki, mis puudutas teda ennast, peale leiva, mida ta ise sõi. Ja Joosep oli ilus välimuse poolest ja väga ilus vaadata. Ja pärast neid sõnu juhtus see, et tema isanda naine heitis oma silmad Joosepi peale ja ütles: Heida minuga magama. Aga ta ei tahtnud; ja ta ütles oma isanda naisele: Kui minu isand ei tea minu pärast midagi oma majas ja kõik, mis tal on, andis ta minu kätte, ja ei ületa selles majas miski mind ega ole minult midagi ära võetud, välja arvatud sina, seetõttu et sina oled tema naise, siis kuidas ma teeksin selle kurja asja ja patustaksin Jumala ees? Kui aga ta rääkis Joosepile päev päevast, kuid ta ei kuuletunud temale, et magada temaga, et olla temaga lähedal. Juhtus aga selline päev, ja Joosep sisenes majja tegema oma töid, ja keegi ei olnud majas sees. Ja ta haaras teda riiete juures, öeldes: Magama mine minuga, ja maha jättes oma riided tema kätesse, ta põgenes ja läks välja. Ja sündis, kui ta nägi, et ta oli jätnud oma riided tema kätesse ja põgenenud ja läinud välja, siis ta kutsus need, kes olid majas, ja ütles neile öeldes: Vaadake, ta tõi meile heebrealase poisi meid pilkama; ta tuli minu juurde öeldes: Heida magama minuga, ja ma karjusin suure häälega. Aga kui ta kuulis, et ma ülendasin oma häält ja hüüdsin, jättis ta oma riided minu juurde, põgenes ja läks välja. Ja ta jättis riided enda juurde, kuni isand tuli tema majja. Ja ta rääkis temale nende sõnade järgi, öeldes: Tuli minu juurde see heebrea poiss, kelle sa tõid meie juurde, mind pilkama, ja ta ütles mulle: magan

sinuga. Kui aga ta kuulis, et ma ülendanud oma hääle ja karjunud, jättis ta maha oma riided minu juurde ja põgenes ning läks välja. Ja sündis, kui isand kuulis oma naise sõnu, mida ta temale rääkis, öeldes: Nii tegi mulle sinu ori, ja ta vihastus vihaga. Ja isand, olles võtnud Joosepi, pani ta kindlusesse, kohta, kus kuninga vange seal kindluses hoitakse. Ja Issand oli Joosepiga ja valas tema peale halastust ning andis talle armu vanglavanema ees. Ja ülemvangivalvur andis vangla Joosepi kätte ning kõik vangistatud, kes seal vanglas olid, ja kõik, mida nad seal tegid, seda tema tegi. Peavaht ei teadnud tema kaudu midagi, sest kõik oli Joosepi käe kaudu, seetõttu et Issand oli temaga, ja kõike, mida tema tegi, Issand tegi edukaks tema kätes.

40

Juhtus aga pärast neid sõnu, et pattustas Egiptuse kuninga peajoogivalaja ja peaküpsetaja oma isanda, Egiptuse kuninga vastu. Ja vaarao vihastus oma kahe eunuhi peale, peajoogivalaja ja peaküpsetaja peale. Ja ta pani nad vahi alla vanglasse, samasse kohta, kus Joosep seal kinni peeti. Ja ülemvangivalvur määras nad Joosepi juurde, ja ta teenis neid, ning nad olid mitu päeva vanglas. Ja mõlemad nägid und ühel ööl; ja peamundleja ja peaküpsetaja, kes olid Egiptuse kuninga teenistuses ja kes olid vanglas, nende unenäo nägemus oli selline. Joosep tuli hommikul nende juurde ja nägi neid, ja nad olid häiritud. Ja ta küsis Vaarao hoovkonnateenreid, kes olid koos temaga vanglas tema isanda juures, öeldes: Miks on teie näod täna nii sünged?

Nad aga ütlesid talle: Me nägime und ja selle tõlgendajat ei ole. Joosep aga ütles neile: Eks nende tõlgendamine ole Jumala kaudu? Jutustage siis mulle. Ja ülem viinamäe-valvur jutustas oma une Joosepile ja ütles: Minu unes oli viinapuu minu ees. Aga viinapuul oli kolm oksaharu, ja see õitses, oli välja ajanud võrseid, viinamarja kobarad olid küpsed. Ja vaarao karikas oli minu käes, ja ma võtsin viinamarja ning pressisin seda karikasse ja andsin karika vaarao kätte. Ja Joosep ütles temale: see on selle tõlgendus, need kolm oksa on kolm päeva. Veel kolm päeva, ja Vaarao mäletab sinu ametit ning taastab sind sinu pearjoojameistri ametisse, ja annad karika Vaarao kätte nagu varem, kui olid joogikannuks. Aga mälesta mind enda pärast, kui sul hästi läheb, ja osuta mulle halastust, ning mäleta mind vaarao juures, ja too mind välja sellest vanglast. Sest mind varastati heebrea maalt ja siin ei ole ma teinud midagi, vaid nad viskasid mind sellesse auku. Ja peaküpsetaja nägi, et ta õigesti tõlgendas, ja ütles Joosepile: Mina ka nägin und ja mõtlesin, et kannan kolme leivakoormat oma pea peal. Ja ülemises korvis oli igat liiki toitu, mida Vaarao sööb, küpsetaja töö, ja taeva linnud sõid neid ülemisest korvist minu pea pealt. Vastates aga Joosep ütles talle: See on selle tõlgendus: kolm korvi on kolm päeva. Veel kolme päeva pärast võtab vaarao su pea sinult ära ja riputab sind puu külge, ja taeva linnud söövad su liha. Ja sündis aga kolmandal päeval, oli vaarao sünnipäev, ja ta tegi joogipeo kõigile oma teenritele, ja ta mäletas joogivalaja ametit ja pagari ametit oma teenrite keskel. Ja ta taastas ülemjoogivalamaja tema endisele ametikohale ja andis karikas vaarao kätte. Peapagarit aga poodi ta üles, nagu Joosep oli neile tõlgendanud. Ja

peavanemvalaja ei meenutanud Joosepit, vaid unustas ta.

41

Juhtus aga pärast kaht aastat päevi, et Vaarao nägi und: ta arvas seisvat jõe ääres. Ja vaata, nagu jõest tõusid üles seitse lehma, ilusad välimuse poolest ja valitud liha poolest, ning nad karjatasid Aheis. Teised aga seitse lehma tulid pärast neid jõest välja, inetud vormilt ja õhukesed lihalt, ning karjatasid lehmade kõrval jõe kaldal. Ja seitse inetu ja lihaga õhukest lehma neelasid alla seitse vormilt ilusa ja lihaga valitud lehma, kuid vaarao ärkas. Ja ta nägi teist und, ja vaata, seitse viljapead tulid üles ühel varrel, valitud ja head. Ja vaata, seitse õhukest ja tuule poolt rikutud viljapead idanesid nende järel. Ja seitse õhukest ja tuulest rikutud kõrt neelasid alla seitse valitud ja täit kõrt, aga Vaarao ärkas üles, ja see oli uni. Sündis aga hommik ja tema hing sai häiritud, ning ta läkitas ja kutsus kokku kõik Egiptuse tõlgendajad ja kõik selle targad, ja Vaarao jutustas neile oma une, kuid ei olnud kedagi, kes seda Vaaraole seletaks. Ja peajoogikallaja kõneles vaaraole, öeldes: Oma patu mäletan ma täna. Vaarao vihastas oma laste peale ja pani meid vanglasse, peakoka majja, mind ja peapagarit. Ja me mõlemad nägime und ühel ööl, mina ja tema, igaüks nägi oma und. Oli aga seal meiega noor mees, heebrealane, peakoka poeg, ja me jutustasime talle, ja ta tõlgendas meile. Juhtus aga nii, nagu ta meile tõlgendas, nii ka sündis: mina taastati oma ametisse ja tema riputati. Vaarao aga, olles läkitanud, kutsus Joosepi, ja nad tõid ta vanglast välja,

ja nad ajasid ta habeme, ja nad vahetasid tema rüü, ja ta tuli vaarao juurde. Vaarao ütles aga Joosepile: Olen näinud und, ja ei ole kedagi, kes seda tõlgitseks. Mina aga olen kuulnud sinust ütlevat, et sina kuuled unenäod ja tõlgitsed need. Vastates aga ütles Joosep vaaraole: Ilma Jumalata ei tule päästevat vastust vaaraole. Vaarao rääkis aga Joosepile, öeldes: Oma unenäos mõtlesin, et seisan jõe kaldal. Ja nagu jõest tõusid üles seitse lehma, ilusad väljanägemiselt ja valitud lihalt, ning nad karjatasid Acheis. Ja vaata, seitse teist lehma tulid üles nende järel jõest, halvad ja inetu välimuse poolest ja lahjad liha poolest, selliseid ma ei ole näinud kogu Egiptuse maal – innetumaid. Ja need seitse inetu ja õhukesed lehmad neelasid alla need seitse esimesed ilusad ja valikulised lehmad. Ja nad läksid nende kõhtudesse, kuid ei muutunud eristatavaks, et nad olid läinud nende kõhtudesse, ja nende välimus oli ine, nagu alguseski, aga ärgates magasin ma. Ja ma nägin jälle oma unes, ja nagu seitse viljapead tõusid ühel varrel, täis ja ilusad; aga teised seitse viljapead, õhukesed ja tuule poolt rikutud, kasvasid nende järel. Ja seitse õhukest ja tuulest rikutud viljapead neelasid alla seitse head ja täit viljapead. Ütlesin siis tõlkijatele, kuid ei olnud kedagi, kes oleks mulle seda seletanud. Ja Joosep ütles vaaraole: Vaarao unenägu on üks; mida Jumal teeb, seda ta näitas vaaraole. Need seitse ilusat lehma on seitse aastat, ja need seitse ilusat viljapead on seitse aastat, vaarao unenägu on üks. Ja need seitse õhukest lehma, kes tõusevad pärast neid, on seitse aastat, ja need seitse õhukest ja tuule poolt rikutud viljapead on seitse aastat, need saavad olema seitse näljaastat. Aga sõna, mille olen öelnud Vaaraole: kõik, mida Jumal teeb, on ta

näidanud Vaaraole. Vaata, seitse aastat tuleb suurt heaolu kogu Egiptuse maale. Tuleb aga seitse näljaastat pärast neid, ja nad unustavad külluse, mis on olnud kogu Egiptuses, ja nälg hävitab maa. Ja küllust ei tunta enam maa peal pärast näljahäda, mis tuleb pärast seda, sest see on väga tugev. Aga selle kohta, et und vaaraole kaks korda korrati, on see sellepärast, et sõna Jumala poolt oleks tõene, ja Jumal kiirendab selle tegemist. Nüüd seega vaata välja mõistlik ja arukas inimene ning määra tema Egiptuse maa üle. Ja tehku vaarao nii ja määraku maavalitsejad maa peale, ja kogugu nad kokku kogu Egiptuse maa saaki seitsme küllusaasta jooksul, ja kogugu kokku kogu toit nende seitsme tuleva hea aasta jooksul, ja kogugu vili kokku vaarao käe alla, toit hoidku linnades. Ja toit, mis on hoitud, saab olema maa jaoks seitsmeks näljaaastaks, mis tulevad Egiptuse maale, ja maa ei hävi näljas. See sõna meeldis aga vaaraole ja kõigile tema teenritele. Ja Vaarao ütles kõigile oma teenritele: Kas me leiame sellist meest, kelles on Jumala vaim? Vaarao ütles aga Joosepile: Kuna Jumal on näidanud sinule kõike seda, ei ole ühtegi inimest, kes oleks targem ja mõistlikum kui sina. Sina saad olema üle mu maja ja sinu suule kuuletub kogu mu rahvas, ainult trooni poolest ületan mina sind. Vaarao ütles aga Joosepile: Vaata, ma määran sind täna kogu Egiptuse maa üle. Ja vaarao võttis maha sõrmuse oma käelt, pani selle Joosepi käele, rietas ta peenest linasest riidest rüüsse ja pani kuldse kaelaahela tema kaela ümber. Ja ta tõi tema üles oma teisele vankrile, ja kuulutaja kuulutas tema ees, ja ta määras tema kogu Egiptuse maa üle. Vaarao ütles aga Joosepile: Mina olen Vaarao; ilma sinuta ei tõsta keegi oma kätt kogu Egiptuse maal. Ja vaarao kutsus Joosepit

nimega Psontomphanech ja andis talle naiseks Asenethi, Heliopolise preester Petephre tütre. Joosep aga oli kolmekümne aasta vanune, kui ta seisis vaarao, Egiptuse kuninga ees, ja Joosep läks välja vaarao palge eest ning läbis kogu Egiptuse maa. Ja maa tegi seitsme heaoluaasta jooksul vihke. Ja ta kogus kokku kogu toidu seitsmest aastast, mil Egiptuse maal valitses küllus, ja ta pani toidu linnadesse – iga linna pani ta toidu seda ümbritsevatelt tasandiketelt. Ja Joosep kogus teravilja nagu mere liiva, väga palju, kuni seda ei olnud võimalik loendada, sest sellel ei olnud arvu. Aga Joosepile sündis kaks poega enne seitsme näljaaasta saabumist, kelle talle sünnitanud Aasenat, Heliopolise preestri Potifera tütar. Joosef nimetas esmasündinu nimeks Manasse, sest Jumal pani mind unustama kõik minu vaevad ja kõik minu isa omad. Ja teise nimeks ta nimetas Efraim, sest Jumal lasi mul kasvada minu alanduse maal. Möödusid aga need seitse heaolu aastat, mis olid Egiptuse maal. Ja algasid seitse näljaastat tulema, nagu Joosep oli öelnud, ja nälg tekkis kõigis maades, aga kogu Egiptuse maal oli leiba. Ja kogu Egiptuse maa näljutas, aga rahvas hüüdis vaarao poole leivade pärast, aga vaarao ütles kõigile egiptlastele: minge Joosepi juurde, ja mida ta teile ütleb, seda tehke. Ja nälg oli kogu maa peal, aga Joosep avas kõik aidad ja müüs kõigile egiptlastele. Ja kõik maad tulid Egiptusesse ostma Joosepi juurde, sest nälg valitses kogu maal.

42

Nähes aga Jaakob, et Egiptuses on müük, ütles ta oma poegadele: Miks te jõudetute? Vaata, ma olen kuulnud, et Egiptuses on vilja. Minge sinna alla ja ostke meile natuke toitu, et me elaksime ega sureks. Joosepi kümme venda läksid alla ostma teravilja Egiptusest; aga Benjamini, Joosepi venda, ta ei saatnud oma vendadega kaasa; ta ütles nimelt, et temaga ei juhtuks õnnetus. Iisraeli pojad tulid aga ostma koos teiste tulijatega, sest Kaanani maal oli nälg. Joosep aga oli maa valitseja, tema müüs kogu maa rahvale, aga Joosepi vennad tulid ja kummardusid talle näoga maa peale. Nähes aga Joosep oma vendasid, tunnistas ta nad ära; ja võõrandus neist, ja rääkis neile karmilt; ja ütles neile: Kust te olete tulnud? Nad aga ütlesid: Kanaani maalt toitu ostma. Joosef tundis ära oma vennad, aga nemad ei tundnud teda ära. Ja Joosef meenutas oma unenägusid, mida ta nägi, ja ütles neile: te olete luurajad, te olete tulnud vaatlema maa jälgi. Aga nad ütlesid: Ei, isand; me, sinu sulased, tulime toitu ostma. Kõik me oleme ühe mehe pojad; me oleme rahumeelsed, sinu lapsed ei ole luurajad. Aga ta ütles neile: Ei, vaid te tulite vaatama maa jälgi. Ja nad ütlesid: Meid on kaksteist, sinu pojad, vennad Kanaani maal; ja vaata, noorem on täna meie isa juures; aga teist ei ole enam. Aga Joosep ütles neile: See on see, mida olen teile öelnud, öeldes, et te olete luurajad. Sellega te saate tõestatud, Vaarao tervise nimel, te ei lahku siit, kui teie noorem vend ei tule siia. Saatke üks teist ja tooge oma vend, aga teid endid hoitakse kinni seni, kuni teie sõnad saavad selgeks, kas te räägite tõtt või mitte. Kui aga mitte, siis Vaarao tervise nimel olete te tõesti luurajad. Ja ta pani nad kolmeks päevaks vahi alla. Ütles aga neile kolmandal päeval: Tehke seda ja te jääte elama,

sest mina kardan Jumalat. Kui te olete rahumeelsed, siis olgu üks teie vendadest kinni peetud vanglas, aga teie ise minge ja tooge tagasi teie teravilja ost. Ja tooge oma noorem vend minu juurde, ja teie sõnadele usutakse; aga kui mitte, siis te surete. Nad tegid aga nii. Ja igaüks ütles oma vennale: Jah, me oleme pattudes meie venna suhtes, sest me eirasime tema hinge ahastust, kui ta meid anus, ja me ei kuulanud teda, ning selle pärast tuli meile see ahastus. Vastates aga Ruuben ütles neile: Kas ma ei rääkinud teile, öeldes: ärge tehke kurja poisile, ja te ei kuulanud mind? Ja vaata, tema vere eest nõutakse vastutust. Nemad aga ei teadnud, et Joosep kuuleb, sest tõlk oli nende vahel. Joosep pöördus nende juurest ära ja nuttis. Ja jälle läks ta nende juurde ja rääkis nendega. Ja võttis Simeoni nende seast ja sidus ta nende ees kinni. Joosep aga käskis täita nende anumad teraviljaga ja panna iga mehe hõbeda tagasi tema kotti ning anda neile toiduvarusid teekonnaks, ja nii tehti. Asetanud teravilja oma eeslite peale, läksid nad sealt ära. Üks neist avas oma koti, et anda sööta oma eeslitele seal, kus nad peatusid, ja nägi oma hõbeda kimpu, ja see oli tema koti suul. Ja ta ütles oma vendadele: Mulle anti hõbe tagasi, ja vaata, see on minu kotis, ja nende süda hämmastus ning nad olid häiritud üksteise vastu, öeldes: Mida seda Jumal meile tegi? Nad tulid aga oma isa Jaakobi juurde Kaanani maale ja teatasid talle kõik, mis nendega juhtunud oli, öeldes: Mees, maa isand, on rääkinud meiega karmilt ja pani meid vangistusse kui maa luurajaid. Me ütlesime aga temale: Me oleme rahumeelsed, me ei ole luurajad. Meid on kaksteist venda, meie isa pojad; üks ei ole enam olemas, aga noorim on täna meie isa juures Kaanaani maal. Ütles aga meile

mees, maa isand: Sellest ma tean, et te olete rahumeelsed: jätke üks vend siia minu juurde, aga võtke teie maja teraviljavarustuse ost ja minge ära. Ja tooge minu juurde oma noorem vend, ja ma tean, et te ei ole luurajad, vaid et te olete rahumeelsed, ja teie venna annan ma tagasi teile, ja maal te saate kaubelda. Ja sündis, kui nad tühjendavad oma kotte, et iga ühe hõbekott oli tema kotis; ja nad ise ja nende isa nägid oma hõbekotte, ja nad kartsid. Jaakob, nende isa, ütles neile: Teie olete jätnud mind lastest ilma; Joosepat ei ole, Simeoni ei ole, ja Benjamini te võtate? Need kõik asjad juhtusid minu peale. Ruuben ütles aga nende isale: Tapa minu kaks poega, kui ma ei too teda sinu juurde tagasi. Anna tema minu kätte ja mina toon ta sinu juurde tagasi. Aga tema ütles: ei lähe minu poeg teiega, sest tema vend suri ja tema on üksi järele jäänud, ja kui temaga midagi juhtub teel, mida te lähete, siis te toote minu vanaduse kurbusega Hadesesse alla.

43

Nälg aga tugevnes maa peal. Juhtus aga, kui nad olid lõpetanud teravilja ärasöömise, mille nad olid toonud Egiptusest, ja nende isa ütles neile: Minge jälle ja ostke meile natuke toitu. Aga Juuda ütles temale: Maa isand on meile piduliku hoiatusega tunnistanud, öeldes: Te ei näe minu nägu, kui teie noorem vend ei ole teiega. Kui sa tõepoolest saadad meie venna meiega kaasa, siis me läheme alla ja ostame sulle toitu. Kui aga sa ei saada meie venda meiega, siis me ei lähe, sest mees ütles meile: Te ei

näe minu nägu, kui teie noorem vend ei ole teiega. Iisrael ütles aga: Miks te tegite mulle kurja, öeldes sellele mehele, et teil on vend? Nad aga ütlesid: Küsides küsis mees meist ja meie põlvkonnast, öeldes: Kas teie isa veel elab ja kas teil on vend? Ja me teatasime temale vastavalt sellele küsitlusele. Kas me teadsime, et ta ütleb meile: Tooge oma vend? Juuda ütles aga Iisraelile, oma isale: Saada see poiss minuga; ja üles tõustes läheme, et elaksime ega sureks, nii meie kui ka sina kui ka meie pagas. Mina aga ootan teda, otsi teda minu käest, kui ma ei too teda sinu juurde ja ei seadista teda sinu ette, siis olen sinu vastu pattu teinud kõik päevad. Kui me poleks viivitanud, oleksime juba kaks korda tagasi pöördunud. Ütles aga neile Iisrael, nende isa: Kui nii on, siis tehke seda: võtke maa viljadest oma anumatesse ja viige alla sellele mehele annid vaigust ja meest, suitsutust ja mürrh ja tärpentin ja pähklid. Ja võtke kahekordselt hõbedat oma kätesse, tagastage endaga hõbe, mis teie kottidesse tagasi pandi, äkki on see eksimus. Ja võtke oma vend ja tõuske üles ning minge alla selle mehe juurde. Aga minu Jumal andku teile armu selle mehe ees ja saatku tagasi teie venna, selle ühe, ja Benjamini. Mina tõesti olen nagu lastest ilma jäetud, olen lastest ilma jäetud. Mehed võtsid need kingitused ja kahekordse hõbeda oma kätesse ning Benjamini, ja tõustes läksid alla Egiptusesse ning seisid Joosepi ees. Joosep nägi neid ja oma venda Benjamini, kes oli samast emast, ja ütles oma majapidaja ülevaatajale: Vii mehed majja, tapa ohvriloomad ja valmista, sest mehed söövad minuga koos leivu keskpäeval. Aga mees tegi nii, nagu Joosep ütles, ja tõi mehed Joosepi majja. Nähes aga mehed, et neid viidi sisse Joosepi majja, ütlesid: hõbeda pärast,

mis tagastati meie kottidesse alguses, meid viiakse sisse, et meid valelikult süüdistada ja meie kallale tungida, et võtta meid orjadeks ja meie eesleid. Lähenedes aga mehe poole, kes oli Joosepi maja üle, rääkisid nad temaga maja väravas, öeldes: me palume, isand; tulime alguses alla toitu ostma. Juhtus aga, kui tulime peatuma, ja avasime oma kotid, ja vaata, iga mehe hõbe oli tema kotis, meie hõbe täiskaalus, oleme nüüd toonud tagasi oma kätes. Ja teist hõbedat me tõime kaasa endaga, et osta toitu; me ei tea, kes pani selle hõbeda meie kottidesse. Aga ta ütles neile: Olgu teile armuline, ärge kartke! Teie Jumal ja teie isade Jumal andis teile aarded teie kottidesse, ja teie hõbeda olen ma hinnatud saanud. Ja ta tõi nende juurde välja Simeoni. Ja ta tõi vett nende jalgade pesemiseks ja andis sööta nende eeslitele. Nad valmistasid kingitused ette, kuni Joosep keskpäeval tulema pidi, sest nad kuulsid, et ta kavatseb seal süüa. Joosep läks majja sisse ja nad tõid talle kingitused, mis neil käes olid, ning kummardusid tema ees maha maani. Ta küsis aga neilt: Kuidas teil läheb? Ja ta ütles neile: Kas elab tervisena teie isa, see vana mees, kellest te rääkisite? Kas ta veel elab? Ja nad ütlesid: Terve on sinu poeg, meie isa, ta elab veel. Ja ta ütles: Õnnistatud olgu see inimene Jumala poolt! Ja kummardudes nad kummardusid tema ees. Vaadates üles oma silmadega, Joosep nägi Benjamini, oma venda samast emast, ja ütles: Kas see on teie noorem vend, kellest te ütlesite, et mulle toote? Ja ta ütles: Jumal halastagu sinu peale, laps. Joosep sai aga häiritatuks, sest tema sisikond keerdus tema venna pärast, ja ta otsis nutta, kuid kambri sisse sisenenud, nuttis ta seal. Ja pärast näo pesemist läks ta välja, võttis end kokku ja ütles: Kandke laud! Ja nad panid ette talle

üksi, ja neile eraldi, ja egiptlastele, kes sõid koos temaga, eraldi, sest egiptlased ei suutnud koos heebrealastega leiba süüa, sest see on jälestus egiptlastele. Nad istusid aga tema ees, esmasündinu vastavalt oma eesõigustele ja noorem vastavalt oma noorusele, inimesed aga olid hämmastunud, igaüks oma venna poole. Nad võtsid osa tema juurest eneste juurde, aga Benjamini osa oli viis korda suurem kui kõigi teiste osad, ja nad jõid ning said temaga joobnuks.

44

Ja Joosep käskis sellel, kes oli tema maja üle, öeldes: täitke meeste kotid toitudega, nii palju kui nad suudavad kanda, ja pange iga mehe hõbe tema koti suule. Ja pange minu hõbedane karikas noorema kotti koos tema vilja hinnaga, see juhtus aga vastavalt Joosepi sõnale, nagu ta ütles. Hommik koidis ja inimesed saadeti minema koos oma eeslitenaga. Kui nad olid linnast välja läinud ega olnud kaugele jõudnud, ütles Joosep oma majapidaja ülemusele: Tõuse üles, aja mehi taga, ja kui sa nad kätte saad, ütle neile: miks olete hea eest kurjaga tasunud? Miks te varastasid mu hõbedase tassi? Kas see ei ole see, millest mu isand joob? Aga tema ise ennustab ennustamise kaudu tema sees. Te olete täielikult sooritanud kurjad asjad, mida te olete teinud. Aga kui ta oli nad leidnud, ütles ta neile need sõnad. Aga nad ütlesid talle: Miks isand räägib neid sõnu? Ärgu sinu lapsed tehku vastavalt sellele sõnale. Kui hõbeda, mille me leidsime oma rahakottidest, me tõime sulle tagasi Kaanani maalt, kuidas

me siis varastaksime sinu isanda majast hõbedat või kulda? Kelle juurest sa leiad karika sinu laste seast, see surgu; ja meie aga saame meie isanda orjadeks. Ja ta ütles: Ja nüüd, nagu te ütlete, nii see saab olema: kelle juures tass leitakse, see saab minu orjaks, teie aga jääte puhtaks. Ja nad kiirustasid ning igaüks võttis oma koti maha maale ja igaüks avas oma koti. Ta otsis aga vanemast alustades, kuni jõudis nooremani. Ja ta leidis tassid Benjamini kotist. Ja nad rebisid lõhki oma rõivad ning igaüks pani oma koti oma eesli selga ja nad pöördusid tagasi linna. Juuda ja tema vennad astusid Joosepi juurde, kes oli veel seal, ja kukkusid tema ees maa peale. Joosep ütles aga neile: Mis asi see on, mille te tegite? Te ei tea, et ennustamise kaudu ennustab mees, selline nagu mina? Ütles aga Juuda: Mida me vastame issandale või mida me räägime või kuidas meid õigustatakse? Jumal aga leidis sinu laste ülekohtu; vaata, me oleme orjad meie isandale, nii meie kui ka see, kelle käest karikas leiti. Ütles aga Joosep: Mitte mulle ei saagu seda teha; mees, kelle juurest leiti karikas, temast ise saab minu ori; teie aga minge üles rahus oma isa juurde. Talle lähenedes ütles Juuda: Palun, isand, las su sulane rääkida sõna su ees ja ära vihasta oma sulasele, sest sina oled võrdne Vaaraoga. Isand, sina küsisid oma lapsed, öeldes, kas teil on isa või vend. Ja me ütlesime isandale: meil on vanem isa ja tema vanusepõlve noorem laps, ja tema vend suri, tema aga jäeti üksi oma emale, aga isa armastas teda. Ütlesid aga oma teenritele: tooge tema minu juurde alla ja ma hoolitsen tema eest. Ja me ütlesime isandale: laps ei suuda jätta maha oma isa; kui aga ta jätab maha isa, siis ta sureb. Sina aga ütlesid oma lastele: kui teie noorem

vend ei tule teiega kaasa, te ei saa enam minu nägu näha. Ja juhtus nii, et kui me läksime tagasi sinu sulase, meie isa juurde, siis me teatasime talle meie isanda sõnad. Meie isa ütles: Minge jälle ja ostke meile natuke toitu. Meie aga ütlesime: Me ei suuda minna alla, aga kui meie noorem vend läheb koos meiega alla, siis me läheme alla, sest me ei suuda näha selle inimese nägu, kui meie noorem vend ei ole koos meiega. Sinu poeg, meie isa, ütles meile: Teie teate, et naine sünnitanud mulle kaks, ja üks läks minust ära, ja te ütlesite, et ta on saanud metsaliste poolt söödud, ja ma ei ole näinud teda siiani. Kui te seega võtate ka tema minu käest ära ja teel juhtub temaga midagi halba, siis toote te minu vanaduse kurbusega Hadesesse. Nüüd seega, kui ma lähen sinu lapse, meie isa juurde, ja last ei ole meiega, aga tema hing ripub selle lapse hinge küljes, ja juhtub nii, et kui ta näeb, et last ei ole meiega, siis ta sureb, ja sinu lapsed viivad sinu lapse, meie isa vanaduse kurbusega alla Hadesesse. Sest sinu poeg on isalt vastu võtnud lapse, öeldes: Kui ma ei too teda sinu juurde ja ei sea teda sinu ette, siis olen ma isa vastu pattu teinud kõikidel päevadel. Nüüd seega jään ma sinu juurde pojana lapse asemel, isanda teenijana; aga laps las läheb üles koos oma vendadega. Kuidas ma sest lähen üles isa juurde, kui laps ei ole meiega? Et ma ei näeks kurjusi, mis tabavad minu isa.

45

Ja Joosep ei suutnud taluda kõiki neid, kes seisid tema juures, vaid ütles: Saatke kõik minust ära, ja mitte keegi ei seisnud

Joosepi juures, kui ta andis end oma vendadele tunda. Ja ta laskis häälel koos nutmisega, kõik egiptlased kuulsid seda ja see sai kuuldavaks vaarao majas. Ütles aga Joosep oma vendadele: Mina olen Joosep; kas mu isa veel elab? Ja vennad ei suutnud talle vastata, sest nad olid häiritud. Aga Joosep ütles oma vendadele: Tulge minu juurde lähedale, ja nad lähenesid, ja ta ütles: Mina olen Joosep, teie vend, kelle te müüsite Egiptusesse. Nüüd seega ärge olge kurvad ega tundugu teile karm see, et müüsite mind siia, sest elu nimel saatis Jumal mind teie ette. See on teine aasta näljahäda maal, ja veel on järel viis aastat, mille jooksul ei ole kündmist ega lõikust; sest Jumal saatis mind teie ette, et jääks teist järeltulijaid maa peale ja toita teie suurt järelkäijaskonda. Nüüd seega ei ole teie mind siia saatnud, vaid Jumal, ja ta tegi mind kui isaks vaaraole ja isandaks kogu tema koja üle ja valitsejaks kogu Egiptuse maa üle. Kiirustades seega minge üles minu isa juurde ja öelge talle, neid asju ütleb sinu poeg Joosep: Jumal tegi mind kogu Egiptuse maa isandaks; tule seega alla minu juurde ja ära jää; Ja sa elad Gooseni Araabia maal ja sa oled mulle lähedal sina ja sinu pojad ja sinu poegade pojad, sinu lambad ja sinu veised ja kõik, mis sinul on. Ja ma toidetan sind seal, sest nälg kestab veel viis aastat, et sa ei hävitataks, sina ja su pojad ja kogu su omand. Vaata, teie silmad näevad ja minu venna Benjamini silmad, et minu suu räägib teile. Teatage seega minu isale kogu minu au Egiptuses ja kõik, mida nägite, ja kiirustades tooge minu isa siia. Ja langedes oma venna Benjamini kaela peale, nuttis ta tema peal, ja Benjamin nuttis tema kaela peal. Ja suudeldes kõiki oma vendi, nuttis ta nende pärast, ja pärast seda rääkisid tema vennad temaga. Ja

hääl kõlas laialt Vaarao majas, öeldes: Joosepi vennad on tulnud. Vaarao aga rõõmustas koos oma teenijaskonnaga. Vaarao ütles aga Joosepile: ütle oma vendadele, tehke seda, täitke oma kotid ja minge ära Kaanani maale. Ja võttes kaasa oma isa ja oma vara, tulge minu juurde, ja ma annan teile kõik Egiptuse hüved ning te sööte maa üdinat. Sina aga käsi neid asju: võtke neile vankrid Egiptuse maalt teie lastele ja teie naistele; ja võttes üles teie isa, tulge. Ja ärge hoidke kinni oma varast, sest kõik Egiptuse head asjad saavad teie omaks. Iisraeli pojad tegid nii, ja Joosep andis neile vankrid vastavalt vaarao kuninga öeldule, ja andis neile toiduvarusid teele. Ja kõigile andis ta kaks rõivast, aga Benjaminile andis ta kolmsada kuldrahad ja viis vahetusrõivast. Ja oma isale saatis ta vastavalt samadele asjadele kümme eeslit, kes kandsid kõiki Egiptuse parimaid asju, ja kümme muulat, kes kandsid leiba tema isale teekonnaks. Ta saatis aga oma vennad välja ja nad läksid, ning ta ütles neile: Ärge olge teel vihased. Ja nad läksid üles Egiptusest ja tulid Kanaani maale oma isa Jaakobi juurde. Ja nad teatasid talle ütledes, et su poeg Joosep elab ja tema valitseb kogu Egiptuse maa üle, ja Jaakob hämmastus meelelt, sest ta ei uskunud neid. Nad rääkisid aga talle kõik asjad, mida Joosep oli rääkinud, kõik, mida ta oli neile öelnud. Nähes aga vankrid, mida Joosep saatis, et teda üles võtta, elustus nende isa Jaakobi vaim. Iisrael ütles aga: Suur asi on see mulle, kui mu poeg Joosep veel elab. Lähen ja näen teda enne, kui suren.

46

Iisrael aga lahkus koos kõige oma omaga ja tuli Vande kaevu juurde ning ohverdas ohvri oma isa Iisaki Jumalale. Jumal ütles aga Iisraelile öises nägemuses: Jaakob, Jaakob! Ja tema ütles: Mis on? Aga tema ütleb talle: Mina olen sinu isade Jumal, ära karda minna alla Egiptusesse, sest suureks rahvaks teen ma sind seal. Ja mina lähen sinuga alla Egiptusesse, ja mina toon sind lõpuks üles, ja Joosep paneb oma käed sinu silmade peale. Jaakob tõusis aga vande kaevust üles, ja Iisraeli pojad võtsid oma isa ning pagasi ja oma naised vankrile, mille Joosep oli saatnud teda tooma. Ja võtnud üles oma vara ja kogu omanduse, mille nad olid omandanud Kaanani maalt, läksid nad Egiptusesse – Jaakob ja kogu tema sugu koos temaga. Pojad ja tema poegade pojad koos temaga; tütred ja tema tütarde tütred; ja kogu tema seeme ta viis Egiptusesse. Need aga on nimed Iisraeli poegade, kes sisenecid Egiptusesse koos Jaakobiga, nende isaga. Jaakob ja tema pojad; esmasündinu Jaakobist oli Ruuben. Reubeni pojad aga olid Enoch ja Pallu, Hezron ja Charmi. Aga Simeoni pojad: Jemuel ja Jamin ja Ehud ja Jachin ja Zohar ja Saul, kanaani naise poeg. Leevi pojad aga olid Gershon, Kath ja Merari. Juuda pojad aga olid Eer ja Onan ja Siilom ja Peres ja Sera, aga Eer ja Onan surid Kanaani maal, Perese pojad aga said Hesron ja Jemuel. Issakhari pojad aga olid Tola, Phua, Hashum ja Shimron. Zebuluni pojad aga olid Sered, Allon ja Achoel. Need olid Leea pojad, keda ta sünnitanud oli Jaakobile Mesopotaamias Süürias, ja Diina, tema tütar; kõik hinged, pojad ja tütred, kolmkümmend kolm. Gadi pojad aga olid Saphon, Angis, Sannis, Thasoban, Aedeis, Aroedeis ja Areeleis. Ašeri pojad olid Iemna, Iessoua, Ieoul ja Baria, ja nende õde Saara. Baria pojad olid Hobor ja

Melhiil. Need olid Silpa pojad, kelle Laaban andis oma tütrele Leale; tema sünnitas need Jaakobile, kuusteist hinged. Raaheli, Jaakobi naise pojad olid Joosep ja Benjamin. Joosepile sündisid pojad Egiptuse maal, keda temale sünitas Aasenat, Heliopolise preestrile Petefrēle tütar: Manasse ja Efraim. Manassele sündisid pojad, keda temale sünitas süüria konkubiin: Maakir. Maakir aga sünnitas Gileadi. Manasse venna Efraimi pojad olid Suutalaam ja Taaam. Suutalaami pojad olid Eedom. Benjamini pojad olid aga Bala ja Bokor ja Asbel. Ja Bala poegadeks said Gera ja Noeman ja Anchis ja Rosh ja Mamphim; ja Gera sai poja Aradi. Need on Raaheli pojad, keda ta sünnitas Jaakobile, kõik hinged kokku kaheksateist. Dani pojad olid: Asom. Ja Naftali pojad: Asiel, Guni, Issaar ja Sollem. Need on Balla pojad, kelle Laaban andis oma tütrele Raahelile, kes need Jaakobile sünnitas, kõik hinged kokku seitse. Kõik hinged, kes sisenes koos Jaakobiga Egiptusesse, kes väljusid tema niudetest, ilma Jaakobi poegade naisteta, kõik hinged, kuuskümmend kuus; Ja Joosepi pojad, kes sündisid temale Egiptuse maal, üheksa hinge. Kõik Jaakobi maja hinged, kes olid sisenenud koos Jaakobiga Egiptusesse, olid seitsekümmend viis hinged. Aga Juuda ta saatis enda ees Joosepi juurde, et kohtuda temaga Kangelaste linnas, Ramesese maal. Joosep aga rakendas oma vankrid ja läks üles kohtuma oma isa Iisraeliga Kangelaste linna juures, ja temale ilmudes kukkus ta tema kaela peale ja nuttis suure nutmisega. Ja Iisrael ütles Joosepile: Ma võin nüüd surra, kuna ma olen näinud sinu nägu, sest sina elad veel. Aga Joosep ütles oma vendadele: Läinud üles, kuulutan ma vaaraole ja ütlen temale: minu vennad ja minu isa maja, kes olid Kaananis, on tulnud minu

juurde. Aga mehed on karjased, sest mehed olid karjakasvatajad, ja nad on toonud kariloomad ja härjad ja kõik oma vara. Kui vaarao teid seega kutsub ja teile ütleb: Mis on teie töö? Te ütlete: mehed karjakasvatajad oleme meie, sinu lapsed lapsepõlvest kuni praeguseni, nii meie kui ka meie isad, et te võiksite elada Goseni maal Araabias, sest jälkus on egiptlastele iga lambakarjane.

47

Tulles teatas Joosep vaaraole, öeldes: Minu isa ja minu vennad ning kariloomad ja nende härjad ja kogu nende omand on tulnud Kaanani maalt, ja vaata, nad on Gooseni maal. Aga oma vendadest võttis ta viis meest ja asetas nad vaarao ette. Ja Vaarao ütles Joosepi vendadele: Mis on teie töö? Ja nad ütlesid vaaraole: Sinu sulased on lambakarjased, nii meie kui ka meie isad. Nad ütlesid aga vaaraole: Ajutiselt elama maale me oleme tulnud, sest karjamaad ei ole sinu teenrite loomadele, sest nälg on tugevnenud Kaanani maal; nüüd seega me elame Gooseni maal. Ja vaarao ütles Joosepile: Las nad elavad Goošeni maal; aga kui sa tead, et nende seas on võimekaid mehi, määra nad minu loomade valitsejateks. Tulid aga Egiptusesse Joosepi juurde Jaakob ja tema pojad, ja Vaarao, Egiptuse kuningas, kuulis sellest. Ja Vaarao ütles Joosepile, öeldes: sinu isa ja sinu vennad on tulnud sinu juurde. Vaata, Egiptuse maa on sinu ees; asusta oma isa ja oma vennad parimas maal. Joosep tõi aga sisse oma isa Jaakobi ja seadis ta Vaarao ette, ja Jaakob õnnistas

Vaaraot. Vaarao ütles aga Jaakobile: Kui palju on sinu elupäevade aastaid? Ja Jaakob ütles vaaraole: Minu eluaastate päevad, mida ma elan võõrana, on sada kolmkümmend aastat. Vähesed ja kurjad on olnud minu eluaastate päevad. Need ei ole jõudnud minu isade eluaastate päevadeni, mil nad elasid võõrana. Ja Jaakob, olles õnnistanud vaaraot, läks tema juurest välja. Ja Joosep asustas oma isa ja oma vennad ning andis neile omandi Egiptuse maal, parimale maale, Rameses maal, nagu vaarao käskis. Ja Joosep mõõtis välja teravilja oma isale ja vendadele ning kogu oma isa majale vastavalt pereliikmetele. Teravili aga ei olnud kogu maal, sest nälg tugevnes väga, ning Egiptuse maa ja Kaanani maa nõrkesid nälgast. Joosep kogus kogu hõbeda, mis leiti Egiptuse maal ja Kanaani maal vilja eest, mida nad ostsid, ja mõõtis neile vilja välja ning tõi Joosep kogu hõbeda vaarao majja. Ja kogu hõbe lõppes Egiptuse maalt ja Kaanaani maalt; aga kõik egiptlased tulid Joosepi juurde, öeldes: Anna meile leiba, ja miks me peaksime surema sinu ees? Meie raha on ju otsas. Joosep ütles aga neile: Tooge oma loomad, ja ma annan teile leiba teie loomade eest, kui teie hõbe on otsas. Nad tõid aga oma kariloomad Joosepi juurde, ja Joosep andis neile leiba hobuste eest, ja lammaste eest, ja härjade eest, ja eeslite eest, ja ta toitis neid leivaga kogu nende karja eest sel aastal. See aasta möödus, ja nad tulid tema juurde teisel aastal, ja nad ütlesid talle, kas me kunagi hävime meie isanda eest? Kui meie hõbe on lõppenud ja vara ja loomad on läinud sinu juurde, isand, ja meile ei ole jäänud meie isanda ees midagi peale oma keha ja meie maa, et me siis ei sureks sinu ees ja maa ei muutuks lagedaks, omanda meid ja meie maad leiva eest, ja

meie ja meie maa saame orjadeks vaaraole; anna seemet, et me külvaksime ja elaksime ja ei sureks, ja maa ei muutu lagedaks. Ja Joosep omandas kogu egiptlaste maa vaaraole, sest egiptlased müüsid oma maa vaaraole, sest nälg valitses nende üle, ja maa sai vaarao omaks. Ja ta orjastas rahva temale orjadeks, Egiptuse piiri ühest äärest teise ääreni, välja arvatud ainult preestrite maa; seda ei omandanud Joosep, sest vaarao andis preestritele kinki, ja nad sõid kinki, mille vaarao neile andis; seetõttu nad ei müünud oma maad. Aga Joosep ütles kõigile egiptlastele: Vaata, ma olen täna omandanud teid ja teie maa vaaraole. Võtke enestele seemet ja külvake maa. Ja selle saak tuleb anda nii, et te annate viiendiku osa vaaraole, kuid need neli osa jäävad teile seemneks maale ja toiduks teile ning kõigile teie majades olevatele. Ja nad ütlesid: Sa oled päästnud meid; me leidsime armu oma isanda ees ja me saame vaarao sulasteks. Ja Joosep pani neile käsu kuni selle päevani Egiptuse maal Vaaraole viiendat osa anda, välja arvatud ainult preestrite maa, mis ei kuulunud Vaaraole. Iisrael asus aga elama Egiptuse maal Gošeni piirkonnas ja nad pärisid selle, ning kasvasid ja paljunesid väga. Jaakob elas aga Egiptuse maal seitseteist aastat, ja Jaakobi eluaastad said sada nelikümmend seitse aastat. Lähenesid aga Iisraeli päevad surra; ja ta kutsus oma poja Joosepi ja ütles talle: kui olen leidnud armu sinu ees, pane oma käsi mu reie alla ja tee mulle halastust ja tõde, et mitte mind matta Egiptuses; vaid ma lähen magama oma isade juurde; ja sa tõstad mind Egiptusest ja matad mind nende hauda; aga tema ütles: mina teen sinu sõna järgi. Aga ta ütles: Vannu mulle, ja too vandus talle, ja Iisrael kummardas oma kepi otsa juures.

48

Juhtus aga pärast neid sõnu, ja Joosepile teatati, et sinu isa on haige, ja võtnud kaasa oma kaks poega, Manasse ja Efraimi, tuli ta Jaakobi juurde. See teatati aga Jaakobile, öeldes: Vaata, sinu poeg Joosep tuleb sinu juurde. Ja Iisrael võttis jõudu ning istus voodile. Ja Jaakob ütles Joosepile: minu Jumal ilmus mulle Luusas Kaanani maal ja õnnistas mind ja ütles mulle: vaata, mina suurendan sind ja korruttan sind ja teen sind rahvaste kogunemisteks ja annan sulle selle maa ja sinu järglastele pärast sind igaveseks omandiks. Nüüd seega sinu kaks poega, kes said sinule Egiptuse maal enne minu tulemist sinu juurde Egiptusesse, on minu omad; Efraim ja Manasse saavad olema minu omad nagu Ruuben ja Simeon. Aga järglased, kelle sa pärast neid sünnitad, saavad nende vendade nime ja kutsutakse nende pärandite järgi. Mina aga, kui ma tulin Mesopotaamiast Süüriast, suri sinu ema Raahel Kaanani maal, kui ma lähendasin Chabratha hipodroomi juurde, enne Efratasse jõudmist, ja ma matsin tema hipodroomile viiva tee äärde; see on Petlehem. Nähes aga Iisrael Joosepi poegi, küsis ta: Kes need sinule on? Joosef ütles oma isale: Nad on minu pojad, keda Jumal andis mulle siin. Ja Jaakob ütles: Too nad minu juurde, et ma neid õnnistaksin. Iisraeli silmad olid aga vanuse tõttu nõrgenenud ja ta ei suutnud näha, ning ta tõi nad enda juurde, suudles neid ja ümbles neid. Ja Iisrael ütles Joosepile: Vaata, ma ei ole ilma jäetud sinu näost, ja vaata, Jumal on näidanud mulle ka sinu seemet. Ja Joosep viis nad välja oma põlvedelt, ja nad

kummardusid tema ees nägu maani. Võttes aga Joosep oma kaks poega, Efraimi paremale, Iisraeli vasakult, ja Manasse vasakule, Iisraeli paremalt, tõi ta nad tema juurde. Iisrael aga siritas välja parema käe ja pani selle Efraimi pea peale, kuigi see oli noorem, ja vasaku käe Manasse pea peale, ristades käed. Ja ta õnnistas neid ja ütles: Jumal, kellele meeldisid minu isad tema ees, Aabraham ja Iisak, Jumal, kes on mind toitnud noorusest kuni selle päevani, Saadik, kes on mind päästnud kõigist kurjadest, õnnistagu neid lapsi; ja nende sees kutsutakse minu nime ja minu isade nime Aabraham ja Iisak; ja nad paljunegu suureks hulgaks maa peal. Nähes aga Joosep, et tema isa pani oma parema käe Efraimi pea peale, tundus see temale raske, ja Joosep võttis kinni oma isa käest, et eemaldada see Efraimi pea pealt Manasse pea peale. Joosep ütles aga oma isale: Mitte nii, isa, sest see on esmasündinu – pane oma parem käsi tema pea peale. Ja ta ei tahtnud, vaid ütles: Tean, laps, tean, ja temast saab rahvas, ja tema ülendatakse, aga tema noorem vend saab suuremaks temast, ja tema järglaskond saab rahvaste paljususeks. Ja ta õnnistas neid sel päeval, öeldes: Sinu kaudu õnnistatakse Iisrael, öeldes: Tehku Jumal sind nagu Efraimi ja nagu Manasset. Ja ta asetas Efraimi Manasse ette. Iisrael ütles aga Joosepile: Vaata, mina suren, ja Jumal on teiega, ja ta pöörab teid tagasi teie isade maale. Mina aga annan sinule Sihhemi erilisena üle sinu vendade, mille võtsin amoriitide käest oma mõõga ja vibuga.

49

Jaakob kutsus aga kokku oma pojad ja ütles neile: Koguge kokku, et ma võiksin teile öelda, mis teiega juhtub viimsetel päevadel. Koguge kokku ja kuulge mind, Jaakobi pojad, kuulge Iisraeli, kuulge oma isa. Reuben, minu esmasündinu, sina oled minu tugevus ja minu laste algus, raske kanda ja kõvasti isepäine. Oled käitunud ülbelt nagu vesi, ära keema üle, sest sa läksid üles oma isa voodile, siis sa rüvetasid voodipesu, kuhu sa läksid üles. Simeon ja Leevi, vennad, lõpetasid ülekohtu oma eemaldamisega; nende nõusse ärgu tulgu minu hing, ja nende kokkupaneku juures ärgu tülitsegu minu maksad; sest oma vihas nad tapsid mehi, ja oma ihalduses nad kärpasid härja kõõlused. Neetud olgu nende viha, sest see on iseseisev ja kangekaelne, ja nende meelepaha, sest see on kõvastunud. Ma jagan nad laiali Jaakobi seas ja puistan nad laiali Iisraelis. Juudah, sind kiitsid sinu vennad, sinu käed on sinu vaenlaste seljas, sinu isa pojad kummardavad sulle. Lõvipoeg Juudast, võrsust, mu poeg, sa tõusid üles; maha heitnud sa magasid nagu lõvi ja nagu lõvipoeg – kes äratab tema? Valitseja ei lõpe Juudast ega juht tema niuetest, kuni tulevad need asjad, mis on talle peidetud, ja tema on rahvaste ootus. Sidudes viinapuu külge oma varsa ja võrse külge oma eesli varsa, peseb ta viinis oma rüü ja viinamarja veres oma rõivad. Tema silmad on säravamad kui vein ja tema hambad valgemad kui piim. Zebulun asub elama rannikul ja tema kõrval on laevade sadam, ja ta ulatub kuni Siidonini. Issachar ihalda head, puhates pärandiosade vahel. Ja nähes, et puhkus on ilus ja maa on viljakas, asetas ta oma õla vaeva alla ning sai põllumeheks. Dan mõistab kohut oma rahva üle nagu iga teinegi hõim Iisraelis. Ja olgu Dan madu

teel, istudes rajal, hammustades hobuse kannal, ja kukub ratsanik tagasi, oodates Issanda päästet. Gad, rüüstekoht rüüstab teda, kuid tema rüüstab teda kannul. Asher, tema leib on rammus, ja tema annab hõrgutisi valitsejatele. Naphtali on laiali laotatud tüvi, kes annab ilu järglaskonnale. Kasvanud poeg Joosep, minu kasvanud kadestatud poeg, minu noorim poeg, pöördu tagasi minu poole. Selle vastu, keda nõu pidades nad sõimasid, ja talle kandsid viha noolte valitsejad. Ja nende vibud purustati võimsusega, ja nende käsivarte kõõlused väsisid Jaakobi valitseja käe läbi, sealt Iisraeli Võimas sinu isa Jumala juurest. Ja aitas sind minu Jumal ja õnnistas sind taeva õnnistusega ülalt ja maa õnnistusega, millel on kõik, rindade ja emaka õnnistuse pärast, sinu isa ja sinu ema õnnistus; see ületas püsivate mägede õnnistuse ja igaveste küngaste õnnistused; need tulevad Joosepi pea peale ja tema vendade tippu, keda ta juhtis. Benjamin on röövliku hunt, hommikul ta sööb veel ja õhtuks annab ta toitu. Kõik need on Jaakobi kaksteist poega, ja neid rääkis neile nende isa ning õnnistas neid, igaüht vastavalt tema õnnistusele ta õnnistas. Ja ta ütles neile: Mina liitun oma rahvaga; matke mind oma isade juurde koopasse, mis on hettiidi Efroni põllul, topeltkoopasse, mis on Mamre vastas Kaanani maal, mille koobase Aabraham omandas hettiidi Efroni käest hauapaigaks. Seal maeti Aabraham ja tema naine Saara; seal maeti Iisak ja tema naine Rebekka; seal maeti Leia; põllu ja selles oleva koopa valduses, Heti poegadelt. Ja Jaakob lõpetas oma poegadele käskimise, ja tõstes oma jalad voodi peale, ta suri ja liitus oma rahvaga.

50

Ja Joosep langes oma isa näole, nuttis tema pärast ja suudles teda. Ja Joosep käskis oma lapsi, balsameerijaid, balsameerida oma isa, ja balsameerijad balsameerisid Iisraeli. Ja nad täitsid tema nelikümmend päeva, sest nii loetakse matmise päevi, ja Egiptus leinas teda seitsekümmend päeva. Kuna aga leinapäevad möödusid, rääkis Joosep Vaarao valitsejatega, öeldes: kui ma olen leidnud armu teie ees, rääkige minu eest Vaaraole, öeldes: minu isa vandus mind, öeldes: hauakoopas, mille ma kaevusin endale Kaanani maal, seal sa pead mind matma; nüüd siis luba mul minna üles; matan oma isa ja tulen tagasi. Ja Vaarao ütles Joosepile: mine üles, mata oma isa, nagu ta vandus sind. Ja Joosep läks üles oma isa matma ja temaga läksid üles kõik vaarao sulased ja tema koja vanemad ja kõik Egiptuse maa vanemad ja kogu Joosepi majapidamine ja tema vennad ja kogu tema isakodu ja tema sugulased ja lambad ja härjad jätsid nad maha Goseni maale. Ja temaga läksid üles koos vankrid ja ratsanikud, ning laager oli väga suur. Ja nad saabusid Atadi rehealusele, mis asub Jordani teisel kaldal, ja nad pidasid tema jaoks suurt ja väga tugevat leinat, ning ta leinab oma isa seitse päeva. Ja Kanaani maa elanikud nägid leinamist Atadi rehealusel ja ütlesid: See on suur leinamine egiptlastele. Seetõttu kutsuti selle nimi Egiptuse Leinamine, mis on Jordani teisel pool. Ja tema pojad tegid temale nõnda. Ja tema pojad võtsid tema üles Kanaani maale ja matsin tema kahekordse koobasse, mille Aabraham omandas koobas hauana Efroni, Heti käest, Mamre

vastas. Ja Joosep pöördus tagasi Egiptusesse, tema ise ja tema vennad, ja need, kes olid koos üles läinud matma tema isa. Nähes aga Joosepi vennad, et nende isa on surnud, ütlesid: Äkki Joosep peab meile meeles halba ja tasub meile kõik kurjused, mida me tegime temale. Ja Joosepi juurde saabunud ütlesid: Sinu isa vandus enne oma surma, öeldes: nii öelge Joosepile: anna neile andeks nende ülekohus ja patt, sest nad näitasid sulle kurja; ja nüüd võta vastu sinu isa Jumala teenrite ülekohus; ja Joosep nuttis, kui nad temaga rääkisid. Ja kui nad olid tema juurde tulnud, ütlesid nad: Meie teame, et oleme sinu teenrid. Ja Joosep ütles neile: Ärge kartke, sest mina olen Jumala. Teie kavandsite minu vastu kurja, aga Jumal kavandasid minu kohta head, et juhtuks nagu täna ja toidetaks suur rahvas. Ja ta ütles neile: Ärge kartke, mina toidan teid ja teie maju, ja ta julgustas neid ning rääkis nende südamesse. Ja Joosep elas Egiptuses, tema ise ja tema vennad ning kogu tema isa majapidamine, ja Joosep elas sada kümme aastat. Ja Joosep nägi Efraimi lapsi kuni kolmanda põlveni, ja Maakiri, Manasse poja, pojad sündisid Joosepi reite peal. Ja Joosep ütles oma vendadele: Mina suren, aga Jumal külastab teid kindlasti ja toob teid välja sellest maast sisse maale, mille kohta Jumal vandus meie isadele Aabrahamile, Iisakile ja Jaakobile. Ja Joosep vandus Iisraeli poegi, öeldes: Kui Jumal teid külastab, siis viige minu luud siit endaga kaasa. Ja suri Joosep saja kümne aastaselt, ja matusid tema ning asetasid kirstu Egiptuses.

Väljumine

1

Need on Iisraeli poegade nimed, kes sisenecid Egiptusesse koos Jaakobiga, nende isaga; igaüks sisenes kogu oma leibkonnaga. Ruuben, Simeon, Leevi, Juuda, Issakar, Sebulon, Benjamin, Daan ja Naftali, Gaad ja Asser. Joosep aga oli Egiptuses, kõik hinged Jaakobist aga olid seitsekümmend viis. Suri aga Joseph ja kõik tema vennad ja kogu see põlvkond. Aga Iisraeli pojad kasvasid ja paljunesid ning said arvukaks ja väga-väga võimsaks, ning maa lasi neil paljuneda. Tõusis aga teine kuningas Egiptuse üle, kes ei teadnud Joosepit. Ütles aga oma rahvale: Vaata, Iisraeli poegade sugu on suur hulk ja nad on tugevamad kui meie. Tulge siis, käitugem nendega kavalalt, et nad ei paljuneks, ja kui meile juhtub sõda, ei liituks ka nemad vaenlastega ja ei sõdiks meie vastu ning ei lahkuks maalt. Ja ta seadis nende kohale tööde ülevaatajad, et nad rõhuksid neid töödes. Ja nad ehitasid vaaraole kindlustatud linnad: Pitomi ja Ramesese ja Oni, mis on Heliopolise linn. Kuna aga neid alandati, seda enam neid sai, ja nad said väga-väga tugevaks, ning egiptlased jälestsid Iisraeli

poegi. Ja egiptlased rõhusid Iisraeli poegi jõuga alla. Ja nad vaevatasid nende elu rasketel töödel, saviga ja telliste valmistamisega ning kõigil töödel väljadel, kõigis töödes, millega nad neid vägivallaga orjastasid. Ja Egiptuse kuningas ütles heebrea ämmaemandatele, ühe neist nimi oli Sepphoora ja teise nimi Phua. Ja ta ütles: kui te annate sünnitusabi heebrea naistele ja nad on sünnitamas, siis kui see on poiss, tapke ta, aga kui tüdruk, jätke ta ellu. Ämmaemandad aga kartsid Jumalat ja ei teinud nii, nagu Egiptuse kuningas neile käskis, vaid hoidsid poisslapsed elus. Aga Egiptuse kuningas kutsus ämmaemandad ja ütles neile: Miks te seda tegite ja jätsite poisslapsed ellu? Ämmaemandad ütlesid aga vaaraole: Heebrealased naised ei ole nagu Egiptuse naised, sest nad sünnitavad enne, kui ämmaemandad nende juurde jõuavad, ja nad sünnitasid. Jumal tegi ämmaemandatele head ja rahvas paljunes ning muutus äärmiselt tugevaks. Kuna aga ämmaemandad kartsid Jumalat, tegid nad endale majad. Vaarao käskis aga kogu oma rahval, öeldes: Iga meessoost laps, kes heebrealastele sünnib, visake jõkke, ja iga naissoost laps hoidke elus.

2

Oli aga keegi Leevi hõimust, kes võttis naise Leevi tütardest. Ja ta võttis kõhtu ning kandis poisi. Nähes aga, et see oli ilus, varjasid nad teda kolm kuud. Kuna aga nad ei suutnud teda enam varjata, võttis tema ema endale korvi ja määris seda asfaltpigiga ja pani lapse sisse sellesse ja pani seda soosse jõe äärde. Ja tema

õde jälgis kaugelt, et teada saada, mis temaga juhtuma hakkab. Vaarao tütar läks aga alla jõele pesema ja tema teenijatüdrukud käisid mööda jõge, ja nähes korvi soos, saatis ta teenijatüdruku ning võttis selle üles. Avanud ja ta näeb last nutmas korvis ja vaarao tütar hoidis teda ja ütles, see on heebrealaste lastest. Ja tema õde ütles vaarao tütrele: Kas sa soovid, et ma kutsun sulle imetava naise heebrealaste seast, ja ta imetab sulle last? Vaarao tütar ütles aga: Mine! Tulles kutsus noor naine lapse ema. Ütles aga talle vaarao tütar: Hoia mulle see laps ja imeta mulle teda, mina aga annan sulle palga. Võttis aga naine lapse ja imettas teda. Aga kui laps oli kasvanud, tõi ta tema vaarao tütre juurde, ja ta sai temale pojaks; ja ta nimetas tema nime Mooses, öeldes: Veest ma võtsin ta üles. Juhtus aga nendel paljudel päevadel, et suureks saanud Mooses läks välja oma vendade, Iisraeli poegade juurde, ja nähes nende vaeva, nägi ta Egiptlase meest löömas mingit Heebrealast, kes oli tema vendadest, Iisraeli pojadest. Ümber vaadanud aga siia ja sinna, ei näe ta kedagi, ja Egiptlast löönud, peitis ta tema liiva sisse. Teisel päeval välja minnes näeb ta kahte heebrealastest meest võitlevat ja ütleb ülekohut tegevale: Mispärast sina lööd naabrit? Aga ta ütles: Kes sind määras valitsejaks ja kohtunikuks meie üle? Kas sa ei taha mind tappa, nagu sa tapsid eile selle egiptlase? Mooses kartis ja ütles, kui nii ilmseks on saanud see sõna. Vaarao kuulis aga sellest asjast ja püüdis tappa Moosest. Mooses lahkus aga vaarao eest ja elas Midiani maal; tulles aga Midiani maale, istus ta kaevu juurde. Aga Midiani preestril oli seitse tütart, kes karjatasid oma isa Jethro lambaid. Kui nad olid saabunud, ammutasid nad vett, kuni täitsid mahutid, et jootnud oma isa Jethro lambaid.

Saabunud karjased aga ajasid neid välja, kuid Mooses tõusis üles ja päästis neid ning ammendas neile vett ja jootas nende lambaid. Nad saabusid aga oma isa Ragueli juurde, kes ütles neile: Miks te täna nii kiiresti saabusid? Aga nad ütlesid: Egiptuse mees päästis meid karjaste käest, ta tõmbas meile vett ja jootas meie lambaid. Ja ta ütles oma tütardele: Kus ta siis on? Ja miks te olete jätnud maha selle mehe? Kutsuge siis tema, et ta sööks leiba. Mooses asus aga selle mehe juurde elama, ja too andis oma tütre Sipporah Moosesele naiseks. Rasedaks jäänud naine sünnitas poja ja Mooses pani talle nimeks Geršom, öeldes, et ma olen võõras võõras maal. Pärast neid paljusid päevi aga suri Egiptuse kuningas, ja Iisraeli pojad oigasid tööde all ning hüüdsid välja, ja nende hüüd tõusis Jumala poole töödest. Ja Jumal kuulis nende ägamist, ja Jumal mäletas oma lepingut Aabrahami, Iisakiga ja Jaakobiga. Ja Jumal vaatas Iisraeli poegi ning sai neile teatavaks.

3

Ja Mooses karjatas oma äia Jetro, Midiani preestri, lambaid, ja ta viis lambad kõrbe poole ning tuli Hoorebi mäe juurde. Temale ilmus aga Issanda Ingel tuleleegis põõsast, ja ta näeb, et põõsas põleb tules, aga põõsas ei põlenud ära. Mooses ütles aga: Lähen lähemale ja vaatan seda suurt nägemust, miks põõsas ei põle. Kui aga Issand nägi, et ta läheneb vaatama, kutsus Issand teda põõsast, öeldes: Mooses, Mooses! Aga tema ütles: Mis on? Aga ta ütles: Ära tule siia lähemale; võta sandaal ära oma jalgadelt, sest

see koht. Milles sa seisad, see maa on püha. Ja ta ütles: Mina olen sinu isa Jumal, Aabrahami Jumal ja Iisaki Jumal ja Jaakobi Jumal. Aga Mooses pöördus oma näoga ära, sest ta kartis vaadata otse Jumala ees. Ütles aga Issand Moosesele: nähes olen ma näinud oma rahva kannatust, kes on Egiptuses, ja nende karjumist olen kuulnud ülesandemeistrite käest, sest ma tean nende valu, ja ma tulin alla päästma neid egiptlaste käest ja välja tooma neid sellest maast ja sisse tooma neid heasse ja suurde maasse, maasse, mis voolab piima ja mett, kanaanlaste ja hettide ja amoriitide ja perissiitide ja girgasiitide ja hivviitide ja jebuusiitide paika. Ja nüüd, vaata, Iisraeli poegade hüüd on jõudnud minu poole, ja mina olen näinud rõhumist, millega egiptlased neid rõhuvad. Ja nüüd tule siia, ma saadan sind Egiptuse kuninga Farao juurde, ja sa tood minu rahva, Iisraeli pojad, välja Egiptuse maalt. Ja Mooses ütles Jumalale: Kes ma olen, et ma läheksin Egiptuse kuninga Vaarao juurde ja et ma tooksin Iisraeli pojad välja Egiptuse maalt? Ütles aga Jumal Moosesele, öeldes, et ma olen sinuga, ja see on sinule märk, et mina sind välja saadan: kui sa viid minu rahva välja Egiptusest, siis teenite Jumalat sellel mäel. Ja Mooses ütles Jumalale: Vaata, mina lähen Iisraeli poegade juurde ja ütlen neile: meie isade Jumal on saatnud mind teie juurde; nad küsivad minult, mis on tema nimi? Mida ma ütlen neile? Ja Jumal ütles Moosesele: Mina olen Olev. Ja ta ütles: Nõnda sa ütled Iisraeli poegadele: Olev on mind teie juurde saatnud. Ja Jumal ütles jälle Moosesele: nii sa ütled Iisraeli poegadele: Issand, meie isade Jumal, Aabrahami Jumal ja Iisaki Jumal ja Jaakobi Jumal, on saatnud mind teie juurde; see on minu igavene nimi ja mälestus põlvest põlve.

Tulnud olles, koguge seega kokku Iisraeli poegade vanematekogu ja ütled neile: Issand, meie isade Jumal, on mulle ilmunud, Aabrahami Jumal ja Iisaki Jumal ja Jaakobi Jumal, öeldes: Läbivaatamisega olen teid läbi vaadanud ja kõike, mis on teile Egiptuses juhtunud. Ja ta ütles: Ma toon teid üles egiptlaste vaevast kanaanlaste, hettlaste, amorlaste, pereslaste, girgaslaste, hiivlaste ja jebuslaste maale, maale, kus voolab piim ja mesi. Ja nad kuulevad sinu häält, ja sina ning Iisraeli vanemate nõukogu lähete Egiptuse kuninga Vaarao juurde, ja sa ütled talle: Heebrealaste Jumal on meid kutsunud, läheme siis kolme päeva teekonda kõrbesse, et ohverdada meie Jumalale. Mina aga tean, et Egiptuse kuningas Vaarao ei lase teid minna, kui mitte vägevama käega. Ja välja sirutades käe, löön ma egiptlasi kõigis minu imededes, mida teen nende hulgas, ja pärast seda saadab ta teid välja. Ja ma annan armu sellele rahvale egiptlaste ees; kui aga te lahkute, ei lähe te tühjalt; Vaid naine küsib naabri käest ja tema kaasasuja käest hõbenõusid ja kuldseid ja riideid; ja te panete need oma poegade ja oma tütarde peale, ja te rüüstate egiptlased.

4

Mooses aga vastas ja ütles: Kui nad ei usu mind ega kuula minu häält, siis nad ütlevad ju, et Jumal ei ole sinule ilmunud - mida ma ütlen neile? Aga Issand ütles talle: Mis see on sinu käes? Aga tema ütles: Kepp. Ja ta ütles: Viska see maa peale, ja ta viskas selle maa peale, ja see muutus maoks, ning Mooses põgenes selle

eest. Ja Issand ütles Moosesele: Siruta välja oma käsi ja võta kinni sabast. Sirutanud välja oma käe, võttis ta kinni sabast, ja see muutus kepiks tema käes. Nii et nad usuksid sinusse, et sinule on ilmunud nende isade Jumal, Aabrahami Jumal ja Iisaki Jumal ja Jaakobi Jumal. Ütles aga temale Issand jälle: Pane oma käsi oma rinna sisse, ja ta pani oma käe oma rinna sisse, ja võttis oma käe oma rinnast välja, ja tema käsi sai nagu lumi. Ja ta ütles jälle: Pane oma käsi oma rinna sisse, ja ta pani käe oma rinna sisse, ja ta tõi selle välja oma rinnast, ja jälle see pöördus tagasi oma liha värvi. Kui aga nad ei usu sind ega kuula esimese märgi häält, siis nad usuvad teise märgi häält. Ja kui nad ei usu sind nende kahe märgi puhul ega kuula sinu häält, siis võta vett jõest ja vala see kuivale maale, ja vesi, mille sa jõest võtad, muutub vereks kuival maal. Mooses ütles aga Issandale: Palun, Issand, ma ei ole võimeline, ei eile ega üleeile, ega sellest ajast, kui sa hakkasid rääkima oma teenijaga – ma olen nõrga häälega ja aeglase keelega. Ütles aga Issand Moosesele: Kes andis suu inimesele? Ja kes tegi vaegkuulja ja kurttumma, nägija ja pimeda? Kas mina ei ole Jumal? Ja nüüd mine, ja mina avan su suu ning õpetan sind, mida sa hakkad rääkima. Ja Mooses ütles: Palun, Issand, määra keegi teine, keda sa saadad. Ja vihaga vihastunud Issand ütles Moosesele: Eks ole Aaron, sinu vend, leviit? Ma tean, et ta räägib sinuga; ja vaata, tema läheb välja sulle vastu, ja nähes sind rõõmustab endas. Ja sina ütled temale, ja sina annad mu sõnad tema suhu, ja mina avan su suu ja tema suu, ning ma õpetan teid, mida te peate tegema. Ja tema kõneleb sinu eest rahvale, ja tema saab sinu suuks, sina aga saad temale nende asjade eest, mis puutuvad Jumalasse. Ja selle kepi, mis

pöördus maoks, võtad sa oma kätte, millega sa teed need märgid. Läks aga Mooses ja pöördus tagasi Jetro, tema äia poole ja ütleb: lähen ja pöördun tagasi minu vendade poole, kes on Egiptuses, ja vaatan, kas nad veel elavad. Ja Jetro ütles Moosesele: mine terve mehena. Aga pärast neid paljusid päevi suri Egiptuse kuningas. Aga Issand ütles Moosesele Midianis: Mine, lahku Egiptusesse, sest kõik need, kes otsisid sinu hinge, on surnud. Mooses võttis aga naise ja lapsed, istitas nad koormaloomatele ning pöördus tagasi Egiptusesse; ja Mooses võttis kepi, mis oli Jumalalt, oma kätte. Issand ütles aga Moosesele, kui sa lähed ja pöördud tagasi Egiptusesse: Näe kõiki neid imesid, mida olen andnud sinu kätesse, tee neid vaarao ees, aga mina kõvendan tema südame, ja ta ei saada rahvast välja. Sina aga ütled vaaraole: nõnda ütleb Issand: minu esmasündinu poeg on Iisrael. Ütlesin aga sinule: saada välja mu rahvas, et nad mind teeniks. Kui sa tõesti ei soovi neid välja saata, siis vaata – mina tapan su esmasündinud poja. Juhtus aga teel majutuspaigas, et Issanda Ingel kohtus temaga ja otsis teda tappa. Ja Sippora võttis kivi, lõikas ümber oma poja eesnahka; ja kukkus tema jalgade ette ning ütles: minu lapse ümberlõikamise veri seisis. Ja ta läks temast ära, sest ta ütles: Seisis veri minu lapse ümberlõikamisest. Ütles aga Issand Aaronile: Mine Moosese vastu kõrbe, ja ta läks ja kohtus temaga Jumala mäel, ja nad suudlesid üksteist. Ja Mooses teatas Aaronile kõik Issanda sõnad, millega ta oli saadetud, ja kõik sõnad, mida ta oli talle käskinud. Mooses ja Aaron läksid ja kogusid kokku Iisraeli poegade vanematekogud. Ja Aaron rääkis kõik need sõnad, mida Jumal rääkis Moosesele, ja tegi need märgid rahva ees. Ja rahvas

uskus ja rõõmustas, sest Jumal oli külastanud Iisraeli poegi ja oli näinud nende vaevust, ning rahvas kummardus kummardades.

5

Ja pärast neid asju läksid Mooses ja Aaron vaarao juurde ning ütlesid temale: Nii ütleb Issand, Iisraeli Jumal: Lase minu rahvas minema, et nad võiksid mulle pidada pidu kõrbes. Ja vaarao ütles: Kes ta on, kelle häält ma peaksin kuulama, et Iisraeli poegi ära saata? Ma ei tunne Issandat ja ma ei saada Iisraeli välja. Ja nad ütlevad temale: Heebrealaste Jumal on kutsunud meid. Me läheme seega kolme päeva teekonna kõrbe, et ohverdada Issandale, meie Jumalale, et meid ei kohtaks surm või mõrv. Ja Egiptuse kuningas ütles neile: Miks Mooses ja Aaron, te pöörate rahva ära nende töödest? Minge ära igaüks teist oma tööde juurde. Ja Vaarao ütles: Vaata, nüüd on see rahvas arvukas, seega me ei lõpeta nende töid. Ja vaarao käskis rahva ülesandemeistritele ja kirjutajatele, öeldes: te ei anna enam õlgi rahvale telliste tegemiseks, nagu eile ja üleeile; vaid nemad ise mingu ja kogugu endale õlgi. Ja telliste valmistamise korralduse, mida nad iga päev teevad, paned sa neile peale, ei võta sa midagi ära, sest nad on jõude, seetõttu nad on karjunud, öeldes: tõuskem üles ja ohverdagem meie Jumalale. Olgu nende meeste tööd koormatud ja olgu nad nende pärast mures, aga ärgu olgu nad mures tühjade sõnade pärast. Kiirustasid aga neid ülesandeandjad ja kirjutajad ning ütlesid rahvale, öeldes: nõnda ütleb Vaarao, mitte enam ei anna ma teile õlgi. Teie ise, minnes

koguge enestele õled, kust iganes leiate, sest teie korraldusest ei võeta mitte midagi ära. Ja rahvas hajutati üle kogu Egiptuse maa koguma kõrsi õlgedeks. Ülesannete-ajajad aga kiirustasid neid, öeldes: Lõpetage igapäevased kohased tööd, nagu siis, kui õlgi anti teile. Ja Iisraeli poegade soost kirjutajaid, kes olid nende üle määratud, piitsutasid Vaarao ülevaatajad, öeldes: Miks te ei lõpetanud oma telliskivitegemise ülesandeid nagu eile ja üleeile, ja täna? Sisenenud aga Iisraeli poegade kirjutajad hüüdsid Vaarao poole, öeldes: Miks sina nii teed oma teenijatele? Õlgi ei anta sinu teenijatele ja telliseid käsitakse meil teha, ja vaata, sinu lapsi on piitsutatud, seega teed sa ülekohut oma rahvale. Ja ta ütles neile: Te olete jõude, jõudeolekus te olete; seetõttu te ütlete: lähme, ohverdame oma Jumalale. Nüüd seega minge ja töötage, sest põhku ei anta teile, kuid telliste valmistamise normi peate täitma. Iisraeli poegade kirjutajad nägid end aga kurjades olukordades, öeldes: te ei jäta maha telliste valmistamise päevaks määratud kogust. Nad kohtusid aga Moosese ja Aaroniga, kes tulid neile vastu, kui nad läksid välja Vaarao juurest. Ja nad ütlesid neile: Nähku Jumal teid ja mõistku kohut, sest te tegite meie lõhna jälkuseks Vaarao ees ja tema teenrite ees, andes mõõga tema kätesse, et tappa meid. Mooses aga pöördus tagasi Issanda poole ja ütles: Palun, Issand, miks sa oled seda rahvast kurjasti kohanud? Ja miks sa oled mind saatnud? Ja sellest ajast, kui olen läinud vaarao juurde rääkima sinu nimel, on ta vaevanud seda rahvast, ja sa ei ole päästnud oma rahvast.

6

Ja Issand ütles Moosesele: Juba näed sa, mida ma teen vaaraole, sest võimsa käega ta saadab nad ära ja kõrge käsivarrega ajab ta nad välja oma maalt. Jumal rääkis aga Moosesega ja ütles temale: Mina olen Issand. Ja ma ilmusin Aabrahami ja Iisaki ja Jaakobi ees, olles nende Jumal, ja oma nime Issand ma ei avaldanud neile. Ja ma sõlmisin oma lepingu nendega, et anda neile kaananlaste maa, see maa, kus nad olid elanud võõrana ja kus nad elasid võõrana. Ja mina kuulsin Iisraeli poegade hädakarjet, keda egiptlased orjastavad, ja mäletasin teie lepingut. Mine, ütle Iisraeli poegadele, öeldes: mina olen Issand; ja ma toon teid välja Egiptlaste võimu alt, ja ma päästän teid orjusest, ja ma lunastan teid kõrge käsivarraga ja suure kohtuga. Ja ma võtan teid endale rahvaks, ja ma olen teie Jumal; ja te teate, et mina olen Issand, teie Jumal, kes tõi teid välja Egiptlaste rõhumise alt. Ja ma toon teid maale, mille jaoks ma sirutasin välja oma käe, et anda see Aabrahamile ja Iisakile ja Jaakobile, ja ma annan teile selle pärandiosana, mina Issand. Mooses rääkis nii Iisraeli poegadele, kuid nad ei kuulanud Moosest väiksemeelsuse pärast ja raskete tööde pärast. Aga Issand ütles Moosesele: sisene, räägi Egiptuse kuningas Vaaraoga, et ta saadaks Iisraeli pojad tema maalt välja. Ja Mooses rääkis Issanda ees, öeldes: vaata, Iisraeli pojad ei kuulanud mind, ja kuidas siis Vaarao mind kuulab? Mina aga olen mõistusetu. Aga Issand ütles Moosesele ja Aaronile ning käskis neil minna vaarao, Egiptuse kuninga juurde, et saata Iisraeli pojad välja Egiptuse maalt. Ja need on nende isade majade juhatajad, Iisraeli esmasündinu Ruubeni pojad: Eenok ja Pallu, Hesron ja Karmi, see on Ruubeni suguvõsa. Ja Simeoni pojad: Jemuel ja Jamin ja

Ehud ja Jachin ja Zohar ja Saul, kes oli pärit Kanaani naisest; need on Simeoni poegade perekonnad. Ja need on Leevi poegade nimed nende suguluse järgi: Geršon, Kehat ja Merari, ning Leevi eluaastad olid sada kolmkümmend seitse. Ja need on Gershoni pojad: Libni ja Shimei, nende perekondade kodud. Ja Kahati pojad: Amram ja Issaar, Hebron ja Oseiel, ja Kahati eluaastad olid sada kolmkümmend kolm aastat. Ja Merari pojad: Mahli ja Mushi. Need on Leevi isade perekonnad vastavalt nende sugulusele. Ja Amram võttis Jokebedi, oma isa venna tütre, endale naiseks, ja temale sündisid Aaron ja Mooses, ja Mirjam, nende õde. Aga Amrami eluaastad olid sada kolmkümmend kaks aastat. Ja Issachari pojad: Korah, Naphek ja Zechri. Ja Uzzieli pojad: Mishael ja Elizaphan ja Segrei. Aaron võttis endale naiseks Elisabethi, Aminadabi tütre, Naassoni õe, ja too sünnitas temale Nadabi ja Abiudi ja Eleazari ja Itamari. Kuid Korahi pojad: Asiir ja Elkana ja Abiasaar, need on Korahi põlvkonnad. Ja Eleazar, Aaroni poeg, võttis endale naise Phutieli tütardest, ja too kandis talle Phinehase. Need on Leviitide perekondade pead vastavalt nende põlvedele. See on Aaron ja Mooses, kellele Jumal ütles välja viia Iisraeli pojad Egiptuse maalt koos nende väega. Nemad on need, kes rääkisid vaaraoga, Egiptuse kuningaga, ja nemad viisid Iisraeli pojad välja Egiptuse maalt, Aaron ja Mooses, sel päeval, mil Issand rääkis Moosesega Egiptuse maal. Ja Issand rääkis Moosesega, öeldes: Mina olen Issand, räägi Vaaraoga, Egiptuse kuningaga, kõike seda, mida mina sulle ütlen. Ja Mooses ütles Issanda ees: Vaata, mina olen nõrga häälega, ja kuidas Vaarao mind kuuleb?

7

Ja Issand ütles Moosesele, öeldes: Vaata, olen sind andnud jumalaks Vaaraole, ja Aaron, sinu vend, saab sinu prohvetiks. Sina aga kõneled temale kõike, mida ma sinule käsin, ja Aaron, sinu vend, kõneleb Vaaraole, et ta saadaks Iisraeli pojad välja oma maalt. Mina aga kõvastan vaarao südame ja korrutam oma märke ja imesid Egiptuse maal. Ja Vaarao ei kuula teid, ja ma panen oma käe Egiptuse peale, ja ma toon oma jõuga välja oma rahva, Iisraeli pojad, Egiptuse maalt suure karistusega. Ja kõik egiptlased saavad teada, et mina olen Issand, kui sirutan oma käe Egiptuse peale ja toon Iisraeli pojad välja nende keskelt. Mooses ja Aaron tegid nii, nagu Issand neile käskis, nõnda nad tegid. Mooses oli kaheksakümmend aastat vana ja Aaron, tema vend, oli kaheksakümmendkolm aastat vana, kui ta rääkis vaaraoga. Ja Issand ütles Moosesele ja Aaronile: kui Vaarao teile räägib, öeldes, andke meile märk või ime, siis sa ütled oma vennale Aaronile, võta kepp ja viska see maa peale Vaarao ette ja tema teenrite ette, ja see muutub maoks. Mooses ja Aaron astusid vaarao ja tema teenrite ette ning tegid nii, nagu Issand oli neile käskinud, ja Aaron viskas kepi vaarao ja tema teenrite ette, ning see muutus draakoniks. Vaarao kutsus kokku Egiptuse tarkmehed ja nõidmehed, ja egiptlaste loitsijad tegid oma nõiduskunstidega samuti. Ja igaüks heitis maha oma kepi, ja need muutusid lohemadudeks, ja Aaroni kepp neelas nende kepid. Ja Vaarao süda võttis võimust, ja ta ei kuulanud neid, nagu Issand oli neile käskinud. Issand ütles aga Moosesele:

Vaarao süda on kõvaks muutunud, ta ei taha rahvast minema saata. Mine Vaarao juurde hommikul, vaata, tema läheb välja vee juurde, ja sa kohtud temaga jõe kaldal, ja kepi, mis on pööratud maoks, võtad sa oma kätte. Ja sina ütled temale: Issand, heebrealaste Jumal, on saatnud mind sinu juurde, öeldes: Saada välja minu rahvas, et nad teeniks mind kõrbes, ja vaata, sa ei ole kuulanud seni. Need asjad ütleb Issand: selle läbi sa saad teada, et mina olen Issand. Vaata, mina löön kepiga, mis on minu käes, vett, mis on jões, ja see muutub vereks. Ja kalad jões surevad, ja jõgi haiseb, ja egiptlased ei suuda juua vett jõest. Issand ütles aga Moosesele: Ütle oma vennale Aaronile: võta oma kepp oma kätte ja siruta oma käsi Egiptuse vete peale, nende jõgede peale, nende kanalite peale, nende soode peale ja kogu nende kogunenud vee peale, ja see saab vereks. Ja veri tekkis kogu Egiptuse maal, nii puudes kui ka kividel. Ja nad tegid nõnda, Mooses ja Aaron, nagu Issand neile käskis, ja tõstes oma kepi, lõi ta vett, mis oli jões, vaarao ees ja tema teenrite ees, ning muutis kogu vee, mis oli jões, vereks. Ja kalad jões surid, ja jõgi haises, ja egiptlased ei suutnud juua vett jõest, ja veri oli kogu Egiptuse maal. Tegid aga samuti ka Egiptlaste nõidujad oma nõiduskunstidega, ja Vaarao süda kõvastus, ja ta ei kuulanud neid, nagu Issand ütles. Pöördunud aga vaarao sisenes oma majja ega pööranud sellele tähelepanu ega võtnud seda südamesse. Kõik egiptlased kaevusid jõe ümber, et juua vett, sest nad ei suutnud juua vett jõest. Ja seitse päeva said täis pärast seda, kui Issand oli jõge löönud. Aga Issand ütles Moosesele: Mine Vaarao juurde ja ütle talle: Nõnda ütleb Issand: Lase minu rahvas minema, et nad mind teeniks. Kui aga sa ei soovi neid ära

saata, siis vaata, mina löön kõiki sinu piire konnadega. Ja jõgi oksendab välja konnad, ja üles tulles nad sisenevad sinu majadesse ja sinu magamistubade ladustusruumidesse ja sinu voodite peale ja sinu teenrite majadesse ja sinu rahva juurde ja sinu sõtkumisanumatesse ja sinu ahjudesse. Ja sinu peale ning sinu teenijate peale ning sinu rahva peale ronivad konnad.

8

Issand ütles aga Moosesele: Ütle oma vennale Aaronile, et ta sirutaks oma kepiga oma käe jõgede peale ja kanalite peale ja soode peale ning tooks üles konnad. Ja Aaron sirutas oma käe Egiptuse vete kohale ja tõi üles konnad, ja konn tõusis üles ja kattis Egiptuse maa. Tegid aga samuti ka Egiptuse loitsijad oma nõiduskunstidega ja tõid konnad üles Egiptuse maale. Ja vaarao kutsus Moosese ja Aaroni ning ütles: Palvetage minu eest Issanda poole, et ta eemaldaks konnad minult ja minu rahvalt, siis ma saadan nad välja ja nad võivad ohverdada Issandale. Mooses ütles aga vaaraole: Määra mulle, millal ma palvetan sinu ja sinu teenrite ja sinu rahva pärast, et hävitada konnad sinust ja sinu rahvast ja teie majadest; ainult jões jäävad nad alles. Aga ta ütles: Homme. Ta ütles siis: Nagu sa oled öelnud, et sa teaksid, et ei ole teist peale Issanda. Ja konnad eemaldatakse sinust ja teie majadest ja elamutelt ja sinu teenritest ja sinu rahvast, ainult jõkke nad jäetakse. Mooses ja Aaron läksid välja Vaarao juurest, ja Mooses hüüdis Issanda poole konnade kokkuleppe pärast, nagu Vaarao oli määranud. Issand tegi aga nii, nagu

Mooses ütles, ja konnad surid majadest, õuedest ja põldudest. Ja nad kogusid neid kuhjadesse, ja maa haises. Nähes aga vaarao, et on saanud leevendus, muutus tema süda raskeks ja ta ei kuulanud neid, nagu Issand oli rääkinud. Ütles aga Issand Moosesele: Ütle Aaronile: siruta oma käega keppi ja löögi maa pinnast, ja need muutuvad sääskideks nii inimeste kui ka neljalgsete seas ja kogu Egiptuse maal. Seega sirutas Aaron käega kepi välja ja lõi maa tolmu, ja sääsed ilmusid inimeste sekka ning neljajalgsete sekka, ja kogu maa tolmu sisse tekkisid sääsed. Tegid aga samamoodi ka nõiad oma nõiduskunstidega, et välja viia sääsed, kuid ei suutnud, ja said sääsed nii inimeste kui ka neljaliste sekka. Siis ütlesid nõidujad vaaraole: See on Jumala sõrm, ja vaarao süda kõvastus, ja ta ei kuulanud neid, nagu Issand oli rääkinud. Ütles aga Issand Moosesele: Tõuse vara hommikul üles ja seisa Vaarao ees, ja vaata, tema läheb välja vee juurde, ja ütled temale: neid asju ütleb Issand: saada minu rahvas välja, et nad teeniks mind kõrbes. Kui aga sa ei soovi minu rahvast minema saata, vaata, mina saadan sinu peale ja sinu teenrite peale ja sinu rahva peale ja teie majade peale koerapärmuseid, ja egiptlaste majad täidetakse koerapärmusega, ja ka maa peale, millel nad on. Ja ma teen imet sel päeval Gesemi maal, millel minu rahvas asub, kus ei ole seal koeralkärbest, et sa teaksid, et mina olen Issand, kogu maa Jumal. Ja ma teen eristuse oma rahva ja sinu rahva vahel, aga homme saab see olema maa peal. Issand tegi nõnda ja koera-kärbeste paljusus tuli Vaarao majadesse ning tema teenrite majadesse ja kogu Egiptuse maale, ja maa hävitati koera-kärbeste läbi. Vaarao kutsus aga Moosese ja Aaroni ning ütles:

Tulge ja ohverdage Issandale, oma Jumalale siin maal. Ja Mooses ütles: Ei ole võimalik nii teha, sest egiptlaste jälestusi me ohverdame Issandale, meie Jumalale. Kui me ohverdame egiptlaste jälestusi nende ees, siis meid kividega loobatakse. Kolme päeva teed läheme me kõrbe ja ohverdame oma Jumalale, nagu Issand meile ütles. Ja Vaarao ütles: Mina saadan teid, ja ohverdage oma Jumalale kõrbes, aga ärge minge kaugele, palvetage seega minu eest Issanda poole. Ütles aga Mooses: Mina lähen sinu juurest välja ja palvetan Jumala poole, ja koer-kärbes lahkub sinu teenrite juurest ja sinu rahva juurest homme. Ära enam peta, Vaarao, et mitte saata rahvast ohverdama Issandale. Mooses läks välja Vaarao juurest ja palvetas Jumala poole. Issand tegi nii, nagu Mooses ütles, ja eemaldas kärbsesuarma vaaraolt ja tema teenritest ja tema rahvast, ning ühtegi ei jäetud alles. Ja vaarao tegi oma südame raskeks ka sel korral ja ei tahtnud rahvast ära saata.

9

Aga Issand ütles Moosesele: Mine vaarao juurde ja ütle talle: Nii ütleb Issand, heebrealaste Jumal: Lase minu rahvas minema, et nad mind teeniks. Kui sa tõesti siis ei soovi välja saata minu rahvast, vaid ikka veel hoiad teda oma võimu all, siis vaata, Issanda käsi tuleb sinu loomade peale, mis on väljadel, hobuste ja koormuloomade ja kaamelite ja veiste ja lammaste peale, väga suur surm. Ja mina teen imet sel ajal egiptlaste loomade ja Iisraeli poegade loomade vahel – ei sure ühtegi kõigist Iisraeli

poegade omadest. Ja Jumal määras piiri, öeldes: homme teeb Issand selle sõna maa peal. Ja Issand tegi selle sõna järgmisel päeval, ja kõik egiptlaste loomad surid, aga Iisraeli poegade loomadest ei surnud mitte ühtegi. Kui aga vaarao nägi, et Iisraeli poegade loomadest ei surnud mitte midagi, muutus vaarao süda raskeks ja ta ei saatnud rahvast välja. Aga Issand ütles Moosesele ja Aaronile: Võtke täis käed ahjutahma ja Mooses puistaku seda taeva poole vaarao ja tema teenrite ees. Ja olgu tolm üle kogu Egiptuse maa, ja see langeb inimeste peale ja neljajalgsete loomade peale haavandite ja villidena, mis puhkevad välja nii inimestel kui ka neljajalgstel loomadel kogu Egiptuse maal. Ja ta võttis ahju tahma vaarao ees ja Mooses puistas seda taeva poole, ning tekkisid haavandid ja villid, mis pursked välja nii inimestel kui ka neljajalgstel. Ja nõiad ei olnud võimelised seisma Moosese ees haavandite tõttu, sest haavandid olid nõidadel ja kogu Egiptuse maal. Kõvastas aga Issand Vaarao südame ja ta ei kuulanud neid, nagu Issand oli käskinud. Aga Issand ütles Moosesele: Tõuse vara hommikul ja seisa Vaarao ees ning ütle temale: Nõnda ütleb Issand, heebrealaste Jumal: Lase mu rahvas lahti, et nad teeniks mind. Sest nüüd saadan ma kõik oma nuhtlused sinu südamesse ja sinu teenijate ning sinu rahva südamesse, et sa teaksid, et pole teist nagu mina kogu maal. Sest nüüd oleksin ma välja sirutanud oma käe, löönud sind ja sinu rahvast surmata pannud, ja sina oleksid hävitatud maa pealt. Ja selle pärast sina säilitati, et ma võiksin näidata sinus oma jõudu, ja et kuulutataks minu nime kogu maal. Kas sa ikka veel takistad minu rahval neid ära saatmast? Vaata, homme sel ajal sadan ma väga palju rahet, millist sellist ei ole olnud Egiptuses alates

päevast, mil see loodi, kuni tänase päevani. Nüüd seega kiirusta koguma kokku oma loomad ja kõik, mis sul on tasandikul; sest kõik inimesed ja loomad, mis leitakse tasandikel ja ei sisene majja, vaid rahe langeb nende peale, surevad. See, kes kartis Issanda sõna Vaarao teenrite hulgast, kogus oma loomad majadesse. Kes aga ei pööranud meelt Issanda sõnale, jättis kariloomi väljadele. Ütles aga Issand Moosesele: Siruta oma käsi taeva poole, ja tuleb rahe kogu Egiptuse maa peale, inimeste peale ja loomade peale ja kogu rohu peale, mis on maa peal. Mooses sirutas aga oma käe taevasse välja, ja Issand andis hääli ning rahet, ja tuli jooksis üle maa, ning Issand sadas rahet kogu Egiptuse maa peale. Oli aga rahet ja tuld, mis leegitses rahe sees, ja rahet oli väga palju, millist sellist ei olnud olnud Egiptuses sellest päevast alates, kui rahvas sinna tekkis. Rahe lõi aga kogu Egiptuse maal, alates inimesest kuni loomani, ja rahe lõi kõiki rohttaimi, mis olid tasandikul, ja rahe purustas kõik puud, mis olid tasandikel. Välja arvatud Gesemi maal, kus olid Iisraeli pojad, ei tulnud rahet. Vaarao aga, olles saatnud, kutsus Moosese ja Aaroni ning ütles neile: Olen nüüd pattu teinud, Issand on õiglane, mina aga ja minu rahvas oleme jumalakartmatud. Palvetage seega minu eest Issanda poole, ja lakkugu Jumala hääled, rahe ja tuli, ning ma saadan teid välja, ja te ei pea enam jääma. Mooses ütles aga temale: Kui ma linnast välja lähen, siis ma laotaksin oma käed Issanda poole, ja hääled lakkavad, ja rahet ja vihma ei ole enam, et sa teaksid, et maa on Issanda oma. Ja sina ja sinu teenrid, ma tean, et te ei ole veel Issandat kartnud. Aga lina ja oder said löögi, sest oder oli küps ja lina oli õitsemas. Nisu ja spelt ei saanud viga, sest need olid hilised.

Mooses läks aga Vaarao juurest välja linnast väljapoole ja sirutas käed Issanda poole, ja hääled lakkasid ning rahe ja vihm ei sadanud enam maa peale. Nähes aga vaarao, et vihm ja rahe ja hääled on lakanud, jätkas ta patustamist ja raskendas oma südant ning oma teenrite südant. Ja Vaarao süda oli kõvastatud, ja ta ei saatnud Iisraeli poegi välja, nagu Issand oli Moosesele rääkinud.

10

Issand ütles aga Moosesele, öeldes: sisene Vaarao juurde, sest mina olen kõvastanud tema südame ja tema teenrite südame, et järgnevalt tuleksid need märgid nende peale, et te võiksite jutustada oma laste kõrvadesse ja oma laste lastele, kui palju ma olen pilganud egiptlasi, ja minu märgid, mida ma tegin nende seas, ja te teate, et mina olen Issand. Mooses ja Aaron sisenes vaarao ette ja ütlesid temale: neid asju ütleb Issand, heebrealaste Jumal, kuni millal sa ei soovi mind austada? Saada välja minu rahvas, et nad teeniks mind. Kui aga sa ei soovi saata välja minu rahvast, vaata, mina toon homme sel tunnil palju rohutirtse kõigile sinu piiridele. Ja see katab maa ilme, ja te ei suuda näha maad, ja see sööb kogu maa üleliigse jäägi, mille rahe teile jättis, ja see sööb kõik puud, mis teile maal kasvavad. Ja sinu majad täidetakse ning sinu teenijate majad ja kõik majad kogu egiptlaste maal, mida sinu isad ega nende esiisad pole kunagi näinud sellest päevast, mil nad maa peale said, kuni selle päevani, ja Mooses pöördus kõrvale ning läks vaarao juurest

välja. Ja vaarao teenrid ütlevad talle: Kui kaua see on meile lõksuks? Saada inimesed välja, et nad teeniks oma Jumalat; või kas sa soovid teada, et Egiptus on hukkunud? Ja nad pöörasid Moosese ja Aaroni tagasi vaarao juurde, ja ta ütles neile: Minge ja teenige Issandat, oma Jumalat, aga kes ja kes on need, kes lähevad? Ja Mooses ütleb: Koos noortemeeste ja vanematega me läheme, koos poegade ja tütardega ning lammaste ja veistega, sest see on Issanda püha. Ja ta ütles neile: Olgu Issand nii teiega, nagu ma saadan teid ära - kas mitte ka teie pagasi? Vaadake, et teile on kurjus lisatud. Mitte nii, vaid las mehed lähevad ja teenivad Jumalat, seda te ju otsite, kuid nad ajasid nad välja vaarao palge eest. Aga Issand ütles Moosesele: Siruta oma käsi Egiptuse maa kohale, ja tõugu rohutirts maale üles ning söögu ära kogu maa rohi ja kogu puude vili, mille rahe maha jättis. Ja Mooses tõstis kepi taeva poole, ja Issand tõi lõunatuule maa peale, kogu selle päeva ja kogu öö; hommik saabus, ja lõunatuul võttis rohutirtsud üles ja tõi need kogu Egiptuse maa peale; ja need laskusid kõikidele Egiptuse piirkondadele väga suurel hulgal; enne seda ei ole olnud sellist rohutirtsu ja pärast seda ei tule nii. Ja see kattis maa ilme, ja maa hävitati, ja see neelas alla kõik maa taimed ja kogu puude vilja, mis rahe eest alles jäi; ei jäänud alles midagi rohelist puudes ega üheski välja taimedes kogu Egiptuse maal. Vaarao kiirustas aga kutsuma Moosest ja Aaronit, öeldes: Olen pattu teinud Issanda, teie Jumala ees ja teie vastu. Aktsepteerige seega veel nüüd minu patt ja palvetage oma Issanda Jumala poole, et ta eemaldaks minust selle surma. Mooses läks aga Vaarao juurest välja ja palvetas Jumala poole. Ja Issand muutis tuule merelt tugevaks, ja see võttis rohutirtsud

üles, ja heitis need punasesse merre, ja ühtegi rohutirtsu ei jäänud alles kogu Egiptuse maal. Ja Issand kõvastas vaarao südame ja ta ei lasknud Iisraeli poegi lahkuda. Ütles aga Issand Moosesele: Siruta oma käsi taeva poole ja saagu pimedus Egiptuse maa peale, käega katsutav pimedus. Mooses sirutas aga oma käe taeva poole; ja sai pimedus, hämar ja torm üle kogu Egiptuse maa kolmeks päevaks; Ja keegi ei näinud oma venda kolm päeva; ja keegi ei tõusnud oma voodist üles kolm päeva; kõigil Iisraeli poegadel aga oli valgus kõigis kohtades, kus nad elasid. Ja vaarao kutsus Moosese ja Aaroni ning ütles: Minge, teenige Issandat, oma Jumalat, kuid lambad ja veised jätke maha, ja teie pagas lähku koos teiega. Ja Mooses ütles: Aga ka sina annad meile põletusohvreid ja ohvreid, mida me toome Issandale, meie Jumalale. Ja meie loomad lähevad meiega kaasa, ja me ei jäta järele ühtegi sõrga, sest nende seast me võtame, et teenida Issandat, meie Jumalat, meie aga ei tea, millega me teenime Issandat, meie Jumalat, enne kui me jõuame sinna. Kõvastas aga Issand Vaarao südant ja ta ei soovinud neid ära saata. Ja Vaarao ütleb: Mine minust ära, hoia enesele, ära julge enam minu nägu näha, sest mis iganes päeval sa mulle nähtavale ilmud, sa sureb. Mooses ütleb aga: Sa oled öelnud, et ma ei ilmu sulle enam silma.

11

Aga Issand ütles Moosesele: Veel ühe löögi mina toon Vaarao ja Egiptuse peale, ja pärast seda saadab ta teid siit välja. Kui aga ta

saadab teid välja koos kõigega, siis ajab ta teid välja täieliku väljaajamisega. Räägi seega salaja rahva kõrva ja las igaüks küsib oma naabri käest hõbedast ja kuldseid nõusid ning rõivaid. Issand aga andis oma rahvale poolehoiu egiptlaste ees, ja nad laenasid neile, ja mees Mooses sai väga suureks egiptlaste ees ja vaarao ees ja tema teenrite ees. Ja Mooses ütles: Neid asju ütleb Issand: umbes kesköö mina lähen Egiptuse keskele, ja sureb iga esmasündinu Egiptuse maal, alates Vaarao esmasündinust, kes istub troonil, kuni veskikivi juures oleva teenijanna esmasündinuni ja kuni iga looma esmasündinuni. Ja kogu Egiptuse maal saab olema suur kiljumine, millist sellist ei ole olnud ja millist sellist ei tule enam kunagi. Ja kõigi Iisraeli poegade seas ei murise koer oma keelega, alates inimesest kuni loomani, nii et sa teaksid, kui suure eristavuse teeb Issand egiptlaste ja Iisraeli vahel. Ja kõik need su lapsed tulevad minu juurde alla ja kummardavad mind, öeldes: Mine välja sina ja kogu su rahvas, keda sina juhatad, ja pärast seda lähen mina välja. Mooses aga läks Vaarao juurest välja vihaga. Ütles aga Issand Moosesele: Vaarao ei kuula teid, et ma rohkesti korrutaksin oma märke ja imelisi tegusid Egiptuse maal. Mooses ja Aaron tegid kõik need märgid ja imed Egiptuse maal vaarao ees, aga Issand kõverdas vaarao südame, ja ta ei kuulanud, et saata Iisraeli poegi Egiptuse maalt minema.

12

Issand ütles aga Moosesele ja Aaronile Egiptuse maal: See kuu

on teile kuude algus; see on teile esimene aasta kuudest. Räägi kogu Iisraeli poegade kogudusele, öeldes: selle kuu kümnendal päeval võtku igaüks lamba vastavalt isade majadele, igaüks lamba vastavalt majale. Kui aga neid on majas liiga vähe, nii et nad ei ole piisavad lamba jaoks, siis võtab ta endale kaasa naabri, kes on tema lähedal, vastavalt hingede arvule; igaüks loetakse lamba jaoks kokku selle järgi, mis on talle piisav. Lammas peab olema täiuslik, isane, aastane; te võtate selle tallede ja kitsikute seast. Ja see peab teile olema hoitud kuni selle kuu neljateistkümnenda päevani, ja kogu Iisraeli poegade koguduse hulk peab seda tapma õhtul. Ja nad võtavad verd ja panevad seda kahele uksepiidale ja ülaläve peale majades, millistes nad neid söövad. Ja nad söövad liha sellel ööl tulel praetuna ja hapnemata leiba koos kibedatest taimedest. Ärge sööge neist toores ega vees keedetult, vaid tulel küpsetatult, pea koos jalgade ja sisikondadega. Te ei tohi temast midagi jätta kuni hommikuni, ja te ei tohi tema luud purustada, aga see, mis temast jääb alles kuni hommikuni, peate te tules põletama. Nõnda te peate seda sööma: teie niuded vööga ümber, sandaalid teie jalgades ja kepad teie kätesse, ning te peate seda sööma kiirusega - see on paasapüha Issandale. Ja ma läbin läbi Egiptuse maal sel ööl ja löön iga esmasündinu Egiptuse maal, alates inimesest kuni loomani, ja kõigi egiptlaste jumalate üle teen kätemaksu, mina Issand. Ja veri saab olema teile märgiks majadel, milles te seal olete, ja ma näen verd ning varjen teid, ja teile ei tule hävitavat nuhtlust, kui ma löön Egiptuse maad. Ja see päev saab olema teile mälestuseks, ja te peate pühitsema seda püha Issandale läbi kõigi teie põlvede; igavese seadusena te

peate pühitsema seda. Seitse päeva peate te sööma hapnemata leiba, aga alates esimesest päevast peate te eemaldama haputaigna oma majadest. Iga, kes sööb haputaigna, see hing hävitatud saab Iisraelist, alates esimesest päevast kuni seitsmenda päevani. Ja esimest päeva kutsutakse pühaks, ja seitsmes päev on teile püha. Ühtegi orjatööd te ei tee neil päevadel, välja arvatud see, mis tehakse igale hingele – ainult seda tehakse teile. Ja te peate seda käsku, sest sel päeval ma toon teie väe välja Egiptuse maalt, ja te teete selle päeva teie põlvedele seaduslikuks igaveseks, alustades esimese kuu neljateistkümnendal päeval, õhtust te sööte hapnemata leiba, kuni kuu kahekümnenda esimese päeva õhtuni. Seitse päeva ei tohi teie majadest juuretist leida, igaüks, kes sööb juuretatud leiba, see hing hävitatakse Iisraeli kogudusest, nii võõramaalaste kui ka maa põliselanike seast. Ärge sööge mingit hapendatud leiba, vaid kõigis oma elupaikades sööge hapnemata leiba. Mooses kutsus kokku kogu Iisraeli poegade vanemate kogu ja ütles neile: minge, võtke enestele lammas vastavalt oma sugulastele ja ohverdage paasapüha. Te võtate kimbu isoopit ja kastunud verre, mis on ukse juures, rakendate seda uksepiidal ja mõlematel uksepiitadel verre, mis on ukse juures. Teie aga ei lähe välja igaüks oma maja uksest kuni hommikuni. Ja Issand möödub, et lüüa egiptlasi, ja näeb verd uksepiidal ja mõlemal uksepiital, ja Issand möödub uksest ega luba hävitajal siseneda teie majadesse lööma. Ja hoidke seda sõna seadusena endale ja oma poegadele igavesti. Kui aga te sisenete maale, mille Issand teile annab, nagu ta on kõnelnud, siis pidage seda teenistust. Ja kui teie pojad teile ütlevad: Mis teenistus see on? Ja te ütlete

neile: see paasapüha on ohver Issandale, sest ta kattis Iisraeli poegade majad Egiptuses, kui ta lõi egiptlasi, aga meie majad ta päästis. Ja rahvas kummardus austusega. Ja ära minnes tegid Iisraeli pojad, nagu Issand Moosesele ja Aaronile käskis, nõnda nad tegid. Juhtus aga kesköö ajal, et Issand lõi iga esmasündinu Egiptuse maal, alates vaarao esmasündinust, kes istus troonil, kuni vangistatud naise esmasündinuni, kes oli augus, ja kuni iga looma esmasündinuni. Ja vaarao tõusis öösel ning tema teenrid ja kõik egiptlased, ja tekkis suur hädakisa kogu Egiptuse maal, sest ei olnud maja, milles polnud surnud. Ja vaarao kutsus Moosese ja Aaroni öösel ning ütles neile: Tõuske üles ja minge välja minu rahva seast, nii teie kui ka Iisraeli pojad, minge ja teenige Issandat, oma Jumalat, nagu te ütlete. Võtke kaasa oma lambad ja härjad ning minge, õnnistage ka mind. Ja egiptlased surusid rahvast innukalt, et neid maalt välja ajada, sest nad ütlesid, et meie kõik sureme. Rahvas võttis aga oma taina enne selle haputamist, nende taignad olid köetud nende rõivastesse nende õlgadel. Iisraeli pojad aga tegid, nagu Mooses neile käskis, ja palusid egiptlastelt hõbedasi ja kuldseid nõusid ning rõivaid. Ja Issand andis oma rahvale heakskiidu egipt Iisraeli pojad lahkusid aga Raamesesest Sukkotisse, kuussada tuhat jalaväelast, mehed, välja arvatud pagas. Ja suur segatud rahvahulk läks koos nendega üles, ja lambad, ja härjad, ja väga palju kariloomi. Ja nad küpsetasid taina, mida nad välja tõid Egiptusest, hapnemata leivadeks, sest see ei olnud hapnema pandud, kuna egiptlased aeti nad välja, ja nad ei suutnud jääda ega teinud enestele varusid teele. Aga Iisraeli poegade elamine, mida nad elasid Egiptuse maal ja Kaanaani maal, oli nelisada

kolmkümmend aastat. Ja juhtus pärast neidsada kolmekümmet aastat, et kogu Issanda vägi läks välja Egiptuse maalt öösel. Valvamine on Issandale, et viia neid välja Egiptuse maast – see öö on valvamine Issandale kõigile Iisraeli poegadele läbi nende põlvkondade. Ütles aga Issand Moosesele ja Aaronile: see on paasapüha seadus: ükski võõramaalane ei söö sellest. Ja iga teenija või hõbedaga ostetud lõikad ümber; ja siis sööb ta sellest. Ajutine elanik või palgaline töötaja ei tohi sellest süüa. Ühes majas see süüakse ja te ei tohi viia liha majast välja ning te ei tohi murda sellest ühtegi luud. Kogu Iisraeli poegade kogudus teeb seda. Kui aga keegi võõras tuleb teie juurde, et pidada paasapüha Issandale, siis ümberleika tema kõik meessoost, ja alles siis ta võib läheneda seda pidama, ja ta saab olema nagu maa põliselanik; ükski ümberlõikamatu ei tohi sellest süüa. Üks seadus kehtib kohalikule ja võõrale, kes on tulnud teie sekka. Ja Iisraeli pojad tegid nii, nagu Issand oli käskinud Moosesele ja Aaronile nende jaoks – nõnda nad tegid. Ja sel päeval juhtus, et Issand tõi Iisraeli pojad Egiptuse maalt välja koos nende jõuga.

13

Ütles aga Issand Moosesele, öeldes: Pühitse mulle iga esmasündinu, kes avab emaka Iisraeli poegade seas, alates inimesest kuni loomani, see on minu. Mooses ütles rahvale: mäletage seda päeva, mil te läksite välja Egiptuse maalt, orjuse kojast, sest vägevaga käega viis Issand teid välja siit, ja haputainas ei tohi süüa. Sest täna te lähete välja noorte kuus. Ja

saab olema, kui Issand, sinu Jumal, toob sind kanaanlaste, hettlaste, amorlaste, hiivlaste, jebuuslaste, girgaslaste ja perisslaste maale, mille ta vandus sinu isadele anda sinule, maale, mis voolab piima ja mett, siis sa teed seda teenistust selles kuus. Kuus päeva peate te sööma hapnemata leiba, aga seitsmendal päeval on Issanda püha. Hapnemata leiba peate sööma seitse päeva, ei tohi sinul näha olla haputatud leiba ega tohi sinul olla haputainet üheski sinu piirkonnas. Ja sa kuulutad oma pojale sel päeval, ütledes: Selle pärast tegi Issand Jumal minule nii, kui ma läksin välja Egiptusest. Ja see oleb sinule märgiks sinu käel ja mälestuseks sinu silmade ees, nii et Issanda seadus oleks sinu suus, sest vägevaga käega viis Issand Jumal sind välja Egiptusest. Ja hoidke seda seadust järgides aegu ja hooaegu päevast päeva. Ja saab olema, kui Issand, sinu Jumal, toob sind Kaananlaste maale, nagu ta vandus sinu isadele, ja annab selle sinule. Ja sa eraldad iga esmasündinud isase Issandale, iga esmasündinud isase oma karjadest või oma loomadest, nii palju kui neid sulle sünnib, need isased sa pühitsed Issandale. Iga eesli esmasündinu sa vahetad lambaga, kui aga sa ei vaheta, siis sa lunastad seda. Iga inimese esmasündinu sinu poegadest sa lunastad. Kui aga sinu poeg küsib sind pärast seda, öeldes, mis see on? Ja sa ütled temale, et tugeva käega juhtis Issand meid välja Egiptuse maalt, orjuse majast. Kui aga vaarao kõvastus meid ära saatma, tappis ta iga esmasündinu Egiptuse maal, alates inimeste esmasündinutest kuni kariloomade esmasündinuteni. Seetõttu ohverdan mina Issandale iga emakoja avaja, mis on meessoost, ja lunastan iga oma poegade esmasündinu. Ja see saab olema märgiks sinu käel

ja kõikumatuks sinu silmade ees, sest vägevaga käega viis Issand sind välja Egiptusest. Kui aga vaarao rahva välja saatis, ei juhtinud Jumal neid vilistilaste maa teed pidi, sest see oli lähedal, sest Jumal ütles, et rahvas ei kahetseks, nähes sõda, ja pöörduks tagasi Egiptusesse. Ja Jumal juhtis rahva teed kõrbe kaudu punase mere poole, viiendas põlvkonnas aga läksid Iisraeli pojad üles Egiptuse maalt. Ja Mooses võttis Joosepi luud endaga, sest vandega oli ta vannutanud Iisraeli poegadele, öeldes: Issand tuleb kindlasti teid külastama, ja te kannate minu luud siit endaga üles. Iisraeli pojad aga lahkusid Sukkotist ja laagerdusid Etamis kõrbe ääres. Jumal aga juhtis neid päeval pilvesambas, näidates neile teed, ja öösel tulesambas. Pilvesammas päeval ja tulesammas öösel ei lahkunud kogu rahva eest.

14

Ja Issand rääkis Moosesega, öeldes: Räägi Iisraeli poegadega, ja tagasi pöördunult lasku neil laagerduda vastapäät talukohta, Migdoli ja mere vahel, vastapäät Baal-Sefoni; nende ees sa laagerdud mere ääres. Ja Vaarao ütleb oma rahvale: Need Iisraeli pojad ekslevad maal, sest kõrb on nad sisse sulgenud. Mina aga kõvastan vaarao südant ja ta ajab neid taga, ning mina saan austatud vaaraos ja kogu tema armees, ja kõik egiptlased saavad teada, et mina olen Issand, ja nad tegid nii. Ja egiptlaste kuningale teatati, et rahvas oli põgenenud, ja Vaarao süda ning tema teenrite süda muutus rahva suhtes, ja nad ütlesid: Mis me

seda tegime, et saatsime Iisraeli pojad minema, et nad ei teeniks meid? Vaarao valjastas siis oma vankrid ja kogus kogu oma rahva kokku endaga ning võttis kuussada valitud vankrit ja kõik egiptlaste hobused ja ohvitserid nende kõigi peale. Ja Issand kõvastas vaarao, Egiptuse kuninga, ja tema teenijate südame, ning ta ajas Iisraeli poegi taga, aga Iisraeli pojad läksid välja kõrge käega. Ja egiptlased jälitasid neid ja leidsid nad leeris olevat mere äärest, ja kogu Vaarao ratsavägi ja vankrid, ratsanikud ja tema armee olid asula vastas, Baal-Tsefoni vastas. Ja Vaarao lähenesid, ja Iisraeli pojad vaatasid üles oma silmadega ning nägid, et egiptlased olid laagrisse paiknenud nende järel, ja nad kartsid väga suuresti, aga Iisraeli pojad hüüdsid Issanda poole. Ja nad ütlesid Moosesele: Kas sellepärast, et Egiptuse maal ei olnud haudu, sa tõid meid välja, et surra kõrbes? Miks sa seda meile tegid, tuues meid välja Egiptusest? Kas see ei olnud see sõna, mida me rääkisime sulle Egiptuses, öeldes: jäta meid rahule, et me teeniks egiptlasi? Parem on ju meile teenida egiptlasi kui surra selles kõrbes. Ja Mooses ütles rahvale: võtke julgust, seiske ja vaadake päästet Issandalt, mille ta meile täna annab; sest nii nagu te olete egiptlasi täna näinud, nii te ei näe neid enam iialgi; Issand võitleb teie eest ja teie jääte vait. Aga Issand ütles Moosesele: Miks sa hüüad minu poole? Räägi Iisraeli poegadele ja las nad laagrist lahkuvad. Ja sina tõsta oma kepp üles ja siruta oma käsi mere kohale ning lõhesta see, ja Iisraeli pojad läksigu mere keskele kuiva maa kaudu. Ja vaata, mina kõvastan vaarao südame ja kõigi egiptlaste südame, ja nad siseneb nende järele, ja mind ülendatakse vaaraos ja tema kogu sõjaväes ja vankrites ja tema hobustes. Ja kõik

egiptlased saavad teada, et mina olen Issand, kui mind ülistatakse vaarao ning tema vankrite ja hobuste läbi. Jumala ingel, kes käis Iisraeli laste laagri ees, eemaldus ja läks tagapoole, ja ka pilvesammas eemaldus nende eest ja jäi seisma nende taha. Ja see sisenes egiptlaste laagri ja Iisraeli laagri vahele ning seisis paigal, ja tekkis pimedus ja hämar, ja öö möödus, kuid nad ei kohtunud üksteisega terve öö. Mooses sirutas aga oma käe mere kohale välja, ja Issand ajas mere tagasi vägivaldse lõunatuulega terve öö, ja tegi mere kuivaks maaks, ning vesi lõhestati. Ja Iisraeli pojad läksid mere keskele kuivale, ja selle vesi oli müürina paremal pool ja müürina vasakul pool. Ja egiptlased ajasid taga ja sisenasid nende järele, ja iga vaarao hobune ja vankrid ja ratsanikud mere keskele. Ja sündis hommikuses vahis, ja Issand vaatas alla egiptlaste leerile tule- ja pilvesambas, ja paiskas segadusse egiptlaste leeri, ja sidus kokku nende vankrite teljed, ja juhtis neid vägivallaga; ja egiptlased ütlesid: põgenegem Iisraeli palge eest, sest Issand sõdib nende eest egiptlaste vastu. Aga Issand ütles Moosesele: Siruta oma käsi mere kohale ja vesi pöördugu tagasi ning katku egiptlased, nii vankrid kui ka ratsanikud. Mooses sirutas aga oma käe välja üle mere ja vesi pöördus tagasi päeva ajal üle maa, aga egiptlased põgenesid vee eest ja Issand raputas egiptlased maha mere keskel. Ja tagasi pöördunud vesi kattis vankrid ja ratsanikud ning kogu Vaarao väe, kes olid läinud nende järel merre, ja nendest ei jäänud alles ühtegi. Aga Iisraeli pojad läksid läbi kuiva maa mere keskel, ja vesi oli neile müürina paremal pool ja müürina vasakul pool. Ja Issand päästis Iisraeli sel päeval egiptlaste käest välja, ja Iisrael nägi

egiptlasi surnuina mere ääres. Iisrael nägi suurt kätt, mida Issand tegi egiptlastele, ja rahvas kartis Issandat ning uskus Jumalat ja tema teenijat Moosest.

15

Siis laulis Mooses ja Iisraeli pojad selle laulu Jumalale, ja ütlesid: Laulame Issandale, sest ta on auhiilgalt ülistatud – hobuse ja ratsaniku viskas ta merre. Abistaja ja kaitsja sai mulle päästeks, see on minu Jumal, ja ma aulistan teda, minu isa Jumal, ja ma ülendatan teda. Issand purustab sõjad, Issand on tema nimi. Vaarao vankrid ja tema väe viskas ta merre, valitud ratsanikud kolmanda astme mehed; nad neelati alla Punases meres; sügavus kattis neid; nad vajusid sügavusse nagu kivi. Sinu parem käsi, Issand, on ülistatud jõus, sinu parem käsi, Issand, purustas vaenlased. Ja oma au suuruses sa purustasid vaenlased, sa saatsid oma viha, mis neelas nad nagu kõrred. Ja sinu viha vaimu läbi jagas vesi, veed tardusid nagu müür, lained tardusid mere keskel. Vaenlane ütles: Taga ajades saan tabama, jagan saaki, täidan oma hinge, hävitan oma mõõgaga, minu käsi valitseb. Sa saatsid oma vaimu, meri kattis neid, nad vajusid nagu plii võimsas vees. Kes on sarnane sinuga jumalate hulgas, Issand? Kes on sinu moodi? Ülistatud pühade seas, imeline kirkuses, tehes imetegusid. Sa sirutasid välja oma parema käe, maa neelas nad. Juhatasid oma õigusega seda oma rahvast, keda lunastasid, julgustasid oma jõuga oma pühasse elupaika. Rahvad kuulsid ja said vihaseks, valud haarasid Filiistia elanikke. Siis

kiirustasid Edomi juhid ja mooabiitide valitsejad, neid haaras värin, sulanud kõik Kanaani elanikud. Langu nende peale värisemine ja hirm, sinu käsivarre suuruses muutugu nad kiviks, kuni möödub sinu rahvas, Issand, kuni möödub see sinu rahvas, kelle sa omandanud oled. Olles nad sisse viinud, istuta nad oma pärandi mäele, oma valmis eluasemesse, mille sa valmistasid, Issand, pühamu, Issand, mille su käed valmistasid. Issand valitseb igavesti ja igavesti ja veelgi. Sest Vaarao hobused koos vankrite ja ratsanikega läksid merre sisse, ja Issand tõi nende peale mere vee, aga Iisraeli pojad läksid läbi kuiva koha mere keskel. Prohvetinna Mirjam, Aaroni õde, võttis trummi oma kätte ja kõik naised läksid tema järel välja koos trummide ja kooridega. Aga nende eest alustas Mirjam, öeldes: laulame Issandale, sest auhiilgalt on ta austatud, hobuse ja ratsaniku heitis ta merre. Mooses eemaldas aga Iisraeli pojad Punasest merest ja juhtis neid Suuri kõrbesse, ja nad läksid kolm päeva kõrbes ega leidnud vett, et juua. Nad tulid aga Merrasse, kuid ei suutnud juua Merrahst, sest vesi oli kibe, seetõttu nimetas ta selle koha Kibeduseks. Ja rahvas nurises Moosese peale, öeldes: Mida me joome? Mooses hüüdis aga Issanda poole, ja Issand näitas talle puud, ja ta viskas selle vette, ja vesi muutus magusaks. Seal ta pani talle seadused ja kohtuotsused, ja seal ta katsus teda ja ütles: kui sa tõesti kuuled Issanda, su Jumala häält ja teed meeldivaid asju tema ees ja kuulad tema käske ja pead kõiki tema seadusi, siis ühtegi haigust, mida ma tõin egiptlastele, ma ei too sinu peale, sest mina olen Issand, su Jumal, kes sind parandab. Ja nad tulid Elimisse, ja seal oli kaksteist veeallikat ja seitsekümmend palmipuu tüve, ning nad laagerdusid seal vete

äärde.

16

Nad lahkusid aga Elimist, ja kogu Iisraeli poegade kogudus tuli Sini kõrbesse, mis on Elimi ja Siinai vahel. Ja viieteistkümnendal päeval teisel kuul pärast nende Egiptuse maalt väljatulekut nurises kogu Iisraeli poegade kogudus Moosese ja Aaroni peale. Ja Iisraeli pojad ütlesid neile: Oleks parem, kui me oleksime surnud Issanda poolt lööduna Egiptuse maal, kui me istusime lihapottide juures ja sõime leiba täiskõhuni, sest te tõite meid sellesse kõrbesse, et tappa kogu see kogudus näljaga. Ütles aga Issand Moosesele: Vaata, mina sadan teile leibe taevast; ja rahvas läheb välja ja nad koguvad päevase osa iga päev, et ma katsuks neid, kas nad käivad minu seaduse järgi või mitte. Ja kuuendal päeval nad valmistavad selle, mida nad sisse toovad; ja see on kahekordne, mida nad koguvad päev-päevalt. Ja Mooses ja Aaron ütlesid kogu Iisraeli poegade kogudusele: Õhtul te saate teada, et Issand viis teid välja Egiptuse maalt, ja hommikul te näete Issanda au, sest ta kuulab teie nurinat Jumala vastu; aga kes me oleme, et te nurisete meie vastu? Ja Mooses ütles: Selles, et Issand annab teile õhtul liha süüa ja hommikul leiba kõhutäiteks, sest Issand kuulis teie nurinat, mida teie nurisete meie vastu; aga meie, mis me oleme? Sest teie nurin ei ole mitte meie vastu, vaid Jumala vastu. Mooses ütles aga Aaronile: Ütle kogu Iisraeli poegade kogudusele: tulge Jumala ette, sest ta on kuulnud teie nurinat. Kui aga Aaron

rääkis kogu Iisraeli poegade kogudusele ja nad pöördusid tagasi kõrbe poole, siis ilmus Issanda au pilves. Ja Issand rääkis Moosesele, öeldes: ma olen kuulnud Iisraeli poegade nurinat; räägi neile, öeldes: õhtul te sööte liha ja hommikul te saate leivast täis; ja te teate, et mina olen Issand, teie Jumal. Saabus aga õhtu ja vutimamad tõusid üles ning katsid laagri, hommikul aga, kui kaste oli lakanud laagri ümber. Ja vaata, kõrbe pinnal oli peenike, valge, nagu koriandri seeme, nagu härmatis maa peal. Seda nähes ütlesid Iisraeli pojad üks teisele: Mis see on? Sest nad ei teadnud, mis see oli; aga Mooses ütles neile: see on leib, mille Issand andis teile süüa. See on sõna, mida Issand käskis: koguge sellest igaüks endale sobiv gomer, pea kohta, teie hingede arvu järgi, igaüks koos oma telgikaaslastega koguge. Iisraeli pojad tegid nii ja kogusid, üks palju ja teine vähem. Ja kui nad mõõtsid gomorit, siis sellel kes palju kogus ei olnud üle, ja sellel kes vähem kogus ei jäänud puudu; igaüks kogus nii palju kui tal vaja oli. Aga Mooses ütles neile: Ärgu keegi jätku sellest midagi järgmisesse hommikusse. Ja nad ei kuulanud Moosest, vaid mõned jätsid sellest hommikuni, ja see keesis üle usside ja haises, ning Mooses sai nende peale kibedaks. Ja nad kogusid seda iga hommik, igaüks endale määratud osa, aga kui päike kuumendas, see sulas. Juhtus aga kuuendal päeval, et nad kogusid vajalikke asju topelt, kaks gomerit igaühele; tulid aga kõik koguduse juhid ja teatasid Moosesele. Mooses ütles aga neile: Kas see pole see sõna, mille Issand rääkis? Hingamispäev on püha puhkus Issandale homme; mida iganes te küpsetate, küpsetage; ja mida iganes te keedate, keetke; ja kogu ülejääk jätke ladustamisse hommikuks. Ja nad jätsid seda alles kuni

hommikuni, nagu Mooses neile käskis, ja see ei hakanud haisema ega tekkinud selles usse. Aga Mooses ütles: Sööge täna, sest täna on hingamispäev Issandale, seda ei leita tasandikult. Kuue päeva jooksul te kogate, aga seitsmendal päeval on hingamispäev, sest sel päeval seda ei ole. Juhtus aga seitsmendal päeval, et mõned rahva seast läksid koguma, kuid ei leidnud. Ütles aga Issand Moosesele: Kui kaua te ei soovi kuulata minu käske ja minu seadust? Vaadake, sest Issand andis teile hingamispäeva selle päeva, selle pärast tema andis teile kuuendal päeval kahe päeva leivad, jääge igaüks oma majadesse, ärgu keegi mingu välja oma kohast seitsmendal päeval. Ja rahvas pidas hingamispäeva seitsmendal päeval. Ja Iisraeli pojad nimetasid seda nimega Manna, see oli aga nagu valge koriandri seeme, aga selle maitse oli nagu kook mees. Ja Mooses ütles: See on sõna, mille Issand käskis: täitke goomor mannat hoidlasse oma põlvkondadele, et nad näeksid leiba, mida te sõite kõrbes, kui Issand viis teid välja Egiptuse maalt. Ja Mooses ütles Aaronile: võta üks kuldne purk ja pane sinna täis goomor mannat ning paiguta see Jumala ette säilitamiseks teie põlvedele, nii nagu Issand Moosesele käskis; ja Aaron paigutas selle tunnistuse ette säilitamiseks. Iisraeli pojad aga sõid mannat nelikümmend aastat, kuni nad jõudsid asustatud maailma; nad sõid mannat, kuni nad saabusid Foiniikia piirkonda. Aga goomor oli kümnendik kolmest mõõdust.

17

Ja kogu Iisraeli poegade kogudus lahkus Siini kõrbest vastavalt nende laagritele Issanda sõna läbi, ja nad laagritasid Rafidinis, kuid rahval ei olnud vett juua. Ja rahvas vaidles Moosese vastu, öeldes: Anna meile vett, et me jooksime. Ja Mooses ütles neile: Miks te vaidlete minu vastu ja miks te katsute Issandat? Ja rahvas janus seal vett ja rahvas nurises seal Moosese vastu, öeldes: Miks seda? Sa tõid meid üles Egiptusest, et tappa meid ja meie lapsi ja loomi januga? Ja Mooses karjus Issanda poole, öeldes: Mida ma teen selle rahvaga? Veel vähe, ja nad kivitavad mind surnuks. Ja Issand ütles Moosesele: Mine selle rahva ette, võta aga endale rahva vanematest ja see kepp, millega sa lõid jõge, võta oma kätte ja mine. Vaata, mina seisan seal enne sind kivi peal Horebis ja sina lööd kivi ja tuleb sellest välja vesi ja rahvas joob. Mooses tegi nii Iisraeli poegade ees. Ja ta nimetas selle koha nimeks Katsumus ja Teotus, Iisraeli poegade teotuse pärast ja selle pärast, et nad katsusid Issandat, öeldes: Kas Issand on meie keskel või mitte? Tuli aga Amalek ja sõdis Iisraeliga Refidimis. Mooses ütles aga Joosuale: Vali endale võimsad mehed ja mine välja võitlema Amalekiga homme, ja vaata, mina seisan künka tipul ja Jumala kepp on minu käes. Ja Joosua tegi nii, nagu Mooses oli talle öelnud, ja välja minnes rivistus ta lahinguks Amaleki vastu, ning Mooses ja Aaron ja Hoor läksid üles künka tippu. Ja juhtus, et kui Mooses tõstis käed, võitis Iisrael, aga kui ta laskis käed alla, võitis Amalek. Moosese käed aga olid rasked, ja võtnud kivi asetasid nad selle tema alla, ja ta istus sellel, ja Aaron ja Hur toetasid tema käsi siit ühelt poolt ja sealt teiselt poolt, ja Moosese käed jäid kindlaks kuni päikese loojanguni. Ja Joosua võitis Amaleki ja kõik tema

rahva mõõgaga. Ütles aga Issand Moosesele: Kirjuta see mälestuseks raamatusse ja anna Joosua kõrvadesse teada, et ma täielikult kustutan välja Amaaleegi mälestuse taevaaluse seast. Ja Mooses ehitas altari Issandale ja nimetas selle nime: Issand on minu varjupaik. Sest salajase käega sõdib Issand Amaleki vastu põlvest põlve.

18

Kuulis aga Jethro, Midiani preester, Moosese äi, kõike, mida Issand oli teinud Iisraelile, oma rahvale, sest Issand oli viinud Iisraeli välja Egiptusest. Võttis aga Jetro, Moosese väimees, Sipporah, Moosese naise, pärast tema vabastamist, ja tema kaks poega; ühe nende nimi oli Geršom, öeldes: Olin võõras võõras maal; ja teise nimi oli Elieser, öeldes: Sest mu isa Jumal oli mu abiline ja päästis mind vaarao käest. Ja Jetro, Moosese äi, ning pojad ja naine läksid välja Moosese juurde kõrbe, kus ta oli laagrisse läinud Jumala mäe juures. Moosesele teatati aga, öeldes: Vaata, sinu äi Jetro tuleb sinu juurde ja naine ning sinu kaks poega koos temaga. Mooses läks aga oma äia vastu, kummardas talle, suudles teda, ja nad tervitasid üksteist, ning ta tõi nad telki. Ja Mooses jutustas oma äiale kõik, mida Issand tegi Vaaraole ja kõigile egiptlastele Iisraeli pärast, ja kogu vaeva, mis neid teel tabas, ja et Issand päästis neid Vaarao käest ja egiptlaste käest. Jetro oli hämmastunud kõigi heade asjade üle, mida Issand neile tegi, sest ta päästis nad egiptlaste käest ja vaarao käest. Ja Jetro ütles: Õnnistatud olgu Issand, kes päästis

neid egiptlaste käest ja vaarao käest. Nüüd ma teadsin, et Issand on suur üle kõigi jumalate, selle pärast, et nad ründasid neid. Ja Jetro, Moosese väimees, võttis põletusohvreid ja ohvreid Jumalale; aga Aaron ja kõik Iisraeli vanemad tulid sööma leiba koos Moosese väimehega Jumala ees. Ja järgmisel päeval juhtus nii, et Mooses istus rahvast mõistma, aga kogu rahvas seisis Moosese juures alates hommikust kuni õhtuni. Ja kui Jetro nägi kõike, mida ta rahvale tegi, ütles ta: Mis see on, mida sina rahvale teed? Miks sina istud üksi, aga kogu rahvas seisab su juures hommikust kuni õhtuni? Ja Mooses ütleb oma väimehele: Rahvas tuleb minu juurde otsima kohut Jumala käest. Kui neil tekib vaidlus ja nad tulevad minu juurde, mõistan ma kohut igaühele ja teen neile teatavaks Jumala käsud ja tema seaduse. Aga Moosese käimees ütles talle: Sa ei tee seda asja õigesti. Kannatamatusega hävitad end sina ja kogu see rahvas, kes on sinuga koos; see asi on sinule liiga raske, sa ei suuda seda teha üksi. Nüüd seega kuula mind ja ma annan sulle nõu, ja Jumal on sinuga, ole sina rahvale Jumala poole ja sa kannad nende sõnad Jumala ette. Ja sa hoiatad pidulikult neid Jumala käskude ja tema seaduse eest, ning sa näitad neile teid, mida mööda nad käivad, ja töid, mida nad teevad. Ja sina kaalu endale ära kõigist rahvast võimsad mehed, jumalakartlikud, õiglased mehed, kes vihkavad ülbust, ja sa määrad nende üle tuhandepealikud, sajapealikud, viiekümne pealikud ja kümne pealikud. Ja nad mõistavad kohut rahva üle kogu aeg, kuid ülemeelse sõna toovad nad sinu ette, kuid väheseid kohtuasju mõistavad nad ise, ja nad kergendavad sinu koormat, ja nad aitavad sind. Kui sa seda sõna teed, tugevdab sind Jumal ja sa suudad püsida, ning

kogu see rahvas tuleb rahuga oma kohta. Mooses kuulis aga äia häält ja tegi kõik, mida too temale ütles. Ja Mooses valis võimsad mehed kogu Iisraelist ja tegi neist tuhandepealikud, sadapealikud, viiekümne pealikud ja kümne pealikud. Ja nad mõistsid rahva üle kohut igal ajal, kuid iga raske asja tõid nad Moosese ette, aga iga kerge asja mõistsid nad ise. Ja Mooses saatis ära oma väimehe, ja too läks oma maale.

19

Kolmandal kuul pärast Iisraeli poegade lahkumist Egiptuse maalt, sellel päeval, tulid nad Siinai kõrbesse. Ja nad lahkusid Raphidein'ist ja tulid Siinai kõrbe, ning Iisrael laagris seal mäe vastas. Ja Mooses läks üles Jumala mäele, ja Jumal kutsus teda mäelt, öeldes: neid asju sa ütled Jaakobi majale ja sa kuulutad Iisraeli poegadele. Teie ise olete näinud, kui palju olen teinud egiptlastele, ja ma tõstsin teid üles nagu kotkatiibadel ning tõin teid enda juurde. Ja nüüd, kui te tõesti kuulete minu häält ja hoiate minu lepingut, siis saate te minule eriliseks rahvaks kõigi rahvaste seast, sest mulle kuulub kogu maa. Teie aga saate olema minu kuninglik preesterkond ja püha rahvas, need sõnad sa ütled Iisraeli poegadele. Tuli aga Mooses ja kutsus rahva vanemad kokku ning pani neile ette kõik need sõnad, mida Jumal oli neile käskinud. Kõik rahvas vastas aga ühel meelel ja ütles: Kõik, mida Jumal on öelnud, teeme ja kuulame. Mooses aga kandis need sõnad Jumala ette. Ütles aga Issand Moosesele: Vaata, mina tulen sinu juurde pilve sambas, et rahvas kuuleks

mind sinuga rääkimas, ja et nad usuksid sinusse igavesti. Mooses aga teatas rahva sõnad Issandale. Ütles aga Issand Moosesele: Mine alla ja hoiata tõsiselt rahvast ja pühitse neid täna ja homme, ja las nad pesevad riided ja las nad olgu valmis kolmandaks päevaks; sest kolmandal päeval tuleb Issand alla Siinai mäele kogu rahva ees. Ja sa eraldad rahva ümberringi, öeldes: Pöörake tähelepanu enestele, et mitte minna üles mäele ega puudutada midagi sellest. Igaüks, kes puudutab mäge, sureb surmaga. Tema kätt ei puudutata, sest ta kividega kividega visatakse või noolega maha lastakse, olgu see loom või inimene, ta ei jää ellu. Kui hääled ja pasunad ja pilv lahkuvad mäelt, siis need tõusevad üles mäele. Mooses tuli mäelt alla rahva juurde ja pühitses neid, ning nad pesid rõivad. Ja ta ütles rahvale: Olge valmis kolm päeva, ärge lähenege naisele. Kolmandal päeval koidikul juhtus aga nii, et tekkisid hääled ja välgud ja sünge pilv Siinai mäe peal, trompeti hääl kõlas valjult, ja kogu rahvas laagris kohkus. Ja Mooses viis rahva välja leerist Jumalaga kohtuma, ja nad seisid mäe jalamil. Siinai mägi suitses tervenisti, sest Jumal oli tulnud alla selle peale tules, ja suits tõusis nagu ahju suits, ning kogu rahvas oli väga hämmastunud. Aga trompeti hääled muutusid edasi minnes väga tugevamaks. Mooses rääkis, aga Jumal vastas talle häälega. Issand aga tuli alla Siinai mäele, mäe tippu, ja Issand kutsus Moosese mäe tippu, ja Mooses läks üles. Ja Jumal ütles Moosesele, öeldes: mine alla ja hoiata tõsiselt rahvast, et nad mitte kunagi ei läheneks Jumalale vaatama, ja nende seast langeks paljusid; Ja preestrid, kes lähenevad Issandale Jumalale, pühitsegu end, et Issand ei eemaldaks neid. Ja Mooses ütles Jumalale: Rahvas ei suuda

tõusta Siinai mäe poole, sest sina oled ju tunnistanud meile, öeldes: Eralda mägi ja pühitse see. Ütles aga temale Issand: Mine, mine alla ja tule üles sina ja Aaron sinuga, aga preestrid ja rahvas ärgu tungugu üles Jumala poole, et Issand neid kunagi ei hävitaks. Mooses tuli alla rahva juurde ja ütles neile.

20

Ja Issand rääkis kõik need sõnad, öeldes: Mina olen Issand, sinu Jumal, kes viis sind välja Egiptuse maalt, orjuse kojast. Sinul ei ole teisi jumalaid peale minu. Sa ei tee endale kujutist ega mingit sarnasust sellest, mis on taevas üleval, ja sellest, mis on maal all, ja sellest, mis on veetes maa all. Sa ei kummarda neid ega teeni neid; sest mina olen Issand, sinu Jumal, armukade Jumal, kes annan isade patud laste peale kuni kolmanda ja neljanda põlveni neile, kes vihkavad mind, ja teen halastust tuhandeteni neile, kes armastavad mind ja hoiavad minu käske. Sa ei võta Issanda, oma Jumala nime asjata, sest Issand, sinu Jumal ei puhasta seda, kes võtab tema nime asjata. Mälesta hingamispäeva, et seda pühitseda. Kuus päeva töötad ja teed kõik oma tööd. Aga seitsmendal päeval on hingamispäev Issandale, sinu Jumalale: sa ei tee sellel mingit tööd sina, ja sinu poeg, ja sinu tütar, sinu ori, ja sinu teenijatüdruk, sinu härg, ja sinu veoloom, ja kõik sinu loom, ja võõras, kes elab sinu juures. Sest kuue päeva jooksul tegi Issand taeva ja maa ja mere ja kõik, mis neis on, ja ta puhkas seitsmendal päeval, seetõttu õnnistas Issand seitsmenda päeva ja pühitses selle. Austa oma isa ja oma

ema, et sul hästi läheks ja et sa elaksid kaua hea maa peal, mida Issand, su Jumal, sulle annab. Sa ei tohi abielu rikkuda. Sa ei tohi varastada. Sa ei tohi mõrvata. Sa ei kanna valeunnistust oma naabri kohta. Sa ei tohi ihalda oma ligimese naist; sa ei tohi ihalda oma ligimese maja, ega tema põldu, ega tema sulast, ega tema teenijatüdrukut, ega tema härga, ega tema koormalooma, ega ühtegi tema looma, ega midagi, mis su ligimesel on. Ja kogu rahvas nägi häält, tõrvikuid, trompeti häält ja suitsvat mäge, kuid kartuses seisis kogu rahvas kaugel. Ja nad ütlesid Moosesele: Räägi sina meile, aga ärgu rääkigu meile Jumal, et me ei sureks. Ja Mooses ütleb neile: Võtke julgust, sest Jumal tuli teie juurde selleks, et teid katsuda, et tema hirm oleks teie sees, et te ei patustaks. Rahvas aga seisis kaugel, Mooses aga sisenes pimedusesse, kus oli Jumal. Ütles aga Issand Moosesele: need asjad sa ütled Jaakobi majale ja kuulutad Iisraeli poegadele: teie olete näinud, et taevast olen rääkinud teile. Te ei tohi teha enestele hõbedast jumalaid ega kuldsetest jumalaid. Altari maast teete te mulle ja ohverdate tema peal oma põletusohvreid ja oma päästeohvreid ja oma lambaid ja oma vasikaid igas kohas, kus ma nimetan oma nime seal, ja ma tulen sinu juurde ja õnnistan sind. Kui aga teed mulle altari kividest, siis ära ehita neid raiutud kividest, sest sa oled heitnud oma mõõga nende peale ja need on rüvetatud. Sa ei tohi minna üles astmetega minu altari juurde, et sa ei paljastaks oma alastust selle peal.

21

Ja need on määrused, mida sa paned nende ette. Kui sa omandad heebrealase lapse, kuus aastat ta teenib sind; aga seitsmendal aastal ta lahkub vabana ilma tasuta. Kui tema üksi siseneb, siis ta ka üksi väljub, aga kui naine siseneb koos temaga, siis väljub ka tema naine. Ja kui aga isand annab talle naise, ja ta sünnib talle poegi või tütreid, siis naine ja lapsed kuuluvad tema isandale, aga tema üksi läheb välja. Kui aga vastates ütleb ori, ma olen armastanud oma isandat ja naist ja lapsi, ma ei lähe vabaks, siis toob tema isand tema Jumala kohtu ette, ja siis toob tema ukse juurde lävepaku juurde, ja tema isand läbistab kõrva naaskliga, ja ta teenib teda igavesti. Kui aga keegi müüb oma tütre teenijaks, siis ta ei lahku nii, nagu naisorjad lahkuvad. Kui ta ei peaks meeldima oma isandale, kes temaga kokku leppis, siis lunastab ta tema. Võõrale rahvale aga ei ole isandal õigust teda müüa, sest ta murdis lepingu temaga. Kui aga ta kihlub tema oma pojale, siis ta peab toimima tema suhtes vastavalt tütarde õigusele. Kui ta aga võtab endale teise, siis ei tohi ta ilma jätta tema vajalikke asju ega rõivastust ega läbikäimist. Kui aga ta neid kolme asja talle ei tee, läheb ta välja tasuta ilma hõbedata. Kui aga keegi lööb kedagi ja see sureb, siis surmata ta surmaga. See aga mitte tahtlikult, vaid Jumal andis tema kätte – annan sulle koha, kuhu see, kes tappis, põgeneb. Kui aga keegi ründab naabrit, et tappa teda pettusel, ja ta otsib varjupaika, siis võta ta minu altari juurest ära, et surmata. Kes lööb oma isa või oma ema, surmata lastagu ta surmaga. See, kes räägib kurja oma isast või oma emast, sureb surma läbi. Kui keegi varastab mõne Iisraeli poja ja, olles teda rõhunud, müüb teda, ja see leitakse tema juures, siis surgu ta surmaga. Kui aga

kaks meest tülitsevad ja nad löövad ligimest kiviga või rusikaga ja ta ei sure, vaid lamab voodisse, kui inimene tõuseb üles ja kõnnib väljas kepi najal, on süütu see kes lõi; välja arvatud tema töökaotuse eest tasub ta ja ravikulud. Kui aga keegi lööb oma orja või oma teenijatari kepiga, ja see sureb tema käte all, siis karistatakse õigusega. Kui aga ta peaks ellu jääma ühe või kahe päeva, siis ei tohi teda karistada, sest hõbe on tema oma. Kui aga kaks meest võitlevad ja löövad naist, kes on lapseootel, ja tuleb välja tema laps mitte täielikult kujunenuna, siis trahvitakse trahviga; nii nagu naise mees paneb peale, annab ta koos väärikusega. Kui aga kujunenud on, annab ta hinge hinge asemel, silma silma asemel, hamba hamba asemel, käe käe asemel, jala jala asemel, põletuse põletuse asemel, haava haava asemel, verevalumi verevalumi asemel. Kui aga keegi lööb oma teenija silma või oma teenijanna silma ja pimestab, siis saadab ta nad vabaks nende silma asemel. Kui aga ta lööb välja oma sulase hamba või oma teenijanna hamba, siis ta saadab nad vabaks nende hamba eest. Kui aga härg torkab sarvedega meest või naist ja see sureb, siis kividatakse härg surnuks, ja tema liha ei tohi süüa; aga härja omanik on süütu. Kui aga härg on olnud torkaja enne eilset päeva ja enne kolmandat päeva, ja on tunnistatud tema isandale, ja ta ei ole kõrvaldanud teda, kuid ta tapab mehe või naise, siis härg kividega visatakse surnuks ja tema isand surmata pannakse. Kui aga talle pandakse lunastus, annab ta oma hinge eest lunastust nii palju, kui talle pannakse. Kui aga ta torgab sarvedega poega või tütart, siis tuleb temaga toimida vastavalt sellele määrusele. Kui aga härg torkab sarvega last või teenijatüdrukut, annab ta kolmkümmend hõbeseeklist

nende isandale ja härg surmatatakse kividega. Kui aga keegi avab augu või kaevab augu ja ei kata seda, ja kukub sinna vasikas või eesel, siis augu omanik maksab, annab hõbedat nende omanikule; aga surnud loom kuulub temale. Kui aga kellegi härg torkab naabri härja ja see sureb, siis müüvad nad elava härja ja jagavad selle hõbeda ning jagavad surnud härja. Kui aga härg on tehtud teatavaks, et ta on sarvistaja enne eilset ja enne kolmandat päeva, ja tema isandale on tunnistatud, ja ta ei hävita teda, siis maksab härja härja asemel, aga surnud jääb temale. Kui aga keegi varastab vasika või lamba ja tapab või müüb selle, siis ta peab maksma viis vasikat vasika asemel ja neli lammast lamba asemel.

22

Kui aga varas leitakse sissemurdmise käigus ja ta sureb peksa saades, siis ei ole tegemist mõrvaga. Kui aga päike tõuseb tema peale, on ta süüdi ja peab surema, aga kui tal ei ole midagi, müüdagu ta varguse eest. Kui aga varastatud asi leitakse tema käes elavana, olgu see eesel või lammas, siis ta maksab kahekordse hüvitise. Kui aga keegi laseb karjatada põllul või viinamäel ja laseb oma loomal karjatada teise põllul, maksab ta tagasi oma põllult vastavalt selle saagile, kui aga laseb karjatada kogu põllu, maksab ta tagasi oma põllu parimad ja oma viinamäe parimad. Kui aga välja läinud tuli leiab ohakad ja põletab rehealused või viljapead või tasandiku, maksab see, kes tule süütas. Kui aga keegi annab naabri hoolde hõbedat või

nõusid ja need varastatakse inimese majast, siis kui varas leitakse, peab ta maksma kahekordse hüvitise. Kui aga vargast ei leita, läheneb maja isand Jumala ette ja vannub, et tõesti ei ole tema kurjalt käitunud kogu ligimese hoiuse suhtes, iga öeldud ülekohtu järgi, puudutades vasikat ja koormakandajat ja lammast ja rõivast ja kogu nõutavat kaotust; mis iganes see ka ei oleks, Jumala ette tuleb mõlema kohus ja Jumala läbi tabatu maksab ligimesele tagasi kahekordse. Kui aga keegi annab lähimmale veolooma või vasika või lamba või iga looma valvata, ja see purustatakse või sureb või vangiks võetakse, ja mitte keegi ei tea, siis vanne Jumala ees on mõlema vahel, et tõesti tema ei ole tegutsenud kurjasti üldse lähimma hoiuse suhtes; ja nii võtab selle isand vastu, ja ei tasu. Kui aga see varastatakse temalt, maksab ta omanikule; kui aga see saab metsalise poolt rebitud, toob ta selle jahile ette, ja ei maksa. Kui aga keegi küsib lähimalt ja see puruneb või sureb või vangiks võetakse, aga omanik ei ole temaga, siis ta maksab. Kui aga isand on temaga koos, siis ta ei maksa, kui aga palgaline on, siis see arvestatakse tema palga hulka. Kui aga keegi petab kihlumata neitsit ja magab temaga, siis peab ta talle kaasavara andma ja võtma ta endale naiseks. Kui aga isa keeldub ja ei soovi anda teda temale naiseks, tasub ta isale hõbedat vastavalt sellele, kui suur on neitsite kaasavara. Nõidu te ei tohi elus hoida. Igaüks, kes magab koos loomaga, surmaga tapate neid. See, kes ohverdab jumalatele, hävitatud saab surmaga, välja arvatud üksnes Issandale. Ja te ei tohi võõrast halvasti kohelda ega teda rõhuda, sest te olite võõrad Egiptuse maal. Te ei tohi piinata ühtegi leske ega orbu. Kui aga te kurjusega kahjustate neid ja nad karjuvad

minu poole, siis ma kindlasti kuulen nende häält ja ma vihastun vihaga ja ma tapan teid mõõgaga ja teie naised jäävad leskedeks ja teie lapsed vaeslasteks. Kui aga sa laenaksid hõbedat oma vaesele vennale, siis sa ei tohi teda survestada ega panna talle intressi. Kui aga pandiks võtad sa lähedase rõiva, enne päikese loojangut anna see talle tagasi; sest see on tema kate, ainult see on tema alastuse rõivas; milles ta magab? Kui ta seega minu poole hüüab, siis ma kuulan teda, sest ma olen halastav. Jumalaid sa ei räägi kurjasti ja oma rahva valitsejast sa ei ütle halvasti. Oma rehealuse ja viinapressi esmavilju sa ei tohi viivitada, oma poegade esmasündinud pead sa andma minule. Nii sa teed oma vasikaga ja oma lammastega ja oma veoloomaga: seitse päeva see oleb ema juures, aga kaheksandal päeval sa annad selle mulle tagasi. Ja te saate olema minule pühad mehed, ja te ei tohi süüa metsaliste poolt tapetud liha, viskake see koerile.

23

Sa ei võta vastu tühist kuuldust, sa ei tee kokkulepet ebaõiglasega, et saada ebaõiglaseks tunnistajaks. Sa ei tohi olla enamusega kurjuse poolel, sa ei tohi liituda rahvahulgaga, et koos enamusega kõrvale kalduda ja kohut moonutada. Ja vaest meest sa ei halasta kohtuotsuses. Kui aga sa kohtad oma vaenlase härga või tema koormalooma eksimas, siis pööra tagasi ja tagasta see talle. Kui aga näed oma vaenlase koormalooma langenud tema koorma alla, siis ära mööduma sellest, vaid aita

seda koos temaga üles. Sa ei moonuta vaese kohut tema kohtumõistmisel. Hoia eemale kõigist ebaõiglastest sõnadest, süütut ja õiglast ära tapa, ja ära õigusta jumalatut kingituste pärast. Ja kingitusi ei tohi sa võtta, sest kingitused pimestavad nägijate silmad ja rikuvad õiglasi sõnu. Ja te ei rõhu võõrast, sest teie teate võõra hinge, sest teie ise olite võõrad Egiptuse maal. Kuus aastat külvad sa oma maad ja kogud selle saagi. Seitsmendal aastal tee vabastamine ja vabasta see, ning söögu sinu rahva vaesed, aga järelejäänu söögu metsikud loomad; nii tee oma viinamäe ja oma oliiviaedadega. Kuus päeva teed sa oma tööd, aga seitsmendal päeval on puhkus, et sinu härg ja sinu koormaloom puhkaksid ning et sinu teenijatüdruku poeg ja võõras end värskendaksid. Kõike, mida olen teile öelnud, pidage meeles, ja teiste jumalate nime te ei tohi meenutada ega tohi see kuuldavale tulla teie suust. Kolm korda aastas pühitsege mulle. Pidage pühitsema hapnemata leibade püha, seitse päeva sööge hapnemata leiba, nii nagu ma käskisin teile noorte kuu ajal, sest sel ajal te läksite välja Egiptusest, ärge ilmuge minu ette tühjade kätega. Ja sa teed lõikusepüha esimeste viljade kohta oma töödest, mida sa külvad oma põllul, ja lõpetamise pühapäeva aasta lõpul, kui kogud oma tööd oma põllult. Kolm korda aastas ilmub iga sinu meessoost Issanda, sinu Jumala ette. Kui ma ajasin välja rahvad sinu eest ja laiendan sinu piire, siis sa ei tohi ohverdada hapendatuga minu ohvriverd, ega tohi minu püha rasv jääda kuni hommikuni. Oma maa esimese saagi esmavilja tood sa Issanda, oma Jumala majja. Sa ei tohi keeta talle tema ema piimas. Ja vaata, mina saadan oma saadiku su ette, et ta kaitseks sind teel, et ta viiks su sisse maale, mille mina olen sulle

valmistanud. Pane endale tähele ja kuula teda ning ära ole temale sõnakuulmatu, sest ta ei hoida sind tagasi, sest minu nimi on tema peal. Kui te tõesti kuulete minu häält ja sa teed kõik, mida ma käsin sinule, ja te hoiate minu lepingut, siis te olete minule eriline rahvas kõigist rahvastest, sest minu on kogu maa. Teie aga olete minule kuninglik preesterkond ja püha rahvas. Need sõnad sa ütled Iisraeli poegadele. Kui te tõesti kuulete minu häält ja te teete kõik, mida ma ütlen sinule, siis ma olen vaenlane sinu vaenlastele ja ma vastan sinu vastastele. Sest minu saadik läheb sinu ees ja toob sind amorlaste, hettlaste, perislaste, kaananlaste, girgaslaste, hiivlaste ja jebuuslaste juurde, ja ma hävitan nad. Sa ei kummardu nende jumalaid, ega teeni neid, ega tee vastavalt nende tegudele, vaid sa lammutad need maha ja purustad nende sambad. Ja sa teenid Issandat, oma Jumalat, ja ma õnnistan su leiba, su veini ja su vett ning pööran haiguse teie seast ära. Ei ole viljatut ega sigimatut sinu maal; sinu päevade arvu ma täidan täites. Ja ma saadan hirmu sinu ees käima ning löön hämmastusesse kõik rahvad, kelle juurde sina sisse lähed, ja teen kõik sinu vaenlased põgenejateks. Ja ma saadan sinu ette herilased, ja sa ajad enesest välja amorlased, hivlased, kaananlased ja hetlased. Ma ei aja neid välja ühe aasta jooksul, et maa ei muutuks tühjaks ja metsloomad ei muutuks sinu peale arvukaks. Vähehaaval ajastan ma nad välja sinu juurest, kuni sa kasvad ja pärid maa. Ja ma panen sinu piirid alates Punasest merest kuni Filištrite mereni ja alates kõrbest kuni suure jõe Eufratini, ja ma annan teie kätesse maa elanikud, ja ma ajen nad välja sinu juurest. Sa ei tee nendega ega nende jumalatega lepingut. Ja nad ei asu sinu

maal, et nad ei paneks sind patustama minu vastu, sest kui sa teenid nende jumalaid, siis need on sinule komistuskiviks.

24

Ja Moosesele ütles: Mine üles Issanda juurde sina ja Aaron, ja Nadab, ja Abiud, ja seitsekümmend Iisraeli vanemat, ja nad kummardavad kaugelt Issandat. Ja Mooses läheb üksi Jumala juurde, aga nemad ei lähe lähedale, ja rahvas ei lähe nendega kaasa üles. Sisenes aga Mooses ja jutustas rahvale kõik Jumala sõnad ja määrused, vastas aga kogu rahvas ühe häälega öeldes: kõik sõnad, mida Issand rääkis, teeme ja kuuleme. Ja Mooses kirjutas üles kõik Issanda sõnad, ning varakult hommikul tõusnud Mooses ehitas altari mäe jalamile ja kaksteist kivi kaheteistkümne Iisraeli hõimu jaoks. Ja ta saatis välja Iisraeli poegade noored mehed, ja nad tõid põletusohvreid ning ohverdasid Jumalale päästmisohvriks vasikaid. Mooses võttis aga poole verest ja valas kausidesse, poole verest aga valas altari poole. Ja võtnud lepingu raamatu, luges ta rahva kõrvadesse, ja nad ütlesid: kõik, mida Issand rääkis, teeme ja kuuleme. Mooses võttis vere ja pritsas seda rahva peale ning ütles: Vaata, see on lepingu veri, mille Issand tegi teiega kõigi nende sõnade kohta. Ja Mooses ja Aaron, ja Nadab, ja Abiud, ja seitsekümmend Iisraeli vanematekogust läksid üles. Ja nad nägid kohta, kus seisis Iisraeli Jumal, ja see, mis oli tema jalgade all, oli nagu safiirkivist tehtud töö ja nagu taeva laotuse kuju puhtuselt. Ja Iisraeli valitutest ei hukkunud mitte üks, ja nad ilmusid Jumala

kohal ning sõid ja jõid. Ja Issand ütles Moosesele: Mine üles minu juurde mäele ja ole seal, ja ma annan sulle kivitahvlid, seaduse ja käsud, mida ma kirjutasin, et neid neile seaduseks anda. Ja Mooses tõusis ja Joosua, kes seisis tema kõrval, ning nad läksid üles Jumala mäele. Ja vanematele ütlesid nad: Olge siin vait, kuni me teie juurde tagasi pöördume, ja vaata, Aaron ja Hur on teiega koos. Kui kellelgi tekib kohtuasi, siis lähenegu nad neile. Ja Mooses ja Joosua läksid üles mäele, ja pilv kattis mäe. Ja Jumala au tuli alla Siinai mäele, ja pilv kattis seda kuus päeva, ja Issand kutsus Moosest seitsmendal päeval välja pilve keskelt. Aga Issanda au vorm oli nagu põlev tuli mäe tipul Iisraeli poegade ees. Ja Mooses sisenes pilve keskele ja läks üles mäele, ja ta oli seal mäel nelikümmend päeva ja nelikümmend ööd.

25

Ja Issand rääkis Moosesega, öeldes: Ütle Iisraeli poegadele, et võtke esikannid kõigilt, kellele südames tundub õige, ja te võtate minu esikannid. Ja see on esmavili, mida te võtate nende seast: kuld ja hõbe ja pronks ja hüatsint ja purpur ja kahekordne sarlak ja ketratud peenlinane ja kitsekarvad ja punaseks värvitud jääranahad ja sinised nahad ja mädanematu puit ja Sardiuse kivid ja kivid graveerimiseks õlakatteesse ja pikka kuube. Ja sa teed mulle pühamu ja ma ilmun teie seas. Ja sa teed mulle vastavalt kõigele, mida ma sinule näitan mäel, telgi eeskuju ja kõigi selle nõude eeskuju – nii sa teed. Ja sa teed tunnistuse kirstu mädanematust puidust, kaks ja pool

küünarnukki pikkuselt, ja üks ja pool küünarnukki laiuselt, ja üks ja pool küünarnukki kõrguselt. Ja sa katad selle puhta kullaga üle, seestpoolt ja väljastpoolt katad sa selle kullaga üle, ja teed sellele kuldsed keeratud liistud ümberringi. Ja sa teed sellele neli kuldset rõngast ja paned need nelja külje peale: kaks rõngast ühele küljele ja kaks rõngast teisele küljele. Sa teed kandekangid mädanematust puust ja katad need kullaga. Ja sa tood kandekangid sisse rõngastesse laegas külgedel, et tõsta laeka nende abil. Laekas rõngastes on kandepuud liikumatud. Ja sa paned arki tunnistused, mida annan sinule. Ja sa teed armuistme kate puhtast kullast: kaks küünart ja pool on pikkus ning küünar ja pool on laius. Ja sa teed kaks keerubeid sepistatud kullast ja asestad need mõlemale poolele halastusistet. Tehakse üks keerub ühest küljest ja üks keerub teisest küljest armuistmele, ja sa teed kaks keerubit mõlemale küljele. Keruubid sirutavad oma tiivad ülalt, varjutades oma tiibadega armujalamut, ja nende näod on üksteise poole, armujalamu poole on keruubide näod. Ja sa asestad armuistme argi peale ülevalt ning paned arki sisse tunnistused, mida annan sulle. Ja ma teen ennast sinule sealt teatavaks, ja ma räägin sinule ülalt armuistmelt kahe keerubi vahelt, mis on tunnistuse laeka peal, ja vastavalt kõigele, mida ma sinule Iisraeli poegade kohta käsin. Ja sa teed puhta kulla laua, kaks küünarnukka pikkuselt, küünarnukk laiuselt ja poolteist küünarnukka kõrguselt. Ja sa teed sellele keeratud kuldse lainemustri ümberringi ja sa teed sellele peopesa laiuse äärise ümberringi ja sa teed äärisele keeratud lainemustri ümberringi. Ja sa teed neli kuldset rõngast ja asetad need neli rõngast selle nelja jala külge

äärise alla. Ja rõngad saavad hoidjateks kandepuudele, nii et nendega saaks lauda kanda. Ja sa teed kandepuud mädanematu puidust ja katad need üle puhta kullaga, ja nende abil kantakse lauda. Ja sa teed tema kausid ja suitsutusanumad ja joogi-ohvrikausid ja tassid, millega sa valab neisse, puhtast kullast sa teed need. Ja sa paned laua peale kohaloleku leivad, mis on pidevalt minu ees. Ja sa teed lambijalg puhtast kullast, taotuna sa teed lambijalg – selle vars ja oksad ja kausid ja nupud ja liiliad saavad olema sellest. Kuus vart aga väljusid külgedest: kolm vart lampjala ühest küljest ja kolm vart lampjala teisest küljest. Ja kolm kaussi graveeritud mandlikujuliselt, ühes oksas nupp ja liilia, nii kuuele oksale, mis väljuvad lambialast. Ja lampjalas on neli mandlikujuliselt graveeritud kaussi, ühes oksas on nupud ja selle liilikad. Nupuke kahe varre all, mis tuleb temast välja, ja nupuke nelja varre all, mis tuleb temast välja, nii kuue varre puhul, mis väljuvad lambijalast, ja lambijalal neli kaussi, graveeritud mandlikujuliselt. Nupud ja oksad olgu sellest, terve sepistatud ühest puhast kullast. Ja sa teed sellele seitse lampi, ja sa asestad lambid paika, ning need paistavad ühest küljest. Ja sa teed selle suitsutusnõu ja selle alused puhtast kullast. Kõik need nõud olid talendist puhast kulda valmistatud. Vaata, sa teed vastavalt vormile, mis näidati sulle mäel.

26

Ja sa teed telgi kümme eesriiet väänatud peenlinasest, hüatsindist, purpurist ja väänatud helepunasest, keerubite

kujutistega kootud tööna sa teed need. Ühe eesriide pikkus on kakskümmend kaheksa küünart ja laius neli küünart, sama mõõt on kõigil eesriidetel. Viis kardinat aga on üksteisega ühendatud, üks teisega, ja viis kardinat on ühendatud üks teisega. Ja sa teed neile sinised silmused ühe kardina servale ühest küljest ühendamise jaoks, ja nõnda sa teed välimise kardina servale teise ühendamise jaoks. Viiskümmend silmust teed sa ühele kardinale ja viiskümmend silmust teed sa teise kardina osale vastavalt ühenduskohale, vastastikku langevad need üksteise vastu igaühes. Ja sa teed viiskümmend kuldset rõngast ja ühendad kardinad üksteisega rõngaste abil, ning telk saab üheks. Ja sa teed karvased nahad kateks telgi peale, üksteist nahka sa teed. Ühe naha pikkus on kolmkümmend küünarnukki ja ühe naha laius on neli küünarnukki, sama mõõt on üksteistkümnele nahale. Ja sa ühendad viis nahka omavahel ja kuus nahka omavahel ning voltid kuuenda naha kahekorra telgi esiosa peale. Ja sa teed viiskümmend linku ühe katte servale, mis on vahel vastavalt ühendusele, ja viiskümmend linku sa teed teise ühendava katte servale. Ja sa teed viiskümmend pronksist rõngast ja liidad rõngad silmustega kokku ning liidad nahad kokku, ja see saab üheks. Ja sa paned alla ülejääva osa telgi vaipades; poole vaibi, mis on järele jäänud, katad sa üle telgi vaipade ülejääva osa peale; sa katad selle üle telgi tagaküljele. Küünar sellest ja küünar sellest, telgi nahkade pikkusest üleulatuva osa hulgast, katab telgi külgi mõlemalt poolt, et katta. Ja sa teed telgile katte punaseks värvitud jääranahkadest ja katteid hüatsintsinstest nahkadest ülevalt. Ja sa teed telgi sambad mädanematu puust. Kümme küünarnukke

pikkune sa teed ühe samba ja ühe ja poole küünarnuki laiusega on üks sammas. Kaks tappi ühele sambale, üks vastamas teisele, nii teed kõigile telgi sammastele. Ja sa teed telgile sambad, kakskümmend sammast küljelt, mis on Põhja poole. Ja nelikümmend hõbedast alust sa teed kahekümne samba jaoks: kaks alust ühe samba jaoks mõlemasse tema osasse ja kaks alust ühe samba jaoks mõlemasse tema osasse. Ja teine külg lõuna poole, kakskümmend sammast ja nelikümmend hõbedast alust nende jaoks; kaks alust ühele sambale selle mõlemasse külge, ja kaks alust ühele sambale selle mõlemasse külge. Ja telgi tagaosa merepoolsesse ossa teed sa kuus sammast. Ja kaks sammast sa teed telgi tagumiste nurkade peale. Ja see saab olema alt võrdselt, vastavalt sellele saavad need olema võrdsed peadest ühte kohtumisse, nõnda teed mõlemale kahele nurgale - olgu võrdsed. Ja neid saab olema kaheksa sammast, ja nende alused hõbedased kuusteist, kaks alust ühele sambale mõlemasse tema ossa, ja kaks alust ühele sambale. Ja sa teed vardad mädanematust puidust: viis ühe samba jaoks telgi ühelt küljelt ja viis varda ühe samba jaoks telgi teiselt küljelt ja viis varda samba jaoks telgi tagumiselt küljelt mere poole. Ja keskmine vara läbigu sammaste vahel ühest küljest teise külge. Ja sammaste katad üle kullaga ning teed kuldsed rõngad, kuhu sisse tood kangid, ja katad kangid üle kullaga. Ja sa tõstad üles telgi vastavalt vormile, mis näidati sulle mäel. Ja sa teed eesriie sinisest, purpurist ja heledpunasest keeratud lõngast ning kootud peenlinasest, kootud tööna sa teed selle keerubite kujutistega. Ja sa paned selle nelja sammaste peale, mis on mädanematud ja kaetud kullaga, ja nende pealised on kuldsed,

ja nende neli alust on hõbedased. Ja sa asetad eesriide sammaste peale ja tood sinna eesriide sisemale poole tunnistuse arki, ning eesriie eraldab teile püha ja kõige pühamast. Ja sa katad kattega tunnistuse kaari pühade pühamus. Ja sa paned laua väljaspool eesriiet, ja lambijalg vastu lauda telgi lõunaküljele, ja laua paned telgi põhjaküljele. Ja sa teed kate telgi uksele sinisest, purpurist ja punasest keeratud lõngast ning keeratud peenlinasest, kirjatud töö. Ja sa teed eesriidele viis sammast ja katad need kullaga, ja nende pead on kuldsed, ja sa valad neile viis pronksist alust.

27

Ja sa teed altari mädanematu puust, viis küünart pikkuselt ja viis küünart laiuselt, altar peab olema ruudukujuline ja kolm küünart kõrguselt. Ja sa teed sarvad nelja nurga peale, sarvad saavad temast, ja sa katad need pronksiga. Ja sa teed pärja altarile ning selle kate, selle kausid, selle lihakonksud, selle süteanuuma ja kõik selle nõud teed sa pronksist. Ja sa teed temale pronksist võrgutatud võre ja sa teed võrele neli pronksist rõngast nelja külje alla. Ja sa paned need altari võre alla, aga võre ulatub kuni altari pooleni. Ja sa teed altarile kandepuud mädanematust puust ja katad need pronksiga. Ja sa tood kandekangid rõngastesse ning olgu kandekangid altari külgedel selle kandmiseks. Õõnsaks ja õmblusteta teed sa selle vastavalt sellele, mis sulle mäel näidati, nii teed sa selle. Ja sa teed õue telgile, lõunaküljele kardinad õuest väänatud peenlinasest,

pikkusega sada küünart ühele küljele. Ja nende sambad olid kakskümmend ning nende alused kakskümmend pronksist, ja nende rõngad ning hoidjad hõbedast. Nõnda oli idaküljel kardinad saja küünara pikkused, ja nende kakskümmend sammast, ja nende kakskümmend pronksist alust, ning sammaste rõngad ja konksud, ja nende alused kaetud hõbedaga. Aga õue laius mere poole on kardinad viiskümmend küünarnukke, nende sammased kümme ja nende alused kümme. Ja lõunapoolse õue laius oli viiskümmend küünarnukku kardinaid, nende sammasteks oli kümme ja nende alusteks kümme. Ja viisteist küünart kõrguseks eesriietele ühel küljel, nende sambad kolm ja nende alused kolm. Ja teine külg viisteist küünart eesriidete kõrguselt, nende sammased kolm ja nende alused kolm. Ja õue värava kate, kakskümmend küünarnukki kõrge, sinisest, purpurist ja punasest keeratud lõngast ning keeratud peenlinasest, tikkija kätetööna, nende sambad neli ja nende alused neli. Kõik õue sambad ümberringi on kaetud hõbedaga, ja nende pealised on hõbedased, ja nende alused on pronksist. Aga õue pikkus sada peale sada, ja laius viiskümmend peale viiskümmend, ja kõrgus viis küünarnukke keeratud peenest linasest, ja nende alused pronksist. Ja kogu ehitis ja kõik tööriistad ja õue vaiad olid pronksist. Ja sina käsi Iisraeli poegadele, ja las nad võtavad sinule õli oliividest, puhast puhast löödud, valguseks põletamiseks, et lamp põleks pidevalt tunnistuse telgis; väljaspool eesriiet, mis on lepingu peal, põletavad seda Aron ja tema pojad õhtust hommikuni, Issanda ees, igavene seadus teie põlvedeks Iisraeli poegadelt.

28

Ja sina too enda juurde nii Aaron, oma vend, kui ka tema pojad Iisraeli poegade hulgast, et preestritena mulle teenida: Aaron ja Nadab ja Abiud ja Eleasar ja Itamar, Aaroni pojad. Ja sa teed püha rüü oma vennale Aaronile austuseks ja auhiilguseks. Ja sina räägi kõigile meelelt tarkadele, keda ma täitsin tarkuse ja tajumise vaimuga, ja nad teevad Aaronile püha rüü pühaks, milles ta teenib mulle preestrina. Ja need on rõivad, mida nad teevad: rinnakate, õlakate, pikk rõivas, kootud kuub, turban ja vöö, ja nad teevad pühad rõivad Aaronile ja tema poegadele, et teenida mind preestrina. Ja nemad võtavad kulla, hüatsintsini, purpuri, punase ja peenlinase. Ja nad teevad õlakatte keerdud peenlinasest, kuduja kirjatud töö. Kaks õlalaed on ühendavad temale, üks teisega, kahel osal kinnitatud. Ja õlatükkide kangas, mis on tema peal, peab olema tema moodi tehtud puhtast kullast, sinisest, purpurist, helepunasest keeratud lõngast ja keeratud peenlinasest. Ja sa võtad kaks smaragdkivi ja graveerid neile Iisraeli poegade nimed. Kuus nime ühele kivile ja kuus ülejäänud nime teisele kivile vastavalt nende põlvedele. Kivi töötlemise kunsti tööna, pitsati kaitstud kujutisena sa graveerid need kaks kivi Iisraeli poegade nimedega. Ja sa paned need kaks kivi efodi õlgadele, need on mälestuskivid Iisraeli poegadele, ja Aaron kannab Iisraeli poegade nimesid Issanda ees oma mõlemal õlal, mälestuseks neist. Ja sa teed õlakatted puhtast kullast. Ja sa teed kaks narmastega ahelat puhtast kullast, lillede sisse põimitud, põimitud tööna, ja sa paned need põimitud

narmastega ahelad õlakatete peale, nende õlakatete esiosa külge. Ja sa teed kohtuotsuste rinnalehe, kirjatud töö, vastavalt efoodi rütmile sa teed selle kuldast ja sinisest ja purpurist ja keeratud punasest ja keeratud peenlinasest. Sa teed selle ruudukujuliseks, see on kahekordne, vaaksõõr on selle pikkus ja vaaksõõr on laius. Ja sa kudud temale kividega seatud kanga neljarealisena; esimene rida kive on sardioon, topaas ja smaragd. Ja teine rida: karbunkul ja safiir ja jaspis. Ja kolmas rida: ligurium, agaat, ametüst. Ja neljas rida: krisolitit, berüllit ja oonüksit, kullaga ümbritsetud, kullas kokku seotud, olgu vastavalt nende reale. Ja kivid olgu Iisraeli poegade nimedest kaksteist vastavalt nende nimedele, pitserite graveeringud, igaüks vastavalt nimele olgu kaheteistkümneks hõimuks. Ja sa teed oraakli peale kokku põimitud ääred, ahela sarnase töö puhast kullast. Ja Aaron kannab Iisraeli poegade nimed kohtu rinnakil oma rinnal, sisenedes pühasse mälestuseks Jumala ees. Ja sa paned kohtu rinnakile ilmutuse ja tõe, ja see on Aaroni rinnal, kui ta siseneb pühasse Issanda ette, ja Aaron kannab Iisraeli poegade kohtud rinnal Issanda ees pidevalt. Ja sa teed terve sinise pika aluskuue. Ja tema keskel on avaus, millel on ääred ümberringi, kootud tööna; ühendus on temast kokkukootud, et see ei rebiks. Ja sa teed tuunika sääre alla alt, nagu õitseva granaatõuna, väikesed granaatõunad sinisest ja purpurist ja heledapunasest keeratud ja peenest linast keeratud, tuunika sääre ümber ringis; sama kuju kuldsed granaatõunad ja kellukesed nende vahel ümberringi. Graanaatõuna kõrval kuldne kell ja lilleline kuue ääre peal ringis; Ja Aaron teenides on tema hääl kuuldav sisenedes pühamukku Issanda ette ja

väljudes, et ta ei sureks. Ja sa teed puhta kuldse plaadi ja sa graveerid sellele pitserigraveeringu: Issanda Pühamu. Ja sa paned selle keerdud sinise peale, ja see on turbanil, turbani esiküljel. Ja see saab olema Aaroni otsal, ja Aaron võtab ära pühade patud, nii palju kui Iisraeli pojad pühitsevad igast nende pühade annist, ja see saab olema Aaroni otsal pidevalt, vastuvõetav neile Issanda ees. Ja kaunistatud tuunikate päälsed õhukesest linasest, ja sa teed turbani õhukesest linasest ning sa teed vöö, tikitud töö. Ja Aaroni poegadele teed sa tuunikad ja vööd ning turbaned teed sa neile austuseks ja auks. Ja sa riietad need Aaronile, oma vennale, ja tema poegadele koos temaga, ja sa võid neid, ja sa täidad nende käed, ja sa pühitsed neid, et nad teeniks mulle preestritena. Ja sa teed neile linased püksid, et katta nende keha alastust, alates vööst kuni reieteni. Ja Aaron kannab neid ja tema pojad, kui nad siseneb tunnistuse telki või kui nad lähenevad teenima püha altari juurde, ja nad ei too enestele pattu, et nad ei sureks, igavene seadus temale ja tema järglastele pärast teda.

29

Ja need on asjad, mida sa teed neile: sa pühitsed neid, et nad teenivad mulle preestritena; sa võtad aga ühe vasika veistest ja kaks veatut jäärasid ja hapnemata leibasid, mis on segatud õliga, ja hapnemata küpsetisi, mis on määritud õliga; peenest nisujahust sa teed need. Ja sa asetad need ühte korvi ning tood need koos korviga, samuti vasika ja kaks jäärad. Ja Aaroni ja

tema poegi sa tood tunnistuse telgi uste juurde ja pesed neid veega. Ja olles võtnud rõivad, riietad sa oma venna Aaroni pikkasse tuunikasse, õlakatesse ja rinnakilpi, ning ühendad temale rinnakilbi õlakatega. Ja sa paned turbani tema pea peale ja sa paned pühamu plaadi turbani peale. Ja sa võtad võidmisõli ja valab seda tema pea peale ning võid teda. Ja sa tood tema pojad ligi ja riietad nad tuunikatesse. Ja sa vööstad neid vöödega ja paned neile turbane ümber, ja neile saab olema preesterlus mulle igavikuks, ja sa pühitsed Aaroni käed ja tema poegade käed. Ja sa tood vasika tunnistuse telgi uste juurde, ja Aaron ning tema pojad panevad oma käed vasika pea peale Issanda ees, tunnistuse telgi uste juures. Ja sa tappa vasikas Issanda ees tunnistuse telgi uste juures. Ja sa võtad vasika verest ja paned seda oma sõrmega altari sarvedele, aga kogu ülejäänud vere valad altari aluse juurde. Ja sa võtad kogu rasva, mis on kõhu peal, ja maksa lobe, ja kaks neeru, ja rasva, mis on nende peal, ja paned need altarile. Aga vasika lihad ja nahk ja väljaheide põletad tulega väljaspool laagrit, sest see on patuohver. Ja sa võtad ühe oina, ja Aaron ning tema pojad panevad oma käed oina pea peale. Ja sa tapaksid tema ja võtnud vere valataksid altarile ümberringi. Ja jäära lõikad sa kaheks vastavalt liikmetele, ja pesed sisikonna ning jalad veega, ja asetad need tükkide peale koos peaga. Ja sa pead tooma terve jäära altarile, põletusohver Issandale meeldiva lõhna lõhnaks, see on suitsutus Issandale. Ja sa võtad teise jäära, ja Aaron ning tema pojad panevad oma käed jäära pea peale. Ja sa tapaksid tema ja võtaksid tema vere ning paneksid seda Aaroni parema kõrva kõrvalehele ja parema käe otsale ja parema jala otsale, samuti

tema poegade paremale kõrvalehele ja nende paremale käeotsale ja nende paremale jalaotsale. Ja sa võtad verd altarilt ja võidmisõli ning pritsid Aaroni ja tema rüü peale, tema poegade ja tema poegade rüüde peale koos temaga, ja pühitsetakse tema ise ja tema rüü, tema pojad ja tema poegade rüüd koos temaga, aga jäära vere valad altari ümber. Ja sa võtad oina rasva, ja rasva, mis katab kõhu, ja maksa sagariku, ja kaks neeru, ja rasva, mis on nende peal, ja parema õla, sest see on täiustumine. Ja üks leib õlist ja üks kook hapnemata leibade korvist, mis on seatud Issanda ette. Ja sa paned kõik Aaroni kätele ja tema poegade kätele, ja sa eraldad need eraldamisannina Issanda ees. Ja sa võtad need nende kättest ja toob need põletusohvri altarile meeldiva lõhnaks Issanda ees, see on ohver Issandale. Ja võta rinnatükk pühitsemisjäärast, mis on Aaroni oma, ja eralda see ohvriannina Issanda ees, ja see saab sinu osaks. Ja sa pühitsed rinnalehe panuse ja käsivarre eemaldamise ohvri, mis on eraldatud ja mis on ära võetud pühitsemise jäärast Aaronilt ja tema poegadelt. Ja see saab olema Aaronile ja tema poegadele igaveseks seaduseks Iisraeli poegade poolt, sest see on eraldis, ja annetus saab olema Iisraeli poegade poolt Iisraeli poegade päästeohvritest, annetus Issandale. Ja püha rõivas, mis kuulub Aaronile, läheb tema poegadele pärast teda, et neid selles võida ja nende käed pühitseda. Seitse päeva paneb neid selga preester tema poegadest tema asemel, kes siseneb tunnistuse telki, et teenida pühades. Ja sa võtad pühitsemise oina ja keedad liha pühast kohas. Ja Aaron ja tema pojad söövad jäära liha ja leivad, mis on korvis, tunnistuse telgi uste juures. Nad söövad neid, millega

neid pühitseti, et täita nende käed ja pühitseda neid, ja võõras ei söö nendest, sest need on pühad. Kui aga jäetakse alles pühitsemisohvri lihast ja leivadest kuni hommikuni, siis põleta ülejäänu tulega; seda ei tohi süüa, sest see on pühamu. Ja sa teed Aaronile ja tema poegadele nii vastavalt kõigele, mida ma käskisin sinule; seitse päeva sa pühitsed nende käsi. Ja pühitsemise päeval teed sa patuohvri vasika ja puhastada sa altari, kui sina teda pühitsed, ja võida sa seda, et pühitseda seda. Seitse päeva sa puhastada altari ja pühitseda seda, ja altar saab olema püha pühast, kõik, kes puutub altarit, pühitsetakse. Ja need on asjad, mida sa pead tegema altari peal: aastased laitmatud tallid, kaks iga päev altari peal pidevalt, pideva ohvriandena. Ühe talle teed sa hommikul ja teise talle teed sa õhtul. Ja kümnendik peenjahuist, segatud õliga, neljandik hinist, ja joogiohver, neljandik hinist veinist ühele tallele. Ja teise talle sa teed õhtul, vastavalt hommikusele ohvrile ja vastavalt selle joogiohrile; sa teed selle meeldiva lõhna ohvriks Issandale, pidevaks ohvriks teie põlvedeks, tunnistuse telgi uste juures Issanda ees, kus ma annan end sulle sealt tunda, et rääkida sinuga. Ja ma määran seal Iisraeli poegadele ja mind pühitsetakse minu aus. Ja ma pühitsen tunnistuse telgi ja altari, ja ma pühitsen Aaroni ja tema pojad teenima mulle preestritena. Ja mind kutsutakse Iisraeli poegade seas, ja ma olen nende Jumal. Ja nad saavad teada, et mina olen Issand, nende Jumal, kes viis nad välja Egiptuse maalt, et olla nende juures ja olla nende Jumal.

30

Ja sa teed suitsutusaltari lagunematust puidust. Ja sa teed selle küünra pikkuseks ja küünra laiuseks, see on ruudukujuline, ja kaks küünart on selle kõrgus, sellest on selle sarved. Ja sa katad puhta kullaga üle tema võre ja tema seinad ümberringi ja tema sarved, ning sa teed temale keeratud kuldse krooni ümberringi. Ja kaks puhast kuldset rõngast sa teed alla tema keerdunud krooni, kahele küljele sa teed kahel külgedel, ja need saavad hoidjateks vardatele, et seda nendega tõsta. Ja sa teed teibad mädanematu puidu välja ning katad need üle kullaga. Ja sa asetad selle eesriie ette, mis on tunnistuste laeka kohal, kus ma annan end sulle sealt tunda. Ja Aaron põletab sellel peent koostatud suitsutust iga hommik, kui ta hooldab lampe, põletab ta sellel. Ja kui Aaron süütab lambid hilja, põletab ta selle peal viirukit. Pidev viiruk pidevalt Issanda ees nende põlvkondadeni. Ja ta ei too tema peale teist suitsutust, ohvriandi ega ohvrit, ja joogiohvrit sa ei vala tema peale. Ja Aaron teeb lepituse tema sarvede peal üks kord aastas, puhastusohvri verega puhastab ta seda nende põlvkondade jaoks, see on ülipüha Issandale. Ja Issand rääkis Moosesega, öeldes: kui sa võtad Iisraeli poegade loendamise nende külastamisel, siis andku igaüks lunastuse oma hinge eest Issandale, ja nende seas ei ole langemist nende külastamisel. Ja see on see, mida annavad kõik, kes läbivad läbivaatuse: pool didrahmist, mis on püha didrahmi järgi – kakskümmend obolit on didrahm – aga pool didrahmist on annetus Issandale. Iga läbimineja kahekümneaastasest ja

vanemast annab panuse Issandale loenduse jaoks. Rikas ei lisa juurde ja vaene ei vähenda poolt didrahmat, andes annetust Issandale, et lepitada teie hingede eest. Ja sa võtad hõbeda panuste eest Iisraeli poegade käest ja annad selle tunnistuse telgi teenistusse, ja see saab Iisraeli poegadele mälestusmärgiks Issanda ees, et lepitada teie hingede pärast. Ja Issand rääkis Moosesega, öeldes: tee pronksist pesunõu ja sellele pronksist alus pesemiseks, ja sa paned selle tunnistuse telgi ja altari vahele ning valad sellesse vett. Ja Aaron ja tema pojad peavad pesema sealt oma käed ja jalad veega. Kui nad siseneb tunnistuse telki, pesevad nad end veega ega sure, kui nad lähenevad altarile, et teenida ja ohverdada põletusohvreid Issandale. Nad pesevad käed ja jalad veega, kui nad siseneda tunnistuse telki, nad pesevad veega, et mitte surra, ja see on neile igavene seadus, temale ja tema põlvkondadele pärast teda. Ja Issand rääkis Moosesega, öeldes: Ja sina võta vürtsid: valikut mürri õit viissada seeklit ja lõhnavat kaneeli pool sellest, kakssada viiskümmend, ja lõhnavat kõrkjat kakssada viiskümmend, ja iirist viissada seeklit pühast ning õli oliividest üks hiin. Ja sa teed seda pühaks võidmisõljks, salviks, mis on valmistatud lõhnaainemeistri kunsti järgi – see saab olema püha võidmisõli. Ja sa võiad sellest tunnistuse telki ja tunnistuse telgi laeka ja kõiki selle nõusid ja lambijalga ja kõiki selle nõusid ja suitsutusaltarit ja põletusohvrialtarit ja kõiki selle nõusid ja lauda ja kõiki selle nõusid ja pesuanuma. Ja sa pühitsed neid, ja need saavad pühade pühadeks; kõik, kes neid puudutab, pühitsetakse. Ja Aaroni ja tema poegi sa võid ning pühitsed neid, et nad teeniks preestritena minu heaks. Ja Iisraeli poegadele sa

räägid, öeldes: püha võidmisõli saab see olema teile teie põlvkondadeks. Inimese lihale ei tohi seda võida, ja selle koostise järgi ei tohi te enestele samuti teha; püha on see ja pühamu peab see teile olema. Kes iganes teeb samuti ja kes iganes annab oma omast võõramaalasele, hävitatud saab oma rahva hulgast. Ja Issand ütles Moosesele: võta endale vürtsid - stakte, oonyks, magusa lõhnaga galbanum ja läbipaistev viiruk, võrdne võrdsega need saavad olema. Ja nad teevad sellele suitsutust lõhnaseadja tööna, lõhnaseadja poolt segatud, puhast, püha tööd. Ja sa peksad neist peeneks ning asestad selle tunnistuste ette tunnistuse telki, kust ma teen end sinule sealt teatavaks; püha pühade suitsutus see olgu teile. Vastavalt sellele koostisele te ei tee seda enestele; see on teile pühamu Issanda jaoks; Kes teeb samuti, et haista seda, hävib oma rahva seast.

31

Ja Issand rääkis Moosesega, öeldes: Vaata, ma olen kutsunud nimepidi Besaleeli, Uuri poja, Huri järeltulija, Juuda hõimust. Ja ma täitsin tema jumaliku vaimuga tarkuses ja mõistmises ja teadmises, et mõelda igas töös ja kavandada, töötada kulda ja hõbedat ja pronksi ja hüatsinti ja purpurit ja keedetud punast ja kivitööd ja puitu puusepatöödeks, et töötada kõigi tööde järgi. Ja mina andsin talle ja Eliaabile, Ahisamaki pojale Daani hõimust, ja igale mõistvale südamele olen andnud mõistust, ja nad teevad kõik, mida ma sulle käskisin: tunnistuse telgi ja lepingu laeka ja lepitusiste, mis on selle peal, ja telgi sisustuse ja altarid ja laua ja

kõik selle nõud ja puhta lambijala ja kõik selle nõud ja pesuanuma ja selle aluse ja Aaroni teenistusrõivad ja tema poegade rõivad, et mulle preestritena teenida, ja võidmisõli ja püha koostisega suitsutuse; vastavalt kõigele, mida mina sulle käskisin, nad teevad. Ja Issand rääkis Moosesega, öeldes: Ja sina käsi Iisraeli poegadele, öeldes: Vaadake ja pidage minu hingamispäevi; see on märk minu ja teie vahel läbi teie põlvkondade, et te teaksite, et mina olen Issand, kes teid pühitseb. Ja te peate pidama hingamispäevi, sest see on teile püha Issanda jaoks. Kes seda rüvetab, surmatatakse surmaga; iga, kes teeb sellel tööd, hävitatakse see hing tema rahva keskelt. Kuue päeva jooksul sa teed tööd, aga seitsmendal päeval on hingamispäev, püha puhkus Issandale; igaüks, kes teeb tööd seitsmendal päeval, surmatatakse. Ja Iisraeli pojad peavad kinni hingamispäevi, tähistades neid oma põlvkondades. Igavene leping minu ja Iisraeli poegade vahel, igavene märk minu sees, sest kuue päevaga tegi Issand taeva ja maa, ja seitsmendal päeval ta lõpetas ja puhkas. Ja andis Moosesele, kui lõpetas temaga rääkimise Siinai mäel, kaks tunnistuse tahvlit, kivist tahvlid, kirjutatud Jumala sõrmega.

32

Ja nähes, et Mooses viibis mäest alla tulekuga, tuli rahvas kokku Aaroni juurde ja ütles temale: Tõuse ja tee meile jumalaid, kes läheksid meie ees, sest Mooses, see mees, kes viis meid välja Egiptuse maalt, me ei tea, mis temast on saanud. Ja Aaron ütles

neile: Võtke ära kuldkõrvarõngad, mis on teie naiste ja tütarde kõrvades, ja tooge need minu juurde. Ja kõik inimesed võtsid maha kuldsed kõrvarõngad, mis olid nende kõrvades, ja tõid need Aaronile. Ja ta võttis vastu nende kätest ja vormis neid graveerimisriistaga ning tegi neist valatud vasika ja ütles: Need on sinu jumalad, Iisrael, kes tõid sind üles Egiptuse maalt. Ja nähes seda, ehitas Aaron altari selle ette ning Aaron kuulutas öeldes: Issanda püha on homme. Ja varakult tõusnud järgmisel päeval, tõi ta üles põletusohvreid ja ohverdas päästeohvrit, ning rahvas istus sööma ja jooma, ja nad tõusid mängima. Ja Issand rääkis Moosesega, öeldes: mine kiiresti, tule alla siit, sest sinu rahvas, kelle sa tõid välja Egiptuse maalt, on patustanud. Nad astusid kiiresti kõrvale teelt, mille ma neile käskisin, nad tegid endale vasika ja on kummardanud teda ning on talle ohverdanud ja ütlesid: Need on sinu jumalad, Iisrael, kes tõid sind välja Egiptuse maalt. Ja nüüd luba mind, ja olles vihastatud nende peale, hävitan ma nad ning teen sind suureks rahvaks. Ja Mooses palus Issanda Jumala ees ja ütles: Miks, Issand, vihastad oma rahva peale, kelle sa tõid välja Egiptuse maalt suure jõuga ja oma kõrge käsivarraga? Ärgu kunagi ütlegu egiptlased öeldes: Kurjusega ta viis nad välja, et tappa neid mägedes ja hävitada neid täielikult maalt. Lõpeta oma viha raev ja ole armuline oma rahva kurjuse suhtes, meenutades Aabrahami ja Iisaki ja Jaakobi, oma sulaseid, kellele sa vandsid iseenda nimel ja rääkisid neile, öeldes: ma korrutan teie seemet nagu taeva tähed arvukuselt; ja kogu selle maa, mille sa ütlesid anda neile, ja nad valdavad seda igavesti. Ja Issand sai lepitatud, et säilitada oma rahvast. Ja pöördudes ära, Mooses läks alla mäest; ja kaks

tunnistuse tahvlit olid tema kätes, kivist tahvlid, kirjutatud mõlemalt poolt, siit ja sealt olid kirjutatud; ja tahvlid olid Jumala töö, ja kiri oli Jumala kiri, raiutud tahvlitesse. Ja Joosua, olles kuulnud hüüdva rahva häält, ütleb Moosesele: Laagris on sõjahääl. Ja ta ütleb: See ei ole võidulaulu hääl ega lüüasaanute hääl, vaid veinilaulu hääl on see, mida mina kuulen. Ja kui ta lähenes laagrile, nägi ta vasikast ja tantse, ja vihastanud vihast viskas Mooses oma kätelt kaks tahvlit ja purustas need mäe juures, ja võtnud vasika, mida nad tegid, põletas ta seda tules ja jahvatas seda peeneks ja puistas seda vee sisse ja jootis sellega Iisraeli poegi. Ja Mooses ütles Aaronile: Mis see rahvas sulle tegi, et sa tõid nende peale suure patu? Ja Aaron ütles Moosesele: Ära ole vihane, isand, sest sina ju tead selle rahva raevu. Nad ütlevad mulle: Tee meile jumalad, kes käiksid meie ees, sest Mooses, see inimene, kes meid Egiptusest välja viis – me ei tea, mis temast on saanud. Ja ma ütlesin neile: Kui kellelgi on kuldehted, võtke need ära, ja nad andsid need mulle, ja ma visksin need tulle, ja sealt tuli välja see vasikas. Ja nähes Mooses rahvast, et see on laiali pillutud, sest Aaron oli nad laiali pillutanud naerualuseks nende vastastele, seisis Mooses laagri värava juures ja ütles: Kes on Issanda poole? Las ta tuleb minu juurde. Tulid kokku siis tema juurde kõik Leevi pojad. Ja ta ütleb neile: Neid asju ütleb Issand, Iisraeli Jumal: pange igaüks oma mõõk reie peale ja minge läbi ning pöörduge tagasi väravast väravale läbi laagri ja tapke igaüks oma vend ja igaüks oma ligimene ja igaüks oma lähim. Ja Leevi pojad tegid nii, nagu Mooses neile rääkis, ja sel päeval langes rahva seast kolm tuhat meest. Ja Mooses ütles neile: Te pühitsite oma käed täna

Issandale, igaüks oma poja või oma venna vastu, et teile antaks õnnistust. Ja järgmisel päeval juhtus nii, et Mooses ütles rahvale: Teie olete patustanud suurt pattu, ja nüüd ma lähen üles Jumala juurde, et ma teeksin lepitust teie patu eest. Mooses pöördus aga tagasi Issanda poole ja ütles: Palun, Issand, see rahvas on teinud suure patu ja nad on teinud enestele kuldsed jumalad. Ja nüüd, kui sa tõesti annad andeks neile nende patu, siis anna andeks; kui aga mitte, siis kustuta mind välja oma raamatust, mille sa kirjutasid. Ja Issand ütles Moosesele: kui keegi on minu ees patustanud, kustutan ma ta välja oma raamatust. Nüüd aga mine, tule alla ja juhi seda rahvast kohta, mille ma sinule ütlesin; vaata, minu saadik läheb su ees; aga mis päeval ma külastaksin, toon ma nende peale nende patu. Ja Issand lõi rahvast vasika tegemise pärast, mille Aaron tegi.

33

Ja Issand ütles Moosesele: Mine ette, mine siit üles sina ja sinu rahvas, kelle sa välja tõid Egiptuse maalt, sellesse maale, mille kohta ma vandusin Aabrahamile, Iisakile ja Jaakobile, öeldes: Teie järglastele ma annan selle. Ja ma saadan oma saadiku sinu ette, ja ta ajab välja amorlased, hetlased, perissilased, girgasilased, hiivlased, jebuuslased ja kaananlased. Ja ma toon sind maale, kus voolab piim ja mesi, kuid ma ei lähe sinuga kaasa, sest sa oled kangekaelne rahvas, et ma sind teel ei hävitaks. Ja rahvas, olles kuulnud seda kurja sõna, leinasid. Ja Issand ütles Iisraeli poegadele: teie olete jäigakaelaline rahvas,

vaadake, et ma ei tooks teie peale veel ühte lööki ja ei hävitaks teid; nüüd seega võtke maha oma hiilguse rüüd ja ehted, ja ma näitan sulle, mida ma sulle teen. Ja Iisraeli pojad võtsid maha oma ehted ja rõivastuse Hooreb-mäelt. Ja Mooses, olles võtnud oma telgi, lõi selle üles väljaspool leeri, kaugel leerist, ja seda kutsuti Tunnistuse Telgiks, ja nii läks iga Issandat otsiv inimene välja telki, mis oli väljaspool leeri. Kui aga Mooses oleks sisenemas telki väljaspool laagrit, seisis kogu rahvas vaatamas, igaüks oma telgi uste juures, ja tähele panemas lahkuvat Moosest, kuni tema sisenes telki. Kui aga Mooses sisenes telki, tuli pilvesammas alla ja seisis telgi ukse juures ja rääkis Moosesega. Ja kogu rahvas nägi pilvesammast seismas telgi ukse juures; ja kogu rahvas tõusis püsti ning igaüks kummardas oma telgi ukselt. Ja Issand rääkis Moosesega näost näkku, nagu keegi räägib oma sõbraga, ja ta naasis laagrisse, aga teenija Joosua, Nuu poeg, noor mees, ei lahkunud telgist. Ja Mooses ütles Issandale: Vaata, sina ütled mulle: vii see rahvas üles, aga sina ei ole mulle näidanud, keda sa minuga kaasa saadad. Sina aga ütlesid mulle: ma tean sind enam kui kõiki teisi ja sul on arm minu ees. Kui ma seega olen leidnud armu sinu ees, siis ilmuta mulle iseennast, et ma selgelt näeksin sind, nii et ma oleksin leidnud armu sinu ees, ja et ma teaksin, et see suur rahvas on sinu rahvas. Ja ta ütleb: Mina lähen sinu ees ja annan sulle rahu. Ja ta ütleb temale: Kui sa ise ei lähe kaasa, siis ära mind siit üles vii. Ja kuidas saab tõesti teada, et mina ja sinu rahvas oleme leidnud armu sinu juurest, kui mitte nii, et sa lähed koos meiega? Ja auliseks saadakse nii mina kui ka sinu rahvas kõigi rahvaste seas, mis on maa peal. Ja Issand ütles Moosesele: Ka

seda sõna, mida sa oled öelnud, ma teen, sest sa oled leidnud armu minu ees ja ma tunnen sind enam kui kõiki teisi. Ja ta ütleb: Näita mulle iseennast. Ja ta ütles: Mina lähen sinu eest läbi oma auga ja kutsun oma nimega, Issand, sinu ees, ja ma halastun, keda ma halastun, ja ma haletsun, keda ma haletsun. Ja ta ütles: Sa ei suuda näha minu nägu, sest inimene ei näe minu nägu ja jääks elama. Ja Issand ütles: Vaata, siin on koht minu juures, seisa kaljul; kui aga minu au möödub, siis ma panen su kaljuauku ja katan sind oma käega, kuni ma olen möödunud. Ja ma võtan oma käe ära, ja siis sa näed minu tagumust, aga minu nägu ei nähta sulle.

34

Ja Issand ütles Moosesele: raiu endale kaks kivist tahvlit, nagu ka esimesed olid, ja tõuse minu juurde mäele, ja ma kirjutan tahvlitele need sõnad, mis olid esimestel tahvlitel, mida sa purustasid. Ja ole valmis hommikuks ja lähe üles Siinai mäele ning seisa seal mulle mäe tipul. Ja ärgu keegi tulgu üles koos sinuga ega ärgu nähtagu kogu sellel mäel, ja lambad ja härjad ärgu karjatagu selle mäe lähedal. Ja ta raius kaks kivist tahvlit, nagu ka esimesed, ja Mooses tõusis varakult ning läks üles Siinai mäele, nagu Issand oli talle käskinud, ja Mooses võttis need kaks kivist tahvlit. Ja Issand tuli alla pilves ja seisis seal tema kõrval, ja hüüdis Issanda nime. Ja Issand läks mööda tema palgest ja hüüdis Issand Jumal kaastundlik ja halastaja, pikameelne ja rohke armastuses ja tõeline, ja õigust säilitav ja halastust

tuhandeni, eemaldades seadusetused ja ülekohtu ja patud, ja ei puhasta süüdlast, tuues isade seadusetused lastele ja laste lastele kolmandale ja neljandale põlvkonnale. Ja kiirustades Mooses kummardus maa peale ja kummardas ning ütles: kui olen leidnud armu sinu ees, siis käigu minu Issand meiega, sest rahvas on jäägarnakkne, ja sina võtad ära meie patud ja meie ülekohtu, ja me oleme sinu omad. Ja Issand ütles Moosesele: Vaata, mina teen sinuga liidu kogu su rahva ees, ma teen aujärgi, mida ei ole sündinud kogu maal ega üheski rahvas, ja kogu rahvas, kelle seas sa oled, näeb Issanda tegusid, sest imeline on see, mida mina teen sinule. Pane tähele kõike, mida mina käsin sinule, vaata, mina ajen välja teie palge eest amoriidi ja kaananlase ja perisiidi ja hetiidi ja hiviidi ja girgasiidi ja jebusiidi. Pane tähele, et sa ei teeks kunagi lepingut nende elanikega, kes elavad maal, millele sa sisenad, et see ei saaks sinule komistuskiviks teie seas. Nende altarid kiskuge maha ja nende sambad purustage ning nende pühalepikud raiu maha ja nende jumalate nikerdatud kujud põletage ära tules. Sest te ei tohi kummardada teisi jumalaid, kuna Issand Jumal, kelle nimi äratab kadedust, on kadedust äratav Jumal. Ära kunagi tee lepingut maal elavate elanike ja nad prostitueerivad end nende jumalate järel ja nad ohverdavad nende jumalatele ja nad kutsuvad sind ja sa sööd nende omast ja sa võtad nende tütreid oma poegadele ja annad oma tütreid nende poegadele ja sinu tütred prostitueerivad end nende jumalate järel ja sinu pojad prostitueerivad end nende jumalate järel. Ja valatuid jumalaid sa ei tee endale. Ja sa pead pidama hapnemata leiva püha, seitse päeva sa sööd hapnemata leiba, nii nagu ma olen käskinud

sinule, määratud ajal noorte kuus, sest noorte kuus sa läksid välja Egiptusest. Iga üska avav kuulub minule, kõik isased, iga vasika esmasündinu ja lamba esmasündinu. Ja koormalooma esmasündinu sa lunastad lambaga; aga kui sa seda ei lunasta, annad sa hinna. Iga esmasündinu oma poegadest sa lunastad; sa ei ilmu minu ette tühjalt. Kuus päeva töötad, aga seitsmendal puhkad; külvi ja lõikuse ajal on puhkus. Ja sa pead pidama mulle nädalate püha nisu lõikuse alguses ja koguduse püha aasta keskel. Kolm korda aastas ilmub iga sinu meessoost Issanda, Iisraeli Jumala ette. Kui ma ajasin välja rahvad sinu palge eest ja laiendan sinu piire, ei ihaldab keegi sinu maad, kui sa lähed üles, et olla nähtud Issanda, sinu Jumala ees, kolm korda aastas. Sa ei tohi tapmise verd minu suitsutusohvritest tuua hapendatud leiva juuresolekul, ja paasapüha ohvrid ei tohi jääda üleöö hommikuni. Oma maa esimesed viljad paned sa Issanda, oma Jumala majja; sa ei tohi keeta talle tema ema piimas. Ja Issand ütles Moosesele: Kirjuta endale need sõnad üles, sest nende sõnade alusel olen ma sõlminud sinuga ja Iisraeliga lepingu. Ja Mooses oli seal Issanda ees nelikümmend päeva ja nelikümmend ööd, ta ei söönud leiba ja ta ei joonud vett, ja ta kirjutas tahvlitele need lepingu sõnad, kümme sõna. Nagu aga Mooses mäest alla tuli ja kaks tahvlit olid Moosese kätel, kui tema mäest alla tuli, ei teadnud Mooses, et tema näo värvi välimus oli kirkastatud, kui tema temaga rääkis. Ja Aaron ja kõik Iisraeli vanemad nägid Moosest, ja tema näo naha välimus oli ülistatud. Ja nad kartsid talle läheneda. Ja Mooses kutsus neid, ja Aaron ning kõik koguduse valitsejad pöördusid tagasi tema poole, ja Mooses rääkis neile. Ja pärast seda

lähenesid temale kõik Iisraeli pojad. Ja ta käskis neile kõike, mida Issand oli talle käskinud Siinai mäel. Ja kuna ta lõpetas nendega rääkimise, pani ta oma näole katte. Kui aga Mooses sisenes Issanda ette temaga rääkima, võeti kate ära kuni väljaminekuni, ja välja minnes rääkis ta kõigile Iisraeli poegadele kõike, mida Issand oli talle käskinud. Ja Iisraeli pojad nägid Moosese nägu, et see oli kirkustatud, ja Mooses pani katte oma näo peale, kuni ta läheks sisse temaga rääkima.

35

Ja Mooses kogus kokku kogu Iisraeli poegade koguduse ja ütles: Need on sõnad, mida Issand käskis teha. Kuus päeva sa teed tööd, aga seitsmendal päeval on puhkus, püha hingamispäev, puhkus Issandale; iga, kes teeb tööd sel päeval, surgu. Te ei tohi süüdata tuld üheski oma eluasemes hingamispäeval, mina olen Issand. Ja Mooses ütles kogu Iisraeli poegade kogudusele, öeldes: see on sõna, mida Issand käskis, öeldes: võtke endi seast ande Issandale; iga, kes on südames nõus, toogu esmaannid Issandale: kulda, hõbedat, pronksi, hüatsintvärvi, purpurit, kahekordset keerutatud helepunast, ja keerutatud peenlinast, ja kitsekarvad, ja punaseks värvitud jäärapukkide nahad, ja sinised nahad, ja mädanematu puitu, ja sardiusekive, ja kive graveerimiseks õlakatte ja pika rüü jaoks. Ja iga südames tark teie seas, tulles tehku kõik, mida Issand käskis: telgi ja kardinad ja katted ja eesriided ja vardad ja sambad ja tunnistuse laeka ja selle kandekangid ja selle lepitusiste ja eesriide ja laua ja kõik selle

nõud ja valguse lambijalg ja kõik selle nõud ja altari ja kõik selle nõud ja pühad rõivad preester Aaronile ja rõivad, milles nad teenivad, ja kuued Aaroni poegadele preestriks ja võidmisõli ja koostise suitsutuse. Ja kogu Iisraeli poegade kogudus läks välja Moosese juurest. Ja igaüks tõi seda, mida kandis nende süda, ja need, kellele nende hing seda soovitas, tõid annid, ja nad tõid ande Issandale kõigi tunnistuse telgi tööde jaoks, kõigi selle teenistuste jaoks ja kõigi pühade rüüde jaoks. Ja mehed tõid naiste juurest – igaüks, kellele see tundus mõistlik – pitsereid ja kõrvarõngaid ja sõrmuseid ja põimitud ehteid ja käevõrusid, igasuguseid kuldesemeid. Ja kõik, kes tõid kulla annetusi Issandale, ja kelle juures leiti peenlinast ning hüatsindisiniseid nahku ja punaseks värvitud jääranahku, tõid need. Ja kõik, kes andsid annetuse, tõid hõbedat ja pronksi ohvriannina Issandale, ja need, kelle juures leiti mädanematud puud, tõid need kõikide ettevalmistustööde jaoks. Ja iga tark naine, kes oskas meelega kätega ketrata, tõid ketrutud asjad: hüatsindi, purpuri, helepunase ja peenlinase. Ja kõik need naised, kellele see tundus nende mõistuse järgi tarkusena, ketrasid kitsekarvad. Ja valitsejad tõid smaragdikivid ja täitekivid efodi ja rinnakilbi jaoks ning koostised võimisõli ja viiruki jaoks. Ja iga mees ja naine, kelle süda neid kandis sisenema tegema kõiki töid, mida Issand käskis teha läbi Moosese, tõid Iisraeli pojad annina Issandale. Ja Mooses ütles Iisraeli poegadele: Vaata, Jumal on kutsunud nimepidi Besaleeli, Uuri poja, Huri poja, Juuda hõimust, ja täitis teda jumaliku vaimuga tarkuses ja mõistmises ja kõige teadmises, kujundama kõiki käsitöö töid, tegema kulda ja hõbedat ja pronksi, ja lõikama kivi ja töötama puitu, ja tegema

igas tarkuse töös. Ja edasiviimiseks ta tõepoolest andis mõistusesse temale ja Eliabile, Ahisamaki pojale Daani hõimust. Ja ta täitis neid tarkusega, mõistmisega, arusaamisega, et kõike mõista ja teha pühade töid, ja kududa kootud ja kirjatud asju purpuriga ja peenlinaga, teha kõiki käsitöö töid ja mitmekesisusi.

36

Ja Beseleēl ja Eliab tegid, ja iga mõistusega tark inimene, kellele anti tarkus ja teadmine, et mõista teha kõiki töid pühade kohustuste järgi, vastavalt kõigele, mida Issand käskis. Ja Mooses kutsus Beseleeli ja Eliabi ning kõiki neid, kellel oli tarkust, kellele Jumal oli andnud teadmist südamesse, ja kõiki neid, kes vabatahtlikult soovisid tulla tööde juurde, et need lõpule viia. Ja nad võtsid Mooseselt kõik annetused, mida Iisraeli pojad olid toonud kõikide pühade tööde tegemiseks, ja nad võtsid hommikuti ikka veel vastu annetusi neilt, kes neid tõid. Ja saabusid kõik targad mehed, kes tegid püha töid, igaüks vastavalt oma tööle, mida nad tegid. Ja ta ütles Moosesele, et rahvas toob rohkesti vastavalt töödele, mida Issand käskis teha. Ja Mooses käskis ja kuulutas laagris, öeldes: mees ja naine ärgu enam töötagu püha esmaviljade kallal, ja rahvas takistati veel pakkumast. Ja tööd olid neile piisavad ehituse tegemiseks, ja nad jätsid üle. Ja iga oskuslik käsitööline valmistas pühad rõivad, mis on preester Aaronile, nagu Issand Moosesele käskis. Ja ta tegi õlakatted kullast ja sinisest ja purpurist ja eelpunasest ketratust

ja peenikesest linast keeratust, ja lõigati kulla lehed juusteks, nii et koos kududa sinise ja purpuri ja eelpunase läbikeeratuga ja peenikese linaga keeratuga; kudutud tööna tegid nad selle; õlakatted ühendavad mõlemast küljest, kudutud tööna üksteisesse põimitud. Sellest nad tegid seda tema töö järgi, kullast ja hüatsindist ja purpurist ja kedratud helepunasest ja keeratud peenlinasest, nagu Issand käskis Moosesele; ja nad tegid mõlemad smaragdkivid, kinnitatud kokku ja ümbritsetud kullaga, graveeritud ja välja lõigatud pitsati graveeringuga Iisraeli poegade nimedest; ja ta pani need eefodi õlgade peale, mälestuskivideks Iisraeli poegadele, nagu Issand käskis Moosesele. Ja nad tegid rinnakilbi, kootud töö mitmekesisusega vastavalt efodi tööle, kullast ja hüatsindist ja purpurist ja keeratud helepunasest ja keeratud peenlinasest; ruudukujulise kahekordse nad tegid rinnakilbi; vaiba oli pikkus ja vaiba oli laius kahekordne. Ja temasse kootud kokku kangas, mis oli kaetud kividega neljas reas; kivide rida: sardion ja topaas ja smaragd, esimene rida; ja teine rida: karbunkul ja safiir ja jaspis; ja kolmas rida: liguure ja ahaat ja ametüst; ja neljas rida: krüsoliit ja berüll ja oonüks, ümbritsetud kullaga ja seotud kokku kullaga. Ja kive oli kaksteist Iisraeli poegade nimedest, nende nimedest graveeritud pitseritesse, igaüks oma nimega kaheteistkümnele hõimule. Ja nad tegid rinnakile kokku põimitud narmad, põimitud tööna, puhtast kullast. Ja nad tegid kaks kuldset õlakatet ja kaks kuldset rõngast, ning panid mõlemad kuldsed rõngad rinnakatte mõlema nurga peale. Ja nad panid kullast põimikud rõngaste peale rinnakilbi mõlema poole peale ja kahte ühenduskohta kaks põimikut. Ja nad

kinnitasid need kahele väikesele kilbile ja panid need efodi õlgadele esiküljele. Ja nad tegid kaks kuldset rõngast ja panid need kahele servale rinnakilbi ääre peale ja tagumise ääre peale efoodi seestpoolt. Ja nad tegid kaks kuldset rõngast ja panid need mõlemale õlale efoodi altpoolt, esikülje poole liitumise juurde ülalpool efoodi kootud vööd. Ja ta sidus rinnakilbi kinni selle rõngastest efoodi rõngastesse, hoitud koos sinise niidiga, kokku põimitud efoodi kangasse, et rinnakilp ei lahtuks efoodi küljest, nagu Issand käskis Moosesele. Ja nad tegid aluskuue õlakatte alla kootud tööna, tervenisti hüatsintsinisena; aga aluskuue kaelaava keskel oli läbikootud ja põimitud, äärega ümberringi, kaelaava oli lagunematu; Ja nad tegid aluskuue allääre peale altpoolt nagu õitseva granaatõunana väikesed granaatõunad hüatsindist ja purpurist ja heledpunasest keerutud ja peenlinasest keeratud. Ja nad tegid kuldkellad ja panid kellad kuue äärele ringis granaatõunte vahele; kuldkell ja granaatõun kuue äärele ringis teenimiseks, nagu Issand käskis Moosesele. Ja nad tegid peenlinasest kuubasid, kootud töö, Aaronile ja tema poegadele, ja turbanid peenlinasest, ja turban peenlinasest, ja aluspüksid keerdud peenlinasest, ja nende vööd peenlinasest ja hüatsindist ja purpurist ja heledast punasest keerutatud, tikkija töö, sellel viisil, nagu Issand käskis Moosesele. Ja nad tegid kuldse plaadi, püha eraldatud osa, puhta kullast; ja kirjutas sellele tähed graveeritult, pitserina: Pühamu Issandale; Ja nad panid selle sinisele nöörile, nii et see oleks asetatud turbani peale ülevalt, nii nagu Issand Moosesele käskis.

37

Ja nad tegid telgile kümme eesriiet; kaheksa ja kakskümmend küünart oli ühe eesriie pikkus; see sama oli kõigil; ja nelja küünart oli ühe eesriie laius. Ja nad tegid eesriide sinisest ja purpurist ja punasest keerutud lõngast ja peenest keeratud linast, kuduja töö keerubite kujutisega, ja nad panid selle nelja mädanematu kullaga kaetud samba peale, ja nende kapiteelid olid kuldsed ja nende neli alust olid hõbedased. Ja nad tegid eesriide tunnistuse telgi ukse jaoks sinisest ja purpurist ja punasest keeratud lõngast ja keeratud peenlinasest, kootud tööna keerubite kujutistega, ja nende viis sammast ja rõngad, ja nende pealised ja nende konksud kattisid kullaga, ja nende viis alust oli pronksist. Ja nad tegid õue lõunakülje, õue eesriided keerdud peenest linasest sada küünart; ja nende sambaid oli kakskümmend, ja nende aluseid kakskümmend. Ja külg põhja poole, sada saja peale; ja külg lõuna poole, sada saja peale; ja nende sambad kakskümmend ja nende alused kakskümmend. Ja külg mere poole kardinad viiskümmend küünart; nende sambad kümme ja nende alused kümme. Ja külg idakaarte poole viiskümmend küünart kardinad, viisteist küünart tagakülje järgi; ja nende sambad kolm ja nende alused kolm. Ja tagakülje teisel pool siit ja sealt õue värava juures kardinad viisteist küünart; nende sambad kolm ja nende alused kolm; kõik telgi kardinad keeratud peenlinasest. Ja nende sammaste alused olid pronksist, ja nende konksud hõbedast, ja nende kapiteelid kaetud hõbedaga, ja sammast kaetud hõbedaga, kõik õue

sammast, ja õue värava eesriie oli tikkija töö sinisest ja purpurist ja ketratust heledpunasest ja keeratud peenlinasest, kakskümmend küünart pikkuselt, ja kõrgus ja laius viis küünart, võrdne õue kardinatega, ja nende sambad olid neli, ja nende alused neli pronksist, ja nende konksud hõbedast, ja nende kapiteelid kaetud hõbedaga. Ja kõik õue pulgad ümberringi olid pronksist ning nemad ise hõbedaga kaetud. Ja see on tunnistuse telgi korraldus, nagu kästi Moosesele, et teenistus oleks Leviitide käes Iitamari kaudu, preester Aaroni poja kaudu. Ja Besalel, Uuri poeg Juuda hõimust, tegi nii, nagu Issand Moosesele käskis, ja Eliab, Ahisamaki poeg Daani hõimust, kes oli peameister kudumiste ja tikkimiste ja kirjade kallal, kududa punasega ja peene linaga.

38

Ja Besalel tegi laeka ja kattis selle puhta kullaga seestpoolt ja väljastpoolt; ja valas sellele neli kuldset rõngast: kaks ühele küljele ja kaks teisele küljele, laiad kandepuudele, et tõsta seda nendega. Ja ta tegi armuistme argi peale puhtast kullast ja kaks kuldset keerubit: ühe keerubi armuistme ühele otsale ja ühe keerubi armuistme teisele otsale, kes varjutasid oma tiibadega armuistet. Ja ta tegi ette pandud laua puhtast kullast ja valas sellele neli rõngast, kaks ühele küljele ja kaks teisele küljele, laiad, et neid saaks kandekeppidega tõsta. Ja ta tegi laegas kangid ja laua kangid, ja kattis need üle kullaga. Ja ta tegi laua nõud kuldseks: kausid ja suitsutusanumad ja joogikausid ja

joogi-ohvrinõud, millega valatakse joogi-ohvreid. Ja ta tegi lambijala, mis valgustab, kuldse, tahke varre ja oksad mõlemalt küljelt; selle okstest võrsed väljaulatuvad; kolm ühelt poolt ja kolm teiselt poolt, võrdsustatud üksteisega. Ja nende lambid, mis on otstel, pähklikujulised neist, ja sisestused neist, et lambid oleksid nende peal, ja seitsmes sisestus, mis on lambijalg otsa peal, tipus ülalt, terve tahke kuldne. Ja seitse kuldset lampi selle peal, ja selle kuldsed tangid, ja nende kuldsed tuhaanumad. See kattis sambad hõbedaga ja valas sambale kuldsed sõrmused ning kattis kangid kullaga ja kattis eesriide sambad kullaga ning tegi kuldsed aasad. Tema tegi telgi kuldringid ja õue ringid ja ringid katendi ülalt välja sirutamiseks pronksist. Tema valas telgi hõbedased kapiteelid ja telgi uste pronksist kapiteelid ja õue värava. Ja konksud tegi ta sammastele hõbedased, sammaste peal tema hõbedas need. Tema tegi telgi vaiad ja õue vaiad pronksist. Tema tegi pronksist altari pronksist tuleriistadest, mis olid meestel, kes mässasid koos Korahi kogudusega. Tema tegi kõik altari nõud ja selle tuustnõu ja aluse ja kausid ja lihakonksud pronksist. Tema tegi altarile võre, võrgutöö tuustnõu alt selle all kuni selle pooleni. Ja pani sellele neli rõngast neljast osast altari võrest pronksist, laiad kangidele, et tõsta nendega altarit. Tema tegi pühitsemise õli püha ja suitsutuse koostise puhas lõhnassepa töö. Tema tegi pesuanuma pronksist ja selle aluse pronksist paastunud naiste peeglid, kes paastusid tunnistuse telgi uste juures, päeval mil ta püstitas selle. Ja ta tegi vanni, et Mooses ja Aaron ning tema pojad peseksid sellest oma käsi ja jalgu, kui nad siseneksid tunnistuse telki või kui nad läheneksid altarile teenima, pesid nad sellest,

nagu Issand käskis Moosesele.

39

Kogu kuld, mis oli valmistatud tööde jaoks kogu pühade töö järgi, oli esiviljadest kullast üheksa ja kakskümmend talenti ja seitsesada kakskümmend seeklit püha seekli järgi; Ja hõbedast annetus loendatud meeste käest kogudusest oli sada talenti ja tuhat seitsesada seitsekümmend viis seeklit; üks drahm pea kohta, pool seeklit, püha seekli järgi; Kõik, kes läbisid loenduse kahekümneaastasest ja vanemast, kuussada tuhat ja kolm tuhat viissada viiskümmend. Ja sada talenti hõbedat läks valamiseks saja aluse jaoks telgi ja aluste jaoks eesriide, sada alust saja talendi jaoks, talent aluse kohta. Ja tuhande seitsesaja seitsekümmend viis seeklit ta tegi konksudeks sammastele ja kullatas nende alused ja kaunistas neid. Ja annetuse pronks oli seitsekümmend talenti ja tuhat viissada seeklit. Ja nad tegid sellest alused tunnistuse telgi uste jaoks ja õue alused ümberringi ja õue värava alused ja telgi vaiad ja õue vaiad ümberringi ja altari pronksvõre ja kõik altari nõud ja kõik tunnistuse telgi tööriistad. Ja Iisraeli pojad tegid, nagu Issand Moosesele käskis, nii nad tegid. Aga ülejäänud annetuse kullast tegid nad nõud teenimiseks nendega Issanda ees. Ja maha jäetud hüatsindist ja purpurist ja punasest tegid nad teenimisrõivad Aaronile, et teenida nendega pühamus. Ja nad tõid rõivad Moosesele ja telgi ja selle nõud, alused ja selle kangid ja sambad, ja altari ja kõik selle nõud. Ja võidmisõli, ja koostise suitsutus, ja

puhas lambijalg, ja selle lambid, põlemise lambid, ja valguse õli. Ja eesmärgi laud, ja kõik selle nõud, ja leivad, mis on ette pandud. Ja pühade rõivad, mis on Aaroni omad, ja tema poegade rõivad preesterluse jaoks. Ja õue vaibad, ja sambad, ja telgi ukse eesriie, ja õue värava eesriie. Ja kõik telgi nõud, ja kõik selle tööriistad, ja nahad jääranahadest punaseks värvitud, ja sinised katted, ja ülejäänute katted, ja vaiad, ja kõik tööriistad tunnistuse telgi tööde jaoks. Nii palju kui Issand käskis Moosesele, nii tegid Iisraeli pojad kogu varustuse. Ja Mooses nägi kõiki töid, ja nad olid need teinud sel viisil, nagu Issand käskis Moosesele, nii tegid nad neid, ja Mooses õnnistas neid.

40

Ja Issand rääkis Moosesega, öeldes: esimese kuu esimesel päeval, uue kuu ajal, pead sa püstitama tunnistuse telgi. Ja sa paned tunnistuse arki paigale ja katad arki eesriidega. Ja sa tood sisse laua ja paned välja selle ettepanemisleivad, ja sa tood sisse küünlajalg ja paned peale selle lambid. Ja sa paned kuldse altari suitsutamiseks laegas ette ja paned eesriide kate tunnistuse telgi ukse peale. Ja ohvrite altari paned tunnistuse telgi uste juurde ja paned telgi ümber ja kõik tema asjad pühitsed ümberringi. Ja sa võtad võidmisõli ja võid telgi ning kõike, mis selles on, ja pühitsed selle ning kõik selle nõud, ja see saab pühaks. Ja sa võid määrida annete altari ja kõik selle nõud, ja sa pühitsed altari, ja altar saab kõige püham. Ja sa tood Aaroni ja tema pojad tunnistuse telgi uste juurde ja pesed nad veega. Ja sa riietad

Aaroni pühadesse rõivastesse ja võid teda ning pühitsed teda, ja ta teenib mulle preestrina. Ja sa tood tema pojad ette ja riietad nad tuunikatesse. Ja sa võid määrida neid samal viisil nagu sa määrisid nende isa, ja nad teenivad preestritena minule, ja see saab olema nii, et neile on preesterluse määrimine igavikku, nende põlvedele. Ja Mooses tegi kõik, mida Issand talle käskis, nii ta tegi. Ja esimesel kuul, teisel aastal pärast nende väljumist Egiptusest, püstitati uuskuul telk. Ja Mooses püstitas telgi, pani peale kapiteelid, sisestas riivid ja püstitas sambad. Ja ta sirutas kardinad telgi peale välja ja pani telgi kate selle peale ülevalt, nagu Issand Moosesele käskis. Ja võtnud tunnistused, ta pani need laeka sisse, ja ta pani teibad laeka alla, ja ta tõi laeka telki, ja ta pani peale eesriide katte, ja ta kattis tunnistuse laeka, nii nagu Issand Moosesele käskis. Ja ta pani laua tunnistuse telki, põhja poole, telgi eesriidest väljapoole. Ja ta lisas selle peale esitusleivad Issanda ette, nii nagu Issand oli käskinud Moosesele. Ja ta pani lambijalga tunnistuse telki, telgi lõunaküljele. Ja ta pani selle lambid Issanda ette, nii nagu Issand oli käskinud Moosesele. Ja ta pani kuldse altari tunnistuse telki eesriide ette ja põletas sellel koostise suitsutust, nii nagu Issand Moosesele käskis. Ja ta pani annete altari telgi uste juurde. Ja ta püstitas õue telgi ja altari ümber ning Mooses lõpetas kõik tööd. Ja pilv kattis tunnistuse telgi ning telk täitus Issanda auga. Ja Mooses ei suutnud siseneda tunnistuse telki, sest pilv varjutas seda, ja telk täitus Issanda auga. Kui aga pilv tõusis telgist, siis Iisraeli pojad murdusid laagrist koos oma pagasiga. Kui aga pilv ei tõusnud, siis nad ei murdnud laagrit enne päeva, mil pilv tõusis. Pilv oli telgi kohal päeval ja tuli oli selle kohal öösel kogu

Iisraeli ees kõigil nende väljasõitudel.

Arvud

1

Ja Issand rääkis Moosesega Siinai kõrbes, tunnistuse telgis, teise kuu esimesel päeval, teisel aastal pärast nende Egiptuse maalt väljumist, öeldes: võtke loendus kogu Iisraeli kogudusest vastavalt suguvõsadele, vastavalt nende isade majadele, vastavalt nende nimede arvule, pea-haaval; iga mees alates kahekümneaastasest ja vanemad, iga Iisraeli väkke väljamineja, loendage neid koos nende vägedega; sina ja Aron, loendage neid. Ja teiega koos saavad olema igaüks vastavalt hõimule, iga hõimu valitsejad vastavalt isade majadele. Ja need on nende meeste nimed, kes seisavad koos teiega: Ruubeni hõimust Elisur, Sedieuri poeg; Simeoni hõimust Salamiel, Surisadai poeg. Juuda hulgast Naassson, Aminadabi poeg. Issakharist Netanel, Suari poeg; Sebulonist Eliab, Heloni poeg; Joosepi poegadest Efraimit Elisama, Ammihuudi poeg; Manassest Gamaliel, Pedasuri poeg. Benjamini hõimust Abidan, Gideoni poeg. Dani hõimust Ahiezer, Ammishaddai poeg. Asherist Phagaiel, Echrani poeg. Gadi hõimust Elisaf, Ragueli poeg. Naftali hõimust Ahire, Ainani poeg.

Need on koguduse kutsutud esindajad, hõimude valitsejad nende perekondade järgi, Iisraeli tuhandeülemad. Ja Mooses ja Aaron võtsid need mehed, kes oli välja kutsutud nimepidi. Ja nad kogusid kokku kogu koguduse teise aasta teise kuu esimesel päeval ja nad registreeriti vastavalt nende põlvedele, vastavalt nende perekondadele, vastavalt nende nimede arvule, kahekümneaastasest ja vanemad, iga mees pea järgi, nii nagu Issand käskis Moosesele ja nad loendati Siinai kõrbes. Ja said Reubeni pojad, Iisraeli esmasündinu, nende suguluse järgi, nende hõimude järgi, nende vanemate kodude järgi, nende nimede arvu järgi, nende pea järgi, kõik meessoost kahekümneaastasest ja vanemad, iga sõtta minev, nende loendus Reubeni suguharust, nelikümmend kuus tuhat ja viissada. Simeoni pojad vastavalt nende sugukonnale, vastavalt nende klannidele, vastavalt nende isade kodudele, vastavalt nende nimede arvule, pea-haaval, kõik meessoost kahekümneaastasest ja ülespoole, iga sõtta minev jõus, nende loendus Simeoni hõimust, üheksa ja viiskümmend tuhat ja kolmsada. Juuda poegadele nende suguluse järgi, nende hõimude järgi, nende isade kodude järgi, nende nimede arvu järgi, nende peade järgi, kõik meessoost kahekümneaastasest ja vanemad, kõik, kes välja läksid sõjaväkke, nende loendus Juuda hõimust oli seitsekümmend neli tuhat kuussada. Issahhari poegadele nende suguvõsade järgi, nende hõimude järgi, nende vanemate kodude järgi, nende nimede arvu järgi, pea-arvelt, kõik meessoost kahekümneaastastest ja vanematest, kõik sõjaväkke minejad, nende loendus Issahhari suguharust, viiskümmend neli tuhat nelisada. Sebuluni pojad nende

suguvõsa järgi, nende suguharade järgi, nende vanemate kodade järgi, nende nimede arvu järgi, pea-arvelt, kõik meessoost kahekümneaastasest ja vanemad, kõik sõjaväkke minejad, nende loendus Sebuluni hõimust: viiskümmend seitse tuhat nelisada. Joosepi poegade poegadele Efraimile nende suguluse järgi, nende hõimude järgi, nende isade kodude järgi, nende nimede arvu järgi, nende peade järgi: kõik meessoost kahekümne aasta vanused ja vanemad, kõik kes läksid välja sõjaväkke - nende loendus Efraimi hõimust oli nelikümmend tuhat ja viissada. Manasse poegadele nende suguvõsa järgi, nende suguharade järgi, nende isade kodude järgi, nende nimede arvu järgi, pea-arvult, kõik meessoost, kahekümneaastasest ja vanemad, kõik sõjaväkke välja minejad, nende loendus Manasse suguharust, kolmkümmend kaks tuhat kakssada. Benjamini pojad nende suguluse järgi, nende suguharade järgi, nende vanemate kodade järgi, nende nimede arvu järgi, pea järgi, kõik meessoost kahekümneaastasest ja vanemad, kõik sõjaväkke välja minejad, nende loendus Benjamini hõimust, kolmkümmend viis tuhat nelisada. Gaadi poegadele nende suguvõsa järgi, nende suguhaarde järgi, nende vanemate kodude järgi, nende nimede arvu järgi, nende pea järgi, kõik meessoost kahekümneaastased ja vanemad, kõik sõjaväkke minejad, nende loendus: Gaadi suguharust nelikümmend viis tuhat kuussada viiskümmend. Dani poegade kohta nende suguluse järgi, nende suguharade järgi, nende vanemate kodade järgi, nende nimede arvu järgi, pea kohta, kõik meessoost kahekümneaastasest ja vanemad, kõik sõjaväkke minejad - nende loendus Dani hõimust oli kaks ja

kuuskümmend tuhat ja seitsesada. Asheri pojad nende suguluse järgi, nende hõimude järgi, nende isade kodude järgi, nende nimede arvu järgi, nende peade järgi, kõik meessoost kahekümne aasta vanusest ja vanemad, kõik sõjaväkke minevad, nende loendus Asheri hõimust, üks ja nelikümmend tuhat viissada. Naftali poegadele nende suguluse järgi, nende hõimude järgi, nende isade kodude järgi, nende nimede arvu järgi, nende pea järgi, kõik meessoost kahekümneaastasest ja vanemad, kõik väejõusse välja minejad, nende loendus Naftali hõimust: kolmkümmend tuhat ja nelisada. See oli loendus, mida loendas Mooses ja Aaron ning Iisraeli valitsejad, kaksteist meest, üks mees iga hõimu kohta, vastavalt perekondade majadele. Ja kogu Iisraeli poegade loendus koos nende väega alates kahekümneaastasest ja vanemast, kõik väljaminejad lahingusse rivistuma Iisraelis, oli kuussada tuhat kolm tuhat viissada viiskümmend. Aga leviite ei loendatud nende suguvõsa hõimust Iisraeli poegade seas. Ja Issand rääkis Moosesega, öeldes: Vaata, Leevi hõimu sa ei loe kokku ja nende arvu sa ei võta Iisraeli poegade seas. Ja sina määra leviidid tunnistuse telgi üle ning kõigi selle nõude üle ja kõige üle, mis selles on. Nemad kannavad telki ja kõiki selle nõusid ning teenivad selles, ja telgi ümber nad paigutavad leeri. Ja kui telki eemaldetakse, võtavad Leviidid selle maha, ja kui telki püstitatakse, panevad nad selle püsti, ja võõras, kes läheneb, surgu. Ja Iisraeli pojad leerivad, iga mees oma korras ja iga mees oma juhtimise järgi koos oma väega. Aga leviidid lasku leerisse ümber tunnistuse telgi, ja ei ole pattu Iisraeli poegade seas. Ja leeviidid ise hoiavad valve tunnistuse telgi juures. Ja Iisraeli pojad tegid vastavalt kõigele,

mida Issand Moosesele ja Aaronile käskis, nõnda nad tegid.

2

Ja Issand rääkis Moosesele ja Aaronile, öeldes: iga mees oma jaotuse järgi, oma lipude järgi, oma vanemate majade järgi, laskugu Iisraeli pojad leerisse vastaspoolsetena; tunnistuse telgi ümber ringis laskugu Iisraeli pojad leerisse. Ja need, kes laagrisse paigutuvad esimesena ida poole, on Juuda laagri üksus koos oma vägedega, ja Juuda poegade valitseja on Naassson, Aminadabi poeg. Tema jõud, loendatud, oli seitsekümmend neli tuhat kuussada. Ja need, kes leeris seadsid Issachari hõimu kõrval, ja Issachari poegade valitseja oli Nathanael, Sogari poeg. Tema vaadeldud jõud oli nelikümmend neli tuhat nelisada. Ja need, kes leerivad Sebuluni hõimu kõrval, ja Sebuluni poegade valitseja Eliab, Heloni poeg. Tema vaadeldud vägi oli viiskümmend seitse tuhat nelisada. Kõik Juuda leeri ülevaadatud, sada kaheksakümmend tuhat ja kuus tuhat ja neli sada, koos oma vägedega liiguvad esimesena välja. Ruubeni laagri leegionid lõuna pool, nende vägi, ja Ruubeni poegade valitseja Elisur, Sediuri poeg. Tema ülevaadatud jõud: nelikümmend kuus tuhat viissada. Ja need, kes laagrisse paigutuvad tema kõrval, on Simeoni hõim, ja Simeoni poegade valitseja on Salamiel, Surisadai poeg. Tema loendatud jõud oli üheksakümmend üheksa tuhat kolmsada. Ja kõrval laagerdujad tema kõrval on Gaadi hõim, ja Gaadi poegade valitseja on Elisaf, Ragueeli poeg. Tema vaadeldud vägi oli nelikümmend viis tuhat

kuussada viiskümmend. Kõik Ruubeni leeri inspekteeritud, sada viiskümmend üks tuhat ja neli sada viiskümmend, koos nende jõududega, lähevad välja teisena. Ja võetakse ära tunnistuse telk ning leviitide laager laagrite keskel; nagu nad laagrisse paigutuvad, nii nad ka välja lähevad, igaüks hoides vastavalt juhtimisele. Efraimi laagri kord mere ääres koos nende väega, ja Efraimi poegade valitseja Elišama, Ammiihudi poeg. Tema vaadeldud jõud: nelikümmend tuhat viissada. Ja need, kes laagerduvad Manasse hõimu kõrval, ja Manasse poegade valitseja Gamaliel, Phadassuri poeg. Tema väe ülevaadatud oli kolmkümmend kaks tuhat kakssada. Ja need, kes laagerdavad Benjamini hõimu kõrval, ja Benjamini poegade valitseja Abidan, Gideoni poeg. Tema vaadeldud jõud oli kolmkümmend viis tuhat nelisada. Kõik Efraimi laagri inspekteeritud, sada tuhat kaheksa tuhat sada, lähevad koos oma vägedega välja kolmandatena. Dani laagri üksus põhja pool koos nende väega, ja Dani poegade valitseja Ahieser, Ammisaddai poeg. Tema jõud, loendatud mehed: kuuskümmend kaks tuhat seitsesada. Ja kõrval tema laagerdujad Ašeri hõim, ja Ašeri poegade valitseja Fageel, Ekrani poeg. Tema ülevaadatud jõud: nelikümmend üks tuhat viissada. Ja need, kes laagerduvad Neftali hõimu kõrval, ja Neftali poegade valitseja Ahira, Einani poeg. Tema vaadeldud vägi oli kolmkümmend viis tuhat nelisada. Kõik Dani laagrist loendatud olid sada viiskümmend seitse tuhat kuussada; viimasena väljuvad nad vastavalt oma üksusele. See on Iisraeli poegade loendus nende isade perekondade kodade järgi, kogu leeride loendus koos nende vägedega: kuussada tuhat kolm tuhat viissada viiskümmend. Aga leviite ei loendatud koos nendega,

nagu Issand Moosesele käskis. Ja Iisraeli pojad tegid kõik, mida Issand Moosesele käskis; nõnda nad laagerdusid vastavalt oma korrale ja nõnda nad välja läksid, igaüks oma sugukondade järgi, vastavalt oma vanemate majadele.

3

Ja need on Aaroni ja Moosese põlvkonnad päeval, mil Issand rääkis Moosesega Siinai mäel. Ja need on Aaroni poegade nimed: esmasündinu Naadab ja Abiud, Eleasar ja Itamar. Need on Aaroni poegade nimed, võitud preestrid, kelle käed pühitseti preestrina teenimiseks. Ja surid Nadab ja Abihu Issanda ees, kui nad tõid võõrast tuld Issanda ette Siinai kõrbes, ja lapsi ei olnud neil, ja teenisid preestritena Eleasar ja Itamar koos oma isa Aaroniga. Ja Issand rääkis Moosesega, öeldes: võta Leevi hõim ja sea nad preester Aaroni ette, ja nad teenivad teda ja hoiavad tema vahte ja Iisraeli poegade vahte tunnistuse telgi ees, tehes telgi tööd. Ja nad hoiavad kõiki tunnistuse telgi nõusid ja Iisraeli poegade valvet vastavalt kõigile telgi töödele. Ja sina annad leviidid Aaronile ja tema poegadele, preestrile; annina antud on need minule Iisraeli poegadest. Ja Aaroni ja tema poegi sa paned tunnistuse telgi üle, ja nad hoiavad oma preesterlust ja kõike, mis on altari juures ja eesriide sisemuses, ja võõras, kes puudutab, sureb. Ja Issand rääkis Moosesega, öeldes: Vaata, mina olen võtnud leviidid Iisraeli poegade keskelt iga esmasündinu asemel, kes avab emaka Iisraeli poegade seast; nad on nende lunastus ja leviidid kuuluvad mulle. Minule

kuulub iga esmasündinu, sest sel päeval, kui ma lõin kõik esmasündinud Egiptuse maal, pühitsesin ma endale kõik esmasündinud Iisraelis, alates inimesest kuni loomani – nad kuuluvad minule, mina olen Issand. Ja Issand rääkis Moosesega Siinai kõrbes, öeldes: loe üle Leevi pojad nende isade kodude järgi, nende suguharade järgi; iga meessoost alates ühe kuu vanusest ja vanemad, loendage nad üle. Ja Mooses ja Aaron külastasid neid Issanda häälel, nii nagu Issand oli neile käskinud. Ja need olid Leevi pojad nende nimede järgi: Gershon, Kohath ja Merari. Ja need on Gedsoni poegade nimed nende hõimude järgi: Lobeni ja Semei. Ja Kahati pojad vastavalt nende klannidele: Amram ja Jissaar, Hebron ja Ussiel. Ja Merari pojad vastavalt nende suguharudele: Mooli ja Musi; need on leviitide suguharud vastavalt nende isade majadele. Gershonile kuulusid Lobeni rahvas ja Shimei rahvas; need olid Gershoni sugukonnad. Nende loendus vastavalt kõigi meessoost isikute arvule alates ühe kuu vanusest ja vanemast oli seitse tuhat viis sada. Ja Gershoni pojad leerivad telgi taga mere ääres. Ja Gedsoni rahva perekondade maja valitseja oli Elisaph, Daeli poeg. Ja Gershoni poegade valvamine tunnistuse telgis: telk ja kate ja tunnistuse telgi ukse kate ja õue vaibad ja õue värava eesriie, mis on telgi juures, ja kõik nende tööde jäänused. Kohathile kuuluvad Amrami rahvas, Izhari rahvas, Hebroni rahvas ja Ussieli rahvas; need on Kohathi rahvad vastavalt arvule. Iga meessoost alates ühe kuu vanusest ja vanemad, kaheksa tuhat kuussada, kes valvasid pühamu üle. Kaati poegade rahvad peavad leerisse asuma telgi lõunaküljel. Ja Kaathi rahvaste isade koja ülem oli Elisaphan, Uzzieli poeg. Ja

nende valve on ark ja laud ja lambijalg ja altarid ja pühade nõud, millega nad teenivad, ja kate ja kõik nende tööd. Ja leviitide valitsejate üle valitseja, preester Aaroni poeg Eleasar, oli määratud valvama pühade asjade valve. Merarile kuuluvad Mooli rahvas ja Musi rahvas, need on Merari rahvad. Nende loendus arvu järgi: iga meessoost alates ühe kuu vanusest ja vanemad – kuus tuhat viiskümmend. Ja Merari rahva isade koja valitseja Suriel, Abihaili poeg, laagrisse telgi põhjaküljele. Merari poegade valvamise loendus: telgi kapiteelid ja selle riivid ja selle sammased ja selle alused ja kõik nende nõud ja nende tööd ja õue sammased ümberringi ja nende alused ja vaiad ja nende nöörid. Need, kes leerivad tunnistuse telgi ees idast, Mooses ja Aaron ja tema pojad, valvavad püha valvet Iisraeli poegade valveks, ja võõras, kes puudutab, sureb. Kogu leviitide loendus, keda Mooses ja Aaron loendas Issanda käsul vastavalt nende klannidele, iga meessoost alates ühe kuu vanusest ja vanemad, oli kakskümmend kaks tuhat. Ja Issand ütles Moosesele: Loe üle kõik Iisraeli poegade meessoost esmasündinud alates ühe kuu vanusest ja vanemad ning võta arv nimepidi. Ja sa võtad leviidid minule, mina Issand, kõigi Iisraeli poegade esmasündinute asemel, ja leviitide loomad kõigi Iisraeli poegade loomade esmasündinute asemel. Ja Mooses külastas igat esmasündinut Iisraeli poegade seas, nii nagu Issand oli käskinud. Ja kõik esmasündinud meessoost said loetud arvu järgi nimepidi alates ühe kuu vanusest ja vanemad nende loenduse põhjal: kakskümmend kaks tuhat kakssada seitsekümmend kolm. Ja Issand rääkis Moosesele, öeldes: võta leviidid kõigi Iisraeli esmasündinud poegade asemel ja leviitide loomad nende

loomade asemel, ja leviidid kuuluvad mulle; mina olen Issand. Ja kolmesaja seitsmekümne kolme lunastus, kes ületavad leviite Iisraeli poegade esmasündinute seast. Ja võtad viis seeklit pea kohta, püha didrahmi järgi võtad, kakskümmend obolit seekli kohta. Ja sina annad hõbeda Aaronile ja tema poegadele lunastusrahana nende seast üle minevate eest. Ja Mooses võttis hõbeda, nende lunastused, kes ületasid Leviitide lunastust. Esmasündinud Iisraeli poegade seast võttis ta hõbedat tuhat kolmsada kuuskümmend viis siklit, vastavalt pühale siklile. Ja Mooses andis ületavate lunastusraha Aaronile ja tema poegadele Issanda häält mööda, nii nagu Issand oli käskinud Moosesele.

4

Ja Issand rääkis Moosesele ja Aaronile, öeldes: võta Kehati poegade kokkuvõte Leevi poegade keskelt, nende suguharude järgi, nende isade majade järgi, alates kahekümne viie aasta vanusest ja ülespoole kuni viiekümne aasta vanuseni, igaüks kes siseneb teenima, et teha kõiki töid tunnistuse telgis. Ja need on Kahati poegade tööd tunnistuse telgis, kõige püham. Ja Aaron ja tema pojad tulevad sisse, kui laager tõstetakse üles, ja nad võtavad maha varjutava eesriide, ja nad katavad sellega tunnistuse laeka, ja nad panevad selle peale sinisest nahast katte, ja nad panevad selle peale ülalt tervenisti sinise rõiva, ja nad panevad paika kandekangid. Ja eespool oleva laua peale asetatakse täiesti purpurne riietus, ja kausid, ja suitsutusanumad, ja joogikausid, ja joogiohvri-anumad, milles ta

valab joogiohvrit, ja leivad, mis pidevalt selle peal on. Ja nad panevad selle peale purpurpunase rõiva ja katavad selle nahast hüatsintsinise kategа ja panevad läbi selle kandepuud. Ja nad võtavad sinise rõiva ja katavad valgust andva lambijalaga, selle lambid, selle tangid, selle valamisnõud ja kõik õlinõud, millega nad nende juures teenivad. Ja nad panevad selle koos kõigi selle nõudega sinise nahkkatesse ning asestavad selle kandepuudele. Ja kuldse altari peale katavad nad sinise rõiva ning katavad selle hüatsintsinise nahkkattega ja panevad läbi selle kandekangid. Ja nad võtavad kõik teenimiseks mõeldud nõud, mida nad kasutavad teenimiseks pühamus, ja panevad need sinisesse riidesse ning katavad need sinise nahkkattega ja panevad kandepuude peale. Ja ta paneb kate altarile peale, ja nad katavad selle peale täiesti purpurse rõivaga. Ja nad panevad selle peale kõik nõud, millega nad teenivad selle peal nendega, ja tulepanid, ja lihakangid, ja kausid, ja katte, ja kõik altari nõud; ja nad panevad selle peale nahast sinise katte, ja nad panevad sisse tema kandekangid; ja nad võtavad purpurse rõiva, ja nad katavad pesuanuma ja tema aluse, ja nad panevad selle nahast sinisesse kattesse, ja nad panevad kandekangidele, ja Aaron ja tema pojad lõpetavad, kattes pühad asjad ja kõik pühad nõud, kui laager liigub; ja pärast seda tulevad Kehati pojad kandma, ja nad ei puuduta pühade asju, et nad ei sureks; neid kannavad Kehati pojad tunnistuse telgis. Ülevaataja Eleazar, preester Aaroni poeg: valguse õli ja koostise suitsutus ja igapäevane ohver ja võidmisõli, kogu telgi ülevaatus ja kõik, mis on selles pühamus, kõigis tegudes. Ja Issand rääkis Moosesele ja Aaronile, öeldes: ärge hävitage Kehati hõimu rahvast leviitide seast. Tehke

neile seda, ja nad elavad ega sure, kui nad lähenevad kõige pühamale; Aaron ja tema pojad lähenegu ning määraku nad igaühe tema ülesande järgi, ega nad sisene pühi asju äkki nägema, ja nad surevad. Ja Issand rääkis Moosesele, öeldes: võta loendus Gersoni poegadest, ja neid vastavalt nende isade kodudele, vastavalt nende suguharudele, alates kahekümne viie aastasest ja ülespoole kuni viiekümne aastaseni vaata üle neid, igaüks kes siseneb teenima, tegema oma tööd tunnistuse telgis. See on Gershoni rahva teenistus: teenida ja kanda. Ja ta tõstab telgi nahad ja tunnistuse telgi ja selle katte ja sinise katte, mis on selle peal ülevalt, ja tunnistuse telgi ukse katte ja õue eesriided, mis on tunnistuse telgi juures, ja ülejäänud asjad ja kõik teenistusnõud, millega teenitakse - neid nad teevad. Aaroni ja tema poegade suu järgi toimub Gershoni poegade teenistus vastavalt kõigile nende teenistustele ja vastavalt kõigile nende töödele, ning sa vaatad neid üle nimepidi kõike, mis nende poolt kantakse. See on Gedson poegade teenistus tunnistuse telgis, ja nende valve on Aaroni poja Itamari, preestri käes. Merari pojad nende suguharude järgi, nende isade majade järgi, loendage neid alates kahekümne viie aastasest ja ülespoole kuni viiekümne aastaseni, loendage neid, igaüks, kes siseneb teenima tunnistuse telgi töid. Ja need on kohustused nende poolt ülestõstetavate kohta vastavalt kõigile nende töödele tunnistuse telgis: telgi kapiteelid ja riivid ja selle sambad ja selle alused ja kate ja nende alused ja nende sambad ja telgi ukse kate ja õue sambad ümberringi ja nende alused ja õue värava eesriide sambad ja nende alused ja nende vaiad ja nende nöörid ja kõik nende nõud ja kõik nende teenistused; nimede järgi loendage

neid ja kõik nende poolt ülestõstetavate valvamise nõud. See on Merari poegade rahva teenistus kõigis nende töödes tunnistuse telgis preester Aaroni poja Itamari käe all. Ja Mooses ja Aaron ja Iisraeli valitsejad külastasid Kahati poegi vastavalt nende klannidele, vastavalt nende isade majadele, alates kahekümne viie aastasest ja ülespoole kuni viiekümne aastaseni, igaüks kes sisenes teenima ja tegutsema tunnistuse telgis. Ja nende loendus nende sugukondade järgi oli kaks tuhat seitsesada viiskümmend. See on Kaathi rahva loendus, kõik teenijad tunnistuse telgis, nagu Mooses ja Aaron loendas Issanda käsul Moosese kaudu. Ja loendati Geršoni pojad nende suguharude järgi, nende isade kodude järgi, alates kahekümne viie aastasest ja ülespoole kuni viiekümne aastaseni, igaüks sisenev teenima ja tegema tööd tunnistuse telgis. Ja nende loendus toimus vastavalt nende suguharudele, vastavalt nende perekondade majadele: kaks tuhat kuussada kolmkümmend. See on Gershoni poegade rahva loendus, kõik teenijad tunnistuse telgis, keda Moses ja Aaron loendas Issanda häälel Moosese käe kaudu. Loendati aga ka Merari poegade rahvas nende suguharude järgi, nende vanemate majade järgi, alates kahekümne viie aastasest ja ülespoole kuni viiekümne aastaseni, igaüks, kes sisenes teenima tunnistuse telgi töödel. Ja nende loendus nende suguharudega, vastavalt nende isade kodadele, oli kolm tuhat kaks sada. See on Merari poegade rahva loendus, keda külastasid Mooses ja Aaron Issanda häälel Moosese kaudu. Kõik loendatud, keda loendasid Mooses ja Aaron ja Iisraeli valitsejad leviitide seast, vastavalt suguharudele ja vastavalt nende isade majadele, alates kahekümne viie aasta vanusest ja ülespoole kuni viiekümne

aasta vanuseni, igaüks kes sisenes tööde töö juurde ja kandmise tööde juurde tunnistuse telgis. Ja loendatuid oli kaheksa tuhat viis sada kaheksakümmend. Issanda häälega külastas ta neid Moosese käe läbi, meest mehe järgi nende tööde kohta ja selle kohta, mida nad kannavad, ja nad loendati nii, nagu Issand Moosesele käskis.

5

Ja Issand rääkis Moosesega, öeldes: käsi Iisraeli poegadele, et nad saadaksid leerist välja kõik pidalitõbised ja kõik voolust kannatajad ja kõik hinge pärast rüvetud. Alates meessoost kuni naissoost, saatke nad laagrist välja, ja nad ei rüveta nende laagreid, mille keskel mina elan. Ja Iisraeli pojad tegid nõnda ja saatsid nad välja leerist, nagu Issand Moosesele rääkis, nõnda tegid Iisraeli pojad. Ja Issand rääkis Moosesega, öeldes: räägi Iisraeli poegadega, öeldes: mees või naine, kes iganes teeks mõne kõigist inimlikest pattudest ja eirates eirab ja see hing on süüdi, tunnistab üles patu, mille ta tegi, ja tagastab üleastumise põhisumma ja lisab sellele selle viiendiku ja tagastab sellele, kelle vastu ta eksis. Kui aga mehel ei ole kätte maksjat, kellele süütegu tagasi anda, siis süütegu, mis tagasi antakse, kuulub Issandale ja saab preestri omaks, välja arvatud lepituse jäär, mille läbi ta teeb lepitust tema eest. Ja kõik esimesed viljad vastavalt kõigile pühitsetavatele asjadele Iisraeli poegade seas, mida nad võivad tuua Issandale, saavad preestri omaks; Ja iga ühe pühitsetud asjad saavad tema omaks; ja mees, kes annab

preestri, saab tema omaks. Ja Issand rääkis Moosesega, öeldes: räägi Iisraeli poegadega ja ütle neile, kui mõne mehe naine teda reerib ja põlgades eirab teda, ja keegi magab temaga magamist seemne, ja see peitub tema mehe silmade eest, ja ta peidab seda, aga tema on rüvetatud, ja tunnistajat ei olnud temaga, ja teda ei ole tabatud, ja tema peale tuleb kadeduse vaim, ja ta kadestab oma naist, aga tema on rüvetatud, või tema peale tuleb kadeduse vaim, ja ta kadestab oma naist, aga tema ei ole rüvetatud, siis toob see mees oma naise preestrile ja toob anni tema kohta, kümnendiku eefat odrajahu; ta ei vala selle peale õli ega pane selle peale viirukit, sest see on kadeduse ohver, mälestuse ohver, meelde tuletades pattu. Ja preester toob tema ning seab tema Issanda ette. Ja preester võtab puhast elavat vett savinõusse ja mulda, mis on tunnistuse telgi põrandal, ning preester, võtnud seda, heidab vette. Ja preester seab naise Issanda ette ning paljastab naise pea ja paneb tema kätele mälestusohvri, armukadeduse ohvri, aga preestri käes on selle needmise nuhtlusvesi. Ja preester paneb ta vanduma ja ütleb naisele: kui keegi ei ole sinuga maganud, kui sa ei ole üleastunud, et saada saastutud oma mehe all olles, siis ole süütu selle needutud nuhtluse vee suhtes. Kui aga sina oled üleastunud olles abielunaine, või oled end rüvetanud, ja keegi andis oma voodi sinusse, välja arvatud sinu mehe; Ja preester paneb naise vanduma selle needuse vannetega, ja preester ütleb naisele, tehku Issand sind needuseks ja vandeks sinu rahva keskel, kui Issand paneb sinu reie ära langema ja sinu kõhu paistuma. Ja see neetud vesi siseneb sinu kõhtu paisutama kõhtu ja sinu reis langeb ära, ja naine ütleb: saagu, saagu. Ja preester

kirjutab need needused raamatusse ja kustutab need needmise noomimise vette. Ja ta annab naisele juua nuhtluse needuse vee, ja needuv nuhtluse vesi siseneb temasse. Ja preester võtab naise käest kadeduse ohvri ning paneb selle ohvri Issanda ette ja toob selle altari juurde. Ja preester võtab ohvrist selle mälestuse käputäie ja toob selle altarile üles ja pärast. Vesi annab naisele neid asju juua. Ja kui ta on rüvetatud ja see pääseb märkamatult tema mehele, siis siseneb temasse moitluse vesi, mis on needus, ja tema kõht paisub ning tema reie laguneb, ja naine saab needuseks oma rahvale. Kui aga naine ei ole rüvetatud ja on puhas, siis ta jääb süütuks ja viljastab seemet. See on kadeduse seadus, mille vastu eksib naine, kes on mehega, ja kes saastub. Või mees, kelle peale kui tuleb kadeduse vaim ja ta on kadedaks oma naise peale, ja seab oma naise Issanda ette, ja preester teeb temale kogu selle seaduse, ja mees on süütu patust; ja see naine võtab oma patu.

6

Ja Issand rääkis Moosesele, öeldes: räägi Iisraeli poegadele ja ütle neile: mees või naine, kes suuresti tõotab tõotust pühitseda end puhtusele Issandale, veinist ja kangejoogist ta pühitseb end; ja äädikat veinist ja äädikat kangejoogist ei joo ta; ja kõike, mis tehakse viinamarjast, ei joo ta; ja värskeid viinamarju ja rosinaid ei söö ta kõiki tema tõotuse päevi; kõigest, mis saab viinapuust, veinist viinamarja koorest kuni seemneteni ei söö ta kõiki pühitsemise päevi; habemenuga ei tule tema pea peale,

kuni täidetakse päevad, mitu ta tõotas Issandale; püha on ta, kasvatades juukseid, pea karvad, kõiki tõotuse päevi Issandale; ühegi surnud hinge juurde ei lähe ta, isa ja ema juurde, ja venna juurde ja õe juurde, ei rüveta ta end nende juures, kui nad surevad, sest tema Jumala tõotus on tema peal, tema pea peal; kõiki tema tõotuse päevi püha on ta Issandale. Kui aga keegi sureb tema juures äkki, siis kohe saab rüvetatud tema tõotuse pea, ja ta ajab oma pea sel päeval, mil ta puhastatakse; seitsmendal päeval see aetakse. Ja kaheksandal päeval toob ta kaks turteltuvisid või kaks tuvi poega preestri juurde, tunnistuse telgi uste juurde. Ja preester teeb ühe patu pärast ja ühe põletusohvriks; ja preester teeb lepitust tema eest selle pärast, milles ta patutas hinge vastu; ja ta pühitseb tema pea sel päeval, mil ta pühitseti Issandale, tõotuse päevadeks; ja ta toob aastase talle üleastumisohvriks; ja varasemad päevad on kehtetud, sest tema tõotuse pea rüvetati. Ja see on palvetanud inimese seadus: mis tahes päeval, kui ta täidab oma tõotuse päevad, toob ta ise tunnistuse telgi uste juurde. Ja ta toob tema anni Issandale ühe aastase veateta talle põletusohvriks, ja ühe aastase veateta utte patuohvriks, ja ühe veateta jäära päästmisohvriks, ja korvi hapnemata peenest jahust leibu segatud õliga, ja hapnemata kooke võitud õliga, ja nende toiduohvri, ja nende joogiohvri. Ja preester toob selle Issanda ette ning teeb lepituse tema patu eest ja toob tema põletusohvri. Ja ta teeb jääraohvri päästmisohvriks Issandale hapnemata leibade korvi peale, ja preester teeb tema ohvri ja tema joogiohvri. Ja lubaduse andnu ajab juuksed maha tunnistuse telgi uste juures, oma lubaduse pea juuksed, ja paneb need juuksed tulele, mis on päästeohvri all. Ja preester võtab

keedetud õla jäärast ja ühe hapnemata leiva korvist ja ühe hapnemata koogikese, ja paneb need tõotuse teinud inimese kätele pärast seda, kui tema on ajanud maha oma tõotuse juuksed, ja preester toob need ohvriandena ette Issanda; püha on see preesterile koos rinna ohvriandega ja õla eemaldamise ohvriga; ja pärast seda joob tõotuse teinud inimene veini. See on seadus lubaduse andnu kohta, kes lubab Issandale oma anni seoses oma lubadusega, lisaks sellele, mida tema käsi suudab hankida, vastavalt tema lubaduse võimele, mille ta annab vastavalt puhastuse seadusele. Ja Issand rääkis Moosesega, öeldes: räägi Aaroni ja tema poegadega, öeldes: nii te õnnistage Iisraeli poegi, öeldes neile: Issand õnnistagu sind ja hoidku sind. Paistku Issand oma nägu sinu peale ja halastagu sinu peale. Tõstku Issand oma palge sinu poole ja andku sulle rahu. Ja nad panevad minu nime Iisraeli poegade peale, ja mina, Issand, õnnistan neid.

7

Ja sel päeval, kui Mooses lõpetas telgi püstitamise, võidis ta seda ja pühitses seda ning kõiki selle nõusid ja altarit ning kõiki selle nõusid, ja võidis neid ning pühitses neid. Ja Iisraeli valitsejad tõid, kaksteist nende isade majade valitsejat, need hõimude valitsejad, need, kes seisid inspektsiooni juures. Ja nad tõid oma kingituse Issanda ette: kuus kaetud vankrit ja kaksteist härga, ühe vankri kahe valitseja juurest ja ühe vasika igaühe juurest, ja tõid need telgi ette. Ja Issand ütles Moosesele: Võta nende käest,

ja need saavad olema tunnistuse telgi teenimistööde jaoks; ja sa annad need leviitidele, igaühele vastavalt tema teenistusele. Ja Mooses võttis vankrid ja härjad ning andis need leviitidele. Ja kaks vankrit ja neli härga andis ta Gershoni poegadele vastavalt nende teenistusele. Ja need neli vankrit ja kaheksa härga andis ta Merari poegadele vastavalt nende teenistustele läbi Iitamari, preester Aaroni poja. Ja Kahati poegadele ta ei ole andnud midagi, sest nad kannavad pühade teenimise esemeid õlgadel. Ja valitsejad tõid ande altari pühitsemiseks päeval, mil ta seda võidis, ja valitsejad tõid oma anded altari ette. Ja Issand ütles Moosesele: üks valitseja päevas, valitseja päevas toovad nad oma annid altari pühitsemiseks. Ja see, kes esimesel päeval oma anni pakkus, oli Naason, Aminadabi poeg, Juuda hõimu valitseja. Ja ta tõi oma anni: ühe hõbedase kaussi, mille kaal oli sada kolmkümmend, ühe hõbedase vaagna, seitsekümmend seeklit vastavalt pühale seeklile, mõlemad täis peenjahuks, mis oli segatud õliga, ohvriks. Üks kuldne suitsutusanum, kümme seeklit, täis suitsutust. Üks vasikas veistest, üks jäär, üks aastane tall põletusohvriks ja üks sikk kitsedest patu pärast. Ja rahvohvri ohvriks kaks mullikat, viis jäärasid, viis sikkusid, viis aastaseid utte lambaid; see oli Naassoni, Aminadabi poja, and. Teisel päeval tõi Natanael, Sogari poeg, Isaskari hõimu valitseja. Ja ta tõi oma anni: ühe hõbedase kaussi, mille kaal oli sada kolmkümmend, ühe hõbedase kaussi seitsekümmend seeklit püha seekli järgi, mõlemad täis peenjahtu, mis oli segatud õliga, ohvriks. Üks kuldne suitsutusanum, kümme seeklit, täis suitsutust. Üks vasikas veistest, üks jäär, üks aastane tall põletusohvriks ja üks sikk kitsedest patu pärast. Ja päästeohvriks

kaks mullikat, viis jäärat, viis sikku, viis aastast tallekest – see oli Netaneeli, Suuari poja, and. Kolmandal päeval Sebuluni poegade valitseja, Eliab, Heloni poeg. Tema and: üks hõbedane kauss, selle kaal sada kolmkümmend; üks hõbedane kauss, seitsekümme seeklit vastavalt pühale seeklile; mõlemad täis peenjahust, mis on segatud õliga, ohvriks; üks suitsutusanum kümme kulda väärt, täis suitsutust. Üks vasikas veistest, üks jäär, üks aastane tall põletusohvriks ja üks sikk kitsedest patu pärast. Ja päästeohvriks kaks mullikat, viis jäära, viis sikku, viis aastast tallekest – see oli Eliabi, Heloni poja and. Neljandal päeval Ruubeni poegade valitseja Elisur, Sediuri poeg. Tema and: üks hõbedane kauss, selle kaal sada kolmkümmend; üks hõbedane kauss, seitsekümmend seeklit vastavalt pühale seeklile; mõlemad täis peenjahu, mis on segatud õliga, ohvriks; üks suitsutusanum kümme kulda, täis suitsutust. Üks vasikas veistest, üks jäär, üks aastane tall põletusohvriks ja üks sikk kitsedest patu pärast. Ja ohvriks päästmiseks kaks mullikat, viis jäärat, viis sikku, viis aastast utt – see oli Elisuri, Sediuri poja, kingitus. Viiendal päeval Simeoni poegade valitseja Salamiel, Surisadai poeg. Tema and: üks hõbedane kauss, selle kaal sada kolmkümmend; üks hõbedane kauss, seitsekümmend seeklit vastavalt pühale seeklile; mõlemad täis peenjahu, segatud õliga, ohvriks. Üks kuldne viirukipann, kümme kuldset, täis viirukist. Üks vasikas veistest, üks jäär, üks aastane tall põletusohvriks ja üks sikk kitsedest patu pärast. Ja päästeohvriks kaks mullikat, viis jäärad, viis sikku, viis aastast tallekest – see oli Salamieli, Sourisadai poja, kingitus. Kuuendal päeval Gadi poegade valitseja Eliasaph, Ragueli poeg. Tema and: üks hõbedane kauss,

mille kaal oli üks sada kolmkümmend, üks hõbedane kauss seitsekümmend seeklit vastavalt pühale seeklile, mõlemad täis peenjahust, mis oli segatud õliga, ohvriks. Üks kuldne suitsutusanum, kümme seeklit, täis suitsutust. Üks vasikas veistest, üks jäär, üks aastane tall põletusohvriks ja üks sikk kitsedest patu pärast. Ja päästeohvriks kaks noorveist, viis jäärat, viis sikku, viis aastast talletalle — see oli Ragueli poja Elisafi and. Seitsmendal päeval Efraimi poegade valitseja Elishama, Ammiihudi poeg. Tema and: üks hõbedane kauss, selle kaal sada kolmkümmend; üks hõbedane kauss, seitsekümmend seeklit vastavalt püha seeklile; mõlemad täis peenjahu, segatud õliga, ohvriks. Üks kuldne suitsutusanum, kümme seeklit, täis suitsutust. Üks vasikas veistest, üks jäär, üks aastane tall põletusohvriks ja üks sikk kitsedest patu pärast. Ja päästeohvriks kaks mullikat, viis jäärad, viis sikku, viis aastast tallekest – see oli Elishama, Ammihudi poja kingitus. Kaheksandal päeval Manasse poegade valitseja Gamaliel, Phadassuri poeg. Tema and: üks hõbedane kauss, selle kaal sada kolmkümmend; üks hõbedane kauss, seitsekümmend seeklit vastavalt püha seeklile; mõlemad täis peenjahu, segatud õliga, ohvriks. Üks kuldne suitsutusanum, kümme seeklit, täis suitsutust. Üks vasikas veistest, üks jäär, üks aastane lammas põletusohvriks, ja üks sikk kitsedest patu kohta; Ja päästeohvriks kaks mullikat, viis jäärad, viis sikkud, viis aastast utt-lamba; see and Gamalielist, Pedasuuri pojalt. Üheksandal päeval Benjamini poegade valitseja, Abidan, Gideoni poeg. Tema and: üks hõbedane kauss, selle kaal sada kolmkümmend; üks hõbedane kauss, seitsekümmend seeklit vastavalt püha seeklile; mõlemad

täis peenjahu, mis on segatud õliga, ohvriks; üks suitsutusanum kümme kulda, täis suitsutust. Üks vasikas veistest, üks jäär, üks aastane tall põletusohvriks ja üks sikk kitsedest patu pärast. Ja ohvrianniks päästmiseks kaks noorvasikat, viis jäärt, viis sokutti, viis aastast utt, see oli Abidani, Gideoni poja and. Kümnendal päeval Dani poegade valitseja Ahieser, Ammišaddai poeg. Tema and: üks hõbedane kauss, selle kaal sada kolmkümmend; üks hõbedane kauss, seitsekümmend seeklit vastavalt pühale seeklile; mõlemad täis peenjahu, segatud õliga, ohvriks. Üks kuldne suitsutusanum, kümme seeklit, täis suitsutust. Üks vasikas veistest, üks jäär, üks aastane tall põletusohvriks ja üks sikk kitsedest patu pärast. Ja päästeohvriks kaks mullikat, viis jäärat, viis sikku, viis aastast tallekest – see oli Ahieseri, Ammishaddai poja, kingitus. Üheteistkümnendal päeval Ašeri poegade valitseja Fageel, Ekrani poeg. Tema and: üks hõbedane kauss, selle kaal sada kolmkümmend; üks hõbedane kauss, seitsekümmend seeklit vastavalt püha seeklile; mõlemad täis peenjahu, segatud õliga, ohvriks. Üks kuldne suitsutusanum, kümme seeklit, täis suitsutust. Üks vasikas veistest, üks jäär, üks aastane tall põletusohvriks ja üks sikk kitsedest patu pärast. Ja päästeohvriks kaks mullikat, viis jäärat, viis sikku, viis aastast tallekest – see oli Phagieli, Echrani poja, kingitus. Kaheteistkümnendal päeval Naftali poegade valitseja Ahira, Enani poeg. Tema and: üks hõbedane kauss, selle kaal sada kolmkümmend; üks hõbedane kauss, seitsekümmend seeklit vastavalt püha seeklile; mõlemad täis peenjahu, segatud õliga, ohvriks. Üks kuldne suitsutusanum, kümme seeklit, täis suitsutust. Üks vasikas veistest, üks jäär, üks aastane tall

põletusohvriks ja üks sikk kitsedest patu pärast. Ja päästeohvriks kaks mullikat, viis jäära, viis sikku, viis aastast tallekest – see oli Ainani poja Ahira and. See oli altari pühitsemine päeval, mil ta seda võidis, Iisraeli poegade valitsejate poolt: kaksteist hõbedast kausi, kaksteist hõbedast kausi, kaksteist kuldset suitsutusanumat. Üks kauss kaalus sada kolmkümmend seeklit ja üks vaagen seitsekümmend seeklit, kõik hõbedast valmistatud nõud kokku kaks tuhat neli sada seeklit pühamu seekli järgi. Kaksteist kuldset suitsutusanumat, täis suitsutust, kogu suitsutusanumade kuld, sada kakskümmend kuldset. Kõik härjad põletusohvriks: kaksteist vasikad, kaksteist jäärad, kaksteist aastased talled ja nende toiduohvrid ja nende joogiohvrid, ning kaksteist sikkudest kitsi pattude pärast. Kõik veised päästmisohvriks: kakskümmend neli mullikavasikad, kuuskümmend jäärad, kuuskümmend aastased sikud, kuuskümmend aastased laitmatud tallekesed. See oli altari pühitsemine pärast tema käte pühitsemist ja pärast tema võidmist. Moosese sisenemisel tunnistuse telki, et temaga rääkida, kuulis ta Issanda häält, kes rääkis temaga ülevalt armuistmelt, mis on tunnistuse laeka peal, kahe keerubi vahelt, ja Ta rääkis temaga.

8

Ja Issand rääkis Moosesega, öeldes: räägi Aaroniga ja ütle temale, kui sa paned lambid üles, siis lambialuse ees annavad seitse lampi valgust. Ja Aaron tegi nii: ühest küljest lambijala ees

süütas ta selle lambid, nagu Issand Moosesele käskis. Ja see on lambijala ehitus: tahke, kuldne, selle vars ja selle liiliad, tervenisti tahke; vastavalt kujule, mida Issand Moosesele näitas, nii ta tegi lambijala. Ja Issand rääkis Moosesega öeldes: võta leviidid Iisraeli poegade keskelt ja sa puhastád neid. Ja nii sa teed neile nende puhastuse: sa pritsid neid puhastusveega, ja habemenuga käiakse üle kogu nende keha, ja nad pesevad oma rõivad, ja nad on puhtad. Ja nad võtavad ühe vasika veiste seast, ja sellega ohvri: peenjahuks segatud õlis, ja aastase vasika veiste seast võtad sa patu pärast. Ja sa tood leviidid tunnistuse telgi ette; ja sa kogud kokku kogu Iisraeli poegade koguduse; Ja sa tood leviidid Issanda ette, ja Iisraeli pojad panevad oma käed leviitide peale; Ja Aron eraldab leviidid annina Issanda ette Iisraeli poegade hulgast; ja nad on selleks, et teha Issanda töid. Aga leviidid panevad käed vasikate peade peale, ja sa teed ühe patust ja ühe põletusohvriks Issandale, et lepitada nende eest. Ja sa asestad leviidid Issanda ette ja Aaroni ette ja tema poegade ette, ja sa annad nad annina Issanda ette. Ja sa eraldad leviidid Iisraeli poegade keskelt, ja nad on minu omad. Ja pärast seda tulevad leviidid sisse, et teha tunnistuse telgi töid, ja sa puhastada neid ning annad nad Issanda ette. Sest need on mulle antud annetus Iisraeli poegade keskelt, kõiki emakodu avanevate esmasündinute asemel Iisraeli poegade seast olen ma võtnud nad endale. Sest mulle kuulub iga esmasündinu Iisraeli poegade seas inimestest kuni loomadeni. Sel päeval, kui ma lõin iga esmasündinu Egiptuse maal, pühitsesin ma nad endale, ja ma võtsin leviidid iga esmasündinu asemel Iisraeli poegade seas. Ja ma andsin leviidid annina Aaronile ja tema poegadele Iisraeli

poegade keskelt, et teha Iisraeli poegade töid tunnistuse telgis ja lepitada Iisraeli poegade eest, ning ei ole Iisraeli poegade seas kedagi, kes läheneks pühadele asjadele. Ja Mooses ja Aaron ja kogu Iisraeli poegade kogudus tegid leviitidele nii, nagu Issand Moosesele leviitide kohta käskis, nõnda tegid neile Iisraeli pojad. Ja leviidid puhastasid ennast ja pesid oma rõivad, ning Aaron andis nad annina Issanda ette ja lepitas nende eest, et neid pühitseda. Ja pärast neid asju sisenes leviidid teenima nende teenistust tunnistuse telgis Aaroni ees ja tema poegade ees, nagu Issand Moosesele leviitide kohta käskis, nii nad neile tegid. Ja Issand rääkis Moosesega, öeldes: see on see, mis puudutab leviite: alates kahekümne viie aasta vanusest ja vanemast, nad tulevad sisse töötama tunnistuse telgis; Ja alates viiekümne aasta vanusest ta lahkub teenistusest ja ta ei tööta enam. Ja tema vend teenib tunnistuse telgis, hoides valvet, kuid tööd ta ei tee; nii sa teed leviitidega nende valvetes.

9

Ja Issand rääkis Moosesega Siinai kõrbes teisel aastal pärast nende väljumist Egiptuse maalt, esimesel kuul, öeldes: ütle, et Iisraeli pojad teeksid paasapüha selle õigel ajal, esimese kuu neljateistkümnendal päeval õhtupoole, sa teed seda õigel ajal; selle seaduse järgi ja selle eeskirja järgi sa teed seda. Ja Mooses rääkis Iisraeli poegadele, et teha paasapüha kuu neljateistkümnendal päeval algades Siinai kõrbes. Nagu Issand Moosesele käskis, nõnda tegid Iisraeli pojad. Ja tulid mehed, kes

olid ebapuhtad inimese hinge peal, ja nad ei suutnud teha paasapüha sel päeval; ja nad lähenesid Moosese ja Aaroni ette sel päeval. Ja need mehed ütlesid temale: meie oleme ebapuhtad inimese hinge peal; kas me siis peaksime olema ilma jäetud ohverdamast andi Issandale tema ajal Iisraeli poegade keskel? Ja Mooses ütles neile: Seiske siin, ja ma kuulen, mida Issand teie kohta käsib. Ja Issand rääkis Moosesele, öeldes: räägi Iisraeli poegadele, öeldes: iga mees, kes saab roojaseks inimese hinge pärast, või on teel kaugel teist, või teie põlvkondades, teeb paasapüha Issandale teisel kuul neljateistkümnendal päeval; õhtu poole teevad nad seda, hapnemata leibade ja kibedatest ürtidest söövad nad seda. Nad ei jäta temast midagi alles hommikuni ja nad ei murra temast ühtegi luud; vastavalt paasapüha seadusele nad teevad seda. Ja inimene, kes on puhas ja ei ole kaugel teel, kuid jätab paasapüha pidamata, see hing hävitatakse tema rahva seast, sest ta ei toonud andi Issandale õigel ajal; see inimene võtab endale oma patu. Kui aga teie juurde tuleb võõras teie maal ja teeb paasapüha Issandale vastavalt paasapüha seadusele ja vastavalt selle korraldusele, siis üks seadus kehtib teile ja võõrale ja maa põliselanikule. Ja päeval, mil telk püsti seati, kattis pilv telgi, tunnistuse maja, ja õhtul oli telgi kohal nagu tule kuju kuni hommikuni. Nii oli see pidevalt: pilv kattis seda päeval ja tuletaoline kuju öösel. Ja kui pilv telgist üles läks, lahkusid pärast seda Iisraeli pojad, ja seal kohas, kus pilv seisis, laagerdusid Iisraeli pojad. Issanda käsu läbi paigutuvad Iisraeli pojad laagrisse ja Issanda käsu läbi lähevad välja; kõigil päevadel, mil pilv varjutab telki, paigutuvad Iisraeli pojad laagrisse. Ja kui pilv on tõmmatud telgi

peale rohkem päevi, siis hoiavad Iisraeli pojad Jumala vahti ega lahku. Ja kui pilv katab telki mitu päeva, siis Issanda häälel nad leerivad ja Issanda käsul nad lahkuvad. Ja kui pilv kestab õhtust kuni hommikuni ja pilv tõuseb üles hommikul, siis nad lähevad välja päeval või öösel. Kuu päevade jooksul, kui pilv seda varjutas, leeristavad Iisraeli pojad ega lahku mitte. Sest Issanda käsu läbi nad lahkuvad, Issanda vahtkonda hoidsid nad Issanda käsu läbi Moosese käe kaudu.

10

Ja Issand rääkis Moosesega, öeldes: tee endale kaks hõbetrompetit, tee need taotud, ja need on sulle koguduse kokku kutsumiseks ja leeride välja viimiseks. Ja sa puhud trompetti neis, ja kogu kogudus koguneb tunnistuse telgi ukse juurde. Kui aga nad puhuvad ühes trompetti, siis tulevad sinu juurde kõik valitsejad, Iisraeli juhid. Ja te puhute trompetti signaali, ja idas leeri pidavad lähevad välja; ja te puhute trompetti teist signaali, ja lõunas leeri pidavad lähevad välja; ja te puhute trompetti kolmandat signaali, ja mere juures leeri pidavad lähevad välja; ja te puhute trompetti neljandat signaali, ja põhja poole leeri pidavad lähevad välja; signaaliga nad puhuvad trompetti nende väljaminekul. Ja kui te kogute koguduse kokku, siis puhuge pasunasse, aga mitte erimärgiga. Ja Aaroni pojad, preestrid, puhuvad pasunatesse, ja see olgu teile igaveseks seaduseks teie põlvkondadest põlvkonda. Kui aga te lähete sõtta oma maal vastu vastastele, kes on osutanud teile vastupanu, ja te annate

märku trompetitega, siis teid meenutakse Issanda ees ja te pääsete oma vaenlastest. Ja teie rõõmupäevadel ja teie pühadel ning teie uuskuudel kõlastate pasunaid põletusohvrite juures ja teie päästmisohvrite juures, ja see on teile meenutuseks teie Jumala ees, mina olen Issand, teie Jumal. Ja teisel aastal teise kuu kahekümnendal päeval tõusis pilv tunnistuse telgist. Ja Iisraeli pojad läksid välja koos oma varustustega Siinai kõrbes, ja pilv seisis Paarani kõrbes. Ja nad läksid esimestena välja Issanda häälel Moosese kaudu. Ja Juuda poegade leeri kord tõusis esimesena koos nende väega, ja nende väe üle oli Nahasson, Aminadabi poeg. Ja Issakhari poegade hõimu väe üle oli Netanel, Sogari poeg. ja Sebuloni poegade hõimu väe üle Eliab, Heloni poeg. Ja nad võtavad telgi maha, ja Gedsoni pojad ning Merari pojad, kes kannavad telki, viivad selle välja. Ja nad tõstsid Reubeni laagri divisjoni koos nende väega; ja nende väe üle oli Elizur, Sedeuri poeg; ja Simeoni poegade hõimu väe üle oli Salamiel, Zurisaddai poeg. Ja Gaadi poegade hõimu väe üle oli Elisaf, Ragueli poeg. Ja Kahati pojad lähevad välja, kandes pühade asju, ja nad püstitavad telgi, kuni nad saabuvad. Ja Efraimi laagri üksus läheb välja koos oma väega, ja nende väe üle on Elišama, Ammiihudi poeg. Ja Manasse poegade hõimu väe üle Gamaliel, Phadassuri poeg. Ja Benjamini poegade hõimu väe üle oli Abidan, Gideoni poeg. Ja nad lähevad välja Dani poegade leeri väeosa, viimasena kõigist leeritest, koos nende väega, ja nende väe eesotsas Ahieser, Ammišaddai poeg. Ja Ašeri poegade hõimu väe üle oli Fageel, Ekrani poeg. Ja Naftali poegade hõimu väe üle oli Ahira, Enani poeg. Need on Iisraeli poegade sõjaväed, ja nad läksid välja koos oma jõuga. Ja Mooses ütles Hobabile,

Ragueli pojale, midianliasele, Moosese väimehele: Meie lahkume sellesse paika, mille kohta Issand ütles: Selle annan ma teile. Tule meiega ja me teeme sulle head, sest Issand on rääkinud head Iisraeli kohta. Ja ta ütles temale: Ma ei lähe, vaid lähen oma maale ja oma suguvõsa juurde. Ja ta ütles: Ära jäta meid maha, sest sa olid meiega kõrbes, ja sa oled meie seas vanamehena. Ja kui sa lähed koos meiega, siis saavad need head asjad, mida Issand meile head teeb, ka sinu osaks, ja me teeme sulle head. Ja nad läksid välja Issanda mäest kolme päeva teekonna, ja Issanda lepingu laegas läks nende ees kolme päeva teekonna, et välja nuhkida neile puhkepaik. Ja sündis, kui laeka üles tõsteti, ja Mooses ütles: ärka üles, Issand, ja lasku sinu vaenlased laiali minna, lasku kõik, kes sind vihkavad, põgeneda. Ja puhkuse ajal ütles ta: Pöördu tagasi, Issand, tuhandete kümnetuhandete juurde Iisraelis. Ja pilv varjutas neid päeval, kui nad laagrist lahkusid.

11

Ja rahvas nurises kurjalt Issanda ees, ja Issand kuulis seda, ja vihastus vihaga, ja tuli süttis nende seas Issanda käest, ja neelas ära mingi osa laagrist. Ja rahvas hüüdis Moosese poole, ja Mooses palvetas Issanda poole, ja tuli lakkas. Ja selle koha nimeks kutsuti Põleng, sest nende seas süüdati tuli Issanda poolt. Ja segahulk, kes oli nende seas, igatses väga, ja maha istudes nutsid ka Iisraeli pojad, ja ütlesid: Kes meid toidab lihaga? Me meenutasime kalu, mida me sõime Egiptuses tasuta.

Ja kurgid, ja melonid, ja porrud, ja sibulad, ja küüslaugud. Nüüd aga on meie hing täiesti kuiv, meie silmad ei näe midagi peale manna. Aga manna oli nagu koriandri seeme ja selle välimus oli kristalli välimus. Ja rahvas rändas läbi ja kogus ning jahvatas seda veskis ja hõõrus seda huhmaril ning keetis seda pottis ja tegi sellest kooke, ning selle maitse oli nagu õlikook. Ja kui kaste laskus laagri peale öösel, laskus manna selle peale. Ja Mooses kuulis nende nutmist nende sugukondi järgi, igaüks oma ukse juures, ja Issand vihastus väga, ja Moosese silmis oli see kuri. Ja Mooses ütles Issanda poole: Mispärast sa oled piidanud oma teenijat ja mispärast ma ei ole leidnud armu sinu ees, et panna selle rahva kihutus minu peale? Kas mitte mina ei saanud rasedaks kõigi nende inimestega, või mina sünnitasin neid? Sest sa ütled mulle, võta tema oma sülle, nagu tõstaks imetaja imetavat last, maale, mille sa vannutasid nende isadele? Kust mul on liha, et anda kogu sellele rahvale? Sest nad nutavad minu pärast, öeldes: Anna meile liha, et me võiksime süüa. Ma ei suuda üksi kanda seda rahvast, sest see sõna on mulle liiga raske. Kui aga sina nii minuga teed, siis tapa mind kohe, kui olen leidnud halastust sinu silmis, et ma ei peaks nägema oma õnnetust. Ja Issand ütles Moosesele: Koguge minu jaoks seitsekümmend meest Iisraeli vanematest, keda sina ise tead, et need on rahva vanemad ja kirjutajad, ja sa viid nad tunnistuse telgi juurde, ja nad seisavad seal koos sinuga. Ja ma tulen alla ja räägin seal sinuga, ja ma võtan ära sellest vaimust, mis on sinu peal, ja panen selle nende peale, ja nad aitavad koos sinuga kanda rahva koormat, ja sa ei kanna seda üksi ise. Ja rahvale sa ütled: Pühitsege end homseks ja te sööte liha, sest te nutsiste

Issanda ees, öeldes: Kes meid toidab lihaga? Meil oli hea Egiptuses ja Issand annab teile liha süüa ja te sööte liha. Mitte üks päev te sööte, ja mitte kaks, ja mitte viis päeva, ja mitte kümme päeva, ja mitte kakskümmend päeva, vaid kuu päevi te sööte, kuni see tuleb välja teie ninasõõrmetest; ja see saab teile koleraaks, sest te ei kuuletunud Issandale, kes on teie seas, ja te nutsiste tema ees, öeldes: miks me läksime välja Egiptusest? Ja Mooses ütles: kuussada tuhat jalaväelast on rahvas, kelle seas mina olen, ja sina ütlesid: ma annan neile liha süüa ja nad söövad terve kuu päevi. Kas lambaid ja härgi tapetakse neile ja see piisab neile? Või kas kõik mere kalad kogutakse neile kokku ja see piisab neile? Ja Issand ütles Moosesele: Kas Issanda käsi ei piisa? Sa juba tead, kas mu sõna tabab sind või mitte. Ja Mooses läks välja ja rääkis rahvale Issanda sõnad, ja kogus kokku seitsekümmend meest rahva vanematest, ja püstitas nad telgi ümber. Ja Issand tuli alla pilves ja rääkis temaga, ja võttis ära vaimust, mis oli tema peal, ning pani selle seitsmekümne vanema mehe peale; kui aga vaim laskus nende peale, siis nad prohvetisid ega lisanud enam. Ja kaks meest jäid laagrisse, ühe nimi oli Eldad ja teise nimi oli Medad, ning nende peale laskus vaim, ja nemad olid registreeritud, kuid nad ei tulnud telgi juurde, vaid prohveteerisid laagris. Ja noormees jooksis juurde, teatas Moosesele ja ütles: Eldad ja Medad prohveteerivad laagris. Ja vastates ütles Joosua, Nuuni poeg, kes seisis Moosese kõrval, valitu: Isand Mooses, peata neid. Ja Mooses ütles temale: Kas sa kadedad mind? Ja kes annaks kogu Issanda rahva prohvetiteks, kui Issand annab oma vaimu nende peale? Ja Mooses läks ise laagrisse ja Iisraeli vanemad. Ja vaim läks välja

Issanda juurest ja tõi üle vutte merelt ning heitis need laagri peale, päevateekonna kaugusele siitpoolt ja päevateekonna kaugusele teistpoolt, laagri ümber, umbes kaks küünart maapinnast. Ja rahvas tõusis ning kogus viirikaid terve päeva, terve öö ja terve järgmise päeva; kes vähe kogus, see kogus kümme koorust, ja nad kuivatasid neid endale laagri ümber. Liha oli veel nende hammaste vahel enne kadumist, ja Issand vihastas rahva peale ning Issand lõi rahvast väga suure löögi. Ja selle koha nimeks kutsuti Iha Hauad, sest seal maeti rahvas, kes oli ihanud. Ihade haudadest lahkus rahvas Aserotisse ja rahvas jäi Aserotisse.

12

Ja Mirjam ja Aaron rääkisid Moosese vastu etioopia naise pärast, kelle Mooses võttis, sest ta võttis etioopia naise, ja nad ütlesid: Kas Issand on rääkinud ainult Moosesega? Eks ta rääkinud ka meile? Ja Issand kuulis. Ja mees Mooses oli väga alandlik enam kui kõik inimesed, kes olid maa peal. Ja Issand ütles kohe Moosesele, Aaronile ja Mirjamile: Tulge teie kolm välja tunnistuse telki. Ja need kolm läksid välja tunnistuse telki, ja Issand tuli alla pilvesambas, ja seisis tunnistuse telgi ukse juures, ja Aaron ja Mirjam kutsuti, ja mõlemad läksid välja. Ja ta ütles neile: Kuulge minu sõnu, kui teie prohvet saab Issandale, siis saan ma temale tuntuks nägemuses ja räägin temaga unes. Mitte nii minu teenija Mooses, ta on ustav kogu minu majas; Suu vastu suu räägin temaga, kujul, ja mitte läbi mõistatuste, ja ta

nägi Issanda au; ja miks te ei kartnud rääkida vastu minu teenija Moosese? Ja Issanda viha tuli nende peale, ja ta läks ära. Ja pilv lahkus telgist, ja vaata, Mirjam oli pidalitõbine nagu lumi, ja Aaron vaatas Mirjami peale, ja vaata, ta oli pidalitõbine. Ja Aaron ütles Moosesele: Palun, isand, ära pane meile pattu, sest me käitusime rumalalt selles, et me tegime pattu. Ärgu saagu nagu võrdne surmaga, nagu abort, mis tuleb välja ema emakast ja sööb ära poole tema lihast. Ja Mooses hüüdis Issanda poole, öeldes: Jumal, ma palun sind, tervenda teda! Ja Issand ütles Moosesele: Kui tema isa oleks talle näkku sülitanud, kas ta ei oleks seitse päeva häbis? Olgu ta eraldatud seitsmeks päevaks laagrист välja ja pärast seda ta siseneb. Ja Mirjam eraldati laagrист seitsmeks päevaks, ja rahvas ei lahkunud enne, kui Mirjam oli puhastatud. Ja pärast neid sündmusi lahkus rahvas Aserothist ja laagritasid Parani kõrbes.

13

Ja Issand rääkis Moosesega, öeldes: saada endale mehi ja las nad luuravad välja kanaanlaste maa, mille mina annan Iisraeli poegadele valduseks; ühe mehe iga hõimu kohta, nende isade sugukondi järgides sa saadad nad, iga juhi nende seast. Ja Mooses saatis nad välja Parani kõrbest Issanda häält mööda, kõik need mehed olid Iisraeli poegade juhid. Ja need on nende nimed Ruubeni hõimust: Saamuel, Sakkuri poeg. Siimeoni hõimust Saafat, Suuri poeg. Juuda hõimust Kaaleb, Jefunne poeg. Issaakari hõimust Igal, Joosepi poeg. Efraimi hõimust Hoosea,

Nuni poeg. Benjamini hõimust Palti, Rafu poeg. Sebuloni hõimust Goudiel, Soudi poeg. Joosepi hõimust, Manasse poegadest, Gaddi, Susi poeg. Daani hõimust Ammiel, Gamalieli poeg. Asheri hõimust Sathour, Michaeli poeg. Neftali hõimust Nabi, Sabi poeg. Gaadi hõimust Gudi'el, Maki poeg. Need on nende meeste nimed, kelle Mooses läkitas maad luurama, ja Mooses nimetas Hoosea, Nuni poja, Joosuaks. Ja Mooses saatis nad välja luurama Kanaani maad ja ütles neile: minge üles läbi selle kõrbe ja te lähete üles mäele ja te näete, milline see maa on, ja rahvast, kes seal elab, kas nad on tugevad või nõrgad, või kas neid on vähe või palju. Ja milline on maa, milles need elavad, kas see on hea või halb, ja millised on linnad, milles need elavad, kas kindlustatud või kindlustamata. Ja milline on maa, kas viljakas või kõhn; kas on seal puid või mitte; ja visadaks jäädes võtate maa viljadest. Ja need päevad, kevade päevad, on viinamarjade eeljooksjad. Ja üles minnes nuhkisid nad välja maa alates Sini kõrbest kuni Rehobini, sisenedes Hamatisse. Ja nad läksid üles läbi kõrbe ja läksid kuni Hebronini, ja seal olid Ahiman ja Sheshai ja Talmai, Anaki põlvkonnad, ja Hebron oli ehitatud seitse aastat enne Tanist Egiptuses. Ja nad tulid viinamarjakobarate oruni ning luurasid seda välja, ja nad lõikasid sealt oksa koos ühe viinamarjakobara, ja kandsid seda kandekangidel, samuti graanaatõunu ja viike. Ja nad nimetasid selle koha Viinamarjakobara orgiks selle viinamarjakobara pärast, mille Iisraeli pojad sealt maha lõikasid. Ja nad pöördusid sealt tagasi, olles uurinud maad nelikümmend päeva. Ja läinud olles tulid nad Moosese ja Aaroni juurde ja kogu Iisraeli poegade koguduse juurde Parani kõrbesse Kaadešisse, ja vastasid neile

sõna ja kogu kogudusele, ja näitasid maa vilja, ja jutustasid talle, ja ütlesid: tulime maale, millele sa saatsid meid, maale, mis voolab piima ja mett, ja see on selle vili. Aga rahvas, kes seal elab, on julge, ja linnad on kindlustatud, müüridega ümbritsetud ja väga suured, ja Enaki põlvkonna oleme seal näinud. Ja Amalek elab lõunapoolses maal, ja hetiit, ja hiivlane, ja jebusiit, ja amoriit elavad mäestikus, ja kaananlane elab mere ääres ja Jordani jõe ääres. Ja Kaaleb vaigistas rahva Moosese juures ja ütles temale: Mitte nii, vaid läheme üles ja pärime selle, sest me suudame nende vastu. Ja inimesed, kes olid temaga koos üles läinud, ütlesid: Me ei lähe üles, sest me ei suuda minna üles selle rahva vastu, sest nad on meist tugevamad. Ja nad tõid Iisraeli poegadele hämmastust maa kohta, mida nad olid välja nuhelnud, öeldes: Maa, mida me läbisime seda välja nuhelda, on maa, mis neelab oma elanikud, ja kõik rahvas, keda me seal nägime, olid suure kasvuga mehed. Ja seal nägime me hiiglasi, ja me olime nende ees nagu rohutirtsud, aga nii me ka olime nende ees.

14

Ja kogu kogudus tõstis häält, ja rahvas nuttis terve selle öö. Ja kõik Iisraeli pojad nurisesid Moosese ja Aaroni peale; ja kogu kogudus ütles neile: Oleksime me surnud Egiptuse maal või selles kõrbes; ja miks Issand toob meid sellele maale sõjas langema? Meie naised ja lapsed rüüstatakse; nüüd on seega parem pöörduda tagasi Egiptusesse. Ja nad ütlesid üksteisele:

Andkem endale juht ja pöördugem tagasi Egiptusesse. Ja Mooses ja Aaron langesid näoli maha kogu Iisraeli poegade koguduse ees. Joosua, Nuuni poeg, ja Kaaleb, Jefunne poeg, kes olid maad välja luuranud, rebisid oma riided ja ütlesid kogu Iisraeli poegade kogudusele: Maa, mida me välja luurasime, on väga-väga hea. Kui Issand meid valib, toob ta meid sellesse maale ja annab selle meile, maa, mis voolab piima ja mett. Aga ärge saage Issanda vastu mässajateks, teie aga ärge kartke maa rahvast, sest nad on toidaks teile, nende aeg on möödas, aga Issand on meiega, ärge kartke neid. Ja kogu kogudus ütles neid kividega kivitada, ja Issanda au ilmus pilves tunnistuse telgi kohal kõigile Iisraeli poegadele. Ja Issand ütles Moosesele: Kui kaua see rahvas mind ärritab? Ja kui kaua nad ei usu mind hoolimata kõigist märkidest, mida ma tegin nende hulgas? Mina löön neid surmaga ja hävitan neid, ning teen sind ja su isa koja suureks rahvaks, palju suuremaks kui see. Ja Mooses ütles Issanda poole, ja Egiptus kuuleb, et sa tõid oma tugevusega selle rahva välja nende seast. Aga ka kõik, kes elavad sellel maal, on kuulnud, et sina oled Issand selle rahva seas, kes silmast silma nähtud oled, Issand, ja sinu pilv seisab nende kohal, ja pilvesambas sina lähed nende ees päeval ja tulesambas öösel. Ja sa hävitad selle rahva nagu ühe inimese; ja rahvad, kes on kuulnud sinu nime, ütlevad: kuna Issand ei suutnud seda rahvast viia maale, mille kohta ta neile vandus, ta mattis nad kõrbes maha. Ja nüüd olgu ülendatud sinu jõud, Issand, sel viisil nagu sa ütlesid, öeldes: Issand on pikameelne ja rohkehalastaja ja tõeline, eemaldades seadusetused ja ülekohtu ja patud, ja puhastamisega ei puhasta ta süüdlast, andes tagasi isade patud lastele kuni kolmanda ja

neljanda põlveni. Anna andeks selle rahva patt vastavalt oma suurele halastusele, nagu armuline said neile alates Egiptusest kuni nüüdseni. Ja Issand ütles Moosesele: Ma olen neile armuline vastavalt sinu sõnale. Aga mina elan ja mu nimi elab, ja Issanda au täidab kogu maa. Sest kõik mehed, kes nägid minu au ja märke, mida ma tegin Egiptuses ja kõrbes, ja kes katsusid mind seda kümnenda korda ja ei kuulanud minu häält, tõesti ei näe maad, mida ma vandusin nende isadele; vaid nende lapsed, kes on minuga siin, kes ei tea head ega kurja, iga noorem kogenematu, neile ma annan maa; aga kõik, kes ärritasid mind, ei näe seda. Aga minu poeg Kaaleb, kuna teine vaim on temas ja ta on järgnenud mulle, toon ma ta maale, millesse ta seal sisenes, ja tema järglased pärivad selle. Aga Amalek ja kanaanlane elavad orus. Homme pöörduge tagasi ja lahkuge kõrbe, Punase mere teed. Ja Issand ütles Moosesele ja Aaronile, öeldes: Kui kaua see kuri kogudus? Mida nad ise nurisevad minu ees, Iisraeli poegade nurisemise, mida nad nurisesid teie kohta, olen ma kuulnud. Ütlesin neile: Nii tõesti kui mina elan, ütleb Issand, nii nagu te olete rääkinud minu kõrvadesse, nii ma teen teile. Selles kõrbes langevad teie ihud; ja kogu teie ülevaatus, ja teie loendatud kahekümne aasta vanusest ja ülespoole, kõik kes nurisesid minu vastu; kas teie sisenete maale, mille peale ma sirutasin oma käe, et lasta teil seal elada; aga ainult Kaaleb, Jefunne poeg, ja Joosua, Nuuni poeg. Ja lapsed, kellest te ütlesite, et saagiks saavad, ma toon nad maale; ja nad pärivad maa, millest teie pöördusite ära. Ja teie jäsemed langevad selles kõrbes. Aga teie pojad elavad kõrbes nelikümmend aastat ja kannavad teie hooramist, kuni teie jäsemed on kõrbes

hävitatud, vastavalt päevade arvule, kui palju te maad välja nuhkisite, nelikümmend päeva, päev aasta kohta, kannate oma patte nelikümmend aastat ja tunnete minu viha raevu. Mina Issand olen rääkinud, tõesti nii ma teen sellele kurjale kogudusele, kes on kogunenud minu vastu: selles kõrbes nad hävivad ja seal nad surevad. Ja mehed, keda Mooses läkitas maad välja nuhkima, ja saabudes nurisesid selle vastu kogudusele tuues välja kurje sõnu maa kohta, ja surid need mehed, kes rääkisid kurje maa vastu löögiga Issanda ees. Ja Joosua, Nuni poeg, ja Kaaleb, Jefunne poeg, jäid elama neist meestest, kes olid läinud maad välja nuhkima. Ja Mooses rääkis need sõnad kõigile Iisraeli poegadele, ja rahvas leinas väga. Ja varakult hommikul tõusnud läksid nad üles mäe tippu, öeldes: Vaata, meie läheme üles sellesse kohta, millest Issand rääkis, sest me oleme pattu teinud. Ja Mooses ütles: Miks te astute üle Issanda sõna? See ei saa teile edukas olema. Ärge minge üles, sest Issand ei ole teiega, ja te langete oma vaenlaste ees. Sest amaleklane ja kanaanlane on seal teie ees, ja te langete mõõga läbi, kuna te pöördusite ära, olles sõnakuulmatud Issandale, ja Issand ei ole teiega. Ja läbi sundides läksid nad üles mäe tippu, aga Issanda lepingu laegas ja Mooses ei liigutatud laagrist. Ja Amalek ja kanaanlane, kes elas sellel mäel, tulid alla ning pöörasid nad tagasi ja lõid neid kuni Hormani, ja pöördusid tagasi laagrisse.

15

Ja Issand ütles Moosesele, öeldes: räägi Iisraeli poegadega ja ütle neile, kui te sisenete oma elamise maale, mille mina annan teile, ja te teete põletusohvreid Issandale, tervikohvri või ohvri, tõotuse täitmiseks või vabatahtlikult või oma pidudel, et teha meeldivat lõhna Issandale, kas veistest või lambaid. Ja see, kes toob oma anni Issandale, toob ohverduseks kümnendiku eefat peent jahu, mis on segatud neljandiku hiniga õli. Ja veini joogiohvriks neljandik hiini te teete põletusohvri või ohverduse jaoks, ühe talle kohta te teete nii palju, lõhnaohver meeldiva lõhnaga Issandale. Ja jäära puhul, kui te teete temast põletusohvri või ohvri, sa teed ohvri peenest jahust kaks kümnendikku, mis on segatud õliga, kolmandik hinni; Ja veini joogiohvriks kolmandik hinni te toote meeldiva lõhnana Issandale. Kui aga te teete veistest põletusohvrit või ohvrit, et täita lubadust, või päästmisohvrit Issandale, siis ta toob mulli juurde ohvri peenest jahust kolm kümnendikku, segatud õliga, pool hiini. Ja veini joogiohvriks pool hiini, ohver hea lõhnaga Issandale. Nii sa teed ühe vasikaga või ühe jäärega või ühe tallega lammaste hulgast või kitsede hulgast. Vastavalt nende arvule, mida te teete, nii te teete iga üksikuga vastavalt nende arvule. Iga põliselanik teeb nii, et tuua selliseid ohvriandeid meeldiva lõhna Issandale. Kui aga võõras tuleb teie juurde teie maal või kes iganes saab teie hulka teie põlvkondades, ja teeb ohvri meeldiva lõhnaga Issandale, siis nagu teie teete, nii tehku ka kogudus Issandale. Üks seadus saab olema teile ja võõrastele, kes elavad teie seas, igavene seadus teie põlvedele, nagu teie, nii saab ka võõras olema Issanda ees. Üks seadus ja üks õigus kehtib teile ja võõrale, kes elab teie seas. Ja Issand rääkis Moosesega,

öeldes: räägi Iisraeli poegadega ja ütle neile, kui te sisenete maale, kuhu mina toon teid, ja kui te sööte maa leivadest, siis eraldage annetus, eraldatud osa Issandale, esimesed viljad oma taignast. Leiba te eraldatate annina; nagu annina rehealuselt, nii te eraldatate selle, esimesed viljad teie taignast, ja te annate Issandale anni teie põlvkondadesse. Kui aga te eksite ja ei tee kõiki neid käske, mida Issand rääkis Moosesele, nagu Issand käskis teile Moosese käe kaudu, alates päevast, mil Issand käskis teile, ja edasi teie põlvkondadesse, ja see juhtub, kui koguduse silmade eest tehakse tahtmatult, siis teeb kogu kogudus ühe vasika veistest, laitmatu, põletusohvriks meeldiva lõhnaga Issandale, ja selle toiduohvri ja tema joogiohvri vastavalt korraldusele, ja ühe sikukitse kitsedest patu pärast. Ja preester lepitab kogu Iisraeli poegade koguduse eest, ja neile antakse andeks, sest see on tahtmatu, ja nad tõid oma anni ohvriandina Issandale oma patu eest Issanda ees, oma tahtmatute tegude eest. Ja andestatud saab kogu Iisraeli poegade kogudusele ja võõrale, kes elab teie juures, sest kogu rahvale tahtmatu. Kui üks hing patustab tahtmatult, siis ta toob ühe aastase kitse patu pärast. Ja preester lepitab hinge pärast, kes on eksinud tahtmatult ja patustanud tahtmatult Issanda ees, et teda lepitada. Põliselanikule Iisraeli poegade seas ja võõrale elanikule, kes elab nende seas, kehtib üks seadus neile, kes teeb midagi tahtmatult. Ja hing, kes tegutseb ülbusega, olgu ta põliselanikest või pöördunutest, see ärritab Jumalat, see hing hävitatud saab tema rahva seast, sest ta põlgas Issanda sõna ja puistas laiali tema käsud; täielikult hävitatud saab see hing, tema patt on temas. Ja Iisraeli pojad olid kõrbes ja leidsid mehe,

kes kogus puid hingamispäeval. Ja need, kes leidsid teda puid kogumas hingamispäeval, tõid tema Moosese ja Aaroni juurde ning kogu Iisraeli poegade koguduse ette. Ja nad panid ta vangla, sest nad ei olnud otsustanud, mida nad peaksid temaga tegema. Ja Issand kõneles Moosesele, öeldes: surmaga surmata olgu see mees, kivitage teda kividega kogu kogudus. Ja kogu kogudus viis ta välja laagrist, ja kogu kogudus kividega loopimine ta laagrist väljas, nagu Issand Moosesele käskis. Ja Issand ütles Moosesele, öeldes: räägi Iisraeli poegadega ja ütle neile, et nad tehku enestele narmad oma riiete nurkadele läbi nende põlvkondade, ja te panete narmaste nurkadele sinise nööri. Ja need on teile tupsudes, ja te näete neid, ja te mäletate kõiki Issanda käske, ja te teete neid, ja te ei pöördu kõrvale teie mõtete järgi ja silmade järgi, millega te hoorate nende järgi, et te mäletaksite ja teeksite kõik minu käsud, ja te olete pühad teie Jumalale. Mina olen Issand, teie Jumal, kes teid välja viis Egiptuse maalt, et olla teie Jumal, mina olen Issand, teie Jumal.

16

Ja rääkis Korah, Jishhari poeg, Kehati poeg, Leevi poeg, ja Datan ja Abiram, Eliiabi pojad, ja On, Peleti poeg, Ruubeni poeg; ja nad tõusid üles Moosese ette, ja mehed Iisraeli poegade hulgast, kakssada viiskümmend, koguduse juhid, nõukokku kutsutud, ja kuulsad mehed. Nad kogunesid kokku Moosese ja Aaroni vastu ning ütlesid: Olgu teile see, et kogu kogudus on püha, kõik nad, ja nende seas on Issand, ning miks te tõusete Issanda koguduse

vastu? Ja kui Mooses seda kuulis, kukkus ta näoli maha. Ja ta rääkis Koorale ja kogu tema kogudusele, öeldes: Jumal on külastanud ja tunneb neid, kes on tema omad, ja pühad, ning ta võitis nad endale, ja keda ta valis endale, need võitis ta endale. Tehke seda: võtke endale suitsutusanumad, Korah ja kogu tema kogudus, ja pange nende peale tuli, ja pange nende peale suitsutus Issanda ette homme; ja mees, keda Issand on valinud, see on püha; olgu see teile küllalt, Leevi pojad. Ja Mooses ütles Korahile: Kuulake mind, Leevi pojad. Kas see pole teile väike asi, et Iisraeli Jumal eraldas teid Iisraeli kogudusest välja ja tõi teid enese juurde teenima Issanda telgi teenistusi ning seisma telgi ees, et neid teenida? Ja ta võitis sind üle ning kõik su vennad, Leevi pojad koos sinuga, ja te otsite veel ka preestrina teenimist? Nii sina ja kogu sinu kogudus, kes on kogutud Jumala poole - kes on Aaron, et te nurisete tema vastu? Ja Mooses saatis kutsuma Daatanat ja Abiiront, Eliabi poegi, ja nad ütlesid: Me ei tule üles. Kas see pole väike asi, et sa tõid meid üles maale, mis voolab piima ja mett, et tappa meid kõrbes, sest sa valitsed meie üle? Valitseja oled? Ja sina tõid meid maale, kus voolab piim ja mesi, ja andsid meile pärandi põllu ja viinamägede näol? Kas sa oleksid nende inimeste silmad välja lõiganud? Me ei lähe üles. Ja Mooses oli väga kurb ja ütles Issanda poole: Ära pööra tähelepanu nende ohvrile. Ma ei ole võtnud midagi ihaldusväärset kelleltki nende seast ega ole teinud ülekohut kellelegi nende seast. Ja Mooses ütles Korahile: pühitse oma kogudus ja olge valmis Issanda ees sina ja Aaron ja nemad ise homme. Ja võtke igaüks oma suitsutusanum ja panete nende peale viiruku ja tooge Issanda ette igaüks oma suitsutusanum,

kakssada viiskümmend suitsutusanumat, ja sina ja Aaron igaüks oma suitsutusanum. Ja igaüks võttis oma suitsutusanuma, ja nad asetasid neile tuld ning panid neile suitsutust, ja Mooses ja Aaron seisid tunnistuse telgi uste juures. Ja Korah kogus nende vastu kogu oma koguduse tunnistuse telgi ukse juurde, ja Issanda auhiilgus ilmus kogu kogudusele. Ja Issand rääkis Moosesele ja Aaronile, öeldes: eralduge selle koguduse keskelt ja ma hävitan nad korraga. Ja nad langesid näoli maha ning ütlesid: Jumal, vaimude ja kogu liha Jumal, kui üks inimene on pattu teinud, kas siis Issanda viha tuleb kogu koguduse peale? Ja Issand rääkis Moosesega, öeldes: räägi kogudusele, öeldes: taganege Korah koguduse ümbert. Ja Mooses tõusis üles ja läks Daatani ja Abironi poole, ja kõik Iisraeli vanemad läksid koos temaga. Ja ta kõneles kogudusele, öeldes: Eralduge nende kõvade meeste telkidest eemale ja ärge puudutage midagi, mis neile kuulub, et te ei hukkuks koos nende kõigi pattudega. Ja nad lahkusid Kore telgi ümbrusest, ja Daatan ja Abiron tulid välja ning seisid oma telkide uste juures, ja nende naised ja nende lapsed ja nende pagas. Ja Mooses ütles: Sellest te tunnete ära, et Issand on mind saatnud tegema kõiki neid tegusid, mitte minu enda käest. Kui need surevad kõikide inimeste surma järgi, kui nende läbivaatus toimub kõikide inimeste läbivaatuse järgi, siis ei ole Issand mind saatnud. Aga Issand näitab nägemuses, ja maa avab oma suu ning neeleb alla neid ja nende majad ja nende telgid ja kõik, mis neil on, ning nad lähevad elavalt alla surmavalla, ja te teate, et need inimesed ärritasid Issandat. Kui aga ta lõpetas rääkimast kõiki neid sõnu, murdus maa nende all. Ja maa avanes ja neelas nad ning nende majad ja kõik inimesed,

kes olid koos Korahiga, ja nende loomad. Ja nad läksid alla elusalt koos kõige oma omandiga Hadesesse, ja maa kattis nad, ning nad hukkusid koguduse keskelt. Ja kogu Iisrael, kes olid nende ümber, põgenesid nende hääle eest, sest nad ütlesid: Et maa ei neelaks meid kunagi alla. Ja tuli tuli välja Issanda juurest ja neelas alla kakskümmend viis meest, kes ohverdasid suitsutust.

17

Ja Issand ütles Moosesele ja Eleazarile, Aaroni pojale preestri, võtke üles need pronksist tuleriistad põlenute keskelt ja hajutage see võõras tuli seal laiali, sest nad pühitsesid nende patuste tuleriistad nende hingedes, ja tehke neist lamedaks taotud plaadid katteks altarile, sest need toodi Issanda ette ja pühitseti, ja nad said märgiks Iisraeli poegadele. Ja Eleazar, preester Aaroni poeg, võttis vasksuitsutusanumad, mida olid toonud põletatud mehed, ja nad lisasid need kattekilbiks altarile, mälestuseks Iisraeli poegadele, et mitte ükski võõras, kes ei ole Aaroni järglane, läheneks panema suitsutust Issanda ette; ja et ta ei oleks nagu Korah ja tema mäss, nagu Issand rääkis Moosese kaudu temale. Ja Iisraeli pojad nurisesid järgmisel päeval Moosese ja Aaroni peale, öeldes: Teie olete tapnud Issanda rahva. Ja see juhtus, kui kogudus kogunes Moosese ja Aaroni vastu, ja nad tormasid tunnistuse telgi juurde, ja pilv kattis seda, ja Issanda au ilmus. Ja Mooses ja Aaron läksid tunnistuse telgi ette. Ja Issand rääkis Moosesele ja Aaronile, öeldes: lahkuge selle

koguduse keskelt välja ja ma hävitan nad korraga; ja nad kukkusid oma näole. Ja Mooses ütles Aaronile: Võta suitsutusanum ja aseta sellele tuli altarilt ning viska sellele suitsutust ja kanna see kiiresti laagri ning tee lepitus nende eest, sest Issanda palge eest on välja läinud viha, ta on hakanud rahvast hävitama. Ja Aaron võttis, nagu Mooses temale oli kõnelnud, ja jooksis koguduse juurde, ja juba oli katk rahva seas alanud, ja ta süütas viirukit ja lepitas rahva eest. Ja ta seisis surnute ja elavate vahel, ning katk lakkas. Ja surnuid oli selles nuhtluses neljateist tuhat seitsesada, lisaks neile, kes surid Korahi pärast. Ja Aaron pöördus tagasi Moosese juurde tunnistuse telgi ukse juurde, ja katk lakkas. Ja Issand rääkis Moosesega, öeldes: räägi Iisraeli poegadega ja võta neilt kepp, kepp iga isakoja kohta kõigilt nende juhtidelt, nende isakodade järgi, kaksteist keppi, ja kirjuta iga mehe nimi tema kepile. Ja Aaroni nime kirjuta Levi kepile, sest üks kepp on vastavalt nende vanemate koja hõimule, mille nad annavad. Ja sa asetad need tunnistuse telki, tunnistuse vastas, kus ma annan end sulle seal tunda. Ja see mees, kelle ma valin, tema kepp võrsub, ja ma eemaldan enda juurest Iisraeli poegade nurisemise, millega nemad nurisevad teie peale. Ja Mooses rääkis Iisraeli poegadele, ja kõik nende valitsejad andsid temale kepi, igale valitsejale ühe kepi vastavalt valitsejale, vastavalt nende isade majadele, kaksteist keppi, ja Aaroni kepp oli nende keppide vahel. Ja Mooses pani kepad Issanda ette tunnistuse telki. Ja järgmisel päeval juhtus nii, et Mooses ja Aaron sisenasid tunnistuse telki, ja vaata, Aaroni kepp oli võrsunud Leevi maja jaoks ning see tõi välja võrse, õitses lilledega ja kandis pähkleid. Ja Mooses tõi

välja kõik kepid Issanda palgest kõikide Iisraeli poegade juurde, ja nad nägid ja igaüks võttis oma kepi. Ja Issand ütles Moosesele: Pane Aaroni kepp tunnistuste ette säilitamiseks, märgiks sõnakuulmatute poegadele, ja lakkugu nende nurin minu vastu, ega nad ei sureks. Ja Mooses ja Aaron tegid nii, nagu Issand Moosesele käskis. Ja Iisraeli pojad ütlesid Moosesele, öeldes: Vaata, me oleme hävitatud, me oleme hukkunud, me oleme hävinud. Iga, kes puudutab Issanda telki, sureb - kas me siis sureme lõpuni?

18

Ja Issand ütles Aaronile, öeldes: sina ja su pojad ja su isa maja kannate pühade patte, ja sina ja su pojad kannate oma preesterluse patte. Ja too oma vennad, Leevi hõim, oma isa rahvas, enda juurde ligi, ja olgu nad sinuga liitunud ja teenindagu sind, ning sina ja su pojad koos sinuga olgu tunnistuse telgi ees. Ja nad hoiavad sinu vahte ja telgi vahte. Kuid pühade nõude juurde ja altari juurde nad ei lähe, ja ei sure nad ega teie. Ja nad liituvad sinuga ja hoiavad tunnistuse telgi vahte vastavalt kõigile telgi teenistustele, ja võõras ei lähene sinu juurde. Ja te peate pidama valvet pühade asjade üle ja valvet altari üle, ja siis ei tule viha Iisraeli poegade peale. Ja mina olen võtnud teie vennad leviidid Iisraeli poegade hulgast kingitusena, antuna Issandale, teenima tunnistuse telgi teenistusi. Ja sina ja sinu pojad koos sinuga peate pidama oma preesterlust kõigis altari asjades ja selles, mis on eesriide

seespool, ja te teenite oma preesterluse teenistusi kingitusena, ja võõras, kes läheneb, sureb. Ja Issand rääkis Aaroniga, ja vaata, mina olen andnud teile esiviljadest säilitamise kõigist, mis on mulle pühitsetud Iisraeli poegade juurest, sinule olen andnud need auhinnaks ning sinu poegadele koos sinuga igavese seadusena. Ja see olgu teile pühitsetud pühade annetest: kõigist nende andidest ja kõigist nende ohvritest ja kõigist nende üleastumisohvritest ja kõigist nende pattudest, mida nad annavad tagasi mulle kõigist pühadest asjadest – see kuulub sinule ja sinu poegadele. Pühade pühamus te sööte neid, iga meessoost sööb neid, sina ja sinu pojad, pühad need on sinule. Ja see saab olema teile nende annete esmavilju kõigist Iisraeli poegade pakkumistest. Sinule olen ma andnud need ja sinu poegadele ning sinu tütardele koos sinuga, igavene seadus. Iga puhas su majas sööb neid. Kõik õli esmaannid ja kõik veini esmaannid, nende teravilja esmaannid, mida iganes nad Issandale annavad, need olen andnud sinule. Kõik esimesed viljad, mis on nende maal, mida nad toovad Issandale, kuuluvad sinule; iga puhas inimene sinu majas võib neid süüa. Kõik pühendatu Iisraeli poegade seas kuulub sinule. Ja iga üsk, mis avab kogu liha seast, nii palju kui nad Issandale pakuvad, alates inimesest kuni loomani, kuulub sinule, aga esmasündinud inimestest lunastatakse lunastusrahaga, ja ebapuhaste loomade esmasündinud pead sa lunastama. Ja tema lunastus alates kuu vanusest: hinnang on viis seeklat vastavalt pühale seeklile, mis on kakskümmend obolit. Välja arvatud esmasündinud vasikaid ja esmasündinud lambaid ja esmasündinud kitsesid ei tohi sa lunastada, need on pühad, ja nende vere sa valad altarile, ja

rasva sa ohverdad ohvriandena meeldiva lõhnana Issandale. Ja liha kuulub sinule, nagu ka laine ohverdamise rinnaluu ja parem käsivars kuuluvad sinule. Iga annetus pühadest asjadest, mida Iisraeli pojad eraldavad Issandale, olen andnud sinule ja sinu poegadele ja sinu tütardele koos sinuga igavese seadusena; see on igavene soolaleping Issanda ees, sinule ja sinu järeltulijatele pärast sind. Ja Issand rääkis Aaronile: nende maal sa ei päriks ja osa ei ole sinule nende seas, sest mina olen sinu osa ja sinu pärand Iisraeli poegade keskel. Ja Leevi poegadele, vaata, olen andnud iga kümnise Iisraelis pärusosana vastutasuks nende teenistuste eest, mida nad teenivad teenistust tunnistuse telgis. Ja Iisraeli pojad ei läheneks enam tunnistuse telgile, et võtta endale surmavat pattu. Ja leeviit ise teenindab tunnistuse telgi teenistust, ja nemad kannavad nende patud, igavene seadus nende põlvedele, ja Iisraeli poegade keskel ei päranda nad pärandust. Sest Iisraeli poegade kümnised, kui palju nad ka Issandale eraldavad annina, olen andnud leviitidele pärandiks, seepärast olen öelnud neile: Iisraeli poegade keskel nad ei päriks pärandit. Ja Issand rääkis Moosesega, öeldes: ja leviitidele sa räägid ja sa ütled neile: kui te võtate Iisraeli poegadelt kümnise, mille ma olen andnud teile nende käest pärandina, siis te võtate sellest ära annetuse Issandale, kümnise kümnisest. Ja teie mahaarvamised loetakse teile nagu vili rehepeksukoha eest ja annid viinapressimaja eest. Nii te võtate neid kõrvale, ja teie kõigist Issanda annidest, kõigist teie kümnistest, mida te võtate Iisraeli poegade käest, ja te annate neist ande Issandale, preester Aaronile. Kõigist teie andidest eraldage and Issandale, või kõigist esmaviljakutest see

pühitsetud sellest. Ja sa ütled neile, et kui te võtate sellest esikud, siis see loetakse leviitidele nagu saak rehealuselt ja nagu saak viinapressist. Ja te peate sööma seda igas kohas, teie ja teie kodud, sest see on teile palgaks teie teenistuste eest tunnistuse telgis. Ja te ei võta selle läbi pattu endale, kui te võtate esiviljad sellest ära, ja te ei rüveta Iisraeli poegade pühade asju, et te ei sureks.

19

Ja Issand rääkis Moosesele ja Aaronile, öeldes: see on seaduse eristus, mida Issand käskis, öeldes: räägi Iisraeli poegadele, ja las nad võtavad sinu juurde punase noorveise ilma veata, kellel ei ole endas viga ja kellele ei ole pandud ikke. Ja sina annad seda preester Eleasarile, ja nad viivad seda välja leerist puhasse kohta, ja nad tapavad seda tema ees. Ja Eleazar võtab selle verest ja pritsib tunnistuse telgi ette selle verest seitse korda. Ja nad põletavad seda tema ees, ja selle nahk ja liha ning selle veri koos sõnnikuga põletatakse. Ja preester võtab seedripuu ja hüsoopi ning purpurpunast, ja nad viskavad need hiehise põletamise keskele. Ja preester peseb oma rõivad ja peseb oma keha veega, ja pärast seda siseneb ta laagrisse, ja preester on ebapuhas kuni õhtuni. Ja see, kes seda põletab, peseb oma rõivad ja peseb oma keha, ja ta on ebapuhas kuni õhtuni. Ja puhas mees kogub lehma tuhka ja paneb selle väljaspoole laagrit puhta kohta, ja see on Iisraeli poegade kogudusele säilitamiseks, pritsimisvesi, see on puhastus. Ja see, kes kogub lehmvasika

tuhka, peseb oma rõivad ja on ebapuhas kuni õhtuni, ja see on Iisraeli poegadele ja nende juures elavatele võõrastele igavene seadus. See, kes puutub surnud inimese hinge, on roojane seitse päeva. See puhastab end kolmandal päeval ja seitsmendal päeval, ja saab puhtaks, kui aga ta ei puhasta end kolmandal päeval ja seitsmendal päeval, ei saa ta puhtaks. Igaüks, kes puudutab surnud inimese hinge, kui ta sureb, ja ei ole puhastatud, on rüvetanud Issanda telki, see hing hävitatakse Iisraelist, sest puhastusvett ei ole pritsitud tema peale, ta on ebapuhas, tema ebapuhtus on veel temas. Ja see on seadus: kui inimene sureb majas, siis kõik, kes majja siseneb, ja kõik, mis majas on, saavad ebapuhtaks seitsmeks päevaks. Ja iga avatud nõu, millel pole sidet peale seotud, on ebapuhas. Ja igaüks, kes puudutab väljal tapetud meest või surnukehha või inimese luud või hauda, on seitse päeva roojane. Ja nad võtavad ebapuhtale puhastusohvri põletatud tuhast ja valavad selle peale elavat vett anumasse. Ja puhas mees võtab iisopi ja kastab selle vette ning piserdab maja peale ja nõude peale ja hingede peale, kui palju neid seal ka ei ole, ja selle peale, kes on puudutanud inimese luu või haavatu või surnud või haua. Ja puhas pritsib ebapuhta peale kolmandal päeval ja seitsmendal päeval, ja ta puhastatakse seitsmendal päeval, ja ta peseb oma rõivad ja peseb end veega, ja ta on ebapuhas kuni õhtuni. Ja inimene, kes on rüvetatud ja ei ole puhastatud, see hing hävitakse koguduse keskelt, sest ta rüvetas Issanda pühad asjad, kuna puhastusvett ei pritsitud tema peale - ta on roojane. Ja see saab olema teile igaveseks seaduseks, ja see, kes pritsib puhastamise vett, peab pesema oma rõivad, ja see, kes puudutab puhastamise vett, on

ebapuhas kuni õhtuni. Ja kõike, mida ebapuhas puudutab, on ebapuhas, ja hing, kes puudutab, on ebapuhas kuni õhtuni.

20

Ja Iisraeli pojad, kogu kogudus, tulid Sini kõrbesse esimesel kuul, ja rahvas jäi Kaadešisse, ja seal suri Mirjam, ja ta maeti sinna. Ja kogudusele ei olnud vett, ja nad kogunesid Moosese ja Aaroni vastu. Ja rahvas vaidles Moosese vastu, öeldes: Oleks parem, kui me oleksime surnud meie vendade hukutamise ajal Issanda ees! Ja miks te tõite Issanda koguduse sellesse kõrbesse, et tappa meid ja meie loomad? Ja miks see? Te tõite meid üles Egiptusest, et saabuda sellesse kurja kohta; koht, kus ei külvata, ei ole viigipuid, ei ole viinapuid, ei ole granaatõunu, ega ole vett juua. Ja Mooses ja Aaron tulid koguduse eest tunnistuse telgi ukse juurde ja kukkusid näoli maha, ja Issanda au ilmus neile. Ja Issand rääkis Moosesega, öeldes: võta oma kepp ja koguge kokku kogudus sina ja su vend Aaron, ja rääkige kaljuga nende ees, ja see annab oma veed, ja te toote neile kalju seest vett välja, ja te jootate kogudust ja nende loomi. Ja Mooses võttis kepi Issanda eest, nagu Issand oli käskinud. Ja Mooses ja Aaron kutsusid koguduse kokku kivi ette, ja ta ütles neile: Kuulge mind, te sõnakuulmatud, kas me ei too teile sellest kivist vett? Ja Mooses tõstis oma käe ning lõi kivi kepiga kaks korda, ja välja tuli palju vett, ning kogudus jõi ja nende loomad. Ja Issand ütles Moosesele ja Aaronile, et te ei uskunud mind pühitseda Iisraeli poegade ees, seetõttu ei too teie seda kogudust sisse maale, mille

olen neile andnud. See on Vaidluse vesi, sest Iisraeli pojad teotasid Issanda ees, ja ta pühitseti nende seas. Ja Mooses saatis saadikuid Kadesist Edomi kuninga juurde, öeldes: neid asju ütleb sinu vend Iisrael: sina tead kogu vaeva, mis meid tabas. Ja meie isad läksid alla Egiptusesse, ja me elasime Egiptuses pikka aega võõrastena, ja egiptlased kohtlesid meid ja meie isasid halvasti. Ja me hüüdsime Issanda poole, ja Issand kuulis meie häält, ja läkitanud saadiku, viis ta meid välja Egiptusest, ja nüüd oleme Kaadese linnas, sinu piiride ääres. Me läbime sinu maa, ei läbi põldude ega viinamägede, ega joo me vett sinu kaevust. Kuninglikul teel me läheme, ei kaldu me kõrvale paremale ega vasakule, kuni oleme läbinud sinu piire. Ja Edom ütles temale: Sa ei läbi minu maa, vastasel juhul tulen ma sõjaga sulle vastu. Ja Iisraeli pojad ütlevad temale: Me läheme mäe kõrvalt läbi, kui aga joome sinu veest, mina ja minu kariloomad, siis maksan sulle, aga see asi pole midagi, me läheme mäe kõrvalt läbi. Aga tema ütles: Sa ei läbi läbi minu. Ja Edom läks välja talle vastu suure rahvahulgaga ja tugeva käega. Ja Edom ei tahtnud anda Iisraelile läbi minna tema piiridest, ja Iisrael pööras temast kõrvale. Ja nad lahkusid Kadeshist, ja Iisraeli pojad, kogu kogudus, saabusid Hori mäele. Ja Issand ütles Moosesele ja Aaronile Hori mäel Edomimaa piiridel, öeldes: lisatagu Aaron oma rahva juurde, sest te ei sisene maale, mille olen andnud Iisraeli poegadele, sest te ärritasite mind solvamise vee juures. Võta Aaron ja Eleasar, tema poeg, ja vii nad üles Hori mäele kogu koguduse ees, ja võta Aaronilt maha tema rüü ja rieta sellega Eleasar, tema poeg, ja Aaron, olles lisatud, surgu seal. Ja Mooses tegi nagu Issand talle käskis, ja viis ta üles Hori mäele kogu

koguduse ees, ja võttis Aaronilt tema rõivad ja pani need tema pojale Eleazarile, ja Aaron suri mäe tipul, ja Mooses ja Eleazar tulid alla mäelt. Ja kogu kogudus nägi, et Aaron oli surnud, ja kogu Iisraeli maja nutsid Aaroni kolmkümmend päeva.

21

Ja Kaanani kuningas Arad, kes elas kõrbes, kuulis, et Iisrael tuli Athareini teed, ja ta võitles Iisraeli vastu ning võttis neist vange. Ja Iisrael palvetas palve Issandale ja ütles: Kui sa annad mulle selle rahva minu kätte, siis ma hävitan täielikult tema ja tema linnad. Ja Issand kuulis Iisraeli häält ning andis kaananlase tema kätte. Ta pühendas teda hävingule koos tema linnadega, ja nad kutsusid selle koha nimeks Needus. Ja lahkunud Hori mäest teed mööda Punase mere suunas, ümbritsesid Edomu maa; ja rahvas sai masendunud teel. Ja rahvas rääkis vastu Jumalale ja Moosese vastu, öeldes: Miks see nii? Sa tõid meid Egiptusest välja, et meid kõrbes tappa? Sest ei ole leiba ega vett; aga meie hing on tüdinud selle tühja leiva peale. Ja Issand saatis rahva sekka surmavad maod, ja need hammustasid rahvast, ja suur osa Iisraeli poegadest suri. Ja rahvas, olles saabunud Moosese juurde, ütles: Me oleme pattu teinud, sest me rääkisime vastu Issandale ja sinule. Palveta seega Issanda poole, ja ta võtku meilt mao ära. Ja Mooses palvetas Issanda poole rahva pärast, ja Issand ütles Moosesele: tee endale madu ja pane tema märgi peale, ja kui madu hammustab inimest, siis iga hammustatu, kes näeb teda, jääb elama. Ja Mooses tegi pronksist mao ja püstitas

selle märgi peale, ning juhtus, et kui madu hammustas inimest ja ta vaatas pronksist mao peale, siis ta jäi ellu. Ja Iisraeli pojad lahkusid ja laagritasid Oobotis. Ja olles lahkunud Obothist, laagritasid nad Achalgais teispool kõrbes, mis asub Moabi ees päikesetõusu pool. Ja sealt nad lahkusid ja laagritasid Zaredi orgus. Ja sealt lahkudes nad laagritasid Arnoni teisel pool kõrbes, mis ulatub välja amorlaste piiridest, sest Arnon on Moabi piir, Moabi ja amorlase vahel. Seetõttu öeldakse raamatus: Issanda sõda süütas Zahaabi ja Arnoni ojad. Ja ta määras ojad asustama Eri, ja see on lisatud Moabi piiridele. Ja sealt see kaev, millest Issand ütles Moosesele: Koguge rahvas kokku, ja ma annan neile vett juua. Siis laulis Iisrael seda laulu kaevust: alustage talle kaev, kaevasid seda valitsejad, raiusid seda rahvaste kuningad nende kuningriigis, nende valitsemise ajal; ja kaevust Mattanaasse, ja Mattanaast Nahalielisse, ja Nahalielis Bamotisse, ja Bamotist Jahasasse, mis on Moabi tasandikul, raiutud tipu juurest, mis vaatab kõrbe poole. Ja Mooses saatis saadikud amoriitide kuninga Siihoni juurde rahumeelsete sõnadega, öeldes: me läbime sinu maa, teed mööda me läheme; me ei kõrvale kummale poole, ei põllule ega viinamäele; me ei joo vett sinu kaevust; kuninglikku teed mööda me läheme, kuni läbime sinu piirid. Ja Siihon ei andnud Iisraelile läbi oma piiride minna, ja Siihon kogus kokku kogu oma rahva, ja läks välja Iisraeli vastu lahingusse asuma kõrbe, ja tuli Jahasasse, ja asus Iisraeli vastu lahingusse. Ja Iisrael lõi teda mõõgaga surnuks ja võttis valdusesse tema maa Arnonist kuni Jabokini, kuni Ammoni poegadeni, sest Jazer on Ammoni poegade piir. Ja Iisrael võttis kõik need linnad ja Iisrael elas

kõigis amoriitide linnades, Hesbonis ja kõigis selle piirnevates linnades. Hesbon on nimelt Sihoni, amoriitide kuninga linn, ja tema võitles varem Moabi kuningaga ning nad võtsid kogu tema maa alates Aroerist kuni Arnonini. Selle pärast ütlevad mõistatajad: tulge Hesboni, et ehitataks ja rajatuks Siihoni linn; sest tuli läks välja Hesbonist, leek Siihoni linnast, ja neelas kuni Moabini, ja neelas alla Arnoni sambad. Häda sulle, Moab, sa oled hukkunud, Kemoshi rahvas; nende pojad anti üles, et end päästa, ja nende tütred vangideks Amoriitide kuningale Sihonile, ja nende sugu hukkub, Heshbonist kuni Dibonini, ja naised süütasid veel edasi tule Moabi vastu. Iisrael asus aga elama kõigis amoriitide linnades. Ja Mooses saatis välja luurama Jazerit, ja nad hõivasid selle koos selle küladega ning ajasid välja seal elava amoriidi. Ja tagasi pöördunud, läksid nad üles teed Bashanisse, ja välja tuli Og, Bashani kuningas, neid vastu, ja kogu tema rahvas sõtta Edreisse. Ja Issand ütles Moosesele: Ära karda teda, sest olen andnud tema sinu kätte ja kogu tema rahva ning kogu tema maa, ja sa teed temaga nagu sa tegid Siihoniga, amoriitide kuningaga, kes elas Hesbonis. Ja nad lõid teda ja tema poegi ning kogu tema rahvast, kuni ei jäetud temast ühtegi elus jäänut, ja nad pärisid tema maa.

22

Ja Iisraeli pojad lahkusid ning laagritasid Moabi läänepoolses osas Jordani ääres Jeeriko vastas. Ja nähes Balak, Sippori poeg, kõike, mida Iisrael amorilasele tegi, ja Moab kartis rahvast väga,

sest nad olid paljud; ja Moab oli vihane Iisraeli poegade pärast. Ja Moab ütles Midiani vanemate nõukogule: Nüüd lakkub see kogudus kõik meie ümber üles, nagu vasikas lakkub rohelised asjad tasandikult. Ja Balak, Zippori poeg, oli sel ajal Moabi kuningas. Ja ta saatis saadikuid Bileami, Beori poja juurde Petoorisse, mis asub jõe ääres tema rahva poegade maal, et kutsuda teda, öeldes: Vaata, rahvas on tulnud välja Egiptusest, ja vaata, see on katnud maa pinna, ja see istub minu lähedal. Ja nüüd tule siia needma mulle seda rahvast, sest see on tugev või meie, kas suudame neid lüüa, ja ma ajasin nad välja maalt, sest ma tean, et keda sina õnnistad, need on õnnistatud, ja keda sina needaksid, need on neetud. Moabi vanemate kogu ja Midiani vanemate kogu läksid ennustused käes, tulid Bileami juurde ja ütlesid talle Baalaki sõnad. Ja ta ütles neile: Jääge siia ööks, ja ma vastan teile asju, mida Issand mulle kõneleb, ja Moabi valitsejad jäid Bileami juurde. Ja Jumal tuli Bileami juurde ja ütles temale: Mis need inimesed sinu juures on? Ja Bileam ütles Jumalale: Balak, Sippori poeg, Moabi kuningas, saatis nad minu juurde, öeldes: Vaata, rahvas on tulnud välja Egiptusest ja on katnud maa pinna, ja see elab minu kõrval, ja nüüd tule siia ja needa teda minu jaoks, äkki suudan ma lüüa teda ja ajen ta välja maalt. Ja Jumal ütles Bileamile: sa ei lähe nendega kaasa ega needa seda rahvast, sest see on õnnistatud. Ja hommikul tõusnud Bileam ütles Baalaki valitsejatele: Lahkuge oma isanda juurde, Jumal ei lase mind teiega kaasa minna. Ja Moabi valitsejad tõusid, tulid Balaki juurde ja ütlesid: Bileam ei taha meiega minna. Ja Balak lisas veel saata rohkem valitsejaid ja austatumaid kui need. Ja nad tulid Bileami juurde ja ütlesid

talle: Nõnda ütleb Balak, Sippori poeg: palun sind, ära kõhkle tulla minu juurde. Ma austan sind suuresti ja kõik, mida sa ütled, teen ma sinule, ning tule needma minule seda rahvast. Ja Bileam vastas ja ütles Baalaki valitsejatele: Kui Baalak annab mulle tema maja täis hõbedat ja kulda, ei suuda ma ületada Issanda Jumala sõna ega teha midagi väikest või suurt omal äranägemisel. Ja nüüd jääge siia ka teie selleks ööks, ja ma saan teada, mida Issand veel mulle rääkida lisab. Ja Jumal tuli Bileami poole öösel ja ütles temale: kui need mehed on tulnud sind kutsuma, siis tõuse ja järgne neile, aga seda sõna, mida ma sulle räägin, seda sa teed. Ja Bileam tõusis hommikul, sadulas oma eesli ja läks koos Moabi valitsejatega. Ja Jumal vihastas vihaga, sest tema läks; ja Jumala saadik tõusis üles talle vastu seisma; ja tema ratsutas oma eeslil ja tema kaks poissi olid temaga. Eesel, nähes Jumala saadikut teel seismas ja mõõka tema käes tõmmatuna, kaldus teelt kõrvale ja läks tasandikule, ning ta lõi eeslit oma kepiga, et juhtida teda tagasi teele. Ja Jumala saadik seisis viinamäe vagudes, tara ühelt poolt ja tara teiselt poolt. Ja eesel, nähes Jumala saadikut, pressas end vastu seina ja pigistas Bileami jala vastu seina, ja ta jätkas veel teda piitsutama. Ja Jumala saadik läks edasi ning jäi seisma kitsasse kohta, kus ei olnud võimalik kõrvale kalduda ei paremale ega vasakule. Ja nähes Jumala saadikut, istus eesel Bileami alla kokku, ja Bileam vihastus ning lõi eeslit kepiga. Ja Jumal avas eesli suu, ja see ütleb Bileamile: Mida ma olen sulle teinud, et sa lõid mind juba kolmandat korda? Ja Bileam ütles eeslile: Sa oled mind pilganud, ja kui mul oleks mõõk käes olnud, oleksin ma sind juba läbistanud. Ja eesel ütleb Bileamile: Eks ma ole sinu eesel, kelle

seljas sa oled ratsutanud alates oma noorusest kuni tänase päevani? Kas ma ei teinud sulle seda nii, sind põlates? Aga tema ütles: Ei. Jumal avas aga Bileami silmad ja ta näeb Issanda saadikut teel vastu seismas ja mõõka tõmmatuna tema käes ja kummardudes ta kummardas tema näo ette. Ja Jumala saadik ütles talle, miks sa lõid oma eeslit seda kolmandat korda? Ja vaata, mina läksin välja sinu vastu, sest sinu tee ei ole õige minu ees, ja eesli, nähes mind, pööras minust kõrvale juba kolmandat korda. Ja kui ta poleks kõrvale kaldunud, siis oleksin nüüd sind küll tapnud, aga tema oleksin säästnud. Ja Bileam ütles Issanda inglile: Ma olen pattu teinud, sest ma ei teadnud, et sina seisid mulle teel vastu, ja nüüd, kui see sulle ei sobi, pöördun ma tagasi. Ja Jumala saadik ütles Bileamile: mine meestega kaasa; aga ainult seda sõna, mida ma sulle ütlen, pead sa rääkima. Ja Bileam läks koos Bileaki ülemustega. Ja kui Balak oli kuulnud, et Balaam on tulnud, läks ta talle vastu Moabi linna, mis asub Arnoni piiridel, mis on piiride ääreosas. Ja Balak ütles Bileamile: Kas ma ei saatnud su juurde sind kutsuma? Miks sa ei tulnud minu juurde? Tõesti ei suuda ma sind austada? Ja Bileam ütles Baalakile: Vaata, ma olen nüüd sinu juurde tulnud; kas ma olen võimeline midagi rääkima? Sõna, mille Jumal paneb minu suhu, seda ma räägin. Ja Bileam läks koos Balaakiga, ja nad tulid äärealades asuvatesse linnadesse. Ja Balak ohverdas lambaid ja vasikaid ning saatis need Bileamile ja valitsejatele, kes olid temaga. Ja juhtus hommikul, et Balak võttis Bileami ja viis ta üles Baali sambale ning näitas talle sealt osa rahvast.

23

Ja Bileam ütles Balakile: Ehita mulle siia seitse altarit ja valmista mulle siia seitse vasikaт ning seitse jäära. Ja Balak tegi nii, nagu Bileam oli talle öelnud, ja ohverdas vasikat ja jäärt altaril. Ja Bileam ütles Baalakile: Seisa oma ohvrite juures, ja ma lähen, kas Jumal ilmub minule kohtumises, ja sõna, mille ta mulle näitab, kuulutan ma sulle, ja Baalak seisis oma ohvrite juures. Ja Bileam läks Jumalat küsima ja läks otse, ja Jumal ilmus Bileamile, ja Bileam ütles temale: Seitse altarit olen ma valmistanud ja olen üles toonud vasikat ja oinast igale altarile. Ja Jumal pani sõna Bileami suhu, ja ütles, Baalaki poole pöördunud: Nõnda sa räägid. Ja ta pöördus tema poole, aga tema seisis oma põletusohvrite juures ja kõik Moabi valitsejad olid temaga, ja Jumala vaim tuli tema peale. Ja võttes üles oma tähendamissõna, ütles ta: Mesopotaamiast saatis mind kutsuma Baalak, Moabi kuningas, idamägedest, öeldes: Tule ja needma minu jaoks Jaakobi ning tule ja needma minu jaoks Iisraeli. Kuidas ma saan neada seda, keda Issand ei nea? Või kuidas ma peaksin nema kedagi, keda Jumal ei nea? Sest mägede tipust näen ma teda ja künkaid sealt vaatlen ma teda. Vaata, see rahvas elab üksi ega arvestata teda rahvaste hulgas. Kes on täpselt loendanud Jaakobi seemne, ja kes loendab välja Iisraeli rahvad? Surgu minu hing õigete hingede hulgas, ja saagu minu seeme nagu nende seeme. Ja Balak ütles Bileamile: Mida sa mulle teinud oled? Ma olen kutsunud sind minu vaenlasi needma, aga vaata, sa oled neid hoopis õnnistanud. Ja Bileam

ütles Baalakile: Eks ma pea hoidma rääkimast seda, mida Jumal paneb minu suhu? Ja Balak ütles temale: Tule veel minuga teise paika, kust sa teda sealt ei näe, vaid näed ainult osa temast, kuid kõiki sa ei tohi näha, ja needa teda mulle sealt. Ja ta võttis tema välja vaatlatorni juurde raiutud mäe tippu ning ehitas sinna seitse altarit ja ohverdas altaril vasika ja jäära. Ja Balaam ütles Balakile: Seisa oma ohvrite juures, mina aga lähen Jumalat küsima. Ja Jumal kohtas Bileami ja pani sõna tema suhu ning ütles: Pöördu tagasi Baalaki juurde ja kõnele neid sõnu. Ja ta pöördus tema poole, aga tema seisis oma põletusohvri juures, ja kõik Moabi valitsejad olid temaga, ja Balak ütles talle: Mis Issand kõneles? Ja võttes üles oma tähendamissõna, ütles ta: Tõuse üles, Balak, ja kuule, pane kõrv tähele, tunnistaja, Seppori poeg! Jumal ei ole inimene, et valetada, ega inimese poeg, et teda ähvardataks - kas tema on öelnud ja ei tee? Kas ta räägib ja ei jää püsima? Vaata, olen võtnud õnnistada, ma õnnistan ega pööra seda tagasi. Jaakobis ei ole vaeva ega Iisraelis nähta valu, Issand tema Jumal on temaga, valitsejate auhiilgus on tema sees. Jumal, kes viis ta välja Egiptusest, on talle nagu ükssarviku au. Sest ei ole ennustamist Jaakobi seas ega ennustamist Iisraeli seas; õigel ajal öeldakse Jaakobile ja Iisraelile, mida Jumal täide viib. Vaata, rahvas tõuseb üles nagu kutsik ja uhkeldab nagu lõvi, ta ei maga, kuni ta sööb saaki ja joob haavatute verd. Ja Balak ütles Bileamile: Ei needustega needu teda minu jaoks ega õnnistades õnnista teda. Ja vastates ütles Bileam Baalakile: Kas ma ei rääkinud sinule, öeldes, et sõna, mida Jumal räägib, seda ma teen? Ja Balak ütles Bileamile: Tule, ma võtan sind teise paika, kui see meeldib Jumalale, ja needa teda mulle sealt. Ja Balak

võttis Bileami Peori tipule, mis ulatub kõrbesse. Ja Bileam ütles Baalakile: Ehita mulle siia seitse altarit ja valmista mulle siia seitse vasikaт ja seitse jäärat. Ja Balak tegi nii, nagu Bileam temale ütles, ja ohverdas vasikat ja jäärat altaril.

24

Ja kui Bileam nägi, et Issanda ees on hea õnnistada Iisraeli, ei läinud ta nagu tavaliselt ennetega kohtuma, vaid pööras oma näo kõrbe poole. Ja Bileam tõstis üles oma silmad, nägi Iisraeli laagerdunud hõimude kaupa, ja temale tuli Jumala vaim. Ja võttes üles oma tähendamissõna, ta ütles: ütleb Bileam, Beori poeg, ütleb mees, kes tõeliselt näeb, ütleb kuuldes Vägeva sõnu, kes nägi Jumala nägemust unes, tema silmad on paljastatud. Kui ilusad on su kodud, Jaakob, su telgid, Iisrael; nagu varjustavad orud ja nagu aiad jõe ääres ja nagu telgid, mille püstitas Issand, ja nagu seedrid vete ääres. Välja läheb mees tema seemne hulgast ja ta valitseb paljude rahvaste üle, ja Gogi kuningriik ülendatakse, ja tema kuningriik suureneb. Jumal juhtis teda välja Egiptusest, nagu ükssarve au on temale, ta sööb oma vaenlaste rahvad ja imeb välja nende rasva üdi, ja oma nooltega tulistab ta läbi vaenlase. Maha heitunud olles puhkas ta kui lõvi ja kui lõvipoeg, kes tõstab tema üles? Need, kes õnnistavad sind, on õnnistatud, ja need, kes needavad sind, on neetud. Ja Balak vihastus Bileami peale ning lõi käsi kokku, ja Balak ütles Bileamile: Needma oma vaenlast olen sind kutsunud, ja vaata, õnnistades oled sa kolmandat korda õnnistanud. Nüüd seega

põgene oma kohta, ütlesin, et austan sind, aga nüüd on Issand jätnud sind ilma aust. Ja Bileam ütles Baalakile: Eks ma ka sinu saadikutele, keda sa saatsid minu juurde, rääkinud, öeldes: kui Baalak annaks mulle oma maja täis hõbedat ja kulda, ei suudaks ma üleastuda Issanda sõna, et teha seda head või kurja omal käel; mida iganes Jumal ütleb, seda ma ütlen. Ja nüüd vaata, ma lähen ära oma kohta. Tule, ma nõustan sulle, mida see rahvas teeb sinu rahvale päevade lõpus. Ja võttes üles oma tähendamissõna, ta ütles: Ütleb Bileam, Beori poeg, ütleb mees, kes tõeliselt näeb, kuulates Jumala sõnu, teades teadmist Kõigekõrgemalt, ja nähes Jumala nägemust unes; tema silmad on avatud. Ma näitan talle, aga mitte nüüd, ma õnnistan, aga see ei lähene. Tõuseb täht Jaakobist, tõuseb mees Israelist, ja ta purustab Moabi juhid ning rüüstab kõik Seeti pojad. Ja Edom saab päранdiks, ja Esau, tema vaenlane, saab päранdiks, ja Iisrael tegi tugevusega. Ja Jaakobist tõuseb keegi üles, ja ta hävitab linnas päästetud. Ja nähes Amaleki ning võttes üles oma mõistulause, ütles ta: Rahvaste algus on Amalek, ja nende seeme hävib. Ja nähes keniitlast ja võttes üles oma tähendamissõna, ta ütles: tugev on su eluase; ja kui sa paned kaljusse oma pesa, ja kui Beorile saab pesast kavalus, siis assüürlased võtavad su vangi. Ja nähes Ogi ja võttes üles tema tähendamissõna, ütles ta: Oi, oi, kes elama jääb, kui Jumal need asjad paika paneb? Ja Kitiaanide käest tuleb välja, ja nad vaevavad Assüüriat, ja nad vaevavad heebrealasi, ja nemad ise hukkuvad ühel meelel. Ja Bileam tõusis ja läks ära, pöördudes tagasi oma paika, ja Balaak läks ära oma juurde.

25

Ja Iisrael peatus Satteinis, ja rahvas rüvetati hooreldama Moabi tütarde poole. Ja nad kutsusid neid oma ebajumalate ohverdamistele, ja rahvas sõi nende ohvreid, ja nad kummardusid nende ebajumalate ette. Ja Iisrael pühendus Baal-Peorile, ja Issand vihastus vihaga Iisraeli peale. Ja Issand ütles Moosesele: võta kõik rahva juhid ja tee nad hoiatavaks eeskujuks Issanda ees päikese käes, ja Issanda viha vihastus pöördub ära Iisraelist. Ja Mooses ütles Iisraeli hõimudele: Tapke igaüks oma lähedane, kes oli pühitsetud Baal-Peorile. Ja vaata, üks Iisraeli poegade hulgast tulnud mees tõi oma venna Midiani naise juurde Moosese ees ja kogu Iisraeli poegade koguduse ees, aga nemad nutsid tunnistuse telgi ukse juures. Ja nähes seda, tõusis Piinehas, preester Aaroni poja Eleasari poeg, üles kogunemise keskelt ja võttes kätte piigi, sisenes ta Iisraeli mehe järel ahju ning läbistas mõlemad, nii Iisraeli mehe kui ka naise läbi tema emaka; ja nuhtlus Iisraeli poegade seast lõppes. Ja surnuid katkus oli kakskümmend neli tuhat. Ja Issand rääkis Moosesega, öeldes: Piinehas, Eleasari poeg, preester Aaroni poeg, peatas minu viha Iisraeli poegade vastu, kui ta järgis minu innukust nende seas, ja ma ei hävitanud Iisraeli poegi oma innukuses. Nii ütlesin: vaata, mina annan temale rahu lepingu, ja see saab temale ja tema järglastele pärast teda igaveseks preesterluse lepinguks, selle eest, et ta oli innukas oma Jumala suhtes ja tegi lepitust Iisraeli poegade eest. Aga löödud iisraellase mehe nimi, kes löödi koos midjaaniitlannaga, oli

Zambri, Salmoni poeg, Simeoni perekonna maja valitseja. Ja löödud midjaaniitlannast naise nimi oli Chasbi, Zuri tütar, Ommothi rahva valitseja Midjani perekonna kojast. Ja Issand rääkis Moosesega, öeldes: räägi Iisraeli poegadega, öeldes: olge vaenulikud midjanitega ja lööge neid, sest nemad on vaenulikud teie vastu petlikkuses, kuivõrd nad petavad teid Peori pärast ja Chasbi pärast, Midjani valitseja tütar, nende õde, kes oli löödud löögi päeval Peori pärast.

26

Ja juhtus pärast löök, ja Issand rääkis Moosese ja preester Eleasari poole, öeldes: võta loendus kogu Iisraeli poegade kogudustest alates kahekümneaastastest ja vanemast vastavalt nende isade majadele, kõik, kes lähevad välja lahingusse rivistuma Iisraelis. Ja Mooses ja preester Eleasar rääkisid Moabi tasandikul Jordani ääres Jeeriko lähedal, öeldes: kahekümneaastasest ja vanemad, nii nagu Issand käskis Moosesele; ja Iisraeli pojad, kes läksid välja Egiptusest: Ruuben, Iisraeli esmasündinu; Ruubeni pojad aga: Eenok ja Eenoki rahvas; Pallule, Pallui rahvas. Asronile Asronei rahvas, Charmile Charmi rahvas. Need olid Reubeni rahvad, ja nende loendus oli nelikümmend kolm tuhat seitsesada kolmkümmend. Ja Pallu pojad: Eliab. Ja Eliabi pojad: Namuel ja Dathan ja Abiram, need olid koguduse kutsutud, need on need, kes tõusid üles Moosese ja Aaroni vastu Korah koguduses, Issanda vastu suunatud ülestõusmises. Ja maa avas oma suu ja neelas nad alla koos

Korahiga tema koguduse surma ajal, kui tuli neelas ära need kakssada viiskümmend meest, ja nad said hoiatuseks; aga Korahi pojad ei surnud. Ja Simeoni pojad, Simeoni poegade rahvas: Namuelile namuellaste rahvas; Jaminile jaminlaste rahvas; Jahinile jahinlaste rahvas; Serahile serahlaste rahvas; Saulile saullaste rahvas. Need olid Simeoni suguharud nende loenduse järgi, kakskümmend kaks tuhat kakssada. Juuda pojad aga olid Eer ja Onan, ja Eer ja Onan surid Kanaani maal. Ja Juuda pojad jaotati vastavalt nende suguharudele: Šilomile kuulus šelonlaste suguharu, Peresele kuulus pereslaste suguharu, Serahile kuulus serahlaste suguharu. Ja Pharese poegadeks said: Asronile asroniitide rahvas, Iamunile iamuniitide rahvas. Need on Juuda rahvad nende loenduse järgi: seitsekümmend kuus tuhat viissada. Ja Issachari pojad nende sugukonnade järgi: Tolale Tola sugukond; Puahile Puahi sugukond; Jasubile Jasubi sugukond; Samramile Samrami sugukond. Need on Issahari hõimud nende loenduse järgi: kuuskümmend neli tuhat nelisada. Sebuloni pojad nende hõimude järgi: Seredile Seredi hõim, Allonile Alloni hõim, Allelile Alleli hõim. Need on Sebuloni rahvad nende loenduse järgi, kuuskümmend tuhat viissada. Gaadi pojad nende sugukondi järgi: Safonile Safoni sugukond, Angile Angi sugukond, Sounile Souni sugukond, Azenile Azeni sugukond, Addile Addi sugukond, Arodile Aroadi sugukond, Arielile Arieli sugukond. Need on Gaadi poegade rahvad nende loenduse järgi: nelikümmend neli tuhat viissada. Ašeri pojad vastavalt nende sugukonnadele: Jaminile - jaminiitide sugukond, Jesoule - jesouitide sugukond, Bariale - bariaaitide sugukond. Koberi'le

rahvas Koberi, Melchieli'le rahvas Melchieli. Ja Asheri tütre nimi oli Sarai. Need on Asheri rahvad nende loenduse järgi, kolmkümmend kolm tuhat nelisada. Joosepi pojad nende klannide järgi: Manasse ja Efraim. Manasse pojad. Machirile kuulus rahvas machirlased; ja Machir sünditas Gileadi; Gileadile kuulus rahvas gileadlased. Ja need on Gileadi pojad: Ahiezer, ahieseritide rahvas; Cheleg, chelegitide rahvas. Esrielile rahvas esrieliidist, Syhemile rahvas syhemiidist, Symaerile rahvas symaeriidist ja Opherile rahvas opheriidist. Ja Salpaadile, Opheri pojale, ei sündinud poegi, vaid ainult tütred, ja need on Salpaadi tütarde nimed: Mala, Noua, Egla, Melcha ja Thersa. Need on Manasse rahvad nende loenduse järgi: kaks ja viiskümmend tuhat ja seitsesada. Ja need olid Efraimi pojad: Sutalale kuulus sutalanlaste rahvas, Tanahile kuulus tahanilaste rahvas. Need on Suthala pojad: Edenile kuulus Edeni rahvas. Need on Efraimi sugukonnad nende loenduse järgi, kakskümmend kaks tuhat viissada; need on Joosepi poegade sugukonnad nende sugukondade järgi. Benjamini pojad nende hõimude järgi: Bale'le Bali hõim, Asubeerile Asubeeri hõim, Jahiranile Jahirani hõim. Sophani'le, Sophanese rahvas. Ja Bale poegadeks said Adar ja Noeman; Adarile kuulus Adari rahvas ja Noemanile kuulus Noemani rahvas. Need on Benjamini pojad nende sugukondade järgi, nende loenduse järgi: kolmkümmend viis tuhat viissada. Ja Dani pojad nende sugukonnade järgi: Samele, Samei sugukond, need on Dani sugukonnad nende sugukonnade järgi. Kõik Samei rahvad nende loenduse järgi: kuuskümmend neli tuhat nelisada. Naftali pojad nende hõimude järgi: Asielile hõim Asieli, Gunile hõim Guni. Jeseri'le rahvas

Jeseride, Sellemi'le rahvas Sellemide. Need on Naftali rahvad nende loenduse järgi: nelikümmend tuhat kolmsada. See oli Iisraeli poegade loendus: kuussada tuhat ning tuhat seitsesada kolmkümmend. Ja Issand rääkis Moosesele, öeldes: nendele jagatakse maa pärida nimede arvu järgi. Rohkematele sa suurendad pärandust ja vähematele sa vähendad nende pärandust; igaühele antakse nende pärandi vastavalt sellele, kuidas nad loendati. Maa jagatakse loosiga nimedele vastavalt oma isade hõimudele. Loosi kaudu jagad sa nende pärandi paljude ja väheste vahel. Ja Leevi pojad nende hõimude järgi: Geršonile Geršoni hõim, Kehathile Kehathi hõim, Merarile Merari hõim. Need on Leevi poegade sugukonnad: lobeniitide sugukond, hebroniitide sugukond, korahiitide sugukond ja muusiitide sugukond, ja Kahat sünnitas Amrami. Tema naise nimi oli aga Jokhebed, Leevi tütar, kes kandis neid Leevile Egiptuses, ja kandis Amramile Aaroni ja Moosese ning Mirjami, nende õe. Ja Aaronile sündisid Nadab ja Abihu ja Eleasar ja Itamar. Ja Nadab ja Abiud surid, kui nad ohverdasid võõrast tuld Issanda ees Siinai kõrbes. Ja nende loendusest tuli kokku kakskümmend kolm tuhat, kõik meessoost alates ühe kuu vanusest ja vanemad, sest neid ei loetud koos Iisraeli poegadega, kuna neile ei antud pärandosa Iisraeli poegade keskel. Ja see oli Moosese ja preester Eleasari loendus, kes nad külastasid Iisraeli poegi Moabi Arabotis, Jordani ääres Jeeriko vastas. Ja nende hulgas ei olnud ühtegi inimest neist, keda Mooses ja Aaron olid loendanud, kui nad loendasid Iisraeli poegi Siinai kõrbes. Sest Issand ütles neile, et nad surevad kõrbes, ja nende hulgast ei jäetud alles ühtegi, välja arvatud Kaaleb, Jefunne poeg, ja

Joosua, Nuuni poeg.

27

Ja lähenesid Salpaadi tütred, kes oli Opheri poeg, kes oli Gileadi poeg, kes oli Machiri poeg, Manasse rahvast, Joosepi poegadest, ja need olid nende nimed: Maala ja Noua ja Egla ja Melcha ja Thersa, ja seistes Moosese ees ja preester Eleazari ees ja valitsejate ees ja kogu koguduse ees tunnistuse telgi uste juures, ütlevad nad: meie isa suri kõrbes, ja tema ei olnud selle koguduse keskel, mis kogunes Issanda vastu Korahi koguduses, sest ta suri oma patu läbi, ja tal ei saanud poegi; ärgu kustutagu meie isa nime tema rahva keskelt, sest tal ei ole poega; andke meile omand meie isa vendade keskel. Ja Mooses tõi nende kohtuasja Issanda ette. Ja Issand rääkis Moosesega, öeldes: õigesti on Selofhadi tütred rääkinud; sa annad neile pärandivara omamise nende isa vendade keskel ja kannad nende isa pärandi üle neile. Ja Iisraeli poegadele sa räägid, öeldes: kui mees sureb ja tal ei ole poega, te kannate üle tema päranduse tema tütrele. Kui aga tal ei ole tütart, te annate päranduse tema vennale. Kui aga tal ei ole vendasid, siis annate pärandi tema isa vennale. Kui aga tema isa vendasid ei ole, siis andke pärandus tema lähimale sugulasele tema hõimust, et ta pärib tema vara, ja see saab Iisraeli poegadele kohtuotsuse seaduseks, nagu Issand Moosesele käskis. Ja Issand ütles Moosesele: Mine üles mäele, mis asub Jordanist kaugemal, sellele Nabau mäele, ja vaata Kanaani maad, mida mina annan Iisraeli poegadele valduseks.

Ja sa näed seda, ja sind lisatakse su rahva juurde ka sina, nagu su vend Aaron lisati Hori mäel. Sest te rikusite minu sõna Siini kõrbes, kui kogudus teile vastu astus, et mind pühitseda, kuid te ei pühitsenud mind vee juures nende ees – see on vaidluse vesi Kaadešis Siini kõrbes. Ja Mooses ütles Issandale, määraku Issand, vaimude ja kogu liha Jumal, inimese selle koguduse üle, kes läheb nende ees välja, ja kes siseneb nende ees, ja kes viib nad välja, ja kes toob nad sisse, ja Issanda kogudus ei oleks nagu lambad, kellel karjast ei ole. Ja Issand rääkis Moosesega, öeldes: võta endale Joosua, Nuuni poeg, mees, kellel on vaim endas, ja pane oma käed tema peale. Ja sea tema preester Eleasari ette ja anna temale korraldusi kogu koguduse ees ja anna korraldusi tema kohta nende ees. Ja sina annad oma au temale, et Iisraeli pojad teda kuulekaks. Ja ta seisab preester Eleasari ees, ja nad küsivad temalt otsust ilmutuste kohta Issanda ees. Tema suu järgi nad lähevad välja ja tema suu järgi nad tulevad sisse, tema ise ja Iisraeli pojad ühel meelel, ja kogu kogudus. Ja Mooses tegi nii, nagu Issand talle käskis, ja võttes Joosua, seadis ta tema Eleasari preestri ette ja kogu koguduse ette, ja pani oma käed tema peale, ja määras ta ametisse, nii nagu Issand Moosesele käskis.

28

Ja Issand rääkis Moosesele, öeldes: käsi Iisraeli poegadele ja sa ütled neile, öeldes: minu annid, minu kingitused, minu viljad hea lõhnaga, hoidke pakkumast mulle minu pidudel. Ja sa ütled

neile: need on ohvriannid, mida te peate tooma Issandale - kaks aastast laitmutut tallekest päevas pidevaks põletusohvriks. Ühe talle sa teed hommikul ja teise talle sa teed õhtul. Ja sa teed kümnendiku efat peenjahust ohvriks, segatud õliga, neljandikus hiinist. Pidev põletusohver, mis sai Siinai mäel meeldivaks lõhnaks Issandale. Ja tema joogiohver on neljandik hinist ühe talle kohta; pühamus vala joogiohvriks kanget jooki Issandale; ja teise talle teed õhtu poole; tema ohvri järgi ja tema joogiohvri järgi teete selle meeldiva lõhna lõhnaks Issandale. Ja hingamispäeva päeval te toote kaks aastast vigadetut tallekest, ja kaks kümnendikku õliga segatud peenjahuks ohvriks ja joogiohriks, hingamispäevade põletusohver hingamispäevadel lisaks pidevale põletusohvrile, ja selle joogiohriks. Ja uuskuudel te toote põletusohvri Issandale, kaks mullikat veistest ja üks jäär, seitse aastast vigastamata talle, kolm kümnendikku peenjahu õliga segatud ühe mullika jaoks ja kaks kümnendikku peenjahu õliga segatud ühe jäära jaoks, kümnendik kümnendikku peenjahu õliga segatud ühe talle jaoks, ohver hea lõhna lõhn, and Issandale. Nende joogiohver on pool hinni ühele vasikale ja kolmandik hinni ühele jäärele. Ja neljas osa hiinist veinist on ühele tallele; see põletusohver kuust kuusse aasta kuude jaoks. Ja üks kits kitsedest patu pärast Issandale, lisaks pidevale põletusohvrile, tehakse koos tema joogiohvriga. Ja esimesel kuul, kuu neljateistkümnendal päeval, on paasapüha Issandale. Ja selle kuu viieteistkümnendal päeval on püha, seitse päeva peate te sööma hapnemata leiba. Ja esimene päev olgu teile kutsutud püha, te ei tohi teha mingit orjatööd. Ja te toote põletusohvreid ohvriandina Issandale: kaks vasikast veistest, üks jäär, seitse

aastast talle; need peavad teile olema laitmatud. Ja nende ohver on peenjahu, mis on segatud õliga: kolm kümnendikku ühele vasikale ja kaks kümnendikku ühele jäärele. Kümnendiku kümnendiku sa teed ühele lambale, seitsmele lambadele. Ja üks sikk kitsedest patu pärast, et teid lepitada; välja arvatud pidev hommikune põletusohver, mis on pidev põletusohver. Neid asju vastavalt nendele asjadele te teete iga päev seitsme päeva jooksul, and ohvriand meeldiva lõhna Issandale, pideva tervepõletusohvri juurde sa teed selle joogohvri. Ja seitsmes päev kutsutakse teile pühaks, ühtegi orjatööd te ei tee sellel päeval. Ja noorte päeval, kui te toote uue ohvri Issandale nädalate ajal, olgu see teile püha kutsutud kogunemine, te ei tohi teha mingit orjatööd. Ja te toote põletusohvrid meeldiva lõhnana Issandale: kaks vasikaveist, üks jäär, seitse aastat vana talle, laitmatud. Nende ohver on peenjahuks segatud õliga, kolm kümnendikku ühele vasikale ja kaks kümnendikku ühele jäärele. Kümnendik ühele tallele, seitsmele tallele; ja üks sikk kitsedest patu pärast, et lepitada teie eest; välja arvatud pidev põletusohver; ja nende ohvri te teete mulle, veatud nad on teile, ja nende joogiohvrid.

29

Ja seitsmendal kuul, kuu esimesel päeval, olgu teile püha kokkukutsumine; ühtegi orjatööd ärge tehke, see olgu teile märguannete päev. Ja te teete põletusohvreid meeldiva lõhna Issandale: ühe vasika veistest, ühe jäära, seitse aastat vana talle,

laitmatud. Nende toiduohver on peenjahu, mis on segatud õliga; kolm kümnendikku ühele pullvasikale ja kaks kümnendikku ühele jäärele; üks kümnendik ühele tallele, seitsmele tallele; ja üks sikk kitsedest patu pärast, et lepitada teid; välja arvatud uue kuu põletusohvrid ja nende toiduohvrid ja nende joogohvrid ja alaline põletusohver ja nende toiduohvrid ja nende joogohvrid vastavalt nende määrusele meeldiva lõhnaohvriks Issandale. Ja selle kuu kümnendal päeval peab teile olema püha kokkukutsumine, ja te peate vaevama oma hingi, ja mingit tööd te ei tohi teha. Ja te toote põletusohvrid meeldiva lõhna Issandale, ohvrid Issandale: ühe vasika veistest, ühe jäära, seitse aastast talle – need peavad olema teile laitmatud. Nende toiduohver on peenjahu, mis on segatud õliga: kolm kümnendikku ühele pullvasikale ja kaks kümnendikku ühele jäärele; üks kümnendik ühele tallele, seitsmele tallele; ja üks sikk kitsedest patuohvriks, et lepitada teie eest; peale patulepitusohvri ja pideva põletusohvri, selle toiduohvri ja selle joogiohvri vastavalt eeskirjale meeldiva lõhna ohvriks Issandale. Ja selle seitsmenda kuu viieteistkümnendal päeval olgu teile püha kogudus, ühtegi teenistustööd ärge tehke, ja tähistage seda püha Issandale seitse päeva. Ja te toote põletusohvrid ohvriandina meeldiva lõhna Issandale esimesel päeval: kolmteist vasikast veistest, kaks jäära, neljateist aastast tallekest, need peavad olema laitmatud. Nende ohvrid on peenjahu, segatud õliga: kolm kümnendikku ühele vasikale, kolmeteistkümnele vasikale; ja kaks kümnendikku ühele jäärele, kahele jäärele; kümnendik ühele tallele, neljateistkümnele tallele; ja üks sikk kitsedest patu pärast; peale pideva

põletusohvri; nende ohvrid ja nende joogiohvrid. Ja teisel päeval kaksteist vasikast, kaks jäära, neliteist aastast talle, laitmatud. Nende ohverdus ja nende joogiohver vasikate, jäärade ja tallede jaoks vastavalt nende arvule, vastavalt nende määrusele. ja üks kitse kitsedest patu pärast, lisaks pidevale tervele põletusohvrile, nende ohvrid ja nende joogiohvrid. Kolmandal päeval üksteist vasikat, kaks jäärast, neliteist aastast talle, laitmatud. Nende ohver ja nende joogiohver vasikate, jäärade ja tallede jaoks vastavalt nende arvule, vastavalt nende määrusele. Ja üks kitse kitsedest pattude pärast, välja arvatud pidev põletusohver, nende ohvrid ja nende joogiohvrid. Neljandal päeval kümme vasikat, kaks jäärat, neliteist aastast talle veata. Nende ohvrid ja nende joogohvrid vasikate, jäärade ja tallede jaoks vastavalt nende arvule ja nende eeskirjale. Ja üks kitse kitsedest patu pärast, lisaks pidevale põletusohvrile, nende ohvrid ja nende joogiohvrid. Viiendal päeval üheksa vasikat, kaks jäära, neljateist aastast talle, laitmatud. Nende ohvrid ja nende joogohvrid vasikate, jäärade ja tallede jaoks vastavalt nende arvule ja nende eeskirjale. Ja üks kitse kitsedest patu pärast, välja arvatud pidev põletusohver, nende ohvrid ja nende joogiohvrid. Kuuendal päeval kaheksa vasikaт, kaks jäärast, neljateist aastast talle, laitmatud. Nende ohvrid ja nende joogohvrid vasikate, jäärade ja tallede jaoks vastavalt nende arvule, vastavalt nende eeskirjale. Ja üks kitse kitsedest patu pärast, lisaks pidevale põletusohvrile, nende ohvrid ja nende joogiohvrid. Seitsmendal päeval: seitse vasikaт, kaks jäärast, neljateist aastast talle, laitmatud. Nende ohvrid ja nende joogohvrid vasikate, jäärade ja tallede jaoks vastavalt nende

arvule ja nende eeskirjale. Ja üks kitse kitsedest pattude pärast, välja arvatud pidev põletusohver, nende ohvrid ja nende joogiohvrid. Ja kaheksandal päeval on teile lõpetamiskoosolek, te ei tohi teha sellel mingit orjatööd. Ja te toote põletusohvreid meeldiva lõhna ohvritena Issandale: ühe vasika, ühe jäära ja seitse aastavanust talle, laitmatud. Nende ohvrid ja nende joogohvrid vasikale ja jäärele ja tallede arvu järgi, nende korralduse järgi. Ja üks kitse kitsedest patu pärast, lisaks pidevale põletusohvrile, nende ohvrid ja nende joogiohvrid. Neid asju te teete Issandale teie pühadel, välja arvatud teie palved ja teie vabatahtlikud annid ja teie põletusohvrid ja teie ohvrid ja teie joogiohvrid ja teie päästmisohvrid.

30

Ja Mooses rääkis Iisraeli poegadele vastavalt kõigele, mida Issand oli Moosesele käskinud. Ja Mooses rääkis Iisraeli poegade hõimude valitsejatele, öeldes: See on sõna, mille Issand käskis. Mees, kes annab lubaduse Issandale või vannub vande või seob end siduvalt oma hinge suhtes, ei rüveta oma sõna, vaid teeb kõik, mis tema suust väljub. Kui aga naine annab tõotuse Issandale või seob endale kohustuse oma isa majas oma nooruses, ja tema isa kuuleb tema tõotused ja tema kohustused, mille ta sidus oma hinge vastu, ja tema isa vaikib, siis kehtivad kõik tema tõotused ja kõik kohustused, mille ta sidus oma hinge vastu, jäävad talle kehtima; Kui aga tema isa keeldub sel päeval, mil ta kuuleb kõik tema tõotused ja kohustused, mille ta sidus

oma hinge vastu, siis need ei kehti; ja Issand puhastab teda, sest tema isa keeldus. Kui aga olles saanud saab mehele, ja tema palved on tema peal vastavalt tema huulte eristusele, mida ta sidus oma hinge vastu, ja tema mees kuuleb ja vaikib talle sel päeval, kui kuuleb, siis nii seisavad kõik tema palved ja tema kohustused, mida ta sidus oma hinge vastu, seisavad. Kui aga tema mees keeldub sel päeval, kui ta kuuleb, siis kõik tema palved ja tema kohustused, mida ta määras oma hinge vastu, ei jää kehtima, sest mees keeldus temast, ja Issand puhastab ta. Ja lese ning välja heidetud naise tõotus, mida iganes ta tõotab oma hinge vastu, jääb tema jaoks kehtima. Kui aga tema mehe majas on tema tõotus või siduvus tema hinge vastu vandega, ja tema mees kuuleb ja vaikib talle ja ei keela talle, siis seisavad kõik tema tõotused ja kõik tema siduvused, mida ta sidus tema hinge vastu, tema vastu. Kui aga tema mees eemaldab selle päeval, kui ta kuuleb, siis kõik, mis väljub tema huultest tema palvete järgi ja tema hinge kohustuste järgi, ei jää kehtima, tema mees eemaldas selle, ja Issand puhastab ta. Iga tõotus ja iga vanne sideme hinge kahjustamiseks - tema mees seab selle talle ja tema mees eemaldab selle. Kui aga vaikides vaikib talle päevast päeva, siis seab talle kõik tema tõotused ja kohustused, mis on tema peal, seab talle, sest ta vaikis talle sel päeval, mil ta kuulis. Kui aga mees eemaldab selle pärast päeva, mil ta kuulis, siis võtab ta endale oma patu. Need on määrused, mida Issand käskis Moosesele, mehe ja tema naise vahel ning isa ja tütre vahel nooruses isa majas.

31

Ja Issand rääkis Moosesega, öeldes: kosta kätte Iisraeli poegade eest midjaaniitidelt, ja viimaks lisatakse sind oma rahva juurde. Ja Mooses rääkis rahvale, öeldes: Relvastage oma meeste hulgast mehi ja seadke nad lahingusse Issanda ette Midiani vastu, et anda Issanda käest kättemaksu Midianile. Tuhat igast hõimust, tuhat igast hõimust, kõigist Iisraeli poegade hõimudest saatke võitlema. Ja nad loetlesid välja Iisraeli tuhandetest tuhat igast hõimust, kaksteist tuhat relvastatud meest lahingusse. Ja Mooses saatis neid, tuhat igast hõimust, tuhat igast hõimust koos nende väega, ja Piinehast, preester Aaroni poja Eleasari poega, ja pühad nõud, ja signaaltrompetid olid nende kätes. Ja nad võtsid lahingurivistuse Midiani vastu, nagu Issand Moosesele käskis, ja nad tapsid kõik meessoost. Ja nad tapsid Midjani kuningad koos nende haavatutega: Evi, Rekem, Zur, Hur ja Reba, viis Midjani kuningat, ja Bileami, Beori poja, nad tapsid mõõgaga koos nende haavatutega. Ja nad rüüstasid Midjani naised ja nende pagasi ja nende kariloomad ja kogu nende vara, ja nad rüüstasid nende jõu. Ja kõik nende linnad nende asulates ja nende talud nad põletasid tulega. Ja nad võtsid kogu nende saagi ja kogu nende rüüstevara inimestest kuni loomadeni. Ja nad tõid Moosese ja preester Eleasari ning kõigi Iisraeli poegade juurde vangid ja röövsaagi ja saagi laagrisse Moabi Arabothi, mis asub Jordani ääres Jeeriko vastas. Ja Mooses ja preester Eleasar ja kõik koguduse juhid läksid neile vastu väljaspool leeri. Ja Mooses vihastus jõu ülevaatajatele, tuhandepealikutele ja

sadapealikutele, kes tulid tagasi sõja lahingurivistusest. Ja Mooses ütles neile: Miks te olete säästnud iga naissugu? Need olid Iisraeli poegadele Bileami sõna järgi, et pöörata eemale ja eirata Issanda sõna Peori pärast, ja katk tabas Issanda kogudust. Ja nüüd tapke iga meessoost kogu saagis ning tapke iga naine, kes on tundnud mehe voodit. Ja kõik naised saagiks, kes ei tea mehe voodit, jätke nad ellu. Ja teie laagerduge väljaspool laagrit seitse päeva. Iga tapnu ja surnut puudutanu puhastub kolmandal päeval ja seitsmendal päeval, teie ja teie vangid. Ja iga kate ja iga nahanõu, ja kõik kitsenahadest valmistatud esemed, ja iga puunõu peate te puhastama. Ja preester Eleasar ütles väe meestele, kes tulid välja sõja lahinguliinist: See on seaduse määrus, mille Issand käskis Moosesele. Peale kulla ja hõbeda ja pronksi ja raua ja plii ja tina, iga asi, mis läbib tules, saab puhastatud, aga või puhastamise veega saab puhastatud; ja kõik, mis ei läbi läbi tule, läbib läbi vee. Ja peske riided seitsmendal päeval, ja te saate puhastatud, ja pärast seda sisenete laagrisse. Ja Issand rääkis Moosesele, öeldes: võta kokku vangistuse saak inimesest kuni loomani, sina ja preester Eleasar ja koguduse perekondade ülemad. Ja te jagate saagi sõdalaste, kes läksid lahingusse, ja kogu koguduse vahel. Ja te eraldage Issandale sõdalastest, kes on läinud lahingusse, üks hing viiesajast: inimestest ja loomadest ja veistest ja lammastest ja eeselitest, ja nende poolest te võtate. Ja sina annad preester Eleazarile Issanda esimesed viljad. Ja Iisraeli poegade poolest võtad ühe viiekümne hulgast inimestest ja veistest ja lammaste ja eeslite ja kõigist loomadest ning annad need leviitidele, kes hoiavad valvet Issanda telgis. Ja Mooses ja preester Eleazar tegid

nii, nagu Issand oli Moosesele käskinud. Ja sai ülejääk saagist, mida mehed sõdalased olid rüüstanud: lambaid kuussada seitsekümmend viis tuhat; ja veiseid kaks ja seitsekümmend tuhat; ja eesleid üks ja kuuskümmend tuhat; ja hingesid inimestest, naistest, kes ei tundnud mehe voodit, kõik hinged, kaks ja kolmkümmend tuhat. Ja pool, osa neist, kes läksid sõtta, oli lambaid arvult kolmsada kolmkümmend tuhat seitse tuhat viissada. Ja Issanda osaks sai lambaid kuussada seitsekümmend viis. Ja veiseid kuus ja kolmkümmend tuhat, ja Issanda osaks kaks ja seitsekümmend. Ja eesleid kolmkümmend tuhat ja viissada, ja Issanda osaks üks ja kuuskümmend. Ja inimhingesid kuusteist tuhat, ja nende osaks Issandale kaks ja kolmkümmend hinge. Ja Mooses andis lõpuks Issandale Jumala ohvrianni preester Eleasarile, nagu Issand Moosesele käskis; Iisraeli poegade poolest, keda Mooses jagas sõdalastest meestest. Ja pool osa koguduse lammaste hulgast oli kolmsada kolmkümmend seitse tuhat viissada; Ja veised, kuus ja kolmkümmend tuhat; Eeslid, kolmkümmend tuhat viissada; Ja inimeste hinged, kuusteist tuhat. Ja Mooses võttis Iisraeli poegade poolest osast ühe viiekümne hulgast, inimestest ja loomadest, ning andis need Leviitidele, kes valvasid Issanda telgi, nii nagu Issand oli Moosesele käskinud. Ja lähenesid Moosese juurde kõik väejõu tuhandikeüksustesse määratud, tuhandepealikud ja sajapealikud, ja ütlesid Moosesele: Sinu teenrid on kokku lugenud meie juures olevad sõjamehed, ja neist ei ole puudu mitte ühtegi. Ja me oleme toonud anni Issandale: iga mees, kes leidis kuldese eseme – käevõru ja jalarõnga ja sõrmuse ja käerõnga ja kaelakee –, et lepitada meie eest Issanda ees. Ja

Mooses ja preester Eleazar võtsid neilt kogu kulla, kõik valmistatud esemed. Ja kogu kuld, mis oli annetus, mille nad andsid Issandale, oli kuusteist tuhat seitsesada viiskümmend seeklit tuhandepealikutelt ja sadapealikutelt. Ja mehed-sõdalased rüüstasid igaüks endale. Ja Mooses ja preester Eleasar võtsid kulla tuhandeülemateilt ja sadaülemateilt ning tõid selle tunnistuse telki mälestuseks Iisraeli poegadele Issanda ees.

32

Ja Reubeni poegadel ja Gadi poegadel oli väga suur hulk loomi; ja nad nägid Jaaseri maad ja Gileadi maad; ja see koht oli loomadele sobiv koht. Ja Reubeni pojad ja Gadi pojad lähenesid ning ütlesid Moosesele ja preester Eleasarile ja koguduse juhtidele: Atarot ja Diibon ja Jaaser ja Nimra ja Hesbon ja Elale ja Sebam ja Nebo ja Beon, see maa, mille Issand on andnud Iisraeli poegade ette, on karjakasvatuse maa, ja sinu sulastel on loomi. Ja nad ütlesid: Kui me oleme leidnud armu sinu ees, siis olgu see maa antud sinu teenritele omandiks, ja ära lase meid üle Jordani. Ja Mooses ütles Gaadi poegadele ja Ruubeni poegadele: Teie vennad lähevad sõtta, ja teie istute siin? Ja miks te kõrvalekaldate Iisraeli poegade meeled, et nad ei ületaks maale, mille Issand neile annab? Kas teie isad ei teinud nii, kui ma saatsin nad Kaadeš-Barneast maad vaatlema? Ja nad läksid üles viinamarjakobarate orgu ja vaatlesid maad, ning pöörasid ära Iisraeli poegade südame, nii et nad ei läheks sisse maale, mille Issand oli neile andnud. Ja Issand vihastas vihaga sel

päeval ja vandus, öeldes: Kui need inimesed, kes tulid üles Egiptusest kahekümne aasta vanusest ja vanemad, kes teavad head ja kurja, näevad maad, mille vandusin Aabrahamile ja Iisakile ja Jaakobile - sest nad ei järginenud täielikult minu järel; välja arvatud Kaaleb, Jefunne poeg, kes on eraldatud, ja Joosua, Nuuni poeg, sest tema järgines täielikult Issanda järel. Ja Issand oli vihastatud vihas Iisraeli peale ja Ta hajutas neid kõrbes nelikümmend aastat, kuni kogu põlvkond oli hävitatud, need, kes tegid kurja Issanda ees. Vaata, te olete tõusnud üles oma isade asemel, patuste inimeste hävitus, et veelgi lisada Issanda raevu viha Iisraeli peale. Sest te pöördute temast ära, et veelgi jätta ta kõrbe, ja te tegutsete seadusetult kogu selle koguduse vastu. Ja nad lähenesid temale ja ütlesid: Me ehitame siia karjalautad oma loomadele ja linnad oma paagile. Ja meie relvastame end eelväeks enne Iisraeli poegi, kuni oleme juhatanud nad nende oma paika, ja meie pagas jääb elama kindlustatud linnadesse maa elanike pärast. Me ei pöördu tagasi oma majadesse, kuni Iisraeli pojad on jaotatud, igaüks oma pärandi juurde. Ja me ei päri enam koos nendega teiselt poolt Jordanit ja kaugemal, sest me oleme saanud oma pärandiosad teiselt poolt Jordanit idas. Ja Mooses ütles neile: kui te teete selle sõna järgi, kui te relvastute Issanda ees sõtta, ja iga teie relvastatud sõdur läbib Jordani Issanda ees, kuni tema vaenlane hävitatakse tema palge eest, ja maa alistatakse Issanda ees, ja pärast seda te pöördute tagasi, ja te olete süütud Issanda ees ja Iisraeli ees; ja see maa on teile omandiks Issanda ees. Kui aga te ei tee nii, siis te patustada Issanda ees, ja te tunnete oma patu, kui teid tabavad kurjused. Ja te ehitate enestele linnad oma

pagasile ja talud oma loomadele, ning te teete seda, mis tuleb välja teie suust. Ja Reubeni pojad ja Gadi pojad ütlesid Moosesele, öeldes: Sinu lapsed teevad nii, nagu meie Issand käsib. Meie pagas, meie naised ja kõik meie kariloomad jäävad Gileadi linnadesse. Aga sinu lapsed lähevad mööda kõik relvastatud ja rivistatud Issanda ees sõtta, nii nagu Issand ütleb. Ja Mooses määras neile preester Eleasari ja Joosua, Nuuni poja, ning Iisraeli hõimude perekondade ülemad. Ja Mooses ütles neile: kui Ruubeni pojad ja Gaadi pojad ületavad koos teiega Jordani, kõik relvastatud sõtta Issanda ees, ja te alistate maa enda ees, siis annate neile Gileadi maa valduseks. Kui aga nad ei ületa relvastatud koos teiega sõtta Issanda ees, siis te toote üle nende pagasi ja nende naised ja nende kariloomad enne teid Kaanani maale, ja nad pärivad koos teiega Kaanani maal. Ja Ruubeni pojad ja Gaadi pojad vastasid ütledes: kõike, mida Issand ütleb teenijatele, seda me teeme. Me ületame relvastatud Issanda ees Kaanani maale, ja te annate valduse meile Jordani teisel pool. Ja Mooses andis neile, Gaadi poegadele ja Ruubeni poegadele ja Manasse hõimu poolele, Joosepi poegadele, Siihoni, Amori kuninga kuningriigi ja Oogi, Baasani kuninga kuningriigi, maa ja linnad koos nende piiridega, maa linnad ümberringi. Ja Gaadi pojad ehitasid Diboni ja Ataroti ja Aroeri ja Sofari ja Jaaseri ja tõstsid neid üles ja Nimra ja Beet-Harani, kindlustatud linnad ja lammaste talud. Ja Ruubeni pojad ehitasid Hesboni ja Eleale ja Kirjataimi ja Baal-Meoni, mis olid kindlustatud, ja Sibma; ja nad nimetasid linnad, mille nad ehitasid, nende endiste nimede järgi. Ja Manasse poja Machiri poeg läks Gileadi, võttis selle ja hävitas seal elanud amoriidi. Ja Mooses andis

Gileadi Makirile, Manasse pojale, ja ta elas seal. Ja Jair, Manasse poeg, läks ja võttis nende talud ning nimetas need Jairi taludeks. Ja Nabau läks ja võttis Kaati ning tema külad ja nimetas need Nabotiks oma nime järgi.

33

Ja need on Iisraeli poegade peatuspaigad, kui nad läksid välja Egiptuse maalt koos oma väega Moosese ja Aaroni käe all. Ja Mooses kirjutas üles nende lahkumised ja nende peatused Issanda sõna läbi, ja need on nende teekonna peatused. Nad lahkusid Ramesesest esimese kuu viieteistkümnendal päeval, paasajärgselt läksid Iisraeli pojad välja kõrge käega kõikide egiptlaste ees. Ja egiptlased maatsid kõiki oma surnuid, keda Issand oli löönud, iga esmasündinu Egiptuse maal, ja nende jumalate üle tegi Issand kätemaksu. Ja Iisraeli pojad lahkusid Ramessest ja laagritasid Sukkotis. Ja olles lahkunud Sukkotist, nad lõid leeri Etamis, mis on mingi osa kõrbest. Ja nad lahkusid Etamist ja nad lõid leeri Iroti suule, mis on vastapäät Baal-Sefoni, ja nad lõid leeri vastapäät Migdolit. Ja nad lahkusid Eirothist ning ületasid mere keskel kõrbe, ja läksid kolme päeva teed läbi kõrbe, ja laagritasid Pikrias. Ja nad lahkusid Kibedatest vetest ja tulid Elimisse, ja Elimis oli kaksteist veeallikat ja seitsekümme palmipuud, ja nad laagerdusid seal vee ääres. Ja nad lahkusid Eelimist ja laagritasid Punase mere ääres. Ja nad lahkusid punase mere küljest ja laagritasid Siini kõrbes. Ja nad lahkusid Sini kõrbest ja laagerdusid Rephakasse. Ja nad lahkusid

Raphacast ja laagritasid Ailousis. Ja nad lahkusid Ailusest ja laagritasid Rafidinis, ja seal ei olnud rahval vett juua. Ja nad lahkusid Raphidinist ja laagerdusid Siinai kõrbes. Ja nad lahkusid Siinai kõrbest ja laagritasid Ihade haudades. Ja nad lahkusid igatsuse haudadest ja laagritasid Aserotis. Ja nad lahkusid Aserothist ja laagritasid Rathamahs. Ja nad lahkusid Rathamast ja laagritasid Remmon Phareses. Ja nad lahkusid Remmon Pharesest ja laagritasid Lebonas. Ja nad lahkusid Lebonast ja laagritasid Ressanis. Ja nad lahkusid Ressanist ja laagritasid Makellatisse. Ja nad lahkusid Makellathist ja laagritasid Sapharis. Ja nad lahkusid Sapharist ja laagritasid Charadathis. Ja nad lahkusid Charadathist ja laagritasid Makelothis. Ja nad lahkusid Makelothist ja laagritasid Kataathis. Ja nad lahkusid Kataathist ja laagritasid Tarathis. Ja nad lahkusid Tarathist ja laagritasid Mathekkas. Ja nad lahkusid Mathekkast ja laagritasid Selmonas. Ja nad lahkusid Selmonast ja laagritasid Masuruthis. Ja nad lahkusid Masouruthist ja laagerdusid Banaiaasse. Ja nad lahkusid Banaiaist ja laagritasid Gadgadi mäel. Ja nad lahkusid Gadgadi mäest ja laagritasid Etebathas. Ja nad lahkusid Etebathast ja laagritasid Ebronas. Ja nad lahkusid Ebronast ja laagritasid Etsion-Geberis. Ja nad lahkusid Ezion Gaberist ja laagritasid Sini kõrbes, ja nad lahkusid Sini kõrbest ja laagritasid Parani kõrbes, see on Kadesh. Ja nad lahkusid Kadešist ja laagritasid Hori mäele Edomi maa lähedal. Ja Aaron, preester, läks üles Issanda käsu läbi ja suri seal neljakümnendal aastal Iisraeli poegade lahkumisest Egiptuse maalt, viienda kuu esimesel päeval. Ja Aaron oli sada kakskümmend kolm aastat vana, kui ta suri Hori

mäel. Ja kui kanaani kuningas Arad kuulis, ja tema elas Kanaani maal, kui Iisraeli pojad sisenemas olid; ja nad lahkusid Hori mäelt ja laagerdusid Selmonasse. Ja nad lahkusid Selmonast ja laagritasid Punonisse. Ja nad lahkusid Phinonist ja laagritasid Obothis. Ja nad lahkusid Obothist ja laagritasid Ai's, teisel pool Moabi piire. Ja nad lahkusid Aist ja laagritasid Diibon-Gaadis. Ja nad lahkusid Daibon Gadist välja ja laagritasid Gelmon Deblathaimis. Ja nad lahkusid Gelmon-Deblathaimi vallast ja laagritasid Abarimi mägedele Nabau vastas. Ja nad lahkusid Abarimi mägedest ja laagritasid Moabi läänepoolsele alale Jordani ääres Jeeriko vastas. Ja nad laagritasid Jordani ääres vahemikus Aesimothist kuni Belsani, mis on Moabi lääneosas. Ja Issand rääkis enne Moosesele Moabi läänes Jordani ääres Jeeriko kohal, öeldes: räägi Iisraeli poegadega ja sa ütled neile, teie lähete üle Jordani Kaanani maale. Ja te hävitate kõik elanikud maal enne teie palge ees, ja te eemaldate nende vaatluspunktid, ja kõik nende valatud kujud te hävitate, ja kõik nende sambad te eemaldate. Ja te hävitate kõik selle maa elanikud ning asustate sinna, sest mina olen andnud teile nende maa pärandiosaks. Ja te pärite nende maa loosiga vastavalt teie hõimudele. Neile, kes on rohkem, te suurendate nende valdust, ja neile, kes on vähemaks, te vähendate nende valdust. Kuhu tema nimi läheb välja, seal tema oma on. Vastavalt teie isade hõimudele te pärite. Kui aga te ei hävita elanikke maa pealt oma palge eest, siis saavad need, keda te neist alles jätate, ogadeks teie silmades ja noolteks teie külgedesse, ja nad vaenutsevad teiega maal, millel te elate. Ja nii nagu ma otsustasin teha nendega, teen ma teiega.

34

Ja Issand rääkis Moosesega, öeldes: käsi Iisraeli poegadele ja ütle neile: teie sisenete Kaanani maale, see saab teile pärandiks, Kaanani maa koos oma piiridega. Ja teie lõunapiir ulatub Sini kõrbest kuni Edomini, ja teie lõunapiir algab Soolase mere idaosast. Ja piirid ümbritsevad teid lõunast Akrabini tõusu poole, ja mööduvad Ennakist, ja selle väljapääs on lõuna poole Kadesh-Barneasse, ja see väljub Aradi asundusesse, ja möödub Asemonast. Ja piir kulgeb ümber Asemonast Egiptuse vooluveeni, ja selle väljapääsuks on meri. Ja mere piirid saavad teile suur meri, mis määrab piiri; see saab teile mere piirideks. Ja need on teie põhjapiirid: suurest merest mõõdate endale mäest mäeni. Ja sellest mäest te mõõdate neile mäe, kui nad sisenevad Hamati, ja selle väljapääs ulatub Saradaki piirini. Ja piirid lähevad välja Dephronast, ja nende väljapääs on Arsenain; see on teile põhjapoolne piir. Ja piir läheb alla Sephephamarist Belasse idast allikate juurde, ja piir läheb alla Belast Chinnerethi mere seljaku kohale idast. Ja piir läheb alla Sepphamarist Belasse idast allikate juurde ning piir läheb alla Belast Chenereti mere seljaku juurde idast. Ja piirid lähevad alla Jordani juurde, ja väljapääsuks saab Soolane meri; see saab teile maaks koos selle piiridega ümberringi. Ja Mooses käskis Iisraeli poegadele, öeldes: See on maa, mida te pärite loosiga, nii nagu Issand käskis anda seda üheksale suguharule ja Manasse suguharule poolele. Sest Ruubeni poegade hõim ja Gaadi poegade hõim võtsid oma osa vastavalt oma vanemate perekondadele, ja pool Manasse

hõimu said oma loosid. Kaks hõimu ja pool hõimu võtsid oma loosid üle Jordani jõe Jeeriho juures lõunast itta. Ja Issand rääkis Moosesele, öeldes: need on nimed meestest, kes pärivad teile maa: preester Eleasar ja Joosua, Nuuni poeg. Ja te võtate ühe valitseja igast hõimust, et pärida teile see maa. Ja need on meeste nimed Juuda hõimust, Kaaleb, Jefunne poeg. Simeoni hõimust Salamiel, Semiudi poeg. Benjamini hõimust Eldad, Chasloni poeg; Dani hõimust valitseja Bakchir, Egli poeg. Joosepi poegade hõimust, Manasse poegade hõimust, valitseja Aniel, Souphi poeg. Efraimi poegade hõimust valitseja Kamuel, Sabatani poeg. Zebulon hõimu valitseja Elisaphan, Parnachi poeg. Issachari poegade hõimust oli valitseja Phaltiel, Oza poeg. Ašeri poegade hõimust valitseja Akior, Selemi poeg. Neftali hõimust valitseja Fadael, Iamioudi poeg. Neile käskis Issand jagada Iisraeli poegadele Kaanani maal.

35

Ja Issand rääkis Moosesega Moabi läänes Jordani ääres Jeeriko juures, öeldes: käsi Iisraeli poegadele, et nad annaksid leviitidele nende valduse pärandiosadest linnad elamiseks; ja linnade äärelinnad nende ümber annavad nad leviitidele. Ja neile saavad linnad elamiseks, ja nende piiratud alad saavad olema nende kariloomadele ja kõigile nende neljajalgsele loomadele. Ja linnade liituvad alad, mida te annate leviitidele, ulatuvad linna müürist väljapoole kaks tuhat küünarnukke ümberringi. Ja sa mõõdad väljaspool linna külge idapoole kaks tuhat küünart ja

külge lõunapoole kaks tuhat küünart ja külge merepoole kaks tuhat küünart ja külge põhjapoole kaks tuhat küünart, ja linn on selle keskel teile, ja linnade piirid. Ja linnad annate leviitidele, kuus varjupaigalinna, mille annate, et mõrvar saaks sinna põgeneda, ja nende juurde nelikümmend kaks linna. Kõik linnad annate leviitidele: nelikümmend kaheksa linnad, need koos nende eeslinnadega. Ja linnad, mida te annate Iisraeli poegade valdusest, neilt, kellel on palju, palju, ja neilt, kellel on vähem, vähem - igaüks vastavalt oma pärandile, mida nad pärivad, nad annavad linnasid leviitidele. Ja Issand rääkis Moosesega, öeldes: räägi Iisraeli poegadega ja ütle neile, et teie läbite Jordani jõe Kaanani maale. Ja te eraldage enestele linnad, varjupaigad need olgu teile, et sinna võiks põgeneda tapja, igaüks, kes on löönud hinge tahtmatult. Ja linnad saavad olema teile varjupaigad vere kättemaksja eest, ja mõrvar ei sure enne, kui ta seisab koguduse ees kohtus. Ja linnad, mida te annate, need kuus linnad, saavad teile varjupaikadeks. Need kolm linna te annate Jordanist üle ja need kolm linna te annate Kaanani maal. Varjupaik on Iisraeli poegadele ja võõrale ja elujale, kes on teie juures. Need linnad on varjupaigaks, et sinna põgeneda igaühele, kes on löönud hinge tahtmatult. Kui aga keegi lööb teda rauast nõuga ja too sureb, siis ta on mõrvar; mõrvar tuleb surmata. Kui aga keegi lööb teist kiviga, mis on käes ja millega võib surma põhjustada, ja too sureb, siis ta on mõrvar; mõrvar tuleb hukata surmaga. Kui aga ta lööb teda puidust nõuga käest, millest ta võib surra, ja ta sureb, siis on ta mõrvar; mõrvar tuleb surmata. Veretasuja tapab mõrvari, kui ta temaga kokku puutub. Kui aga vaenu tõttu lükkab teda ja viskab tema peale mis tahes

eseme varitsusest ja ta sureb, või viha tõttu lõi teda käega ja ta sureb, siis surmaga surmata lööja, ta on mõrvar; surmaga surmata mõrvar; vere lähedane sugulane tapab mõrvari, kui kohtub temaga. Kui aga äkki, mitte vaenu tõttu tõukab teda, või viskab tema peale mingi eseme, mitte varitsusest, või mingi kiviga, millega ta sureb, seda teadmata, ja see langeb tema peale, ja ta sureb, kuid tema ei olnud tema vaenlane, ega otsinud teda kahjustada; siis kogudus mõistab vahel löönud ja vahel vere kätte maksja, vastavalt nendele otsustele. Ja kogudus vabastab tapja verelähedase käest, ja kogudus toob ta tagasi tema varjupaikulinna, kuhu ta põgenes, ja ta elab seal, kuni sureb ülempreester, keda võiti püha õliga. Kui aga väljudes väljub mõrvar linna piiridest, kuhu ta põgenes, ja leiab teda vere lähedane sugulane väljas tema varjupaigalinna piiridest, ja tapab vere lähedane sugulane mõrvari, siis ta ei ole süüdi. Sest varjupaiga linnas elagu ta, kuni suur preester sureb, ja pärast suure preestri surma pöördub tapja tagasi oma valduse maale. Ja need on teile õiguseks ja kohtuotsuseks kõigis teie eluasemetes läbi teie põlvkondade. Iga, kes on löönud hinge, läbi tunnistajate pead sa tapma tapja, ja üks tunnistaja ei tunnista hinge peale surema. Ja te ei võta lunastust hinge eest tapjalt, kes on süüdi ja kes peab tapetud saama, sest ta surmatatakse surmaga. Te ei võta lunarahad põgenemise eest varjulinna, et jälle maal elada, kuni sureb ülempreester. Ja te ei tohi mõrvata seda maad, milles te elate, sest see veri mõrvab maad, ja maad ei lepitata sellest verest, mis on selle peale välja valatud, vaid ainult selle vere läbi, kes seda välja valas. Ja te ei rüveta seda maad, millel te elate, millel mina elan teie seas, sest mina olen

Issand, kes elab Iisraeli poegade keskel.

36

Ja lähenesid Gileadi poegade hõimu valitsejad, kes olid Maakiri pojast, Manasse pojast, Joosepi poegade hõimust, ja rääkisid Moosese ees ja preester Eleasari ees ja Iisraeli poegade isade majade valitsejate ees, ja ütlesid: meie isandale käskis Issand anda pärandimaa loosiga Iisraeli poegadele, ja isandale käskis Issand anda meie venna Selofhadi päranduse tema tütardele. Ja nad saavad olema ühele Iisraeli poegade hõimudest naised, ja nende osa võetakse ära meie isade valdusest ning lisatakse selle hõimu pärandisse, kellele nad naisteks saavad, ja meie pärandi osast võetakse see ära. Kui aga saabub Iisraeli poegade vabastamine, siis lisatakse nende pärand selle hõimu pärandile, kellele nad naisteks saavad, ja meie perekonna hõimu pärandist võetakse nende pärand ära. Ja Mooses käskis Iisraeli poegadele Issanda käsu läbi, öeldes: Nii ütleb Joosepi poegade hõim. See on sõna, mida Issand käskis Salpaadi tütardele, öeldes: kellele see meeldib nende ees, olgu nad naised, kuid ainult nende isa rahva hulgast olgu nad naised. Ja pärandust ei kanta üle Iisraeli poegade seas hõimust hõimu peale, sest Iisraeli pojad peavad kinni igaüks oma isa perekonna hõimu pärandusest. Ja iga tütar, kes pärib pärandit Iisraeli poegade hõimudest, saagu naiseks kellelegi oma isa rahva hulgast, et Iisraeli pojad päriksid igaüks oma esiisade pärandi. Ja pärand ei kanta üle hõimust teisele hõimule, vaid Iisraeli pojad peavad kinni igaüks oma pärandist.

Nii nagu Issand Moosesele käskis, nii tegid Salpaadi tütred. Ja said Tirzah ja Hoglah ja Milcah ja Noah ja Mahlah, Zelophehadi tütred, nende nõbudele Manasse rahvast, Joosepi poegadest, naisteks; ja nende pärand sai nende isa rahva suguharule. Need on käsud ja määrused ja kohtuotsused, mille Issand käskis Moosese kaudu Moabi lääneosas Jordani ääres Jeeriko vastas.

Teine Seadus

1

Need on sõnad, mida Mooses rääkis kogu Iisraelile Jordani teispool kõrbes lääne pool, lähedal Punasele merele, Parani, Tofeli, Loboni, Auloni ja Katahrüsea vahel. Üksteist päeva Horebist Seiri mäe kaudu Kadesh-Barneani. Ja sündis neljakümnendal aastal üheteistkümnendal kuul kuu esimesel päeval, et Mooses rääkis kõigile Iisraeli poegadele vastavalt kõigele, mida Issand oli talle nende jaoks käskinud, pärast seda kui lõi Siihonit, Amoriitide kuningat, kes elas Hešbonis, ja Ogi, Baašani kuningat, kes elas Aštarothis ja Edreis; teispool Jordanit Moabi maal hakkas Mooses selgitama seda seadust, öeldes: Issand, meie Jumal, rääkis meile Horebil, öeldes: olgu teile küllalt elada sellel mäel. Pöörduge tagasi ja lahkuge ning sisenege Amorrealaste mäestikku ja kõigi naabriteni Arabahs, mäestikku ja tasandikule ning lõuna poole ja Kaananlaste rannikumaale ning Anti-Liibanosse kuni suure jõeni, Eufrati jõeni. Vaadake, ta on andnud teie ette maa. Sisenege ja võtke valdusesse maa, mida vannutasin teie isadele Aabrahamile,

Iisakile ja Jaakobile, et anda neile ja nende järglastele pärast neid. Ja ma ütlesin teile sel ajal: Ma ei suuda üksi teid kanda. Issand, teie Jumal, on teid kordistanud, ja vaata, te olete täna arvukuselt nagu taeva tähed. Issand, teie isade Jumal, lisagu teile tuhandekordselt seda, mis te olete, ja õnnistagu teid, nagu ta teile rääkis. Kuidas suudan ma üksi kanda teie vaeva ja teie alust ja teie vaidlusi? Andke endale tarku ja asjatundlikke ning mõistlikke mehi oma hõimudest, ja ma määran nad teie juhtideks. Ja te vastasid mulle ja ütlesite: Hea on see sõna, mida sa rääkisid teha. Ja ma võtsin teie seast tarkasid ja asjatundlikke ning mõistlikke mehi, ja ma määrasin nad teid juhtima tuhandeülemateks ja sajaülemateks ja viiekümneülemateks ja kümneülemateks ning kirjutajateks teie kohtunike juurde. Ja ma käskisin teie kohtunikele sel ajal, öeldes: kuulake oma vendade vahel ja mõistke kohut õiglaselt mehe ja tema venna ja tema võõra vahel. Sa ei tohi tunda erapoolikust kohtuotsuses, väikese ja suure suhtes mõista kohut võrdselt, sa ei tohi näidata erapoolikust inimese vastu, sest kohtuotsus on Jumala oma, ja sõna, mis on karm teie jaoks, kannate te selle minu ette, ja ma kuulan seda. Ja mina käskisin teile sel ajal kõiki sõnu, mida te peate tegema. Ja olles lahkunud Hoorebist, läksime me läbi kogu suure ja hirmuäratava kõrbe, mida te nägite, Amori mäe teed mööda, nagu Issand, meie Jumal, meile käskis, ja me jõudsime Kaades-Barneasse. Ja ma ütlesin teile: te olete jõudnud amorlaste mäeni, mille Issand, meie Jumal, annab teile. Vaadake, Issand, teie Jumal, on andnud teile selle maa teie ette. Minge üles ja võtke see valdusesse, nii nagu Issand, teie vanemate Jumal, on teile öelnud. Ärge kartke ega laske end heidutada. Ja te

kõik tulite minu juurde ja ütlesite: Saatkem mehed enne meid, ja nad luuraku meile maad ning teatagu meile vastuseks tee, mida mööda me läheme üles, ja linnad, millesse me läheme sisse. Ja see sõna meeldis minu ees, ja võtsin teist kaksteist meest, ühe mehe iga hõimu kohta. Ja tagasi pöördunud läksid nad üles mäele ning tulid viinamarjakobare orgu ja luurasid seda välja. Ja nad võtsid oma kätesse maa viljast ja tõid selle teie juurde ning ütlesid: Hea on maa, mida Issand, meie Jumal, meile annab. Ja te ei tahtnud minna üles, vaid te ei kuuletunud Issanda, meie Jumala sõnale. Ja te nurisete oma telkides ja ütlesite: Sellepärast, et Issand vihkas meid, viis ta meid välja Egiptuse maalt, et anda meid amoriitide kätte ja meid hävitada. Kuhu me läheme üles? Aga teie vennad pöörasid teie südame ära, öeldes: rahvas on suur ja arvukas ja võimsam meist, ja linnad on suured ja kindlustatud taevani; aga me nägime seal ka hiiglaste poegi. Ja ma ütlesin teile: ärge olge hirmunud ega kartke neid. Issand, teie Jumal, kes käib teie ees, tema võitleb nende vastu koos teiega vastavalt kõigele, mida ta tegi teile Egiptuse maal ja selles kõrbes, mida te nägite, amoriitide mäe teel; nagu Issand, su Jumal, kandis sind, nagu inimene kannab oma poega, kogu tee peal, mida te käisite, kuni te tulite sellesse kohta. Ja selles sõnas te ei usaldanud Issandat, meie Jumalat, kes läheb teie ees teel, valides teile kohta, juhatades teid tules öösel, näidates teile teed, mida mööda te käite, ja pilves päeval. Ja Issand kuulis teie sõnade häält ja ärritununa vandus, öeldes: Kas keegi neist meestest näeb seda head maad, mille ma vandusin nende isadele? Välja arvatud Kaaleb, Jefunne poeg - tema näeb seda ja temale ma annan maa, millele ta astus, ja tema poegadele, sest

tema püsis Issanda juures. Ja Issand oli minule vihane teie pärast, öeldes: Ka sina ei sisene sinna. Joshua, Nuni poeg, kes seisab sinu kõrval, tema siseneb sinna; tugevda teda, sest tema annab selle pärandiks Israelile. Ja iga noor laps, kes ei tea täna head või kurja, need sisenevad sinna, ja neile ma annan selle, ja nemad pärivad selle. Ja teie, tagasi pöördunud, laagerdusid kõrbes Punase mere suunas viival teel. Ja te vastasite ja ütlesite: Me oleme pattu teinud Issanda, meie Jumala ees, me läheme üles ja sõdime vastavalt kõigele, mida Issand, meie Jumal, meile käskis, ja igaüks võttis oma sõjariistad ning kokku kogunenuna te läksite üles mäele. Ja Issand ütles mulle: Ütle neile: te ei lähe üles ega hakka võitlema, sest ma ei ole teiega, ja te ei purusta vaenlasi nende ees. Ja ma rääkisin teile, aga te ei kuulanud mind, ja te astuste üle Issanda sõna, ja üleastudes läksite te üles mäele. Ja amorrlane, kes elas seal mäel, tuli teile vastu ja ajas teid taga nagu mesilased teeksid, ning haavasid teid Seirist kuni Hormani. Ja istudes nutsid te meie Issanda Jumala ees, ja Issand ei kuulnud teie häält ega pööranud teile tähelepanu. Ja te viibisid Kadeshis paljud päevad, nii paljud päevad kui te seal kunagi viibisite.

2

Ja tagasi pöördununa lahkusime me kõrbesse, punase mere teed pidi, nii nagu Issand mulle rääkis, ja ümbritsesime Seiiri mäge paljude päevade jooksul. Ja Issand ütles mulle: olgu teile küllalt selle mäe ümber käimisest; pöörduge nüüd põhja poole. Ja käsi

rahvale, öeldes: teie läbite oma vendade, Eesau poegade piire, kes elavad Seiris, ja nad kardavad teid ja on teie suhtes väga ettevaatlikud. Ärge alustage nendega sõda, sest ma ei anna teile nende maast ühtegi jalajälge, kuna ma olen loosiga andnud Eesau poegadele Seiiri mäe. Hõbedaga ostke neilt toitu ja sööge, ning võtke neilt vett mõõduga hõbedaga ja jooge. Sest Issand, meie Jumal, õnnistas sind igas sinu käte töös, võta märkusele, kuidas sa läbisid selle suure ja kardetava kõrbe, vaata, nelikümmend aastat oli Issand, sinu Jumal, sinuga, sa ei vajanud midagi. Ja me läbisime oma vendade, Eesavi poegade juures, kes elasid Seiris, mööda Araba teed Aijaloni ja Etsion-Geberi kaudu, ja pöördunud tagasi läbisime me Moabi kõrbe teed. Ja Issand ütles mulle: ärge olge vaenulikud moabiitide vastu ja ärge alustage nendega sõda, sest ma ei anna teile nende maast pärandiosaks midagi, kuna Loti poegadele olen ma andnud Aroeri pärida. Omminid olid varem seal asunud, suur ja arvukas rahvas ning tugevad, nagu Enakimid. Neid loetakse refaiimideks, nagu ka enakiime, ja moabidid kutsuvad neid emiimideks. Ja Seiris elas horiit varem, ja Eesau pojad hävitasid neid ja hävitasid neid nende palge eest ära. Ja nad asustati nende asemel, nii nagu Iisrael tegi oma pärandi maaga, mille Issand oli neile andnud. Nüüd seega tõuske ja lahkuge ning ränake läbi Zareti org. Ja need päevad, mida me rännasime Kaades-Barneast kuni läbisime Saredi oru, olid kolmkümmend kaheksa aastat, kuni kogu põlvkond sõdalasmehi oli hukkunud surres leerist, nii nagu Issand Jumal vandus nende vastu. Ja Jumala käsi oli nende peal, et hävitada neid täielikult laagri keskelt, kuni nad hukkusid. Ja juhtus, kui kõik mehed-sõdalased

olid rahva keskelt surres langenud, ja Issand rääkis minuga, öeldes: sina lähed täna mööda Moabi piiridest, Aroerist, ja te tulete lähedale Ammoni poegadele; ärge olge nende vastu vaenulikud ega astuge nendega sõtta, sest ma ei anna Ammoni poegade maast sinule pärandiks, sest Loti poegadele olen ma selle pärandiks andnud. Refaiimi maaks loetakse see, sest seal elasid varem refaiimid ja ammonlased nimetavad neid zohommiinideks. Rahvas suur ja arvukas ja tugevam kui teie, nagu ka enakeimlased, ja Issand hävitas neid nende ees, ja nad võtsid pärandi ja asustusid nende asemele kuni selle päevani. Nii nagu nad tegid Eesau poegadele, kes elasid Seiiris, sel viisil nad hävitasid horiidid nende eest ära ja said need pärida, ja asusid nende asemele kuni selle päevani. Ja euaiolased, kes elasid Asedothis kuni Gazani, ja kappadooklased, kes tulid välja Kappadookiast, hävitasid neid, ja asusid nende asemele. Nüüd seega tõuske üles ja lahkuge ning ületage Arnoni org. Vaata, olen andnud sinu kätesse Sihhoni, Hešboni kuninga, amorlase, ja tema maa. Alusta pärima, alusta temaga sõda sel päeval. Alusta anda oma värinat ja oma hirmu kõigi rahvaste näole, kes on taeva all, kes su nime kuulnud olles häiritud saavad ja valusid tunnevad sinu palge ees. Ja ma saatsin saadikud Kedemothi kõrbest Siihoni, Hešboni kuninga poole rahumeelsete sõnadega, öeldes: ma lähen läbi sinu maa; teel ma lähen, ma ei pöördu paremale ega vasakule. Toitu hõbeda eest müüd mulle, ja ma söön; ja vett hõbeda eest müüd mulle, ja ma joon; ainult et ma läbin jalgsi; Nõnda nagu tegid mulle Eesavi pojad, kes elavad Seiris, ja moabidid, kes elavad Aroeeris; kuni ma läbin Jordani maale, mille Issand, meie Jumal, annab meile. Ja Siihon, Hešboni

kuningas, ei tahtnud lasta meil läbi tema maa minna, sest Issand, meie Jumal, tegi tema vaimu kõvaks ja tugevdas tema südant, et ta antaks sinu kätte, nagu see päev näitab. Ja Issand ütles mulle: Vaata, ma olen hakanud andma sinu ette Siihoni, Hešboni kuningat, amoriiti, ja tema maad, ning alusta pärima tema maad. Ja Hesboni kuningas Siihon tuli välja meile vastu, tema ja kogu tema rahvas, sõtta Jahazasse. Ja Issand, meie Jumal, andis tema meie ette üle, ja me lõime teda ning tema poegi ja kogu tema rahvast. Ja me vallutasime kõik tema linnad sel ajal ning hävitasime täielikult iga linna järjest koos nende naiste ja lastega, me ei jätnud kedagi ellu. Välja arvatud loomad rüüstasime me ja linnade saagid võtsime me Aroeerist, mis on Arnoni oja äärel, ja linna, mis oli orus, ja kuni Gileadi mäeni; ei olnud linna, mis oleks meilt põgenenud. Kõik need andis meie Jumal Issand meie kätesse. Välja arvatud Ammoni poegade lähedal me ei lähenenud kõigile Jabboki oja äärsetes paikades asuvatele ning mäestikus asuvatele linnadele, nagu Issand, meie Jumal, meile käskis.

3

Ja tagasi pöördunud, läksime üles teed Bashanisse, ja Og, Bashani kuningas, tuli välja meile vastu, tema ja kogu tema rahvas sõjaks Edraimis. Ja Issand ütles mulle: Ära karda teda, sest mina olen andnud tema sinu kätesse, ja kogu tema rahva, ja kogu tema maa, ja sa teed temale, nagu sa tegid Siihonile, amoriitide kuningale, kes elas Hešbonis. Ja Issand, meie Jumal,

andis tema meie kätesse, ja Og, Bashani kuninga, ja kogu tema rahva, ja me lõime teda, kuni me ei jätnud temast seemet järele. Ja me hõivasime kõik tema linnad sel ajal; ei olnud linna, mida me ei võtnud neilt; kuuskümmend linna, kõik ümbritsevad piirkonnad Argobist, kuningas Ogilt Bashanis; kõik linnad kindlustatud, müürid kõrged, väravad ja riivid; välja arvatud perissiitide linnad, mis olid väga paljud. Me hävitasime täielikult, nagu me tegime Siihoni kuningale Hešbonis, ja me hävitasime täielikult iga linna järjest, ja naised, ja lapsed, ja kõik loomad; ja linnade saagi rüüstasime me enestele. Ja me võtsime sel ajal maa kahe amoriidi kuninga käest, kes olid üle Jordani jõe, Arnoni ojast kuni Hermonini. Foiniiklased nimetavad Hermoni Sanioriks ja amoriit nimetas seda Saniriks. Kõik Mishori linnad ja kogu Gilead ja kogu Bashan kuni Elcha ja Edreini, Og kuningriigi linnad Bashani. Sest välja arvatud Og, Bashani kuningas, jäeti alles refaiimidest; vaata, tema voodi on raudvoodi, vaata, see on Ammoni poegade tsiadellis; üheksa küünart on selle pikkus ja neli küünart selle laius mehe küünarnuki järgi. Ja selle maa me pärisime sel ajal alates Aroerist, mis asub Arnoni vooluveekihu ääres, ja poole Gileadi mäest koos selle linnadega ma andsin Reubenile ja Gadile. Ja Gileadi jäägi ja kogu Bašani, Ogi kuningriigi, andsin Manasse hõimu poolele, ja kogu Argobi ümberkaudse piirkonna, kogu selle Bašani, loetakse Refaiimi maaks. Ja Jair, Manasse poeg, võttis kogu Argobi ümbritseva piirkonna kuni Gargasi ja Machathi piirideni, nimetas need oma nime järgi Bashan Thauoth Jaeiriks kuni selle päevani. Ja Machirile andsid ma Gileadi. Ja Ruubenile ja Gaadile olen ma andnud Gileadist kuni

Arnoni ojani, oja keskel on piir, ja kuni Jabokini; oja on piir Ammoni poegadele. Ja Araba ja Jordan on piir Kinaretist ja kuni Araba mereni, soolase mere juures Pisga nõlva all idas. Ja ma käskisin teile sel ajal, öeldes: Issand, teie Jumal, andis teile selle maa päranduseks; relvastatud olles minge ette oma vendade, Iisraeli poegade ees, iga võimekas mees. Aga teie naised ja teie lapsed ja teie loomad, ma tean, et teil on palju loomi, las nad elavad teie linnades, mille ma andsin teile, kuni Issand teie Jumal annab rahu teie vendadele, nagu ka teile, ja nemad pärivad ka selle maa, mille Issand meie Jumal annab neile sealpool Jordanit; ja te pöördute tagasi igaüks oma pärandi juurde, mille ma andsin teile. Ja Joosuale ma käskisin sel ajal, ütledes: teie silmad on näinud kõike, mida Issand, meie Jumal, tegi neile kahele kuningale, nõnda teeb Issand, meie Jumal, kõigile kuningriikidele, mille juurde sina seal lähed. Ärge kartke neid, sest Issand, meie Jumal, ise võitleb teie eest. Ja ma palvetasin Issanda poole sel ajal, öeldes: Issand Jumal, sina alustasid näitama oma sulasele oma tugevust ja oma väge ja tugevat kätt ja kõrget käsivarrt; sest kes on Jumal taevas või maa peal, kes teeks nii nagu sina tegid ja sinu tugevuse järgi? Üle läinud olles näen ma seega selle hea maa, mis asub teispool Jordanit, selle hea mäe ja Antiliibanooni. Ja Issand eiras mind teie pärast ega kuulanud mind, ja Issand ütles mulle: piisagu sinule, ära enam jätka selle sõna rääkimist. Mine üles raiutud mäe tippu ja vaata oma silmadega mere poole ning põhja ja lõuna ja ida poole, ja näe oma silmadega, sest sa ei lähe üle selle Jordani. Ja käsi Joosuale ning tugevda teda ja julgusta teda, sest tema läheb üle selle rahva ees ja tema annab neile pärandi kogu

maa, mida sa oled näinud. Ja me istusime alla orus Peori maja lähedal.

4

Ja nüüd, Iisrael, kuule määrusi ja kohtuotsuseid, mida mina õpetan teid täna täitma, et te elaksite ja te korduksite ning sisenenuna päriksite maa, mille Issand, teie isade Jumal, annab teile. Mitte te ei lisa midagi juurde sõnale, mida mina käsin teile, ja mitte te ei võta midagi ära temast, pidage käske Issanda, meie Jumala, nii palju kui mina käsin teile täna. Teie silmad on näinud kõike, mida Issand, meie Jumal, tegi Baal Peori puhul, sest iga inimene, kes läks Baal Peori järel, hävitas Issand, teie Jumal, teie hulgast. Teie aga, kes olete kinnitunud Issanda, oma Jumala külge, elate kõik tänaseni. Vaadake, olen näidanud teile määrused ja kohtuotsused, nagu Issand mulle käskis, et teha nii selles maal, kuhu te sisenete, et pärida seda seal. Ja te peate hoidma ja täitma neid, sest see on teie tarkus ja mõistmine kõigi rahvaste ees, kes kuulevad kõiki neid määrusi, ja nad ütlevad: Vaata, tark ja teadlik rahvas on see suur rahvas. Sest milline on see suur rahvas, kellel on Jumal neile nii lähedal nagu Issand, meie Jumal, kõiges, milles me teda kutsume? Ja milline suur rahvas on see, kellel on õiglased määrused ja kohtuotsused vastavalt kogu sellele seadusele, mille mina täna teie ette annan? Pane tähele iseendale ja valva oma hinge väga; ära unusta kõiki sõnu, mida sinu silmad on näinud, ja ära lase neil lahkuda sinu südamest kõigil sinu elu päevadel; ja sa õpetad

oma poegi ja oma poegade poegi, päeval, mil sa seisid Issanda meie Jumala ees Horebis kogunemise päeval; kui Issand ütles mulle: koguta minu juurde rahvas, ja las nad kuulevad minu sõnu, et nad õpiksid mind kartma kõigil päevadel, mil nad elavad maa peal, ja nad õpetavad oma poegi. Ja te lähenesid ja seisid mäe juures, ja mägi põles tulega kuni taevani – pimedus, pilkasus, torm. Ja Issand rääkis teile tule keskelt sõnade häälega, mida teie kuulsite; ja sarnasust te ei näinud, vaid ainult häält. Ja ta kuulutas teile oma lepingu, mida ta käskis teil täita, need kümme sõna, ja kirjutas need kahele kiviplaadile. Ja Issand käskis minul sel ajal õpetada teile määrusi ja kohtuotsuseid, et te neid teeksite maal, millele te sisenete seda pärandama. Ja te peate äärmiselt hoidma oma hingi, sest te ei näinud mingit sarnasust sel päeval, mil Issand teile kõneles Hoorebi mäel tule keskelt. Ärge tegutsege seadusetult ega tehke endale raiutud kujutist, mingisugust kujutist meessoost või naissoost sarnasust, sarnasust ühestki loomast, mis on maa peal, sarnasust ühestki tiibadega linnust, mis lendab taeva all, sarnasust ühestki roomajast, mis roomab maa peal, sarnasust ühestki kalast, mis on veetes maa all. Ja ära vaata üles taevasse ja näe päikest ja kuud ja tähti ning kogu taeva maailma, et eksitatud kummardada neid ja teenida neid, mida Issand, sinu Jumal, on määranud kõigile rahvastele taeva all. Teid aga võttis Jumal ja viis teid välja Egiptuse maalt, raudsest ahjust, Egiptusest, et olla temale omandrahvaks, nagu see on tänase päevani. Ja Issand Jumal oli minule vihane teie sõnade pärast ja vandus, et ma ei läbiks seda Jordanit ja et ma ei siseneks maale, mida Issand, sinu Jumal, annab sulle pärandiks. Mina sest suren selles maal ja ei

ületa seda Jordanit, teie aga ületate ja pärite selle hea maa. Pöörake tähelepanu, et te ei unustaks Issanda, meie Jumala lepingut, mille ta tegi teiega, ja te ei käituks seadusetult ning ei teeks enestele raiutud kujutist kõigest sellest, mida Issand, sinu Jumal, sulle käskis. Sest Issand, su Jumal, on hävitav tuli, armukade Jumal. Kui aga sa sünnitad poegi ja oma poegade poegi, ja te jääte kauaks maale, ja te käitute seadusetult, ja te teete raiutud kuju sarnasuse kõigest, ja te teete kurja Issanda, teie Jumala ees, teda viha ajades, siis ma tunnistan täna teile taevast ja maad, et hävitamisega te hävitate maalt, millesse te lähete üle Jordani seal pärima; mitte te ei ela kaua päevi selle peal, vaid te hävitate täielikult. Ja Issand pillutab teid laiali kõigi rahvaste seas, ja teid jäetakse vähesed arvult kõigi rahvaste seas, kelle juurde Issand teid sinna toob. Ja te teenite seal teisi jumalaid, inimeste käte töid, puud ja kive, kes ei näe ega kuule ega söö ega haista. Ja te otsite seal Issandat, oma Jumalat, ja te leiate tema, kui te otsite teda kogu oma südamest ja kogu oma hingest oma kitsikuses. Ja kõik need sõnad leiavad sind päevade lõpul, ja sa pöördud tagasi Issanda, oma Jumala poole, ja sa kuuled tema häält. Sest Jumal on halastaja, Issand, sinu Jumal; ta ei hülga sind ega hävita sind; ta ei unusta lepingut sinu isadega, mille Issand neile vandus. Küsige endistest päevadest, mis olid enne sind, alates päevast, mil Jumal lõi inimese maa peale, ja taeva ühest äärest kuni taeva teise ääreni, kas on juhtunud selle suure sõna järgi, kas on kuuldud sellist; kas rahvas on kuulnud elava Jumala häält rääkimas tule seest, nii nagu sina oled kuulnud ja jäänud elama; kas Jumal on katsetanud tulles võtma endale rahvast rahva seast katsumises ja tähemärkides ja

imetegudes ja sõjas ja vägevas käes ja kõrges käsivarres ja suurtes nägemustes, vastavalt kõigele, mida Issand meie Jumal tegi Egiptuses sinu ees, kui sa vaatasid; nii et sa teaksid, et Issand sinu Jumal, tema on Jumal, ja ei ole teist peale tema. Taevast sai tema hääl kuuldavaks, et sind õpetada, ja maa peal näitas ta sulle oma suurt tuld, ja tema sõnu kuulsid sa tule seest. Sest ta armastas sinu isasid ja valis nende järeltulijad pärast neid, teid, ja viis sind välja ise oma suures jõus Egiptusest, et täielikult hävitada rahvaid, mis olid suuremad ja tugevamad kui sina, sinu ees, et tuua sind sisse ja anda sulle nende maa pärida, nagu sul on täna. Ja sa tead täna ja pöördud meelega tagasi, et Issand, sinu Jumal, on see Jumal taevas üleval ja maa peal all, ja ei ole enam kedagi peale tema. Ja hoidke tema käske ja tema seadusi, nii palju kui mina käsin sinule täna, et sul hästi läheks ja sinu poegadel pärast sind, et te saaksite pikaealiseks sellel maal, mida Issand, sinu Jumal, annab sulle kõigiks päevadeks. Siis eraldas Mooses kolm linna teispool Jordanit päikesetõusu poolt, et sinna põgeneks tapja, kes tapaks ligimese teadmata, ja see ei vihanud teda enne eilset ja üleeelset päeva, ja ta põgeneb ühte neist linnadest ja ta elab; Beseri kõrbes tasasel maal Ruubenile, ja Raamoti Gileadis Gadile, ja Goolani Baasanis Manassele. See on seadus, mille Mooses pani Iisraeli poegade ette. Need tunnistused ja määrused ja kohtuotsused, mida Mooses rääkis Iisraeli poegadele, kui nad olid välja läinud Egiptuse maalt, Jordani teisel pool, orus, Peori maja lähedal, Siihoni, amoriitide kuninga maal, kes elas Hesbonis, keda Mooses ja Iisraeli pojad lõid, kui nad olid välja läinud Egiptuse maalt. Ja nad pärisid tema maa ja Ogi, Baasani kuninga maa,

kahe amoriidi kuninga oma, kes olid teispool Jordanit päikesetõusu pool, alates Aroeerist, mis asub Arnoni jõe kaldal, ja Siihoni mäel, mis on Hermon, kogu Araba teispool Jordanit päikesetõusu pool, Asedot-Pisga jalamil.

5

Ja Mooses kutsus kokku kogu Iisraeli ja ütles neile: Kuule, Iisrael, neid määrusi ja kohtumõistmisi, mida mina räägin teie kõrvus sel päeval, ja te õpite neid ning peate neid täitma. Issand, teie Jumal, tegi teiega lepingu Horeebis. Mitte teie isadega ei teinud Issand seda lepingut, vaid teiega, kes te kõik siin täna elate. Näost näkku kõneles Issand teiega mäel tule seest. Ja mina seissin Issanda ja teie vahel sel ajal, et teatada teile Issanda sõnad, sest te kartsid tule ees ega läinud üles mäele, öeldes: Mina olen Issand, sinu Jumal, kes viis sind välja Egiptuse maalt, orjuse kojast. Sinul ei tohi olla teisi jumalaid minu palge ees. Sa ei tee endale kujutist ega mingit sarnasust sellest, mis on taevas üleval, ja sellest, mis on maal all, ja sellest, mis on veetes maa all. Sa ei kummarda nende ees ega teeni neid, sest mina olen Issand, su Jumal, armukade Jumal, kes kätte maksan isade patud lastele kolmandas ja neljandas põlves neile, kes vihkavad mind, ja teen halastust tuhandetele neile, kes armastavad mind, ja neile, kes hoiavad mu käske. Sa ei võta Issanda, oma Jumala nime asjata, sest Issand, sinu Jumal ei puhasta seda, kes võtab tema nime asjata. Valva sabatipäeva, et pühitseda seda, nii nagu käskis sinule Issand, sinu Jumal. Kuus päeva sa töötad ja teed kõik oma

tööd; aga seitsmendal päeval on hingamispäev Issandale, sinu Jumalale; sa ei tee sellel ühtegi tööd, sina ja sinu poeg ja sinu tütar, sinu ori ja sinu teenijatüdruk, sinu härg ja sinu veoloom, ja kõik sinu loom, ja võõras, kes elab sinu juures; et puhkaks sinu ori ja sinu teenijatüdruk ja sinu veoloom, nõnda nagu ka sina. Ja sa mäletad, et teenija sa olid Egiptuse maal, ja Issand, sinu Jumal, viis sind sealt välja vägeva käega ja kõrge käsivarraga; seetõttu käskis sulle Issand, sinu Jumal, pidada hingamispäeva ja pühitseda seda. Austa oma isa ja oma ema, nii nagu Issand, sinu Jumal, on sulle käskinud, et sul hästi läheks ja et sa elaksid kaua maal, mida Issand, sinu Jumal, sulle annab. Sa ei tohi mõrvata. Sa ei tohi abielu rikkuda. Sa ei tohi varastada. Sa ei tohi anda valeütlust oma ligimese vastu. Sa ei tohi ihaldada oma ligimese naist; sa ei tohi ihaldada oma ligimese maja, ega tema põldu, ega tema sulast, ega tema teenijatüdrukut, ega tema härga, ega tema koormalooma, ega ühtegi tema looma, ega midagi, mis su ligimesel on. Neid sõnu rääkis Issand teie kogu kogudusele mäel tule keskmelt, pimeduses, pilkases pimeduses, tormis, suure häälega, ja ta ei lisanud midagi. Ta kirjutas need kahele kiviplaadile ja andis need mulle. Ja sündis, kui te kuulsite häält tule keskelt ja mägi põles tules, ja te tulite minu juurde, kõik teie hõimude juhid ja teie vanematekogud, ja te ütlesite: vaata, meie Issand Jumal näitas meile oma au ja me kuulsime tema häält tule keskelt; sel päeval me nägime, et Jumal räägib inimesega ja ta jääb elama. Ja nüüd ärme surgu, sest see suur tuli hävitab meid, kui me jätkame veel meie Jumala Issanda häält kuulamist, ja me sureme. Kes on see liha, mis on kuulnud elava Jumala häält, kes räägib tule keskel, nagu meie, ja jääb

elama? Lähedu sina ja kuule kõike, mida Issand, meie Jumal, ütleb, ja sina kõnele meile kõike, mida Issand, meie Jumal, sinuga kõneleb, ja me kuuleme ja teeme. Ja Issand kuulis teie sõnade häält, kui te minuga rääkisite, ja Issand ütles mulle: Kuulsin selle rahva sõnade häält, mida nad sulle rääkisid, õigesti kõik, mida nad rääkisid. Kes annaks, et nende süda oleks neis selline, et nad kardaksid mind ja peaksid kõiki minu käske kõigil päevadel, et hästi läheks neil ja nende lastel igavesti? Minge, ütlesin neile, pöörduge tagasi oma kodudesse; sina aga seisa siin minuga, ja ma räägin sulle käske ja määrusi ja kohtuotsuseid, mida sa õpetad neile, ja las nad teevad nii maal, mida mina annan neile pärandiks. Ja te hoiate teha viisil, nagu käskis sinule Issand, sinu Jumal; te ei kaldu paremale ega vasakule, kogu tee järgi, mida Issand, sinu Jumal, käskis sinul kõndida, et ta annaks sulle rahu ja sul läheks hästi, ja te elaksite kaua maa peal, mida te pärite.

6

Ja need on käsud ja määrused ja kohtuotsused, mida Issand, meie Jumal, käskis õpetada teile, et te neid täidaksite selles maal, kuhu te lähete seda pärima. Nii et te kardate Issandat, oma Jumalat, pidage kõik tema määrused ja tema käsud, mida mina käsin sulle täna – sina ja sinu pojad ning sinu poegade pojad – kõik oma elu päevad, et te elaksite kaua. Ja kuule, Iisrael, ja hoia tegema, et sul hästi läheks, ja et te väga paljuneksite, nagu rääkis Issand, su isade Jumal, anda sinule maa, kus voolab piim ja

mesi; ja need on määrused ja kohtuotsused, mida Issand käskis Iisraeli poegadele kõrbes, kui nad olid välja tulnud Egiptuse maalt. Kuule, Iisrael, Issand, meie Jumal, on üks Issand. Ja sa armastad Issandat, oma Jumalat, kogu oma mõistusest, kogu oma hingest ja kogu oma jõust. Ja need sõnad, mida mina käsin sinule täna, olgu sinu südames ja sinu hinges. Ja sa õpetad neid oma poegadele ja räägid neist istudes kodus ja käies teel ja lamades ning tõustes. Ja sa seod need märgiks oma käele, ja see jääb kõikumatuks su silmade ees. Ja te kirjutate need oma majade uksepiiladele ja oma väravatele. Ja see juhtub, kui Issand, sinu Jumal, toob sind maale, mille ta vandus sinu isadele, Aabrahamile ja Iisakile ja Jaakobile, anda sinule suured ja ilusad linnad, mida sa ei ehitanud, majad täis kõiki häid asju, mida sa ei täitnud, väljaraiutud tsisternid, mida sa ei raiutud välja, viinamäed ja oliiviaiad, mida sa ei istutanud, ja kui sa oled söönud ja saanud täis, siis ole ettevaatlik, et sa ei unustaks Issandat, oma Jumalat, kes tõi sind välja Egiptuse maalt, orjuse kojast. Issandat, oma Jumalat, sa pead kartma ja ainult teda sa pead teenima, ja tema külge sa pead klammerduma ning tema nimel sa pead vanduma. Ärge minge teiste jumalate järele, nende rahvaste jumalate järele, kes on teie ümber, sest Jumal on armukade, Issand sinu Jumal on sinu keskel; et mitte Issand sinu Jumal vihastaks sinule vihas ja hävitaks sind maa pealt. Ära kiusa Issandat, oma Jumalat, nagu te kiusasite teda katsumuses. Hoides pead sa Issanda, oma Jumala käske, tunnistusi ja määrusi, mida ta sulle on käskinud. Ja sa teed meeldiva ja hea Issanda, su Jumala ees, et sul hästi läheks, ja sa siseneksid ja päriksid hea maa, mille Issand vandus teie isadele, ajades välja

kõik su vaenlased su ees, nagu Issand rääkis. Ja saab olema, kui sinu poeg küsib sind homme, öeldes: Mis on need tunnistused ja määrused ja kohtuotsused, mida Issand, meie Jumal, meile käskis? Ja sa ütled oma pojale: Me olime Vaarao teenrid Egiptuse maal, ja Issand viis meid sealt välja vägevä käega ja kõrge käsivarraga. Ja Issand andis märke ja suuri ja kurje imesid Egiptuses Vaarao juures ja tema maja juures meie ees, ja viis meid sealt välja, et anda meile seda maad, mille ta vandus andma meie isadele. Ja Issand käskis meil teha kõiki neid määrusi, karta Issandat, meie Jumalat, et meil läheks hästi kõigil päevadel, et me elaksime, nagu ka täna. Ja halastus osaks saab meile, kui me peame kinni kõigist neist käskudest meie Issanda Jumala ees, nagu ta meile käskis.

7

Kui aga Issand, su Jumal, toob sind maale, millele sa sisened seda pärima, ja eemaldab suured rahvad su eest - hetiidid ja girgasiidid ja amoriidid ja kaananiidid ja perisiidid ja hiviidid ja jebusiidid, seitse rahvast, arvukad ja tugevamad teist -, ja Issand, su Jumal, annab nad su kätte, ja sa lööd neid, hävitad neid täielikult, siis ei tee sa nendega lepingut ega halasta neid ega abielluge nendega; oma tütart ei anna sa tema pojale ja tema tütart ei võta sa oma pojale. Sest ta pöörab su poja minust ära ja ta teenib teisi jumalaid, ja Issand vihastub teie peale vihas ning hävitab sind kiiresti. Aga nõnda te peate neile tegema: nende altarid kiskuge maha, nende sammastulbad purustage, nende

pühahaljakud raige maha ja nende jumalate nikerdatud kujud põletage tulega. Sest sa oled püha rahvas Issandale, oma Jumalale, ja Issand, sinu Jumal, valis sind olema temale aardeline rahvas kõigi rahvaste seast, kes on maa peal. Mitte sellepärast, et te olete arvukamad kui kõik rahvad, valis Issand teid ja valis Issand teid, sest teie olete vähesemad kui kõik rahvad. Aga sellepärast, et Issand armastab teid ja peab vannet, mille ta vandus teie isadele, viis Issand teid välja võimsa käega ja lunas sind Issand orjuse majast, vaarao, Egiptuse kuninga käest. Ja sa tead, et Issand, su Jumal, see on Jumal; ustav Jumal, kes hoiab lepingut ja halastust nende vastu, kes armastavad teda, ja nende vastu, kes hoiavad tema käske tuhandeks põlvkonnaks, ja kes maksab kätte nendele, kes vihkavad, silmast silma, et hävitada täielikult neid; ja ei viivita nende vastu, kes vihkavad; silmast silma maksab ta neile kätte. Ja sina pead pidama käske ja määrused ja need kohtuotsused, mida mina käsin sinule täna teha. Ja kui te kuulete neid määrusi ja hoiate ning täidate neid, siis kaitseb Issand, sinu Jumal, sinule lepingut ja halastust, mille ta vandus teie isadele. Ja ta armastab sind ja õnnistab sind ja suurendab sind, ja ta õnnistab sinu kõhu järglased ja sinu maa vilja, sinu teravilja ja sinu veini ja sinu õli, sinu veiste karjad ja sinu lammaste karjad sellel maal, mille Issand vandus sinu isadele anda sinule. Õnnistatud sa saad olema kõigi rahvaste seast, ei saa teie seas olema viljatuks jäänud ega viljatut, ja sinu loomade seas. Ja Issand, su Jumal, eemaldab sinust kõik haigused ja kõik Egiptuse kurjad tõved, mida sa oled näinud ja mida sa tundsid, ei pane neid su peale, vaid paneb need kõigi su vihkajate peale. Ja sa sööd kõik

rahvaste saagid, mida Issand, sinu Jumal, annab sinule, sinu silm ei säästa neid, ja sa ei tohi teenida nende jumalaid, sest see on sinule lõksuks. Kui aga ütled oma mõttes, et see rahvas on paljuarvulisem kui mina, kuidas suudan ma neid hävitada? Sa ei karta neid; sa mäletad kindlasti, kui palju Issand sinu Jumal tegi Vaaraole ja kõigile egiptlastele; need suured katsumused, mida sinu silmad nägid, need suured tunnustähed ja imed, see vägev käsi ja see kõrge käsivars; nagu Issand sinu Jumal viis sind välja, nii teeb Issand teie Jumal kõigile rahvastele, keda sa kardad nende palge ees. Ja Issand, sinu Jumal, saadab herilased nende vastu, kuni hävitatud saavad need, kes on maha jäetud, ja need, kes on peidetud sinu eest. Sa ei saa haavatud nende käest, sest Issand, sinu Jumal, on sinus, suur ja vägev Jumal. Ja Issand, su Jumal, hävitab need rahvad su palge eest vähehaaval. Sa ei suuda hävitada neid kiiresti, et maa ei muutuks kõrbeks ja metsloomad ei paljuneks su kallal. Ja Issand, sinu Jumal, annab nad sinu kätte, ja sa hävitad nad suure hävitusega, kuni sa nad täielikult hävitad. Ja ta annab nende kuningad teie kätte, ja te hävitate nende nime sellest paigast. Keegi ei seisa vastu sinu ees, kuni sa nad täielikult hävitad. Nende jumalate kujud põletage tulega, te ei tohi himustada hõbedat ega kulda neilt, te ei tohi võtta seda endale, et te ei komistaks selle läbi, sest see on jälestus Issandale, teie Jumalale. Ja sa ei too jäletust oma majja, ja sa oled neetud nagu see; sa jäletad seda jäletusega ja põlgad seda jäletusega, sest see on neetud.

8

Kõiki käske, mida mina käsin teile täna, peate te pidama ja täitma, et te elaksite ja korduks ja siseneksite ning päriksite maa, mille kohta Issand, teie Jumal, vandus teie isadele. Ja sa mäletad kogu seda teed, mida Issand, sinu Jumal, sind kõrbes juhtis, et ta sind alandaks ja sind katsuks, ja et saaks teada, mis on sinu südames, kas sa hoiad tema käske või mitte. Ja ta ahistis sind ja põhjustas sulle nälga, ja ta söötis sind mannaga, mida sinu isad ei teadnud, et ta võiks sulle teatada, et mitte ainult leival ei ela inimene, vaid igal sõnal, mis väljub Jumala suust. Sinu rõivad ei vananenud sind kandvalt, sinu sandaalid ei kulunud sinu jalgadelt, sinu jalad ei muutunud käsnaliseks nelikümmend aastat. Ja sa tead oma südames, et nagu iga inimene kasvatab oma poega, nõnda kasvatab Issand, su Jumal, sind. Ja sa pead pidama Issanda, oma Jumala käske, käima tema teedel ja kartma teda. Sest Issand, sinu Jumal, toob sind heasse ja suurde maale, kus on veehoovused ja sügavuste allikad voolavad välja läbi tasandike ja läbi mägede; maa nisu ja odra, viinapuud, viigipuud, granaatõunad; maa oliivipuu, õli ja mee; maa, millel sa ei söö oma leiba vaesuses ja millel sa ei puudu midagi; maa, mille kivid on raud ja mille mägedest sa kaevandad pronksi. Ja sa sööd ja saad täis, ja sa õnnistad Issandat, oma Jumalat, hea maa eest, mille ta on sulle andnud. Ole ettevaatlik iseenda suhtes, et sa ei unustaks Issandat, oma Jumalat, hoidmast tema käske ja kohtuotsuseid ja määrusi, mida ma käsin sulle täna; et mitte olles söönud ja täis saanud ja ilusaid maju ehitanud ja neis elanud, ja sinu veiste ja sinu lammaste olles sinu jaoks paljunenud, hõbeda ja kulla olles paljunenud sinu jaoks ja kõigi, kui palju sulle on, olles paljunenud sinu jaoks, sa tõuseksid

südames ja unustaksid Issandat, oma Jumalat, kes tõi sind välja Egiptuse maalt, orjuse kojast; kes viis sind läbi suure ja hirmuäratava kõrbe, kus oli hammustav madu ja skorpion ja janu, kus ei olnud vett; kes tõi sulle välja järsu kaljust vee allika; kes söötis sind mannaga kõrbes, mida sa ei teadnud sina ja ei teadnud sinu isad, et alandada sind ja katsuda sind ja teha sulle head sinu päevade lõpul. Ära ütle oma südames, et minu tugevus ja minu käe võimsus tegi minule selle suure jõu. Ja sa mäletad Issandat, oma Jumalat, sest tema annab sulle jõudu teha võimsust, ja et ta kinnitaks oma lepingu, mille Issand vandus sinu isadele, nagu täna. Ja kui sa unustad Issanda, oma Jumala, ja lähed teiste jumalate järele ning teenid neid ja kummardad neid, siis tunnistan ma teile täna taevast ja maad, et te kindlasti hävite. Nagu ka ülejäänud rahvad, keda Issand, teie Jumal, hävitab teie ees, nii hävitatakse ka teie, sest te ei kuulanud Issanda, oma Jumala häält.

9

Kuule, Iisrael! Sina lähed täna üle Jordani, et siseneda ja pärida rahvaid, mis on suuremad ja tugevamad kui teie, suuri ja kindlustatud linnu kuni taevani, suurt ja arvukat ja pikka rahvast, Anaki poegi, keda sina tead ja kellest sina oled kuulnud: kes suudab seista Anaki poegade vastu? Ja sa tead täna, et Issand, su Jumal, läheb su ees, ta on hävitav tuli, tema hävitab nad ja pöörab nad su eest ära, ning hävitab nad kiiresti, nagu Issand sulle ütles. Ära ütle oma südames, kui Issand, sinu Jumal,

hävitab need rahvad sinu palge eest, öeldes: Minu õigluse pärast tõi Issand mind siia pärima seda head maad. Mitte sinu õiguse pärast ega sinu südame pühaduse pärast sa ei sisene pärima nende maad, vaid nende rahvaste jumalatuse pärast Issand hävitab nad sinu eest, ja et ta kehtestaks lepingu, mille Issand vandus meie isadele Aabrahamile ja Iisakile ja Jaakobile. Ja sa tead täna, et mitte sinu õigete tegude pärast Issand, su Jumal, annab sulle seda head maad pärida, vaid sellepärast, et sa oled jäikakaelne rahvas. Mäleta, ära unusta, kui palju sa vihastasid Issandat, oma Jumalat kõrbes, alates sellest päevast, mil sa läksid välja Egiptusest ja tulid sellesse kohta – te jätkasit sõnakuulmatust Issanda vastu. Ja Horebis te ärritasite Issandat, ja Issand vihastas teie peale, et teid hävitada, kui mina läksin üles mäele võtma kiviseid tahvleid, lepingu tahvleid, mille Issand tegi teiega, ja ma jäin mäele nelikümmend päeva ja nelikümmend ööd, leiba ma ei söönud ja vett ma ei joonud. Ja Issand andis mulle kaks kivist tahvlit, mis olid kirjutatud Jumala sõrmega, ja nende peale oli kirjutatud kõik sõnad, mida Issand teile mäel kogunemise päeval rääkis. Ja nelikümmend päeva ja nelikümmend ööd hiljem andis Issand mulle kaks kivist tahvlit, lepingu tahvlid. Ja Issand ütles mulle: Tõuse üles, mine siit kiiresti alla, sest sinu rahvas, kelle sa Egiptuse maalt välja tõid, on tegutsenud seadusevastaselt; nad on kiiresti kõrvale kaldunud teelt, mida ma neile käskisin, ja nad on teinud enestele valatud kuju. Ja Issand ütles mulle, öeldes: ma olen rääkinud sinuga üks kord ja kaks korda, öeldes: ma olen näinud seda rahvast, ja vaata, see rahvas on kangekaelne. Ja nüüd luba mul neid täielikult hävitada, ja ma kustutan nende nime taeva

alt välja, ja ma teen sinust suure ja tugeva rahva ja palju suurema kui see. Ja tagasi pöördunud olles, läksin ma mäelt alla, ja mägi põles tulega kuni taevani, ja kaks tunnistuse tahvlit olid minu kahel käel. Ja nähes, et te pattusid Issanda, teie Jumala ees, ja te tegite enestele valatava kuju, ja te astusid kõrvale teelt, mida Issand käskis teil teha; ja haarates need kaks tahvlit, ma viskasid need ära oma kahe käe vahelt ja purustasin need teie ees. Ja ma palvetasin Issanda ees teist korda, nii nagu ka varem, nelikümmend päeva ja nelikümmend ööd; ma ei söönud leiba ja ma ei joonud vett, kõigi teie pattude pärast, mida te pattustasite, tehes kurja Issanda Jumala ees, ärritades teda. Ja ma olen hirmunud viha ja raevu pärast, sest Issand oli ärritatud teie peale, et teid hävitada, ja Issand kuulis mind ka sel ajal. Ja Aaroni peale oli viha, et hävitada teda, ja ma palusin ka Aaroni eest sel ajal. Ja teie patt, mille te tegite, vasika – võtsin ta ja põletasin ta tules ning jahvatasin ta, purustades väga põhjalikult, kuni see muutus peeneks ja sai nagu tolm, ning visksin tolmu ojja, mis voolas alla mäest. Ja põlemises, ja katsumises, ja himude haudades te ärritasite Issandat. Ja kui Issand saatis teid välja Kaadesh Barneast, öeldes: Minge üles ja võtke valdusesse maa, mida annan teile, siis te olite sõnakuulmatud Issanda, teie Jumala sõnale, ja te ei usaldanud teda, ja te ei kuulanud tema häält. Sõnakuulmatud olete te olnud Issanda suhtes alates päevast, millal Ta teile teatavaks sai. Ja ma palvetasin Issanda ees nelikümmend päeva ja nelikümmend ööd, nii kaua kui ma palvetasin, sest Issand oli öelnud hävitada teid. Ja ma palvetasin Jumala poole ja ütlesin: Issand, jumalate kuningas, ära hävita täielikult oma rahvast ja oma osa, keda sa

lunastasid, keda sa tõid välja Egiptuse maalt oma suure tugevusega ja oma võimsa käega ja oma kõrge käsivarraga. Mälesta Aabrahami ja Iisaki ja Jakobi, sinu sulaseid, kellele vandsid iseenda nimel. Ära vaata selle rahva kõvadust ega jumalakartmatusi ega nende patte. Ärgu ütlegu need, kes elavad selles maal, kust sa meid sealt välja tõid, öeldes: kuna Issand ei suutnud neid viia sellesse maale, mida ta neile ütles, ja kuna ta vihas neid, tõi ta nad kõrbe, et neid tappa. Ja need on sinu rahvas ja sinu pärand, keda sa välja tõid Egiptuse maalt oma suure tugevusega ja oma võimsa käega ja oma kõrge käsivarraga.

10

Sel ajal ütles Issand mulle: Raiu endale kaks kivitahvlit nagu esimesed ja tule minu juurde üles mäele ning tee endale puust laeka. Ja sa kirjutad tahvlitele sõnad, mis olid esimestel tahvlitel, mida sa purustas, ja sa paned need laeka. Ja ma tegin laeka mädanematu puust ja raiusin välja kivitahvlid nagu esimesed ning läksin üles mäele, ja kaks tahvlit olid minu kätes. Ja ta kirjutas tahvlitele vastavalt esimesele kirjutusele need kümme sõna, mida Issand rääkis teile mäel tule keskel, ja Issand andis need mulle. Ja tagasi pöördunud läksin ma alla mäest, ja panin tahvlid laeka, mille ma tegin, ja nad olid seal, nagu Issand mulle käskis. Ja Iisraeli pojad lahkusid Beeroti kaevudest, Jakani poegade Moserahist. Seal suri Aaron ja ta maeti sinna, ning tema asemel teenis preestrina tema poeg Eleasar. Sealt nad lahkusid

Gadgadisse ja Gadgadist Etebathasse, maale, kus on hoogsad veed. Sel ajal eraldaski Issand Leevi hõimu kandma Issanda lepingu laeka, seisma Issanda ees, teenima ja palvetama tema nimel kuni selle päevani. Seetõttu ei ole leviitidel osa ega pärandit nende vendade seas, Issand ise on tema pärandi osa, nagu ta temale ütles. Ja mina seisin mäel nelikümmend päeva ja nelikümmend ööd. Ja Issand kuulis mind ka sel ajal, ja Issand ei tahtnud teid täielikult hävitada. Ja Issand ütles mulle: Mine, astu selle rahva ette välja, ja nad siseneugu ning valdagu seda maad, mille ma vannutasin nende isadele neile anda. Ja nüüd, Iisrael, mida Issand su Jumal küsib sinult, kui mitte kartma Issandat su Jumalat, ja käima kõigil tema teedel, ja armastama teda, ja teenima Issandat su Jumalat kogu su südamest ja kogu su hingest, hoidma Issanda su Jumala käske ja tema määrusi, mida mina käsin sulle täna, et sul hästi läheks? Vaata, Issanda, sinu Jumala oma on taevas ja taevaste taevas, maa ja kõik, mis on selles. Kuid Issand valis teie isad, et armastada neid, ja valis pärast neid nende järglased, teie, kõikide rahvaste seast, nagu see on tänaseni. Ja te ümberlõikate oma südame kõvaduse ning ei kõvenda enam oma kaela. Sest Issand, teie Jumal, on jumalate Jumal ja isandate Issand, suur ja tugev ja kardetav Jumal, kes ei vaata inimese palet ega võta vastu kingitust, tehes kohut võõramaalasele ja vaeslapsele ja lesele, ja armastab võõramaalast, andes talle leiba ja rõivast. Ja te peate armastama võõrast, sest te olite võõrad Egiptuse maal. Issandat, oma Jumalat sa kardad, ja teda sa teenid, ja tema külge sa kinnitad, ja tema nime peal sa vannud; See on sinu kiitlemine, ja see on sinu Jumal, kes tegi sinus need suured ja austavad asjad, mida sinu

silmad nägid. Seitsekümmend hingega läksid su isad alla Egiptusesse, nüüd aga on Issand, su Jumal, teinud sind arvukaks nagu taeva tähed.

11

Ja sa armastad Issandat, oma Jumalat, ja hoiad tema kaitseposte ja tema määrusi ja tema käske ja tema kohtuotsuseid kõigil päevadel. Ja te saate täna teada, et mitte teie lapsed, kes ei tea ega ole näinud Issanda, teie Jumala õpetust, ja tema suuri tegusid, ja tema võimsat kätt, ja tema kõrget käsivarrt, ja tema tunnustähti, ja tema imetegusid, mida ta tegi Egiptuse keskel vaaraole, Egiptuse kuningale, ja kogu tema maale, ja mida ta tegi egiptlaste väele, ja nende sõjavankritele, ja nende hobustele, ja nende väele, kuidas Punase mere vesi ujutas üle nende palge, kui nad teid tagant ajasid, ja Issand hävitas nad kuni tänase päevani, ja mida ta tegi meile kõrbes, kuni te tulite sellesse paika, ja mida ta tegi Daatanile ja Abiiramile, Eliiabi poegadele, Ruubeni pojale, keda maa avas oma suu ja neelas alla, ja nende majad, ja nende telgid, ja kogu nende vara, mis oli nendega kogu Iisraeli keskel. Sest teie silmad on näinud kõiki Issanda suuri tegusid, mida ta on teinud teie seas täna. Ja te peate kõiki tema käske, mida ma käsin sulle täna, et te elaksite ja korduksete ja sisenedes päriksite maa, millesse te ületate Jordani seal, et pärida seda; Et te elaksite kaua maal, mille Issand vandus teie isadele anda neile ja nende järglastele koos nendega, maa, mis voolab piima ja mett. Sest maa, millesse sa lähed, et seda seal

pärida, ei ole nagu Egiptuse maa, kust te sealt välja tulite, kus nad külvavad seemet ja kastavad oma jalgadega nagu köögivilja aeda. Aga maa, millesse sa lähed, et seda seal pärida, on mägiline ja tasane maa, see joob vett taeva vihmast. Maa, mida Issand, sinu Jumal, pidevalt üle vaatab, Issanda, sinu Jumala, silmad on selle peal aasta algusest kuni aasta lõpuni. Kui aga kuuldes te kuulete kõiki käske, mida mina käsin sinul täna, armastada Issandat, sinu Jumalat, ja teenida teda kogu oma südamest ja kogu oma hingest, siis ta annab vihma sinu maale õigel ajal, varajase ja hilise, ja sa tood sisse oma vilja ja oma veini ja oma õli, ja ta annab sööta sinu põldudel sinu loomadele; ja kui oled söönud ja saanud täis, ole ettevaatlik iseenda suhtes, et sinu süda ei laiendaks ja te ei üleastuks ja te ei teeniks teisi jumalaid ja te ei kummardaks neid, ja vihastanud vihas Issand teie peale ja ta sulgeb taeva ja ei ole vihma ja maa ei anna oma vilja, ja te hukkute kiiresti heast maast, mille Issand andis teile. Ja te pange need sõnad oma südamesse ja oma hinge, ja te seote need märgiks oma käele, ja see saab kõikumatu teie silmade ees; Ja te õpetate neid oma lastele, et nad räägiks nendest, kui sa istud kodus, ja kui sa käid teel, ja kui sa magad, ja kui sa tõused üles. Ja te kirjutate need oma majade uksepiiladele ja oma väravatele, et te elaksite kaua ja teie poegade päevad oleksid maa peal, mille Issand vandus teie isadele anda neile, nagu taeva päevad maa peal. Ja nii juhtub, kui te tõesti kuulete kõiki neid käske, mida mina käsin sul täna täita, armastada Issandat, meie Jumalat, ja käia kõigil tema teedel, ja hoida kinni temast, siis Issand ajab välja kõik need rahvad teie eest, ja te võtate pärandiks rahvaid, mis on suuremad ja tugevamad kui teie. Kõik

kohad, kus teie jalg tallata, kuuluvad teile, kõrbest ja Antilibanonist ning suurest jõest, Eufradi jõest, kuni läänemerest – need on sinu piirid. Mitte keegi ei seisa vastu teie ees, ja teie hirmu ning teie värisemist paneb Issand, teie Jumal, kogu selle maa peale, millele te astute, nii nagu Ta teile rääkis. Vaata, mina annan teie ette täna õnnistuse ja needuse; Õnnistuse, kui te kuulete Issanda, teie Jumala käske, mida mina käsin teile täna; ja needuse, kui te ei kuule Issanda, teie Jumala käske, mida mina käsin teile täna, ja te ekslete ära teelt, mida mina käskisin teile, minnes teenima teisi jumalaid, keda te ei tunne. Ja kui Issand, sinu Jumal, viib sind maale, kuhu sa lähed seda pärima, siis annad õnnistuse Gerizimi mäele ja needuse Ebali mäele. Eks vaata, need asuvad Jordanist üle, päikeseloojangutee taga Kanaani maal, mis asub läänes, Golgoli lähedal, kõrge tamme juures? Teie ju ületate Jordani jõe, et siseneda ja pärida maad, mida Issand, meie Jumal, annab teile pärandiks kõigiks päeviks, ja te elate seal. Ja te peate hoidma, et teha kõiki tema käske ja neid kohtuotsuseid, mida mina annan teie ette täna.

12

Ja need on käsud ja kohtuotsused, mida te peate täitma maal, mille Issand, teie isade Jumal, annab teile pärandiosana, kõigil päevadel, mil te elate maa peal. Hävitusega te hävitate kõik kohad, kus nad teenisid seal oma jumalaid, mida te pärite, kõrgete mägede peal ja künkaste peal ja pakse puu all. Ja te

lammutate nende altarid ja te purustate nende sambad ja nende bosketid te raiate maha ja nende jumalate kujud te põletate tulega ja te hävitate nende nime sellest kohast. Te ei tohi nii teha Issandale, teie Jumalale. Vaid sellesse paika, mille Issand, sinu Jumal, valib ühes teie linnadest, et nimetada seal oma nime ja et teda seal hüütaks, sinna te peate otsima ja sinna te peate tulema. Ja te toote sinna oma põletusohvrid ja oma ohvrid ja oma esmavilja ja oma palved ja oma vabatahtlikud annid ja oma kokkulepped, oma veiste esmasündinud ja oma lammaste esmasündinud. Ja te sööte seal Issanda, oma Jumala ees, ja te rõõmustate kõige üle, mille kallale te oma käe sirutate, teie ja teie majad, nii nagu Issand, sinu Jumal, on sind õnnistanud. Te ei tee kõike seda, mida meie teeme siin täna, igaüks seda, mis on meeldiv tema ees. Sest te ei ole jõudnud veel puhkusesse ega pärandi juurde, mida Issand, meie Jumal, teile annab. Ja te ületate Jordani ja te elate maal, mille Issand, meie Jumal, annab teile pärandiks, ja ta annab teile rahu kõigist teie vaenlastest ümberringi, ja te elate turvalisuses. Ja see on paik, mille Issand, sinu Jumal, valib, et tema nime seal hüütaks, sinna te toote kõik, mida mina käsin teile täna: teie põletusohvrid ja teie ohvrid ja teie kümnised ja teie käte esmavilja ja kõik teie valitud annid, mida te tõotate Issandale, teie Jumalale. Ja te rõõmustate Issanda, teie Jumala ees, teie ja teie pojad, ja teie tütred, ja teie sulased, ja teie teenijatüdrukud, ja leviit, kes on teie väravate juures, sest tal ei ole osa ega pärandit koos teiega. Pööra tähelepanu endale, et sa ei tooks oma põletusohvreid igas paigas, mida sa näed. Vaid selles paigas, mille Issand, sinu Jumal, valib endale ühes sinu suguharust, seal te kannate üles oma

põletusohvrid ja seal sa teed kõik, mida mina käsin sinule täna. Aga kõigi oma igatsuste kohaselt võid sa ohverdada ja süüa liha vastavalt Issanda, su Jumala õnnistusele, mille ta sulle andis kõigis linnades; ebapuhas ja puhas võivad seda süüa ühtemoodi, nagu gaselli või hirve. Ainult verd te ei söö, valage see maa peale välja nagu vesi. Sa ei või sööda oma linnades oma teravilja kümnendikku ega oma veini ega oma õli, oma veiste esmasündinuid ega oma lammaste omi, ega ühtegi palvet, mida te võiksite tõotada, ega teie kokkuleppeid ega oma käte esmavilju. Vaid sinu Issanda Jumala ees sa sööd seda kohas, mille Issand su Jumal valib, sina ja su poeg ja su tütar, su ori ja su teenijatüdruk ja võõras teie linnades; ja sa rõõmustad oma Issanda Jumala ees kõige üle, mille kallale sa oma käe paned. Pööra tähelepanu, et sa ei hülgaks leviiti kogu selle aja jooksul, kui sa elad maa peal. Kui aga Issand, su Jumal, laiendab su piire, nagu ta sulle rääkis, ja sa ütled: Ma söön liha, kui su hing ihaldab liha süüa, siis võid sa süüa liha kõige oma hinge ihalduse järgi. Kui aga kaugel on sinu koht, mille Issand sinu Jumal seal valib, et seal tema nime kutsuda, siis ohverda oma veistest ja oma lambaid, mida Jumal sulle annab, nii nagu ma sulle käskisin, ja söö oma linnades vastavalt oma hinge igatsusele. Nagu süüakse gaselli ja hirve, nii sa sööd seda; ebapuhas sinu seas ja puhas võivad seda samuti süüa. Pööra tugevalt tähelepanu sellele, et mitte süüa verd, sest veri on tema hing; hinge ei tohi süüa koos lihaga. Te ei tohi seda süüa, te peate valama selle maa peale välja nagu vett. Ära söö seda, et sul ja su poegadel pärast sind hästi läheks, kui teed head ja meeldivat Issanda, su Jumala ees. Välja arvatud sinu pühad

asjad, kui need sinule saavad, ja oma palved võttes tuled sa sellesse kohta, mille Issand, sinu Jumal, valib, et tema nime seal hüütaks. Ja sa teed oma põletusohvrid, liha tood sa üles Issanda, oma Jumala altarile, aga oma ohvrite vere valad sa Issanda, oma Jumala altari aluse juurde, aga liha sööd sa. Hoidku ja kuula, ning sa täidad kõik sõnad, mida mina käsin sinule, et hästi läheks sinul ja sinu poegadel igavesti, kui sa teed meeldiva ja hea Issanda, oma Jumala ees. Kui aga Issand, su Jumal, hävitab rahvad, kelle juurde sa sinna sisened pärima nende maad, su eest, ja sa pärid selle, ja sa elad nende maal, ole ettevaatlik, et sa ei otsiks järgneda neile pärast seda, kui nad on hävitatud su eest, öeldes: kuidas teenivad need rahvad oma jumalaid? Mina ka teen. Ära tee nõnda oma Jumalale, sest jäledused, mida Issand vihkas, tegid nad oma jumalate puhul, sest nad põletavad oma pojad ja oma tütred tules oma jumalatele.

13

Iga sõna, mida mina täna teile käsin, seda te peate täitma, te ei tohi sellele midagi lisada ega sellest midagi ära võtta. Kui aga tõuseb sinu seas prohvet või und nägija, ja annab sinule märgi või imeteo, ja tuleb see märk või imeteo, millest ta sinuga rääkis, öeldes: minge ja teenime teisi jumalaid, keda te ei tea, siis ärge kuulake selle prohveti sõnu või seda und nägijat; sest Issand, teie Jumal, paneb teid proovile, et teada, kas te armastate oma Jumalat kogu oma südamest ja kogu oma hingest. Minge Issanda, oma Jumala järel, ja kartke teda, ja kuulake tema häält,

ja pidage temast kinni. Ja see prohvet või see unenägija sureb, sest ta rääkis, et eksitada sind Issanda, sinu Jumala juurest, kes tõi sind välja Egiptuse maalt, kes lunastas sind orjusest, et ajada sind kõrvale teelt, mida Issand, sinu Jumal, käskis sul käia, ja sa hävitad kurja enda seast. Kui aga kutsub sind sinu vend sinu isast või sinu emast, või sinu poeg, või sinu tütar, või sinu naine sinu süles, või sõber võrdne sinu hingega salaja, öeldes: lähme ja teenime teisi jumalaid, keda sa ei teadnud sina ja sinu isad, nende rahvaste jumalatest ümberringi teid, kes lähenevad sinule või kes on kaugel sinust, maa äärest kuni maa ääreni, siis sa ei nõustu temaga, ja sa ei kuula teda, ja sinu silm ei säästa teda, sa ei halasta tema peale, ega sa varja teda; teatades teatad temast, ja sinu käed on tema peal esimesena tapma teda, ja kogu rahva käed viimasena. Ja nad kivitavad teda kividega, ja ta sureb, sest ta otsis sind pöörata ära Issandast, sinu Jumalast, kes tõi sind välja Egiptuse maast, orjuse kojast. Ja kogu Iisrael, seda kuulnud, hakkab kartma, ega tee enam sellist kurja tegu teie seas. Kui aga sa kuuled ühes oma linnadest, mille Issand, sinu Jumal, annab sulle seal elamiseks, öeldavat, et seadusevastased mehed on teie hulgast välja läinud ja on ära pööranud kõik oma maa elanikud, öeldes: minge ja teenige teisi jumalaid, keda te ei tundnud, ja sa uurid ja küsid ja uurid väga hoolikalt, ja vaata, sõna on selgelt tõene, see jälestus on juhtunud teie seas, siis hävitades hävitad kõik selle maa elanikud mõõga tapmisega, needmisega needid seda ja kõike, mis selles on. Ja kõik selle saagid kogud sa kokku selle tänavatele, ja sa põletad selle linna tulega, ja kõik selle saagid kõigi inimestega Issanda, sinu Jumala ees, ja see jääb asustamata igavesti, seda ei ehitata enam üles. Ja

ei jää sinu kätte kinni midagi hukutatud asjast, et Issand pöörduks ära oma viha raevu käest ja annaks sulle halastust ja halastaks sind ja suurendaks sind, nii nagu ta vandus sinu isadele, kui sa kuuled Issanda, oma Jumala häält, hoides tema käske, mida mina käsin sulle täna, tehes head ja meeldivat Issanda, oma Jumala ees.

14

Teie olete Issanda, oma Jumala pojad, te ei tee endale paljast kohta silmade vahele surnu pärast. Sest sa oled püha rahvas Issandale, oma Jumalale, ja Issand, sinu Jumal, valis sind saama tema omaks aardeks rahvaks kõigist rahvastest, kes on maa peal. Te ei tohi süüa ühtegi jäledust. Need on loomad, mida te sööte: vasikas veistest ja tall lammaste seast ja sikk kitsede seast, hirv ja gasell ja valgetagune, oryks ja kaelkirjak. Iga looma, kellel on jagunev sõrg ja kes lõhestab küüned kaheks sõraks ja kes toob üles märetsemist loomade seas – neid te peate sööma. Ja neid te ei tohi süüa nende seast, kes mäletsevad, ja nende seast, kes jaotavad sõrgasid ja kellel on lõhised küüned: kaamelit, karvajalgset ja kaljukährikut, sest nad mäletsevad küll, kuid sõrga ei jaota - ebapuhtad on need teile. Ja siga, sest see jagab sõrga ja lõhestab sõra lõhestajaid, kuid see ei mäletse mäletsemist – roojane on see teile. Nende lihadest ei tohi te süüa, nende surnukehi ei tohi te puudutada. Ja neid te sööte kõigist neist, mis on vees: kõike, millel on uimed ja soomused, te võite süüa. Ja kõike, millel ei ole uimi ja soomusi, te ei tohi süüa, see

on teile ebapuhas. Iga puhast lindu võite te süüa. Ja neid te ei söö nendest: kotkas ja raisakotkas ja merikotkas ja kaeluskotkas ja harksaba ja nendega sarnased ja varblane ja öökull ja kajakas ja haigur ja luik ja iibis ja merisk ja pistrik ja sellega sarnased ja vaenukägu ja öökorb ja pelikan ja rannakoovitaja ja sellega sarnased ja purpurlind ja nahkhiir. Kõik lindude roomavad olendid on teile ebapuhtad, te ei tohi neid süüa. Iga puhast lindu võite te süüa. Ühtegi raibet te ei söö; võõrale, kes on sinu linnades, see antakse ja ta sööb, või sa müüd võõrale, sest sa oled püha rahvas Issandale, oma Jumalale. Sa ei tohi keeta talle selle ema piimas. Sa kümnendad kogu sinu seemne saagist kümnendiku, sinu põllu saak aasta-aastalt. Ja sa sööd seda kohas, mille Issand, sinu Jumal, valib, et tema nime sinna kutsutaks, te toote oma teravilja kümnised ja oma veini ja oma õli, oma veiste esmasündinud ja oma lammaste, et sa õpiksid kartma Issandat, oma Jumalat, kõik päevad. Kui aga tee saab kaugeks sinust ja sa ei suuda neid üles viia, sest koht on kaugel sinust, mille Issand, su Jumal, valib, et tema nimi seal hüütaks, sest Issand, su Jumal, õnnistab sind, siis müüd need hõbeda eest ja võtad hõbeda oma kätesse ja lähed kohta, mille Issand, su Jumal, valib. Ja sa annad hõbedat kõige eest, mida su hing igatseb, veiste eest või lammaste eest või veel veini eest või kangete jookide eest või kangete jookide eest või kõige eest, mida su hing igatseb, ja sa sööd seal Issanda, su Jumala ees, ja sa rõõmustad sina ja su maja ja leeviit su linnades, sest tal ei ole osa ega pärandit sinuga. Pärast kolme aastat viid välja kogu oma saagi kümnendiku ning asestad selle sel aastal oma linnadesse. Ja tuleb leviit, sest tal ei ole osa ega pärisosa sinuga, ja võõras ja

orb ja lesk, kes on sinu linnades, ja nad söövad ja saavad küllaseks, et Issand, sinu Jumal, õnnistaks sind kõigis tegudes, mida sa teed.

15

Iga seitsme aasta järel pead sa tegema vabastuse. Ja nii on vabastamise käsk: sa vabastada iga oma võla, mille sinu naaber sulle võlgneb, ja oma venna käest sa ei nõua, sest vabastamine on kuulutatud Issanda, sinu Jumala auks. Võõralt sa nõuad kõike, mis tal on sinule võlgu, aga oma vennale annad sa andeks tema võla. Sest sinule ei ole puudulikku, sest õnnistades õnnistab sind Issand, sinu Jumal, selles maal, mida Issand, sinu Jumal, annab sinule pärandiosaks, et sina seda päriksid. Kui aga kuulmisega kuulete Issanda, teie Jumala häält, et hoida ja täita kõiki neid käske, mida mina käsin sinul täna, siis Issand, su Jumal õnnistab sind viisil, nagu ta rääkis sinule; ja sa laenad paljudele rahvastele, aga sina ei laena; ja sa valitsed paljude rahvaste üle, aga sinu üle ei valitse. Kui aga tekib sinu hulgas puudust kannatav sinu vendadest ühes sinu linnadest maal, mida Issand, sinu Jumal, annab sulle, siis ära kõvasta oma südant ega sulge oma kätt oma vajadusekannatava venna eest. Avades avad oma käed temale ja laenad talle nii palju, kui ta vajab, sest ta on vajaduses. Pane tähele, et sinu südames ei tekiks varjatud seadusetegu sõna, mis ütleb: Läheneb seitsmes aasta, vabastamise aasta, ja sinu silm ei muutuks kurjaks sinu abivajava venna suhtes, ja sa ei annaks talle, ja ta hüüaks sinu

vastu Issanda poole, ja sinus oleks suur patt. Andes sa annad temale ja laenu sa laenutad temale nii palju, kui ta vajab, sest ta on vajaduses, ja sa ei kurvastu oma südames, kui sa talle annad, sest selle sõna pärast õnnistab sind Issand, sinu Jumal, kõigis sinu tegudes ja kõiges, mille kallale sa oma käe paned. Sest puudust kannatav ei kao sinu maalt, sellepärast mina käsin sul täita seda sõna, öeldes: sa pead avama oma käed oma vaesele vennale ja abivajajale, kes on sinu maal. Kui aga sulle müüakse su vend heebrealane või heebrealanna, siis ta teenib sind kuus aastat, ja seitsmendal aastal saadad sa ta vabaks. Kui aga sa saadad ta vabaks enda juurest, siis sa ei tohi saata teda minema tühikäsi. Varustusega sa varustad teda oma lammaste hulgast ja oma teravilja hulgast ja oma veini hulgast; nagu Issand, su Jumal, sind õnnistas, nii sa annad talle. Ja sa mäletad, et teenija olid sa Egiptuse maal, ja Issand, sinu Jumal, lunastas sind sealt; seetõttu mina käsin sul täita seda sõna. Kui aga ta ütleb sulle: Ma ei lahku sinu juurest, sest ta on armastanud sind ja sinu maja, sest tal on hea sinu juures. Ja sa võtad naaskli ja läbid tema kõrva ukse juures läbi, ja ta saab sinule teenijaks igaveseks, ja oma teenijatüdrukuga teed sa samuti. Ei ole raske sinu ees, kui nad saadetakse vabadeks sinust, sest aastase palgatud töötaja palga eest teenis ta sinule kuus aastat, ja Issand sinu Jumal õnnistab sind kõiges, mida sa teed. Iga esmasündinu, kes sünnib sinu veiste ja sinu lammaste hulgas, isased pühitsed Issandale, oma Jumalale. Ära tööta oma esmasündinu vasikaga ja ära püga oma lammaste esmasündinuid. Issanda ees sa sööd seda aasta-aastalt kohas, mille Issand, sinu Jumal, valib, sina ja sinu maja. Kui aga temas on viga, lonkav või pime, kuri viga, siis ei tohi

seda ohverdada Issandale, oma Jumalale. Sinu linnades sa sööd seda; ebapuhas ja puhas söövad seda samuti nagu gaselli või hirve. Ainult verd te ei tohi süüa, te peate valama selle maa peale nagu vett.

16

Valva noorte kuud ja pea paasapüha Issandale, oma Jumalale, sest noorte kuus läksid sa välja Egiptusest öösel. Ja sa ohverdad paasapüha Issandale, oma Jumalale, lambaid ja härgi kohas, mille Issand, sinu Jumal, valib, et tema nime seal hüütaks. Ära söö selle peale haputaignat, seitse päeva söö selle peale hapnemata leiba, viletsuse leiba, sest kiirustades te tulite välja Egiptusest, et mäletada seda päeva, mil te lahkusite Egiptuse maalt, kõik oma elu päevad. Sinu piirides ei tohi näha haputaignat seitse päeva, ja liha, mille sa ohverdad esimesel päeval õhtul, ei tohi jääda üleöö hommikuni. Sa ei saa ohverdada paasapüha üheski sinu linnadest, mida Issand sinu Jumal annab sinule, vaid ainult selles paigas, mille Issand sinu Jumal valib, et tema nimi seal hüütaks, ohverda paasapüha õhtul päikese loojumise poole, sel ajal mil sa läksid välja Egiptusest. Ja sa keedad ja praad ja sööd selles kohas, mille Issand, sinu Jumal, valib, ja sa pöördud tagasi hommikul ning tuled oma majadesse. Kuus päeva sa sööd hapnemata leiba, ja seitsmendal päeval on lõpupüha Issandale, sinu Jumalale; sa ei tee sel päeval mingit tööd, välja arvatud see, mis tehakse hinge tarvis. Seitse nädalat loenda endale alates sellest, kui oled sirbi

viljale pannud; siis alusta loendama seitset nädalat. Ja sa pead pidama nädalate püha Issandale, oma Jumalale, nii palju kui su käsi suudab anda, vastavalt sellele, mida Issand, su Jumal, sulle annab. Ja sa rõõmustad Issanda, su Jumala ees, sina ja su poeg ja su tütar, su ori ja su teenijatüdruk ja leeviit ja võõras ja orb ja lesk, kes on teie seas, kohas, mille Issand, su Jumal, valib, et tema nime seal kutsutaks. Ja sa mäletad, et sa olid teenija Egiptuse maal, ja sa pead kinni ja täidad need käsud. Telkide pidupüha pead sa endale seitse päeva, kui kogud oma rehealuselt ja oma viinapressist. Ja sina rõõmustad oma pühal, sina ja su poeg ja su tütar, su ori ja su teenijatüdruk ja leviit ja tulnukas ja orb ja lesk, kes on su linnades. Seitse päeva pead sa pidama pidustust Issandale, oma Jumalale, selles kohas, mille Issand, sinu Jumal, endale valib, kui aga Issand, sinu Jumal, õnnistab sind kõigis sinu viljades ja kõigis sinu käte tegudes, siis oled sa rõõmus. Kolm korda aastas nähakse iga sinu meessoost Issanda, su Jumala ees kohas, mille Issand valib, hapnemata leibade pühal, nädalate pühal ja telkide pühal; sa ei ilmu Issanda, oma Jumala ette tühjalt. Igaüks vastavalt oma käte jõule, vastavalt Issanda, su Jumala õnnistusele, mille ta sulle andis. Kohtunikke ja ametnikke teed sa endale oma linnades, mida Issand, su Jumal, annab sulle vastavalt suguharudele, ja nad mõistavad rahvale õiglast kohut. Nad ei kõrvalda kohut ega võta andi, sest annetid pimestavad tarkade silmad ja eemaldavad õiglaste sõnad. Õiglaselt pead sa õiglust taga ajama, et elaksid, ja sisse minnes päriksid maa, mille Issand, sinu Jumal, sulle annab. Sa ei istuta endale bosketit, ühtegi puud oma Jumala altari juurde sa ei tee endale. Sa ei sea endale üles

sammast, mida Issand, sinu Jumal, vihastas.

17

Sa ei tohi ohverdada Issandale, oma Jumalale, vasikat ega lammast, kelles on mingi viga või ükskõik milline kuri asi, sest see on jälestus Issandale, sinu Jumalale. Kui aga leitakse ühes sinu linnadest, mida Issand sinu Jumal annab sulle, mees või naine, kes teeb kurja Issanda sinu Jumala ees, ületades tema lepingu, ja tulles teenivad teisi jumalaid ja kummardavad neid, päikest või kuud või kõiki taevaste maailmast, mida ta ei käskinud sulle, ja see teatatakse sulle ja sa uurid väga hoolikalt, ja vaata, tõesti on see sõna tõeks saanud, see jälestus on juhtunud Iisraelis; Siis sa viid välja selle mehe või selle naise, ja te kividate neid kividega, ja nad surevad. Kahe või kolme tunnistaja ütluse põhjal sureb surma mõistetu, kuid ühe tunnistaja ütluse põhjal ei tohi kedagi surma mõista. Ja tunnistajate käsi olgu esimesena tema peal, et teda surmata, ja rahva käsi viimasena, ja sa eemalda kuri enda hulgast. Kui aga on sinule võimatu sõna kohtuasjas vere ja vere vahel ja kohtuotsuse ja kohtuotsuse vahel ja puudutuse ja puudutuse vahel ja vaidluse ja vaidluse vahel, kohtuasjad teie linnades, siis tõuse ja lähe üles paika, mille Issand sinu Jumal seal valib, ja tule preestrite Leviitide juurde ja kohtuniku juurde, kes on nendel päevadel, ja uurinud teatavad nad sulle kohtuotsuse. Ja sa teed vastavalt asjale, mida nad teatavad sinule sellest kohast, mille Issand, sinu Jumal, valib, ja sa pead kinni sellest, et teha

kõike, mida sulle määratakse. Vastavalt seadusele ja vastavalt kohtuotsusele, mida nad sinule ütlevad, sa teed, sa ei kaldu kõrvale sõnast, mida nad sinule teatavad, ei paremale ega vasakule. Ja mees, kes tegutseb ülbuses, nii et ta ei kuuletu preestri, kes seisab teenimas sinu Issanda Jumala nimel, või kohtuniku, kes nendel päevadel on, see mees sureb, ja sa eemaldad kurja Israelist. Ja kogu rahvas, olles seda kuulnud, hakkab kartma ega tegutse enam jumalakartmatult. Kui aga sa lähed sisse maale, mida Issand, su Jumal, annab sulle, ja sa pärid selle, ja sa elad seal, ja sa ütled: ma panen endale valitseja, nagu ka teised rahvad minu ümber, siis sa pead panema endale valitseja, kelle Issand, su Jumal, valib; sa pead panema endale valitseja oma vendade seast; sa ei tohi panna endale võõrast meest, sest ta ei ole su vend. Sest ta ei paljunda endale hobuseid ega pööra rahvast tagasi Egiptusesse, et ta ei paljundaks endale hobuseid, sest Issand ütles: te ei pöördu enam sellel teel tagasi. Ja ta ei korrutab endale naisi, et tema süda ei pöörduks ära, ja hõbedat ja kulda ei korrutab ta endale liigselt. Ja kui ta istub oma valitsuse troonile, siis ta kirjutab endale selle teise seaduse raamatusse leviitide preestritest, ja see on temaga, ja ta loeb seda kõik oma elu päevad, et ta õpiks kartma Issandat, sinu Jumalat, ja pidama kõiki neid käske ja täitma neid määrusi; et tema süda ei ülendaks end tema vendade üle, et ta ei kõrvaldaks käskudest paremale ega vasakule, et ta pikendaks oma valitsust, tema ja tema pojad Iisraeli poegade seas.

18

Preestritele leviitidele, kogu Levi suguharule, ei ole osa ega pärandit koos Iisraeliga, Issanda ohvrianded on nende pärand, neid nad söövad. Pärand aga ei saa olema neile nende vendade seas, Issand ise on tema pärand, nagu ta temale ütles. Ja see on preestrite kohtuotsus rahva juurest, nende juurest, kes ohverdavad ohvreid, olgu vasikas või lammas; ja sa annad käsivarre preestile, ja lõuad, ja magu, ja esmavilja sinu teraviljast, ja sinu veinist, ja sinu õlist; ja esmavilja sinu lammaste niitmistest sa annad talle. Sest tema valis Issand välja kõigist sinu suguharjudest, et seista Issanda Jumala ees, teenida ja õnnistada tema nimel, tema ja tema pojad Iisraeli poegade seas. Kui aga leviit saabub ühest linnast kõigist Iisraeli poegade linnadest, kus ta elab võõrsil, vastavalt sellele, mida tema hing igatseb, paika, mille ta valib, siis ta teenib Issanda, oma Jumala nimes, nagu kõik tema vennad leviidid, kes seisavad seal Issanda, sinu Jumala ees. Ta sööb jaotatud osa, välja arvatud müük perekonna järgi. Kui aga sa sisenad maale, mille Issand, sinu Jumal, sulle annab, siis sa ei õpi tegema nende rahvaste jälkusi. Sinu seast ei leita kedagi, kes puhastab oma poega ja oma tütart tules, kes ennustab ennustust, kes tõlgendab endeid ja kes võtab endeid, kes laulab loitse mürkidega, kõhukõneleja ja ettekuulutuste tõlgendaja, kes küsitleb surnuid. On nimelt jälestus Issandale, sinu Jumalale, kõik, kes teeb neid asju, sest just nende jälestuste pärast Issand hävitab nad sinu palge eest. Sa oled täiuslik Issanda, oma Jumala ees. Sest need rahvad, keda sina pärida võtad, kuulavad endeid ja ennustusi, aga sinule ei ole Issand, sinu Jumal, nii andnud. Prohveti sinu vendade seast, nagu mina, äratab sulle Issand, su Jumal; teda te kuulete.

Vastavalt kõigele, mida sa palusid Issanda, su Jumala käest Horebis kogunemise päeval, öeldes: me ei taha enam kuulda Issanda, su Jumala häält, ja seda suurt tuld me ei taha enam näha, ega me sureks. Ja Issand ütles mulle: Õigesti on kõik, mida nad sulle rääkisid. Ma tõstan neile prohveti nende vendade seast, nagu sind, ja ma annan sõnad tema suhu, ja ta kõneleb neile vastavalt sellele, mida ma käsin talle. Ja see inimene, kes ei kuula seda, mida see prohvet räägib minu nimel, seda ma karistan. Välja arvatud prohvet, kes julgeks jumalakartmatult rääkida minu nimel sõna, mida ma ei käskinud rääkida, ja kes räägib teiste jumalate nimel, sureb see prohvet. Kui aga ütled oma südames, kuidas me teame sõna, mida Issand ei rääkinud? Kui see prohvet kõneleb Issanda nimel ja see ei saa teoks ega juhtu, siis on see sõna, mida Issand ei rääkinud. Jumalakartmatuses on see prohvet rääkinud, te ei pea teda kartma.

19

Kui aga Issand, sinu Jumal, hävitab rahvad, mille maa Jumal sulle annab, ja te pärite need, ja te elate nende linnades ja nende majades, siis eraldad sa endale kolm linna oma maa keskel, mille Issand, sinu Jumal, sulle annab. Kaaluma endale teed ja jagad kolmeks osaks oma maa piirid, mida Issand, sinu Jumal, sinule jaotab, ja see saab varjupaigaks igale tapjale. See aga on käsk tapja kohta, kes võib põgeneda sinna ja elada: kes lööb oma naabrit teadmata ja kes ei vihanud teda enne eilset ja üle-eilset

päeva. Ja kui keegi läheb koos naabrиra metsa puid koguma ja tema käsi libiseb kirvega puud raiudes ning raud lendab puult ja tabab naabrit ning too sureb, siis see inimene põgeneb ühte neist linnadest ja jääb elama. Nii et vere lähedane sugulane ei ajaks taga tapjat, sest on südames kuumutatud, ja tabaks teda, kui tee on pikem, ja lööks tema hinge, ja sellele ei ole surmakohut, sest ta ei vihanud teda enne eilset ega enne kolmandat päeva. Seetõttu mina käsin sinul seda sõna, öeldes: kolm linna eraldad endale. Kui aga Issand, sinu Jumal, laiendab sinu piire, nagu ta vandus sinu isadele, ja annab sulle Issand kogu maa, mille ta ütles anda sinu isadele, kui sa kuuletud tegema kõiki neid käske, mida mina käsin sulle täna, armastama Issandat, sinu Jumalat, käima kõigil tema teedel kõik päevad, siis lisad endale veel kolm linna nende kolme juurde. Ja süütut verd ei valata välja selles maal, mille Issand, sinu Jumal, annab sulle pärandiks, ja sa ei ole süüdi veres. Kui aga sinu juures on mees, kes vihkab ligimest, ja varitseb teda, ja tõuseb tema vastu, ja lööb tema hinge, ja see sureb, ja ta põgeneb ühte neist linnadest, siis saadab tema linna vanematekogu ja võtab tema sealt ja annab tema üle vere lunastajate sugulaste kätesse, ja ta sureb. Sinu silm ei säästa teda, ja sa puhastada süütu vere Iisraelist, ja sinul läheb hästi. Ära liiguta oma naabri piire, mille su isad seadsid pärandis, mille sa pärisid maal, mida Issand, su Jumal, annab sulle pärandiks. Üks tunnistaja ei jää kehtima tunnistama inimese vastu mis tahes ülekohtu, mis tahes patu ja mis tahes patu puhul, mida ta patustab; kahe tunnistaja suul ja kolme tunnistaja suul seisab iga sõna. Kui aga esineb ülekohtune tunnistaja inimese vastu, loetledes tema jumalakartmatust, siis

seisavad kaks inimest, kellel on omavaheline vaidlus, Issanda ees ja preestreid ees ja kohtunike ees, kes on nendel päevadel. Ja kohtunikud uurivad täpselt, ja vaata, ülekohtune tunnistaja tunnistas ülekohtusetult, ta seisis vastu oma vennale. Ja te teete temale samamoodi, nagu ta kurjasti kavatses teha oma vennale, ja sa eemaldad kurja teie seast. Ja ülejäänud, olles seda kuulnud, kardavad ega tee enam seda kurja tegu teie seas. Sinu silm ei säästa teda: hing hinge asemel, silm silma asemel, hammas hammast asemel, käsi käe asemel, jalg jalga asemel.

20

Kui aga sa lähed välja sõtta oma vaenlaste vastu ja näed hobust ja ratsanikku ja rahvast rohkem kui sinul, siis ära karda neid, sest Issand, sinu Jumal, on sinuga, kes tõi sind üles Egiptuse maalt. Ja see juhtub, kui sa lähenad sõjale, ja lähenedes preester kõneleb rahvale ja ütleb neile: kuule, Iisrael, teie lähete täna sõtta oma vaenlaste vastu, ärgu nõrgenegu teie süda, ärge kartke, ärge murduge, ärge pöörduge ära nende näo eest. Sest Issand, teie Jumal, kes käib teie ees koos teiega, võitleb teie kõrval teie vaenlaste vastu, et teid päästa. Ja kirjatundjad räägivad rahvale, öeldes: Kes on see mees, kes on ehitanud uue maja ja ei ole seda pühitsenud? Las ta läheb ja pöördub tagasi oma majja, et ta ei sureks sõjas ja teine mees seda ei pühitseks. Ja kes on see inimene, kes on istutanud viinamäe ega ole sellest rõõmu tundnud? Las ta läheb ja pöördub tagasi oma majja, et ta ei sureks sõjas, ja teine mees rõõmustab selle üle. Ja kes on see

mees, kes on kihlatud naisega ja ei ole teda võtnud? Las ta läheb ja pöördugu tagasi oma majja, et ta ei sureks sõjas, ja teine mees võtab selle. Ja kirjatundjad jätkavad rääkimist rahvaga ja ütlevad: Kes on see inimene, kes on kartlik ja südames arg? Las ta läheb ja pöördub tagasi oma majja, et ta ei teeks oma venna südant kartlikuks, nagu on tema oma. Ja kui kirjatundjad lakkavad rahvale rääkimast, siis määravad nad sõjaväe ülemad rahva etteotsa. Kui aga sa lähenad linnale, et sõdida selle vastu, siis kutsu neid esmalt rahu tegema. Kui nad tõesti rahumeelselt vastavad sinule ja avavad sulle, siis kõik rahvas, kes leitakse selles, on sinule maksumaksjad ja sinu alamad. Kui aga nad ei kuuletu sinule ja teevad sinuga sõda, siis sa piirad seda, kuni Issand sinu Jumal annab selle sinu kätesse, ja sa lööd kõik selle meessoost mõõgaga surnuks, välja arvatud naised ja pagasi, ja kõik loomad, ja kõik mis on linnas, ja kogu saagi sa võtad endale saagiks, ja sa sööd kogu saagi oma vaenlastelt, kelle Issand sinu Jumal annab sinule. Nii sa teed kõigile linnadele, mis on sinust väga kaugel, mitte neist linnadest nende rahvaste omadest, kelle maa Issand, su Jumal, annab sinule pärida. Te ei jäta ellu ühtegi hingavat, vaid hävitage nad täielikult needusega: heti ja amori ja kaanani ja peresi ja hivi ja jebusi ja girgasi, nii nagu Issand, teie Jumal, teile käskis, et nad ei õpetaks teile tegema kõiki nende jälkusi, mida nad tegid oma jumalatele, ja te ei patustaks Issanda, teie Jumala ees. Kui aga sa piirad ümber ühe linna rohkem päevi, et sõdida selle vastu selle hõivamiseks, siis sa ei hävita selle puid, heites nende peale rauda, vaid sa sööd sellest, aga seda sa ei raiu maha, sest kas on puu põllul inimene, et siseneda sinu eest palisaadi? Aga puu, mida sa tead, et see ei ole

viljapuuks, seda sa hävitad ja raiud maha, ja sa ehitad piiramistööd selle linna vastu, mis sõdib sinuga, kuni see alistub.

21

Kui aga leitakse haavatu maal, mille Issand, sinu Jumal, annab sulle pärida, langenuna väljale, ja ei tea, kes lõi, siis lähevad välja sinu vanematekogu ja sinu kohtunikud ning mõõdavad linnadeni ümber haavatu. Ja saab olema linn, mis on lähim haavatule, ja selle linna vanematekogu võtab mullikat veistest, kes ei ole töötanud ja kes ei ole tõmmanud ikke. Ja selle linna vanematekogu toovad alla mullikat karedasse kuristikku, mida ei ole töötatud ega külvatud, ja murravad kaela mullikal kuristikus. Ja lähenevad preestrid leviidid, sest neid valis Issand Jumal seisma tema ees ja õnnistama tema nimel, ning nende suu järgi otsustatakse iga vaidlus ja iga puudutus. Ja kogu selle linna vanemate kogu, kes lähenevad haavatud mehele, pesevad käed mullikal peal, kes on kägistatud orus, ja vastates ütlevad: meie käed ei valanud seda verd ja meie silmad ei ole näinud. Ole armuline oma rahvale Iisraelile, kelle sa lunastasid, Issand, et süütu veri ei tuleks sinu rahva Iisraeli keskel, ja veri saab neile lepitatud. Sina aga eemaldad süütu vere enda hulgast, kui teed head ja meeldivat Issanda, oma Jumala ees. Kui aga lähed välja sõtta oma vaenlaste vastu ja Issand, sinu Jumal, annab nad sinu kätte ja sa võtad neilt sõjasaaki ja näed sõjasaagis ilusat välimusega naist ja ihaldad teda ja võtad ta endale naiseks ja tood ta oma majja sisse ja ajad tema pea ja lõikad tema küüned

ja võtad temalt ära vangipõlve riided ja ta istub sinu majas ja nutab oma isa ja ema kuu päeva; ja pärast seda lähed tema juurde ja elad temaga koos ja ta saab sinu naiseks. Ja kui sa ei taha teda, saadad ta vabaks, ja müügiks ei müüda teda hõbeda eest, sa ei tohi teda halvasti kohelda, sest sa alandasid teda. Kui aga mehel on kaks naist, üks neist armastatud ja üks neist vihatud, ja neile sünnivad talle lapsi armastatud ja vihatud, ja saab esmasündinud poeg vihatu omaks, ja olgu see päeval, kui ta jagab pärandina oma poegadele oma vara, ta ei või kohelda esmasündinutena armastatu poega, eirates vihatu esmasündinud poega. Vaid vihatu esmasündinud poega ta tunnustab, andes talle topelt kõigest, mis leitakse tal, sest see on tema laste algus ja sellele kuulub esmasündinuõigus. Kui aga kellelgi on poeg, kes on sõnakuulmatu ja mässuline, ei kuuletu isa häält ega ema häält, ja nad karistaksid teda, aga ta ei kuula neid. Ja tema isa ja tema ema haaravad ta kinni ning viivad ta välja oma linna vanemate kogusse ja koha väravale. Ja nad ütlevad oma linna meestele: see meie poeg on sõnakuulmatu ja mässab, ei kuuletu meie häält, on pillerdaja ja joomakoer. Ja tema linna mehed kivitavad teda kividega, ja ta sureb, ning sa eemaldad kurja teie seast, ja ülejäänud, seda kuulnud, kardavad. Kui aga keegi saab pattu, surmaotsuse, ja sureb, ja te riputate tema puu külge, siis ei tohi tema keha jääda puu külge, vaid matke tema samal päeval, sest neetud Jumala poolt on iga puu külge riputatu; ja te ei tohi rüvetada maad, mida Issand, su Jumal, annab sulle pärandiks.

22

Kui näed oma venna vasika või lammast teel eksimas, siis ära eira neid, vaid pööra nad kindlasti tagasi oma vennale ja anna need temale tagasi. Kui aga su vend ei lähene sinu poole ega sa tunne teda, kogud tema oma majja sisse ja ta oleb sinuga seni, kuni su vend otsib neid, ja sa tagastad need talle. Nõnda sa teed tema eesliga, ja nõnda sa teed tema rõivaga, ja nõnda sa teed kõigi sinu venna kaotatud asjade puhul, mis iganes tema käest kaob ja sa leiad - sa ei tohi neid eirata. Kui sa näed oma venna eesli või tema vasika teel langenuna, siis ära jäta neid tähelepanuta, vaid tõsta need kindlasti koos temaga üles. Naisel ei tohi olla mehe nõusid ega mees ei tohi riietuda naise rõivastesse, sest jälestusväärne on Issanda, sinu Jumala silmis igaüks, kes neid asju teeb. Kui aga sa kohtad lindude pesa oma näo ees teel või ükskõik millisel puul või maa peal, poegi või mune, ja ema hautab poegi või mune, siis sa ei tohi võtta ema koos lastega. Saates saadad ära ema, aga lapsed võtad endale, et sul hästi läheks ja pikaealiseks saaksid. Kui sa ehitad uue maja ja teed piirde oma katusele, siis sa ei tee mõrva oma majas, kui keegi sealt alla langeb. Sa ei tohi külvata oma viinamäele erinevaid seemneid, et ei pühitseks saak ja seeme, mida sa külvad koos oma viinamäe saagiga. Sa ei tohi kündma vasika ja eesliga koos. Sa ei tohi kanda võltsitud riiet, villa ja lina koos samas. Keeratud nöörid teed sa endale nelja serva peale oma rõivaste, millega sa end katad. Kui aga keegi võtab naise ja elab koos temaga, ja vihkab teda, ja paneb tema peale

valesüüdistused, ja toob tema peale kurja nime, ja ütleb: selle naise ma olen võtnud, ja temale lähenedes ei ole leidnud tema neitsust. Ja tüdruku isa ja ema võtavad ja toovad välja tüdruku neitsuse vanematekogule väravale. Ja lapse isa ütleb nõukogule: minu selle tütre olen andnud sellele mehele naiseks, ja nüüd see, teda vihates, paneb temale peale valesüüdistusi sõnu, öeldes: ei ole leidnud sinu tütrel neitsipõlve; ja need on minu tütre neitsipõlv. Ja nad laotavad lahti rõiva linna vanemate nõukogu ees. Ja selle linna vanematekogu võtab selle mehe, ja nad karistavad teda, ja nad trahvivad teda sada seekliga, ja nad annavad noore naise isale, sest ta tõi kurja nime Iisraeli neitsile, ja ta saab tema naiseks, ta ei suuda teda ära saata kogu aeg. Kui aga see sõna osutub tõeks ja noorele naisele ei leita neitsust, siis nad toovad noore naise välja tema isa maja uste juurde ja kividega loobivad teda surnuks ja ta sureb, sest ta tegi rumalust Iisraeli poegade seas, prostitueerides oma isa maja, ja sa eemaldad kurja teie seast. Kui aga leitakse mees magamas koos naisega, kes on abielus mehega, tapate mõlemad: mehe, kes magas naisega, ja naise, ning sa eemaldad kurja Iisraelist. Kui aga neitsi tüdruk on kihlatud mehega ja mees leiab ta linnas ja magab temaga, siis te toote mõlemad välja nende linna väravale ja neid visatakse kividega ja nad surevad: noore naise, sest ta ei karjunud linnas, ja mehe, sest ta alandas ligimese naist, ja sa eemaldad kurja enda seast. Kui aga tasandikul leiab mees kihlatud tüdruku ja teda vägistades temaga magab, siis tapke ainult see, kes temaga magas. Ja noorel naisel ei ole surma patt; nagu kui keegi inimene tõuseb lähedase vastu ja tapab tema hinge, nii on see asi, sest ta leidis tema põllul; kihlatud noor

naine hüüdis ja ei olnud kedagi, kes teda aitaks. Kui aga keegi leiab tüdruku-neitsi, kes ei ole kihlatud, ja olles teda vägistanud magab temaga, ja see avastatakse, siis annab mees, kes magas temaga, noore naise isale viiskümmend hõbedidrahmit, ja ta saab tema naiseks selle eest, et ta alandas teda; ta ei saa teda kunagi ära saata.

23

Mees ei võta oma isa naist ega paljasta oma isa katet. Purustatud ega ära lõigatud ei sisene Issanda kogudusse. Prostituudist pärit isik ei sisene Issanda kogudusse. Ei sisene ammonlane ja moablane Issanda kogudusse, ja kuni kümnenda põlveni ei sisene Issanda kogudusse, ja kuni igavikuni, selle pärast et nad ei tulnud teile vastu leiva ja veega teel, kui te tulite välja Egiptusest, ja selle pärast et nad palkasid sinu vastu Bileami, Beori poja, Mesopotaamiast sind neetuma. Ja Issand, sinu Jumal, ei tahtnud Bileami kuulata, ja Issand, sinu Jumal, muutis needused õnnistuseks, sest Issand, sinu Jumal, armastas sind. Sa ei paku neile kunagi rahu ega heaolu kõigil oma päevadel igavesti. Ära pea jälkust idumealast, sest ta on sinu vend, ära pea jälkust egiptlast, sest sa olid võõras tema maal. Pojad, kui nad neile sünnivad, sisenevad kolmandas põlvkonnas Issanda kogudusse. Kui aga sa välja lähed oma vaenlaste vastu laagerduma, siis hoidud igast kurjast sõnast. Kui sinus on mees, kes ei ole puhas tema öise vooluse tõttu, siis ta peab minema välja laagrisse ja ta ei tohi siseneda tagasi laagrisse. Ja õhtul

peseb ta oma keha veega, ja pärast päikese loojumist siseneb ta laagrisse. Ja sinul peab olema koht väljaspool laagrit, ja sa pead minema sinna välja. Ja varras on sinul sinu vöö peal; ja kui sa istud väljas, siis sa kaevad sellega ja tagasi tuues katad oma roppuse; Sest Issand, sinu Jumal, kõnnib sinu laagris, et sind päästa ja anda sinu vaenlane sinu näo ette; ja sinu laager on püha, ja ei näha sinus roppust mingis asjas, ja ta pöördub sinust ära. Sa ei tohi anda üle last tema isandale, kes on tulnud sinu juurde oma isanda juurest. Sinuga koos ta elab, teie juures ta elab seal, kus talle meeldib; sa ei tohi teda vaevata. Iisraeli tütarde seast ei tohi olla prostituuti ja Iisraeli poegade seast ei tohi olla kedagi, kes prostitueerib ennast, Iisraeli tütarde seast ei tohi olla algatajat ja Iisraeli poegade seast ei tohi olla kedagi, kes on algatatud. Sa ei tohi tuua prostituudi palka ega koera vahetust Issanda, sinu Jumala majja ühegi tõotuse jaoks, sest mõlemad on jälestus Issandale, sinu Jumalale. Sa ei tohi laenata oma vennale intressiga hõbedat ega toitu ega ühtegi muud asja, mida sa talle laenaksid. Võõrale sa laenata intressiga, aga oma vennale mitte laenata intressiga, et Issand, sinu Jumal, õnnistaks sind kõigis sinu tegudes maal, millele sa sisenad, et seda pärida. Kui aga sa teed lubaduse Issandale, oma Jumalale, siis sa ei viivita seda tagasi andmast, sest Issand, sinu Jumal, otsib seda kindlasti sinult, ja see saab sulle patuks. Kui sa aga ei taha palvetada, siis pole sinus pattu. Seda, mis väljub sinu huultest, pead sa hoidma ja tegema nii, nagu sa lubasid Issandale, oma Jumalale, anni, millest sa rääkisid oma suuga. Kui aga sa siseneksid oma naabri lõikusele ja koguksid oma kätega viljapäid, siis sirpi ei tohi sa panna oma naabri lõikusele. Kui aga

sa sisenad oma naabri viinamäesse, siis söö viinamarju nii palju, kui sinu hing täis saab, aga nõusse sa neid panna ei tohi.

24

Kui aga keegi võtab naise ja elab koos temaga, ja juhtub, kui ta ei leia armu tema ees, sest ta leidis temas häbitu asja, ja ta kirjutab temale lahutuskirja ja annab tema kätesse ja saadab ta ära oma majast, ja ära minnes ta saab teise mehe omaks, ja viimane mees vihkab teda ja kirjutab temale lahutuskirja ja annab tema kätesse ja saadab ta ära oma majast, ja viimane mees sureb, kes võttis ta endale naiseks, ei saa esimene mees, kes saatis ta ära, tagasi pöördudes võtta teda endale naiseks pärast seda, kui ta on rüvetatud, sest see on jälestus Issanda, su Jumala ees, ja te ei rüveta maad, mida Issand, su Jumal annab sulle pärandiks. Kui aga keegi on hiljuti naise võtnud, siis ta ei lähe sõtta ja temale ei panda peale mingit kohustust, ta on süütu oma majas ühe aasta jooksul ja rõõmustab oma naist, kelle ta võttis. Sa ei võta pandiks veskikivi ega ka ülemist veskikivi, sest see võtab pandiks hinge. Kui aga tabatakse inimene varastamas hinge oma vendadest, Iisraeli poegadest, ja olles teda rõhunud, müüb teda, siis sureb see varas, ja sa eemaldad kurja enda hulgast. Pane tähele iseennast pidalitõve nakkuse suhtes, pea väga hoolikalt kinni kogu seadusest, mida preestrid leviidid teile teatavad, nii nagu ma teile käskisin, hoidke kinni ja täitke seda. Mäleta, kui palju Issand, sinu Jumal, tegi Mirjamile teel, kui te tulite välja Egiptusest. Kui sul on võlg või ükskõik milline võlg oma naabri

juures, siis sa ei tohi siseneda tema majja, et võtta temalt panti. Väljas sa seisad, ja mees, kelle juures sinu laen on, toob sulle pandi välja. Kui aga inimene on vaene, siis sa ei tohi magada tema pandiga. Tagastamisega sa tagastad tema panti päikeseloojangul, ja ta magab oma rõivas ja õnnistab sind, ja see on sinule halastus Issanda, su Jumala ees. Sa ei tohi teha ülekohut vaese ja vajava palgale, olgu ta sinu vendadest või proselyütidest, kes on sinu linnades. Samal päeval sa tagastad tema palga, enne kui päike loojub, sest ta on vaene ja sellele ta paneb oma lootuse, ja ta hüüab sinu vastu Issanda poole, ja see saab sulle patuks. Isad ei sure laste eest ja pojad ei sure isade eest, igaüks sureb oma patu pärast. Sa ei kõrvalda kohut võõramaalase ja orvu ja lese; sa ei võta pandiks lese rõivast, ja sa mäletad, et sulane olid sa Egiptuse maal, ja Issand, sinu Jumal, lunas sind sealt; selle pärast mina käsin sul teha seda sõna. Kui aga sa niidad lõikust oma põllul ja unustad vihku oma põllule, siis ära pöördu tagasi seda võtma, see jäägu võõrale ja vaeslapsele ja lesele, et Issand, sinu Jumal, õnnistaks sind kõigis sinu käte tegudes. Kui aga sa korjad oliive, siis sa ei pöördu tagasi koguma neid, mis jäävad sinu järele - need jäävad võõrale ja vaeslapsele ja lesele, ja sa mäletad, et teenija olid sa Egiptuse maal, seetõttu mina käsin sul täita seda käsku. Kui aga sa lõikad oma viinamäe, siis sa ei lõika seda uuesti enda järel; see kuulub võõrale ja vaeslapsele ja lesele; ja sa mäletad, et sulane sa olid Egiptuse maal; selle pärast mina käsin sul teha seda asja.

25

Kui aga tekib vaidlus inimeste vahel, ja nad tulevad kohtusse, ja nad mõistavad kohut, ja nad õigustavad õige, ja nad mõistavad hukka jumalakartmatu; Ja kui jumalakartmatu on väärt lööke, siis sa lasid ta maha kohtunike ette, ja nad piitsutavad teda nende ees vastavalt tema jumalatusele. Ja nad piitsutavad teda nelikümmend korda ega lisa rohkem, aga kui sa lisad piitsutada üle nende löökide rohkem, siis saab sinu vend sinu ees häbistatud. Sa ei tohi suitsutada härga, kes rehkib. Kui aga vennad elavad koos ühes kohas ja üks nende seast sureb, kuid tal ei olnud seemet, siis surnud mehe naine ei lähe väljapoole mehele, kes ei ole lähedane, vaid tema mehe vend läheb tema juurde ja võtab ta endale naiseks ning elab temaga koos. Ja laps, kelle ta sünnitab, pannakse paika surnud inimese nime järgi, ja tema nime ei kustutata Israelist. Kui aga mees ei soovi võtta oma venna naist, siis läheb naine värava juurde vanematekogule ja ütleb: minu mehe vend ei taha üles tõsta oma venna nime Iisraelis, minu mehe vend ei tahtnud. Ja tema linna vanematekogu kutsub teda ja ütleb temale, ja seistes ta ütleb: Ma ei soovi teda võtta. Ja tema venna naine läheneb vanematekogu ette ja teeb lahti ühe tema sandaali tema jalast ja sülitab tema näkku ja vastates ütleb: Nii tehakse mehele, kes ei ehita oma venna maja Iisraelis. Ja tema nime kutsutakse Iisraelis sandaali lahti lasknud mehe kojaks. Kui aga võitlevad inimesed üksteise vastu, mees koos oma vennaga, ja tuleb ühe nende naine vabastama oma meest seda löövat käest, ja sirutanud käe haarab tema suguelunditest, siis lõikad ära käe; su silm ei säästa teda. Sinu kotis ei tohi sinul olla kaht erinevat kaalu, suurt või väikest. Sinu majas ei tohi olla kahte liiki mõõtu, suurt või

väikest. Kaal tõeline ja õiglane olgu sinul, ja mõõt tõeline ja õiglane olgu sinul, et sa elaksid kaua maal, mida Issand, su Jumal annab sulle pärandiks. Sest jälestusväärne on Issanda, sinu Jumala jaoks iga, kes teeb neid asju, iga, kes teeb ebaõiglust. Mäleta, kui palju tegi sinule Amalek teel, kui sa läksid välja Egiptuse maalt, kuidas ta seisis vastu sinule teel ja lõikas maha sinu tagakaitse, need kes vaevlesid sinu taga, sina aga olid näljane ja väsinud; ja ta ei kartnud Jumalat. Ja kui Issand, sinu Jumal, annab sulle puhkust kõigist sinu vaenlastest, kes on sinu ümber maal, mille Issand, sinu Jumal, annab sulle pärida, siis kustutad välja Amaleki nime taeva alt, ja ära unusta.

26

Ja see juhtub, kui sa sisenad maale, mida Issand, sinu Jumal, annab sulle pärida, ja sa võtad selle valdusesse, ja sa elad seal, ja sa võtad esiviljadest oma maa viljadest, mida Issand, sinu Jumal, annab sulle, ja sa paned need korvi, ja sa lähed paika, mille Issand, sinu Jumal, valib, et tema nime seal hüütaks. Ja sa tuled preestrile, kes on nendel päevadel, ja ütled talle: ma kuulutan täna oma Issandale Jumalale, et ma olen sisenenud maale, mille Issand vandus meie isadele meile anda. Ja preester võtab korvi sinu kätest välja ja asetab selle Issanda, sinu Jumala altari ette. Ja vastates ütleb ta Issanda, sinu Jumala ees: Süüria hülgas minu isa ja ta läks alla Egiptusesse ning elutses seal vähese arvuga, kuid sai seal suureks rahvaks ja suureks hulgaks. Ja egiptlased kohtlesid meid halvasti ja alandasid meid ning panid meile

raskeid töid. Ja me hüüdsime Issanda, meie Jumala poole, ja Issand kuulis meie häält ning nägi meie alandust ja meie vaeva ja meie rõhumist. Ja Issand viis meid ise välja Egiptusest oma suure jõuga ja võimsa käega ning kõrge käsivarraga ning suurte nägemustega ning märkide ja imedetega. Ja ta tõi meid sellesse kohta ja andis meile selle maa, maa, kus voolab piim ja mesi. Ja nüüd vaata, ma olen toonud esimesed viljad maa saagist, mille sa andsid mulle, Issand, maa mis voolab piima ja mett; ja sa jätad selle Issanda, su Jumala ette, ja sa kummardad Issanda, su Jumala ees, ja sa rõõmustad kõigis heades asjades, mille Issand, su Jumal andis sulle, ja su majale, ja leeviidile, ja võõrale kes on sinus. Kui aga sa oled lõpetanud kümnise andmise kogu oma vilja kümnisest kolmandal aastal, annad sa teise kümnise leviidile ja võõrale ja vaeslapsele ja lesele, ja nad söövad sinu linnades ja rõõmustavad. Ja sa ütled Issanda, oma Jumala ees: ma olen eemaldanud pühad asjad oma majast ja andsin need leviidile, võõrale, vaeslapsele ja lesknaisele vastavalt kõigile käskudele, mida sa mulle käskisid. Ma ei rikkunud sinu käsku ega unustanud seda. Ja ma ei söönud neist oma valu ajal, ei võtnud neist vilja ebapuhtaks otstarbeks, ei andnud neist surnule, kuuletusin Issanda, meie Jumala häält, tegin nii, nagu sa mulle käskisid. Vaata alla oma püha elupaigast taevas ja õnnista oma rahvast Iisraeli ning maad, mille sa neile andsid, nagu sa vandsid meie isadele anda meile piima ja mett voolava maa. Sel päeval käskis Issand, sinu Jumal, sinul täita kõiki neid määrusi ja kohtuotsuseid, ja te peate neid ning täidate neid kogu oma südamest ja kogu oma hingest. Seda Jumalat sa valisid täna oma Jumalaks ning kõndima kõikidel tema teedel, pidama

määrusi ja kohtumõistmisi ning kuuletuma tema häälele. Ja Issand valis sind täna, et saada tema aardrahvaks, nagu ta ütles, et hoida tema käske, ja et olla üle kõikide rahvaste, nagu ta tegi sind kuulsaks ja kiituseks ja auks, et olla püha rahvas Issandale, sinu Jumalale, nagu ta rääkis.

27

Ja Mooses ja Iisraeli vanemate nõukogu käskisid, öeldes: hoidke kõiki neid käske, mida mina teile täna käsin. Ja sel päeval, kui te ületate Jordani maale, mille Issand, sinu Jumal, annab sinule, püstitad sa endale suured kivid ja krohvid need lupjaga. Ja sa kirjutad nendele kividele kõik selle seaduse sõnad, kui te ületate Jordani, kui te sisenete maale, mida Issand, sinu isade Jumal, annab sinule, maale, mis voolab piima ja mett, nii nagu Issand, sinu isade Jumal, sulle ütles. Ja kui te ületate Jordani jõe, peate te püstitama need kivid, mida mina käsin sul täna, Ebali mäel, ja sa pead krohvima need lupjaga. Ja sa ehitad seal altari Issandale, oma Jumalale, altari kividest; sa ei pane selle peale rauda; tervetest kividest sa ehitad altari Issandale, oma Jumalale, ja sa тоод selle peale põletusohvreid Issandale, oma Jumalale. Ja sa ohverdad seal päästeohvri, ja sa sööd, ja sa saad täis, ja sa rõõmustad Issanda, sinu Jumala ees. Ja sa kirjutad kõik selle seaduse väga selgelt nendele kividele. Ja Mooses ja preestrid leviidid rääkisid kogu Iisraelile, öeldes: Ole vait ja kuula, Iisrael! Sel päeval oled sa saanud Issanda, su Jumala rahvaks, ja sa kuulad Issanda, su Jumala häält, ja sa täidad kõik tema käsud ja

tema seadused, mida mina käsin sulle täna. Ja Mooses käskis rahvale sel päeval, öeldes: need seisavad rahvast õnnistamas Gerisimi mäel, olles Jordani ületanud: Simeon, Leevi, Juuda, Issakar, Joosep ja Benjamin. Ja need seisavad needuse all Eebali mäel: Ruuben, Gaad ja Asser, Sebulun, Daan ja Naftali. Ja vastates ütlevad leviidid kogu Iisraelile suure häälega: neetud on inimene, kes teeb nikerdatud ja valatud kuju, jälestus Issanda jaoks, käsitööliste käte töö, ja paneb selle varjatud kohta; ja vastates ütleb kogu rahvas: olgu nii. Neetud olgu see, kes ei austa oma isa või oma ema, ja kõik rahvas ütleb: olgu nii. Neetud olgu see, kes liigutab naabri piire, ja kõik rahvas ütleb: olgu nii. Neetud olgu see, kes petab pime teel, ja kõik rahvas ütleb: olgu nii. Neetud olgu see, kes kaldub kõrvale võõra, orvu ja lese kohtust, ja kõik rahvas ütleb: saagu nii. Neetud olgu see, kes magab oma isa naisega, sest ta paljastas oma isa katte; ja kogu rahvas ütleb: olgu nii. Neetud olgu see, kes magab ükskõik millise loomaga, ja kogu rahvas ütleb: nõnda olgu. Neetud on see, kes magab koos oma õega tema isa või ema poolt. Ja kõik inimesed ütlevad: olgu nii. Neetud olgu see, kes magab oma mõrsja või miniga, ja kõik rahvas ütleb: olgu nii; neetud olgu see, kes magab oma naise õega, ja kõik rahvas ütleb: olgu nii. Neetud olgu see, kes lööb naabrit pettusel, ja kõik rahvas ütleb: saagu nii. Neetud olgu see, kes võtab kingitusi süütu verd valava hinge löömiseks, ja kogu rahvas ütleb: saagu nii. Neetud on iga inimene, kes ei jää kõigi selle seaduse sõnade juurde, et neid täita, ja kogu rahvas ütleb: saagu nii.

28

Ja see juhtub, kui sa tõesti kuuled Issanda, oma Jumala häält, hoides ja tehes kõiki neid käske, mida mina käsin sulle täna, ja Issand, sinu Jumal, paneb sind üle kõigi maa rahvaste, ja tulevad sinu peale kõik need õnnistused ja leiavad sind, kui sa tõesti kuuled Issanda, oma Jumala häält, õnnistatud oled sina linnas ja õnnistatud oled sina põllul. Õnnistatud on sinu kõhu järglased ja sinu maa saadused ja sinu veiste karjad ja sinu lammaste karjad. Õnnistatud on sinu aidakambrid ja sinu jäägid. Õnnistatud oled sa sisenedes ja õnnistatud oled sa väljudes. Issand, sinu Jumal annab sinu vaenlased, kes on sulle vastu pannud, purustatud sinu palge ees. Ühel teel nad tulevad välja sinu vastu ja seitsel teel nad põgenevad sinu palge eest. Issand saadab sinu peale õnnistuse sinu aitades ja kõige peale, mille kallal sa oma kätt valid, maal, mille Issand, sinu Jumal, annab sinule. Issand tõstab sind üles endale pühaks rahvaks, nagu ta vandus su isadele; kui sa kuuled Issanda, oma Jumala häält ja käid kõigil tema teedel, ja kõik maa rahvad näevad sind, et Issanda nimi on kutsutud sinu peale, ja nad kardavad sind. Ja Issand, su Jumal, suurendab sind hüvanguks su kõhu järglastes ja su karjalooma järglastes ja su maa viljas, sellel maal, mille Issand vandus su isadele anda sinule. Avagu sulle Issand oma hea aarde, taeva, et anda vihma sinu maale õigel ajal; õnnistagu kõiki sinu käte töid; ja sa laenad paljudele rahvastele, aga sina ei võta laenu. Ja sina valitsed paljude rahvaste üle, aga sinu üle nad ei valitse. Issand, sinu Jumal, teeb sind peaks ja mitte sabaks, ja sa oled siis üleval ega

ole all, kui sa kuuled Issanda, oma Jumala häält, kõike seda, mida mina täna sinule käsin pidada. Sa ei tohi kõrvale kalduda kõigist käskudest, mida mina täna sulle annan, ei paremale ega vasakule, minema teiste jumalate järele, et neid teenida. Ja kui sa ei kuula Issanda, oma Jumalat häält ega pea kõiki tema käske, mida mina täna sulle käsin, siis tulevad sinu peale kõik need needused ja tabavad sind. Neetud oled sa linnas ja neetud oled sa põllul. Neetud olgu sinu aidad ja sinu varud. Neetud on sinu kõhu järglased ja sinu maa saadused, sinu veiste karjad ja sinu lammaste karjad; neetud oled sina oma sissetulemises ja neetud oled sina oma väljaminemises. Issand saadab sinu peale puuduse ja raiskamise ja hävitamise kõige peale, mille kallal sa oma kätt rakendad, kuni ta sind hävitab, ja kuni ta sind kiiresti hävitab sinu kurjade tegude pärast, sest sa jätsid mind maha. Issand võib lasta surmal sinu külge kleepuda, kuni ta sind täielikult hävitab maalt, kuhu sa lähed seda pärima. Issand lööb sind abituse, palaviku, värinate, põletiku, närbumise ja kahvatusega, ja need taga ajavad sind, kuni nad sind hävitavad. Ja taevas sinu pea kohal saab olema pronksist, ja maa sinu all rauast. Andku Issand, sinu Jumal, sinu maa vihmaks tolmu, ja tolm tuleb taevast alla, kuni ta sind hävitab, ja kuni ta sind kiiresti hävitab. Issand võib anda sind lüüasaamisele su vaenlaste ette: ühel teel lähed välja nende vastu, aga seitsmel teel põgened nende eest ja saad hajutuseks kõigis maa kuningriikides. Ja teie surnud saavad olema toiduks taeva lindudele ja maa metsloomadele, ega ole kedagi, kes hirmutaks. Issand lööb sind Egiptuse haavandiga istmikul ja metsiku sügelise ning sügelusega, nii et sa ei suuda paraneda. Issand

lööb sind hullumeelsusega, pimedusega ja vaimu väljapooleolekuga. Ja sina kobad keskpäeval nagu pime pimeduses, ja sinu teed ei õnnestu, ja siis sind koheldakse ülekohtuselt ja sind rüüstatakse kõigil päevadel, ja ei ole kedagi, kes aitaks. Sa võtad endale naise, aga teine mees omab teda, sa ehitad maja, aga ei ela selles, sa istad viinamäe, aga ei korja seda. Sinu vasikas on tapetud sinu ees, ja sa ei söö temast; sinu eesel on röövitud sinult, ja seda ei anta sulle tagasi; sinu lambad on antud sinu vaenlastele, ja sul ei ole aitajat. Sinu pojad ja sinu tütred on antud teisele rahvale, ja sinu silmad vaatavad nende poole närtides; sinu käel ei ole jõudu. Sinu maa saadused ja kõik sinu vaevavaevad sööb rahvas, keda sa ei tunne, ja sa kannatad ülekohut ning oled purustatud kõik oma päevad. Ja sa muutud hullunuks nende nägemuste pärast, mida sinu silmad näevad. Issand lööb sind kurjade haavandega põlvedele ja säärtele, nii et sa ei suuda paraneda oma jalgade tallast kuni oma pea lageni. Issand võib sind ja su valitsejaid, keda sa enda üle määrad, ära viia rahva juurde, keda ei tea sina ega su isad, ja seal teenid sa teisi jumalaid, puust ja kivist. Ja sa saad olema seal mõistatuseks, tähendamissõnaks ja jutustuseks kõigi rahvaste seas, kelle juurde Issand sind viib. Palju seemet sa viid välja põllule, ja vähest sa tood sisse, sest rohutirts sööb need ära; Viinamäe sa istad ja harid, ja veini ei joo ega rõõmusta sellest, sest uss sööb need ära. Oliivipuud on sinul kõigis sinu piirides, ja õliga sa ei määri, sest sinu oliivipuu vili langeb maha. Poegi ja tütreid sa sünnitad, kuid neid ei saa sul olema, sest nad lähevad vangipõlve. Kõik sinu puud ja sinu maa vili hävitab põud. Võõras, kes on sinu juures, tõuseb üha kõrgemale, sina aga lähed

üha madalamale. See laenutab sulle, aga sina ei laenutad talle; tema saab peaks, aga sina saad sabaks. Ja tulevad sinu peale kõik need needused, ja taga ajavad sind, ja tabavad sind, kuni ta hävitab sind, ja kuni ta hukutab sind, sest sa ei kuulanud Issanda, sinu Jumala häält, et hoida tema käske ja määrusi, mida ta sinule käskis. Ja sinus on märgid ja imed sinu järglaskonnas igavesti, selle eest et sa ei teeninud Issandat, oma Jumalat, rõõmuga ja hea meelega kõige külluse pärast. Ja sa teenid oma vaenlasi, keda Issand saadab sinu peale näljas, janus, alastuses ja kõige puuduses, ja ta paneb raudse ikke sinu kaela peale, kuni ta sind hävitab. Issand toob sinu peale rahva kaugelt maa äärest nagu kotka tormamine, rahva, kelle keelt sina ei kuule, rahva häbematu näoga, kes ei austa vanainimese nägu ja noore peale ei halasta. Ja see sööb ära sinu loomade järglased ja sinu maa saadused, nii et sulle ei jäeta vilja, veini, õli, sinu veiste karjad ja sinu lammaste karjad, kuni see hävitab sind. Ja ta hävitab sind sinu linnades, kuni maha laotatakse kõrged ja kindlustatud müürid, millele sina oled usaldanud, kogu sinu maal, ja ta ahastab sind sinu linnades, mille ta andis sulle. Ja sa sööd oma kõhu järglasi, oma poegade ja tütarde liha, nii palju kui ta sulle andis, oma ahistuses ja oma viletsuses, millega sinu vaenlane sind vaevab. Õrn sinus ja väga hell vaatab kadedalt oma silmaga oma venda ja naist oma süles ja allesjäänud lapsi, kes talle alles jäävad, nii et anda ühele neist oma laste lihast, keda ta sööb, sest talle ei jää midagi alles sinu ahistuses ja sinu viletsuses, milles su vaenlased sind ahistavad kõigis su linnades. Ja õrn ja hellitatud naine teie seas, kelle jalg ei ole proovinud maa peal kõndida hellituse ja õrnuse tõttu, vaatab kadedalt oma meest oma süles,

ja oma poega ja oma tütart, ja oma järelsündi, mis läks välja läbi tema reite, ja oma last, keda ta sünnitab; sest ta sööb need salaja kõige puuduse tõttu sinu ahistuses ja sinu viletsuses, millega su vaenlane sind ahistab sinu linnades, kui sa ei kuula ega tee kõiki selle seaduse sõnu, mis on kirjutatud selles raamatus, et karta seda austatud ja imeväärset nime, ISSANDAT, oma JUMALAT. Ja Issand teeb sinu lööke ja sinu järglaste lööke imeliseks – suured ja imelised lööke ning kurjad ja püsivad haigused. Ja ta toob tagasi kogu Egiptuse kurja valu, mida sa nende eest vältisid, ja need jäävad sinu külge kinni. Ja kõik haigused ja kõik lööke, mis pole kirjutatud, ja kõik, mis on kirjutatud selle seaduse raamatus, toob Issand sinu peale, kuni ta sind hävitab. Ja teid jäetakse väikese arvuga, selle asemel et te olite nagu taeva tähed hulgalt, sest te ei kuulanud Issanda, teie Jumala häält. Ja saab olema nii, et nagu Issand rõõmustas teie üle, et teha teile head ja teid paljundada, nii rõõmustab Issand teie üle, et teid hävitada, ja teid võetakse kiiresti ära maa pealt, millele sa sisenete, et seda pärida. Ja Issand, sinu Jumal, pillutab sind laiali kõikide rahvaste sekka, maa ühest otsast teise otsani, ja seal teenid sa teisi jumalaid, puust ja kivist, keda ei usaldanud sina ega sinu isad. Kuid ka nende rahvaste hulgas ei lase ta sind puhata ega saa sinu jala jalajäljele seismist, ja Issand annab sulle seal sõnakuulmatu südame ja nõrgenevad silmad ja närbuvat hinge. Ja su elu ripub su silmade ees, ja sa kardad päeval ja öösel, ega usu enam oma ellu. Hommikul ütled sa: Kuidas võiks saada õhtu? ja õhtul ütled sa: Kuidas võiks saada hommik? - sinu südame hirmu pärast, mida sa kardad, ja sinu silmade nägemuste pärast, mida sa näed. Ja Issand pöörab sind tagasi

Egiptusesse laevadega, teel, mille kohta ma ütlesin, et sa ei näe seda enam, ja teid müüakse seal teie vaenlastele poegadeks ja teenijatüdrukuteks, ja ostjat ei ole. Need on lepingu sõnad, mille Issand käskis Moosesel kehtestada Iisraeli poegadele Moabi maal, lisaks lepingule, mille ta tegi nendega Hooreebis.

29

Ja Mooses kutsus kokku kõik Iisraeli pojad ja ütles neile: teie olete näinud kõike, mida Issand tegi Egiptuse maal teie ees vaaraole ja tema teenritele ja kogu tema maale, neid suuri katsumusi, mida teie silmad on näinud, neid suuri tunnustähti ja imesid. Ja Issand Jumal ei andnud teile südant teadmaks, ja silmi nägemaks, ja kõrvu kuulmaks kuni selle päevani. Ja ta juhtis teid nelikümmend aastat kõrbes, teie rõivad ei vananud ja teie sandaalid ei kulunud teie jalgadest ära. Leiba te ei söönud, veini ja kanget jooki te ei joonud, et te teaksite, et mina olen Issand, teie Jumal. Ja te tulite kuni selle kohani, ja Siihon, Hešboni kuningas, ja Oog, Baasani kuningas, läksid meile vastu sõtta. Ja me lõime neid ja võtsime nende maa, ning ma andsin selle pärandiosana Ruubenile ja Gaddile ja Manasse hõimu poolele. Ja te peate pidama ja täitma kõiki selle lepingu sõnu, et te mõistaksite kõike, mida te teete. Teie seisate kõik täna Issanda, teie Jumala ees, teie hõvujuhid ja teie vanemate nõukogu ja teie kohtunikud ja teie kirjutajad, iga Iisraeli mees, teie naised ja teie järglased ja võõras, kes on teie laagri keskel, alates teie puulõhkujast kuni teie veekandajani, et siseneda

Issanda, teie Jumala lepingusse ja tema needmistesse, mida Issand, sinu Jumal sõlmib sinuga täna, et ta võiks seada sind endale rahvaks ja tema saab sinu Jumalaks, nii nagu ta ütles sulle ja nii nagu ta vandus sinu isadele Aabrahamile ja Iisakile ja Jaakobile. Ja mitte ainult teiega mina teen seda lepingut ja seda needust, vaid ka nendega, kes on siin koos teiega täna Issanda, teie Jumala ees, ja nendega, kes ei ole koos teiega siin täna. Sest teie teate, kuidas me elasime Egiptuse maal, kuidas me läbisime nende rahvaste keskel, keda teie läbisite. Ja nägite nende jälkusi ja nende kujusid: puud ja kivi, hõbedat ja kulda, mis on nende juures. Ärgu olgu teie seas ühtegi meest või naist või suguvõsa või hõimu, kelle meel on pöördunud eemale Issandast, teie Jumalast, minnes teenima nende rahvaste jumalaid; ärgu olgu teie seas juur, mis kasvab ülespoole sappi ja kibeduses. Ja olgu nii, kui ta kuuleb neid needuse sõnu ja õnnistab end oma südames, öeldes: pühad asjad saagu mulle osaks, sest ma lähen oma südame eksituses, et patune ei hävitaks koos patutut. Ei taha Jumal talle armuline olla, vaid siis süttib Issanda viha ja tema kiivus selle inimese vastu; ja kleepuvad tema külge kõik selle lepingu needused, mis on kirjutatud sellesse raamatusse; ja Issand kustutab tema nime taeva alt. Ja Issand eraldab tema kurjadesse kõigist Iisraeli poegadest, vastavalt kõigile selle lepingu needmistele, mis on kirjutatud selle seaduse raamatus. Ja ütlevad teine põlvkond, teie pojad, kes tõusevad üles pärast teid, ja võõras, kes tuleb kaugelt maalt, ja nad näevad selle maa lööke ja tema haigusi, mida Issand saatis tema peale, väävel ja sool põletatud; kogu tema maa ei külvata, ega tärka, ega tõuse tema peale ükski roheline. Nagu hävitati Soodom ja Gomorra,

Adma ja Sebojim, mida Issand hävitas vihas ja raevas. Ja kõik rahvad ütlevad: miks Issand tegi nii sellele maale? Mis on see suur viha? Ja nad ütlevad, et nad jätsid maha Issanda, nende isade Jumala lepingu, mille ta sõlmis nende isadega, kui ta viis nad välja Egiptuse maalt, ja läinuna teenisid nad teisi jumalaid, keda nad ei tundnud ega kes neile jagatud olnud. Ja Issand vihastus vihaga selle maa peale, et tuua selle peale kõik needused, mis on kirjutatud selle seaduse raamatus. Ja Issand eemaldas nad nende maalt vihas ja vihastuses ja väga suures raevus, ning heitis nad välja teise maa peale nagu nüüd. Peidetud asjad kuuluvad Issandale, meie Jumalale, aga nähtavad asjad meile ja meie lastele igavesti, et teha kõiki selle seaduse sõnu. Peidetud asjad kuuluvad Issandale, meie Jumalale, aga nähtavad asjad meile ja meie lastele igavesti, et teha kõiki selle seaduse sõnu.

30

Ja nii juhtub, kui kõik need sõnad tulevad sinu peale, õnnistus ja needus, mille ma panin sinu ette. Ja sa võtad vastu oma südamesse kõikide rahvaste seas, kuhu Issand sind seal laiali pillutab, ja sa pöördud tagasi Issanda, oma Jumala poole, ja sa kuuled tema häält vastavalt kõigele, mida mina käsin sulle täna, kogu oma südamest ja kogu oma hingest, ja Issand tervendab sinu patud ja halastab sinu peale, ja jälle kogub sind kokku kõikidest rahvastest, kelle sekka Issand sind seal laiali pillutas. Kui sinu hajutus ulatub taeva äärest taeva ääreni, siis sealt

kogub sind Issand, sinu Jumal, ja sealt võtab sind Issand, sinu Jumal. Ja sinu Jumal toob sind sealt sisse maale, mida sinu isad pärisid, ja sa pärid seda, ja ta teeb sul hästi ning teeb sind arvukamaks kui sinu isad. Ja Issand puhastab põhjalikult sinu südame ja sinu seemne südame, et armastada Issandat, oma Jumalat, kogu oma südamest ja kogu oma hingest, et sina elaksid. Ja Issand, sinu Jumal, annab need needused sinu vaenlastele ja neile, kes sind vihkavad, kes sind taga ajasid. Ja sina pöördud tagasi ja kuuled Issanda, oma Jumala häält ning täidad tema käske, mida mina sulle täna käsin. Ja Issand, su Jumal, õnnistab sind igas su käte töös, su kõhu järglastes ja su kariloomade järglastes ja su maa saadustes, sest Issand, su Jumal, pöördub rõõmustama su üle heaks, nagu ta rõõmustas su isade üle. Kui sa kuulad Issanda, su Jumala häält, et hoida tema käske ja tema määrusi ja tema kohtuotsuseid, mis on kirjutatud selles seaduse raamatus; kui sa pöördud Issanda, su Jumala poole kogu oma südamest ja kogu oma hingest. Sest see käsk, mida mina käsin sinule täna, ei ole liiga raske ega kaugel sinust. Ei ole see taevas üleval, öeldes: kes tõuseb meie eest taevasse ja võtab meile selle ning olles seda kuulnud, me seda teeme? Ega see pole ka üle mere, öeldes: kes ületab meile üle mere ja toob meile selle ning teeb selle meile kuuldavaks, et me seda teeksime? Sinu lähedal on see sõna väga sinus suus ja sinus südames ja sinus kätes, et seda teha. Vaata, olen täna pannud su ette elu ja surma, hea ja kurja. Kui sa kuulad Issanda, oma Jumala käske, mida mina täna sulle käsin, et armastada Issandat, oma Jumalat, käia kõigil tema teedel ja pidada tema määrusi ja tema kohtuotsuseid, siis te elate ja saate arvukaks, ja

Issand, sinu Jumal, õnnistab sind kogu maal, kuhu sa sisenad seda pärima. Ja kui sinu süda pöördub ära, ja sa ei kuula, ja eksiteele viiduna kummardad teisi jumalaid ja teenid neid, siis ma kuulutan sulle täna, et hävinguga te hävitate, ja te ei saa kauaealiseks maa peal, millesse te lähete üle Jordani, et pärida seda. Ma tunnistan täna teile taevast ja maad: elu ja surma ma olen andnud teie ette, õnnistuse ja needuse. Vali elu sina, et elaksid sina ja sinu järglased, armastades Issandat sinu Jumalat, kuulates tema häält ja kinni pidades temast, sest see on sinu elu ja sinu päevade pikkus - elada maal, mille Issand vandus sinu isadele Aabrahamile ja Iisakile ja Jaakobile anda neile.

31

Ja Mooses lõpetas kõigi nende sõnade rääkimise kõigile Iisraeli poegadele ja ütles neile: Sada kakskümmend aastat vana ma olen täna, ma ei suuda enam sisse minna ja välja minna. Issand aga ütles mulle: sa ei läbi seda Jordanit. Issand, sinu Jumal, kes käib sinu ees, tema hävitab need rahvad sinu eest, ja sa pärid nad, ja Joosua käib sinu ees, nagu Issand on kõnelnud. Ja Issand, sinu Jumal, teeb neile nagu ta tegi Siihonile ja Oogile, kahele amoriitide kuningale, kes olid üle Jordani, ja nende maale, nagu ta hävitas täielikult neid. Ja Issand andis nad teile üle, ja te teete neile nii, nagu ma teile käskisin. Ole julge ja tugev, ära karda, ära ole hirmunud ega ehmatanud nende palge ees, sest Issand, su Jumal, kes käib su ees, on sinuga, ta ei jäta sind maha ega hülga sind. Ja Mooses kutsus Joosuat ja ütles temale kogu Iisraeli

ees: ole julge ja ole tugev, sest sina lähed selle rahva ees sisse maale, mille Issand vandus teie isadele anda neile, ja sina annad selle neile pärandiks. Ja Issand, kes sinuga kaasas käib, ei jäta sind maha ega hülga sind; ära karda ega ole arg. Ja Mooses kirjutas selle seaduse sõnad raamatusse ja andis selle preestritele, Leevi poegadele, kes kandsid Issanda lepingu laeka, ja Iisraeli poegade vanematele. Ja Mooses käskis neil sel päeval, öeldes: Pärast seitse aastat, vabastamise aasta ajal, lehtmajade pühal, kui kogu Iisrael koos läheb ilmuma Issanda, teie Jumala ette kohta, mille Issand valib, loete te seda seadust kogu Iisraeli ees nende kõrvus, kokku kutsudes rahva - mehed ja naised ja lapsed ja võõrad teie linnades -, et nad kuuleksid ja et nad õpiksid kartma Issandat, teie Jumalat, ja nad kuulevad, et teha kõiki selle seaduse sõnu. Ja nende pojad, kes ei tea, kuulevad ja õpivad kartma Issandat, sinu Jumalat, kõigil nendel päevadel, mil nad elavad maal, kuhu teie ületate Jordani, et seda pärida. Ja Issand ütles Moosesele: Vaata, sinu surma päevad on lähedale tulnud, kutsu Joosua ja seiske tunnistuse telgi uste juures, ja ma annan talle käsu. Ja Mooses ja Joosua läksid tunnistuse telki ning seisid tunnistuse telgi uste juures. Ja Issand tuli alla pilves ning seisis tunnistuse telgi uste juures, ja pilvessammas seisis tunnistuse telgi uste juures. Ja Issand ütles Moosesele: Vaata, sina magad oma isade juures, ja see rahvas tõuseb ning hakkab hooraldama võõraste jumalate järel selles maal, kuhu ta siseneb, ja nad jätavad mind maha ning lõhuvad minu lepingu, mille ma tegin nendega. Ja ma saan vihastama nende peale sel päeval, ja ma jätan nad maha ning pööran oma näo nende käest ära, ja ta saab söödavaks, ning nad leiavad tema paljud kurjused ja

viletsused, ning ta ütleb sel päeval: Sest Issand, mu Jumal, ei ole minus, leidsid mind need kurjused. Mina aga pöördan oma näo nende eest ära sel päeval kõigi kurjuste pärast, mida nad tegid, sest nad pöördusid võõraste jumalate poole. Ja nüüd kirjutage üles selle laulu sõnad ja õpetage seda Iisraeli poegadele ning pange see nende suhu, et see laul oleks mulle tunnistajaks Iisraeli poegade ees. Sest ma toon nad sisse sellele heale maale, mille ma vandusin nende isadele anda neile, maale, mis voolab piima ja mett, ja nad söövad, ja olles täidetud, nad rahuldavad end, ja nad pöörduvad võõraste jumalate poole, ja nad teenivad neid, ja nad ärritavad mind, ja nad purustavad minu lepingu. Ja see laul asendatakse nende ees tunnistajaks, sest see ei unustata nende suust ega nende järglaste suust, sest mina tean nende kurjust, mida nad siin täna teevad, enne kui mina viin nad sisse heasse maale, mille ma vannutasin nende isadele. Ja Mooses kirjutas selle laulu sel päeval ja õpetas seda Iisraeli poegadele. Ja ta käskis Joosuale ja ütles: Ole julge ja ole tugev, sest sina viid Iisraeli pojad maale, mille Issand neile vandus, ja tema on sinuga. Kui aga Mooses lõpetas selle seaduse kõigi sõnade kirjutamise raamatusse lõpuni, ja käskis leviitidel, kes kannavad Issanda lepingu laeka, öeldes: võtke see seaduse raamat ja pange see Issanda, teie Jumala lepingu laeka kõrvale, ja see saab seal teile tunnistuseks. Sest mina tean sinu mässumeelsust ja sinu kõva kaela. Veel minu elavana teiega koos täna olite te Jumala vastu mässamas, kuidas siis mitte ka pärast minu surma? Kogunege minu juurde teie hõvulikud ja teie vanemad ja teie kohtunikud ja teie ametnikud, et ma räägin nende kõrvadesse kõik need sõnad ja tunnistan neile nii taevast kui ka maad. Ma

tean, et pärast minu surma te tegutsete seadusetult ja pöörate kõrvale teelt, mida ma käskisin teile, ja teid kohtavad kurjad päevade lõpul, sest te teete kurja Issanda ees, vihastades teda oma käte tegudega. Ja Mooses rääkis kogu koguduse kõrvadesse selle laulu sõnad kuni lõpuni.

32

Pane tähele, taevas, ja ma räägin, ning kuulgu maa sõnu minu suust. Oodatagu nagu vihma minu ütlust ja laskugu alla nagu kaste minu sõnu, nagu vihmasadu rohule ja nagu lumesadu rohule. Sest ma hüüdsin Issanda nime, andke suurus meie Jumalale. Jumal, tõelised on tema teod ja kõik tema teed on kohtuotsused, Jumal on ustav ja ülekohut ei ole, õiglane ja püha on Issand. Nad patustasid, mitte tema lapsed – laiduväärne, kõver ja väänatud põlvkond. Kas te maksate need asjad Issandale tagasi? Kas nii rumal rahvas ja mitte tark? Kas ei omandanud tema, see sinu isa, sind ja teinud sind ja vorminud sind? Mäletage igaviku päevi, mõistke põlvkondade-põlvkondade aastaid. Küsi oma isalt ja ta teatab sulle, oma vanematelt ja nad ütlevad sulle. Kui Kõigekõrgem jagas rahvad, kui ta hajutas Aadama poegi, siis ta seadis rahvaste piirid vastavalt Jumala inglite arvule. Ja Issanda osaks sai tema rahvas Jaakob, tema pärandi mõõdetud osaks Iisrael. Ta rahuldas teda kõrbes, janu kuumuses veeta maal; ta ümbritses teda ja kasvatas teda ja hoidis teda nagu silmatera; nagu kotkas kaitseb oma pesa ja hõljub oma poegade kohal, laotades oma tiivad ta võttis nad

vastu ja tõstis nad oma õlgade peale. Isand üksi juhtis neid, nende seas ei olnud võõrast jumalat. Ta tõi nad üles maa tugevusele, ta söötis neid põldude saadustega, nad imesid mett kaljust ja õli kõvast kaljust. Või härjadest ja lammaste piim, koos tallede ja jäärade rasvaga, pullide pojad ja sikud, koos nisu neerude rasvaga, ja viinamarja verd jõi ta veini. Ja Jaakob sõi ja sai täis, ja armastatu lõi jalaga, kasvas rasvaks, muutus paksaks, laienes, ja hülgas Jumala, kes teda tegi, ning pöördus ära Jumalast, oma päästjast. Nad ärritasid mind võõraste jumalate pärast, oma jälkustega tegid nad mu kibedaks. Nad ohverdasid deemonitele, ja mitte Jumalale, jumalatele, keda nad ei tundnud, uutele ja hiljutistele, kes olid tulnud, keda nende isad ei tundnud. Jumala, kes sind sünnitanud, sa hülgasid, ja unustasid Jumala, kes sind toitnud. Ja Issand nägi, ja oli kadedaks, ja ta sai vihastatud oma poegade ja tütarde pärast, ja ütles: ma pööran oma näo nende eest ära ja näitan, mis neile viimseil päevil saab; sest see on kõrvale pööratud põlvkond, pojad, kelles ei ole usku. Nemad tegid mind kadedaks sellega, mis ei ole Jumal, ärritasid mind oma ebajumalate poolest, ja mina teen neid kadedaks selle üle, mis ei ole rahvas, mõistmatu rahva üle vihastutan ma neid. Sest tuli on süüdatud minu vihast, see põleb kuni Hadeseni sügavustesse, neelab maa ja selle saadused ning süütab põlema mägede alused. Kogun nende peale õnnetusi ja kulutan oma nooled võitlemiseks nende vastu. Näljast ja lindude poolt söödavaks saamisest raiskunud, ja ravimatu tetanus – metsaliste hammaid saadan ma nende peale koos nendega, kes vihast maa peal lohistavad. Väljastpoolt teeb neid lapsituks mõõk ja ladustest hirm – noormees koos neitsi, rinnalaps koos vana

mehega. Ma ütlesin: ma pillutan nad laiali, ma kustutan inimeste seast nende mälestuse. Kui mitte vaenlaste viha pärast, et nad ei venitaks, et vastased ei ründaks ühiselt, et nad ei ütleks: meie ülev käsi, ja mitte Issand, tegi kõike seda. Rahvas on kaotanud nõu ja nende seas ei ole teadmist. Nad ei mõistnud aru saada, lasku nad need vastu võtavad tulevase aja jaoks. Kuidas ajab üks taga tuhat ja kaks ajavad minema kümme tuhat, kui mitte Jumal müüs neid ja Issand andis nad üle? Sest nende jumalad ei ole nagu meie Jumal, kuid meie vaenlased on mõistmatud. Sest Soodoma viinapuust on nende viinapuu ja nende viinamarjaistandik on Gomorrast, nende viinamari on sapi viinamari, kibeduse kobar neile. Draakonte viha on nende vein, ja aspiste viha on ravimatu. Eks vaata, need on kogutud minu juures ja pitseeritud minu aardekambrites? Kättemaksu päeval ma maksan kätte, kui nende jalg komistab, sest hävituse päev on neile lähedal ja see on teile valmis. Sest Issand mõistab kohut oma rahva üle ja oma orjade pärast saab ta lohutust, sest ta nägi neid nõrgenenuna ja hüljatuna vangistuses ja nõrgestununa. Ja Issand ütles: kus on nende jumalad, kelle peale nad usaldasid, kelle ohvrite rasva te sõite ja kelle joogiohvrite veini te jõite? Las nad tõusevad üles ja las nad aitavad teid ja las nad saavad teile kaitsjaiks. Vaadake, vaadake, et mina olen, ja ei ole Jumalat peale minu, mina tapan ja teen elavaks, löön ja mina tervendan, ja ei ole kedagi, kes vabastaks minu kätest. Ma tõstan taevasse oma käe ja vannan oma parema käe peale ja ütlen: mina elan igavesti, sest ma teritän oma mõõka nagu välku ja minu käsi haarab kinni kohtust ja maksan tagasi õigust vaenlastele ja neile, kes vihkavad mind, maksan tagasi. Ma teen

oma nooled joobnuks verest ja mu mõõk sööb liha haavatud verest ja vangipõlvest, vaenlaste valitsejate peast. Rõõmustuge, taevad, koos temaga, ja kummardagu teda kõik Jumala saadikud; rõõmustuge, rahvad, koos tema rahvaga, ja tugevdagu teda kõik Jumala pojad, sest tema poegade veri kätte makstakse, ja ta maksab kätte ning tasub karistuse vaenlastele, ja vihajaile ta tasub, ning Issand puhastab oma rahva maa. Ja Mooses kirjutas selle laulu sel päeval ja õpetas seda Iisraeli poegadele, ja Mooses sisenes ja rääkis kõik selle seaduse sõnad rahva kõrvadesse, tema ja Joosua, Nuuni poeg. Ja Mooses lõpetas rääkimise kogu Iisraelile. Ja ta ütles neile: Pöörake südamega tähelepanu kõigile neile sõnadele, mida mina tunnistan teile täna, mida te käskite oma poegadele hoida ja täita – kõik selle seaduse sõnad. Sest see ei ole tühi sõna teile, vaid see on teie elu, ja selle sõna pärast te elate kaua maal, millele te ületate Jordani, et seda seal pärida. Ja Issand rääkis Moosesega sel päeval, öeldes: mine üles Abarimi mäele, sellele Nebo mäele, mis on Moabi maal Jeeriko vastas, ja vaata Kaanani maad, mida mina annan Iisraeli poegadele, ja sure mäel, kuhu sa seal üles lähed, ja sind kogutakse su rahva juurde; nagu suri Aaron, su vend, Hori mäel ja ta koguti oma rahva juurde. Sest te ei kuuletunud minu sõnale Iisraeli poegade juures vaidluse vee ääres Kaadeshis Siini kõrbes, sest te ei pühitsenud mind Iisraeli poegade seas. Vastapäätä näed sa maad, kuid sinna sa ei sisene.

33

Ja see on õnnistus, millega Mooses, Jumala mees, õnnistas Iisraeli poegi enne oma surma. Ja ta ütles: Issand on tulnud Siinai-st ja ilmus meile Seiirist ning ruttas Parani mäelt koos Kaadese müüriadega, tema paremal käel inglid koos temaga. Ja ta säästis oma rahvast, ja kõik pühitsetud su käte all; ja need on su all; ja ta võttis vastu tema sõnadest seaduse, mille Mooses meile käskis, pärandiks Jaakobi kogudele. Ja armastatu saab olema valitsejaks, kui rahvaste valitsejad on kokku toodud koos Iisraeli hõimudega. Elagu Ruuben ja ärgu ta surgu, ja olgu ta suur arvult. Ja see puudutab Juudat: kuule, Issand, Juuda häält ja tule tema rahva juurde; tema käed võitlevad tema eest ja sina oled abiks tema vaenlaste vastu. Ja Leevile ta ütles: andke Leevile tema selged asjad ja tema tõde pühale mehele, keda nad katsusid katsumuses; nad sõimasid teda vaidluse vee juures. Kes ütleb isale ja emale: ma ei ole sind näinud, ja oma vendasid ei tunnistanud ja oma poegadest loobus; ta hoidis sinu sõnu ja sinu lepingut säilitas. Nad kuulutavad sinu määrusi Jaakobile ja sinu seadust Iisraelile, nad panevad suitsutust sinu vihas pidevalt sinu altarile. Õnnista, Issand, tema jõudu ja võta vastu tema käte teod, purusta vaenlaste nimmeluud, kes on tõusnud tema vastu, ja need, kes teda vihkavad, ärgu tõusku. Ja Benjaminile ütles ta: Issanda armastatu elab usaldades ja Jumal varjab teda kõigil päevadel, ja tema õlgade vahel ta puhkas. Ja Joosepile ta ütles: Issanda õnnistusest tema maa, taeva andidest ja kastecт ja sügavuste allikatest alt, ja päikese pöördumiste saagi hooaja järgi, ja kuude kokkutulekutest, mägede alguse tipust ja igaveste küngaste tipust, ja maa täitumise hooaja järgi; ja vastuvõetavad põõsas ilmunule tulgu Joosepi pea peale ja tema tippu, kes oli

austatud vendade hulgas. Esmasündinud härja ilu on tema oma, ükssarviku sarved on tema sarved, nendega torkab ta rahvaid korraga kuni maa äärteni, need on Efraimi kümnetuhandeid ja need on Manasse tuhandeid. Ja Sebulonile ütles ta: Rõõmusta, Sebulon, oma väljumises, ja Issakar oma telkides. Rahvad hävitavad, ja te kutsute seal ning te ohverdate seal õigluse ohvrit, sest mere rikkus toitab sind ja rannikul elavate kaubandus. Ja Gadile ütles ta: Õnnistatud olgu see, kes laiendab Gadi! Nagu lõvi puhkas ta, olles purustanud käsivarre ja valitseja. Ja ta nägi tema esimesvilja, et seal oli jagatud valitsejate maa, kes olid kogutud koos rahvaste juhtidega; Issand tegi õigust ja tema kohut koos Iisraeliga. Ja Danile ütles ta: Dan on lõvipoeg ja ta hüppab välja Basanist. Ja Naftalile ütles: Naftali on täis vastuvõetavaid asju, ja täitugu õnnistusega Issandalt, ta pärib mere ja lõuna. Ja Asherile ütles ta: õnnistatud on Asher lastest, ja ta saab vastuvõetavaks oma vendadele, ta kastab oma jala õlisse. Raud ja pronks on tema sandaal, nagu sinu päevad, nii on sinu tugevus. Ei ole nagu armastatu Jumal, kes astub üle taeva, sinu abistaja, ja taevalaotuse suurejooneline. Ja Jumala algus katab sind, ja igaveste käsivarrete tugevuse all, ja ta ajab sinu palge eest välja vaenlase, öeldes: hukku sa. Ja Iisrael elab usaldades üksi Jaakobi maal vilja ja veini juures, ja taevas on sinule pilvine kastega. Õnnistatud oled sina, Iisrael; kes on sinu sarnane, rahvas, keda Issand päästab? Kaitseb su abistaja, ja mõõk on su kiitlemine; ja su vaenlased valetavad sulle; ja sina astud nende kaelale.

34

Ja Mooses läks üles Moabi Arabotist Nebo mäele, Pisga tipule, mis on Jeeriko ees, ja Issand näitas talle kogu Gileadi maa kuni Danini, ja kogu Naftali maa, ja kogu Efraimi maa, ja Manasse maa, ja kogu Juuda maa kuni viimse mereni, ja kõrbe, ja Jeeriko ümbrused, palmilinnu, kuni Sooarini. Ja Issand ütles Moosesele: See on maa, mida ma vandusin Aabrahamile ja Iisakile ja Jaakobile, öeldes: Sinu järglastele ma annan selle. Ma näitasin seda sinu silmadele, kuid sinna sa ei sisene. Ja Mooses, Issanda teenija, suri Moabi maal Issanda sõna läbi. Ja nad matsid ta Ai lähedale Peori majja, ja keegi ei näinud tema matust tänase päevani. Mooses oli aga sada kakskümmend aastat vana tema suremisel, tema silmad ei olnud hägunenud ega tema kilpkonnad hävitatud. Ja Iisraeli pojad nutsid Moosest Moabi Arabothis Jordani ääres Jeeriko juures kolmkümmend päeva, ja Moosese leinamise ning nutmise päevad said täis. Ja Joosua, Nuni poeg, täideti mõistmise vaimuga, sest Mooses oli pannud oma käed tema peale, ja Iisraeli pojad kuulasid teda ning tegid nii, nagu Issand oli Moosesele käskinud. Ja ei tõusnud enam prohvetit Iisraelis nagu Mooses, keda Issand tundis näost näkku kõigis märkides ja imededes, kelle Issand saatis tegema neid Egiptuse maal Vaaraole ja tema teenritele ja kogu tema maale, suured imed ja vägevat kätt, mida Mooses tegi kogu Iisraeli ees.

Joosua raamat

1

Ja juhtus pärast Moosese surma, ütles Issand Joosuale, Nuuni pojale, Moosese teenijale, öeldes: Mooses, minu teenija, on surnud. Nüüd seega tõuse üles, ületa Jordan sina ja kogu see rahvas sellele maale, mille mina annan neile. Iga koht, millele te astute oma jalgade tallaga, selle ma annan teile, nii nagu olen rääkinud Moosesele: kõrb ja Antilibanon, kuni suure jõeni, Eufrati jõeni, ja kuni viimse mereni; päikese loojangust saavad teie piirid. Ükski inimene ei seisa vastu sinu ees kõigil sinu elu päevadel, ja nagu ma olin Moosesega, nii ma olen ka sinuga, ja ma ei jäta sind maha ega hülga sind. Ole tugev ja vaprus, sest sina jagad sellele rahvale maa, mille ma vandusin teie isadele neile anda. Ole tugev seega ja ole julge, hoides ja tehes nagu käskis sinule Mooses, minu sulane, ja sa ei kaldu kõrvale neist paremale ega vasakule, et sul läheks hästi kõiges, mida sa teed. Ja see seaduse raamat ei lahku sinu suust, ja sa mõtiskled selle üle päeval ja öösel, et sa teaksid teha kõike, mis on kirjutatud, siis sa õnnestud ja teed oma teed õnnestunuks, ja siis sa mõistad.

Vaata, ma olen käskinud sind: ole tugev ja ole julge, ära ole arg ega karda, sest sinuga on Issand, sinu Jumal, kõiges, kuhu sa lähed. Ja Joosua käskis rahva kirjutajatele, öeldes: Minge rahva laagri keskele ja käskige rahvale, öeldes: valmistage toiduvarusid, sest veel kolm päeva ja teie lähete üle selle Jordani, et siseneda ja hõivata maad, mida Issand, teie isade Jumal, annab teile. Ja Ruubenile ja Gaadile ja poolele Manasse suguharule ütles Joosua: mäletage sõna, mille Mooses, Issanda sulane, teile käskis, öeldes: Issand, teie Jumal, on andnud teile rahu ja andnud teile selle maa. Teie naised ja teie lapsed ja teie loomad jäägu elama maal, mille ta andis teile; aga teie ületate vööga varustatud esimestena enne oma vendasid, iga tugev mees; ja te võitlete koos nendega, kuni Issand meie Jumal annab rahu teie vendadele, nagu ka teile, ja pärivad ka nemad maa, mille Issand meie Jumal annab neile; ja te lähete igaüks tagasi oma pärandisse, mille andis teile Mooses Jordani teispool päikesetõusu pool. Ja vastates Joosuale ütlesid nad: Kõik, mida sa meile käsid, me teeme, ja kõikidesse kohtadesse, kuhu sa meid lähetad, me läheme. Vastavalt kõigele, mida me kuulsime Mooseselt, kuuleme me sind, ainult olgu Issand, meie Jumal, sinuga nii, nagu ta oli Moosesega. Aga inimene, kes sulle salgaks, ja kes ei kuulaks sinu sõnu, mida sa talle käsid, surgu, kuid ole tugev ja vapper.

2

Ja Joosua, Nuuni poeg, saatis Sittimist välja kaks noort meest

luurama, öeldes: Minge üles ja vaadake maa ja Jeeriho. Ja läinud kaks noort meest sisenes Jeerihosse ja sisenes prostituudi naise majja, kelle nimi oli Raahab, ja peatusid seal. Ja see teatati Jeeriko kuningale, öeldes: siia on sisenenud Iisraeli poegade mehed, et maad välja nuhkida. Ja Jeeriko kuningas saatis ja ütles Raahabile: Too välja mehed, kes on läinud sinu majja öösel, sest nad on tulnud maad välja nuhkima. Ja naine võttis kaks meest ja peitis nad ning ütles neile öeldes: mehed tulid minu juurde, aga kui värav pimeduses suletud sai, läksid mehed välja, ma ei tea kuhu nad läksid, ajage nende järel taga, äkki saate nad kätte. See aga tõi nad katusele ja peitis nad linakõrte sisse, mis oli kuhjatud katusele. Ja mehed ajasid taga neid teed mööda Jordani poole koolmekohtadele, ja värav suleti. Ja sündis, kui taga ajavad läksid nende järel välja, ja enne kui nemad magama heitsid, läks tema üles nende juurde katusele ja ütles neile: Ma tean, et Issand andis teile maa, sest teie hirm on langenud meie peale. Oleme kuulnud, et Issand Jumal kuivatas punase mere teie palge eest ära, kui te Egiptuse maalt välja läksite, ja mida ta tegi kahele Amoriitide kuningale, kes olid teispool Jordanit, Siihonile ja Oogile, keda te hävitasite. Ja kui meie kuulsime, olime meie südames hämmastunud, ja ei seisnud enam vaimu üheski meist teie palge ees, sest Issand, teie Jumal, on Jumal taevas üleval ja maa peal all. Ja nüüd vanduge mulle Issanda Jumala peale, et ma teen teile halastust, ja tehke ka teie halastust minu isa majas, ja hoidke elus minu isa maja, minu ema ja minu vennad ja kogu minu maja ja kõik, mis on nendel, ja päästke minu hing surmast. Ja mehed ütlesid talle: Meie hing teie asemel surma, ja tema ütles: Kui Issand annab teile linna üle, osutate

mulle halastust ja tõde. Ja ta laskis nad akna kaudu alla ja ütles neile: Minge mäestikku, et teid ei kohtaks taga ajavad, ja peitke end seal kolm päeva, kuni taga ajavad pöörduvad teist tagasi, ja pärast seda lähete oma teele. Ja mehed ütlesid temale: Me oleme süütud selle sinu vande suhtes. Vaata, meie sisenenud oleme linna ossa, ja sa paned märgi – selle punase nööri sa lasid alla aknasse, mille läbi sa lasid meid alla, aga oma isa ja oma ema ja oma vennad ja kogu oma isa maja sa kogud enda juurde oma majja. Ja igaüks, kes läheb välja sinu maja uksest, on ise süüdi, meie aga oleme süütud sinu vande suhtes, ja kõik, kes on sinuga koos sinu majas, nende eest oleme meie süüdi. Kui aga keegi meile ülekohut teeb või paljastab need meie sõnad, oleme süütud sinu selle vande suhtes. Ja ta ütles neile: Olgu teie sõna järgi, ja ta saatis nad minema, ning nad läksid. Ja nad tulid mäestikku ja jäid seal kolm päeva, ja jälitajad otsisid kõiki teid ega leidnud. Ja kaks noort meest pöördusid tagasi, läksid mäest alla, ületasid Nuuni poja Joosua juurde ja jutustasid talle kõik sündmused, mis nendega juhtunud olid. Ja nad ütlesid Joosuale, et Issand on andnud kogu maa meie kätte, ja kõik, kes elavad selles maal, on meie ees sulanud.

3

Ja Joosua tõusis vara hommikul ja lahkus Sittimist, ja nad tulid Jordanini ning peatusid seal enne ületamist. Ja sündis pärast kolme päeva, et kirjatundjad läbisid laagri ja nad käskisid rahvale, öeldes: kui te näete meie Issanda Jumala lepingu laeka

ja meie preestreid ja leviite seda kandmas, siis lahkuge oma kohtadest ja minge selle järel. Kuid olgu teie ja selle vahel kaugus nii suur kui kaks tuhat küünarnukka, ärge lähenege sellele, et te teaksite teed, mida te lähete, sest te ei ole seda teed läinud eile ega üleeile. Ja Joosua ütles rahvale: Pühitsege end homseks, sest homme teeb Issand teie seas imelisi tegusid. Ja Joosua ütles preestritele: Tõstke üles Issanda lepingu lähker ja minge rahva ees. Ja preestrid tõstsid üles Issanda lepingu lähkri ja läksid rahva ees. Ja Issand ütles Joosuale: Sel päeval ma alustan sind ülendama kõigi Iisraeli poegade ees, et nad teaksid, et nagu ma olin Moosesega, nõnda ma olen ka sinuga. Ja nüüd käsi preestritele, kes kannavad lepingu laeka, öeldes: kui te sisenete Jordani vee osale, siis seisake Jordanis. Ja Joosua ütles Iisraeli poegadele: Tulge siia ja kuulge meie Issanda Jumala sõna. Sellest te tunnete ära, et elav Jumal on teie seas ja ta hävitab meie eest kanaanlased ja hettlased ja perislased ja hiivlased ja amorlased ja girgaslased ja jebuuslased. Vaata, kogu maa Issanda lepingulaeka läbib Jordani. Valige endale kaksteist meest Iisraeli pojad hulgast, üks igast suguharust. Ja saab olema nii, et kui puhkavad preestrite jalad, kes kannavad kogu maa Issanda lepingu laeka, Jordani vees, siis Jordani vesi kaob, aga allavooluv vesi seisatub. Ja rahvas lahkus oma telkidest, et ületada Jordanit, aga preestrid kandsid Issanda lepingu laeka rahva ees. Kui aga preestrid, kes kandsid lepingu laeka, Jordani juurde sisenemas olid ja preestrite jalad, kes kandsid Issanda lepingu laeka, Jordani vee osasse kasteti; aga Jordan oli täidetud kogu oma kalda ulatuses, nagu nisu lõikuse päevadel; Ja seisatasid veed, mis ülevalt laskusid, seisatas üks kuhi, mis seisis

lahus väga kaugel, kuni osani Kirjat-Jearimist; aga see, mis laskus, laskus Araba merre, soolasesse merre, kuni lõpuni kadus; ja rahvas seisis Jeerikhot vastapäät. Ja preestrid, kes kandsid Issanda lepingu laeka, seisid kuival maal Jordani keskel, ja kõik Iisraeli pojad läksid üle kuiva maa kaudu, kuni kogu rahvas oli Jordani ületanud.

4

Ja kui kogu rahvas oli lõpetanud Jordani ületamise, siis ütles Issand Joosuale: võta mehed rahva seast, üks igast suguharust, käsi neile; ja võtke üles Jordani keskelt kaksteist valmis kivi, ja need kaasa vedades pange need oma leerisse, kuhu te seal ööks peatute. Ja kutsudes kokku Joosua kaksteist meest kuulsatest Iisraeli poegadest, ühe igast suguharust, ütles neile: tooge ette minu ette Issanda palge ette Jordani keskele; ja võttes sealt igaüks kivi, tõstku oma õlgadele vastavalt kaksteist Iisraeli suguharu arvule, et need oleksid teile märgiks alatiseks; et kui küsib sinult su poeg homme, öeldes: mis on need kivid meile? Ja sina teed selgeks oma pojale, öeldes, et Jordani jõgi lakkas voolmast kogu maa Issanda lepingu laeka eest, kui see seda ületas, ja need kivid saavad teile mälestusmärgiks Iisraeli lastele igaveseks ajaks. Ja Iisraeli pojad tegid nõnda, nagu Issand Joosuale käskis, ja võtsid üles kaksteist kivi Jordani keskelt, nagu Issand Joosuale käskis Iisraeli poegade ületamise lõpul, ja kandsid need endaga üle laagrisse ning asetasid need seal. Joosua püstitas aga ka teised kaksteist kivi Jordani jõkke, kohta,

kus olid preestrite jalad, kes kandsid Issanda lepingu laeka, ja need on seal tänase päevani. Preestrid, kes kandsid lepingu laeka, seisid Jordanis seni, kuni Joosua lõpetas kõik, mida Issand käskis rahvale kuulutada, ja rahvas ruttas ning ületas jõe. Ja sündis, kui kogu rahvas oli ületamise lõpetanud, et Issanda lepingu laeka ületas ja kivid nende ees. Ja Ruubeni pojad, Gaadi pojad ja Manasse hõimu pool ületasid valmistunult Iisraeli poegade ees, nagu Mooses neile käskis. Nelikümmend tuhat lahinguks valmis meest ületasid Issanda ees sõtta Jericho linna poole. Sel päeval suurendas Issand Joosuat kogu Iisraeli rahva ees, ja nad kartsid teda, nagu Moosest, kogu selle aja, kui ta elas. Ja Issand ütles Joosuale, öeldes: käsi preestritele, kes kannavad Issanda tunnistuse lepingu laeka, Jordanist välja tulla. Ja Joosua käskis preestritele, öeldes: Tulge välja Jordanist. Ja juhtus, kui preestrid, kes kandsid Issanda lepingu laeka, astusid välja Jordanist ja panid jalad maa peale, tormas Jordani vesi tagasi oma kohale ja voolas nagu eile ja üleeile läbi terve kalda. Ja rahvas läks üles Jordanist esimese kuu kümnendal päeval, ja Iisraeli pojad laagritasid Gilgalis päikesetõusu pool Jeerihost. Ja need kaksteist kivi, mis ta võttis Jordanist, pani Joosua püsti Gilgalis, öeldes: Kui teie pojad küsivad teilt öeldes, mis need kivid on? Kuulutage oma poegadele, et kuival maal läks Iisrael üle selle Jordani, kui Issand, meie Jumal, kuivatas Jordani vee nende eest ära, kuni nad läksid üle; nagu tegi Issand, meie Jumal, punase merega, mille Issand, meie Jumal, kuivatas meie eest ära, kuni me läksime läbi; et teaksid kõik maa rahvad, et Issanda vägi on tugev, ja et teie austaksite Issandat, meie Jumalat, igas töös.

5

Ja juhtus, kui amoriitide kuningad, kes olid üle Jordani, ja Foiniikia kuningad, kes olid mere ääres, kuulsid, et Issand Jumal oli kuivatanud Jordani jõe Iisraeli poegade eest nende ületamisel, siis nende meeled sulanud ja nad olid hirmust löödud, ja neis ei olnud mingit mõistust Iisraeli poegade palge ees. Sel ajal ütles Issand Joosuale: Tee endale kivinoad teravast kivist ja istudes ümberlõika Iisraeli pojad teist korda. Ja Joosua tegi teravad kivimõõgad ja ümberlõikas Iisraeli pojad kohas, mida kutsutakse Esinahkade Küngas. Ja viis, kuidas Joosua põhjalikult puhastaks Iisraeli poegi: kõik, kes kunagi olid teel, ja kõik, kes kunagi olid ümberlõikamata neist, kes olid välja tulnud Egiptusest, kõik neid Joosua ümberlõikas; sest nelikümmend ja kaks aastat oli Iisrael olnud kõrbes Mabdaritises. Seetõttu olid enamik nende sõdalastest, kes olid välja tulnud Egiptuse maalt, ümberlõikamata – need, kes jätsid Jumala käsud kuulmata, kellele ta ka määras, et nad ei näeks seda maad, mille Issand vandus nende isadele andma, maad, mis voolab piima ja mett. Nende asemel aga asetas ta nende pojad, keda Joosua ümber lõikas, seetõttu et nad olid teel sündinud ümberlõikamatutena. Olles ümber lõigatud, olid nad seal vaikselt laagris istudes, kuni paranesid. Ja Issand ütles Joosuale, Nuuni pojale: Tänasel päeval olen ma eemaldanud Egiptuse häbistuse teie pealt, ja ta kutsus selle koha nimeks Gilgal. Ja Iisraeli pojad pidasid paasapüha kuu neljateistkümnendal päeval õhtul Jeeriko läänepoolses osas, Jordanist tagapool, tasandikul. Ja nad sõid maa teraviljast

hapnemata leiba ja värskeid. Sellel päeval lõppes manna pärast seda, kui nad olid söönud maa teraviljast, ja Iisraeli poegadele ei olnud enam mannat, kuid nad korjasid Palmipuude maa saaki sel aastal. Ja juhtus, kui Joosua oli Jeerihos, ja üles vaadates nägi ta silmadega meest seismas tema ees, ja mõõk oli tõmmatud tema käes, ja lähenedes ütles Joosua temale: Kas sa oled meie või vastaste poolt? Aga ta ütles talle: Mina olen Issanda väe ülemjuhataja, nüüd olen ma tulnud. Ja Joosua kukkus näoli maa peale ja ütles talle: Isand, mida sa käsid oma teenijale? Ja Issanda ülemjuhataja ütleb Joosuale: Võta sandaalid oma jalgadest, sest koht, millel sa nüüd seisad, on püha.

6

Ja Jericho oli suletud ja kindlustatud, ja mitte keegi ei läinud sealt välja ega sisenenud sinna. Ja Issand ütles Joosuale: Vaata, mina annan sulle Jeeriko oma kätte ja tema kuninga, kes seal on, võimsad mehed, kes on tugevad. Sina aga aseta selle ümber sõdalased ringikujuliselt. Ja kui te kõlate pasunat, siis laseb kogu rahvas koos hüüda, ja kui nad on hüüdnud, langevad linna müürid iseenesest, ja kogu rahvas siseneb tormates, igaüks otse linna. Ja Joosua, Nuuni poeg, sisenes preestrite juurde ja ütles neile: käskige rahval minna ümber ja ümbritseda linna, ja sõjamehed möödugu relvastatud Issanda ees. Ja seitse preestrit, kellel on seitse püha pasunat, möödugu samuti Issanda ees ja puhugu jõuliselt, ning Issanda lepingu laeka järgnegu. Aga sõjamehed käigu ees ja preestrid, kes tulevad järel Issanda

lepingulaeka taga, puhugu pasunaid. Aga rahvale käskis Joosua, öeldes: ärge karjuge ega ükski kuulgu teie häält, kuni ta ise päeval teatab hüüda, ja siis te karjuge. Ja Jumala lepingu liitkast, olles ümber käinud, läks kohe tagasi leeri ja jäi sinna ööks. Ja teisel päeval tõusis Joosua varahommikul üles ja preestrid võtsid üles Issanda lepingu laegas. Ja seitse preestrit, kes kandsid seitset pasunat, läksid ette Issanda ees, ja pärast neid sisenasid sõjamehed, ja ülejäänud rahvahulk oli Issanda lepingu laeka taga, ja preestrid puhusid pasunatesse, ja kogu ülejäänud rahvahulk ümbritsesid linna kuus korda lähedalt, ja läksid tagasi laagrisse; nii ta tegi kuus päeva. Ja seitsmendal päeval tõusid nad üles koidikul ja marssisid sel päeval linna ümber seitse korda. Ja seitsmendal ringkäigul juhtus nii, et preestrid puhusid pasunaid, ja Joosua ütles Iisraeli poegadele: hüüdke välja, sest Issand on andnud teile linna. Ja linn saab olema neetud asi, see ja kõik, mis on selles, Issandale Sebaotile, välja arvatud Raahab prostituut – säästa tema ja kõik, mis on tema majas. Aga teie hoiduge väga pühendatud asjast, et te ei kaaluks ise võtta pühendatud asjast ja teeksite Iisraeli poegade laagri neetud asjaks ning hävitaksite meid. Ja iga hõbe või kuld, või pronks või raud on püha Issandale ja tuuakse Issanda aardekambrisse. Ja preestrid puhusid trompetitega. Kui aga rahvas kuulis trompeteid, hüüdis kogu rahvas koos suure ja tugeva sõjahüüdega, ja kogu müür kukkus ümberringi kokku, ja kogu rahvas läks üles linna. Ja Joosua pühitses selle hävingule ning kõik, kes olid linnas, alates mehest kuni naiseni, alates noorukist kuni vana meheni ja kuni vasikani ja veoloomani, mõõga suul. Ja kahele noortele mehele, kes olid välja luuranud,

ütles Joosua: Minge naise majja sisse ja tooge tema sealt välja koos kõigega, mis tal on. Ja kaks noort meest, kes olid linna välja luuranud, läksid naise majja ja tõid välja prostituudi Raahabi ning tema isa ja tema ema ning tema vennad ning tema sugulased ning kõik, mis tal oli, ja viisid ta Iisraeli leeri väljapoole. Ja linn põletati tulega koos kõigega, mis selles oli, välja arvatud hõbe ja kuld ja pronks ja raud, mis anti Issanda aardekambrisse viia. Ja Joosua päästis elus prostituudi Raahabi ja kogu tema isakoja, ning ta asus elama Iisraelis tänase päevani, sest ta peitis luurajad, keda Joosua oli saatnud Jeerikhot luurama. Ja Joosua vandus sel päeval Issanda ees, öeldes: Neetud olgu see mees, kes ehitab seda linna; oma esmasündinu hinnaga paneb ta selle aluse ja oma noorima hinnaga püstitab ta selle väravad. Ja nii tegi Hozan Beetelistä; Abironi, esmasündinu hinnaga rajas ta selle, ja vähima säilinu hinnaga püstitas ta selle väravad. Ja Issand oli Joosua'ga ning tema nimi oli tuntud kogu maal.

7

Ja Iisraeli pojad on eksinud suure eksimuse, ja nad omastasid endale pühitsetud asjast, ja Aahar, Harmi poeg, Sambri poeg, Sera poeg Juuda suguharust võttis pühitsetud asjast, ja Issand vihastus vihaga Iisraeli poegade peale. Ja Joosua saatis mehed Aisse, mis on Betelis, öeldes: Luurake välja Ai! Ja mehed läksid üles ja luurasid välja Ai. Ja nad pöördusid tagasi Joosua juurde ja ütlesid temale: Ärgu mingu üles kõik rahvas, vaid umbes kaks

tuhat või kolm tuhat meest mingu üles ja vallutagu linn. Ära vii sinna kogu rahvast, sest neid on vähe. Ja umbes kolm tuhat meest läks üles, kuid nad põgenesid Ai meeste eest. Ja Ai mehed tapsid neist kolmkümmend kuus meest, ja taga ajasid neid väravast, ja purustasid neid nõlvakul, ja rahva süda ehmus, ja see sai nagu vesi. Ja Joosua rebis oma rõivad ja langes maa peale nägu ette Issanda ees kuni õhtuni, tema ja Iisraeli vanemad, ja nad panid tolmu oma peade peale. Ja Joosua ütles: Ma palun, Issand, miks su sulane viis selle rahva üle Jordani, et anda ta amoriitide kätte ja hävitada meid? Ja kui me oleksime jäänud ja oleksime asustunud Jordani äärde. Ja mida ma ütlen, kuna Iisrael pööras kaela oma vaenlase ees? Ja kui kanaanlane ja kõik maal elavad seda kuulevad, siis nad ümbritsevad meid ja hävitavad meid maalt, ja mida sa teed oma suure nimega? Ja Issand ütles Joosuale: Tõuse üles! Miks sina oled langenud näoli maha? Rahvas on patustanud ja rikkunud lepingu, mille ma nendega tegin, varastades pühitsetud asjast ja pannes selle oma nõudesse. Ja Iisraeli pojad ei suuda vastu pidada oma vaenlaste palge ees, nad pöörduvad kaela oma vaenlaste ees, sest nad said neetud asjaks. Ma ei jää enam teiega, kui te ei eemalda neetud asja enda seast. Tõustes pühitse rahvas ja ütle, et nad pühitseksid end homme. Neid asju ütleb Issand, Iisraeli Jumal: neetud asi on teie seas, te ei suuda vastu seista oma vaenlastele, kuni te eemaldaksite neetud asja enda seast. Ja teid kõiki kogutakse hommikul kokku vastavalt suguharudele, ja see suguharu, mille Issand näitab, toote vastavalt sugukonnadele, ja selle sugukonna, mille Issand näitab, toote vastavalt majale, ja selle maja, mille Issand vastu võtab, toote vastavalt mehele. Ja

kes näidatakse, see põletatakse tules, ja kõik, mis tal on, sest ta rikkus Issanda lepingut ja tegi üleastumise Iisraelis. Ja Joosua tõusis vara ja tõi rahva vastavalt hõimudele, ja Juuda hõim võeti välja. Ja ta toodi ette hõimude kaupa ja näidati Zerahiitide hõim. Ja ta toodi vastu mehe kaupa, ja näidati Achar, Zambri poeg, Zerah poeg. Ja Joosua ütles Aharale: Anna täna au Issanda, Iisraeli Jumalale, ja tee tunnistus ning teata mulle, mida sa tegid, ja ära peida seda minu eest. Ja Aakar vastas Joosuale ja ütles: Tõesti, ma olen pattu teinud Issanda, Iisraeli Jumala ees, nõnda ja nõnda ma tegin. Ma nägin saagis kirju rüü ja kakssada hõbedast kaksikdrahmat ja ühe kuldse keele viiekümne kaksikdrahma väärtuses ja nende peale mõeldes võtsin need ja vaata, need on peidetud minu telgis ja hõbe on peidetud nende alla. Ja Joosua saatis saadikuid, ja nad jooksid laagrisse telki, ja need asjad olid peidetud tema telki ning hõbe oli nende all. Ja nad tõid need välja telgist ja tõid need Joosua ja Iisraeli vanemate juurde, ja asetasid need Issanda ette. Ja Joosua võttis Aakari, Sera poja, ja tõi ta üles Akori orgu, ja tema pojad ja tema tütred, ja tema vasikad ja tema ikkeslooma, ja kõik tema lambad, ja tema telgi, ja kogu tema varanduse, ja kogu rahvas koos temaga, ja tõi nad üles Emek-Akorisse. Ja Joosua ütles Aharile: Miks sa meile hukatuse tõid? Issand hävitas sind täielikult, nagu tänasel päeval. Ja kogu Iisrael kivitas teda kividega, ja nad püstitasid tema kohale suure kivihuniku, ja Issand lakkas vihast. Selle pärast nimetas ta seda Emekahoriks kuni selle päevani.

8

Ja Issand ütles Joosuale: Ära karda ega ole arg, võta endaga kaasa kõik sõjamehed ja tõuse ning mine üles Ai linna. Vaata, ma olen andnud sinu kätte Ai kuninga ja tema maa. Ja sa teed Aiga samamoodi, nagu sa tegid Jeerikooga ja tema kuningaga, ning loomade röövsaagi röövid endale, kuid sea endale varitsus linna taha. Ja Joosua tõusis ja kogu sõdalasrahvas, et minna üles Aisse. Ja Joosua valis kolmkümmend tuhat meest, võimsad jõult, ja saatis nad öösel. Ja ta käskis neile, öeldes: Teie varitsege linna taga, ärge olge linnast kaugel ja te kõik olge valmis. Ja mina ja kõik need, kes on minuga, läheneme linnale, ja kui Ai elanikud tulevad meile vastu, nagu nad ka hiljuti tegid, siis me põgeneme nende eest. Ja kui nad tuleksid välja meie järel, tõmbame me nad linnast ära, ja nad ütlevad: Need põgenevad meie eest, nagu varemgi. Teie aga tõusete varitsusest üles ja lähete linna. Vastavalt sellele sõnale te peate tegutsema; vaata, olen teile käsu andnud. Ja Joosua saatis nad ning nad läksid varitsusesse ja asusid Beeteli ja Ai vahele, Ai läänepoolsele küljele. Ja Joosua tõusis varahommikul, külastas rahvast, ja tema ning vanemad läksid üles rahva ees Ai poole. Ja kõik sõdalastest koosnev rahvas läks koos temaga üles ning minnes jõudsid nad linna juurde idast. Ja varitsus oli linnast mere poolt. Ja sündis, kui Ai kuningas nägi, ruttas ta ja läks välja neid vastu otse sõtta, tema ise ja kogu rahvas, kes oli temaga. Ja tema ise ei teadnud, et varitsus oli tema jaoks linna taga. Ja nägi, ja Joosua ning Iisrael taandusid nende eest. Ja nad jälitasid Iisraeli poegi, ja nemad ise lahkusid linnast. Kedagi ei jäetud Aisse, kes ei oleks Iisraeli taga ajanud; ja nad jätsid linna avatuks ning ajasid Iisraeli taga; Ja Issand ütles Joosuale: siruta oma käsi odaga, mis on sinu käes,

linna poole, sest olen selle sinu kätesse andnud; ja varitsus tõuseb kiiresti oma kohast üles. Ja Joosua sirutas oma käe odaga linna poole; ja varitsejad tõusid kiiresti oma kohalt üles; ja nad läksid välja, kui ta käe sirutas, ja nad läksid linna sisse ja hõivasid selle; ja kiirustades põletasid nad linna tules. Ja kui Ai elanikud vaatasid enda taha, nägid nad suitsu tõusmas linnast taevasse, ning neil ei olnud enam kuhugi põgeneda, ei siia ega sinna. Ja Joosua ja kogu Iisrael nägid, et varitsus võttis linna ja et linna suits tõusis taevasse; ja ümber pöördudes lõid nad Ai mehi. Ja need läksid linnast välja neile vastu, ning nad jäid laagri vahele, need ühelt poolt ja need teiselt poolt, ning lõid neid, kuni nende seast ei jäänud ühtegi ellujäänut ega põgenenud. Ja Ai kuninga võtsid nad elavana kinni ja tõid ta Joosua juurde. Ja kui Iisraeli pojad lõpetasid kõigi tapmise Ais ja nende tapmise väljadel ning mäel languse juures, kus nad neid sealt lõpuni taga ajasid, siis pöördus Joosua tagasi Aisse ja lõi seda mõõga teraga. Ja langenuid sel päeval mehest kuni naiseni oli kaksteist tuhat – kõik Ai elanikud. Välja arvatud linnast saadud saagist võtsid Iisraeli pojad endale kõik, mida nad rüüstasid, vastavalt Issanda käsule, nii nagu Issand oli käskinud Joosuale. Ja Joosua põletas linna tules ning tegi sellest asustamata künka igavikuks kuni selle päevani. Ja Ai kuningas poodi kahvlipuule, ja ta oli puu küljes kuni õhtuni, ja päikese loojumisel käskis Joosua, ja nad võtsid tema keha puult maha, ja viskasid selle auku, ja kuhjasid tema peale kivihuniku, mis on seal tänase päevani.

9

Kui aga amoriitide kuningad kuulsid, need Jordanist teisel pool, mäestikus ja tasandikul ja kogu suure mere rannikul ja Anti-Libanoni juures, ja hettidid ja kaananlased ja perisidid ja hiividid ja amoriidid ja girgasidid ja jebuusidid, siis tulid nad kõik kokku üheskoos, et sõdida Joosua ja Iisraeli vastu. Ja Gibeonis elavad kuulsid kõigest, mida Issand oli teinud Jeerihole ja Aile. Ja nad tegid tõepoolest ka ise kavaluse abil: tulles varustasid nad end toiduga ja valmistasid ette, võtsid vanad kotid oma õlgadele ja vanad ning rebenenud kokku seotud veinikotid ja oma kingade õõnsused ja oma sandaalid, vanad ja paigatud, oma jalgades, ja oma riided, vananenud, nende peal, ja nende toiduvaru leib oli kuiv ja hallitanud ja ära söödud. Ja nad tulid Joosua juurde Iisraeli leerisse Gilgalis ja ütlesid Joosuale ja Iisraelile: Me oleme tulnud kaugest maast, ja nüüd tehke meiega leping. Ja Iisraeli pojad ütlesid Horiidile: Vaata, et sa ei ela minu seas, ja kuidas ma siis saan sinuga lepingut teha? Ja nad ütlesid Joosuale: Me oleme sinu teenrid. Ja Joosua ütles neile: Kust te olete ja kust te tulnud olete? Ja nad ütlesid: Väga kaugelt maalt on sinu teenrid tulnud sinu Jumala Issanda nimel, sest oleme kuulnud tema nimest ja kõigest, mida ta tegi Egiptuses, ja kõigest, mida ta tegi amoriitide kuningatele, kes olid teispool Jordanit, amoriitide kuningale Siihonile ja Baashani kuningale Oogile, kes elas Ashtarotis ja Edreis. Ja kuulnud olles ütlesid meile meie vanemad ja kõik meie maal elavad, öeldes: võtke endale toiduvaru teele ja minge nendega kohtuma, ning ütlete

neile: sinu teenrid me oleme, ja nüüd sõlmige meiega leping. Need leivapalad – me varustasime end nendega soojalt päeval, mil läksime välja, et tulla teie juurde, aga nüüd on nad ära kuivanud ja muutunud hallitanud. Ja need veinilähkrid, mille me täitsime uutena, on lõhkenud, ja meie rõivad ning meie sandaalid on kulunud väga pika teekonna tõttu. Ja valitsejad võtsid nende varusid ega küsinud Issandalt. Ja Joosua sõlmis nendega rahu ning nad tegid nendega lepingu, et neid säästa, ja koguduse valitsejad vandsid neile. Ja see juhtus kolm päeva pärast seda, kui nendega oli tehtud leping: nad kuulsid, et need on nende lähedal ja et nad elavad nende seas. Ja Iisraeli pojad lahkusid ning tulid nende linnadesse; nende linnad aga olid Gabaon ja Kefirah ja Beerot ning Jarimi linnad. Ja Iisraeli pojad ei võidelnud nendega, sest kõik valitsejad olid vandunud neile Issanda, Iisraeli Jumala nimel, ja kogu kogudus nurises valitsejate peale. Ja valitsejad ütlesid kogu kogudusele: Meie vandsime neile Issanda, Iisraeli Jumala nimel, ja nüüd ei saa me neid puudutada. Seda me teeme: haarame nad elusalt kinni ja säilitame nad, ning meie vastu ei tule viha vande pärast, mille me neile vannutasime. Nad jäävad elama ja saavad puulõhkujateks ning veekandjateks kogu kogudusele, nii nagu valitsejad neile ütlesid. Ja Joosua kutsus nad kokku ja ütles neile: Miks te petsite mind, öeldes: Me oleme teist väga kaugel, aga teie olete naabrid nende seas, kes elavad meie juures? Ja nüüd te olete neetud, ei lakka teie seast ori ega puidulõikaja ega veekandja minule ja minu Jumalale. Ja nad vastasid Joosuale, öeldes: Meile teatati, kui palju Issand, sinu Jumal, käskis Moosesele, oma teenrile, anda teile see maa ja hävitada

täielikult meid ja kõiki selle elanikke teie eest; ja me kartsime väga oma hingede pärast teie eest, ja me tegime selle asja. Ja nüüd vaata, meie oleme teie alamad; nagu teile meeldib ja nagu teile tundub, nii tehke meiega. Ja nad tegid neile nõnda, ja Joosua päästis nad sel päeval Iisraeli poegade käest välja ning nad ei tapnud neid. Ja Joosua määras nad sel päeval puulõhkujateks ja veekandjaiks kogu kogudusele ja Jumala altarile, selle tõttu said Gibeoni elanikud altari puulõhkujateks ja veekandjaiks kuni tänase päevani, ja sellesse paika, mille Issand valib.

10

Kui aga Jeruusalemma kuningas Adonibezek kuulis, et Joosua võttis Ai ja hävitas selle täielikult, nii nagu nad tegid Jeerihole ja selle kuningale, nii tegid nad ka Aile ja selle kuningale, ja et Gibeoni elanikud läksid üle Joosua ja Iisraeli poolele, siis nad kartsid neid väga; sest ta teadis, et Gibeon oli suur linn, nagu üks pealinnadest, ja kõik selle mehed olid tugevad. Ja Jeruusalemma kuningas Adonibezek saatis Hebroni kuninga Elami ja Jarmuthi kuninga Fidoni ja Lakishi kuninga Jefta ja Adullami kuninga Dabeini juurde, öeldes: tulge, tõuske minu juurde üles ja aidake mind, ja tehkem sõda Gibeoni vastu; nad on ju Joosua ja Iisraeli poegade juurde üle läinud. Ja läksid üles viis jebuuslaste kuningat: Jeruusalemma kuningas ja Hebroni kuningas ja Jarmuti kuningas ja Laakishi kuningas ja Adullami kuningas, nemad ise ja kogu nende rahvas. Ja nad piirasid Gibeoni ja

pidasid seda piiramise all. Ja Gibeoni elanikud saatsid Joosua juurde Iisraeli laagrisse Gilgalis, öeldes: ära lõdvenda oma käsi oma sulaste pealt, tule kiiresti meie juurde ja aita meid ja päästa meid, sest kõik amoriitide kuningad, kes elavad mäestikus, on kogunenud meie vastu. Ja Joosua läks üles Gilgalist, tema ja kogu sõdalasrahvas temaga, kõik jõus võimekad. Ja Issand ütles Joosuale: Ära karda neid, sest ma olen andnud nad sinu kätte; ei jää nende seast mitte keegi alles teie ees. Ja kuna Joosua tuli nende peale äkki, oli ta terve öö tulnud välja Gilgalist. Ja Issand ajas neid segadusse Iisraeli poegade eest ja Issand purustas neid suure purustamisega Gibeonas, ja nad ajasid neid taga Beth-Horoni tõusuteed ja lõid neid maha kuni Asekani ja Makkedani. Aga nende põgenemisel Iisraeli poegade eest Bet-Horoni laskumisel heitis Issand neile taevast rahekingi kuni Asekani, ja neid, kes surid rahekivide läbi, oli rohkem kui neid, keda Iisraeli pojad sõjas mõõgaga tapsid. Siis rääkis Joosua Issandale sel päeval, kui Jumal andis amorlase Iisraeli kätte, kui ta purustas neid Gibeonis ja nad purustati Iisraeli poegade eest, ja Joosua ütles: seisaku päike Gibeoni kohal ja kuu Ajaloni oru kohal. Ja päike ja kuu seisid paigal, kuni Jumal kaitses neid nende vaenlaste eest, ja päike seisis taeva keskel ega läinud loojangule ühe päeva lõpuni. Ja ei juhtunud sellist päeva ei varem ega hiljem, nii et Jumal kuulis inimest, sest Issand võitles koos Iisraeliga. Ja need viis kuningat põgenesid ja peitusid koopasse Makedas. Ja Joosuale teatati, öeldes: Viis kuningat on leitud peidetuna koopas Makkedas. Ja Joosua ütles: Veeretage kivid koopa suu peale ja määrake mehed neid valvama. Teie aga ärge seiske paigal, ajades taga oma vaenlasi, ja haarake nende

tagakaitse, ja ärge lubage neil siseneda oma linnadesse, sest Issand, meie Jumal, andis nad meie kätesse. Ja nii juhtus, kui Joosua ja kõik Iisraeli pojad lõpetasid nende väga suure tapmise lõpuni, et ellujäänud pääsesid kindlustatud linnadesse. Ja kogu rahvas pöördus tagasi Joosua juurde Makedasse tervena, ja mitte keegi Iisraeli poegadest ei möiranud oma keelega. Ja Joosua ütles: Avage koobas ja tooge need viis kuningat koopast välja. Ja nad tõid viis kuningat välja koopast: Jeruusalemma kuninga ja Hebroni kuninga ja Jarmuthi kuninga ja Laakishi kuninga ja Odollami kuninga. Ja kuna nad tõid neid välja Joosua juurde, kutsus Joosua kokku kogu Iisraeli ja sõja alustajad, kes käisid temaga kaasas, öeldes neile: minge ette ja pange oma jalad nende kaeltele, ja lähenedes panid nad oma jalad nende kaeltele. Ja Joosua ütles neile: Ärge kartke neid ega olge hirmul, olge julgeid ja tugevad, sest nõnda teeb Issand kõigile teie vaenlastele, keda teie vastu võidlete. Ja Joosua tappis neid ja riputas neid viiele puule, ja nad rippusid puudel kuni õhtuni. Ja päikese loojumise ajal käskis Joosua, ja nad võtsid nad puudelt maha, ja viskasid nad koopasse, kuhu nad olid seal põgenenud, ja veeretasid kive koopa peale kuni tänase päevani. Ja nad võtsid Makeda sel päeval ja tapsid selle mõõga teraga ning hävitasid täielikult iga hingava olendi, mis seal oli, ja mitte kedagi ei jäetud sinna alles päästetuna ega põgenenuna, ja nad tegid Makeda kuningaga samal viisil, nagu nad tegid Jerihhoo kuningaga. Ja Joosua ja kogu Iisrael koos temaga läks Makedast Libnasse ning piiras Libnat. Ja Issand andis selle üle Iisraeli kätesse, ja nad võtsid selle ning selle kuninga, ja mõrvasid selle mõõga suuga, ja iga hingava olendi selles, ja ei jäetud selles

ühtegi pääsenut ega põgenenut, ja nad tegid selle kuningaga samamoodi, nagu nad tegid Jeeriko kuningaga. Ja Joosua ja kogu Iisrael temaga läks Lebnast Laakisse ning piiras seda. Ja Issand andis Laakise üle Iisraeli kätte. Ja ta võttis seda teisel päeval, ja nad tapsid seda mõõga teraga, ja nad hävitasid seda täielikult, nii nagu nad tegid Lebnaga. Siis tõusis Elam, Gezeri kuningas, Lachishile appi tulema, ja Joosua lõi teda mõõga teraga, ja tema rahvast, kuni neist ei jäänud alles ühtegi ellujäänut ega põgenenud. Ja Joosua läks koos kogu Iisraeliga Lahhisest Odollamisse ning piiras seda. Ja Issand andis selle üle Iisraeli kätte, ja nad võtsid selle samal päeval, ja mõrvasid selle mõõga suuga, ja iga hingava olendi hävitasid nad, samal viisil nagu nad tegid Laakisele. Ja Joosua läks ära ja kogu Iisrael temaga Hebroni ning piiras seda. Ja nad lõid seda mõõga suul ning iga hingav olend, mis seal oli, ei jäetud ellu, samal viisil nagu nad tegid Odollamiga, hävitasid nad selle täielikult koos kõigega, mis seal oli. Ja Joosua ja kogu Iisrael pöördus tagasi Debirisse; ja piirates seda, võtsid nad selle ja selle kuninga ja selle külad; ja ta lõi selle mõõga suuga ja nad hävitasid täielikult selle ja kõik hingava selles; ja nad ei jätnud sinna mitte kedagi ellu jäänut; nagu nad tegid Hebronile ja selle kuningale, nii tegid nad Debirile ja selle kuningale. Ja Joosua lõi kogu mäestiku maa ja Negebi ja tasandiku ja Asedoti ja nende kuningad; ta ei jätnud neist ühtegi alles; ja ta hävitas täielikult kõik hingava elu, nii nagu Issand, Iisraeli Jumal, käskis, Kaades-Barneast kuni Gasani, kogu Goseni kuni Gibeonini. Ja kõiki nende kuningaid ja nende maad lõi Joosua korraga, sest Issand, Iisraeli Jumal, võitles Iisraeli eest.

11

Kui aga Hasori kuningas Jabis seda kuulis, saatis ta Maroni kuninga Jobabi juurde ja Simroni kuninga juurde ja Aksafi kuninga juurde ja kuningate juurde, kes olid suure Siidoni juures, mäestikku ja Arabasse Kineroti vastas ja tasandikule ja Fenaddorisse ja idast rannikul kanaanlaste juurde ja rannikul amoorlaste juurde ja hettlaste juurde ja perislaste juurde ja jebuuslaste juurde, kes olid mäel, ja hiivlaste juurde ja nende juurde, kes olid Hermoni all Massyma maal. Ja nemad läksid välja koos oma kuningatega, arvult nagu mere liiv, ja hobused ja vankrid väga paljud. Ja kõik kuningad tulid kokku ja nad saabusid ühte kohta ning laagritasid Maroni vee ääres, et sõdida Iisraeli vastu. Ja Issand ütles Joosuale: Ära karda nende palget, sest homme sellel tunnil mina annan nad purustatud Iisraeli ette. Nende hobused sa halvad ja nende sõjavankrid sa põletad täielikult tules. Ja Joosua tuli koos kõigi sõdalastega äkitselt nende kallale Maroni vee juurde ning tungisid nende kallale mäestikus. Ja Issand andis nad Iisraeli alluvusse, ja lüües neid, ajasid taga kuni suure Siidoni ja kuni Maseronini ja kuni Massochi tasandikeni idas, ja lõid neid maha, kuni neist ei jäänud ühtegi ellujäänut. Ja Joosua tegi neile nii, nagu Issand oli talle käskinud: ta hamstrungas nende hobused ja põletas nende vankrid tulega. Ja Joosua pöördus sel ajal tagasi ning hõivas Haasori ja selle kuninga; Haasor oli aga varem valitsenud kõiki neid kuningriike. Ja nad tapsid seal mõõgaga iga hingava olendi ja hävitasid täielikult kõik, ja seal ei jäetud ühtegi hingavat

olendit, ja Hasori nad põletasid tules. Ja kõik kuningriikide linnad ja nende kuningad võttis Joosua ja tappis nad mõõga teraga ja hävitas nad täielikult, nii nagu Mooses, Issanda sulane, käskis. Aga kõiki kindlustatud linnu ei põletanud Iisrael; välja arvatud Hasori üksi põletas Iisrael, ja kogu selle saagi rüüstasid Iisraeli pojad enestele; neid aga kõiki hävitasid nad mõõga teraga, kuni hävitas neid; ei jätnud neist midagi hingavat. Nii nagu Issand käskis Moosesele, oma sulasele, ja Mooses samuti käskis Joosuale, nii tegi ka Joosua – ta ei rikkunud midagi kõigest sellest, mida Mooses talle käskis. Ja Joosua võttis kogu mäestiku maa ja kogu Negevi maa ja kogu Gošeni maa ja tasandiku ja lääne poole ja Iisraeli mäe ja madalad kohad mäe juures alates Halaki mäest ja mis tõuseb Seiiri poole ja kuni Baal-Gadini ja Liibanoni tasandikud Hermoni mäe all, ja kõik nende kuningad ta võttis ja tappis ja tappis. Ja Joosua pidas nende kuningate vastu sõda paljude päevade jooksul. Ja ei olnud linna, mida Iisrael ei oleks võtnud, kõik nad võtsid sõjas. Sest Issanda kaudu juhtus nii, et nende süda tugevdati minema sõtta Iisraeli vastu, et nad hävitatud saaksid, nii et neile ei antaks halastust, vaid et nad hävitatud saaksid, nagu Issand oli Moosesele öelnud. Ja Joosua tuli sel ajal ja hävitas anakilased mäestikust, Hebronist, Debirist, Anabotist ja kogu Juudast koos nende linnadega, ja Joosua hävitas nad täielikult. Enakime ei jäetud Iisraeli poegade seast, välja arvatud Gazas, Gatis ja Asdodis jäeti. Ja Joosua võttis kogu maa, nagu Issand oli Moosesele käskinud, ja Joosua andis selle pärandiks Iisraelile, jagatuna nende hõimude vahel, ja maa sai rahu sõjast.

12

Ja need on maa kuningad, keda Iisraeli pojad tapsid, ja nad said pärandiks nende maa teispool Jordanit päikesetõusu poolt, Arnoni orgust kuni Hermoni mäeni ja kogu Araba maa idast. Sihon, Amoriitide kuningas, kes elas Hešbonis, valitses alates Arnonist, mis asub orus, vastavalt osa orust, ja pool Gileadit kuni Jabokini, Ammoni poegade piirini. Ja Arabah kuni Chinnereth'i mereni idas ja kuni Arabah mereni, Soolamereni, idast teed mööda Beth-jeshimoth'i suunas, alates Teman'ist Asedoth-Phasga all. Ja Og, Bašani kuningas, jäi alles hiiglastest, kes elas Aštarotis ja Edreis, valitsedes Hermoni mäest ja Salkast, ja kogu Bašan kuni Gešuri piirini, ja Maaki, ja pool Gileadi Siihoni, Hešboni kuninga, piirini. Mooses, Issanda sulane, ja Iisraeli pojad lõid neid; ja Mooses andis selle pärandiks Ruubenile ja Gaadile ja poolele Manasse suguharule. Ja need olid amorrlaste kuningad, keda tappis Joosua ja Iisraeli pojad Jordani teisel pool mere ääres Baal-Gadi juures Liibanoni tasandikul ja kuni Halaki mäeni, minnes üles Seiiri poole, ja Joosua andis selle Iisraeli suguharude pärida nende loosijaotuse järgi mäestikus ja tasandikul ja Araabas ja Asdodis ja kõrbes ja Neegevis: hettlase ja amorrlase ja kaananlase ja perissilase ja hivvilase ja jebuuslase. Jeeriko kuningas ja Ai kuningas, mis on Beeteli lähedal, Jeruusalemma kuningas, Hebroni kuningas, Jarmuti kuningas, Lakisi kuningas, Elami kuningas, Geseri kuningas, Debiri kuningas, Gederi kuningas, Horma kuningas, Aderi kuningas, Libna kuningas, Adullami kuningas, Elati

kuningas, Tappuahi kuningas, Hepheri kuningas, Saroni Apheki kuningas, Asomi kuningas, Simroni kuningas, Madoni kuningas, Ahsaphi kuningas, Kadesi kuningas, Joknami kuningas, Dori kuningas, Karmeli Joknami kuningas, Phenneadori Adullami kuningas, Galiilea Gai kuningas, Tirsa kuningas; kõik need kuningad kakskümmend üheksa.

13

Ja Joosua oli eakas, päevades edenenud, ja Issand ütles Joosuale: sina oled päevades edenenud ja maad on palju järele jäänud pärandiks. Ja see maa on maha jäetud: vilistlaste piirkonnad, gešuurlane ja kaananlane, asustamata maast Egiptuse ees kuni Ekroni piirideni vasakul kaananlastest, arvestatakse viiele vilistlaste satraapiale, gasalasele ja ašdodlasele ja aškelonlasele ja gatlasele ja ekronlasele ja avvilasele, Temanist ja kogu Kaanani maast Gasa ees, ja siidoniased kuni Afekini, kuni amoriitide piirideni, ja kogu Galiati maa vilistlaste, ja kogu Liibanon idast päikesetõusust Gilgalist Hermoni mäe all kuni Hamati sissepääsuni, kõik kes elavad mäestikus Liibanonist kuni Maserethi Memphomaimi. Kõik siidoniased, mina nad hävitan täielikult Iisraeli palgest; aga jaga see loosiga Iisraelile, nii nagu mina sulle käskisin. Ja nüüd jaga see maa pärandiks üheksale suguharule ja Manasse suguharu poolele. Jordanist kuni suure mereni päikeseloojangus sa annad selle; suur meri on piiriks. Kahele hõimule ja poolele Manasse hõimule, Ruubenile ja Gaadile andis Mooses Jordanist teispool; päikese idasuunas

andis neile Mooses, Issanda sulane, alates Aroeerist, mis on Arnoni oja kaldal, ja linna orus keskel, ja kogu Misori Medebast; kõik Siihoni, Amori kuninga linnad, kes valitses Hesbonis kuni Ammoni poegade piirideni; ja Gileadi ja Gesuri piirid ja maakatlased, kogu Hermoni mäe ja kogu Baasani kuni Salekani; kogu Ogi kuningriigi Baasanis, kes valitses Astarotis ja Edreis; tema jäi alles hiiglastest, ja Mooses lõi teda ja hävitas täielikult. Ja Iisraeli pojad ei hävitanud Gesirite, Mahatite ja Kaananlaste rahvast, ning Gesiri kuningas ja Mahati elasid Iisraeli poegade seas kuni tänase päevani. Välja arvatud Levi hõimule ei antud pärandust, Issand, Iisraeli Jumal, on nende pärandus, nagu Issand neile ütles, ja see on jaotus, mille Mooses jagas Iisraeli poegadele Moabi Arabothis sealpool Jordanit Jeeriho vastas. Ja Mooses andis Ruubeni hõimule vastavalt nende klannidele. Ja nende piirideks said Aroer, mis on Arnoni kuristiku ees, ja linn, mis on Arnoni kuristikus, ja kogu Mishor kuni Heshbonini, ja kõik linnad, mis on Mishors, ja Dibon, ja Baimon Baal, ja Meelbothi maja, ja Bashan, ja Bakedmoth, ja Mephaath, ja Kiriathaim, ja Sibmah, ja Serada, ja Siion Enabi mäel, ja Beth Peor, ja Ashdoth Pisgah, ja Beth Jeshimoth, ja kõik Mishori linnad, ja kogu amoriitide kuninga Sihoni kuningriik, keda Mooses lõi koos temaga ja Midiani juhtidega, ja Eviga, ja Rekemiga, ja Zuriga, ja Huriga, ja Rebaga, Siioni saagi valitsejaga, ja Siioni elanikega. Ja nad tapsid nägija Balaami, Beori poja, pöördepunktis. Juhtus aga, et Ruubeni piirid olid Jordan piir. See oli Ruubeni poegade pärand vastavalt nende sugukonnadele, nende linnad ja nende talukohad. Mooses andis aga Gaadi poegadele vastavalt nende suguharudele. Ja nende

piirideks said Jaaser, kõik Gileadi linnad ja pool Ammoni poegade maad kuni Arabani, mis asub Aradi vastas. Ja Heshbonist kuni Arabothini vastavalt Mizpahle, ja Botanim, ja Maan kuni Diboni piirideni, ja Enadom ja Othargai ja Bainthanabra ja Succoth ja Shaphan ja Heshboni kuninga Sihoni ülejäänud kuningriik; ja Jordan märgib piiri kuni Chinnerethi mere osani Jordani teispool idast. See on Gaadi poegade pärand nende sugukondade ja linnade järgi; nende sugukondade järgi pöörduvad nad kaela oma vaenlaste ees tagasi, sest nende linnad ja talukohad said nende sugukondade järgi. Ja Mooses andis poolele Manasse hõimust vastavalt nende sugukonnadele. Ja nende piirid ulatusid Maanist alates, hõlmates kogu Bashani kuningriiki ja kogu kuningas Ogi Bashani kuningriiki ning kõiki Jairi külasid, mis asuvad Bashanis – kuuskümmend linna. Ja pool Gileadist ja Ashtarothis ja Edreis asuvad Ogi kuningriigi linnad Bashanis Machiri poegadele, Manasse poegadele, ja poolele Machiri poegadest, Manasse poegadest, vastavalt nende suguharudele. Need, keda Mooses päris sealpool Jordanit Moabi Arabotis, sealpool Jordanit Jeeriho juures idas.

14

Ja need on need, kes jaotasid pärandina Iisraeli poegadele Kaanani maal, kellele jaotasid pärandina neile preester Eleasar ja Nuuni poeg Joosua ning Iisraeli poegade hõimude perekondade ülemad. Vastavalt loosidele nad pärinesid, nii nagu Issand käskis Joosua kaudu üheksale hõimule ja poolele hõimule

Jordani teiselt poolt. Ja leviitidele ei antud pärandit nende seas, sest Joosepi pojad olid kaks hõimu, Manasse ja Efraim; ja osa ei antud maal leviitidele, vaid linnad elamiseks ja nende karjamaad loomadele ja nende loomad. Nii nagu Issand käskis Moosesele, nõnda tegid Iisraeli pojad ja jaotasid maa. Ja Juuda pojad lähenesid Joosua juurde Gilgalis, ja Kaaleb, Jefunne poeg, kenissiit, ütles talle: Sina tead sõna, mille Issand rääkis Moosesele, Jumala mehele, minu ja sinu kohta Kaades-Barneas. Nelikümmend aastat olin ma vana, kui Mooses, Jumala sulane, saatis mind Kaades-Barneast maad välja nuhkima, ja vastasin talle tema mõtte järgi. Mu vennad, kes minuga üles läksid, muutsid rahva südame, kuid mina olin täielikult otsustanud järgida Issandat, mu Jumalat. Ja Mooses vandus sel päeval, öeldes: Maa, millele sa astusid, saab sinule ja su lastele pärandiosaks igavesti, sest sa oled pühendunud järgima Issandat, meie Jumalat. Ja nüüd on Issand mind toitnud nii, nagu ta ütles; see on nelikümmnes viies aasta sellest ajast, kui Issand rääkis seda sõna Moosesele; ja Iisrael käis kõrbes; ja nüüd vaata, mina olen täna kaheksakümmend viis aastat vana; veel olen täna tugev, nagu siis, kui Mooses mind läkitas, samamoodi olen nüüd tugev välja minema ja sisse minema sõtta. Ja nüüd palun sinult seda mäge, nagu Issand ütles sel päeval, sest sina oled kuulnud seda sõna sel päeval, nüüd aga on seal Anakiidid, kindlustatud ja suured linnad, kui seega Issand on minuga, siis hävitan ma neid, nii nagu Issand mulle ütles. Ja Joosua õnnistas teda ja andis Hebroni Kaalebile, Jefunne pojale, Kenase pojale, pärandiosana. Seetõttu sai Hebron Kalebile, Jefunne poja, kenissläse, pärandiks kuni selle päevani, sest tema järgis

Issanda, Iisraeli Jumala käsku. Hebroni nimi oli varem Argob linn, anakilaste pealinn, ja maa puhkas sõjast.

15

Ja Juuda hõimu piirid said vastavalt nende suguharudele Idumea piirilt, Sini kõrbest kuni Kadeseni, lõuna poole. Ja nende piirid ulatusid lõunast kuni soolase mere osani, alates harjast, mis viib lõunasse. Ja see läbib Akrabimi tõusu ees ja läheb ümber Sena ning tõuseb lõunast Kadesh Barnea poole ja läheb välja Asoronist ja tõuseb üles Saradasse ja läheb välja Kadeshi läänest ja läheb välja Selmona poole ja ulatub Egiptuse kuristikuni ja selle piiride väljapääs on mere juures; see on nende piir lõunast. Ja idapoolsed piirid on kogu Soolane meri kuni Jordanini. Ja nende piirid olid põhjast ja mere künkast ja Jordani poolest. Piir tõuseb Bet-Haglaamile ja möödub põhjast Bet-Arabale ning piir tõuseb üles Bohani, Ruubeni poja kivile. Ja piir tõuseb üles Akori oru neljandikule ja läheb alla Gilgalile, mis on vastapidi Adummimi tõusule, mis on oru lõunaküljel, ja ulatub Päikese allika veeni ning selle väljapääs on Rogeli allikas. Ja piir tõuseb Hinnomi orgu, jebuuslase seljataha lõunast, see on Jeruusalemm, ja piir ulatub mäe tipule, mis on Hinnomi oru vastas mere poole, mis on Refaimi maa osast põhjas. Ja piir ulatub mäe tipust Naftoa veeallika juurde ja ulatub Efroni mäele ning piir viib Baalasse, see on Jearimi linn. Ja piir läheb ümber Baalist merele, ja läheb läbi Assari mäele Jarini linna selja taha põhjast; see on Haslon; ja läheb alla päikese linnale, ja läheb läbi

lõunasse; Ja piir ulatub Ekroni selja järgi põhja poole, ja ulatub piirid Sukkotisse, ja piir läheb läbi lõunasse, ja ulatub Libnale, ja piiride väljapääs on merele; Ja nende piirid merest, suur meri märgib piiri. Need olid Juuda poegade piirid ümberringi nende suguvõsade järgi. Ja Kaalebile, Jefunne pojale, anti osa Juuda poegade keskel Jumala käsu läbi, ja Joosua andis temale linna Arbok, Anaki pealinna - see on Hebron. Ja Kaaleb, Jefunne poeg, hävitas sealt Anaki kolm poega: Sesai ja Talmai ja Ahimani. Ja Kaaleb läks sealt üles nende vastu, kes elasid Debiiris, kuid Debiiri nimi oli varem Kirjade Linn. Ja Kaaleb ütles: kes võtab ja vallutab Kirjade linna ning võtab selle valdusesse, sellele annan ma oma tütre Aksa naiseks. Ja Otniel, Kenazi poeg, Kalebi vend, võttis selle, ja ta andis temale oma tütre Aksa naiseks. Ja juhtus, et kui ta välja läks, siis ta andis temale nõu, öeldes: Ma palun oma isalt põldu, ja ta hüüdis eesli seljast, ja Kaaleb ütles talle: Mis sul on? Ja ta ütles temale: Anna mulle õnnistus, sest sa oled andnud mind Negebi maale, anna mulle Othniel. Ja ta andis talle ülemise Gonathlahi ja alumise Gonathlahi. See on Juuda poegade hõimu pärandimaa. Nende linnadeks said linnad Juuda poegade hõimu juures Edomi piiridel kõrbes, ja Baiseleël, ja Ara, ja Asor, ja Ikam, ja Regma, ja Aruel, ja Kaades, ja Asorionain, ja Mainam, ja Balmainan, ja nende külad, ja Aseroni linnad, see on Asor, ja Sen, ja Salmaa, ja Molada, ja Seri, ja Baifalat, ja Kolaseola, ja Beerseba; ja nende külad, ja nende talud, Bala, ja Bakok, ja Asom, ja Elboudad, ja Betel, ja Horma, ja Sekelak, ja Maharim, ja Setennak, ja Labos, ja Sale, ja Eromot; linnad kakskümmend üheksa, ja nende külad. Tasandikul Ashtaol ja Zorah ja Eshtaol. Ja Ramen, ja Tano, ja Iluthoth, ja Maiani, ja

Iermouth, ja Adullam, ja Membra, ja Saocho, ja Iazeka, ja Sakarim, ja Gadera, ja selle talud; neljateist linna ja nende külad. Senna ja Adasan ja Magadalgad ja Dalad ja Mispa ja Iahareel ja Basedot ja Ideadalea ja Habra ja Mahes ja Maahos ja Gedor ja Bagadiel ja Noman ja Mahedan; kuusteist linna ja nende külad; Lebna ja Itak ja Anoh ja Jana ja Nasib ja Keilam ja Akiezi ja Kesib ja Batesar ja Ailom; kümme linna ja nende külad; Ekron ja tema külad ja nende talud, Ekronist Gemnani; ja kõik, mis on Asdodi lähedal; ja nende külad, Asiedot ja tema külad ja tema talud; Gasa ja tema külad ja tema talud kuni Egiptuse ojani, ja suur meri piirab. Ja mäestikus Samir ja Jether ja Socha ja Renna ja Kirjade linn, see on Debir, ja Anon ja Es ja Man ja Aisam ja Gosom ja Chalou ja Channa ja Gelom: üksteist linna ja nende külad. Airem ja Remna ja Soma ja Jemain ja Baithachou ja Phacua ja Euma ja Arboki linn, see on Hebron, ja Soraith: üheksa linna ja nende talud. Maor ja Karmel ja Ozib ja Itan ja Jariel ja Arikam ja Zakanaim ja Gibea ja Timnah: üheksa linna ja nende külad. Ailoua ja Beth Zur ja Geddon ja Magaroth ja Baithanam ja Thekoum: kuus linna ja nende külad. Kariathbaal, see on Jearimi linn, ja Sotheba: kaks linna ja nende talud. Ja Baddargeis ja Tharabaam ja Ainon ja Aiochioza ja Naphlazon ja Sadoni linnad ja Arkades: seitse linna ja nende külad. Ja jebusiitlane elas Jeruusalemmas, ja Juuda pojad ei suutnud neid hävitada, ja jebusiitlased elasid Jeruusalemmas kuni selle päevani.

16

Ja Joosepi poegade piirid said alguse Jordanist Jeeriho juures idast ja tõusevad üles Jeerihost mäestikku, kõrbesse, Beetelisse Luusasse. Ja läheb välja Beetelisse ja läheb mööda Ahatarthi piiridel. Ja see läbib mere poole Aptalimi piirideni kuni alumise Baithoronini, ja nende väljapääs on mere poole. Ja Joosepi pojad Efraim ja Manasse said pärandi. Ja Efraimi poegade piirid määrati vastavalt nende hõimudele, ja nende pärandi piirid määrati idast Atarotist ja Erokist kuni ülemise Bait-Horonini ja Gasarani. Ja piir tuleb mere äärde Ikasmonisse Põhja-Kuumast; keerab ümber itta Thenasasse ja Sellesesse, ja läheb mööda idast Ianokasse ja Machosse ja Atarothi ja nende küladesse; ja tuleb Jericho juurde ja ulatub välja Jordanini. Ja haudast lähevad piirid mere poole Chelkana suunas, ja nende väljapääs on mere poole, see on Efraimi hõimu pärand vastavalt nende sugukonnadele. Ja linnad, mis olid eraldatud Efraimi poegadele Manasse poegade pärandi vahel, kõik linnad ja nende külad. Ja Efraim ei hävitanud kanaanlast, kes elas Geseris, ja kanaanlane elas Efraimis kuni selle päevani, kuni Egiptuse kuningas Vaarao tuli üles ja võttis selle ning põletas selle tules, ja kanaanlased ja perissilased ja Geseris elavad läbistati, ja Vaarao andis selle kaasavaraga oma tütrele.

17

Ja said olema Manasse poegade hõimu piirid, sest see oli esmasündinu Joosepile, Makirile, Manasse esmasündinule, Gileadi isale, sest mees oli sõdalane Gileaditis ja Basanitis. Ja nii

juhtus Manasse ülejäänud poegadele vastavalt nende suguharudele: Iezeri poegadele, Kelezi poegadele, Ieziieli poegadele, Sühemi poegadele, Symarimi poegadele ja Oferi poegadele – need olid meessoost vastavalt nende suguharudele. Ja Salpaadi pojal, Opheri pojal, ei olnud poegi, vaid tütred, ja need on Salpaadi tütarde nimed: Maala, Noua, Egla, Melcha ja Thersa. Ja nad seisid preester Eleazari ees ja Joosua ees ja valitsejate ees, öeldes: Jumal käskis Moosese käe läbi anda meile pärandus meie vendade keskel, ja neile anti Issanda käsu läbi loos nende isa vendade seas. Ja nende osajagu langes Anassast ja Labeki tasandikust Gileadi maalt, mis on Jordani teisel pool, sest Manasse poegade tütred pärinesid pärandi oma vendade keskel, aga Gileadi maa sai ülejäänud Manasse poegadele. Ja Manasse poegade piirid ulatusid Delehanathini, mis on Anathi poegade vastas, ja lähevad piiridele Jamini ja Jassibi poole Taphthóthi allika juurde. Manassehile see kuulub, ja Tafet Manassehi piiridel kuulub Efraimi poegadele. Ja piir laskub Kaana orgule lõuna poole Jarieli oru juurde; tärpentinipuu Efraimile Manasse linna vahel; ja Manasse piir põhja pool jõe juurde; ja selle väljapääs on meri lõunast Efraimile ja põhjas Manassele; ja meri on neile piiriks; ja Aaseriga nad liituvad põhjas ja Isaskariga idas. Ja Manassele saab olema Issaskaris ja Asseris Baitan ja nende külad, ning Dori elanikud ja selle külad, ning Megiddo elanikud ja selle külad, ning Mapheta kolmandik ja selle külad. Ja Manasse pojad ei suutnud neid linnu hävitada, ja kaananlane hakkas selles maal elama. Ja juhtus, et kui Iisraeli pojad said võimsaks ja tegid kanaanlased alamateks, siis neid täielikult hävitada nad ei hävitanud. Aga Joosepi pojad vaidlesid vastu

Joosuale, öeldes: Miks sa andsid meile ühe pärandi ja ühe mõõdetud osa? Mina olen aga suur rahvas ja Jumal on mind õnnistanud. Ja Joosua ütles neile: Kui olete suur rahvas, siis minge üles metsa ja puhastage endale maa, kui Efraimi mägi teid kitsendab. Ja nad ütlesid: Efraimi mäestik ei meeldi meile, ja kaananlastel, kes seal elavad Beet-Seaanis ja selle külades Jisreeli orus, on valitud hobused ja raud. Ja Joosua ütles Joosepi poegadele: kui sa oled suur rahvas ja sul on suur jõud, siis ei ole sinule üks pärand. Sest mets on sinule, sest see on mets ja sa puhastad selle välja, ja see on sinule. Ja kui sa hävitad täielikult kaananlase, kuigi temal on valitud hobused, sest sina oled temast tugevam.

18

Ja kogu Iisraeli poegade kogudus kogunes Siilossa, ja nad püstitasid seal tunnistuse telgi, ja maa oli nende poolt allutatud. Ja Iisraeli poegadest jäi järele seitse hõimu, kes ei olnud pärandust saanud. Ja Joosua ütles Iisraeli poegadele: Kui kaua te väsite pärima maad, mille andis Issand, meie Jumal? Andke teie seast kolm meest igast hõimust, ja tõustes üles, las nad läbivad maa ning las nad kirjeldavad seda minu ees, nagu on vajalik seda jagada. Ja nad läksid tema juurde, ja ta jagas neile seitse osa: Juuda seisab neile piiriks lõunast ja Joosepi pojad seisavad neile põhjast. Teie aga jagage maa seitsmeks osaks ja tooge need siia minu juurde, ning ma toon teile välja loosu Issanda, meie Jumala ees. Sest Leevi poegadel ei ole osa teie seas; sest Issanda

preesterlus on tema osa; ja Gaad ja Ruuben ja pool Manasse hõimu võtsid nende päranduse üle Jordani idast, mille andis neile Mooses, Issanda sulane. Ja mehed tõusid ja läksid, ning Joosua käskis meestel, kes läksid maad uurima, öeldes: minge ja uurige maa ning tulge minu juurde, ja siin ma toon teile välja loosiheitmise Issanda ees Siilos. Ja nad läksid ja läbisid maa, ja nad nägid seda, ja nad kirjutasid seda vastavalt linnadele, seitse osa raamatusse, ja nad tõid selle Joosua juurde. Ja Joosua heitis neile loosu Siilos Issanda ees. Ja esimesena läks välja Benjamini hõimu loos vastavalt nende suguharudele, ja nende loosi piirid läksid välja Juuda poegade ja Joosepi poegade vahele. Ja nende piirid said alguse põhjast: Jordanist tõusevad piirid mööda Jeeriko seljataha põhja poolt ja tõusevad mäele mere poole, ning tema väljapääsuks saab Mabdaritis Bethon. Ja piir läbib sealt Luusa, Luusa seljaku lõunaküljele, see on Beetel, ja piir läheb alla Maataroob-Orehhi mäestikule, mis on alumise Beet-Horooni lõunaküljel. Ja piir läbib ja möödub osast, mis vaatab mere poole lõunast, mäest Bait-Horoni ees lõuna suunas, ja selle väljapääs on Kirjat-Baalisse, see on Kirjat-Jearim, Juuda poegade linn; see on osa mere poole. Ja lõunaosa alates Kariath Baalist, ja piir läbib Gasini Naphto veeallikani. Ja piir läheb alla osale, see on Sonnami oru suunas, mis asub Emek Refaimi osa poolel põhjas, ja läheb alla Gehennasse Jebusi seljataha lõunast; läheb alla Rogeli allika juurde; Ja läbib Bet-Šemeši allika juurde; ja möödub Galilotist, mis asub vastapidi Adummimi tõusule; ja läheb alla Bohani kivi juurde, Rubeni poegade oma; ja läbib Bet-Araba seljataha põhjas, ja läheb alla piiri juurde mere seljataha põhjas. Ja piiride väljapääs saab olema Soolase mere harjal

põhja pool Jordani osa juures lõunast. Need on piirid lõunast. Ja Jordan märgib piiri idaküljelt, see on Benjamini poegade pärand, selle piirid ümberringi vastavalt suguharudele. Ja said Benjamini poegade linnad nende sugukondi järgi: Jeeriko ja Betegaio ja Amekasis ja Baitabara ja Sarai ja Besana ja Aiin ja Fara ja Efrata ja Karafa ja Kefira ja Moni ja Gibea, kaksteist linna; ja nende külad: Gibeon ja Raama ja Beerot ja Massema ja Miron ja Amoke ja Fira ja Kafan ja Nakan ja Zelekan ja Tareela ja Jebus; see on Jeruusalemm; ja Gabaot, Jearim, kolmteist linna ja nende külad; see on Benjamini poegade pärand nende sugukondi järgi.

19

Ja teine loos läks välja Siimoni poegadele ning nende pärand jäi Juuda poegade osade vahele. Ja nende pärandiosaks sai Beerseba ja Samaa ja Kaladam ja Arsola ja Bola ja Iason ja Ertoula ja Boula ja Horma ja Sikelak ja Bait-Mahereb ja Sarsusin ja Batarot ja nende väljad; kolmteist linna ja nende külad. Eremmon ja Thalcha ja Jether ja Asan, neli linna ja nende külad nende linnade ümber ringis kuni Balekini, minnes Bameth poole lõunas; see on Simeoni poegade hõimu pärand nende sugukondade järgi. Siimeoni poegade hõimu pärand oli pärit Juuda loosist, sest Juuda poegade osa oli suurem kui nende oma, ja Siimeoni pojad pärisid osa nende loosi keskel. Ja kolmas loos läks välja Sebulunile vastavalt nende hõimudele, nende pärandi piirid on Esedekgola nende piirid, meri ja Magelda, ja liitub

Baitharabaga orgu, mis on Iekmani vastas. Ja pöördus tagasi Seddoukist vastassuunast idast Beet-Šemešist Haseelot-Aiti piiridele, ja läheb läbi Dabiroti, ja tõuseb üles Fanggaile. Ja sealt läheb ümber vastasküljelt idast Geba poole, linna Kattath poole, ja läheb läbi Rimmona poole Kaljuklibu. Ja piir läheb ümber põhja poole Amothi juurde, ja nende lõpp-punkt on Gaiphaeli ja Katanathi ja Nabaali ja Shimroni ja Jeriho ja Baithmani juures. See on Sebuloni poegade hõimu pärand vastavalt nende suguharudele, linnad ja nende külad. Ja Issacharile läks välja neljas loos. Ja nende piirideks said Jazel ja Hasalot ja Suunam ja Agin ja Siona ja Reerot ja Anakeret ja Dabiron ja Kison ja Rebes ja Remmas ja Jeon ja Tomman ja Aimarek ja Bersafes. Ja piirid kohtuvad Gathboril ja Salimil mere poole ning Beth-shemeshil, ja tema piiride väljapääsuks saab Jordan. See on Issachari poegade hõimu pärand vastavalt nende klannidele, nende linnad ja nende külad. Ja viies loos läks välja Ašerile vastavalt nende suguharudele. Ja nende piirideks said Exeleketh ja Aleph ja Baithok ja Keaph ja Elimelech ja Ammiel ja Maasa; ja see liitub Karmeliga mere poolt ja Siioniga ja Labanathiga. Ja pöördub tagasi päikese idast ja Baithgenethist, ja liitub Zebuluni ja Ekgaiga, ja Phthaeliga põhja poole, ja siseneb Saphthaibethme piiridesse ja Inaelisse, ja läbib Chobamasomelisse ja Elbonisse ja Rahabisse ja Ememaonisse ja Kanthani kuni suure Sidonini. Ja piir pöördub tagasi Ramasse ja kuni Masphassat allikani ja tüürlaste juurde, ja piir pöördub tagasi Iasiph poole, ja selle väljapääs on meri, ja Apoleb, ja Echozob, ja Archob, ja Aphek, ja Raau. See on Asheri poegade hõimu pärand vastavalt nende klannidele, linnad ja nende külad. Ja Naphtalile läks välja kuues

loos. Ja nende piirideks said Moolam ja Mola ja Besemiin ja Arme ja Nabok ja Iephthamai kuni Dodamini, ja tema läbikäigud olid Jordani juures. Ja piir pöördub tagasi mere poole Aththaboris ning läbib sealt Iakana ja liitub Zebuluniga lõunast, ning Asher liitub mere ääres ja Jordan idast päikese poole. Ja tüürlaste kindlustatud linnad: Tüüros ja Omathadaketh ja Kenereth ja Armaith ja Arael ja Hasor ja Kades ja Assari ja Asori allikas ja Keroe ja Megalaarim ja Baiththame ja Thessamys. See on Naftali poegade hõimu pärand. Ja Danile läks välja seitsmes loos. Ja nende piirideks said Sarat ja Asa ja Sammausi linnad ja Salamin ja Ammon ja Silata ja Elon ja Tamnata ja Ekron ja Alkata ja Begeton ja Gebeelan ja Asor ja Banaibakat ja Getremmon ja merepoolne Hierakoni piir Jopa lähedal. See on Daani poegade hõimu pärand nende sugukondi järgi, nende linnad ja nende külad. Ja Daani pojad läksid ja sõdisid Lahhise vastu ja hõivasid selle ja lõid seda mõõga teraga ja asustasid selle ja kutsusid selle nimeks Lasendan. Ja nad läksid vallutama maad nende piiri järgi. Ja Iisraeli pojad andsid pärandi Joosuale, Nuuni pojale, nende seas Jumala käsu läbi, ja andsid talle linna, mida ta palus, Tamnasarahhi, mis on Efraimi mäel, ja ta ehitas linna ja elas selles. Need on jagamised, mille Eleazar preester, Joosua Nuu poeg ja perekondade valitsejad Iisraeli suguharudes pärandiks andsid loosiga Siilos Issanda ees, tunnistuse telgi uste juures, ja nad läksid maad vallutama.

20

Ja Issand rääkis Joosuale, öeldes: Räägi Iisraeli poegadele, öeldes: andke varjupaigalinnad, millest ma rääkisin teile Moosese kaudu. Varjupaik mõrvarile, kes on löönud hinge tahtmatult, ja need linnad saavad teile varjupaigaks, ja mõrvar ei sure vere kätte maksja poolt, kuni ta seisab koguduse ees kohtus. Ja ta eraldas Kadeshi Galileas Naftali mäestikus, ja Sikemi Efraimi mäestikus, ja linna Arboki, see on Hebron, Juuda mäestikus. Ja Jordanist kaugemal andis ta Bosori kõrbes tasandikul Ruubeni hõimust, ja Aremothi Gileadis Gaadi hõimust, ja Gauloni Basanis Manasse hõimust. Need linnad on määratud Iisraeli poegadele ja võõrale, kes elab nende juures, et sinna võiks põgeneda igaüks, kes lööb hinge tahtmatult, et ta ei sureks verekoostaja käe läbi, kuni ta seisab koguduse ees kohtus.

21

Ja lähenesid peaisa-patriarhid Leevi poegade seast preester Eleasarile ja Joosuale, Nuuni pojale, ja peahõimujuhtidele isade seast Iisraeli hõimudest. Ja nad ütlesid neile Siilos Kaanani maal, öeldes: Issand käskis Moosese käe kaudu anda meile linnu elamiseks ja karjamaad meie kariloomadele. Ja Iisraeli pojad andsid Leviitidele Issanda käsu läbi pärandijagamisel linnad ja nende karjamaad. Ja loos läks Kaahati rahvale, ning Aaroni poegadele, kes olid preestrid leviitide seast, anti Juuda hõimust, Simeoni hõimust ja Benjamini hõimust loosiga kolmteist linna. Ja Kaati järelejäänud poegadele Efraimi hõimust ja Daani hõimust ja Manasse poolest hõimust loosiga kümme linna. Ja

Geršoni poegadele anti Isaskari hõimust ja Ašeri hõimust ja Naftali hõimust ja Manasse poolest hõimust Baašanis kolmteist linna. Ja Merari poegadele vastavalt nende klannidele anti loosiga kaksteist linna Ruubeni hõimust, Gaadi hõimust ja Sebuluni hõimust. Ja Iisraeli pojad andsid leviitidele linnad ja nende karjamaad, nii nagu Issand oli käskinud Moosesele, loosiheitega. Ja Juuda poegade hõim ja Simeoni poegade hõim ja Benjamini poegade hõim andsid need linnad; ja need anti Aaroni poegadele Kaahati rahvast Leevi poegade hulgast, sest neile langes loos. Ja ta andis neile Kirjat-Arba, Anaki emakalinna; see on Hebron Juuda mäel; aga karjamaad ümber selle ja linna väljad ja selle külad andis Joosua Kalebi, Jefunne poja, poegadele omandiks. Ja Aaroni poegadele andis ta varjupaigalinna tapjale, Hebroni, ja karjamaad selle juures; ja Libna ja karjamaad selle juures; ja Ailomi ja karjamaad selle juures; ja Tema ja karjamaad selle juures; ja Gella ja karjamaad selle juures; ja Debiri ja karjamaad selle juures; ja Asa ja karjamaad selle juures; ja Tanu ja karjamaad selle juures; ja Bait-Šemeši ja karjamaad selle juures; üheksa linna nendelt kahelt suguharult. Ja Benjamini hõimult Gibeon ja selle karjamaad, ja Geba ja selle karjamaad, ja Anatot ja selle karjamaad, ja Gamala ja selle karjamaad: neli linna. Kõik Aaroni poegade preestrite linnad kokku kolmteist. Ja Kahati poegade rahvastele, leviitidele, kes olid jäänud alles Kahati poegadest, ja nende preestrite linn sai Efraimi hõimust; ja nad andsid neile varjupaigalinna tapja jaoks, Sikemi, ja selle karjamaad; ja Gasara ja selle karjamaad; ja Bet-Horoni ja selle karjamaad; neli linna. Ja Dani hõimust Elkothaim ja selle karjamaa, ja Geth Dan

ja selle karjamaa, ja Aijalon ja selle karjamaa, ja Gath Rimmon ja selle karjamaa: neli linna. Ja Manasse poolhõimust Taanach koos selle eraldatud aladega ja Iebatha koos selle eraldatud aladega, kaks linna. Kõik linnad kokku kümme ja nendega eraldatud alad Kahati poegade järelejäänud suguharudele. Ja Gershoni poegadele, leviitidele, Manasse poolest hõimust anti linnad, mis olid eraldatud tapjatele: Gaulon Bashanis koos selle karjamaadega ja Bezer koos selle karjamaadega, kaks linna. Ja Issakari hõimust Kišon ja selle karjamaa, ja Daberath ja selle karjamaa, ja Ramoth ja selle karjamaa, ja Kirjade Allikas ja selle karjamaa, neli linna. Ja Aaseri hõimust Basella ja selle karjamaad, ja Dabbon ja selle karjamaad, ja Helkat ja selle karjamaad, ja Rahab ja selle karjamaad: neli linna. Ja Naftali hõimust linna, mis oli eraldatud tapjale, Kaadeshi Galileas koos selle karjamaadega, ja Nemmathi koos selle karjamaadega, ja Temmoni koos selle karjamaadega, kolm linna. Kõik Gershoni linnad nende hõimude järgi, kolmteist linna. Ja Merari poegade rahvale, ülejäänud leviitidele, Sebuloni hõimust: Maan ja selle karjamaad, ja Kaades ja selle karjamaad, ja Silla ja selle karjamaad - kolm linna. Ja teispool Jordanit Jeeriho juures Reubeni hõimust linn, varjupaik mõrtsukale, Bosor kõrbes; Miso ja selle karjamaad; ja Jaeser ja selle karjamaad; ja Dekmon ja selle karjamaad; ja Mafaa ja selle karjamaad; neli linna. Ja Gaadi hõimust linn, mõrtsuka varjupaik, ja Raamot Gileadis ja selle karjamaad; Kamin ja selle karjamaad; ja Hešbon ja selle karjamaad; ja Jaeser ja selle karjamaad; kõik linnad kokku neli. Kõik linnad Merari poegadele vastavalt nende suguharudele, kes olid jäänud Leevi hõimust, ja piirideks said need kaksteist linna.

Kõik leviitide linnad Iisraeli poegade valduse keskel, nelikümmend kaheksa linnat, ja nende karjamaad ümber nende linnade; linn ja karjamaad ümber linna kõigil neil linnadel; Ja Issand andis Iisraelile kogu maa, mille ta vandus andma nende isadele; ja nad võtsid selle valdusesse ja elama asusid sinna. Ja Issand andis neile rahu ümberringi, nagu ta vandus nende isadele, keegi ei tõusnud nende vastu kõigist nende vaenlastest, kõik nende vaenlased andis Issand nende kätte. Mitte ühtegi kõigist headest sõnadest, mida Issand rääkis Iisraeli poegadele, ei läinud kaduma; kõik täitus.

22

Siis kutsus Joosua kokku Reubeni pojad ja Gadi pojad ja poole Manasse hõimust ning ütles neile: teie olete kuulnud kõike, mida Mooses, Issanda sulane, teile käskis, ja te olete kuuletunud minu häälele kõiges, mida ta teile käskis. Te ei ole jätnud maha oma vendi nende paljude päevade jooksul, kuni tänase päevani olete te hoidnud oma Jumala Issanda käsku. Nüüd aga andis Issand, meie Jumal, meie vendadele puhkuse, nii nagu ta neile ütles. Nüüd seega, pöördunud ära, minge oma majadesse ja oma valduse maale, mille Mooses teile andis Jordani teisel pool. Aga hoidke väga hoolikalt käske ja seadust, mida Mooses, Issanda sulane, käskis meil täita; armastada Issandat, meie Jumalat, käia kõigil tema teedel, hoida tema käske, ja olla temaga liitunud, ja teenida teda kogu teie mõistusega ja kogu teie hingega. Ja Joosua õnnistas neid ja saatis nad välja, ning nad läksid oma majadesse.

Ja poolele Manasse hõimust andis Mooses Basanitises, ja poolele andis Joosua koos tema vendadega Jordani teispool mere ääres, ja kui Joosua saatis nad välja nende majadesse ja õnnistas neid. Ja suure raha ja varandusega läksid nad ära oma majadesse, ja väga palju kariloomi, ja hõbedat, ja kulda, ja rauda, ja palju rõivaid, jaotasid nad vaenlaste saagi oma vendadega. Ja Ruubeni pojad ja Gaadi pojad ja pool Manasse hõimu lahkusid Iisraeli poegadest Siilos Kaanani maal, et minna Gileadi maale, oma valdusesse, mille nad pärisid Issanda käsu läbi Moosese käe kaudu. Ja nad tulid Jordani-äärse Gileadi, mis asub Kaanani maal, ja Reubeni pojad ning Gadi pojad ning pool Manasse hõimu ehitasid seal Jordani äärde altari, suure altari, mida oli näha. Ja Iisraeli pojad kuulsid ütlevat: Vaata, Ruubeni pojad ja Gaadi pojad ja pool Manasse hõimu on ehitanud altari Kaanani maa piiridele Gileadi juurde Jordani äärde, teisele poole Iisraeli poegadest. Ja kõik Iisraeli pojad olid kogunenud Siilossa, et üles minnes nende vastu sõdida. Ja Iisraeli pojad saatsid Ruubeni poegade juurde ja Gaadi poegade juurde ja Manasse poole suguharu poegade juurde Gileadi maale Piinehase, ülempreestri Aaroni poja Eleasari poja, ja kümme valitsejat koos temaga; üks valitseja perekonna kojast kõigist Iisraeli suguharudest; perekondade kodude valitsejad on tuhande ülemad Iisraelis. Ja nad saabusid Reubeni poegade juurde ja Gadi poegade juurde ja Manasse poole suguharu juurde Gileadi maale ja rääkisid nendega, öeldes: neid asju ütleb kogu Issanda kogudus: mis on see üleastumine, mille te olete toime pannud Iisraeli Jumala ees, et pöörduda täna ära Issandast, ehitades enestele altari, et saada mässajateks Issanda vastu? Kas Peori patt ei ole meile väike, sest

me ei ole sellest tänase päevani puhastatud? Ja Issanda koguduses tekkis nuhtlus. Ja teie pöördusid täna Issandast eemale, ja kui te täna Issandast lahkute, siis homme tuleb viha kogu Iisraeli peale. Ja nüüd, kui teie valduse maa on väike, siis ületage Issanda valduse maale, kus seal asub Issanda telk, ja saage pärijateks meie seas, aga ärge saage Jumala vastu mässajateks ja teie ärge lahkuge Issandast selle läbi, et ehitate endale altari väljaspool Issanda, meie Jumala altarit. Eks vaata, Akar, Sera poeg, üleastu üleastumisega pühendatud asja suhtes, ja kogu Iisraeli koguduse peale tuli viha? Ja see üks suri oma patu pärast. Ja Reubeni pojad ja Gadi pojad ja pool Manasse suguharu vastasid ja rääkisid Iisraeli tuhandeülemtega, öeldes: Jumal, Jumal, Issand ta on, ja Jumal, Jumal, tema ise teab, ja Iisrael tema ise teada saab; kui mässus oleme eksinud Issanda ees, siis ärgu ta meid päästku sel päeval. Ja kui me ehitasime endale altari, et lahkuda meie Issanda Jumala juurest, et tuua sellele põletusohvreid, et teha sellel päästeohvreid, siis Issand otsib selle välja. Aga ettevaatuse pärast tegime meie seda, öeldes, et homme teie lapsed ei ütleks meie lastele: Mis teil on pistmist Issanda, Iisraeli Jumalaga? Ja Issand pani piiriks meie ja teie vahele Jordani, ja teil ei ole osa Issandas, ja teie pojad võõrandavad meie pojad, et nad ei kummardaks Issandat. Ja me ütlesime teha nii, ehitada see altar mitte ohvriannete pärast ega ohvrite pärast, vaid selleks, et see oleks tunnistus meie ja teie vahel ning meie põlvede vahel pärast meid, teenimaks Issanda teenistust tema ees meie ohvriannetes ja meie ohvrites ja meie päästmisohvrites; ja teie lapsed ei ütle meie lastele homme: teil ei ole osa Issandast. Ja me ütlesime: kui kunagi juhtub, et nad

räägivad meile või meie põlvedele homme, ja nad ütlevad: vaadake Issanda altari sarnasust, mille meie isad tegid mitte ohvriannete pärast ega ohvrite pärast, vaid see on tunnistus teie ja meie vahel ning meie poegade vahel. Ärgu saagu seega meile pöörduda ära Issandast tänases päevas, lahkuda Issandast, et ehitada endale altar viljapakkumistele ja ohvritele Salamise ning päästeohvrile, välja arvatud Issanda altar, mis on tema telgi ees. Ja kui preester Piinehas ja kõik Iisraeli koguduse valitsejad, kes olid koos temaga, kuulsid sõnu, mida kõnelesid Ruubeni pojad ja Gaadi pojad ja pool Manasse hõimu, siis see meeldis neile. Ja preester Piinehas ütles Ruubeni poegadele ja Gaadi poegadele ning Manasse poolele hõimule: Täna oleme teada saanud, et Issand on meiega, sest te ei eksinud Issanda ees eksimust ja te päästsite Iisraeli pojad Issanda käest. Ja Pinehas preester ja valitsejad pöördusid tagasi Ruubeni poegade juurest ja Gaadi poegade juurest ja Manasse poole suguharu juurest Gileadist Kaanani maale Iisraeli poegade juurde, ja nad vastasid neile sõnadega. Ja see meeldis Iisraeli poegadele, ja nad rääkisid Iisraeli poegadega, ja nad õnnistasid Iisraeli poegade Jumalat, ja nad ütlesid, et ei lähe enam nende vastu sõtta hävitama Ruubeni poegade ja Gaadi poegade ja Manasse poole suguharu maad, ja nad elasid seal. Ja Joosua nimetas Ruubeni, Gaadi ja Manasse poole hõimu altari ning ütles, et see on tunnistuseks nende vahel, et Issand on nende Jumal.

23

Ja see juhtus paljude päevade pärast seda, kui Issand andis rahu Iisraelile kõigist tema ümbritsevast vaenlastest, ja Joosua oli vana, elanud palju päevi. Ja Joosua kutsus kokku kõik Iisraeli pojad ja nende vanematekogu ja nende valitsejad ja nende kohtunikud ja nende kirjatundjad, ja ütles neile: mina olen vananud ja päevades edasi läinud; teie aga olete näinud, kui palju Issand meie Jumal tegi kõigile neile rahvastele meie palge eest, sest Issand teie Jumal on see, kes võitles teie eest. Vaadake, et olen teile heitnud need rahvad, mis on teile järele jäetud, pärandiosadena teie suguharude vahel, alates Jordanist kõik rahvad, mille ma täielikult hävitatsin, ja suurest merest piiritleb see päikeseloojanguni. Issand, meie Jumal, hävitab neid meie eest, kuni nad hukkuvad, ja saadab neile metsikud metsloomad, kuni ta hävitab neid ja nende kuningad teie eest, ja te pärite nende maa, nagu Issand, meie Jumal, teile kõneles. Olge siis väga tugevad hoidma ja tegema kõike, mis on kirjutatud Moosese seaduse raamatus, et te ei kalduksid paremale ega vasakule, et te ei läheks nende rahvaste juurde, kes on alles jäänud; ja nende jumalate nimesid ei tohi teie seas nimetada, ega tohi te neid teenida, ega tohi te nende ees kummardada, vaid Issanda, meie Jumala külge te peate kinni, nagu te olete teinud kuni selle päevani. Ja Issand hävitab teie palge eest suured ja tugevad rahvad, ning mitte keegi ei ole seisnud meie vastu kuni selle päevani. Üks teie hulgast ajatakka tuhat, sest Issand, meie Jumal, võitles teie eest, nagu ta meile ütles. Ja hoidke väga meie Issanda Jumala armastamist. Kui te nimelt pöördute tagasi ja liitute nende alles jäänud rahvastega, kes on koos teiega, ja teete nendega abiellumisi, ja segunete nendega ja nemad teiega, siis

teadke, et Issand ei jätka nende rahvaste täielikku hävitamist teie palgest; ja nad saavad teile lõksudeks ja komistuskivideks ja naelteks teie kannades ja nooledeks teie silmades, kuni te hukkute sellelt healt maalt, mille Issand teie Jumal teile andis. Mina aga lahkun teed, nagu kõik maa peal, ja te tunnete oma südames ja oma hinges, sest mitte üks sõna ei ole langenud kõigist sõnadest, mida Issand, meie Jumal, ütles kõige kohta, mis meile kuulub, ei ole neist ükski ebaõnnestunud. Ja see saab olema nii, nagu on tulnud meie juurde kõik head sõnad, mida Issand rääkis teie kohta, nii toob Issand Jumal teie peale kõik kurjad sõnad, kuni ta hävitab teid sellelt healt maalt, mille Issand andis teile, kui te rikute meie Issanda Jumala lepingu, mille ta meile käskis, ja lähete teenima teisi jumalaid ja kummardute nende ees.

24

Ja Joosua kogus kõik Iisraeli suguharud Siilo ning kutsus kokku nende vanemad ja nende kirjatundjad ja nende kohtunikud, ja seadis nad Jumala ette. Ja Joosua ütles kogu rahvale: neid asju ütleb Issand, Iisraeli Jumal: jõe teisel pool elasid teie isad algusest peale, Terah, Aabrahami isa, ja Naahori isa, ja nad teenisid teisi jumalaid. Ja ma võtsin teie isa Aabrahami jõe teiselt poolt ja juhtsin teda kogu maal, ja paljundasin tema seemet, ja andsin temale Iisaki, ja Iisakile Jaakobi ja Eesavi, ja andsin Eesavile Seiiri mäe pärida, ja Jaakob ja tema pojad läksid alla Egiptusesse ja said seal suureks ja arvukaks ja võimsaks

rahvaks, ja egiptlased rõhusid neid. Ja ma lõin Egiptust märkidega, mille ma tegin nende seas. Ja pärast seda ta viis välja meie isad Egiptusest, ja te läksite Punasesse merre, ja egiptlased ajasid taga meie isasid vankrites ja hobustega Punasesse merre. Ja me hüüdsime Issanda poole, ja ta andis pilve ja pimeduse meie ja egiptlaste vahele ning tõi nende peale mere ja kattis nad, ja teie silmad nägid, kui palju Issand tegi Egiptuse maal, ja te olite kõrbes palju päevi. Ja ta tõi meid amoriitide maale, kes elasid Jordani teisel pool, ja Issand andis nad meie kätesse, ja te päriste nende maa ning hävitasite nad oma palge eest. Ja Balak, Sippori poeg, Moabi kuningas, tõusis üles ja seadis end lahingusse Iisraeli vastu ning saatis ja kutsus Bileami meid neerama. Ja Issand, sinu Jumal, ei tahtnud sind hävitada, vaid õnnistas meid õnnistustega ja päästis meid nende kätest ning andis nad üle. Ja te ületasite Jordani ja tulite Jeerikosse, ning meie vastu võitlesid Jeerikos elavad amoriidid, kanaanlased, perissiidid, hiivlased, jebuuslased, heetlased ja girgaslased, kuid Issand andis nad meie kätte. Ja ta saatis teie ette herilase, ja see ajas meie eest minema kaksteist amoriitide kuningat, mitte sinu mõõgaga ega sinu vibuga. Ja ta andis teile maa, mille nimel te ei vaevelnud, ja linnad, mida te ei ehitanud, ja te asustute nendesse, ja viinamäed ja oliiviaiad, mida te ei istutanud, neist te sööte. Ja nüüd kartke Issandat ja teenige teda otsuses ja õigluses, ja eemaldage need võõrad jumalad, kellele meie isad teenisid jõe tagapool ja Egiptuses, ja teenige Issandat. Kui aga teile ei meeldi teenida Issandat, siis valige enestele täna, keda te teenite, kas oma isade jumalaid, kes olid jõe sealpool, või amoriitide jumalaid, kelle maal te elate, aga mina ja mu maja

teenime Issandat, sest ta on püha. Ja rahvas vastas ja ütles: Ärgu kunagi saagu meile osaks jätta maha Issand, et teenida teisi jumalaid. Issand, meie Jumal, tema on Jumal, tema tõi meid ja meie isad välja Egiptusest ning hoidis meid kogu teel, mida me käisime, ja kõigi rahvaste seas, kelle läbi me läksime. Ja Issand ajas välja amorrlase ja kõik rahvad, kes elasid maal meie ees, aga ka meie teenime Issandat, sest tema on meie Jumal. Ja Joosua ütles rahvale: te ei suuda teenida Issandat, sest Jumal on püha; ja kadedana ta ei andesta teie patte ja teie seadusetuid tegusid, kui te hülgate Issanda ja teenite teisi jumalaid; ja tulles peale ta kahjustab teid ja hävitab teid selle eest, et ta tegi teile head. Ja rahvas ütles Joosuale: Ei, vaid me teenime Issandat. Ja Joosua ütles rahvale: Teie olete tunnistajad iseenda vastu, et teie valisite Issanda, et teda teenida. Ja nüüd eemaldage võõrad jumalad, kes on teie seas, ja suunake oma süda Issanda, Iisraeli Jumala poole. Ja rahvas ütles Joosuale: Me teenime Issandat ja kuulame tema häält. Ja Joosua tegi sel päeval lepingu rahvaga ning andis talle seaduse ja kohtu Siilos Iisraeli Jumala telgi ees. Ja ta kirjutas need sõnad Jumala seaduste raamatusse ja võttis suure kivi, ning Joosua püstitas selle terpentiinipuu juurde Issanda ette. Ja Joosua ütles rahvale: Vaata, see kivi saab teile tunnistuseks, sest tema on kuulnud kõike, mis Issand temale ütles, sest ta rääkis teile täna, ja see saab teile tunnistuseks viimsetel päevadel, kui te käitute valetult minu Issanda Jumala vastu. Ja Joosua saatis rahva laiali ning igaüks läks oma kohta. Ja Iisrael teenis Issandat kõik Joosua päevad ja kõik nende vanemate päevad, kes elasid kaua pärast Joosuat ja kes nägid kõiki Issanda tegusid, mida ta tegi Iisraelile. Ja juhtus pärast neid

sündmusi, et suri Joosua, Nuuni poeg, Issanda ori, olles sada kümme aastat vana. Ja nad matusid tema tema pärandimaa piiridele Timnat-Serahis Efraimi mäestikus põhjas Gileadi mäest. Ja Joosepi luud tõid Iisraeli pojad üles Egiptusest ja matsid Sihhemis, põllu osas, mille Jaakob omandas amoriitidelt, kes elasid Sihhemis, saja talle eest, ja andis selle Joosepile osaks. Ja pärast neid sündmusi juhtus, et Eleazar, Aaroni poeg, ülempreester, suri ja ta maeti Gibeasse, tema poja Piinehase omasse, mille ta sai Efraimi mäestikus.